

2008 M. SPALIO 21 D., ANTRADIENIS

PIRMININKAVO: DIANA WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 9.00 val.)

2. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

3. Tarybos perduoti susitarimų tekstai (žr. protokolą)

4. Veiksmai įgyvendinant Parlamento rezoliucijas (žr. protokolą)

5. Diskusijos dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės pažeidimo atvejų (paskelbiami pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)

6. Kolektyvinių susitarimų problemos ES (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Jano Anderssono pranešimas Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu dėl kolektyvinių susitarimų problemų ES (2008/2085(INI)) (A6-0370/2008).

Jan Andersson, pranešėjas. – (SV) Gerb. pirmininke, tikiuosi, kad Komisija netrukus atvyks. Kol kas jos atstovų nėra.

Iš pradžių ketinu kalbėti apie pranešimą bendrai. Daugeliu atvejų Europos Parlamente diskutavome apie politiką, kurią reikia vykdyti globalioje visuomenėje. Jei norime, kad mums pasisektų, neturėtume konkuruoti dėl mažai apmokamo darbo, mums reikia gerų darbo sąlygų, turėtume sutelkti dėmesį į žmogiškąjį kapitalą, žmones, investicijas ir kitus dalykus. Jau daug kartų diskutavome ir apie pusiausvyrą tarp atvirų sienų ir stiprios socialinės ES ir padarėme išvadą, kad tokia pusiausvyra yra labai svarbi.

Be to, dažnai diskutavome apie vienodo požiūrio į žmones, nepaisant lyties, etninės kilmės ar pilietybės, problemas ir svarbą ir nutarėme, kad vienodas požiūris ir nediskriminavimas turi būti užtikrinti.

Pranešime kalbama apie tai, kad mums reikia turėti atviras sienas. Komitetas yra už atviras sienas be apribojimų, t. y. be jokių apribojimų ar pereinamųjų laikotarpių, tačiau tuo pat metu turėtume turėti socialinę ES, kurioje nekonkuruotume vieni su kitais nustatydami mažesnius atlyginimus, sudarydami prastesnes darbo sąlygas ir pan.

Pranešime taip pat nagrinėjamas vienodo požiūrio principas, kitaip tariant vienodas požiūris ir darbuotojų nediskriminavimas nepriklausomai nuo pilietybės. Žmonės iš Latvijos, Lenkijos, Vokietijos, Švedijos ar Danijos negali būti vertinami skirtingai toje pačioje darbo rinkoje. Tai ir yra pranešimo pasiūlymų pagrindas. Svarbiausi pasiūlymai yra susiję su Darbuotojų komandiravimo direktyva, nes trys iš sprendimų yra susiję su komandiravimu. Labai svarbu, kad Darbuotojų komandiravimo direktyvos nepaverstume minimalia direktyva.

Iš tiesų direktyvoje yra dešimt minimalių sąlygų, kurias reikia atitikti. Tos sąlygos turi būti įtrauktos, tačiau pagrindinis principas yra vienodas požiūris. Taigi turime būti tikslūs. Turi būti taikomas vienodas požiūris nepriklausomai nuo pilietybės. Bet kurioje darbo rinkoje, pavyzdžiui, Vokietijos Žemutinės Saksonijos darbo rinkoje, taikomos sąlygos turi galioti visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo to, iš kur darbuotojai yra atvykę. Tai yra labai svarbus principas, kuris turi tapti dar aiškesnis, atsižvelgiant į priimtus sprendimus.

Antras svarbus punktas – mes turime skirtingus darbo rinkos modelius. Įgyvendinimo požiūriu visi šie modeliai turi turėti vienodą vertę. Taip pat direktyvoje reikėtų pakeisti kai kuriuos kitus dalykus. Be to, privalome visiškai aiškiai pasakyti, kad teisė streikuoti yra konstitucinė teisė, kuri negali priklausyti nuo judėjimo laisvės. Tai taikoma atsižvelgiant į naują sutartį, o kitokiu aspektu taikoma ir pirminėje teisėje.

Trečia, EB negali prieštarauti Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijai. Rüfferto byla yra susijusi su TDO konvencijos viešųjų pirkimų aspektu. Šiuo atveju bus taikomos tos darbo sąlygos, kurios taikomos darbo atlikimo vietoje. Tai yra pateiktų pakeitimų priežastis. Klausysiu diskusijų ir noriu pasinaudoti proga ir padėkoti visiems dalyvavusiems, pvz., oponuojančiam pranešėjui, už konstruktyvų bendradarbiavimą.

(Plojimai)

Vladimír Špidla, *Komisijos narys*. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau atsipaštyti už nedidelį vėlavimą. Deja, nesugebėjau numatyti, kad bus toks intensyvus eismas.

Ponios ir ponai, neseniai Teisingumo Teismo pateikti sprendimai *Viking*, *Laval* ir *Rüffert* bylose sukėlė plačias diskusijas ES lygmeniu dėl darbuotojų teisių, susijusių su didėjančiu globalizacijos ir darbuotojų judumo lygiu, apsaugos. Norėdami, kad Europos darbo rinka veiktų tinkamai, privalome sukurti geras taisykles. Darbuotojų komandiravimo direktyva yra svarbiausia priemonė siekiant šio tikslo. Norėčiau jums priminti, kad šios direktyvos tikslas yra surasti pusiausvyrą tarp laikinai į kitą valstybę narę komandiruotų darbuotojų tinkamo apsaugos lygio ir laisvo paslaugų judėjimo vidaus rinkoje.

Komisija yra pasiryžusi užtikrinti, kad pagrindinės Sutartyje nustatytos laisvės neprieštarautų pagrindinių teisių apsaugai. Komisija pareiškė norą pradėti atviras diskusijas su visomis susijusiomis šalimis, kad kartu galėtume išnagrinėti Teisingumo Teismo sprendimų pasekmes. Nepaprastai svarbu pradėti tokias diskusijas, nes jų metu paaiškėtų teisinė padėtis ir galiausiai valstybėms narėms būtų sudarytos sąlygos įdiegti atitinkamus teisinius susitarimus. 2008 m. spalio 9 d. Komisija surengė forumą šia tema, kuriame dalyvavo visos suinteresuotosios šalys. Forumas turėtų tapti starto linija diskusijoms, kurių iš tiesų labai reikia.

Komisija sutinka, kad didesnis darbuotojų judumas Europoje lėmė naujus iššūkius, nes tai yra susiję su darbo rinkų veikimu ir užimtumo sąlygų reguliavimu. Komisija mano, kad geriausiai atsakyti į iššūkius ir pasiūlyti galimus sprendimus gali socialiniai partneriai. Todėl Komisija pakvietė Europos socialinius partnerius ištirti didesnio judumo Europoje pasekmes ir Europos Teisingumo Teismo sprendimus. Džiaugiuosi, kad Europos socialiniai partneriai priėmė šį iššūkį. Jų darbą remia Komisija tiek, kiek reikia.

Komisija norėtų pranešti, kad valstybės narės, kurioms Teisingumo Teismo sprendimas padarė didžiausią įtaką, šiuo metu rengia teisinius susitarimus, kurie užtikrins suderinamumą su Teisingumo Teismo sprendimais. Komisija negali pritarti pasiūlymui, kad Darbuotojų komandiravimo direktyvoje būtų nuoroda į laisvą judėjimą. Toks išplėtimas, be jokios abejonės, sukeltų nesusipratimus dėl direktyvos veikimo, nes būtų užtušuoti dviejų skirtingų kategorijų darbuotojų, t. y. komandiruotų darbuotojų ir migrantų darbuotojų, skirtumai. Norėčiau pabrėžti, kad, be jokios abejonės, skirtumas tarp komandiruotų darbuotojų ir migrantų darbuotojų yra.

Komisija sutinka su Parlamentu dėl to, kad reikia pagerinti darbuotojų komandiravimo direktyvos veikimą. Čia norėčiau priminti, kad 2008 m. balandžio mėn. Komisija patvirtino rekomendaciją dėl valstybių narių paprašyto tvirtesnio administracinio bendradarbiavimo, kad būtų ištaisyti dabartiniai trūkumai. Komisija taip pat remia didesnį bendradarbiavimą ir ateityje planuoja sukurti valstybių narių ekspertų komitetą. Komisija mano, kad patvirtinus siūlomą Lisabonos sutartį bus svariai sustiprintos socialinės teisės, nes bus patvirtintos naujos socialinės išlygos ir pagal jas visomis kitomis Europos Sąjungos politikos kryptimis bus privaloma atsižvelgti į socialinius klausimus, be to, bus įgyvendinama teisiškai įpareigojanti nuoroda į Pagrindinių teisių chartiją.

Małgorzata Handzlik, *Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonės referentė*. – (PL) Gerb. pirmininke, pranešimas, dėl kurio diskutuojame šiandien, Darbuotojų komandiravimo direktyvą pavertė išbandymu kolektyvinių susitarimų požiūriu. Galiu suprasti, kad kai kurios valstybės narės neapsidžiaugė Europos Teisingumo Teismo sprendimais. Nepaisant to, šiais sprendimais užtikrinama pusiausvyrą tarp visų direktyvos tikslų, t. y. tarp laisvės teikti paslaugas, darbuotojų teisių laikymosi užtikrinimo ir sąžiningos konkurencijos principų apsaugos. Norėčiau pabrėžti, kad šios pusiausvyros išlaikymas mums yra *sine qua non*.

Didžiausia tinkamo šios direktyvos įgyvendinimo problema yra tai, kad valstybės narės neteisingai interpretuoja šią direktyvą. Todėl didesnį dėmesį turėtume skirti direktyvos interpretavimui, o ne pačios direktyvos nuostatoms. Taigi pirmiausia reikia atlikti išsamią analizę valstybės narės lygmeniu. Tai sudarys sąlygas nustatyti iš sprendimų kylančias problemas ir iššūkius, su kuriais galime susidurti. Todėl manau, kad šiuo metu turėtume susilaikyti nuo raginimų keisti direktyvą. Labai svarbu nepamiršti, kad darbuotojų komandiravimas yra neišvengiamai susijęs su laisve teikti sąlygas. Ir ši laisvė yra vienas iš pagrindinių bendros Europos rinkos principų. Jokiomis aplinkybėmis ši laisvė negali būti suvokiama kaip kolektyvinių susitarimų apribojimas.

Tadeusz Zwiefka, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentas.* – (PL) Nepaisant susijusių apkaltinamųjų nuosprendžių, manau, kad yra visiškai nepriimtina kritikuoti Europos Teisingumo Teismo sprendimus. Tai yra nepriklausoma ir nešališka institucija, kuri yra gyvybiškai svarbi Europos Sąjungos veikimui. Galime nesutikti su įstatymu ir, be abejo, galime jį pakeisti, tačiau sunkiai galime pritarti Teismo kritikai. Teismas visuomet priima sprendimus remdamasis galiojančiais teisės aktais.

Norėčiau pabrėžti du svarbius punktus, susijusius su šiandien mūsų aptariamomis problemomis. Pirma, Teismo sprendimai nedaro jokio poveikio laisvei sudaryti kolektyvinius susitarimus. Antra, pagal Teismo aiškinimą, valstybės narės negali nustatyti minimalių standartų kitose srityse, išskyrus tas sritis, kurios minimos Direktyvoje 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo. Teismas aiškiai pripažįsta teisę imtis kolektyvinių veiksmų ir tai laiko pagrindine teise, kuri yra Bendrijos teisės aktų bendrųjų principų dalis. Be to, kartu su kitomis vidaus rinkos laisvėmis, paslaugų laisvo judėjimo principas yra vienodai svarbus pagrindas Europos integracijai.

Kalbant apie pranešimą, reikia pasakyti, kad pranešėjas ragina persvarstyti Direktyvą dėl darbuotojų komandiravimo, teigdamas, kad Teismo aiškinimas prieštarauja teisės akto leidėjų ketinimams. Visiškai nepritariu tokiam požiūriui.

Jacek Protasiewicz, *PPE-DE frakcijos vardu.* – (PL) Gerb. pirmininke, kiekvienais metais Europos Sąjungos teritorijoje apie vienas milijonas žmonių dirba būdami komandiruoti į kitą valstybę, t. y. dirba kitoje valstybėje, nei yra žmogų įdarbinusios bendrovės pagrindinė būstinė.

Per pastaruosius metus turėjome tik kelis atvejus, kai kilo problemų aiškinant direktyvos ir ES teisės aktų nuostatas šioje srityje. Europos Teisingumo Teismas apsvarstė tuos kelis atvejus. Kalbant plačiau, manau, kad problema kyla ne iš direktyvos turinio, bet dėl to, kad kai kurios valstybės narės nesugeba teisingai įgyvendinti direktyvos. Tai rodo, kad darbuotojų komandiravimą reguliuojantys ES teisės aktai yra tvirti ir tinkamai parengti. Vienintelė galima problema yra susijusi su teisės aktų įgyvendinimu konkrečiose valstybėse narėse.

Akivaizdu, kad tai nereikia, jog teisės aktai negali būti geresni. Tačiau reikėtų pažymėti, kad, pirma, dabartinė direktyva saugomos pagrindinės darbuotojų teisės, minimalių garantijų dėl atlyginimo ir sveikatos bei saugos darbe prasme. Antra, direktyva nėra užkirstas kelias sudaryti palankesnius susitarimus už kolektyviniais susitarimais nustatytas minimalias darbo sąlygas. Noriu pabrėžti šį faktą. Be to, direktyva yra pasiekta puiki pusiausvyra tarp laisvės teikti paslaugas ir į kitą valstybę paslaugas teikti komandiruotų darbuotojų teisių. Todėl J. Anderssono pranešime sutarėme prašyti Komisijos dar kartą persvarstyti direktyvą. Mes kategoriškai prieštaraujame nuomonei, kad tai yra bloga direktyva ir kad skubiai reikia įgyvendinti radikalius pokyčius šios srities Europos teisės aktuose.

Stephen Hughes, *PSE frakcijos vardu.* – Gerb. pirmininke, sveikinu J. Anderssoną su puikiu pranešimu. Norėčiau pradėti citata iš pranešimo 12 straipsnio. Ten teigiama: „mano, kad teisės aktų rengėjų ketinimai, išreikšti Darbuotojų komandiravimo direktyvoje ir Paslaugų direktyvoje, nesuderinami su Teismo aiškinimais“. Pritariu tam. Dalyvavau rengiant abi šias direktyvas ir niekada nesitikėjau, kad jos – žiūrint iš Sutarties perspektyvos – privers Teismą padaryti išvadą, jog ekonominės laisvės yra viršesnės už pagrindines darbuotojų teises.

Kai nutinka toks dalykas, teisės akto leidėjas turi imtis veiksmų ir atkurti teisinį aiškumą. Mes esame bendras teisės aktų rengėjas ir šioje rezoliucijoje labai aiškiai pasakyta, kas, mūsų nuomone, turi būti padaryta. Tačiau, Komisijos nary, mes galėsime imtis savo teisės leidybos pareigos tik tada, kai jūs pasinaudosite savo iniciatyvos teise. Esu profesinės sąjungos jungtinės grupės bendras pirmininkas ir susirinkimo rengėjas. Tai apima visas pagrindines politines frakcijas ir bendrauju su daugeliu profesinių sąjungų atstovų – ne tik Briuselyje ir Strasbūre, bet ir regionuose – ir galiu pasakyti, kad jau paplito ir toliau plinta sumišimas dėl pusiausvyros netekimo, kurį sukėlė minėti sprendimai. Komisijos nary, tai yra labai rimta ateinančių metų Europos rinkimų požiūriu. Jei profesinės sąjungos nuspręs, kad Europa yra problemos, o ne sprendimo dalis, tai gali padaryti labai didelę žalą visoms šio Parlamento dalims ir pačiam demokratijos procesui.

Džiaugiuosi girdėdamas jus sakant, kad manote, jog Darbuotojų komandiravimo direktyvą reikia tobulinti, nes vienas iš mūsų siekių yra šios direktyvos persvarstymas, kad joje bent jau būtų aiškiai nustatyta, kaip kolektyviniai susitarimai gali būti naudojami minimaliems terminams ir sąlygoms nustatyti, ir nurodyta, kaip kolektyviniai veiksmai gali būti naudojami tokių teisių apsaugai.

Taigi, Komisijos nary, prašom atidžiai išklausti šią tiesiogiai išrinktą instituciją. Mes esame labai gerai informuoti. Pasinaudokite savo iniciatyvos teise ir parodykite, kad matote būtinybę imtis veiksmų.

Luigi Cocilovo, *ALDE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ir aš norėčiau padėkoti J. Anderssonui už šią iniciatyvą ir už tai, kad į galutinį komiteto patvirtintą tekstą buvo įtraukti visų frakcijų ir pranešėjų siūlymai. Manau, kad Europos Parlamento pozicija yra labai svarbi. Norėčiau pasakyti aiškiai, Parlamentas nekelia klausimo dėl Teismo sprendimų *per se* ir jų nekritikuoja; tokie sprendimai yra visuomet pagrįsti, tačiau Parlamentas siekia atsakyti į Darbuotojų komandiravimo direktyvos aiškinimo klausimus, kurie iškelti šiuose sprendimuose.

Neteisinga manyti, kad tokia reakcija slepia būgštavimus dėl tam tikrų pagrindinių laisvių, pvz., laisvės teikti tarptautines paslaugas; mes ketiname visapusiškai apsaugoti šią laisvę ir taip pat ketiname apsaugoti sveikos ir sąžiningos konkurencijos principą. Per „dempingą“ gautu pranašumu grindžiama konkurencija ir nesveiką iliuziją, kad galima nesilaikyti tam tikrų pagrindinių, pvz., laisvo įmonių judėjimo ir nediskriminavimo, principų, puoselėjanti konkurencija – štai kokios rūšies konkurencija yra nepriimtina. Nesvarbu, kiek bus ginčijamasi dėl aiškinimo, šis principas grindžiamas viena tiesa: neturėtų būti taikomas joks skirtingas požiūris į darbuotojus, nepriklausomai nuo valstybės, kurioje teikiamos paslaugos, nepriklausomai nuo to, ar darbuotojai yra komandiruoti, ar judūs, ir nepriklausomai nuo pilietybės. Tokios pat taisyklės, įskaitant teisę streikuoti, turi būti taikomos ir veiklos valstybėje veikiančioms bendrovėms, ir naudojančioms komandiravimo susitarimus bendrovėms.

Esame įsitikinę, kad bet koks kitoks Europos modelis būtų atmestas ir į jį būtų žiūrima įtariai. Laisvas judėjimas taip pat taikomas principams ir bet koks nukrypimas nuo tokio kurso pirmiausia pakenktų Europai, jau nekalbant apie šios direktyvos aiškinimą.

Elisabeth Schroedter, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, vienodas požiūris yra Europos Sąjungos pagrindinis principas. Valstybės narės privalo turėti galimybes užtikrinti, kad toks vienodas požiūris yra iš tiesų įgyvendinamas praktikoje. Europos Teisingumo Teismas (ETT) čia mus pastatė į labai sudėtingą padėtį. Negaliu slėpti, – nors tai, be abejo, yra gerai žinoma, – kad Komisija bent vienu atveju suteikė pagalbą. Negalima vien tik kelti klausimo dėl teisės streikuoti ir dėl teisės derėtis dėl kolektyvinių susitarimų. Mes privalome veikti šioje srityje. Teismo sprendimas padėjo susidaryti tokiam neigiamam Europos įvaizdžiui, kad daug žmonių šiuo metu nuo jos nusigręžia: negalime tiesiog stovėti nieko nedarydami ir leisti tam vykti.

Bet kas, kas nori skatinti didesnę judumą Europoje, privalo užtikrinti, kad bus taikomas vienodas požiūris. ETT šiuo klausimu tikrai mums padarė meškos paslaugą ir pakenkė socialinei Europai.

Mes, kaip teisės aktų leidėjai, susidūrę su šia netvarka, privalome imtis veiksmų, nes ETT taip pat atskleidė silpną Darbuotojų komandiravimo direktyvos pusę. Teismas parodė, kad kyla problema, kai darbuotojai yra paslaugų teikėjai. Darbuotojai vėl turi būti vertinami kaip darbuotojai, todėl privalome persvarstyti direktyvą.

Turi būti užtikrintas „vienodo užmokesčio už tą patį darbą toje pačioje vietoje“ principas. Paaškęjo, kad pagal ETT aiškinimą Darbuotojų komandiravimo direktyva jau to neužtikrina. Mums reikia persvarstymo, kad būtų atkurtas Europos patikimumas, nes be šio projekto negalime vykdyti rinkimų kampanijos. Kitu atveju kils problema, kad atsiras sunkumų su vidaus rinkos suteikta laisve ir vienodo požiūrio principo taikymu.

Kaip sakė L. Cocilovo, nepriimtina konkurenciją grįsti socialiniu dempingu, o ne kokybe. Privalome veikti. Noriu dar kartą kreiptis į šį Parlamentą ir paprašyti patvirtinti dabartinės formos J. Anderssono pranešimą. Tai yra tiesiog privaloma, nes pranešime siūloma itin speciali Darbuotojų komandiravimo direktyvos persvarstymo veiksmų strategija. Vienodo požiūrio principas yra socialinės Europos principas. Tokios socialinės Europos atkūrimas yra priežastis, dėl kurios buvome išrinkti į šį Parlamentą, todėl privalome patvirtinti šį pranešimą.

Ewa Tomaszewska, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, apgailestaudama pastebėjau, kad pernelyg dažnai ekonominėms teisėms teikiama pirmenybė pagrindinių teisių ir laisvių atžvilgiu. Tai ypač pasakytina apie Europos Teisingumo Teismo sprendimus *Laval*, *Viking* ir kitose bylose.

Labai svarbu nustatyti teisingą šių teisių svarbos tvarką ir atsižvelgti į tai, kad žmogaus teisės yra svarbiau už pinigus. Su ekonominėmis teisėmis susijusios teisės negali tapti kliūtimi asmenų teisei burtis į asociacijas ir kolektyviai ginti savo teises. Darbuotojai turi teisę steigti asociacijas ir kolektyviai derėtis dėl darbo sąlygų. Kolektyvinių derybų sistemos ir derybų metu dėl kolektyvinių susitarimų metu pasiektos darbo sąlygos nusipelno pripažinimo ir paramos. Galiausiai atsakingų socialinių partnerių pritarimas užtikrina socialinę harmoniją ir sudaro sąlygas pasiekti sėkmingus susitarimus. TDO konvencijos yra tokio požiūrio pavyzdys.

Pagrindinis iššūkis, su kuriuo susiduriame kolektyvinių susitarimų srityje, yra poreikis užtikrinti, kad migrantai darbuotojai, komandiruoti darbuotojai ir savo valstybėje dirbantys darbuotojai turėtų tokias pat teises. Sveikinimai pranešėjui.

Mary Lou McDonald, GUE/NGL frakcijos vardu. – (GA) Gerb. pirmininke, ilgus metus darbuotojai ir profesinės sąjungos pasitikėjo Europos Sąjunga dėl savo darbo sąlygų gerinimo ir apsaugos.

frakcijos vardu Visoje Europoje darbuotojai turi teisę į tinkamą darbą ir į visų darbuotojų lygybę. Darbuotojai turi teisę organizuotis, agituoti ir vykdyti kampanijas, kad būtų pagerintos jų darbo vietos. Darbuotojai turi teisėtus lūkesčius, kad įstatymuose būtų pripažintos ir apgintos šios teisės.

J. Anderssono pranešime nurodyti Europos Teisingumo Teismo sprendimai yra įžūlus puolimas prieš šias pagrindines teises. Šie teismo sprendimai uždegė žalią šviesą plačiam darbuotojų išnaudojimui. Teismo sprendimai yra teisinės *status quo* ir fakto, kad kai darbuotojų teisės prieštarauja konkurencijos taisyklėms, pirmenybė teikiama būtent konkurencijos taisyklėms, atspindys. Teismo sprendimai suteikė teisėtumą vadinamosioms „lenktynėms į dugną“.

Esu labai nusivylusi šiuo pranešimu. Jame tyčia vengiama raginimų keisti ES sutartis, kurios, kaip žinome, turi apsaugoti darbuotojus. Raginimas keisti Sutartį buvo tyčia ciniškai išbrauktas iš pirmojo šio pranešimo projekto, nepaisant plataus visos Europos profesinių sąjungų raginimo į Sutartis įtraukti socialinės pažangos sąlygą.

Darbuotojų teisių pažeidžiamumas buvo viena pagrindinių priežasčių, dėl kurių airiai balsavo prieš Lisabonos sutartį, nors ES vadovai renkasi patogų šio nepatogaus fakto ignoravimo kelią. Jei norime, kad naujoji sutartis būtų priimtina žmonėms visoje Europoje, tuomet sutartyje turi būti užtikrinta tinkama darbuotojų apsauga.

Mes, Parlamento nariai, dabar turime galimybę primygtinai reikalauti, kad į Sutartis būtų įtraukta įpareigojanti socialinės pažangos išlyga arba protokolai. Jei tokie pakeitimai šiandien nebus patvirtinti, tuomet Europos Parlamentas dar vienu žingsniu nutols nuo žmonių, kuriems atstovauti esame išrinkti, ir esu tikras, kad tokiu atveju Airijos darbuotojai pritaris mano apmaudui, kad Europos Parlamentas juos nuvylė.

Hanne Dahl, IND/DEM frakcijos vardu. – (DA) Gerb. pirmininke, po rimtus padarinius turinčių sprendimų *Rüffert*, *Laval* ir *Waxholm* bylose matomi pokyčiai darbo rinkoje smarkiai prieštarauja norui Europos ekonomikoje įdiegti lankstumo ir užimtumo garantijų modelį, nes atrodo, kad yra visiškai pamirštama, kad toks lankstumo ir užimtumo garantijų modelis yra grindžiamas ištisą amžių turinčiomis darbo rinkos, suteikiančios teisę derėtis dėl tvirtų ir nepriklausomų susitarimų, tradicijomis. Negalima įdiegti lankstumo ir užimtumo užtikrinimo modelio Europos darbo rinkoje ir tuo pat metu įgyvendinti teisės aktus arba priimti sprendimus, kurie trukdo profesinėms sąjungoms įgyvendinti ir išlaikyti kolektyviniais sprendimais pagrįstą sistemą. Jei bus įdiegta lankstumo ir užimtumo užtikrinimo sistema ir tuo pat metu bus patvirtinta, kad ES vidaus rinkos taisyklės turi viršenybę derybų dėl atlyginimo ir saugios darbo aplinkos atžvilgiu, galutinis rezultatas bus šimtmetį trukusių darbo jėgos pastangų neutralizavimas. J. Anderssono pranešimas yra tiesiog tvartis ant žaizdos, kurią padarė Europos Teisingumo Teismas šimtmetį trukusių darbo jėgos pastangų atžvilgiu ir pranešimas niekur mūsų neveda.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, akivaizdu, kad šis pranešimas nukreiptas tinkama linkme, nes darbo jėgą keliame aukščiau už ekonomiką, o socialines teises – aukščiau už laisvą verslą. Iš esmės pranešime ginama tai, kas yra Europos tradicijos dalimi esanti socialinių principų bendra koncepcija.

Tačiau reikia pasakyti, kad šiame pranešime nekalbama apie pagrindinę dienos problemą, t. y. ypač didelį komandiruočių ar užsienio darbuotojų skaičių, kurie plūsta į nacionalines rinkas. Todėl turime atkreipti dėmesį į „dempingą“, kuris vyksta valstybėse, pvz., Italijoje, kur milžiniškas žmonių skaičius, pvz., rumunų, užtvindė darbo rinką. Tai, be abejonės, prisideda prie „dempingo“ ir, nors daro teigiamą poveikį stambiam verslui, tačiau neigiamas poveikis daromas vietiniams darbuotojams.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Gerb. pirmininke, norėčiau pabrėžti, kas įtraukta į pranešimą, o kas – ne. Norėčiau padėkoti pranešėjui. Jis pritarė įvairioms nuomonėms komitete ir tai, gerb. V. Špidla, reiškia, kad nereikalaujama sudraskyti Darbuotojų komandiravimo direktyvos ar ją rengti iš naujo. Iš pradžių pranešime buvo pasmerktas Teismas ir jo atžvilgiu pažerta nemažai kritikos, tačiau vėliau tai buvo išbraukta. Štai apie ką kalbame.

Norėdamas pabrėžti šį punktą, pateiksiu citatą anglų kalba:

Pacituosiu 27 straipsnio tekstą anglų kalba: „Welcomes the Commission’s indication that it is now ready to re-examine the impact of the internal market on labour rights and collective bargaining“ (džiaugiasi Komisijos pastebėjimu, kad ji jau pasiruošusi persvarstyti vidaus rinkos poveikį darbo teisėms ir kolektyvinėms deryboms); ir: „Suggests that this re-examination should not exclude a partial review of the PWD“ (siūlo atliekant šį persvarstymą iš dalies persvarstyti ir Darbuotojų komandiravimo direktyvą) – tai reiškia „persvarstyti“.

(SV) Gerb. pirmininke, tai reiškia, kad pakeitimo nereikia. Tačiau sveikintas būtų Komisijos naujas įvertinimas, kaip tai tikrovėje veikia įvairiose valstybėse narėse. Jei tokio vykdant tokį vertinimą atsiras priežasčių pakeitimams, jų nereikėtų atsisakyti.

Norėjau tai pasakyti, nes Darbuotojų komandiravimo direktyva vaidina labai svarbų vaidmenį. Vienas milijonas žmonių turi galimybę dirbti kitose valstybėse. Tai taip pat yra susiję su lygiomis teisėmis dirbti visose Europos Sąjungos dalyse, net jei kas nors turi kolektyvinį susitarimą savo namų valstybėje. Štai apie ką kalbame. Jei žmonės laikysis Darbuotojų komandiravimo direktyvos taisyklių, jie turės teisę dirbti bet kur ES. Prie tokios išvados priėjo ir Teismas, pvz., *Laval* byloje.

Komisijos nary, gerb. pirmininke, Teismui skirtos kritikos nebėra komiteto pasiūlyme ir nėra jokio reikalavimo sugriauti Darbuotojų komandiravimo direktyvą. Labai svarbu tai atminti, tęsiant mūsų diskusijas.

Magda Kósáné Kovács (PSE). – (HU) Ačiū, gerb. pirmininke. Šios dienos diskusijų problemą galima apibūdinti lotyniška sentencija: „Joks vėjas nebus palankus jūreiviui, kuris nežino į kokį uostą plaukia“. Deja, ir mes šios dienos diskusijoje nematome uosto, kuriame visi galėtume laimingai išmesti inkarą. Komandiruotų darbuotojų laisvo judėjimo reguliavimas kilo iš 2006 m. Paslaugų direktyvos kompromiso, tačiau kaip matyti iš reakcijos į Teismo sprendimus, problema išlieka ir dabar ji mums trenkė per galvą. Be to, nuo problemų, susijusių su laisvu paslaugų judėjimu, kitaip tariant, nuo pasikartojančių diskusijų dėl to, ką reikia labiau saugoti, keturias pagrindines laisves ar socialines teises, – netgi kai vienos kenkia kitoms, – negalima atskirti Mastrichto sutarties, Sutarties dėl Konstitucijos ir neryžtingos Lisabonos sutarties.

Tiesa, ES taisyklės suteikia laikiną konkurencingumą paslaugų teikėjams naujosiose valstybėse narėse. Kita vertus, laisvas prekių ir kapitalo judėjimas sudarė palankias rinkos sąlygas labiau išsivysčiusioms valstybėms narėms. Manau, kad tai yra laikini skirtumai, nes prekių ir pinigų rinkų kokybė ir sąlygos neišvengiamai artės vieni prie kitų. Todėl mūsų pirmas uždavinys yra ne perrašyti teisės aktą ir prieštarauti Teismo sprendimams, bet nuosekliai ir veiksmingai įgyvendinti esančius reglamentus. Šiais laikais karai prasideda ne nuo ginklų, o tokios finansų krizės, kaip dabartinė, šiandien gali sukelti tokią pat sumaištį, kaip ir karas. Tikiuosi, kad Parlamentas, kaip ir kiti ES sprendimų priėmimo forumai, turėdami omenyje mūsų troškimą po Antrojo pasaulinio karo pasiekti ilgalaikę taiką ir bendradarbiavimą, sieks nešališko sprendimo, užtikrinančio, kad mes visi būtume ilgalaikės, klestinčios, abipusiai remiančios ir sanglaudoje gyvenančios bendruomenės nariai. Todėl užsispyrėlišką protekcionizmą reikėtų nustumti į šalį. Ačiū, gerb. pirmininke.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, dėkoju, J. Anderssonai už svarbų pranešimą. Daug diskusijų kilo dėl sprendimo *Laval* byloje, kur Švedijos profesinė sąjunga nuėjo per toli. Pranešime yra daug dalykų, kurie man nepatinka. Pranešime jaučiamas tam tikras tonas, kai kalbama apie Europos Teisingumo Teismą, ir kai kuriose vietose matyti užuominos apie pirminį J. Anderssono norą, t. y. sugriauti Darbuotojų komandiravimo direktyvą. Tačiau, kaip teisingai pastebėjo G. Hökmark, persvarstytame pranešime tokio teiginio nebėra. Dabar lieka klausimas dėl siūlymo iš dalies persvarstyti direktyvą ir tai labiau atitinka Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonę, už kurią buvau atsakingas.

Tikėkimės, kad balsavimas parodys, jog nereikia suardyti Darbuotojų komandiravimo direktyvos. Prašau atkreipti dėmesį į Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos 14 ir 15 pasiūlymus.

Gerb. J. Anderssonai, klaidinga manyti, kad Švedijos modelį geriausia išlaikyti keliaujant per Briuselį. Yra visiškai priešingai. Jei eisime per Briuselį, galime pavojų sukelti atsakingomis šalimis grindžiamam Švedijos modeliui ir Švedijos teisės aktams ir minimaliems atlyginimams. Akivaizdu, kad Švedijos profesinės sąjungos tuo negali būti suinteresuotos.

Roberts Zile (UEN). – (LV) Ačiū, gerb. pirmininke ir V. Špidla. Dažnai už bandymų apsaugoti darbo standartus ir sudaryti vienodas darbo sąlygas iš tiesų slypi protekcionizmas ir aiškus laisvos ir sąžiningos konkurencijos ribojimas. Asmens užmokestis turi priklausyti nuo jo ar jos sėkmingo ir produktyvaus darbo, o ne nuo to, dėl ko susitaria socialiniai partneriai. Dėl tokio metodo šiuo metu kenčia visi Europos Sąjungos vidaus rinkos dalyviai, nes ES konkurencingumas pasaulio rinkose mažėja. Mums nereikia keisti Darbuotojų komandiravimo direktyvos vien tam, kad ji būtų taikoma kelių valstybių narių socialinės apsaugos sistemoms. Pagrindinė

Europos Sąjungos pareiga yra užtikrinti, jog ir naujosiose, ir senosiose valstybėse narėse verslas turėtų vienodas veiklos sąlygas paslaugų vidaus rinkoje. Jei mums nepatinka Europos Teisingumo Teismo sprendimai, mes keičiame įstatymą. Nemanau, kad dėl tokio požiūrio Europos Sąjunga taps suprantamesnė savo piliečiams.

Gabriele Zimmer (GUE/NGL). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pirmiausia paprieštarauti prieš kelias minutei pasakytai nuomone, kad darbo rinka yra perpildyta užsienio darbuotojais.

Antra, norėjau pamatyti aiškesnį ir ne tokį dviprasmišką Užsienio ir socialinių reikalų komiteto pranešimą. Pasitikėjimas Europos Sąjungos socialine sanglauda gali būti pasiektas tik tuomet, jei pagrindinės socialinės teisės bus apibrėžtos kaip pirminė Europos teisė. Turime tai aiškiau parodyti Tarybai, Komisijai, valstybėms narėms ir Europos Teisingumo Teismui, o ne pasitenkinti vien tik paraginimu siekti pusiausvyros tarp pagrindinių teisių ir vidaus rinkos judėjimo laisvių. Dėl to pokyčių neatsiras. Kaip ir laisvės, pagrindinės socialinės teisės yra žmogaus teisės ir jos negali būti apribotos dėl vidaus rinkos judėjimo laisvių.

Čia yra labai svarbu tai, kad privalome apginti ir pagerinti Europos socialinį modelį ir kad yra pats laikas nustatyti socialinės pažangos išlygą, kaip įpareigojantį protokolą prie esančių ES sutarčių. Laikas pakeisti Darbuotojų komandiravimo direktyvą, kad būtų panaikintas reikalavimų dėl atlyginimų ir minimalių standartų ribojimas iki minimalių reikalavimų.

Hélène Goudin (IND/DEM). - (SV) Gerb. pirmininke, viena svarbiausių J. Anderssono išvadų yra tai, kad darbo rinka turėtų būti apsaugota, pakeičiant Darbuotojų komandiravimo direktyvą. Kalbant apie Švediją, reikia pasakyti, kad jai geriausias sprendimas būtų toks: ES sutartyje aiškiai nustatyti, kad su darbo rinka susiję klausimai būtų sprendžiami nacionaliniu lygmeniu. Jei ko ir išmokome iš sprendimo *Laval* byloje, tai tik to, kad mūsų darbo rinka neturėtų būti kontroliuojama įkyriais ES teisės aktais.

Birželio sąrašo partija remia ES darbo teisės netaikymą Švedijai. Būtų labai įdomu išgirsti, ką J. Andersson mano apie šį pasiūlymą. Ar ES teisės aktai visuomet yra kelias pirmyn? Sprendimas *Laval* byloje yra ES socialdemokratų ir centro dešiniųjų pritarimo ES sutarties pakeitimams, kurie ES ir Europos Teisingumo Teismui suteikė dar daugiau galių darbo rinkos politikoje, rezultatas. Be abejonės, mes balsuosime prieš J. Anderssono Lisabonos sutarties garbinimą.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, PPE-DE frakcija nepritarė Jano Anderssono pranešimo pirminei versijai. Tačiau mūsų oponuojančio pranešėjo ir kitų oponuojančių pranešėjų pastangomis pranešimas buvo gana daug pakeistas ir galėjome jam pritarti komitete. Tiesą pasakius, mūsų frakcija irgi siūlys šiandien pritarti dabartinės versijos pranešimui. Taip pat turiu pasakyti, kad norėtumėme, kad būtų pritarta kai kuriems pakeitimams. Tikimės, kad jis tai apsvarstys.

Noriu tik pabrėžti vieną svarbų aspektą. Stephen Hughes atkreipė dėmesį į tai, – ir esu tikras, kad tai yra tiesa, – jog tarp profesinių sąjungų vis labiau plinta nerimas dėl galimų teisės streikuoti apribojimų. Nesiginčysiu su juo dėl to, tačiau tikiuosi, kad jis nesiginčys su manimi, jei pasakysiu, kad tarp darbuotojų vis labiau plinta susirūpinimas dėl galimų apribojimų teisei dirbti. Nei šiose diskusijose, nei komitete apie šią svarbią teisę negirdėjau pakankamai. Be abejo, teisė streikuoti yra pagrindinė teisė – čia negali būti jokių ginčų. Tačiau teisė dirbti – laisvė dirbti – irgi yra labai svarbi teisė ir tai yra dalykas, kurį mes šiame Parlamente norėtume matyti pabrėžtą.

Proinsias De Rossa (PSE). - Gerb. pirmininke, vidaus rinka nėra pabaiga pati savaime. Tai yra priemonė, skirta gyvenimo ir darbo sąlygoms visiems pagerinti, todėl Darbuotojų komandiravimo direktyvos trūkumai, kurie gali palengvinti mažesnių standartų diegimą, turi būti pašalinti kiek įmanoma skubiau.

Socialistų frakcija sugebėjo suburti didžiąją daugumą narių Užimtumo ir socialinių reikalų komitete, remiančių tokias reformas. Vienintelės frakcijos, nepritarančios tokiai bendrai nuomonei, yra kraštutiniai dešinieji ir kraštutiniai kairieji ir jie mieliau vykdo partijos politiką, o ne ieško politinio problemų sprendimo.

Šiame Parlamente privalome pateikti aiškų reikalavimą Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms, kad ant bendrosios rinkos altoriaus negalima paaukoti tinkamo užmokesčio ir darbo sąlygų. Europa gali sėkmingai konkuruoti tik aukštos kokybės paslaugų ir prekių, o ne gyvenimo standartų mažinimo pagrindu.

Džiaugiuosi dėl šiandien Komisijos pasakytų užuominų, kad ji yra pasiruošusi persvarstyti Darbuotojų komandiravimo direktyvą, kurią reikia reformuoti, tačiau, Komisijos nary, kyla klausimas: kada? Kada pateiksite šiam Parlamentui iniciatyvą, kurioje bus aiškiai nurodyti jūsų siūlomi Darbuotojų komandiravimo direktyvos pakeitimai?

Akivaizdu, kad būtina apsaugoti ir sustiprinti vienodo požiūrio ir vienodo užmokesčio už tą patį darbą toje pačioje darbo vietoje principus, kurie nustatyti Europos bendrijos sutarties 39 straipsnyje 12 dalyje. Laisvė teikti paslaugas ar laisvė kurti įmones, darbdavio, darbuotojų ar komandiruočių darbuotojų pilietybė negali tapti pateisinimu dėl nevienodų darbo sąlygų, nevienodo užmokesčio ar pagrindinių teisių, pvz., darbuotojų teisės imtis kolektyvinių veiksmų, nevykdymo.

Anne E. Jensen (ALDE). – (DA) Gerb. pirmininke, noriu pasakyti, kad turime nustoti puolę Europos Teisingumo Teismą ir Darbuotojų komandiravimo direktyvą. Daugiau pastangų turi dėti valstybės narės. Po sprendimo *Laval* byloje mes Danijoje dabar įgyvendiname įstatymo pakeitimą, dėl kurio sutarė abi pramonės pusės. Devyniomis teisės akto eilutėmis užtikrinama, kad profesinės sąjungos gali imtis darbuotojų ginčų siekiant užtikrinti tokias darbo sąlygas, kokios yra norma tam tikroje susijusioje srityje. Švedai taip pat akivaizdžiai ieško būdų, kaip praktikoje įgyvendinti Darbuotojų komandiravimo direktyvą. Neturime keisti direktyvos. Turime teikti geresnę informaciją, kad darbuotojai žinotų savo teises, o darbdaviai savo pareigas. Mums tiesiog reikia geresnio praktinio direktyvos įgyvendinimo.

Jan Tadeusz Masiel (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, po kelių mėnesių vėl atsigręšime į Europos Sąjungos piliečius ir jų prašysime išrinkti savo atstovus Europos Parlamente. Piliečiai ir vėl nesupras, kodėl jie raginami taip daryti ir kokiam tikslui šis Parlamentas tarnauja. Taigi dar kartą rinkėjų aktyvumas bus mažas.

Šios dienos diskusijos dėl Darbuotojų komandiravimo direktyvos ir Europos Teisingumo Teismo sprendimas rodo, kad vienas iš tikslų, kuriam tarnauja Europos Parlamentas, yra apsaugoti piliečius nuo tam tikrų politikos krypčių, kurias vykdo jų pačių vyriausybės. Tokios politikos kryptys gali būti trumparegiškos ir šališkos. Šiuo atveju jos yra ir pernelyg liberalios. Šiuo metu Europos Parlamentas ir Europos Teisingumo Teismas teikia pirmenybę darbo teisių gynimui laisvės kurti verslą atžvilgiu. Neįmanoma prieštarauti vienodo požiūrio į visus darbuotojus visoje Sąjungoje principui. Visi turime mokėti vienodas kainas parduotuvėse ir raginame mokėti vienodą užmokestį už vienodą darbą visoje Sąjungoje.

Thomas Mann (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, vienas didžiausių ir daugiausia dėmesio sulaukusių Europos Parlamento pasiekimų yra „Bolkenstein“ direktyvos pakeitimas, šalies kilmės principą keičiant laisvės teikti paslaugas principu. Darbuotojams reikia sąžiningų darbo sąlygų, o bendrovėms, ypač MVĮ, reikia apsaugos nuo kainų mažinimo konkurencijos, kuri grasina jų išlikimui. Pasirūpinkime, kad rezultatas būtų užtikrintas ilgam laikui.

Kaip atskleidė šios diskusijos, pastarojo meto sprendimai *Viking*, *Laval* ir *Rüffert* bylose sukėlė abejonių šiuo klausimu. Ar iš tiesų Europos Teisingumo Teismas už darbuotojų apsaugą svarbesniu dalyku laiko laisvę teikti paslaugas? Ar jis mano, kad teisė streikuoti yra pavaldi teisei į judėjimo laisvę? Nors priimtina kelti klausimą dėl konkrečių sprendimų, visiškai nepriimtina kelti klausimą dėl šios institucijos nepriklausomumo ir teisėtumo.

Norint pasiekti didesnę aiškumą nereikia keisti Darbuotojų komandiravimo direktyvos, tačiau reikia ją nuosekliai įgyvendinti valstybėse narėse. Tai būtina pusiausvyra tarp judėjimo laisvės apsaugos ir darbuotojų apsaugos. Negalima susilpninti „vienodo užmokesčio už tokį pat darbą toje pačioje vietoje“ principo.

Geresnės už minimalų lygį darbo sąlygos nekenkia konkurencijai, o kolektyvinių derybų negalima riboti jokiais sąlygomis. Mums būtina aiškiau pasakyti „ne“ bandymams sukurti vadinamąsias bendroves „pašto dėžutes“, kuriomis siekiama apeiti minimalius užmokesčio ir darbo sąlygų standartus. Socialiniai standartai negali priklausyti nuo ekonominių laisvių.

Tik esant sąžiningoms sąlygoms Europos Sąjungoje mes galime gauti skubiai reikalingą bendrovių ir MVĮ pritarimą socialinės rinkos ekonomikos koncepcijai.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, viena iš labiausiai vertinamų šio Parlamento savybių yra jo sugebėjimas pasiekti nuoseklią poziciją. Nesutinku su Darbuotojų komandiravimo direktyvos silpninimu. Priešingai, reikia visapusiškai jos laikytis. Teisingumo Teismo sprendimai rodo aiškią kryptį. Pranešimu dėl kolektyvinių susitarimų kertamas smūgis šioms sprendimams ir Europos Parlamento diskusijose dėl paslaugų direktyvos pasiektam kompromisui. Negaliu tam pritarti. Dėmpingas atsiranda naudojant nelegalaus užimtumo praktikas ir apeinant direktyvą. Todėl prašau jūsų, ponios ir ponai, pritarti mūsų pakeitimų pasiūlymams, pateiktiems dėl esančių teisės aktų. Verslininkai turi turėti teisę teikti paslaugas kitose valstybėse pagal dabartinės direktyvos terminus ir sąlygas ir sutinku, kad būtina užtikrinti, jog žmonės, kitaip tariant, darbuotojai, apie tai žinotų.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Lenko santechniko vaiduoklį pakeitė grėsmingas latvio statybininko šešėlis. Atsinaujinančios netinkamos diskusijos padarė didelę žalą visai ES. Kai kurie žmonės skambina pavojaus varpais dėl socialinio dempingo ir neriboto naujų valstybių narių darbuotojų antplūdžio. Tai yra visiškai neteisinga. Būkime realistai. Negrasiname balsuotojams tokiomis kalbomis. Dvylika naujų valstybių narių neturi beveik jokio tikro pranašumo. Vienas tokių pranašumų – santykinai pigesnė darbo jėga – truks tik kelerius metus. Laimei, mūsų valstybėse atlyginimai irgi kyla. Kreipiuosi į jus, kad kai kalbate apie vienodą požiūrį – tai yra kitas šio klausimo aspektas – tegu vienodas požiūris būna taikomas ir naujosiose, ir senosiose valstybėse narėse. Jei apribosime konkurencijos vidaus rinkoje galimybes, jei apribosime verslo laisvę, mes pakenksime visai ES. Tačiau man labai svarbus ir socialinis aspektas. Ačiū.

Marian Harkin (ALDE). - Gerb. pirmininke, paskutinėse diskusijose Airijoje dėl Lisabonos sutarties, *Laval* ir *Viking* bylose priimti sprendimai buvo metami kaip svarbiausi argumentai, kurie prisidėjo prie tikros nežinomybės ir netikrumo. Šį rytą girdėjau, kaip daugelis mano kolegų kartojo tokią nuomonę, ir štai kodėl esu patenkinta Parlamento pastangomis šį rytą.

Mane taip pat nuramino Komisijos narys, sakydamas, kad Komisija sutinka su Parlamentu, jog reikia pagerinti ir tinkamai perkelti Darbuotojų komandiravimo direktyvą.

Parlamento požiūris yra pakankamai aiškus. 33 straipsnyje Parlamentas dar kartą patvirtina, jog pagrindinių laisvų sistemoje socialinių teisių hierarchinė reikšmė nėra mažesnė nei ekonominių teisių, ir pranešime taip pat pabrėžia, jog laisvė teikti paslaugas neprieštarauja pagrindinei teisei streikuoti ir nėra nė kiek už ją viršesnė. Šie teiginiai yra aiškūs kaip krištolas ir parodo Parlamento poziciją, todėl dabar mes laukiame, kol Komisija perims estafetės lazdelę ir pradės bėgti.

Pradėjau nuo Lisabonos – ja ir užbaigsiu. Pagrindinių teisių chartijos ratifikavimas ir socialinės išlygos įtraukimas į Lisabonos sutartį būtų pagerinę darbuotojų padėtį visoje ES.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). - (GA) Gerb. pirmininke, profesinės sąjungos praranda savo teises derėtis dėl savo narių geresnio atlyginimo ir geresnių sąlygų. Vyriausybėms užkirstas kelias leisti teisės aktus, kurie pagerintų darbuotojų gyvenimą.

Pritariu šiandien savo kolegoms, kad įpareigojančios socialinės išlygos įterpimas į ES sutartis yra minimalus reikalavimas, kurio reikia, kad taip nebūtų.

Vis dėlto J. Anderssono pranešimas nenagrinėja klausimo esmės. Pranešimas galėtų būti sustiprintas keliais pakeitimais. Europos Teisingumo Teismas sprendimus priima pagal sutartis. Kol Sutartyse leidžiama riboti darbuotojų teises, mažinti užmokesčių ir prastinti sąlygas, Teisingumo Teismas negali priimti kitokių sprendimų.

Luca Romagnoli (NI). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, džiaugiuosi dėl J. Anderssono pranešimo, nes jame dėmesys skiriamas principams, kuriais remiantis turėtų būti reguliuojama vidaus rinka pusiausvyros tarp laisvo paslaugų judėjimo ir nenuginčijamų darbuotojų teisių požiūriu.

Jei tikrovėje problemos bus sprendžiamos nacionaliniu lygmeniu, čia turime įsikišti mes ir kovoti su neigiamais laisvo darbuotojų judėjimo socialiniais ir politiniais poveikiais. Todėl privalome persvarstyti Darbuotojų komandiravimo direktyvą, pateikti socialinių nuostatų, esančių M. Monti direktyvoje ir Paslaugų direktyvoje, santrauką ir patvirtinti direktyvą dėl laikinųjų darbuotojų, kuriems turėtų būti taikomos tokios pat nuostatos, kaip ir nuolatiniams darbuotojams.

Galiausiai pritariu tam, kad reikia skubiai imtis priemonių, skirtų kovoti su vadinamosiomis bendrovėmis „pašto dėžutėmis“, kurios kuriamos paslaugoms kitoje valstybėje, nei yra įsikūrusios, teikti siekiant apeiti valstybėje, kurioje tokios bendrovės veikia, taikomas taisykles dėl užmokesčio ir darbo sąlygų. Reziumuodamas turiu pasakyti, kad nepaisant kelių išimčių iš esmės esu už šį pranešimą.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kaip jau sakė kalbėjusieji, sprendimas *Laval* ir kitose bylose Airijoje sukėlė tam tikrą priešišką diskusijų dėl Lisabonos sutarties metu ir minėti sprendimai buvo išnaudojami šiuo požiūriu ir šiam tikslui.

Šiame pranešime iš esmės nagrinėjami vidaus rinkos principai, jame raginama taikyti vienodą požiūrį ir vienodą užmokesčių už tokį pat darbą ir šiandien privalome vadovautis būtent šiais principais. Socialinis dempingas kelia didelį susirūpinimą, tačiau norėčiau pasakyti, kad turėsime keistą ir unikalią padėtį Europoje, kur valstybės, į kurias atvyksta daug darbuotojų, kaip antai Airija, nebematys galimų padėties pokyčių. Visi esame suinteresuoti, kad mūsų darbuotojai, būdami Europos Sąjungoje, turėtų geras ir lygias teises.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad, tiesą pasakius, į Europą žvelgia daug didesnė problema: iš Europos Sąjungos iškeliauja ištisi verslai ir bendrovės, kartu už sienų iškeliauja ir darbo vietas ir verslo ekonominė nauda, o mes tiesiog importuojame tokios veiklos rezultatus. Šią problemą privalome spręsti.

Costas Botopoulos (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, manau, kad J. Anderssono pranešimas yra drąsus dalies Europos Parlamento žingsnis, nes kalbama apie pusiausvyrą tarp teisinių principų ir politinio suvokimo, kuris daro tiesioginę įtaką ne tik darbuotojų, bet ir visų piliečių gyvenimui.

Neatsitiktinai mūsų aptariamų bylos išryškino ir teisinės grupės, ir – patikėkite, esu teisininkas ir tai žinau – visų Europos Sąjungos piliečių, kurie mano, kad Europos Sąjunga jų nesupranta, prieštaravimus. Kaip girdėjome, tokie prieštaravimai buvo viena iš pagrindinių priežasčių, dėl kurios airiai pasakė „ne“ Lisabonos sutarčiai.

Tačiau nors ir keista, būtent Lisabonos sutartis greičiausiai taptų sprendimu šiuo atveju, nes galiojant šiai sutarčiai atitinkamų nuostatų aiškinimas vyktų kitoje šviesoje. Socialinė išlyga ir Pagrindinių teisių chartija greičiausiai priverstų Tarybą pakeisti požiūrį.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). – (DA) Gerb. pirmininke, mano kolega Parlamento narys iš Danijos iš Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos anksčiau sakė, kad problema, su kuria susidūrėme po sprendimo *Waxholm* byloje, Danijoje buvo išspręsta. Turiu pasakyti, kad tai nėra tiesa. Žmonėms gali atrodyti, kad jie problemą išsprendė, tačiau bet koks sprendimas iš tiesų priklauso nuo Europos Teisingumo Teismo sprendimo. Be abejo, tai tikrai yra problema, nes tai, ar žmonės turi teisę streikuoti įvairiose valstybėse narėse, dabar sprendžia Europos Teisingumo Teismas. Būtent todėl turėjome pakeisti sutartį, t. y. aiškiai nustatyti, jog tokia padėtis yra neteisinga. Deja, J. Anderssono pranešime tai nenurodyta. Pranešime yra konstruktyvių fragmentų, tačiau visai nekalbama apie šią problemą. Be to, pranešime taip pat trūksta aiškaus reikalavimo pakeisti Darbuotojų komandiravimo direktyvą, todėl norėčiau jus paraginti balsuoti už tuos pakeitimus, kuriais paaiškinami mano minėti klausimai, ir taip suformuoti aiškią Europos Parlamento politiką.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, leiskite pasakyti dar keletą žodžių šia tema.

Judėjimo laisvė yra vienas svarbiausių Europos Sąjungos pasiekimų. Tačiau turime aiškiai pasakyti, – ir žemesnius standartus turinčios valstybės tai netrukus supras, nes jų standartai pakils, – kad judėjimo laisvė neturi baigtis tokios konkurencijos, kuri apima sukurtų socialinių standartų mažėjimą, tapimu norma. Europa neturi pasisakyti už socialinių ir darbuotojų teisių, dėl kurių buvo ilgai kovota, panaikinimą. Dėl šios priežasties turėtume aiškiai pasakyti, kad tai niekuomet nebuvo mūsų politika ir kad tokios politikos niekuomet neįgyvendinsime.

Jei darbas padarytas vienoje valstybėje, už tą patį darbą turi būti mokamas toks pat užmokestis. Negali būti klasinės visuomenės, kurioje užsienio darbuotojai dirbtų už mažesnę atlyginimą. Tai yra nesąžininga abiejų pusių atžvilgiu; būtent todėl turime tai aiškiai pasakyti.

Yannick Vaugrenard (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau pirmiausia pagirti mūsų kolegos J. Anderssono darbą, tačiau ko iš tiesų tiksliai nori Europos Sąjunga? Bendros rinkos, kurioje leidžiama nekontroliuojama konkurencija, iš esmės panaikinti kolektyvines teises, ar reguliuojamos bendros rinkos, kurioje būtų sudarytos sąlygos piliečiams padariai dirbti visoje Europoje?

Signalai, kuriuos siunčia Europos Teisingumo Teismas, dažnai Komisija ir kartais Tarybai pirmininkaujanti valstybė, nėra nei aiškūs, nei visuomet nuoseklūs. Visuomenė yra verta tiek ir gyvuoja pagal tai, kokį susitarimą ji pati sudaro. Reguliavimo panaikinimas, metodo „kiekvienas žmogus už save“ taikymas veda prie dar didesnio reguliavimo panaikinimo ir galiausiai prie sistemos sprogo.

To mes nenorime. Taip, mes norime vidaus rinkos, tačiau norime rinkos, kuri tarnauja mūsų piliečių gyvenimo ir darbo sąlygų pagerinimui. Lisabonos sutartyje nustatyta daug principų, įskaitant teisę derėtis dėl kolektyvinių susitarimų. Užtikrinkime, kad šio principo laikysis Europos Sąjunga ir visos valstybės narės.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Gerb. pirmininke, užtenka kritikuoti nepriimtinas pozicijas, kurias patvirtinto Europos Bendrijų Teisingumo Teismas ir kurios yra rimtas išpuolis prieš pačias pagrindines darbuotojų teises. Turime eiti daug toliau ir visapusiškai pakeisti Europos sutartį, kad būtų užkirstas kelias tokiai padėčiai pasikartoti.

Vadinamosios Europos Konstitucijos ir Lisabonos sutarties projekto atmetimas referendumuose yra aiškus įrodymas, kad visuomenė nusivylė tokia Europos Sąjunga, kuri nuvertina darbuotojus ir nesugeba gerbti jų

orumo. Apgailestauju, kad šiame pranešime nedaromos tokios pat išvados, nors ir kritikuojama pozicija, kurią savos sprendimuose patvirtino Teisingumo Teismas. Tačiau to nepakanka.

Vladimír Špidla, *Komisijos narys*. – (CS) Ponios ir ponai, norėčiau padėkoti pranešėjui ir jums už prasidėjusias diskusijas ir pabrėžti, kad diskutuojame ypač opia ir gilia temos. Manau, kad diskusijoje buvo pareikšta įvairių nuomonių, kurios galėjo išprovokuoti energingas diskusijas, be to, buvo pareikšta daug prieštaraujančių nuomonių. Be kita ko, tai pabrėžia šių diskusijų svarbą ir temos sudėtingumą. Norėčiau pabrėžti keletą pagrindinių minčių. Pirma, Liuksemburge veikiančio teismo sprendimai nei susilpnino, nei užpuolė pagrindines teises. Tai tiesiog netiesa. Taip pat norėčiau pasakyti, kad, be kita ko, Liuksemburge veikiantis teismas buvo pirmasis, kuris per savo jurisprudenciją paskelbė, kad teisė streikuoti yra pagrindinė teisė. Taip niekada nebuvo suformuluota nei jurisprudencijoje, nei mūsų teisinėje sistemoje.

Taip pat norėčiau atsakyti į dažnai diskusijose skambėjusį teiginį, kad komandiruočių darbuotojų klausimas skiria senąsias valstybes nares nuo naujųjų. Galiu pasakyti, kad daugiausia darbuotojų komandiruojanči valstybė yra Vokietijos Federacinė Respublika. Antra pagal komandiruojamų darbuotojų skaičių valstybė yra Lenkija, trečia – Belgija ir ketvirta – Portugalija. Mintis, kad komandiravimas apima judėjimą iš Rytų į Vakarų, iš naujųjų valstybių į senąsias, taip pat yra neteisinga. Neteisinga sakyti ir kad darbuotojų komandiravimas netiesiogiai apima socialinį dempingą. Norėčiau pasakyti, kad Komisijos pagrindinė politika yra aktyviai atsisakyti bet kokios formos dempingo ir jam prieštarauti – tai apima ir socialinį dempingą. Taip pat Komisijos politika yra apsaugoti mūsų pasiektus socialinius standartus ir jokių būdu ir jokiais aplinkybėmis jiems nepakenkti.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad seminario metu pradėtose diskusijose dauguma valstybių, kurioms taikomi *Laval*, *Rüffert* bylose priimti sprendimai, nemanė, jog turėtume keisti direktyvą. Aiški tokių valstybių dauguma išeitimi laikė nacionalinės teisės taikymą ir dauguma minėtų valstybių jau vykdo šį procesą. Norėčiau paminėti Daniją ir Liuksemburgą ir norėčiau pasakyti, kad pagal mano iš Švedijos gautą informaciją maždaug po penkiolikos dienų ten ketinama priimti labai svarbų sprendimą, dėl kurio labai išsamiai ir visapusiškai diskutavo socialiniai partneriai ir vyriausybė.

Taip pat norėčiau pasakyti, nors tai ir smulkmena, kad vadinamosios bendrovės „pašto dėžutės“ nėra komandiruočių darbuotojų ar judėjimo laisvės apraiška. Galima rasti kelis šimtus tokių bendrovių pavyzdžių tam tikrų valstybių vidaus rinkoje ir, mano nuomone, tai yra atviras klausimas. Kitas svarbus klausimas, kurį norėčiau pabrėžti, yra tai, kad Liuksemburgo teismo pateikti sprendimai yra atsakymai į ankstesnę problemą. Galutinius sprendimus turi priimti nacionaliniai teismai ir tai yra nacionalinių teismų kompetencija.

Ponios ir ponai, manau, kad yra tiesiog būtina pabrėžti, jog tai yra pagrindinis klausimas. Komisija seka šį klausimą laikydamasi aptarto požiūrio ir yra pasirengusi imtis bet kokių reikalingų priemonių, kad būtų išspręsta ši padėtis ir surastas atitinkamas bendras sutarimas, nes – pakartosiu – netgi šioje diskusijoje nebuvo aišku, kur yra nuomos skirianti linija. Dar reikia nuveikti daug darbo, tačiau leiskite pasakyti ir pabrėžti, kad socialiniai partneriai šioje srityje yra gyvybiškai svarbūs.

Jan Andersson, *pranešėjas*. – (SV) Gerb. pirmininke, norėčiau pateikti kelias trumpas pastabas.

Teismo ir mūsų, įstatymų leidėjų, uždaviniai skiriasi. Teismas savo žodį ištara. Dabar veiksmų turime imtis mes, įstatymų leidėjai, jei manome, kad Teismas teisės aktą išaiškino ne taip, kaip norėtume. Pranešime teigiame, kad mes ir Komisija turime imtis veiksmų. Neturėtume atmesti Darbuotojų komandiravimo direktyvos pakeitimo galimybes: mes tai irgi parėžiame. Nėra jokios priešpriešos tarp judėjimo laisvės ir gerų socialinių sąlygų. Visiškai priešingai.

Noriu tarti keletą žodžių apie Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos pakeitimus. Deja, pakeitimuose yra nemažai prieštaravimų, nors ieškoma kompromiso. Viena vertus, jie kritikuoja vienpusę Tarybos nuomonę, kita vertus, džiaugiasi dėl nuomonių. Jų pakeitimuose yra daug prieštaravimų. Aš nepritariu išimties taikymui tam tikroms specialioms valstybėms, nes tai yra Europos problemos, kurias turime spręsti kartu. Skirtingos darbo rinkos turi veikti šalia viena kitos.

Mes pritariame naujajai Sutarčiai, nes sprendimų problemos kilo pagal senąją Sutartį. Neprieštarauju priemonėms nacionaliniu lygmeniu. Tokios priemonės yra būtinos Švedijoje ir Vokietijoje, tačiau mums reikia ir Europos lygmens priemonių.

Galiausiai norėčiau pasakyti, kad dabar veiksmų imtis turi Komisija. Jei ji nesiklauso Parlamento ir ypač to, ką sako žmonės Airijoje, Vokietijoje, Švedijoje ir kitose valstybėse narėse, tuomet Europos projektas smarkiai nukentės. Tai yra viena svarbiausių Europos piliečių problemų. Judėjimo laisvė – taip, tačiau kartu su geromis

socialinėmis sąlygomis ir be jokio socialinio dempingo. Turime dirbti, kad tai būtų pasiekta, todėl yra būtina klausyti Parlamento.

(Plojimai)

PIRMININKAVO: H.G. PÖTTERING

Pirmininkas

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. spalio 21 d., trečiadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Ole Christensen (PSE), raštu. – (DA) Turi būti padidintas judumas Europos darbo rinkoje. Todėl daugiau dėmesio reikia skirti vienodam požiūriui ir nediskriminavimui.

Teisinga bus tik tuomet, kai bet kas, pradėjęs dirbti kitoje valstybėje, dirbs pagal naujoje valstybėje taikomas sąlygas.

Valstybės turėtų atkreipti dėmesį į Darbuotojų komandiravimo direktyvos įgyvendinimą, kad tai padarius padidėtų aiškumas.

Tačiau reikia ir Europos lygmens sprendimų.

- Teisė streikuoti negali priklausyti nuo vidaus rinką reguliuojančių taisyklių.

- Darbuotojų komandiravimo direktyva turi būti pakeista, kad ji atitiktų pirminius ketinimus. Turi būti įmanoma valstybėms sukurti geresnes už minimalius reikalavimus komandiruotiems darbuotojams taikomas sąlygas. Taip padidinsime judumą ir paskatinsime vienodą požiūrį į darbuotojus bei kolektyvinius susitarimus, įskaitant teisę imtis kolektyvinių darbuotojų interesų gynimo veiksmų.

Richard Corbett (PSE), raštu. – J. Anderssono pranešimas yra naudingas indėlis į šias prieštaringas ir teisiniu požiūriu labai sudėtingas diskusijas. Ypač sveikintina yra pranešimo rekomendacija, kad ES valstybės turėtų tinkamai užtikrinti Darbuotojų komandiravimo direktyvos įgyvendinimą, ir reikalavimas, kad Komisija parengtų teisėkūros pasiūlymus, kuriuose būtų ištaisyti sprendimuose atskleisti teisiniai trūkumai ir užkirstas kelias bet kokiam prieštaringam teisės aiškinimui. Turime užtikrinti, kad Darbuotojų komandiravimo direktyva nebūtų leidžiamas socialinis dempingas ir kad dėl darbuotojų iš kitų ES valstybių narių nebūtų silpninami kolektyviniai susitarimai, mažinant atlyginimus ir prastinant darbo sąlygas priimančioje valstybėje.

Neturėtume kaltinti teismo, kuris tiesiog paaiškino, kas nustatyta teisės akte, – galiausiai teismas juk ne kartą yra pateikęs socialiniu požiūriu palankių sprendimų, – o turėtume sutelkti dėmesį į susidariusios teisinės padėties ištaisymą. Pati Komisija balandžio mėn. pareiškė, kad pagrindinė teisė streikuoti ir jungtis į profesines sąjungas nepanaikina teisės teikti paslaugas.

Gyvybiškai svarbu, kad šis pranešimas nebūtų diskusijų pabaiga. Jei reikės, turėtume pasinaudoti savo veto teise sudarant naująją Komisiją, jei Komisija į savo pirmąją darbų programą neįtrauks būtinų teisėkūros pasiūlymų.

Gabriela Crețu (PSE), raštu. – (RO) Norėčiau pateikti paaiškinimą. Darbuotojai iš rytinės Europos Sąjungos dalies nedalyvauja socialiniame dempinge ir jo nenori. Jie nėra iš tų, kurie nori parsiduoti pigiai. Deja, darbo jėgos pertvarkymo ir perkvalifikavimo išlaidos yra palyginamos ir Rytuose, ir Vakaruose. Kai kurios išlaidos Rumunijoje yra dar didesnės, nei kitose srityse, tačiau sąskaitas reikia mokėti ir čia.

Atsakomybė už tokios pavojingos padėties darbo rinkoje sukūrimą ir už darbo sąlygų suprastinimą Europos Sąjungoje tenka ne darbuotojams, bet tiems, kas daro kiek galėdami didesnę spaudimą, siekdami panaikinti pagal darbo teisę veikiančias garantijas, turėdami galvoje vieną tikslą: padidinti pelnus bet kokiomis priemonėmis, įskaitant vertybių ir principų, kuriuos mes laikome bendra Europos visuomenės įgyta nauda, paaukojimą.

Šiuo atveju mūsų pareiga yra apsaugoti darbuotojų iš Rytų Europos teisę į pagrindines teises: vienodą užmokestį už tokį pat darbą. Socialistai ir profesinės sąjungos, pirmiausia, turi vengti klaidingai ir dirbtinai išskirti šioje grupėje tuos, kurie gali gauti tokias teises tik tuo atveju, jei rodys solidarumą. Jie neturi jokio kito ginklo, išskyrus solidarumą.

Marianne Mikko (PSE), raštu. – (ET) Darbuotojų judėjimo laisvė yra viena iš keturių vidaus rinkos laisvių. Jei norime, kad Europa integruotųsi sparčiau, turime nuraminti vakarų Europos darbuotojų baimę, tačiau tuo pat metu neuždaryti darbo rinkų. Deja, kelių Vakarų Europos profesinių sąjungų troškimas uždaryti darbo rinkas naujosios valstybės narėms dar kartą sutrukdydys suvienyti Europą. Tai yra ekonomiškai neteisingas kelias, kuris neteisingai informuoja darbuotojus, kuria nepasitikėjimą ir yra vykdomas ne tarptautinio solidarumo dvasia.

Darbo jėgos judėjimas yra vienas sprendimų, kuriuo galima panaikinti trūkumus tam tikruose sektoriuose. Yra sričių, kuriose trūksta autobusų vairuotojų, ir yra sričių, kuriose trūksta kvalifikuotų gydytojų. Tokio judėjimo negalima stabdyti.

Kadangi vienodas požiūris yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos principų, laisvas darbuotojų judėjimas turi vykti vienodomis sąlygomis. Plačiai paplitęs principas, kad užsienio darbuotojams mokama mažiau už priimančios valstybės piliečius, nėra suderinamas su minėtu principu. Pritariu pranešime pabrėžiamam principui – vienodas požiūris ir vienodas užmokestis už tokį pat darbą.

Siunčiant darbuotojus Europos Sąjungoje reikia užtikrinti bent minimalų atlyginimą.

Darbuotojų apsaugos priemonės istoriškai skiriasi įvairiose Europos vietose. Tačiau mums atėjo laikas pakeisti taikomą praktiką šioje srityje. Jei darbuotojai dabar tik gina savo nacionalinį išskirtinumą, tai reiškia, jog jie pasidavė savo norui. Labai sudėtinga paaiškinti žmonėms iš naujųjų valstybių narių, kad nieko neįmanoma pakeisti, nors, pvz., Estija įgyvendino visą *acquis communautaire* mažiau nei per šešerius metus. Darbuotojų apsauga yra labai kilnus tikslas, todėl turėtume dėti pastangas, kad pasiektume bendrą sutarimą.

Siiri Oviir (ALDE), raštu. – (ET) Spontaniškas aptariamas pranešimas yra nesuderintas ir turi protekcionistinių atspalvių. Niekas nekelia klausimo dėl teisės streikuoti, tačiau negalima leisti nueiti taip toli, kad tai imtų kelti pavojų paslaugų teikėjų konkurencingumui.

Šiandien diskutavome dėl specialių Europos Teisingumo Teismo sprendimų, t. y. sprendimų *Laval*, *Rüffert* ir *Viking Line* bylose. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad nė viename iš minėtų sprendimų nekalbama apie jokių kolektyvinių susitarimų, kurie galėtų būti pasirašyti valstybėse narėse, ar apie teisę sudaryti tokius susitarimus. Teisė imtis kolektyvinių veiksmų priklauso Sutarties dėl Europos Bendrijų įkūrimo reguliavimo sričiai, todėl ši teisė turi būti grindžiama svarbiu visuomeniniu interesu ir turi būti proporcinga.

7. Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2008 m. spalio 15–16 d.) (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Europos Vadovų Tarybos pranešimas ir Komisijos pareiškimas dėl Europos Vadovų Tarybos susitikimo (2008 m. spalio 15–16 d.).

Gerb. Tarybos Pirmininke N Sarkozy, Komisijos Pirmininke J. M. Barroso, per pastarąsias kelias savaites išgyvenome keletą ypač sunkių akimirkų, per kurias jūsų valstybė, pirmininkaujanti Europos Sąjungai, parodė savo galimybes imtis veiksmų. Jei Europos valstybės nebūtų radusios bendro sprendimo, jei nebūtų susitarimo tarp Europos partnerių ir jei nebūtų euro, ko gero, šiandien būtume atsidūrę katastrofiškoje padėtyje.

Prieš dešimt dienų pateikti Eurogrupės pasiūlymai, praėjusį trečiadienį priimti Europos Vadovų Tarybos sprendimai ir ši savaitgalį „Camp David“ aukščiausiojo lygio susitikime padaryti išipareigojimai yra sėkmės pavyzdžiai, rodantys tikrąjį veiksmų suderinimą ir pastangas, kuriomis siekiama vykdyti būtinas reformas, norint veiksmingai reaguoti į pasaulinės ekonomikos problemas. Tačiau vyriausybės nebuvo vienintelės, kurios reagavo į krizę. Jūsų vadovaujama Europos Vadovų Taryba dirbdama kartu su Europos Komisija ir Europos Parlamentu užtikrino, kad Europos Sąjungai teko svarbus vaidmuo visų mūsų piliečių gerovės, už kurią mes visi atsakingi, požiūriu.

Jūsų, gerb. N. Sarkozy, ir Komisijos Pirmininko J. M. Barroso dėka Europos Sąjunga krizės metu dažnai rodė savo stiprybę. Europos veiksmai buvo bendri veiksmai. Todėl prieš pradėdamas šio ryto diskusijas, norėčiau pasveikinti jus, Tarybos Pirmininke, ir jus, Komisijos Pirmininke.

Nicolas Sarkozy, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, man garbė dar kartą atvykti čia, į Europos Parlamentą, ir pateikti pranešimą dėl Tarybai pirmininkaujančios valstybės darbo tokiu svarbiu laiku Europai. Jei galima, bandysiu kalbėti labai laisvai, nes tik taip dera šiame Parlamente, kuris yra demokratinės Europos, kurios visi trokštame, širdis.

Ko mes stengėmės pasiekti? Pirmiausia, pirmininkaujanti valstybė norėjo, kad visų krizių, kurias turėjome įveikti, akivaizdoje Europos institucijos veiktų bendrai. Aš norėjau, kad visuose pagrindiniuose mums aktualiuose reikaluose dalyvautų Europos Parlamentas, ir noriu padėkoti jūsų visų politinių įsitikinimų frakcijų pirmininkams, kurie dalyvavo šiame dialoge ir kurie dirbo kartu su Tarybai pirmininkaujančia valstybe.

Taip pat norėjau dirbti ranka rankon su Komisija ir ypač jos Pirmininku, nes nepaisant visų šiame Parlamente sėdinčių žmonių nuomonių skirtumų, visi gerai žino, kad Europos institucijų pasidalijimas silpnina Europą, o prisiimančiųjų atsakomybę pareiga yra dirbti ranka rankon. Europą vesime į priekį tik tuomet, jei Europos Parlamentas, Komisija ir Taryba ras kelią į bendrą nuomonę dėl pagrindinių klausimų ir užtikrins, kad Europos balsas būtų girdimas.

(Plojimai)

Pirmiausia norėjome, kad Europa būtų vieninga, nors tai pasiekti nebuvo lengva. Norėjome, kad Europa galvotų pati, nes pasauliui reikia Europos mąstymo, ir kad Europa būtų aktyvi. Jei Europa turi ką pasakyti, reikia, kad ji ne tik tai pasakytų, bet ir padarytų.

Pirmiausia turėjome karą, kai pamatėme bendrą neproporcingą Rusijos reakciją Gruzijos konflikto metu. Žodžiai turi reikšmę. Sakau „neproporcingą“, nes Rusijos intervencija į Gruziją buvo neproporcinga.

(Plojimai)

Tačiau vartoju ir žodį „reagavimas“, nes ta reakcija buvo neproporcinga dėl visiškai netinkamų anksčiau įvykdytų veiksmų. Europa turi būti sąžininga ir neturėtų delsti ir peržengti ideologines ribas, kad būtų perduota taikos žinia.

Rugpjūčio 8 d. prasidėjo krizė. Rugpjūčio 12 d. Maskvoje susitikome su Bernardu Kouchneriu, siekdami ugnies nutraukimo. Nesakau, kad viskas buvo idealu, tiesiog sakau, kad per keturias dienas Europa sugebėjo pasiekti ugnies nutraukimą. Rugsėjo mėn. pradžioje Europai buvo įsipareigota grįžti prie linijų, kurios buvo prieš krizės pradžią rugpjūčio 8 d. Per du mėnesius Europa užtikrino karo pabaigą ir okupantų pajėgų išvedimą.

Šiuo klausimu buvo daug nuomonių. Kai kas sakė, – ir turėjo priežasčių taip sakyti, – kad dialogas buvo beprasmis ir kad atsakas į karinę agresiją turėtų būti taip pat karinis. Kokia beprotybė! Europa matė, kaip griūna Berlyno siena ir baigiasi šaltasis karas, Europa negali dalyvauti naujame šaltajame kare, kurio kilimo priežastis būtų tiesiog šaltakraujiškumo nebuvimas.

(Plojimai)

Buvo problema, kurią įveikėme su savo JAV sąjungininkais, kurie manė, kad vizitas į Maskvą yra netinkamu laiku. Nepaisant nieko, su JAV sąjungininkais dirbome ranka rankon. Jų pozicija skyrėsi nuo mūsų. Stengėmės dirbti su jais, o ne prieš juos, ir jei atvirai, atsižvelgiant į dabartinę padėtį pasaulyje, aš kategoriškai manau, kad nereikia krizės tarp Europos ir Rusijos. Tai būtų neatsakinga. Todėl galime ginti savo mintis gerbdami suverenitetą, Gruzijos vientisumą, žmogaus teises ir skirtumus, kuriuos turime su Rusijos vadovais, tačiau būtų neatsakinga sukurti sąlygas konfliktui, kurio mums jokių būdu nereikia.

Ženevoje pradėtos diskusijos dėl būsimo Gruzijos žemių Osetijos ir Abchazijos statuso. Mane informavo, kad diskusijos pradėtos labai sudėtingomis sąlygomis, tačiau kas galėjo įsivaizduoti, kad bus kitaip? Tačiau svarbu yra tai, kad diskusijos yra pradėtos. Turiu pasakyti, kad prezidentas N. Medvedev laikėsi savo Komisijos Pirmininkui ir Tarybai pirmininkaujančiai valstybei mūsų kelionės į Maskvą rugsėjo mėn. pradžioje metu duotų pažadų.

Europa pasiekė taiką. Europa užtikrino okupantų armijos išvedimą ir Europa siekė tarptautinių derybų. Man atrodo, kad jau praėjo daug laiko nuo tada, kai Europa suvaidino tokį svarbų vaidmenį tokio tipo konflikte.

Aišku, matau visus neaiškumus, visus trūkumus, visus kompromisus, kuriuos reikia padaryti, tačiau sąžiningai manau, kad pasiekime visa, ką galėjome pasiekti, ir, svarbiausia, gerb. pirmininke, jei Europa nebūtų užtikrinusi, kad dialogo balsas ir proto balsas būtų išgirsti, niekas kitas to nebūtų padaręs. Be to, kai rugpjūčio 12 d. su Bernardu Kouchneriu išvykome į Maskvą ir Tbilisį, visa tarptautinė žiniasklaida puikiai žinojo, kad rusai buvo 40 km. atstumu nuo Tbilisio ir turėjo tikslą nuversti M. Saakachvilio režimą. Taip viskas vyko. Buvome priartėję prie pat katastrofos, tačiau Europa – ryžtinga Europa – pasistengė ir katastrofa neįvyko, nors, gerb. H. G. Pötteringai, akivaizdu, kad reikės nuveikti didelį darbą, kad būtų sumažinta įtampa toje pasaulio dalyje.

Antras klausimas, apie kurį kalbėsiu, yra krizė, – sisteminė, neįtikėtina, nepaprasta finansų krizė, – kuri prasidėjo – pateikime tikrąjį vaizdą – rugsėjo 15 d., o ne 2007 m. rugsėjo 7 d. 2007 m. rugsėjo 7 d. prasidėjo rimta ir nerimą kelianti, tačiau drįstu sakyti normali, krizė. 2008 m. rugpjūčio 15 d. patekome į kitą krizę – tai kas gi nutiko 2008 m. rugpjūčio 15 d.? Bankrutavo bankas „Lehman Brothers“ ir 2008 m. rugpjūčio 15 d. apstulbęs pasaulis suvokė, kad bankas gali bankrutuoti.

Ne mums ir ne man spręsti, ką padarė ir ko nepadarė JAV vyriausybė. Tiesiog noriu pasakyti ir tvirtinu, kad 2008 m. rugpjūčio 15 d. rimta krizė tapo sisteminė krize, apimančia JAV finansų sistemos griūtį, po kurios griuvo Europos finansų sistema, o vėliau palaipsniui ir kitos vertybinių popierių biržos ir finansų sistemos.

Ką buvo bandoma daryti tuo metu? Buvo pirmasis Paulsono planas, kuris nedavė naudos. Taip sakydamos nenorui kritikuoti, tiesiog apibūdiniu tikrąją padėtį. Tuo metu mes kartu su Komisijos Pirmininku stengėmės parengti bendrą Europos atsakymą, pirmiausia skirtą euro zonai. Gerb. pirmininke, jūs apie tai kalbėjote: nepaisant to, ar žmonės yra už ar prieš – faktas lieka faktu, kad euro zonoje turime tą patį banką ir tą pačią valiutą, todėl turime ir tą pačią pareigą veikti bendrai.

Nebuvo lengva pasiekti bendrą poziciją. Pirmiausia pasiūlėme susitikti keturioms Europos valstybėms, kurios yra G8 narės. Nieko neįskaudinsiu sakydamos, kad, pvz., Jungtinės Karalystės įtaka pasaulinėje finansų sistemoje yra didesnė už kitų valstybių narių. Pasakiau, kad jei savo vaizduote galėtume pasiekti ir užtikrinti susitarimą tarp Jungtinės Karalystės, Vokietijos, Italijos ir Prancūzijos, tai nepadarytų žalos kitoms Europos valstybėms, tačiau atvirkščiai – joms duotų naudos.

Be abejo, nuomonės išsiskyrė, tačiau kas galėtų mus kaltinti? Pirmomis krizės dienomis iš pradžių nežinojome kaip geriausiai reaguoti į krizę, kurios mastas buvo didžiausias per visą ekonomikos istoriją arba bent jau XX amžių. Taigi, pasakiau sau: jei jau susirinkome keturios valstybės, turėtume suburti ir Eurogrupės valstybes su Slovakija, kuri prie mūsų netrukus prisijungs. Per tą papildomą savaitę kartu sugebėjome rasti sprendimą, kuris leistų bankams atnaujinti savo veiklą, t. y. skolinti. Tačiau susidūrėme su padėtimi, kai bankai nebeskolino vieni kitiems, nes nebeturėjo pinigų ir ėmė griūti visa sistema. Jungtinėje Karalystėje bankai buvo nacionalizuojami, Belgijoje – bankrutavo, ėmė griūti Islandijos, kuri yra ne Europoje, tačiau labai arti Europos, sistema, sulaukėme labai prastų žinių iš Šveicarijos ir žingsnis po žingsnio visa tai ėmė plisti į Vokietiją, Prancūziją. Eurogrupėje mums pavyko pasiekti susitarimą dėl didelio 1 800 mlrd. EUR vertės plano, kuriuo sudarėme sąlygas mūsų finansų institucijoms tęsti savo darbą ir nuraminti indėlininkus ir verslininkus Europoje.

Be to, keliavome į Europos Vadovų Tarybą, kuri patvirtino tokią pat strategiją ir nuo to laiko mes galime nuraminti rinkas Europoje. Gavome gražią staigmeną: pasirodė Paulsono planas II ir visi galėjo pamatyti, kad jį didžiąja dalimi įkvėpė Europos planas. Nėra čia kuo labai didžiulotis, tiesiog tai paprasčiausiai yra atspindys to, jog krizė yra pasaulinė, todėl ir reagavimas gali būti tik pasaulinis. Jungtinės Valstijos ir Europa turi vienytis.

Tačiau visa tai, gerb. pirmininke, yra susiję su krizės valdymu: ne daugiau ir ne mažiau. Kas būtų nutikę, jei būtume to nepadarę?

Vis dar turime pateikti teisingus atsakymus. Kaip galėjo visa tai nutikti? Kaip galime užkirsti kelią, kad tokia padėtis nepasikartotų? Be to, ar Europa turi puoselėjimų idėjų ar siūlomų politikos krypčių? Rugsėjo mėn. pradžioje Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje Europos vardu pasiūliau surengti tarptautinį aukščiausiojo lygio susitikimą, kurio metu būtų padėti pamatai naujam Bretton Woods sistemai, darydamas nuorodą į po Antrojo pasaulinio karo dėtą pastangą sukurti naują pasaulinę finansų sistemą. Ši idėja stumiasi į priekį. Kokie turėtų būti Europos tikslai, susiję su šiuo aukščiausiojo lygio susitikimu? Europa turi skatinti pasaulinio kapitalizmo radikalios reformos idėją.

Nutiko štai kas: buvo išduotos kapitalizmo vertybės, jau nekeliant klausimo dėl rinkos ekonomikos. Nebuvo pakankamai taisyklių ir matėme, kaip lobo spekuliantai, darydami žalą verslininkams. Turime skatinti naujo reguliavimo mintį. Europa turi siūlyti idėjas – ji tai ir darys. Pirmiausia, gerb. pirmininke, joks su valstybės pinigais dirbantis bankas negali turėti galimybės dirbti su mokesčių rojumi.

(Plojimai)

Jokia finansų institucija neturėtų veikti tokioje erdvėje, kurioje netaikomas finansinis reguliavimas; prekeiviai turėtų matyti, kaip skaičiuojamos ir organizuojamos jų atlyginimų sistemos, kad jie nebūtų skatinami imtis nereikalingos rizikos, kokią mums teko matyti; mūsų bankų atskaitomybės taisyklės neturėtų didinti krizės rimtumo, tačiau turėtų sudaryti sąlygas sušvelninti krizę; o pinigų sistema turėtų būti persvarstyta valiutų fiksuoto keitimo santykio ir jokio keitimo mokesčio požiūriais. Pasaulyje išbadėme viską. Ar galime mes,

likęs pasaulis, ir toliau prisiimti atsakomybę už didžiausios jėgos deficitą nieko nesakydami. Atsakymas yra aiškus – „ne“.

(Plojimai)

Be to, nėra jokios naudos iš rodymo pirštu į ką nors; mums tiesiog reikia surasti būdus ir priemones, kuriais užtikrintume, jog tai nepasikartos ateityje. Tęsdamas galėčiau pasakyti daug daugiau, tačiau labiausiai norėčiau, kad Europa apsvaistytų pasaulinį valdymą XXI amžiuje. Neturėtume būti nustebe, kad jis neveikia. Mes gyvename XXI amžiuje, tačiau turime XX amžiaus institucijas. Todėl JAV prezidentas ir Europa pasiūlė keletą aukščiausio lygio susitikimų, kurie prasidės lapkričio mėn. viduryje ir kurių metu bus sutelktas dėmesys į naują reguliavimo formą, naują pasaulinio valdymo formą. Tikiuosi, kad Europa galės dėl to diskutuoti.

Turėsiu galimybę savo partneriams valstybių ir vyriausybės vadovams pasiūlyti susitikti ir pasirengti minėtiems aukščiausio lygio susitikimams. Šis mūsų kapitalistinės sistemos ir mūsų tarptautinės sistemos radikalių reformų klausimas yra tiek pat svarbus ir Europos Parlamentui, kuris turi diskutuoti ir kuris turi siūlyti savo idėjas. Tačiau jei nori būti išgirsta, Europa privalo kalbėti vienu balsu.

Kas dalyvaus šiame aukščiausio lygio susitikime? Yra daug galimybių. Manau, kad paprasčiausias dalykas būtų G8, kuris yra būtina reikalingas, – kartu su Rusija, be abejonės, – taip pat turėtume pridėti G5, kuris taip pat yra būtinas ir kuris sudarytų sąlygas šiose svarbiose diskusijose dalyvauti Kinijai ir Indijai. Mūsų su Pirmininku J. M. Barroso kelionės į Kiniją tikslas bus įtikinti Azijos valstybes dalyvauti šioje radikaloje reformoje.

Gerb. pirmininke, šiuo pirmininkavimo laikotarpiu kilo trečia labai sudėtinga problema: energetikos ir klimato paketo ateitis. Puikiai žinau, kad jūsų Parlamento ir kai kurių frakcijų nuomonė dėl tolesnių veiksmų skiriasi. Leiskite pareikšti savo tvirtą įsitikinimą ir išdėstyti politiką, kurią ketinu pasiūlyti. Toks ambicingas Energetikos ir klimato paketas yra grindžiamas įsitikinimu, kad pasaulis keliauja į katastrofą, jei jis ir toliau gamins tokiomis pat sąlygomis. Tai yra visa esmė.

(Plojimai)

Nematau nė vieno argumento, įrodančio, kad aplinkosaugos požiūriu pasaulis gerėja, nes įvyko finansų krizė. Kai nusprendėme ryžtingai imtis energetikos ir klimato paketo, tai darėme galvodami apie mūsų atsakomybę savo vaikams ir planetos ateičiai. Tai yra struktūrinė politika, tai yra istorinė politika, todėl būtų tragiška atsisakyti šios politikos, pasinaudojus finansų krizės atsiradimo pretekstu.

(Plojimai)

Tai būtų tragiška ir neatsakinga. Kodėl tai būtų neatsakinga? Tai būtų neatsakinga todėl, kad Europa nusiųstų žinią, kad ji nusprendė netesėti šioje srityje duotų pažadų, ir jei Europoje nedės šių pastangų, mes neturėsime šansų įtikinti likusią pasaulio dalį, kad būtina išsaugoti pasaulinę pusiausvyrą. Taigi tai yra ne tik Europos nesugebėjimo pačiai prisiimti atsakomybės klausimas, tai yra klausimas dėl nesugebėjimo aplinkosaugos požiūriu prisiimti atsakomybės už visą pasaulį. Nes jei Europa neparodys pavyzdžio, ji nebus išgirsta, gerbiama ir į ją nebus atsižvelgiama, ir jei Europa nesiims šio darbo, niekas kitas to už ją nepadarys. Taigi mes pražiopsosime savo dieną istorijoje.

(Plojimai)

Ką reiškia „pražiopsosime savo dieną“? Mano nuomone, tai reiškia du dalykus: pirmiausia – turėsime persvarstyti savo „tris kartus po dvidešimt“ tikslus; ir antra – turėsime persvarstyti laiko grafiką, kitaip tariant, šių metų pabaigą. Tačiau jokiais aplinkybėmis neketinu jokių būdų pakenkti bendram sprendimo priėmimui ir, galiu pasakyti, neturiu nei galių, nei noro taip padaryti. Be to, norint man priskirti tokią mintį reikia būti piktam, nors jei jau man bent priskiriate mintis – tai yra komplimentas, Dany Nepaisant to, kartu su Pirmininku J. M. Barroso Europos Vadovų Taryboje kovojame, kad būtų laikomasi tikslų ir kad būtų laikomasi nustatyto laiko grafiko. Nebuvo lengva. Turime kelias savaites, per kurias reikia įtikinti nemažai mūsų partnerių, kurių nuogąstavimus aš suprantu; nes negalima sukurti tinkamų kompromiso sąlygų, jei nesupranti, ką sako tie, kas su tavimi nesutinka.

Kai kurios ekonomikos yra 95 % priklausomos nuo anglies. Jų negalima prašyti tokių dalykų, kurie parklupdytų jas ant kelių, nes tokios ekonomikos ir taip turi daug problemų. Todėl ketiname rasti lanksčius būdus ir priemones, tačiau laikantis dviejų raudonų mano Tarybai pasiūlytų linijų: tikslų laikymasis ir laiko grafiko laikymasis.

Gerb. pirmininke, kituose forumuose galbūt turėsiu galimybę išsamiau paaiškinti savo nuomonę, nes dabar nenoriu bandyti jūsų kantrybės. Tačiau norėčiau jums pasakyti: būtent tai mes siekiame daryti ir tikiuosi, kad visi galės tam pritarti.

Norėčiau tarti žodį ir apie ketvirtą problemą: migracijos paktą. Paktas yra puikus Europos demokratijos pavyzdys, kai nepaisant pradinių skirtumų visi galėjo pritarti rinktinei migracijos politikai, dėl kurios buvo susitarta su emigracijos valstybėmis, kad gautume naudos iš Šengeno režimo, kuris taikomas trijuose ketvirtadaliuose Europos valstybių. Be to, nors panaikinome vizų reikalavimą tarp savęs, vis tiek reikia, kad valstybės, kurių piliečiams nereikia vizų keliaujant iš vienos valstybės į kitą, turėtų tokį pat požiūrį Europos migracijos politikos rėmimo atžvilgiu.

Prieš baigdamas noriu aptarti dar du punktus. Pirma, finansų krizė sukėlė ekonomikos krizę. Kilo ekonomikos krizė. Nėra prasmės jos prognozuoti, nes mes dabar esame ekonomikos krizėje. Asmeniškai norėčiau pasakyti, kad puikiai žinodamas apie nesutarimus tarp tam tikrų valstybių, negaliu išsivaizduoti, kaip kas nors gali man aiškinti, jog finansų krizės akivaizdoje mums reikėjo bendrų Europos veiksmų, tačiau ekonomikos krizės akivaizdoje, mums tokių pat bendrų Europos veiksmų nereikia.

Norėčiau tarti žodį apie žodžio „bendrų“ reikšmę. „Bendrų“ nereikia duoti tokį pat atsakymą. Finansų krizės atveju pasiūlėme priemonių rinkinį, gaires, suderinimą ir derinimą. Esu įsitikinęs, kad to paties reikia ir ekonomikos politikai. Tai nereikia, kad visi darysime tą patį, tačiau tai reiškia, kad mes bent jau turėsime išsipareigojimus kalbėti apie reikalus, išsipareigojimą informuoti vieni kitus, o dėl tam tikrų klausimų ir įpareigojimą konsultuoti vieni kitus. Yra kelios iniciatyvos. Leiskite paminėti vieną mintį: akcijų biržos yra istoriškai žemame lygyje. Nenorėčiau, kad po kelių mėnesių europiečiai atsibustų ir pamatytų, kad Europos verslas priklauso ne Europos kapitalui, kuriuo buvo sumokėta esant mažiausioms akcijų rinkos kainoms, t. y. beveik už ačiū ir kuriuo būtų perimta europiečių nuosavybė. Tokiu atveju europiečiai atsigręžtų ir paklaustų: „Ką jūs padarėte?“.

Norėčiau paprašyti, kad kiekvienas iš mūsų pamąstytų, ką būtume turėję, jei ir mes būtume sukūrę nepriklausomus fondus kiekvienoje iš mūsų valstybių ir jei tokie nacionaliniai nepriklausomi fondai laikas nuo laiko būtų derinami, siekiant suteikti pramoninį atsaką į krizę. Norėčiau pridėti, kad susidomėjęs sekiau Amerikos planą, skirtą automobilių pramonei: 25 mlrd. JAV dolerių puikiausiomis palūkanų normomis, siekiant išsaugoti tris JAV automobilių gamintojus nuo bankroto.

Norėčiau trumpai pakalbėti plačiau apie šį klausimą Europoje. Prašome savo gamintojų – ir teisingai darome – gaminti neteršiančius automobilius ir visiškai pakeisti savo gamybos sistemas. Todėl aplinkosaugos priemokos dėl 50 % mano valstybėje parduotų automobilių nuo šiol bus neteršiantys automobiliai. Ar galima Europos automobilių pramonę palikti rimtai iškreiptoje konkurencinėje padėtyje lyginant su konkurentais iš JAV ir nekelti klausimo, kokios Europos sektorinės politikos kryptys, skirtos apsaugoti Europos pramonę, veikia?

Tai nėra klausimo kėlimas dėl bendrosios rinkos. Tai nėra klausimo kėlimas dėl konkurencijos principo. Tai nėra klausimo kėlimas dėl valstybės pagalbos principo. Tai tiesiog reiškia, kad Europai reikia pateikti bendrą atsakymą, atsakymą, kuris nebūtų naivus, kai susiduriama su kitų didžiausių pasaulio regionų konkurencija. Mūsų pareiga užtikrinti, kad Europoje ir toliau statytume laivus, gamintume lėktuvus, traukinius ir automobilius, nes Europai reikia galingos pramonės. Dėl šios politikos pirmininkaujanti valstybė laikysis tvirtos pozicijos ir kovos.

Baigiant, paskutinis mano kalbos punktas yra susijęs su institucijomis. Nežinau, ar šis palengvėjimo atodūsis yra dėl to, kad baigiu savo kalbą, ar dėl to, kad kitos temos yra ne tokios svarbios. Institucijos nėra vienintelė tema Europoje ir būtų labai neteisinga skirti per daug dėmesio šiam klausimui, atmetant visa kita. Tačiau institucijų problema yra. Norėčiau pareikšti savo tvirtą įsitikinimą, kad dėl krizės reikia reformuoti Europos institucijas. Krizė rodo, kad Europa, kaip ir kitos pasaulio jėgos, pvz., Jungtinės Valstijos, gali pateikti tokį pat tvirtą ir nuoseklų atsakymą, kokį pateikė susidūrusi su finansų krize sukelta tragedija.

Esu vienas iš tų, kurie mano, kad nereformuoti mūsų institucijų būtų didelė klaida. Labai didelė. Svarbi priežastis yra ir tai, kad norint sekti sudėtingus klausimus, pvz., Gruzijos ir Rusijos klausimą, finansų ir ekonomikos krizių klausimą, neatrodo labai protinga keisti pirmininkaujančią valstybę kas šešis mėnesius. Nepaisant balsavimo praėjusiuose rinkimuose, turiu jums atvirai pasakyti, jei mums patinka Europa ir jei norime, kad Europa kalbėtų vienu balsu, man neatrodo protinga manyti, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė turi keistis kas šešis mėnesius. Todėl kartu su Pirmininku J. M. Barroso gruodžio mėn. turėsime sukurti gaires, kad pamatytume, kaip reaguoti į Airijos klausimą. Prieš baigdamas pirmininkauti Tarybai,

tikrai ketinu pasiūlyti šias gaires ir pabrėžti, susitarimo pagrindais, būdus ir priemones, skirtus įveikti dabar susidariusiai padėčiai.

Norėčiau pasakyti paskutinį dalyką – euro zona negali veikti toliau be aiškiai nustatyto ekonominio valdymo. Negalime toliau taip elgtis. Norėčiau pareikšti pagarbą ECB darbui. Norėčiau pareikšti savo tvirtą įsitikinimą, kad ECB turi būti nepriklausomas, tačiau jei norime išnaudoti visas ECB darbo galimybes, ECB turi turėti galimybę derėtis su ekonomine valdžia. Tokia yra sutarties dvasia. Sutarties dvasia yra dialogas, demokratija ir abiejų pusių nepriklausomumas, be to, mano manymu, tikrasis Eurogrupės valdymas yra Eurogrupė, kuri susitinka valstybių ar vyriausybių vadovų lygmeniu. Kai pirmą kartą paraginau surengti tokį susitikimą, apstulbau sužinojęs, kad toks posėdis rengiamas pirmą kartą nuo euro sukūrimo.

Kalbant atvirai, sukūrėme valiutą, įsteigėme centrinį banką, turime bendrą pinigų politiką, tačiau neturime ekonominio valdymo, kuris pateisintų savo vardą. Naudingos buvo Komisijos nario J. Almunios pastangos išrinkti finansų ministrų pirmininką, priimant šį sprendimą dalyvavau ir aš, nes anksčiau esu dirbęs finansų ministru. Be to, norėčiau padėkoti Jeanui-Claude'ui Junckeriui už jo darbą, taip pat už jūsų darbą. Tačiau norėčiau pasakyti vieną dalyką; kai krizė yra tokio masto, kokį matome dabar, vien tik finansų ministrų posėdis neatitinka krizės rimtumo. Be to, kai turėjome surinkti lėšas, kurias surinkome, reikėjo mobilizuoti ne finansų ministrus, o valstybių ir vyriausybių vadovus, nes tik jie turi teisėtas demokratines galias, priimti tokius rimtus sprendimus.

Ponios ir ponai, galėčiau kalbėti daug daugiau. Tiesiog darydamas išvadas norėčiau pasakyti, kad pasauliui reikia stiprių balsu kalbančios Europos. Ši atsakomybė guli ant jūsų pečių; ji guli ant Komisijos pečių ir ant Tarybos pečių. Norėčiau jums visiems pasakyti, kad pirmininkaujančiai valstybei, nepaisant visų skirtumų, buvo labai naudinga pajauti Europos Parlamento solidarumą, kuris nuo pat pradžių išnagrinėjo krizės rimtumą ir norėjo – ir būkite už tai pagirti – peržengti mūsų skirtingų krypčių ribas ir sudaryti sąlygas Europai susivienyti. Norėjau tai jums pasakyti, nes dėl to esu visiškai įsitikinęs.

(Plojimai)

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininke, ponios ir ponai, praėjusią savaitę Europos Vadovų Tarybos beprecedenčio intensyvumo darbas siekiant išspręsti ekonomikos krizę Europoje pasiekė kulminaciją. Taryba pašalino *ad hoc*, nesuderintu pagrindu, priimtų priemonių riziką, kad būtų pasiekta bendra pozicija, kuria siekiama atkurti Europos finansų sistemos stabilumą. Norėčiau padėkoti prezidentui N. Sarkozy, kurio dinamiškumas ir neįkainojamas ryžtas sudarė sąlygas būtinam stimului imtis veiksmų dėl beveik 27 bendrų tikslų ir principų.

Taip pat didžiuojusi Komisijos indėliu, kuri, kaip sakė prezidentas N. Sarkozy, visuomet dirbo ranka rankon su pirmininkaujančia Prancūzija ir visuomet pabrėžė, kad tik Europos atsakas gali padaryti poveikį reikiamu lygmeniu.

Šis stimulus, kurį matėme Europos Vadovų Taryboje ir kuris sudarė mums sąlygas patvirtinti labai svarbų paktą dėl imigracijos, turi būti kelrodis ir tuomet, kai derinsime Europos darbotvarkę prieš gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybą.

Ypač mums reikia sukurti gaires Lisabonos sutarčiai, kad tinkamai pasiruoštume 2009 m. rinkimams.

Kalbant apie „energetikos ir klimato kaitos paketą“ reikia pasakyti, kad norint pasirašyti susitarimą iki metų pabaigos, reikės labai daug pastangų. Komisija artimai bendradarbiaus su pirmininkaujančia valstybe, siekdama surasti sprendimus, kurie išsklaidytų visų valstybių narių susirūpinimą. Tikimės ir tolesnės Parlamento paramos siekiant susitarimo.

Tačiau norėčiau šiandien savo kalboje dėmesį skirti svarbiausiam ir didžiausiam mūsų rūpesčiui, t. y. Europos ekonomikai. Turime išspręsti tris klausimus: pirma, turime išipareigoti imtis skubių veiksmų Europos lygmeniu, kuriais būtų įveikta finansų krizė; antra, reformuoti tarptautinę finansų sistemą; ir, trečia, sustiprinti vadinamąją „tikrąją ekonomiką“, kad būtų kiek galima labiau sumažintos finansų krizės pasekmės ir sukurtos sąlygos augimui ir užimtumui atsigausti.

Esu visiškai įsitikinęs, kad Europa yra tokioje padėtyje, kad savo pasirinkimais ji gali būti matoma tarptautiniu lygmeniu reaguojant į krizę. Praėjusią savaitę „Camp Davis“ vykęs aukščiausiojo lygio susitikimas aiškiai parodė, ką Europa gali pasiekti, kai ji yra susivienijusi. Sakykime be užuolankų, tokia baigtis nebuvo aiški. Prieš mėnesį ar du nebuvo įmanoma, kad kartu su mumis būtų JAV prezidentas. Tačiau dabar mums pavyko pasiekti, kad mūsų JAV partneriai dirbtų kartu su mumis ir esu įsitikinęs, kad sukūrėme sąlygas esminei pasaulinės finansų sistemos reformai.

Iš tiesų gyvename beprecedenčiais laikais ir dėl to reikia precedento neturinčio koordinavimo lygmens. Norėdami reaguoti tarptautiniu lygmeniu, privalome pateikti tikrą Europos atsaką. Europa privalo formuoti tarptautinių problemų tarptautinį sprendimą. Globalizacijos taisyklė yra griežtas atvirumo ir tarpusavio priklausomumo principo laikymasis. Užuo kentėjusi nuo globalizacijos, Europa turi formuoti globalizaciją, diegdama savo vertybes, ir saugoti savo interesus. Džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad mačiau, kaip krizės metu Europa parodė, jog ji gali priimti šiuos iššūkius.

Gerb. pirmininke, leiskite išsamiau papasakoti apie mūsų reakciją į krizę.

Mūsų svarbiausias prioritetas buvo atlikti savo, Komisijos, vaidmenį, gelbėjant į sudėtingą padėtį patekusias finansų institucijas. Tą darydami galėjome pasikliauti puikiu bendradarbiavimu su valstybėmis narėmis ir ECB.

Kitas mūsų žingsnis buvo pateikti tikslų ir pritaikytų priemonių, skirtų išspręsti specifiniams su kapitalo reikalavimais, indėlių garantijomis ir atskaitomybės taisyklėmis susijusiems trūkumams, rinkinį. Buvo labai svarbu veikti skubiai, todėl reagavome paspartindami savo darbą. Todėl buvau dėkingas Parlamentui, kad jis sugebėjo skubiai apsvarstyti atskaitomybės taisyklių pakeitimus. Žinau, kad jūs puikiai suprantate, kad ir kiti pateikti pasiūlymai turi būti apsvarstyti taip pat skubiai.

Taip pat privalome atsižvelgti į tai, kokių kitų pasiūlymų reikės dabartinio reguliavimo režimo spragoms ištaisyti ir patobulinti.

Kitą mėnesį pateiksime pasiūlymą dėl kreditų reitingų agentūrų. Pateiksime iniciatyvą dėl vadovaujančių asmenų užmokesčio, kuri grindžiama mūsų 2004 m. rekomendacijos persvarstymu. Persvarstysime išvestinius reguliavimo aktus. Konstruktiviai dirbsime su Europos Parlamentu sekdami jūsų naujausias rezoliucijas ir atsižvelgsime į 2009 m. Komisijos darbo programos nuostatas. Jokia finansų rinkų sritis neprasprūs pro šį persvarstymą.

Būsiamiems veiksams didelę įtaką padarys aukšto lygio grupės, kurią sudarydamas kėliau tikslą įvertinti tarptautinę finansų priežiūrą Europoje ir kuriai vadovauja Jacques de Larosière, rezultatai. Esu laimingas, galėdamas jus šiandien informuoti apie šios grupės sudarymą. Ją sudarys Leszek Balcerowicz, Otmar Issing, Rainer Masera, Callum McCarthy, Lars Nyberg, José Pérez Fernández ir Ono Ruding. Prašau šios grupės pirmuosius savo rezultatus pateikti prieš pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimą ir šiandien po pietų su jūsų Pirmininkų sueigos nariais diskutuosiu apie tai, kaip užtikrinti, jog į šį darbą būtų įtrauktas Europos Parlamentas.

Tačiau, kaip jau sakiau, privalome skatinti pasaulinės finansų sistemos reformą. Paskutinių mėnesių įvykiai parodė, kad Bretton Woods institucijos nespėjo koja kojon su pasaulinių finansų rinkų integracijos tempu.

Labai svarbus bus Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų bendradarbiavimas: kaip žinote, Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos turi beveik 80 % visų finansų rinkų. Toks bendradarbiavimas svarbus ne tik siekiant išbristi iš krizės, tačiau, dar svarbiau, siekiant išvengti naujos krizės. Šiuo požiūriu didelis žingsnis į priekį buvo diskusijos, kuriose kartu su prezidentu N. Sarkozy diskutavome su prezidentu G. Bushu.

Tačiau to nepakanka. Turime įtraukti kitus svarbiu sveikėjus. Vėliau šią savaitę kartu su prezidentu N. Sarkozy vyksiu į Kiniją, kur kelsiu šį klausimą ASEAN aukščiausiojo lygio susitikime vyksiančiose diskusijose su Kinijos prezidentu ir ministru pirmininku ir su kitais Azijos partneriais. Mums reikia, kad dalyvautų kritinė masė veikėjų.

Mūsų tikslas turėtų būti sukurti tokią pasaulinę finansų valdymo sistemą, kuri būtų pritaikyta XXI amžiaus iššūkiams veiksmingumo, skaidrumo ir atstovavimo prasme.

Europa rodo kelią. Dėl to mes visi bendrai galime didžiuotis ir noriu dirbti su šiuo Parlamentu, kad būtų padarytas stiprus Europos indėlis į šias tarptautines diskusijas.

Taip pat yra dalykas, kurį paprastai vadiname tikrąją ekonomika, ir visi žinome, kad diena iš dienos atsiranda vis naujų įrodymų, kad mes susiduriame su rimtu ekonomikos lėtėjimu statybų sektoriuje. Poveikis jaučiamas darbo vietų, namų ūkių pajamų ir kitų mažų ir didelių verslų atvejais.

Vienas dalykas turi būti aiškus: nėra jokio nacionalinio kelio iš šios krizės – mūsų ekonomika yra pernelyg susijusi. Arba kartu išplauksime, arba kartu paskėsime. Negalime neatsižvelgti į pagalbos sirenų šauksmą, negalime atsukti nugaros globalizacijai ir rizikuoti savo bendrąja rinka. Tai ir toliau bus Europos Sąjungos augimo variklis.

Nebegalime įprastai elgtis ir su verslu. Europos ekonomiką reikia skatinti, kad ji atsigautų, toliau augtų ir joje būtų kuriamos darbo vietos. Pirmiausia – Europos viduje. Turime dar kartą padvigubinti savo pastangas sprenddami ilgalaikius klausimus ir siekdami būti geresnės formos, kad išspręstume būsimus iššūkius, paverstume Europą žinių ekonomika ir daugiau investuotume į mokslinius tyrimus, plėtrą ir naujoves. Persvarstytu Stabilumo ir augimo paktu paliekama pakankama veiksmų laisvė valstybėms narėms savo biudžeto politika reaguoti į dabartines išimtinės sąlygas ir skatinti augimą ir darbo vietas.

Tačiau turime išeiti ir už mūsų sienų ribų. Prekyba pastaraisiais metais buvo Europos augimo raktas. Dabar yra tinkamas laikas aktyviai siekti prieigos prie rinkos ir padaryti taip, kad prekybos kliūtys niekam nepadėtų. Tikiuosi, kad visi išmokome pamoką, jog protekcionizmas tik apsunkina atsigavimą.

Europos pramonei reikia paramos. MVĮ privalo turėti laisvę, kad sutelktų dėmesį į savo rinkas. Būtent todėl neseniai pasiūlėme, kad mūsų mažiausias verslas būtų atleistas nuo perteklinės atskaitomybės taisyklių ir statistikos teikimo naštos.

Pagalbos reikia ir didiesiems gamintojams. Noriu būti tikras, kad kiek galima efektyviau naudojame Europos programas, pvz., konkurencingumo ir naujovių programą ir mokslinių tyrimų pagrindų programą. Turime sustiprinti savo sinergijas tarp mūsų Lisabonos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos ir mūsų klimato ir energetikos darbotvarkės.

Investicijos į mažai anglies naudojančias technologijas ir efektyvaus energijos naudojimo priemones taip pat parems mūsų konkurencingumą, mūsų energetinį saugumą ir mūsų klimato kaitos darbotvarkę. Europos investicijų bankas bus vertingas partneris, siekiant šių tikslų.

Paramos reikia ir Europos piliečiams, ypač patiems pažeidžiamiausiems. Labai svarbu, kad didėjant nedarbui išlaikytume investicijas į mokymą, vystytume naujus įgūdžius ir rengtume žmones mokėti pasinaudoti galimybėmis, kai jų vėl atsiras. Daryti pažangą naudojantis mūsų Socialine darbotvarke, skirta prieigos galimybėms ir solidarumui, yra svarbiau nei kada nors anksčiau. Mes persvarstysime vaidmenį, kurį gali suvaidinti Prisitaikymo prie globalizacijos fondas.

Visose šiose srityse turime veikti labai protingai. Privalome gauti kiek įmanoma daugiau iš kiekvieno mūsų žengiamo žingsnio. Protingas veiksmas reiškia dviejų zuikių nušovimą vienu šūviu. Pavyzdžiui, galima padėti statybos pramonei, tačiau tai reikia daryti skatinant efektyvų energijos naudojimą namuose. Kur tinka, reikia naudoti valstybės pagalbą, tačiau tai reikia daryti laikantis gairių, kuriomis valstybės pagalba skiriama aplinkosaugai, moksliniams tyrimams ir vystymui. Padėti svarbiausioms pramonės šakoms, pvz., automobilių pramonei? Kodėl ne? Tačiau reikia ruošti ją rytojaus švarių automobilių rinkai. Protinga parama: štai ko reikia mūsų pramonei – o ne protekcionizmo. Tą noriu pabrėžti labai aiškiai.

Lisabonos strategija, kurią pateiksime gruodžio mėn., suteiks galimybę sujungti šias skirtingas kryptis. Nėra stebuklingos burtų lazdelės, kuri apverstų Europos pramonę. Privalome pasinaudoti kiekviena galimybe, ištirti visus galimus būdus, kuriais Europos Sąjungos politika galėtų padėti valstybėms narėms išnaudoti visas Europos pastatymo į augimo kelią galimybes. Tai yra mūsų ateinančių savičių uždavinys. Tam mes rengiamės ir šio uždavinio noriu imtis kartu su Europos Parlamentu.

Iš tiesų gyvename istoriniu laiku, kai dėl krizės kyla klausimai dėl visų, atrodytų, aiškių dalykų, o mūsų protai yra atviresni pokyčiams. Tai yra nepaprastos akimirkos, kurios nenutinka kiekvieną dieną. Privalome suprasti, kad tai iš tiesų yra viena iš akimirkų, kai yra daugiau erdvės plastiškumui ir lankstumui, todėl galime padaryti tikrus pokyčius, tai yra akimirkos, kai žinome, jog šiandienos sprendimai turės lemiamą įtaką rytojaus tikrovei. Dabar mums reikia pokyčio. Ne grįžimo prie praeities sprendimų, bet pokyčio, kuriuo rastume ateities sprendimus, t. y. XXI a. globalizuoto pasaulio sprendimus.

Šiandien Europa gali pasiūlyti principus ir taisykles, kurie formuos naująją pasaulio tvarką. Turime galimybę teikti pasiūlymus, pagrįstus Europos vertybėmis, pagrįstus atvira visuomene ir atvira ekonomika. Kaip šį savaitgalį sakiau „Camp David“ vykusiame susitikime, atviroms visuomenėms reikia teisinės valstybės ir demokratijos. Taisyklių reikia ir atvirai ekonomikai – skaidrumo, protingo reguliavimo ir protingos priežiūros taisyklių.

Krizės metu Europa rodo savo tikrąsias spalvas. Gruzijoje Europa sugebėjo sustabdyti karą. Finansų krizės metu Europa yra lyderė ieškant pasaulinio sprendimo. Per ateinančias kelias savaites privalome parodyti, kad galime ir toliau būti lyderiai kovos su klimato kaita srityje ir sukurti energetikos politiką ateičiai, nes mes tai esame skolingi savo piliečiams, savo ekonomikai ir savo partneriams visame pasaulyje, taip pat būsimoms europiečių kartoms.

(Plojimai)

Joseph Daul, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininke, Komisijos Pirmininke, ponios ir ponai, šią vasarą Europa ir pasaulis du kartus susidūrė su didelėmis krizėmis. Du kartus Europa parodė, kad turėdama politinės valios ir veikdama kartu, ji gali ne tik patvirtinti stiprią ir nuoseklią poziciją, bet ir daryti įtaką savo partneriams pasaulyje, pvz., Gruzijoje, ir būti partnerių lydere.

Savo frakcijos vardu norėčiau šiame Parlamente pagerbti pavyzdinį pirmininkaujančios Prancūzijos ir jos prezidento N. Sarkozy darbą šių dviejų didelių krizių metu. Jis neatostogavo, o dirbo nuo pat pirmininkavimo pradžios. Dabar pirmininkaujanti valstybė puikiai tarnauja Europai ir europiečiams. Ji rodo, kad Europa gali būti svarbi tarptautiniu lygmeniu ...

(Šnabždesys)

Gerb. pirmininke, norėčiau, kad žmonės klausytųsi ir manęs.

Ji rodo, kad Europa nusipelno būti pastatyta ir turėti patirties. Be to, paskutinės Europos Vadovų Tarybos metu buvo vienbalsiai patvirtintos euro zonos valstybių gairės, nustatant priemones, kuriomis siekiama įvesti reguliavimo priemones, stebėsenos priemones ir etikos taisykles, kuriomis būtų užkirstas kelias garantuotoms kompensacijoms. Visa tai yra tinkamas kelias.

Be abejo, finansų krizė dar neatsitraukė, tačiau būtent krizės laikotarpiu galime ir privalome patvirtinti taisykles ateičiai. Kartais girdžiu kalbant, kad matome kapitalizmo griūtį ir dėl to kalta laisva rinka. Tikrovė yra tokia, kad nors laisvoji rinka pasiteisino, ją turi lydėti taisyklės ir akivaizdu, kad arba nebuvo pakankamai tokių taisyklių, arba jos buvo taikomos nepakankamai griežtai. Todėl su centrinių bankų ir visos tarptautinės bendruomenės pagalba turime dirbti šiuo klausimu ir atsakyti į ideologinius iššūkius.

Be to, šiuo klausimu džiaugiuosi dėl pirmininkaujančios valstybės iniciatyvos suburti mūsų partnerius, kad jie apibrėžtų naują pasaulinę ekonominę ir finansų tvarką. Privalome užtikrinti, kad mūsų mažiesiems indėlininkams nenukentėtų taip, kad jie pamatys, jog per vieną naktį sužlugo jų pastangos. Privalome užtikrinti, kad mūsų verslininkai, ypač mažieji ir vidutiniai verslininkai, galėtų ir toliau finansuoti savo veiklas – užimtumo ir augimo šaltinį – protingomis kainomis.

Mūsų frakcija pritaris visoms priemonėms, kuriomis bus siekiama apsaugoti Europos solidarumą ir socialinį rinkos ekonomikos modelį, kurio tikrąja verte galime įsitikinti krizės laiku. Lisabonos sutarties klausimu, norėčiau dar kartą paraginti jos neratifikavusias valstybes nares kiek įmanoma greičiau tai padaryti, kad turėtume bendrą idėją apie galutinę ratifikavimo būklę.

To prašome todėl, kad matome, jog Europai sudėtinga veiksmingai dirbti, kai galioja vienbalsio tvirtinimo taisyklė ir nėra stabilaus pirmininkavimo. Tikimės, kad gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba priims sprendimą dėl gairių dėl tikroviško, tačiau ambicingo laiko grafiko, per kurį bus įveikta krizė. Taip pat norėčiau pasakyti, kad jei per ateinančius mėnesius ir toliau bus taikoma Nicos sutartis, ji ir Europos Parlamentui turėtų būti taikoma tiek pat, kiek ir Europos Komisijai. Todėl raginu visus šiame Parlamente prisiiinti savo atsakomybę. Komisijoje, kuri pradės darbą 2009 m. rudenį ir kurios pirmininkui liepos 15 d. Parlamentas suteiks įgaliojimus, bus mažiau narių, nei yra valstybių narių. Be to, yra Nicos sutartis, mažiau vietų ir mažiau galių turintis Parlamentas ir mažiau narių turinti Komisija.

Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos paktą dėl imigracijos. Tai yra didelė sėkmė, tačiau mūsų laukia daug naujų ir įvairių iššūkių: klimatas, energetika, gynyba – tai tik keli iš jų. Tik dirbdami pagal socialinį modelį ir sutvirtindami mūsų socialinę rinkos ekonomiką galėsime tinkamai ir tvariai veikti mūsų kartų labui. Gerb. N. Sarkozy, raginu padaryti pažangą mūsų darbe. Ketiname įdėti visas pastangas Parlamente, kad užtikrintume, kad iki metų pabaigos ir čia turėtume patikimą viziją pasauliui ir mūsų vaikų ir anūkų ateičiai.

Martin Schulz, *PSE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, savaitgalį iš tiesų matėme istorinį vaizdą. Matėme, kaip veikiantis Europos Sąjungos Pirmininkas ir Europos Komisijos Pirmininkas buvo apsupę tebeatmenamą blogiausią Jungtinių Valstijų prezidentą, kuris ketina pamatyti Europos vidaus rinkos politikos priežastis.

Tai iš tiesų buvo istorinis momentas ir iš tiesų didelė galimybė Europai užimti savo teisėtą vietą tarptautinėje politikoje. G. Busho administracijos politika, visiškas pasaulio rinkų reguliavimo panaikinimas *laissez faire*, kur bet kas bet kur gali patvirtinti bet kokią priemonę, bankrutavo ir Europa turi galimybę Europoje ir pasaulyje užpildyti atsiradusį vakuumą nauja, labiau socialine ekonomine tvarka. Tai yra prieš mus esantis uždavinys ir jis iš tiesų yra istorinis.

(Plojimai)

Gerb. N. Sarkozy, pirmieji žingsniai buvo geri. Ėmėtės krizės metu reikalingų priemonių, taigi mūsų frakcija dėl to jus remia. Neslėpsiu, kad mums padarėte išpūdį, parodydamas ryžtą, jūs ir – pasakysiu aiškiai – J. M. Barroso, tačiau ne jo Komisija.

Kol kalbu apie pasinaudojimą galimybėmis, turiu pasakyti, kad privalome pirmiausia imtis dabar reikalingų veiksmų, kurie prasideda žodžiais „niekada daugiau“. Tai, kas nutiko šiose rinkose, turi niekada nepasikartoti. Turi būti nubrėžta linija ties tarptautinių finansų rinkų griūtimi ir jos sukelta tikrosios ekonomikos krize. Tai neturi niekada daugiau pasikartoti.

Norint tai užtikrinti, mums reikia naujų taisyklių. Tokios naujos taisyklės turi ateiti ir iš jūsų, gerb. J. M. Barroso. Po minutės mano kolega P. N. Rasmussen tiksliai apibūdins, ko mes iš jūsų tikimės. Tikimės, kad iki metų pabaigos pateiksite pasiūlymus, kuriuos pristatėte, nes veikti mums reikia greitai. Neturime daug laiko.

Jei veiksime greitai, taisyklės bus suteikta pirmenybė – ne tik bankų taisyklėms, bet ir ribotos rizikos fondų ir privačių akcijų taisyklių. Dėl to čia nusprendėme prieš kelias savaites ir sprendimas buvo vienbalsis.

Šiandien girdėjau socialdemokrato kalbą: ilgalaikis UMP partijos lyderis Prancūzijos prezidentas konservatorius Nicolas Sarkozy kalba kaip tikras Europos socialistas.

(Plojimai)

J. M. Barroso, pavėluotai atkartodamas savo trockistinę, savo maoistinę praeitį, kalba kaip tikras kairysis. Iš J. Daulo, vėlgi girdžiu tikrą socialdemokrato kalbą. Paraiškos formas dėl stojimo į socialistų frakciją galima rasti prie įėjimo.

(Juokas)

Dabar norėčiau paskaityti citatą, klausykitės atidžiai, ponai.

(Šūksniai: „ponios“)

„Per pastaruosius dešimtmečius kai kurios mūsų tautos ir Europos Sąjunga bendrai tapo pernelyg reguliuojamos ir apsaugotos [...]. Toks perteklinis reguliavimas [...] kenkia konkurencingumui ...“ Tai yra citata iš Europos liaudies partijos 2006 m. manifesto, kurį pasirašė Nicolas Sarkozy, J. M. Barroso ir J. Daul. Ponai, jūs atvykote per vėlai, bet svarbiausia, kad atvykote.

(Plojimai)

(Šūksniai: „ir H. G. Pöttering“)

Diskutuodamas šia tema su jumis, klausiu savęs: kur jūsų kalbose yra paprasti Europos Sąjungos piliečiai? Kas kalba apie mokesčių mokėtojus, kuriems užkraunama šios nelaimės rizika? Kas kalba apie perkamąją galią, kurios reikia, norint atgaivinti vidaus rinką?

Ižengiamo į laikotarpį, kuriam gresia recesija, arba gal jau esame recesijoje. Mums reikia didesnės perkamosios galios. Mums reikia socialiai apsaugoti ne tik bankus, bet ir, svarbiausia, apsaugoti nuo rizikos paprastus piliečius; nes jei mūsų planai – o kitos alternatyvos nėra – žlugs, visos bėdos nusileis ant paprastų Europos Sąjungos piliečių, darbuotojų, kurie turės mokėti. Būtent todėl įdiegdami daugiau taisyklių, taikydami didesnę priežiūrą ir, be abejo, valstybės apsaugą, norime tiems piliečiams sukurti tokią pat apsaugą, kokią sukūrėme dideliems bankams. Tai yra svarbiausias reikalavimas visose valstybėse narėse.

(Plojimai)

Norėčiau perfrazuoti žodžius, kuriuos 2000 m. CDU partijos konferencijoje pasakė Angela Merkel: valstybė turi užleisti pozicijas ekonominės ir socialinės politikos srityse. Nesutinku: valstybė neturėtų užleisti pozicijų, bet turėtų dalyvauti daugiau, turėtų vykdyti didesnę priežiūrą ekonomikos reikaluose. Esu dėkingas, kad J. M. Barroso ir N. Sarkozy patvirtino, jog mums reikia daugiau, o ne mažiau taisyklių. Jūs esate gerame kelyje. Todėl sakau jums, kad būsite gerame kelyje ir jeigu – o mūsų pritarimą tam turėsite – neleisite, kad klimato paketas, dėl kurio gali būti sukurta darbo vietų ir kuris sudaro sąlygas tvariam ekonominiam valdymui, būtų priešinamas dabartinei finansų krizei ir dėl to sustabdytas.

Kaip teisingai pasakė Jean-Claude Juncker, finansų krizė praeis, tačiau klimato krizė, deja, liks. Būtent todėl priešinti vieną reiškinį kitam, būtų klaida. Tačiau, jūs, gerb. N. Sarkozy, esate teisus, jog ir tai turi būti

sprendžiama abipusio solidarumo tarp stipresnių ir silpnesnių ir visų mūsų ir čia, Parlamente ir Taryboje, bendradarbiavimo pagrindu.

Gerb. pirmininke, norėčiau pareikšti savo nuoširdžią padėką, įskaitant ir specialią padėką Pirmininkui, kuris suteikė man dar vieną minutę. PSE frakcija ir toliau laikosi pozicijos, kad krizės metu vertybės, dėl kurių mes niekuomet negaudavome daugumos pritarimo šiame Parlamente, šiuo metu yra darbotvarkėje. Jei dabar mums pritarsite, galiausiai išmoksime pamoką, tačiau turite sutikti, kad tai, jog neturime mums reikalingų taisyklių, nutiko dėl jūsų padarytų klaidų.

(Kairiųjų plojimai ir dešiniųjų protestai)

Graham Watson, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, savo pastabas skiriu einančiam Tarybos Pirmininko pareigas. Tarybos Pirmininke, jūs pasakėte šiltus ir drąsinančius žodžius iš praėjusios savaitės Tarybos. Sakėte, kad Taryba ir Parlamentas privalo dirbti ranka rankon, – „travailler main dans la main“, – tačiau mūsų darbas yra skaityti tarp eilučių.

Kodėl Tarybos išvadose nuoroda daroma tik į Tarybos ir Komisijos bendradarbiavimą?

(Plojimai)

Kodėl straipsniuose dėl klimato kaitos visai neminimas Parlamentas? Šio dokumento 16 straipsnyje turėjote pakviesti dirbti ir Europos Parlamentą, o ne tik Komisiją; ir pripažinti, jog sprendimą priims Taryba ir Parlamentas, o ne tik Taryba. Be to, Tarybos Pirmininke, pamatysite, kad jums reikės Europos Parlamento, nes kai kurios valstybės narės bando išardyti tinkamai pasiektus susitarimus. Europa privalo laikytis savo susiderėtų tikslų. Nėra sąžininga kai kurioms vyriausybėms sakyti, kad dėl naujos ekonominės aplinkos tokie susitarimai tampa nepasiekiamais. Nauji teršalų išmetimo tikslai automobilių pramonėje neįsigalios iki 2012 m.: teršalų dalijimo pasiūlymai bus taikomi tik po 2013 m., t. y. daug vėliau nei prognozuojamas pasaulinės ekonomikos atsigavimas. Jei atidėsime veiksmus dabar, tai sukels klimato katastrofą ir dėl to teks apmokėti dar didesnę sąskaitą. Mums reikia daugiau negu tai, dėl ko praėjusią savaitę susitarė Taryba.

Tarybos Pirmininke, jūs teisingai pripažįstate rinkų galią. Po Berlyno sienos griuvimo iš skurdo buvo ištraukta 50 mln. žmonių, nes laisvas prekių, paslaugų ir asmenų judėjimas yra svarbiausias Europos gerovės elementas. Be to, tai yra labai svarbu mūsų laisvei. Šiandien matome, kas nutinka, kai rinkoms trūksta atskaitomybės. Per pastarąsias savaites pasaulinė finansų sistema žvelgė į bedugnę ir mums reikia suderintų veiksmų, kad iš ten ištrauktume visą sistemą. Taigi mūsų frakcija džiaugiasi, kad Taryba sutvirtino priemones, dėl kurių susitarė euro zona. Priemonėmis buvo sumažintas spaudimas tarpbankinėms rinkoms. Dabar turime sumažinti palūkanų normas, kad sušvelnintume recesiją.

Taip pat džiaugiamės dėl Komisijos kapitalo reikalavimų direktyvos, naujų apskaitos standartų ir planų kontroliuoti kreditų reitingų agentūras. Europa taip pat turi imtis lyderės vaidmens derybose dėl finansų valdymo pasaulinės sistemos. Kadangi reikia taisyklių, reikia ir priemonių, užtikrinančių jų įgyvendinimą. Aukščiausiojo lygio susitikime nepavyko susitarti dėl veiksmingo režimo, kur būtų prižiūrima finansų sistema Europoje. Iškėliau šį klausimą Europos finansinių paslaugų tarnyboje ir sklinda gandas, kad einantis Tarybos Pirmininko pareigas taip pat pritaria griežtai priežiūrai Europos lygmeniu. Visomis priemonėmis stenkitės su amerikiečiais pasiekti pasaulinį susitarimą, tačiau jei jie atsisakys dalyvauti – tęskite be jų. Finansinių paslaugų pramonės priežiūra ir toliau yra trūkstama dėlionės dalis.

Tarybos Pirmininke, jūs esate veiklos žmogus. Jūsų veiksmai išryškino poreikį turėti nuolatinį Tarybos Pirmininką. Jūs atkreipėte dėmesį į mūsų sėkmę. Rugpjūčio mėn. Europa išlaikė Tbilisį be tankų. Šį mėnesį Europa išlaikė bankus versle. Jei gruodžio mėn. Europa veiks taip, kad būtų išsaugota mūsų planeta, tuomet net pačius didžiausius skeptikus įtikinsime, kad mums reikia Lisabonos sutarties.

(Plojimai)

Daniel Cohn-Bendit, Verts/ALE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininke, Komisijos Pirmininke, tikrai negalėčiau nepripažinti, jog politikoje reikalinga energija ir valia ir tikra tiesa, kad pirmininkaujanti Prancūzija parodė tokią energiją ir valią, kuri padarė Europai gero.

Tikrai kartais jaučiuosi taip, tarytum sapnuočiau. Jaučiuosi taip, tarytum sapnuočiau, kai kalbama apie krizes, nes visos krizės – finansų krizė, aplinkosaugos krizė, pasaulio badas – yra tarpusavyje susijusios ir negalime išspręsti vienos krizės, neišspręsdami kitų. Todėl yra neteisinga sakyti, kad krizė prasidėjo liepos, rugsėjo ar rugpjūčio mėn.! Ji prasidėjo prieš keletą metų – ir truputis savikritikos iš buvusio Prancūzijos finansų ministro,

truputis savikritikos iš šios Komisijos, kuri prieš metus atmetė visą Europos reguliavimą dėl finansinių srautų, padarytų minėtus asmenis ateityje truputį patikimesnius...

(Plojimai)

Tai yra tas pats, kaip sapnuoti! Tarytum dabartinė krizė yra gamtos nelaimė, kurios nebuvo įmanoma numatyti. Ne, tai nėra tiesa, ir galima šiuo pagrindu diskutuoti.

Krizių logika yra tokia, paprasta logika: daugiau ir daugiau, kiek įmanoma greičiau. Būtent tai sukėlė finansų krizę, būtent tai kelia aplinkosaugos krizę ir būtent dėl to didėja badas pasaulyje. Dėl to nebekalbėjome apie nekontroliuojamą augimą ... kitaip tariant, svarbus yra pokyčių turinys. Man sukėlė susidomėjimą tai, kad visi kalbėjo apie radikalią kapitalizmo ir rinkos ekonomikos reformą, tačiau šiandien neišgirdau, kokios yra tokios radiklios reformos priežastys. Mums reikia aplinkosaugos rinkos ekonomikos ir socialinės rinkos ekonomikos, t. y. mums reikia kelti klausimą dėl pačių mūsų gamybos būdų, dėl mūsų gyvenimo būdo pagrindų. Jei neužduosime šių sudėtingų, labai sudėtingų klausimų, mes vėl dar kartą keliausime tiesiai į nelaimę.

Būtent todėl, kai jūs, gerb. N. Sarkozy, pvz., sakote, kad reikia padėti atgaivinti automobilių pramonę, aš nesuprantu, kaip tuo pat metu vokiečiai nori automobilių pramonei padaryti nuolaidas dėl CO₂, kitaip sakant, iš esmės taikyti teisės aktų nuolaidas ir – dar daugiau – duoti jiems pinigų. Automobilių pramonei. Ypač Vokietijos automobilių pramonei, kuri uždirbo didelį pelną per pastaruosius dešimt metų. Ši pramonė ketina investuoti lėšas į mokesčių rojų. Taigi mes ketiname duoti pinigų bendrovėms „Mercedes“, BMW ir „Audi“, kad jos padėtų savo pinigus į mokesčių rojus. Nesutinku su tuo.

(Plojimai)

Taip iš tiesų, gerb. M. Schulzai, jūs kalbėjote tik savo kolegoms kairiesiems, aš kalbėjau savo kolegoms ir kairiesiems, ir dešiniams – ir socialdemokratams, ir krikščionims demokratams – kurie sutarė su Vokietijos automobilių pramone užsiimti lobizmu dėl klimato kriterijaus sumažinimo. Taip, gerb. M. Schulzai, tai yra tiesa.

(Plojimai)

Šiuo pagrindu... taip, iš tiesų, esu teisus. Jūs, gerb. socialdemokrate, galite slėptis dėl šio klausimo, jūs galite slėptis, bet tai buvo neverta jūsų politikos.

Norėčiau kalbėti šiuo klausimu, norėčiau toliau kalbėti apie labai svarbų klausimą, t. y. augimą (*kalba ne į mikrofoną*). Prašom tyliau, dabar kalbu aš. Turiu omenyje, kad kai sakome „augimas“, šiuo metu labai svarbu kalbėti apie augimo tipą ir kaip jį pasiekti. Kadangi valstybė dabar įgijo akcijų bankuose – nacionalizacijos dalis ir pan. – dabar reikia diskutuoti dėl susirūpinimo tuo, kaip mes ketiname investuoti. Kaip ir kodėl mes ketiname investuoti?

Tai yra diskusijos dėl turinio. Jei investuosime į aplinkos žalą, na, darysime tą patį, kaip ir anksčiau. Būtent todėl, kaip teisingai sakote, privalome aptarti Europos atgaivinimo planą, tačiau tokį Europos atgaivinimo planą, kurį Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas vadina Žaliojo susitarimu, o ne tiesiog į kokį nors seną dalyką.

Baigdamas norėčiau pasakyti du dalykus. Dėl mokesčių rojaus – buvote finansų ministras – įpareigojimas daryti deklaracijas turi būti atšauktas. Taip sakydamas turiu omenyje, kad kai koks nors asmuo, bendrovė ar bankas ketina investuoti pinigus į mokesčių rojų, būtent mokesčių rojus turi deklaruoti kilmės valstybei investuotus pinigus. Atšaukimas to, kas ne ... Kai kalbame apie bendroves, kurios naudoja mokesčių rojų, reikia pradėti nuo skaidrumo. Tai yra svarbus sprendimas, kuris pastūmėtų mus į priekį.

Galiausiai vis dėlto norėčiau tarti keletą žodžių apie klimato paketą. Gerb. N. Sarkozy, jūs surengėte – G. Watson yra teisus – institucinį pučą. Jūs taip padarėte, kai paskelbėte, kad tokį sprendimą priims Europos Vadovų Taryba, kuri tai turi padaryti vienbalsiai. Jūs atidarėte Pandoros skrynį ir gavote Vokietijos, Italijos ir Lenkijos veto balsus, o galėjote viską palikti taip, kaip buvo, t. y. balsuojant Parlamento komitetuose, Komisijai patvirtinant poziciją ir dirbant su aplinkosaugos ministrų Taryba. Turėjome galimybę nuspręsti dėl klimato paketo taikant bendro sprendimo procedūrą, taikant kvalifikuotos daugumos balsavimą. To atsisakydami gruodžio mėn., jūs panaikinate bendro sprendimo ir kvalifikuotos daugumos balsavimo galimybę. Už tai sumokėsite labai didelę kainą, nes dabar esate mano minėtų vetavusių valstybių malonėje.

Todėl remiu jūsų valią Europos naudai, jūsų energiją Europos naudai, tai, kad mums reikia eiti į priekį, kad Europa turi būti nepriklausoma, tačiau mūsų nuomonės vis dar gerokai ir smarkiai skiriasi, kai kalbame apie klausimą „kaip“, apie Europos demokratiją ir poreikį atgaivinti aplinkosaugos turinį.

(Plojimai)

Cristiana Muscardini, *UEN frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėtume pareikšti savo visapusišką paramą Pirmininko žodžiams. Vertiname pirmininkaujančios valstybės per šiuos sudėtingus mėnesius nuveiktą darbą ir džiaugiamės dėl pateiktų pasiūlymų. Nepaisant to, norėtume priminti Komisijos Pirmininkui, kad darydamas tam tikrus teiginius, kuriems galime pritarti, jis prisiima atsakomybę ir už tam tikrų Komisijos narių veiksmus, įskatinat, Komisijos narį, atsakingą už konkurenciją, kurio pastabos dėl parafino klausimo aiškiai nepadėjo padidinti saugumo ar nuraminti rinkų.

Taip pat norėjome, kad Komisija greičiau sureaguotų į darinius, t. y. produktus, kurie parklupdė daugelį piliečių bei administracijų ir ES valstybių. N. Sarkozy komentarai sulaukė pritarimo iš tų, kurie nori matyti Europą ne su kas šešis mėnesius besikeičiančiu pirmininku, tačiau su tokiu, kuris veikia kaip visiškai vieningos – ne vienodos, bet susivienijusios – Europos atstovas, kuri veiktų kaip viena, nustatytų problemas ir kurtų strategijas, skirtas kovoti su problemomis ir, svarbiausia, jas išspręsti. Be jokios abejonės, krizė yra sisteminė, tačiau norėdami kovoti su sisteminė krize privalome sukurti naują sistemą ir – su visa derama pagarba jums, Prezidente N. Sarkozy – iš naujo sukurti pasaulinį kapitalizmą.

Galbūt yra dar kai kas, ką turėtume pasakyti. Turėtume pasakyti, kad laisvoji rinka nereiskia kraštutinio liberalizmo ir kad šiandieniniame pasaulyje sistema, kurią norima pagrįsti kapitalu, privalo sujungti socialinius ir liberalumo apsektus. Sužlugdėme ir žlugdome bankus. Kiek daugiau galėjo nuveikti Europos centrinis bankas, jei būtume įdiegę jūsų, gerb. Pirmininke, dar prieš jums suteikiant įgaliojimus pateiktą pasiūlymą sukurti artimesnį ryšį tarp politinės krypties ir ekonomikos varomųjų jėgų. Neįmanoma valdyti ekonomikos neturint politinės vizijos, kurioje būtų nustatyti siekiami tikslai.

Tikimės, kad ateityje ECB galės labiau kontroliuoti finansų sistemos kokybę, tačiau nenorime jo matyti didingai atskirto. Norėčiau užbaigti, gerb. pirmininke, pasakydama, kad esu labai patenkinta, jog buvo patvirtintas imigracijos ir prieglobsčio paktas. Bent jau turime bendras taisykles visiems mums poveikį darančioje srityje, kurios atžvilgiu mes turime būti ypač vieningi. Tikimės, kad baudžiamosios ir civilinės sankcijos gali būti suderintos dėl tam tikrų svarbių klausimų, siekiant kovoti su siekiančiais pelno ir tais, kurie stato į pavojų vartotojų saugumą, taigi ir ekonomikos stabilumą. Ačiū, gerb. Pirmininke, linkime sėkmės jūsų darbe.

Francis Wurtz, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininke, Komisijos Pirmininke, dar niekuomet Europos Parlamento istorijoje nebuvome susidūrę su tokio dydžio ir rimtumo daugelį aspektų apimančia krize ir tiesiog negalima nebijoti, jog blogiausia dar neatėjo.

Pirmiausia, daug pietų valstybių, iš esmės Europos Sąjungos partnerių, atsidūrė ant prarajos krašto – prie maisto, aplinkosaugos ir energetikos krizės prisidėjo finansų krizė. Tos valstybės niekaip neprisidėjo prie krizės, tačiau jos patiria didelį smūgį. Pajamų mažėjimas, investicijų mažėjimas, augimo mažėjimas – šie reiškiniai iš esmės nepaisomi dedant tarptautines pastangas, nes FAO generalinis direktorius J. Diouf turėjo paskelbti, kad iki šiol skirta tik 10 % nepaprastosios padėties lėšų, kurias skirti birželio mėn. įsipareigojo svarbiausios jėgos. Norintys išvalyti kapitalizmą aiškiai ir tikrai atsisakė savo darbo.

Savo ruožtu, kylančios ekonomikos valstybėms krizė daro poveikį, tačiau dar neįmanoma tiksliai nustatyti krizės sukeltų socialinių pasekmių. Mūsų kaimynė, dar visai neseniai kaip sėkmės modelis pristatoma valstybė Islandija, gyvena bankroto pavojuje. Pačioje Sąjungoje naujosios valstybės narės, pvz., Vengrija, kuri netgi nebegali investuoti savo ilgalaikių obligacijų, kovoja su ypač rimtomis problemomis, dėl kurių tų valstybių gyventojai patirs precedento neturinčių nuostolių. Įspūdingai padėtis pasikeitė ir tokiose valstybėse, kaip Jungtinė Karalystė, Airija ir Ispanija, kurios ką tik buvo rodomos kaip pavyzdys. Sukrėtimas buvo stiprus visur. Manytina, kad taip bus ir Prancūzijoje, jei dėl recesijos ir toliau didės socialinė įtampa, smarkiai mažės darbo vietų, mažės viešasis finansavimas, vietinė valdžia ir viešųjų paslaugų privatizavimo projektai negaus finansų.

Galite sakyti, kad yra kitas klausimas. Taip nėra, nes jei kiekvienai iš mūsų valstybių gresia neišvaiduojamo dydžio socialinė krizė, tai taip yra dėl vystymosi modelio, už kurį šiandien žmonės moka didelę kainą. Šis modelis buvo sukurtas Jungtinėse Valstijose ir Jungtinėje Karalystėje, o Europos Sąjunga visapusiškai priėmė jį kaip savą, prieš daugiau nei dvidešimt metų sugriaudama tarptautinę jėgų pusiausvyrą. Nuo to laiko būtent

šiuo modeliu mėnuo iš mėnesio mus maitino Komisija ir būtent šis modelis paplitęs mūsų sutartyse, Teismo precedentinėje teisėje ir daugelyje mūsų politikos krypčių.

Būtent todėl, gerb. N. Sarkozy, negaliu pritarti jūsų nuomonei, kad dabar mūsų visuomenės ēda baisus priešas. Be abejo, žiežirba, nuo kurios kilo gaisras, gal ir kilo Niujorke, tačiau degalų gaisrui Europoje buvo tiek pat, kiek ir Jungtinėse Valstijose, ir visi politikos lyderiai, kurie per pastaruosius dvidešimt metų dirbo su Europos strateginiu krypties pakeitimu, mūsų kolegoms piliečiams turėtų pasiaiškinti. Jie neturi galvoti, kad išsisuko šandien imdamiesi priemonių, – nors tų priemonių, aišku, reikia, – susijusių su ataskaitų teikimo standartais, reitingų agentūrų finansine priežiūra ar garantuotomis kompensacijomis.

Tačiau reikia pakeisti būtent sistemos šerdį: pinigai už pelną ir pelnas už pinigus – ši baisi spiralė didina darbo nuvertinimą, atlyginimo defliaciją, socialinių išlaidų normavimą ir planetos išteklių švaistymą ir didelės pasaulio gyventojų dalies atskyrimą. Skaičiai nemeluoja: tik 2 % dabartinių piniginių sandorių yra susiję su produktų ir paslaugų gamyba. Blogio rovimas su šaknimis nuo dabar reiskia puolimą prieš vis labiau didėjantį finansinės grąžos kriterijų, kuris yra visiškai nesuderinamas su žmoniškųjų pajėgumų nediskriminaciniu skatinimu ir tikruoju darniu vystymusi.

Be to, savo vardo vertas susitarimas Bretton Woods II turėtų būti nukreiptas į pinigų kūrimo pasaulyje bendros kontrolės įdiegimą, kitaip tariant, turėtų būti siekiama pakeisti neteisingą tarptautinę bendrą valiutą, t. y. dolerį, tikra tarptautine bendra valiuta, skirta būti svertu, kuriuo būtų ištaisyta netoleruotina nelygybė, kuri destabilizuoja pasaulį, ir siekiama prisidėti prie suderinto žmonių ir planetos vystymo. Mes esame taip toli nuo to, kad šiuo metu geriau vengti perteklinių radikalių reformų darbe, nebent Europos lyderių staigų polinkį į pasaulio keitimą įkvėpė romano „Leopardas“ veikėjo kunigaikščio Salinos moto: „viskas keičiasi taip, kad nesikeičia niekas“. Tačiau jie yra pavojuje netrukus labai staigiai ir skausmingai nubusti.

(Plojimai)

Nigel Farage, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, savo pastabas adresuojau laikinai einančiam Tarybos Pirmininko pareigas. Gerb. Prezidente N. Sarkozy, būtent dėl savo energijos, dinamiškumo ir iniciatyvumo nukeliavote į Gruziją ir Rusiją, bandydamas tarpininkauti ir pasiekti susitarimą. Jūs tai padarėte savo iniciatyva. Neveikėte Europos Sąjungos vardu. Jei kas nors čia galvoja, kad buvo kitaip – jie apsigaua. Nebuvo Tarybos susitikimo, nebuvo jokios rezoliucijos, nebuvo jokių įgaliojimų. Jūs veikėte kaip Prancūzijos prezidentas ir jums puikiai pavyko.

Tačiau jei jūs siūlote, kad būtent dėl tokio mūsų užsienio politikos modelio turėtume priimti sprendimą – t. y. modelio, kai nuolatinis pirmininkas ar nuolatinis užsienio reikalų ministras sprendžia, kokia turėtų būti visų mūsų užsienio politika, imasi veiksmų ir tai daro be nacionalinių vyriausybių ir nacionalinių parlamentų – tai atsakymas turėtų būti toks: ne, tikrai ačiū, bet ne.

Finansų krizės klausimu, turiu pasakyti, kad džiaugiuosi, jog jūsų pirminis planas, pagal kurį visi kartu į vidurį turi sudėti savo pinigus, žlugo. Labai gerai, kad airiai, graikai ir vokiečiai atsiskyrė ir veikė pagal savo nacionalinius interesus. Susitikimas buvo labiau panašus į atvejį, kai valstybės susitarė viena su kita, ir tai yra gerai ir dėl to aš džiaugiuosi.

Negirdėjau, kad šiandien kas nors pripažintų, jog ši finansų krizė yra ir reguliavimo žlugimas. Nebuvo taip, kad mums trūktų reguliavimo: per pastaruosius dešimt metų iš finansinių paslaugų veiksmų plano mes turėjome itin gausų reguliavimą. Toks reguliavimas pažeidė konkurencingumą tokiose vietose kaip Londonas ir neapsaugojo nė vieno investuotojo. Taigi, daugiau reguliavimo – ne atsakymas. Mums reikia iš naujo apmąstyti, ką mes veikėme.

Manau, kad mums reikia pradėti veikti savo nacionalinių interesų labui. Tai, kad mūsų nacionaliniai bankai negali mokėti dividendų už ateinančius penkerius metus, o Šveicarijos bankai – gali, įrodo, kad būdamas lankstus ir mokėdamas prisitaikyti ne Europos Sąjungoje gali atlaikyti finansų krizes daug geriau, nei būdamas įstrigęs Sąjungos viduryje.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Tarybos Pirmininke ir Prancūzijos Prezidente, diskutuojame, kokiomis švelninančiomis priemonėmis gydyti ligą, tačiau visai nekalbame apie ligos priežastis. Kaip čia buvo, kad nė viena ES institucija nematė, kad ateina krizė? Nei Taryba, nei Komisija, nei centrinis bankas, netgi, ponios ir ponai, mūsų Parlamentas ir nei vienos valstybės narės vyriausybė. Tiesa, krizę prognozavo nedidelis būrelis ekonomistų, pvz., Nobelio premijos laureatas Maurice Allais ir politiniai pareigūnai, iš esmės atstovaujantys mūsų partiniam įsitikinimams, pvz., Jean-Marie Le Pen. Deja, tai buvo balsas tyruose.

Tačiau akivaizdu, kad tai yra Europos – tarptautinės sistemos, nekontroliuojamos laisvos prekybos, finansinių prasimanymų ir mūsų lėtėjančios ekonomikos ir pramonės, kurios vėliau gali tapti trečiųjų valstybių, pasinaudosiančių susidariusia padėtimi, lėšų taikiniu, gąsdinančio išsiskyrimo krizė. Netgi jūsų, gerb. N. Sarkozy, darbas rodo blogą prisitaikymą prie Sąjungos: keturių, o ne 27 valstybių susitikimas spalio 4 d., šeštadienį; dvišalis susitikimas su Vokietija tik spalio 11 d.; susitikimas tik su penkiolika valstybių, Eurogrupės narių; susitikimas su JAV prezidentu, siekiant įtikinti jį surengti dar vieną susitikimą, teoriškai skirtą radikalčiai reformuoti visą sistemą ir į kurį, jei teisingai supratome, buvo pakviestos tik šešios iš 27 ES valstybių narių, Jungtinės Valstijos, Japonija, Rusija, Indija ir Kinija.

Nesprendžiu apie šių susitikimų naudą iš anksto. Tiesiog sakau, kad tai yra grįžimas prie dvišalės arba daugiašalės diplomatijos ir tai aiškiai rodo, kad atsižvelgiant į Sąjungos nesugebėjimą reaguoti, jos įsipainiojimą į biurokratinę taisyklę ir jos troškimą tokių galių, kurių ji negali įvykdyti, Sąjungos struktūrai atėjo galas. Tai patvirtinama ir Europos Vadovų Tarybos pranešime, jei jį skaitytume tarp eilučių. Pranešime patvirtinamos jūsų iniciatyvos, pranešime maldaujama centrinio banko aplinkiniu keliu sumažinti Maastrichto kriterijaus ribą, tačiau pranešime nepateikiama jokių sprendimų.

Kalbėjote apie padėtį Gruzijoje ir savo pastangas, tačiau kaip galite nematyti, kad vienašališkas Kosovo nepriklausomybės pripažinimas nutiesė kelią Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybei? Kaip galite pateisinti neribotą NATO plėtrą, kai išnyko pats Varšuvos paktas?

Gerb. N. Sarkozy, kelias, kuriuo reikia eiti, yra kitur. Tikrasis kelias yra radikalus ryšio su tarptautine sistema nutraukimas ir visapusiškas klausimo kėlimas dėl vadinamojo žmonių, prekių ir kapitalo maišymo naudos. Tvirtas mūsų nepriklausomybių ir mūsų tapatybių gynimas nereiškia mūsų izoliacijos, o tai yra būtina sąlyga norint atgauti mūsų įtaką pasaulyje.

Nicolas Sarkozy, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. J. Dauli, dėkoju už jūsų paramą. Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija visuomet tikėjo Europa, kuri gina, ir jūs pats dalyvavote dialoge su mūsų kaimynais rusais. Tai buvo pozicija su aiškia vizija: Rusija turi energijos, Europa turi technologijų. Rusija susiduria su rimta demografinė problema, ji per metus netenka apie 700 000 žmonių, o jos teritorija yra du kartus didesnė už Jungtinių Amerikos Valstijų. Nežiūriu į Rusiją kaip į nesutaikomą priešę, priešingai, manau, kad ateityje reikės padėti pamatus bendrai ekonominei erdvei tarp Rusijos ir Europos Sąjungos ir tai būtų geriausias būdas juos paskatinti eiti link žmogaus teisių ir demokratijos laikymosi vertybių, kurios mums labai brangios Europoje.

Norėčiau dar pasakyti, gerb. J. Dauli, kad bankus norėjome paremti tam, kad apsaugotume indėlininkus. Buvo keletas strategijų. Kai kurios valstybės – apie tai pakalbėsiu vėliau – norėjo apsaugoti banko produktus ir jiems suteikti garantijas. Aš kovojau už pačių bankų apsaugojimą ir garantijų suteikimą jiems, kad galėtume palikti bankus dirbti savo darbą ir jūsų frakcijos parama mums buvo labai svarbi.

Norėčiau užbaigti pasakydamas, kad jūsų raginimas ratifikuoti Lisabonos sutartį buvo visiškai teisingas, ir vargu ar agresyvu prašyti žmones būti nuoseklius: negali sakyti, kad nebalsavai dėl to, jog bijojai prarasti Komisijos narį, jei atsisakydamas balsuoti verti išlaikyti tokią sutartį, kurioje numatytas Komisijos narių sumažinimas. Gerbiu visų nuomones, tačiau negaliu pritarti nenuoseklumui. Negalima tuo pat metu ir aktyviai skatinti Europos plėtrą, ir užkirsti kelią Europai kurti plėtrai reikalingas institucijas. Mes matėme, kiek Europai kainavo plėtra, neapsvarsčius gilesnio bendradarbiavimo; negalime vėl kartoti tų pačių klaidų.

Gerb. M. Schulzai, sakote, kad kalbu kaip Europos socialistas. Taip gali būti, bet turiu pastebėti, kad tiesą, pasakius, jūs nekalbate kaip Prancūzijos socialistas.

(Plojimai)

Visai atvirai, iš socialistų pasirinkčiau M. Schulzą be jokio apgailestavimo ir sąžinės graužimo. Tačiau norėčiau pasakyti dar vieną dalyką – visa Europos esmė yra ta, kad ji verčia mus daryti kompromisus. Būtent tai ir M. Schultz, ir aš darome. Ir kairiosios, ir dešinėsios vyriausybės vieną dieną patvirtins ir taikys Europos modelį, jos institucijas ir jos politikos kryptis – tai yra pasikeitimo įstatymas. Europos idealas negali – ir būtent dėl to jis yra puikus – būti sumažintas iki paprasčiausio kairiųjų ar dešiniųjų klausimo.

Laimi, gerb. M. Schulzai, kad tokie žmonės kaip jūs sugeba pripažinti, jog ne jūsų politinėje stovykloje esantys žmonės yra nebūtinai neteisūs vien dėl to, kad jie ne jūsų pusėje. Taip pat norėčiau ir jums, gerb. M. Schulzai, ir jūsų frakcijai, kaip einantis Tarybos Pirmininko pareigas, pasakyti, kad nors esu lojalus PPE frakcijai, labai stipriai vertinu socialistų frakcijos atsakomybės jausmą, kai ji pasuko tam tikru keliu. Europos sumažinimas iki paprasčiausių diskusijų tarp kairės ir dešinės, nors tokios diskusijos yra, yra nuodėmė prieš Europos kompromisą, prieš Europos idealą. Todėl nemanau, kad jūs atsižadate savo principų, kai remiate

pirmininkaujančią valstybę, kaip ir aš neatsižadu savųjų, kai branginu Socialistų frakcijos paramą Europos Parlamente.

Norėčiau pasakyti dar daugiau. M. Schulz sako, jog tai yra istorinis uždavinys, ir jis yra visiškai teisingas. Jis kaip ir J. Daul sako, kad krizė gali suteikti galimybę. Jūs esate visiškai teisingi. Ir kai sakote „niekada daugiau“ irgi esate teisingi. Tai nėra krikščionių demokratų ar socialdemokratų klausimas, tai yra sveikos nuovokos klausimas. Kas lėmė, kad susidarė tokios aplinkybės? Kita vertus, nesutikčiau su nuomone, kad per pastaruosius trisdešimt metų dešiniojo sparno vyriausybės klydo, o kairiojo sparno vyriausybės visuomet buvo teisios: tai būtų abiem pusėms skausmingas istorijos perrašymas.

Apie jūsų pastabas, susijusias su A. Merkel, norėčiau pasakyti, kad, mano manymu, tuo metu vyko rinkimai Vokietijoje, todėl tas pastabas vertinu kaip rinkimų žodžius. Savo ruožtu buvau apdovanotas A. Merkel solidarumu ir draugyste ir norėčiau ją pagerbti dar kartą už jos veiksmus, kai ji laikinai ėjo Tarybos Pirmininkės pareigas. Šešių mėnesių pirmininkavimas yra tęstinumo dalis ir gavau labai daug naudos iš savo pirmtakų, ypač A. Merkel, pastangų.

Gerb. G. Watsonai, labai gerbiu ir jus, ir jūsų mintis, bet netgi jei galite skaityti tarp eilučių, akivaizdu, kad be akinių šiandien jums to padaryti nepavyko, nes kas gi sakoma tekste? Tekste aiškiai daroma nuoroda į 2007 m. kovo mėn. ir 2008 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybų išvadas. Ir kas gi sakoma tų dviejų Tarybos susitikimų išvadose? Ten sakoma, kad klimato kaitos paketas bus patvirtintas taikant bendro sprendimo su Europos Parlamentu procedūrą. Gerb. G. Watsonai, tekstuose yra tęstinumas.

Taigi, ką aš stengiausi daryti? Galbūt tai buvo klaida. Norėjau nutraukti praktiką, kai Europos Vadovų Taryba leidžia penkiasdešimties puslapių komunikatus, kurių niekas neskaito, todėl pasiūliau aštuonių puslapių komunikatą. Jei norite paskelbti trumpesnę komunikatą, geriau nesilaikyti įprastos ankstesnių Tarybų išvadų santraukos pateikimo praktikos, siekiant paslėpti dabartinės Tarybos naujų sprendimų trūkumą. Todėl manau, kad bendras sprendimas yra nustatytas darant nuorodas į tas dvi ankstesnes Tarybas. Norėjote, kad tai patvirtintų, ir esu laimingas, galėdamas tai padaryti, tačiau galiu pasakyti dar daugiau, gerb. G. Watsonai.

Dėl energetikos ir klimato kaitos paketo turiu pasakyti, kad aš žinau, kartoju ir esu įsitikinęs, kad norint jį patvirtinti, reikės didelio Europos Parlamento ryžto. Spalio mėn. norėjau padaryti tik vieną dalyką, t. y. bandžiau išlaikyti susitarimą su Europos Vadovų Taryba, nes – ir jūs tam pritarėte – jei būčiau į Europos Parlamentą atėjęs su Europos Vadovų Tarybos sprendimu, kuriame iš esmės sakoma, kad bet koku atveju neturėtume pasiekti susitarimo iki gruodžio mėn., jūs būtumėte – ir visiškai teisingai – man pasakę „Jūs sulaužėte 2007 m. ir 2008 m. Tarybų sprendimus“. Tikrai nekėliau klausimo dėl energetikos ir klimato paketo atsisakymo, o kovojau už paketą ir tikrai nekėliau klausimo dėl bendro sprendimo procedūros netaikymo – tą primygtinai kartoju. Be to, ir aš, ir Pirmininkas J. M. Barroso tą patį sakėme savo kolegoms Europos Vadovų Taryboje.

Gerb. D. Cohn-Benditai, jūs tikrai esate puikios formos. Man penkis kartus pasakėte „taip“ ir tik du – „ne“. Esu pratęs prie daug nepalankesnio vertinimo. Kalbant atvirai, jūsų pritarimas pirmininkaujančios valstybės ryžtui ir kai kuriems jos veiksmais yra naudingas. Taip, norėčiau jums, gerb. D. Cohn-Benditai, pasakyti, kad taip ryžtingai gindami energetikos ir klimato kaitos paketą Komisijos Pirmininkas ir Tarybai pirmininkaujanti valstybė, nusipelnė Žaliųjų paramos. Mes sutariame ne dėl visko, tačiau akivaizdu, kad jūs, Žalieji, neketinate kovoti su Komisijos Pirmininku ir Tarybai pirmininkaujančia valstybe. Kurie yra visapusiškai pasiryžę patvirtinti energetikos ir klimato kaitos paketą. Be abejo, kartu galime nueiti bent dalį kelio. Jūs este išrinktas atstovas, aš esu išrinktas atstovas ir visai ne gėda pripažinti, kad jei man reikia jūsų, jums taip pat reikia manęs; tokia padėtis turbūt yra skausmingesnė jums, tačiau yra būtent taip. Taip pat raginote mane būti savikritiškesnį. Jūs esate visiškai teisingi, man iš tiesų reikia tokiam būti, bet ne man vienam.

(Juokas ir plovimai)

Galiausiai apie institucinį pučą – norėčiau pateikti tokį pat atsakymą kaip ir G. Watsonui. G. Cohn-Bendit dėl to ant manęs nesupyks. Kita vertus, ar gali ši krizė ir aplinkos apsauga tapti galimybe augti? Manau, kad esate visiškai teisingi – jūs tai vadinatė „žaliuoju augimu“, aš tai vadinau „tvariu augimu“, bet tai yra nenuginčijama. Taip pat turiu jums pasakyti, kad tai įrodė ir aplinkosaugos premijos dėl automobilių. Prancūzija yra vienintelė vieta, kur automobilių sektorius nesitraukia. Kodėl? Nes aplinkosaugos premijos padėjo parduoti daugiau švarių nei teršiančių automobilių. Galbūt Žaliuosius frazė „švarus automobilis“ šokiruoja, bet mums tai yra ypač svarbu. „Grenelle“ aplinka, dėl kurios, tikiuosi, Prancūzijoje bus balsuojama vienbalsiai, įskaitant socialistus, rodo, kad Prancūzija yra tvirtai pasiryžusi eiti šiuo keliu. Aš iš tiesų manau, kad Europa padarytų istorinę klaidą, jei neįliptų į energetikos ir klimato kaitos paketo traukinį.

Gerb. C. Muscardini, dėkoju už jūsų paramą. Minėjote imigracijos paktą ir džiaugiuosi, kad taip padarėte, nes niekas nekalba apie traukinius, kurie atvyksta laiku, tačiau yra tiesiog nuostabu, kad visos mūsų 27 valstybės narės sugebėjo pasiekti susitarimą dėl pakto. Be abejo, dar yra kai kurių neaiškumų, ir, be abejo, mes būtume norėję nueiti dar toliau. Tačiau, kas galėjo nuspėti, kad jūs visi turėsite išminties, kartu su valstybėmis sutarti dėl Europos imigracijos pakto, likus keliems mėnesiams iki Europos rinkimų? Patikėkite, tai yra vienintelis būdas kiekvienoje iš mūsų valstybių užkirsti kelią ekstremistams viešpatauti srityje, kurioje reikia sumanumo, žmogiškumo ir tvirtumo. Dėl to esu dėkingas jums, gerb. C. Muscardini, kad iškėlėte šį klausimą.

Gerb. F. Wurtzai, sakėte, kad mūsų nuomonės dėl diagnozės skiriasi, ir buvote visiškai teisingi. Jūsų kalba, kaip visuomet, buvo labai pamatuota žodžių prasme, bet pernelyg dramatiška. Faktai netaps mažiau šokiruojantys, jei apie juos kalbėsime švelniai, gerb. F. Wurtzai, tiesą pasakius, svarbu ne patys žodžiai, o tai, kas už jų slypi. Nors ir esu tvirtai įsitikinęs, kad kapitalizmą reikia reformuoti, norėčiau jums pasakyti, kad kapitalizmas niekuomet nepadarė tokios didelės socialinės, demokratinės ar aplinkos žalos, kokią padarė kolektyvinė sistema, kurią jūs remiate tiek daug metų. Gerb. F. Wurtzai, didžiausios ekologinės katastrofos – turėtumėte paklausti D. Cohn-Bendito, kai jis kalba apie savikritiką – didžiausios ekologinės katastrofos buvo ne rinkos ekonomikos, bet kolektyvinės sistemos požymis. Socialinės nelaimės, gerb. F. Wurtzai, buvo kolektyvinės sistemos požymis ir būtent kolektyvinė sistema laikė Berlyno sieną ir milijonai žmonių nuo šios sistemos nukentėjo fiziškai ir prarado laisvę. Todėl ir toliau esu ištikimas rinkos ekonomikai, laisvai prekybai ir kapitalizmo vertybėms, bet ne kapitalizmo išdavimui.

(Plojimai)

Abu galime peržvelgti XX amžių ir galite būti tikras, kad sprendimas nebus palankus idėjoms, kuriomis ištikimai vadovavotės ištisus dešimtmečius. Jūs sakote man nubusti, tačiau draugiškai sakau, gerb. F. Wurtzai, bijočiau jums patarti pernelyg daug galvoti apie tai, kas įvyko XX amžiuje, nes tokie sąžiningi žmonės kaip jūs pamatytų, kad jie rėmė sistemas, kurios yra labai nutolusios nuo jų jaunystės idealų.

Gerb. N. Farage, aš neturėjau įgaliojimų – to nepaneigsi – tačiau, jei atvirai, tai įgaliojimų neturėjo ir Rusijos kariai, kai jie įžengė į Gruziją.

(Plojimai)

Jūs esate vienas iš tų žmonių, kurie metai iš metų kaltinate Europą politinės valios trūkumu. Turėjau pasirinkimą: galėjau klausti visų nuomonės ir nesiimti jokių veiksmų arba veikti ir tuomet žiūrėti, ar kiti tam pritaria. Aš mieliau renkuosi veiksmą. Galiausiai, gerb. N. Farage, Europa atrodo taip, kaip jūs norite, kad ji atrodytų. Tiesa, tai aš esu ne toks geras, tačiau vis dėlto tai yra Europa, kokios jūs tikėjotės ir maldavote. Taip pat norėčiau pasakyti, kad aš kartu su Bernardu Kouchneriu demokratiškai užtikrinau, kad Europos Vadovų Taryba įteisintų sprendimus, kuriuos mes priėmėme.

Paskutinis punktas: kai airiai – aš nenoriu vertinti, atsižvelgiant į krizės rimtumą – nusprendė suteikti garantijas visiems savo bankų, išskyrus Europos bankus ir jų filialus, produktams, gerai, kad buvo Komisija, kuri surinko visas šukes. Kas nutiko? Per 24 valandas visame Sityje neliko grynųjų lėšų, nes natūralu, kad likvidžios lėšos iškeliavo į Airijos vyriausybės, kuri savo iniciatyva nusprendė suteikti 200 % savo BVP garantiją, garantijas turinčius bankus. Galite aiškiai matyti, kad mums reikia vieniems kitų; jei nebūtume suderinę savo atsako, visos valstybės būtų įsukusios „kas gali garantuoti daugiau“ spiralę ir žmonių indėliai būtų iškeliavę į didžiausią garantiją suteikusių valstybę, padarant nuostolį kitoms valstybėms. Jūs esate toks ištikimas Jungtinės Karalystės gynėjas, tačiau juk Europa, o ne pati Jungtinė Karalystė padėjo atkurti pusiausvyrą Sityje.

(Plojimai)

Galiausiai, gerb. B. Gollnischai, jūs esate vienintelis pasaulyje, kuris mano, kad Europa neduoda jokios naudos. Yra dvi galimybės: arba pasaulis klysta ir jūs esate teisingi, arba – atvirkščiai. Deja, bijau, kad vis dėlto yra atvirkščiai.

(Garsūs plojimai)

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, buvome ideologinių diskusijų liudininkai ir jos buvo labai įdomios. Savo ruožtu manau, kad dabar man ne laikas leisti į šias diskusijas, tačiau manau, kad tam bus laiko vėliau. Dabar dėmesį sutelksiu į skubų ir greitą reagavimą į krizę.

Bet kuriuo atveju norėčiau pasakyti štai ką: mūsų krizės priežasčių analizė aiškiai rodo, kad buvo reguliavimo trūkumų, ypač Jungtinėse Valstijose. Tam tikri šios rinkos sektoriai nebuvo reguliuojami ir tai įžiebė krizę.

Tačiau mūsų analizė taip pat rodo, kad nematoma krizės priežastis yra neabejotinai susijusi su tam tikru esminiu pusiausvyros nebuvimu ir JAV ekonomikoje, ir pasaulio ekonomikoje.

Kaip pabrėžė ir toliau nurodo daugelis ekonomistų, tiesa yra tokia, kad bus labai sudėtinga išlaikyti tokio lygio viešąsias skolas, kokias matome Jungtinėse Valstijose, ir kad didžiausią skolą turinčios valstybės yra didžiausios vartotojos, o turinčios didžiausius rezervus valstybės vartoja mažiausiai.

Čia yra didelių problemų, susijusių su pusiausvyros nebuvimu viešosiose skolose, valstybės deficite. Kalbant paprastai, jei Jungtinės Valstijos būtų turėjusios stabilumo ir augimo paktą, šios finansų krizės galėjo ir nebūti; kai makroekonomikos pagrindai yra tvirti, turime daug didesnes galimybes atsilaikyti prieš reguliavimo spragų ir trūkumų problemas.

Tiesa, buvo ir reguliavimo problemų. Ne dėl to, kad finansų rinkos nebūtų reguliuojamos, netgi priešingai, tai, ko gero, labiausiai reguliuojamas sektorius ekonomikoje, netgi Jungtinėse Valstijose. Ne dėl to, kad neturėtume reguliavimo Europoje, priešingai, šį sektorių mes reguliuojame labai smarkiai. Tačiau yra teisybė, kad buvo trūkumų priežiūros priemonėse, kurios, turėtume nepamiršti, iš esmės yra nacionalinės sistemos.

Tai yra sritis, kurioje Europos Komisija ir Europos centrinis bankas neturi jokių tikrų galių – priežiūros priemonės iš esmės yra nacionalinio pobūdžio. Be to, mums reikia pažiūrėti, ką galime padaryti teisėkūros požiūriu, ir šia prasme džiaugiuosi dėl Europos Parlamento pastangų. Tiesą pasakius, jau daugelį metų Europos Parlamentas teikia puikius pranešimus dėl kai kurių šių klausimų ir mes esame pasiruošę dirbti su jumis.

Verta atminti, kad kaip ir „joks žmogus nėra sala“, taip ir jokia institucija nėra sala, taigi Komisija šiais klausimais dirba ir su Parlamentu ir su Taryba. Pasakysiu labai aiškiai: prieš keletą savaitių – ne metų, ne mėnesių, bet keletą savaitių – nebūtų buvę įmanoma pakeisti kai kurių šių taisyklių, nes, kaip labai gerai žinote, kai kurios valstybės narės būtų tam prieštaravusios iš esmės. Tokia yra tiesa apie šį klausimą.

Būtent todėl mums reikia suprasti, kad dabar turime tinkamas sąlygas padaryti kai kuriuos tam tikrus pakeitimus – tikiuosi, pakeitimus, dėl kurių sutarsime bendrai – ir ne tik padaryti reformą Europoje, bet padaryti ir taip, kad Europa galėtų pradėti pasaulinės finansų sistemos reformas.

Kitas klausimas yra susijęs su „klimato kaitos paketu“ ir aš norėčiau jums padėkoti, ponios ir ponai, už jūsų pastabas ir jūsų paramą. Pirmiausia apie institucinį klausimą – manau, kad prezidentas N. Sarkozy tai jau paaiškino labai gerai, tačiau štai ką norėčiau pasakyti Komisijos vardu – mes nesujungiamo tinkamai sukurtų sprendimų priėmimo procedūrų laikymosi, ypač bendro sprendimo procedūrų, kur pagrindinis vaidmuo tenka Europos Parlamentui, su poreikiu pasiekti tvirtą bendrą nuomonę tarp valstybių narių dėl tokių svarbių dalykų, kaip klimato ir energetikos paketas. Šie du aspektai nėra nei nesuderinami, nei prieštaraujantys, jie yra papildantys vienas kitą. Galiu jus užtikrinti, kad kartu su pirmininkaujančia valstybe aktyviai ir be poilsio dirbame, kad pasiektume ambicingą, tačiau suderintą kompromisą su Parlamentu.

Turiu su jumis kalbėti be užuolankų ir galiu jums pasakyti, kad jei ne prezidento N. Sarkozy lyderystė ir – manau, kad galiu taip sakyti – Komisijos indėlis, nebūtume pasiekę susitarimo šioje Europos Vadovų Taryboje ir išlaikę prieš metus patvirtintų tikslų.

Tiesą pasakius, susidūrusios su tokia finansine padėtimi, kokioje esame dabar, vyriausybės – ir, sakyčiau, tai yra natūralu – tampa atsargesnės ir užima labiau gynybines pozicijas. Galbūt jos nori atsitraukti į ne tokias ambicingas pozicijas. Ir su šiuo iššūkiu turime susidoroti kartu, nes aš iš tiesų manau, kad būtų tragedija, jei Europa atsisakytų savo ambicijų kovoti su klimato kaita.

Tai būtų tragedija, nes pagrindinis kai kurių žmonių prieštaravimas šio paketo atžvilgiu yra tai, kad tai būtų aukojimasis, kitiems to nedarant. Tačiau, tiesą pasakius, jei norime, kad ir kiti eitų su mumis, tai šiuo etapu negalime rodyti jokių ženklų, kad mes atsisakome savo ambicijų. Būtent tokiu laiku privalome laikytis savo praėjusiais metais nustatytų „tris kartus po dvidešimt“ tikslų ir būtent todėl mūsų žinia turi būti labai stipri. Norėčiau pagirti prezidento N. Sarkozy ir visų Europos Vadovų Tarybos narių vaidmenį; taip pat norėčiau pareikšti savo dėkingumą Kanclerei Angelai Merkel. Būtent jai einant Tarybos Pirmininko pareigas prieš metus, mes patvirtinome šiuos tikslus ir tikiuosi, kad mes nesiruošiamo atsisakyti savo ambicijų.

Galiu pasakyti ir tai, žinote, gerb. M. Schulzai, – tai yra įdomu. Galiu tik pritarti tam, ką jūs sakėte. Iš tiesų manau, kad galime turėti politinių skirtumų ir vadovautis skirtingomis ideologijomis, bet privalome – ypač būdami tokioje padėtyje, kokioje esame dabar – vienytis, o ne atsisikirti.

Nemanau, kad kuri nors politinė jėga šiame Parlamente gali skelbti turinti monopolį dėl Europos idėjų. Per Europos istoriją politinę Europą kūrė krikščionių demokratų, socialistų, liberalų ir kitų dešiniųjų, kairiųjų ir centro jėgų indėliai.

Gera suprantu politines diskusijas ir tikrai nenoriu sumenkinti ideologinių diskusijų svarbos, tačiau vis dėlto manau, kad tokioje padėtyje visiems, kas tiki Europos idealais ir mano, kad Europai reikia imtis vis svarbesnio vaidmens pasaulyje, reikėtų kurti bendro sutarimo pagrindus. Galiausiai pasaulis – ne tik europiečiai, bet ir visas pasaulis – laukia, kol Europa pateiks tam tikrus sprendimus.

Savo ruožtu noriu jus užtikrinti, kad šia bendro sutarimo dvasia – be abejo, gerbiant skirtingas politines jėgas, bet, jei galiu taip sakyti, pakylant virš skirtingų partinių pozicijų – mes, trys institucijos: Komisija, Parlamentas ir Taryba, galėsime dirbti kartu, kad Europą padarytume stipresnę.

Hartmut Nassauer (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šį rytą buvo teisingai pasakyta, kad Europos Sąjunga parodė savo sugebėjimą veikti per dvi dideles krizes. Tai įkvėpė pasitikėjimo likusiam pasauliui, padidino Europos Sąjungos vaidmenį ir padėjo jai atgauti savo piliečių pasitikėjimą. Taip buvo daugiausia dėl laikinai einančio Tarybos Pirmininko pareigas pastangų. Prezidente N. Sarkozy, tai yra pasiekimas, dėl kurio galite teisėtai didžiuotis.

Be abejo, nesudėtinga įsivaizduoti, kad prezidentas N. Sarkozy būtų veikęs energingai ir kūrybingai, netgi jei jis nebūtų ėjęs Tarybos Pirmininko pareigų. Tačiau faktas yra tai, kad jis yra Tarybos Pirmininkas, ir todėl jo veiksmai davė naudos Europos Sąjungai. Taip ir turėtų būti.

Žinoma, turėtume atminti, kad tai, jog būtent jis šiuo metu laikinai eina Tarybos Pirmininko pareigas, yra ir sėkmės dalykas. Tačiau Europos Sąjungos pajėgumas suvaldyti krizes neturėtų priklausyti nuo sėkmės. Tai reiškia, kad mums reikia Lisabonos sutarties. Tai yra dar vienas argumentas įteisinti sutarties galiojimą ir esu įsitikinęs, kad didžioji dauguma šiame Parlamente yra už sutartį.

Dėl santūrumo mes dar nesakėme to garsiai ir aiškiai, tačiau manau, kad atėjo laikas paaiškinti, jog šis Parlamentas remia Lisabonos sutartį, ir būtų labai gerai, jei Parlamentui pasisektų padaryti sutartį galiojančią iki Europos rinkimų. Tai nėra mūsų galiose, bet, manau, tai yra mūsų pozicija.

M. Schulz analizavo finansų krizę, atskleidė sisteminę priežastį ir negaišdamas laiko kaltę suvertė konservatoriams, liberalams ir krikščionims demokratams. Gerb. M. Schulzai, kokį paprastą pasaulio vaizdą jūs pristatėte – be jokios abejonės, tai padarėte dėl rinkimų. Jūs puikiai žinote, kad čia, Europoje, esantis gerovės lygis nematytas didelėje pasaulio dalyje, aukštas socialinės apsaugos lygis, analogų neturintis aplinkos apsaugos lygis, susijusi technologijų pažanga ir su šiais visais pasiekimais susijęs asmeninės laisvės lygis yra grindžiamas socialinės rinkos ekonomika, o ne socialistinėmis idėjomis. Turime sau tai priminti. Pati sistema neapvylė, apvylė kai kurie sistemos veikėjai ir jie turi būti paraginti atsiskaityti. Šiam tikslui mums reikia naujo reguliavimo.

Norėčiau pateikti vieną pastabą dėl klimato kaitos ir energetikos paketo. Taip pat norėčiau frakcijos vardu pasakyti, kad paketo tikslai yra nediskutuotini, tačiau turime kalbėti apie metodus. Vykstant išmetamųjų teršalų prekybai, kuri, remiantis Komisijos skaičiavimais, kainuos nuo 70 iki 90 mlrd. EUR, kuriuos per metus turės surinkti dalyviai, negalime rimtai tikėti, kad visos šios schemos nepaveiks finansų krizę ir tikrosios ekonomikos krizę. Tačiau manau, kad reikia atidžiai ir išsamiai apsvarstyti ir aptarti šį klausimą, kad užtikrintume, jog nepadarysime jokių teisėkūros klaidų, ir, svarbiausia, kad dalyvautų tie, kuriems daromas poveikis. Tam reikia laiko ir privalome užtikrinti, kad jo turėsime pakankamai.

Robert Goebbels (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, gyvename santechnikų amžiuje: santechnikas iš Lenkijos padarė įtaką prancūzams atmetant Sutartį dėl Konstitucijos, taip pat santechnikas padėjo priimti sprendimą dėl B. Obamos ir J. McCaino. Netgi mūsų vyriausybių ir valstybių vadovai atsigręžę į santechniką, siekdami tarptautinėje finansų sistemoje, kuri yra ant visiškos griūties slenksčio, nutiesti nenutrūkstamų srautų vamzdynus. Mūsų vyriausybės apsiginklavo IKEA tipo įrankių rinkiniais, kurie sudaro sąlygas kiekvienai valstybei paskubomis rasti specialų sprendimą kiekvienam konkrečiam atvejui. Tačiau kaip žino visi „pasidaryk pats“ entuziastai, IKEA planai yra beviltiškai paprasti ir taikant IKEA metodą tarptautiniams finansams kyla pavojus taikyti nepakankamai priemonių. Kaip čia pabrėžė prezidentas N. Sarkozy, pirmininkaujanti valstybė valdant krizę padarė tai, ką galėjo. Mūsų vyriausybės sugebėjo užkimšti keletą skylių tarptautinėje finansų sistemoje, kuri yra taip susijusi tarpusavyje, kad blogas veikimas išplito visame pasaulyje.

Tačiau santechniko darbas turi savo ribas, turime atkreipti dėmesį į tarptautinę finansų sandarą. Jei norime pakeisti finansų pasaulį, kad jis tarnautų tikrajai ekonomikai, nereikia kurti dar vienos aukšto lygio grupės – visiškai pakaktų žemo lygio grupės, atsakingos už Finansinio stabilumo forumo pasiūlymų užrašymą. Pavyzdžiui, 2007 m. forumas rekomendavo, kad reikėtų geriau reguliuoti bankų prisiimamą riziką. Keletą kartų Europos Parlamentas nurodė tarptautinių finansų idiotiškumo apraiškas, tačiau šis balsas nebuvo išgirstas. Europos aukščiausiojo lygio susitikime buvo pareikštas pasiryžimas pasimokyti iš krizės ir priversti visus dalyvaujančius finansų sistemoje veikti atsakingiau, įskaitant mokėjimų ir kitų finansinių skatinimų atžvilgiu. Bus surengta tarptautinė konferencija, skirta visam tam aptarti. Taigi, ar mes ketiname sukurti naują Bretton Woods? Atrodo abejotina. Jau girdėti balsai, įskaitant ir iš pirmininkaujančios valstybės, įspėjantys dėl pernelyg didelio reguliavimo. Komisijos narys C. McCreevy provokuoja dar labiau: jis nenori leisti teisės aktų dėl investicinių fondų viršijimo lubų. Kol Europos Vadovų Taryba nori reguliuoti fantastiškas auksinių berniukų premijas, C. McCreevy stato savo pinigus ant saviregulavimo, kuris jau veikia keletą pastarųjų metų. Kai netgi H. Paulson ragina geriau reguliuoti rinkas, Komisijos narys C. McCreevy mano, kad, cituoju: „yra reali rizika, kad geras ketinimas pagrįstas noras išspręsti rinkų trūkumus, pavirs skubotu, klampiu ir neproduktyviu reguliavimu“. Šio pasaulio charliai mccreevysai jau ruošia mus naujam spekuliaciniam burbului, kuris, spėju, susidarys aplink išmetamųjų teršalų kvotų prekybos sistemos antrinę rinką. O, gerb. N. Sarkozy, tikroji ekonomika įžengia į recesiją. Dabar ne laikas sumažinti savo ambicijas dėl aplinkosaugos, tačiau ne laikas ir vienašališkai keisti vienintelį Europos pramonės sektorių, kuris atviras tarptautinei konkurencijai.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, šiuo pasaulinės finansų krizės metu, Europa daro pirmus savo, kaip politinės veikėjos, žingsnius; ir jums einant Pirmininko pareigas, pirmininkaujant Prancūzijai, valstybių ir vyriausybių vadovai priėmė teisingus sprendimus. Taip pat manau, kad Europos planas yra geriau apgalvotas nei H. Paulsono planas, ir tikiuosi, kad Europos planas padės apriboti nuostolius.

Aišku, dabar mums reikia eiti toliau. Pasaulinės finansų sistemos reforma, kurios visi tikimės ir už kurią meldžiamės, bus įmanoma tik tuomet, – esu tuo visiškai tikra, – jei Europa bus tokioje padėtyje, kurioje turės svarų žodį, o kad taip būtų, turime rasti naujų išteklių. Mums reikia įsteigti Europos finansų rinkų instituciją ir Europos bankininkystės komitetą. Mums reikia Europos reguliuotojo, kuris šiuo atveju galėtų kalbėtis su JAV reguliuotojais, ir privalome užkirsti kelią mokesčių rojui mūsų pačių žemyne, jei norime, kad mūsų pastangos apginti šią idėją pasaulio mastu būtų įtikinamos.

Taip pat jei ketiname atsilaikyti prieš ekonomikos ir socialinę krizę, mums reikės Europos atsakymo. Mums reikia bendro veiksmų plano, kuris padėtų mūsų piliečiams, kad rytoj galėtume investuoti į veiklas, kurių vietos perkelti negalima, pvz., sunkiąją infrastruktūrą ar planą patobulinti pastatus, kad jie atitiktų aplinkosaugos standartus. Mums reikia euro zonos ekonominio valdymo – tam tikrai atėjo laikas. Be to, ateityje mums reikės apgalvoti, apibrėžti, paremti ir įkvėpti tokį Europos vystymosi modelį, kuris būtų etiškas, humaniškas, socialiai atsakingas ir tvarus visomis šio žodžio prasmėmis.

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, džiaugiuosi, kad suteikėme sau daugiau laiko, skirto geriau suderintam sprendimui dėl anglies dvideginio teršalų išmetimo mažinimo patvirtinti. Komisijos siūlomoje sistemoje apribojimų įvedimo išlaidos buvo paskirstytos labai nelygiai. Pagal tą sistemą valstybės, kurių energijos gamyba grindžiama anglimi, turėtų patirti milijardų eurų per metus išlaidas. Tokios valstybės paprastai yra neturtingiausios Sąjungos valstybės. Būtent to kai kas, pvz., lenkai, kurie būtų turėję mokėti labai brangiai, paprasčiausiai negali suprasti. Svarbu atminti, kad vargu ar rodome gerą pavyzdį, būdami vieninteliai pasaulyje, kurie diegia tokią sistemą ir silpnina savo pačių ekonomikos pagrindus.

Be to, finansų krizė negali būti pretekstas nustumti į šalį padėtį Gruzijoje. Turėtume prisiminti, kad Rusija ginčytinose zonose laiko tris kartus daugiau karių, nei jų ten buvo rugpjūčio 7 d. Rusija vykdo *fait accompli* politiką tarptautinio Osetijos statuso atžvilgiu ir nesugeba įgyvendinti taikos susitarimo. Todėl ji panaikino teisę būti Europos Sąjungos partnere.

Kalbėdamas ne taip oficialiai ir darydamas išvadą noriu pasakyti, kad jei jūs, gerb. N. Sarkozy, dažniau lankytumėtės Europos Parlamento posėdžiuose, tai aš nesu tikras, ar mieliau klausyčiau jūsų, ar jūsų žmonos. Be to, turiu pasakyti, kad nors kartais nesutinku su tuo, ką sakote, jūs, be jokios abejonės, kalbėdamas pagyvinatė Parlamentą. Sveikinu su šiuo pasiekimu.

Philippe de Villiers (IND/DEM). – (FR) Gerb. pirmininke, turiu tik vieną minutę, tačiau norėjau pasakyti, kad per šią finansų krizę jūs pats sugebėjote apversti institucines dogmas: Briuselis, Frankfurtas, konkurencija, Maastrichto kriterijai, pasaulinė laisvos prekybos sistema, valstybės pagalbos verslui uždraudimas ir, ypač, bankams, ir taip toliau.

Prieš keletą akimirkų kalbėjote apie nepriklausomus fondus, kurie yra svarbūs ateičiai, kad būtų išsaugotas mūsų verslas, kai jis bus – arba greičiau kol jis yra, nes jis yra – pačiame kainų nuosmukyje. Tačiau, gerb. N. Sarkozy, Lisabonos sutartis, kurią Europos lyderiai ir ypač jūs, stengiatės visomis išgalėmis paremti, būtų užkirtusi kelią jums padaryti tai, ką jūs ką tikai padarėte. Sutartyje draudžiami visi kapitalo judėjimo apribojimai, draudžiamos visos intervencijos ir politinė įtaka centriniam bankui ir, svarbiausia, draudžiama bet kokia valstybės pagalba bet kokiam verslui.

Klausimas paprastas: ką ketinate pasirinkti, gerb. N. Sarkozy? Ar ketinate laikyti savo rankas surištas, ar atrištas? Tam, kad turėtumėte atrištas rankas, jums reikia ne Lisabonos sutarties, bet sutarties, kurioje būtų atsižvelgiama į pamokas, kurias dabar visi kartu mokomės.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Sutinku su Europos Vadovų Tarybos išvadomis, kad Europos Sąjunga kartu su savo tarptautiniais partneriais privalo siekti, kad būtų užbaigta finansų sistemos reforma. Ši padėtis tėsis ne mažiau kaip dešimt metų ir būtent eiliniai žmonės sumokės už visas klaidas. Būtina nedelsiant priimti sprendimus dėl skaidrumo, pasaulinių reguliavimo standartų, susijusių su tarpvalstybine priežiūra, ir krizės valdymo.

Negalima leisti, kad valstybės pagalba, skiriama pagal skirtingose valstybėse taikomas schemas, iškraipytų ekonomikos konkurenciją, pvz., suteikiant pranašumo tų bankų padaliniams, kurie priklauso kitos ES valstybės narės centriniam bankui. Vis dėlto taip pat neturėtų būti neproporcingai didelių likvidumo srautų iš padalinių į jų pagrindinius bankus. Pritariu, kad būtų nedelsiant griežtinamos taisyklės, reglamentuojančios reitingų agentūrų veiklą ir jų priežiūrą. Taip pat turime greitai apsispręsti dėl taisyklių, reglamentuojančių indėlių draudimą, siekiant užtikrinti geresnę vartotojų apsaugą.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, ketinu atkreipti dėmesį į tuos dalykus, dėl kurių sutinku ir dėl kurių nesutinku su Tarybai pirmininkaujančia valstybe nare, taip pat pasakyti, ko, mano nuomone, trūko Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės kalboje.

Sutinku, kad krizės ištakos neapsiriboja antrarūšių būsto paskolų krize Jungtinėse Amerikos Valstijose. Sutinku dėl pirminės priežasties, kurią Alan Greenspan dabar vadina „neracionalios prabangos“ etapu. Sutinku, kad rinkos žlugo dėl to, kad nesuveikė reguliavimas, ir sutinku, kad vyriausybės turėjo ateiti pagalbon. Sutinku, kad tai pasaulinė krizė, ir todėl sutinku, kad reikia Bretton Woods sistemos, kurią vieni vadina *Mark II*, kiti vadina *Mark III*. Žinoma, prezidento N. Sarkozy nuoroda į šiuo metu galiojančią sistemą man labai primena tai, ką generolas Ch. de Gaulle padarė prieš žlungant pirmajai Bretton Woods sistemai, kai, prieš „atsisakydamas“ Fort Knoxe esančios aukso saugyklos, prezidentas R. Nikson nusprendė atsieti dolerį nuo aukso.

Dėl šios priežasties mums reikia sukurti Europos diplomatiją, euro diplomatiją, kad Europa kalbėtų vienu balsu ir „įvestų tvarką savo namuose“. Vis dėlto „įvesti tvarką savo namuose“ reiškia toliau plėtoti finansų rinkas – šiuo atveju mažmenines rinkas, kad jos pasiektų tinkamą dydį – ir apsvarstyti reguliavimo sistemą.

Jei kalbėtume apie Europos centrinį banką, sutinku, kad jis veikė tinkamai. Jis veikė greitai, tačiau taip pat nenuspėjamai. Jis tris kartus keitė su terminais ir garantijomis susijusias taisykles, kai bankams vykdant finansavimą reikia tikrumo.

Antra, pinigų politika – aukščiausios skolinimo instancijos politika – yra vis dar centralizuota. Vis dėlto bankų priežiūra vis dar yra decentralizuota.

Gerb. pirmininke, gal jau atėjo laikas nuspręsti, ar norime tobulinti EB steigimo sutarties 105 straipsnį, kuris Europos centriniam bankui suteiktų daugiau priežiūros galių?

Visiškai sutinku dėl ekonomikos valdymo klausimo. Kol esame įsitraukę į šį ideologinį žaidimą, neturėtume užmiršti, kad Marksas pasakė, jog keičiantis ekonominėms struktūroms taip pat turi keistis politinės struktūros.

Pasirašėme Maastrichto sutartį, tačiau neatsirinkome institucinės sąrangos.

Prieš įsigalint Lisabonos sutarčiai privalome nustatyti, kurios schemas mums leis pasistūmėti šiuo klausimu.

Trečia ir labai svarbu, aš turiu vieną labai konkretų prašymą. Finansų ekonomika turi būti priešinama realiai ekonomikai. Gerb. pirmininke, su Tarybai pirmininkaujančia valstybe nare atsisveikinkime tik tada, kai Komisijai patikėsime konkrečią užduotį sukurti papildomą Lisabonos darbotvarkę, kuri turi įsigalioti 2011 m. sausio 1 d. ir kurioje turi būti persvarstytos finansų sistemos.

Pateiksiu paskutinę citatą. Šia ideologine tema ispanų filosofas M. de Unamuno kartą pasakė, kad jis laikėsi antiklerikaliųjų pažiūrų siekdamas apginti Bažnyčią. Esu prieš visišką rinkos reguliavimo panaikinimą. Esu įsitikinęs, kad šiuo požiūriu Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės ir mano pozicijos sutampa.

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). – Gerb. pirmininke, šios krizės buvo galima išvengti: ji nėra neišvengiamas gamtos dėsnis. Tai ilga istorija ir aš neturiu laiko į ją gilintis, tačiau dabar aišku tik viena: pasimokykime iš savo patirties ir veikime kartu. Išsaugokime varomąją jėgą.

Prezidente N. Sarkozy, jūs esate toks pilnas energijos, tačiau dabar išsaugokite šią energiją, nes taip, kaip skubu buvo apsaugoti mūsų bankus nuo griūties, taip dabar skubu geriau reguliuoti ir neleisti šiai recesijai užsitęsti. Šiandien kreipiuosi į jus, taip pat į Komisijos Pirmininką, kad įsipareigotumėte dėl šių dalykų.

Pirma, Pirmininke J. M. Barroso, padovanokite mums kalėdinę dovaną – konkrečius pasiūlymus dėl naujų ir geresnių taisyklių. Esu tikras, kad Tarybos Pirmininko pareigas einantis prezidentas N. Sarkozy sutiko su manimi, kai paprašė jūsų įsipareigoti atsakyti į šį Europos Parlamento pranešimą pateikiant tokį konkretų pasiūlymą: kalbama ne tik apie bankų, bet ir apie rizikos draudimo fondų ir privataus kapitalo fondų reguliavimą. Tai pirmoji pastaba.

Prezidente N. Sarkozy, buvau toks laimingas, kai „Camp David“ iš pradžių jūs paminėjote šį paprastą faktą, nes rizikos draudimo fondai ir privataus kapitalo bendrovės dabar bando pasakoti, kad jos neturi nieko bendro su finansų krize. Tai paprasčiausiai netiesa. Daugelį metų jos veikė turėdamos daug skolų ir godumo, taigi prašau, kad šiandien pažadėtumėte, jog visi dalyviai turės būti reguliuojami; priešingu atveju mes nepasimokysime iš patirties.

Antra, galėčiau paminėti daug faktų, tačiau tiesiog noriu gauti Komisijos Pirmininko J. M. Barroso atsakymą – įsipareigokite veikti pagal šiuos Parlamento pasiūlymus dėl rinkos reguliavimo.

Paskutinis klausimas skirtas prezidentui N. Sarkozy. Jūs ir aš – ir mes visi – manome, kad Europos Sąjungai atėjo lemtingas laikas. Nesudarykime eiliniams žmonėms įspūdžio, kad Europos Sąjunga yra nepajėgi išvengti recesijos, kuri smogs milijonams nekaltų darbuotojų. Būtent todėl noriu pakartoti tai, ką sakėte: veikime kartu. Prezidente N. Sarkozy, turiu skaičiavimų rezultatus ir, manau, turėtume paprašyti Komisijos patvirtinti, kad jei veiksime kartu ir per ateinančius ketverius metus kasmet investuosime tik 1 % daugiau į infrastruktūrą, švietimą, darbo rinkos politiką ir privačias pramonės bendroves, tai turėsime papildomai 10 mln. darbo vietų. Manau, kad tai yra tikslas, kurio verta siekti, ir nuoširdžiai tikiu, kad jūs, Prezidente N. Sarkozy, iki gruodžio mėn. ar anksčiau įsipareigosite tai įgyvendinti. Dabar arba niekada.

Annemie Neyts-Uyttebroeck (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, J. M. Barroso, N. Sarkozy, Užsienio reikalų komitete jau turėjau dvi progas pasakyti, kaip labai žaviuosi jūsų veiksmais krizės, kurią sukėlė Rusijos ir Gruzijos konfliktas, metu, ir šiandien tai sakau dar kartą. Taip pat žaviuosi jūsų veiksmais kovojant su finansų krize ir jos padariniais mūsų ekonomikai.

Vis dėlto Rusijos klausimu norėčiau pasakyti, kad skaitydama Tarybos išvadas nesu visiškai užtikrinta, jog buvo tariamai nuspręsta, kad derybos dėl naujojo susitarimo ar strateginės partnerystės su Rusija ir toliau vyks nepaisant tolesnių įvykių, netgi jei bus atsižvelgta į Tarybos ir Komisijos išvadas. Visiškai nerandu to užtikrinimo, nes nepaisant to, kad, viena vertus, kaip ir jūs, Prezidente, esu įsitikinusi, jog turėtume toliau plėtoti santykius su Rusija, tačiau, kita vertus, aš taip pat nemanau, jog turėtume sudaryti įspūdį – esu tikra, kad jūs to nedarysite – kad nieko neįvyko ir kad toliau viskas vyks kaip įprasta.

Esu įsitikinusi, kad nuvykęs į Maskvoje vyksiantį valstybių vadovų susitikimą jūs norėsite aiškiai pasakyti Rusijai, – ir dabar to prašau savo frakcijos vardu, – kad toliau viskas nevyks kaip įprasta ir kad šiuo požiūriu ketiname būti ypač budrūs.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – (PL) Gerb. pirmininke, Robert Gwiazdowski, Adamo Smitho vardo instituto ekspertas, rašė, kad keliaujantis Monty Kaczyński cirkas parsiskrido iš Briuselio, tačiau visiškai neaišku, kodėl pirmiausia jis skrido būtent ten. Prezidento kelionė į Briuselį Lenkijos mokesčių mokėtojams kainavo apie 45 000 EUR. Pirmininke, norėčiau jums pateikti tokį klausimą. Kodėl leidote politikui, kuris nebuvo Lenkijos Vyriausybės delegacijos narys, dalyvauti diskusijose? Iš tikrųjų niekas nežino, ką šis asmuo ten veikė. Be to, L. A. Kaczyński labai remia Lenkijos ekstremistų grupuotės. Šias grupuotes netgi būtų galima apibūdinti kaip fanatikų grupuotes. Taip pat, kiek man žinoma, L. Kaczyński kalba tik lenkiškai. Savo minčių jis nesugeba išreikšti jokia užsienio kalba. Todėl, gerb. Pirmininke, man būtų labai įdomu sužinoti, kaip sugebėjote su juo susikalbėti. Gal galėtumėte paaiškinti Parlamentui, ką konkrečiai Europos Vadovų Tarybos susitikime veikė Lech Kaczyński ir apie ką su juo asmeniškai kalbėjotės?

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, daugiau nei dvylika metų diskutavome apie globalizacijos spąstus (pranc. *le piège de la mondialisation*) ir dabar jie užsisklendė. Pone Tarybos Pirmininke, norėčiau pateikti praktinį pasiūlymą. Siūlau, kad universitete įsteigtumėte finansų rinkų istorijos katedrą. Tai leistų išsamiai ištirti, kaip galėjo atsitikti, kad patekome į padėtį, kurioje šiuo metu esame. Tęsiant mintį Martino Schulzo pasakytų žodžių dvasia: „never more“ (niekada daugiau), kuriais jis tikriausiai norėjo pasakyti „never again“ (niekada daugiau), kitaip tariant, toks dalykas niekada neturi pasikartoti. „Never more“ reikštų: pabandykime dar kartą. Tai neturi įvykti.

Ši katedra mums leistų nustatyti, koku mastu galima kaltinti konservatorius, kuriuos motyvavo perdėtas JAV neoliberalizmas, ir koku mastu – socialdemokratus, kurie nepakankamai stipriai spaudė siekti socialinės pusiausvyros. Pasinaudokime proga pasimokyti iš istorijos, kad galėtume sukurti plačią Europos socialinę demokratiją ir neapsistokime ties kasdiene nauda, kurios mums tariamai galėtų duoti Lisabonos sutartis, nepaisant to, kad tai netgi nėra tiesa.

Margie Sudre (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, Gruzijos ir Rusijos konfliktas ir finansų krizė Europos Sąjungai tapo proga pasaulio mastu pasirodyti kaip patyrusiai puikiai politinei veikėjai.

Pone N. Sarkozy, dėl jūsų pasiryžimo Europa kartu sugebėjo rasti koordinuotą, veiksmingą ir greitą atsaką. Krizės akivaizdoje Europa parodė, kad ji tikrai egzistuoja, ir parodė savo pridėtinę vertę.

Pvz., kalbant apie imigraciją, principas „kiekvienas už save“ jau tapo nemadingas. Europos Vadovų Tarybos patvirtintas Imigracijos ir prieglobsčio paktas, kurį iniciavo Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija, yra didelis žingsnis pirmyn.

Kalbant apie kovą su klimato kaita, Europai reikia užsibrėžti konkrečius tikslus ir parodyti kelią savo pasauliniams partneriams. Pone N. Sarkozy, jau kalbėjote apie šį tikslą, tačiau mes tikimės, kad šis susitarimas bus kiek įmanoma labiau subalansuotas, nes jame reikia atsižvelgti į mūsų šalių ekonomikos padėtį, kuri šiuo metu yra labai nestabili. Vis dėlto mes taip pat turime nagrinėti klausimą, susijusį su augimo pobūdžiu, kurį pasirinksiame ateičiai.

Europos Sąjungai labiau nei bet kada reikia Lisabonos sutarties, kad ji galėtų atremti kylančius iššūkius. Suprantame aiškią susirūpinimą, tačiau *status quo* išsaugojimas nėra tinkamas pasirinkimas. Gruodžio mėn. vyksiančiame Europos Vadovų Tarybos susitikime Airija turi pasiūlyti sprendimą – to prašo daugelis iš mūsų.

Pastarosiomis savaitėmis didžiudamiesi stebėjome politiškai stiprią Europą, kuri susivienijo nelaimėje, savo partneriams parodė ryžtingą poziciją, ir kurios klausėsi tarptautiniu lygmeniu. Tikimės, kad šis naujas Europos mastymas taps taisykle ir bus tvarus. Lisabonos sutartis mums yra geriausias sprendimas, jei norime to pasiekti.

Martin Schulz (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, nežinau, kurie Darbo tvarkos taisyklių straipsniai man suteikia teisę pasisakyti, tačiau dėkoju jums už man suteiktą galimybę.

Prezidente N. Sarkozy, man padarė didelį įspūdį, kad jūs čia kalbėjote kaip Europos Vadovų Tarybos Pirmininkas, ir aš atsakiau kaip Europos Parlamento frakcijos pirmininkas. Man nesusidarė įspūdis, kad aš kalbėjau su Prancūzijos Respublikos prezidentu, nes galiu jus užtikrinti, kad priešingu atveju mano kalba būtų buvusi visiškai kitokia, nes tarp manęs ir mano kolegų iš Prancūzijos socialistų partijos nėra jokių nuomonės skirtumų.

Nicolas Sarkozy, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, visų pirma visiškai natūralu, kad M. Schulz atsakė. Kaip suprantu, jis atsakė kaip privatus asmuo. Mano brangusis Martinai, aš apgailestauju, jei palygindamas su Prancūzijos socialistu tave užgavau.

(Plojimai)

Manau, kad tai nebuvo įžeidimas, tačiau visiškai pripažįstu, kad svarbu tai, ką galvoja adresatas. Todėl, pone H. G. Pötteringai, aš atsiimu savo pastabą. Ponas M. Schulz taip pat sugeba kalbėti kaip Prancūzijos socialistas.

Pone H. Nassaueri, dėkoju už paramą. Taip, mums reikia Lisabonos sutarties ir, išreikšdamas savo nuomonę, aš pasakysiu, kad iki paskutinės Prancūzijos pirmininkavimo Tarybai minutės kovosiu, kad įtikinčiau žmones, jog Europai svarbu kurti XXI a. institucijas. Politikas yra asmuo, kuris prisiima jam tenkančią atsakomybę. Rėmiau Lisabonos procesą ir kovosiu, kad užtikrinčiau, jog Lisabonos procesas būtų užbaigtas; norėčiau pakartoti vieną dalyką: jei neturėsime Lisabonos, tai turėsime Nicą, ir jei turime Nicą, tai taps naujosios plėtros pabaiga, o tai būtų labai apgailestautina. Tikėkimės, kad visi prisiims sau tenkančią atsakomybę.

Pone H. Nassaueri, priimu jūsų pastabą, kad į klimato kaitos paketą reikia įdėti daug darbo. Gerai apie tai žinau, tačiau privalome neatsisakyti savo ambicingų tikslų, nes esu įsitikinęs, kad lengviau pasiekti kompromiso dėl ambicingo tikslo nei dėl menko tikslo. Kompromiso dėl tikrai ambicingo pasiūlymo bus galima pasiekti lengviau nei dėl ribotesnio pasiūlymo ir būtų klaida, jei bandydami visiems įtikti mes prieitume iki visiškai nesuprantamos Europos politikos. Turime suprasti šį pavojų.

Pone R. Goebbelsai, kalbėjote apie vandentiekį ir struktūrą ir aš iš tikrųjų tikiuosi Liuksemburgo paramos, kad būtų galima iš esmės pertvarkyti finansų struktūrą ir mūsų žemyne, ir už jo ribų.

Vis dėlto, R. Goebbelsai, tai ne kritika ir tuo labiau ne puolimas – tai tiesiog pastaba.

M. De Sarnez labai gerai išsireiškė: mes negalime kovoti su tam tikra veikla už mūsų žemyno ribų ir kartu su ja taikstyti jo viduje. Tai viskas. Tie, kurie mano, kad jie tapo taikiniu, iš tikrųjų per daug įsivaizduoja; aš pats į nieką konkrečiai netaikau ir net nesvajuoju to daryti.

Ponia M. De Sarnez, dėkoju, kad pasakėte, jog priėmėme teisingą sprendimą. Asmeniškai norėčiau pasakyti, kad pritariu jūsų pasiūlymui dėl Europos reguliavimo sistemos – tai turi prasmės. Kodėl tiesiog negalime to padaryti? Todėl, kad kai kurios mažesnės šalys mano, jog gindamos savo reguliavimo sistemas jos gina savo nacionalinį tapatumą. Nieko nekaltinu. Todėl, poniam M. De Sarnez, laikausi požiūrio, kad galų gale mums reikės Europos reguliavimo sistemos ir kad kol kas bent jau turime užtikrinti Europos reguliavimo sistemų koordinavimą. Tai kelias, kurį siūlome kartu su Komisija, ir manau, kad tai yra vienintelis realus kelias, nes priešingu atveju atsidursime aklavietėje.

Taip pat minėjote, kad reikalingas Europos ekonomikos valdymas ir Europos ekonomikos planas. Turite teisę tai daryti, tačiau aš, atsižvelgdamas į jūsų pasisakymą, norėčiau mesti iššūkį tvirtinimui, kurį pateikėte ne jūs ir kuriuo remiantis kiekviena Europos ekonomikos iniciatyva prilyginama deficito didinimui. Pabrėžiu, pakaks. Turime teisę laisvai kalbėti. Įmanoma remti Europos ekonomikos politiką ir nepritarti deficito didinimui, o mes nesugebėsime koordinuoti Europos politikos sričių tiesiog taikydami gaivinimo priemones to paprašius.

Mes – aš nesakau „jūs“ – neturime vieni kitiems kišti žodžių atgal į burną, kaip tai darėme šiandien tiems, kurie išdrįso turėti nuomonę dėl pinigų politikos – galima ginti kitokią pinigų politiką neabejojant ECB savarankiškumu. Aš pasakysiu: įmanoma remti Europos struktūrinę ekonomikos politiką ir nepritarti deficito didinimui. Nustokime sakyti, kad vieni yra teisūs, o kiti klysta. Visiškai priešingai, Europos diskusija turi būti reali diskusija ir niekam nepriklauso išskirtinė teisė į tiesą.

Laikas nuo laiko mums reikia atsiriboti – ir tai galbūt yra vienintelis dalykas, dėl kurio sutinku su P. de Villiers – kartais mums reikia atsisakyti dogmų, kurios taip pakenkė Europos idėjai, dogmų, kurios yra dar mažiau pagrįstos atsižvelgiant į tai, kad jos neatsiranda dėl sprendimų, kuriuos priima demokratinės, taigi teisėtos, institucijos. Mano paties Europos idealas yra pakankamai stiprus, kad Europos demokratija būtų tikra demokratija. Grupinis mąstymas, dogmos, įpročiai ir konservatyvumas pakankamai pakenkė ir aš pasinaudosiu proga apie tai pasakyti daugiau kalbėdamas kitu klausimu.

Pone K. Szymański, norėčiau pasakyti, kad labai gerai suprantu Lenkijos problemas, ypač iki 95 % siekiantį jos ekonomikos priklausomumą nuo anglies, tačiau manau, kad Lenkijai reikia Europos, kad galėtų modernizuoti savo anglių išgavimo pramonę ir kad galime puikiai pasiekti susitarimų su Lenkija dėl svarios anglies. Dar daugiau, siekiant modernizuoti savo kalnakasybos pramonę Lenkijai reikia visos Europos. Mums reikia Lenkijos, o Lenkijai reikia Europos. Būtent šiuo pagrindu kartu su J. M. Barroso ketiname siekti kompromiso su mūsų draugais lenkais ir vengrais, taip pat su kai kuriomis kitomis šalimis, kurios yra susirūpinusios savo augimu.

Pone P. de Villiers, kaip sakėte, aš nugalėjau dogmas, nes tikiu, kad esu pragmatiškas, tačiau, kalbant atvirai, nepriskirkite Lisabonos sutarčiai trūkumų, kurių ji neturi. Aš gerai žinau, kad Lisabonos sutartis nėra stebuklas. Ji nėra tobula, tačiau išskyrus Vendėją tokio dalyko kaip tobulybė niekur kitur nėra, ypač tada, kai kartu atsiranda 27 valstybės ir jų skirtingos vyriausybės bei skirtingos istorijos. Turite atsisakyti minties apie idealią sutartį – gerai žinote, kad tokios sutarties niekada nebus. Europiečiai yra pragmatiški, jautrūs žmonės, kurie teiktų pirmenybę netobulai sutarčiai, kuri pagerintų reikalus, o ne tobulai sutarčiai, kurios niekada nebus, nes niekada nebus sutarimo dėl šios neapčiuopiamos idėjos.

Kur yra Europos esmė: kasdien siekti pažangos, nes norėjome karo pabaigos ir norime sukurti demokratijos erdvę. Pone P. de Villiersai, manau, kad turėtumėte nukreipti savo protą į kitokią kovą, nes ši, atrodo, jūmyse sukuria įsivaizduojamą priešą, kai esant šiai krizei yra pakankamai aišku, kad Europos žmonės supranta, jog darbas kartu yra stiprybė, o ne silpnybė. Netgi asmuo, kuris būtų toks stiprus ir toks talentingas kaip jūs,

būtų bejęs vienas atremti šią finansų krizę. Būtų geriau pasiekti tinkamo kompromiso su visa Europa, nei vienišam sėdėti kampe žinant, kad esi teisus.

Kalbant apie „laisvos rankos“ turėjimą, mano atsakymas taikomas jums, pone P. de Villiersai, tai yra atsakymas laisvo žmogaus, taip pat dalyvaujančio Prancūzijos politinėse diskusijose. Taip pat manau, kad svarbiausias dalykas mums yra nustoti tuščiai kalbėti, ir manau, kad gero kompromiso gali pasiekti nuoširdūs žmonės, kurie iki galo įgyvendina savo idėjas, ir kad Europos politinių diskusijų problema yra idėjų stoka, kuri paveikė mus visus, visas politines frakcijas, tarsi būtume suparalyžuoti idėjos pasiekti ko nors naujo. Jei Europa pajudėjo pirmyn, tai taip atsitiko dėl to, kad tam tikru metu vyrai ir moterys nutiesė naujus kelius, o savikritika, dėl kurios jūs raginate, yra dalykas, kurio turime imtis visi. Ilgą laiką Europoje mes veikėme taip, lyg būtume nejudantys objektai. Mes sekėme įkūrėjais, tačiau neseikėme jų pavyzdžiu: mes netiesėme naujų kelių ir nekūrėme naujų idėjų. Tvirtai tikiu, kad šiuo požiūriu mes turime parodyti daugiau vaizduotės, nes galų gale didžiausias pavojus šiandien gresia nieko nedarant ir nesielgiant drąsiai susidūrus su visiškai nauja padėtimi.

Pone S. Kozlík, skaidrumas yra gyvybiškai svarbus. Vertinimo agentūrų tema manau, kad būtent vertinimo agentūrų požiūris buvo pati skandalingiausia krizės dalis. Šios agentūros penktadienį produktus vertindavo „AAA“, o pirmadienį jų vertinimą sumažindavo iki „BBB“. Negalime toliau turėti trijų vertinimo agentūrų, kurių dauguma priklauso amerikiečiams, monopolijos. Vertinimo agentūrų klausimas, jų nepriklausomumo nuo tam tikrų grupių klausimas ir Europos vertinimo agentūros klausimas, žinoma, bus vienu svarbiausių klausimų, nagrinėjamų aukščiausiojo lygio susitikime dėl tolesnio reguliavimo. Kalbėdamas apie konkurenciją norėčiau jums – visiems tiems, kurie kalbėjo apie konkurenciją – pasakyti, kad tikiu konkurencija, tačiau man įkyrėjo žmonės, kurie nori ją paversti savitiksliu dalyku, kai iš tiesų ji yra tik priemonė. Konkurencija yra būdas skatinanti augimą; ji nėra savitiksliis dalykas ir aš dėsiu visas pastangas, siekdamas sugrąžinti šią koncepciją į naująją Europos politiką.

Tikiu laisve, tikiu laisvąją prekybą ir tikiu, kad turėtume atmesti protekcionizmą, tačiau konkurencija turi būti augimą skatinanti priemonė. Konkurencija kaip tikslas, kaip savitiksliis dalykas yra klaida: taip maniau prieš krizę ir vis dar taip manau jai pasibaigus.

Pone J. M. García-Margallo, esate teisus, kad mums reikia naujos Bretton Woods sistemos, nes, kaip ką tik sakė J. Daul ir M. Schulz, nėra tikslo rengti tarptautinių valstybių vadovų susitikimą, jei jo metu ketiname vien tik atlikti pakeitimus. Jei ketiname pakeisti tik pusę sistemos, to daryti neverta.

Minėjote apskaitos standartus, tačiau pažvelkime į mūsų bankus. Pirma, JAV apskaitos standartų diktatūra tapo nepakenčiama. Antra, paskolų suma, kurią gali suteikti bankai, priklauso nuo jų pačių turimo kapitalo ir turto. Jei turtą vertinsime taikydami rinkos vertės apskaitos taisykles ir remdamiesi rinka, kurios daugiau nėra ir kuri buvo visiškai destabilizuota, mes visiškai nualinsime bankus, kurių galimybės atlikti savo darbą dėl to dar labiau sumažės. Mes visiškai pritarėme klausimui dėl apskaitos taisyklių keitimo, kurį iškėlė Komisijos Pirmininkas, nes tai buvo neatidėliotinas klausimas. Gerb. pirmininke, taip pat norėčiau išreikšti pagarbą Europos Parlamento gebėjimui greitai reaguoti ir balsuoti dėl šio pakeitimo, nes bendro sprendimo procedūroje stebėtinais greitai pasiekėme vieningos nuomonės, kuriai pritarė Europos Vadovų Taryba.

Pone P. N. Rasmussenai, ar galėjome išvengti krizės? Prieš galėdami į tai atsakyti, turime susitarti dėl to, kas sukėlė krizę. Kas atsitiko? Jungtinės Amerikos Valstijos, mūsų sąjungininkai ir draugai, pastaruosius tris dešimtmečius gyveno ne pagal savo galimybes. Federalinis rezervų bankas vykdė pinigų politiką, pagal kurią buvo palaikomos ypač žemos palūkanų normos ir dėl to kiekvienas, kuris norėjo pasiskolinti lėšų, galėjo jų gauti. Ne mažiau kaip dvidešimt ar trisdešimt metų mes nešėme stebėtiną galingiausios pasaulio valstybės skolas ir dabar šias skolas turi sumokėti visas pasaulis.

Šiomis aplinkybėmis amerikiečiai turi priimti atsakomybę ir kartu su mumis sutikti su padariniais, tačiau aš nematau, kaip mes savo jėgomis galėtume jiems pasakyti, kad liautųsi vadovavęsi šia strategija. Taip pat pridurčiau, kad kai kurie mūsų bankai jau nebeatlieka savo darbo: banko darbas yra skolinti lėšas privatiems asmenims ir verslui, skatinti privačių asmenų šeimų augimą, remti verslo projektų plėtrą ir po tam tikro laiko uždirbti pinigų. Mūsų bankai sukūrė vadinamąsias prekybos sales, kurios tapo spekuliacijų vieta, ir ištisus metus jie manė, kad pinigus paprasčiau uždirbti spekuliuojant, o ne investuojant.

Pridurčiau, kad rizikos pasidalijimas reiškė, jog visi mūsų bankai elgiasi tinkamai. Europoje yra 8 000 bankų, iš kurių 44 veiklą vykdo tarptautiniu mastu. Jei būtume prisiėmę atsakomybę ir būtume leidę bankui žlugti, kaip tai atsitiko JAV bankui *Lehman Brothers*, visa sistema būtų sugriuvusi. Nežinau, kaip galėjome išvengti krizės, P. N. Rasmussenai, tačiau manau, kad jei nebūtume davę atsako taip, kaip tai padarėme, krizė būtų mus palaidojusi: esu tuo pakankamai įsitikinęs.

Sakote, kad mums reikia pasiūlymų iki Kalėdų, tačiau iš tikrųjų mums jų reikia iki lapkričio mėn. vidurio. Pone P. N. Rasmussenai, aš iš tikrųjų ketinu kartu su Pirmininku J. M. Barroso imtis iniciatyvų, siekdamas užtikrinti, kad mes, europiečiai, valstybių vadovų susitikime kalbėtume vienu balsu, siekdami dar vieno dalyko: mums reikia susitarti ne dėl mažiausio bendro vardiklio, o dėl didžiausio bendro vardiklio, nes už bet kokio konsensuso slypi pavojus, kad siekdami dirbtinio susitarimo mes sumažinsime savo ambicingus siekius. Tai yra rizika. Tikiuosi, kad mes išliksime ambicingi ir kad per daug nesumažinsime savo ambicingų siekių, tačiau kalbėsime vienu balsu.

Negrišiu prie rizikos draudimo fondų; jau sakiau, kad juos reikia reguliuoti. Nė viena finansų institucija, nesvarbu, ar ji yra valstybinė, ar privati, neturėtų išvengti reguliavimo.

Ponia A. Neyts-Uyttebroeck, jūs klausėte, ar diskusijos su Rusija bus tęsiamos nepaisant kitų įvykių. Žinoma, kad ne, tačiau pabūkite mūsų vietoje. Rusija sustabdė savo tankus likus 40 km iki Tbilisio, kai mes Europoje jos to paprašėme. Rusija išvedė savo kariuomenę už sienų, kurias ji peržengė rugpjūčio 8 d. krizės metu. Rusija leido atvykti stebėtojams, ypač Europos stebėtojams, ir Rusija, nors ir nenoromis, dalyvauja Ženevoje vykstančiose diskusijose. Jei nepaisydami viso to mes atšauksime ES ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikimą, kas galės suprasti Europos politiką? Niekas.

Pridurčiau, kad kartu su Pirmininku J. M. Barroso mes ėmėmės atsargumo priemonių ir neatšaukėme aukščiausiojo lygio susitikimo, o tik atidėjome. Koks skirtumas? Jei būtume nusprendę atšaukti susitikimą, mums būtų prireikę vieningos Europos Vadovų Tarybos nuomonės siekiant jį atnaujinti ir, mano nuomone, politiniu požiūriu to būtų buvę sunku pasiekti. Sprendimas atidėti susitikimą leidžia jį atnaujinti nedalijant apdovanojimų, kurių nebuvo nusipelnyta. Todėl tikiu, kad ši strategija rodo šaltakraujiškumą ir yra rami bei aiški. Nemanau, kad mes galėjome pasielgti kitaip, taip pat esu ir toliau įsitikinęs, kad Rusija bus partnerė, su kuria galėsime palaikyti dialogą, su kuria galėsime būti atviri, tačiau galėsime ją paraginti keistis tik tuo atveju, jei su ja kalbėsime. Kita vertus, jei nesikalbėsime, Rusija jausis apsupta ir mūsų idėjos darys mažiau įtakos. Esu tuo įsitikinęs, tačiau, žinoma, tolesni įvykiai gali parodyti, kad klydau. Todėl tai yra klausimas, susijęs su atsakomybės prisiėmimu.

Pone B. Wojciechowski, Tarybos Pirmininko pareigas einantis asmuo nesprenžia, kas turėtų atstovauti Lenkijai. Lenkija turi dvi vietas Europos Vadovų Taryboje ir būtent Lenkija sprendžia, kas jas turi užimti. Įsivaizduokite Europą, kurioje Tarybos Pirmininko pareigas einantis asmuo sako: „ne, tu negali atvykti, o tu – gali“. Kokia tai būtų Europa? Lenkija turi prezidentą – kurio jūs aiškiai neremiate – ir ministrą pirmininką; jie turi atlikti valstybės veikėjų pareigas ir būdami europiečiai nuspręsti, kas turėtų atstovauti Lenkijai. Galų gale mums pavyko tai išspręsti ir gruodžio mėn. pradžioje turėsiu progą vykti į Lenkiją, kur pasakysiu Lenkijos prezidentui: „Turite laikytis savo pažado. Pažadėjote pasirašyti Lisabonos sutartį, kurią ratifikavo jūsų parlamentas, ir privalote laikytis šio pažado.“ Tai apibūdina valstybės veikėjo ir politiko patikimumą.

(Plojimai)

Pakankamai tikiu Lenkijos svarba Europoje, kad nieko neižeisdamas galėčiau tai pasakyti.

Pone H.-P. Martinai, mums reikia drąsios europinės demokratijos. Žinau apie jūsų kampaniją, jūsų kampaniją prieš korupciją ir už visiškai veikiančią demokratiją. Esate visiškai teisi, tačiau galiu jums pasakyti, kad su Pirmininku J. M. Barroso mes parodėme, kad galime būti drąsūs. Be to, šioje salėje netgi yra žmonių, kurie manė, jog aš veikiau neturėdamas įgaliojimų. Jei turėčiau laukti, kol man bus suteikti įgaliojimai veikti, be abejonės, veikčiau ne taip dažnai.

Ponia M. Sudre, jums taip pat dėkoju už paramą. Europa gyvuoja dabar ir esate visiškai teisi, kad *status quo* nėra tinkamas pasirinkimas. Manau, kad yra dalykų, dėl kurių visi galime sutarti. Blogiausias rezultatas būtų tuo atveju, jei audrai praėjus mes tęstume taip, lyg nieko nebūtų įvykę. Tai reikštų Europos idealo pabaigą ir mes neturime teisės praleisti mums suteiktos progos.

Todėl kai kurie žmonės nustemba: kodėl rengiame aukščiausiojo lygio susitikimą taip greitai? Būtent todėl. Todėl, kad mes pasakėme sau, jog jei lauksime per ilgai, ypač jei lauksime, kol bus išrinktas naujasis JAV prezidentas, padėtis galėtų dar pablogėti, o mes neturėtume atsakymo. Arba priešingai, padėtis pagerėtų ir tada iki kito pavasario visi apie tai užmirštų ir niekas nepasikeistų. Todėl lapkričio mėn. mums reikia surengti aukščiausiojo lygio susitikimą, bent jau pirmąjį susitikimą, nepaisant JAV vadovų grafiko.

Ponios ir ponai, manau, kad atsakiau į visų pasisakiusių klausimus. Taip pat turiu derintis prie Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės grafiko ir spaudos konferencijos, kurioje turiu dalyvauti kartu su Komisijos Pirmininku ir Europos Parlamento Pirmininku. Norėčiau pareikšti apgailestavimą likusiems pasisakiusiems EP nariams, jei atsakiau ne į visų pateiktus klausimus. Žinoma, neatsakiau ne todėl, kad to nenorėčiau, o

todėl, kad buvau paprašytas prisiderinti prie šiandienai numatytų įvykių. Dėjau visas pastangas ir, žinoma, turėsiu progą grįžti į Parlamentą gruodžio mėn. ir, jei to norėsite, išsamiau atsakysiu į kiekvieno pasisakančiojo klausimus.

Pirmininkas. – Pone Europos Vadovų Tarybos Pirmininke, iš pasakytų kalbų ir iš plojimų aišku, kad Europos Parlamentas jus remia.

José Manuelis Barroso, *Komisijos Pirmininkas.* – Norėčiau labai trumpai atsakyti į klausimą, kurį man pateikė P. N. Rasmussen. Taip pat noriu atsiprašyti, nes turiu dalyvauti spaudos konferencijoje. Komisijai atstovaus Komisijos narys J. Almunia.

Kaip jau sakiau savo ankstesnėse pastabose, mūsų svarstymai neaplenks nė vienos finansų rinkų srities. Iš tikrųjų noriu jums padėkoti už jūsų asmeninį – ir daugelio Europos Parlamento narių – įnašą, kurį įdėjote rengdami pranešimą. Mes apsvarstysime visas šias galimybes. Kaip ką tik sakė prezidentas N. Sarkozy, mes norime būti šių pasaulinio masto pastangų priešakyje. Manome, kad kai kuriuos šių pasiūlymų, kaip prašėte, galime įgyvendinti iki Kalėdų, tačiau kai kurie iš jų yra labai keblūs techniniu požiūriu. Mes priimsime sprendimą ir pradėsime tarptautines diskusijas dėl šių klausimų, tačiau aš manau, kad taip pat svarbu turėti techniniu požiūriu teisingus pasiūlymus. Esu tikras, kad pastebėjote, jog jums pateikėme viską, dėl ko buvo sutarta su Ecofinu – finansinės gairės. Netikslu sakyti, kad šioje Komisijoje nekūrėme teisės aktų finansinių paslaugų srityje. Nuo šios Komisijos veiklos pradžios pagal bendro sprendimo procedūrą arba pagal komitologijos procedūrą buvo patvirtintos trisdešimt dvi teisėkūros priemonės finansinių paslaugų srityje, iš kurių devyniolika buvo patvirtintos pagal bendro sprendimo procedūrą. Per ateinančias savaites ir mėnesius bus patvirtintos dar kelios priemonės, pradedant nuo pasiūlymo dėl vertinimo agentūrų, kuris bus pateiktas ateinančio mėnesio pradžioje.

Leiskite pateikti pavyzdį dėl vertinimo agentūrų. Šiuo klausimu būkime labai atviri. Asmeniškai keletą kartų kalbėjau su kai kuriomis vyriausybėmis apie būtinybę reguliuoti vertinimo agentūras. Atsakymas buvo aiškus „ne“. Tai tiesa. Būtent todėl prašau jūsų – tų, kurie kritikuoja Komisiją: galbūt jūs galite pasinaudoti savo įtaka valstybių narių vyriausybėse arba partijose, kurios sudaro jūsų šalių vyriausybes. Tai būtų labai naudinga, nes iš tiesų prieš keletą mėnesių, kai apie tai diskutavome, – ir šioje srityje Komisijos narys Ch. McCreedy pirmenybę teikė vertinimo agentūrų reguliavimui, – pats ambicingiausias pasiūlymas, kurį svarstė kai kurios vyriausybės, buvo elgesio kodeksas.

Sakysite, kad viskas labai gerai ir kad Komisija turi teisę tai daryti. Tai tiesa, tačiau finansinių paslaugų srityje, kaip žinote, dalykai skiriasi nuo kitų sričių dalykų. Krizės metu – jos aukščiausias taškas buvo šių metų rugsėjo mėn. (tačiau nuo praeitų metų rugpjūčio mėn. jau turėjome šias gaires) – daugelis mūsų vyriausybių atstovų iš tikrųjų mums griežtai rekomendavo neteikti pasiūlymų, kurie galėtų padidinti skelbiamo pavojaus lygį ar sukurtų tam tikrą pavojaus refleksą. Tai klausimas, kuriuo Komisija, manau, turi būti apdairi. Labai opiais klausimais, susijusiais su finansų rinkomis, mes negalime turėti tuščio pranešimo poveikio. Mes negalime tiesiog skelbti pareiškimų. Šiuo klausimu labai svarbu išsaugoti Parlamento, Komisijos ir Tarybos veiksmų koordinavimą. Sakyčiau, kad Europos Komisijoje, kaip tai išplaukia iš pavadinimo, mes pasisakome už Europos dimensiją vykdant reguliavimą ir priežiūrą. Sakau tai labai atvirai. Jei Komisija nedažnai parengia pasiūlymus, kuriuos jūs teisingai iškėlėte, taip atsitinka ne visada dėl to, kad mes miegojome ar dėl to, kad buvo ideologinio tendencingumo. Taip atsitiko todėl, kad atlikus padėties tyrimą pasirodė, jog nėra galimybės įgyvendinti tokius pasiūlymus arba tokia galimybė yra labai maža. Kalbant labai atvirai, tai yra dalykas, kurį jums noriu pranešti. Turėsime laiko pažvelgti į visas priežastis ir visus šio proceso etapus, tačiau manau, kad jums svarbu tai sužinoti diskusijų metu.

Kalbant pakankamai atvirai, prieš dvi savaites kai kurios mūsų vyriausybės vis dar sakė, kad mums nereikia Europos lygmens atsako. Galbūt pastebėjote, kad Europos spaudoje paskelbiau straipsnį prašydamas – maldaudamas – Europos lygmens atsako, o kai kurios mūsų vyriausybės sakė: „Ne, tai galime padaryti nacionaliniu lygmeniu. Mums nereikia Europos dimensijos.“ Taigi bandykime veikti kartu. Pažvelkime į save kritiškai, nes to mums visiems reikia, tačiau bandykime išvengti paprasto atsakymo į labai sudėtingą klausimą. Esame pasirengę konstruktyviai dirbti kartu su Europos Parlamentu ir Taryba, kad rastume gerų sprendimų Europai ir galbūt visam likusiam pasauliui.

(Plojimai)

PIRMININKAVO: M. ROURE*Pirmininko pavaduotoja*

Gilles Savary (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, labai apgailestauju, kad H. G. Pöttering nesuteikė man progos pasisakyti, kai to prašiau, nes aš tiesiog jo prašiau leisti pasinaudoti atsakymo teise, ir būčiau pageidavęs, jei šis prašymas būtų buvęs patenkintas, kol čia dar buvo Tarybos Pirmininkas.

Mane supykė bandymas ieškoti atpirkimo ožio Prancūzijos socialistų asmenyje, kurį čia girdėjome. Aš dar niekada nesu matęs, kad Europos Vadovų Tarybos Pirmininko pareigas einantis asmuo būtų suabejojęs kuria nors politine partija. Niekada neteko matyti, kad Prancūzijos Respublikos prezidentas taip išjuoktų savo tautiečius tarptautinėje arenoje, todėl laikau tai įžeidžiančiu faktu ir norėčiau išgirsti oficialų Prancūzijos Vyriausybės atsiprašymą.

(Pirmininkė nutraukė pranešimą)

Robert Atkins (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, klausimas dėl tvarkos. Turime dar vieną pavyzdį, kaip beprasmiškai ir blogai tvarkomi reikalai šioje salėje. Pačiu laiku pirmininkaujantys suprato, kad atėjus laikui balsuoti, balsavimas turi vykti paskelbtu laiku, ir nėra nieko svarbiau už mūsų demokratiškus teisių įgyvendinimą balsuojant. Prašau jūsų iškelti klausimą pirmininkaujantiems dėl mūsų reikalų tvarkymo, kad šį procesą būtų galima pagerinti ir kad mes balsuotume tam skirtu laiku, o pasisakymai truktų tiek, kiek priklauso.

(Plojimai)

Pirmininkė. – Pone R. Atkinsai, jei neprieštarausite, dabar tęsime diskusijas.

Ponios ir ponai, prašyčiau tiksliai laikytis pasisakymams skirto laiko. Nenustebkite, jei jus nutrauksiu.

Linda McAvan (PSE). - Gerb. pirmininke, gaila, kad jau nedalyvauja Europos Vadovų Tarybos Pirmininko pareigas einantis N. Sarkozy, nes turėjau jam žinią, tačiau tikiuosi, kad ją perduosiu J.-P. Jouyetui.

Tai, ką šį rytį jis pasakė dėl klimato kaitos, yra labai svarbu ir jis buvo teisingas primindamas H. Nassaueriui, kad dabar ne laikas atsisakyti mūsų ambicingų kovos su klimato kaita tikslų ir susilpninti mums pateiktų pasiūlymų.

(Plojimai)

Šiame Parlamente ir Taryboje buvo vykdoma milžiniško masto lobistinė veikla. Ji prasidėjo kur kas anksčiau nei šią vasarą kilusi krizė: ji prasidėjo praeitais metais. Berlyne dar nenuždiūvus dokumento rašalui, žmonės ėmė bandyti jį susilpninti.

Prezidentas N. Sarkozy paprašė Parlamento *dalyvavimo*. Jis gaus daugiau nei *dalyvavimą*: iš mūsų jis gaus bendrą sprendimą. Nežinau, kodėl mes iš viso diskutuojame dėl bendro sprendimo svarbos: klimato kaitos paketas nebus patvirtintas be bendro sprendimo šiame Parlamente.

Norime susitarimo iki Kalėdų. Socialistų frakcija jums gali patvirtinti šį išipareigojimą. Nesu tikra dėl kitos pusės – galbūt N. Sarkozy paklaus savo šalininkų. Socialistų frakcija nori pasiekti susitarimo iki Kalėdų, tačiau ne *bet kokio* susitarimo. Mes norime patikimo susitarimo; mes norime tokio susitarimo, kuris užtikrins aplinkos, užimtumo ir konkurencingumo pusiausvyrą.

Vis dėlto mes nenorime tokio susitarimo, kuris būtų mažiausias bendras vardiklis. Prezidentas N. Sarkozy ką tik mums priminė apie tai, kas atsitiks, jei sieksite mažiausio bendro vardiklio. Žinome, kad kai kurios šalys patiria sunkumų, – ir mes galime apie tai kalbėti, – tačiau mums reikia tokio paketo, kuris būtų tinkamas tarptautinėms deryboms, o ne tokio, kuris būtų pagrįstas nukrypimais kitose šalyse, nes tai būtų netinkamas paketas ir ne toks paketas, kuris panaikintų išmetamųjų teršalų prekybos sistemą ir anglies dioksido kainą. Pone Tarybos Pirmininke, tikiuosi, kad perduosite šias žinias N. Sarkozy.

Ponas H. Nassauer kalbėjo apie klimato kaitos paketo sukeltas išlaidas. Šiandien mes išmetame milijardus kovai su finansų krize, su kuria susidūrė mūsų bankai. Žinoma, Komisija apskaičiavo tam tikras su paketu susijusias išlaidas, tačiau aš nenoriu po kelerių metų grįžti pas mūsų piliečius ir sakyti, kad dėl mūsų nesugebėjimo veikti sprendžiant klimato kaitos klausimą čia ir dabar reikės rasti papildomų milijardų. Blogiau už reikalingus pinigus bus visoje planetoje sugriauti gyvenimai. Turėkime truputį politinės drąsos visose šio Parlamento frakcijose; eikime pirmyn, pasiekime susitarimo su Taryba ir tai padarykime iki Kalėdų, tarptautinėms deryboms tinkamu laiku.

(Plojimai)

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - Aš norėčiau pasakyti tik vieną dalyką. Komisijos Pirmininkas sakė, kad Europos Sąjungos atsakas į krizę buvo menkas. Iš tiesų atsakas buvo stiprus, šalys narės atsakė, bet Europos institucijos sureagavo pavėluotai. Šiandien šioje salėje tai puikiai matyti – išėjo p. N. Sarkozy, išėjo visi žurnalistai. Mes niekam nežinomūs. Taip yra, visų pirma, dėl to, kad mes nesugebame pertvarkyti savo darbo. Tiek Europos Komisijoje, tiek Europos Parlamente yra daug puikių žmonių, tačiau biurokratinė sistema sugniuždo visas iniciatyvas. Mes sugebėjome sureaguoti į cunamį Azijoje, tačiau rytoj svarstysime biudžetą, kuris paruoštas taip ir neatsižvelgus į tai, kad patiriame ekonominį cunamį Europoje. Galėtume kažką padaryti, sudėti kitus prioritetus savo biudžete. Taip pat galėtume savo komitetuose Parlamente numatyti prioritetus, kurie padėtų mums pergyventi šią krizę ir atsakyti į žmonių lūkesčius. Europos Komisiją reikėtų pertvarkyti. Norėčiau pabrėžti, kad reikėtų atskirti Komisijos strategines funkcijas nuo techninių, ir tada ji veiktų efektyviau.

John Bowis (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, ponui N. Sarkozy, kuris eina Tarybos Pirmininko pareigas, tačiau šuo metu nedalyvauja, pasakyčiau: šį ryt iškalbingai kalbėjote apie iššūkį mūsų ekonomikos atečiai, kuris užima svarbiausią mūsų darbotvarkės vietą, tačiau valstybių vadovų susitikime ir dar kartą šiandien jūs nemažiau teisingai ir nemažiau iškalbingai leidote aiškiai suprasti, kad ketinate ir toliau laikytis kovos su klimato kaita grafiko ir tikslų. Jūsų žodžiai yra svarbūs ir teisingi. Sakėte, kad klimato kaitos paketas yra toks svarbus, kad mes tiesiog negalime jo atsisakyti ta dingstimi, kad patiriame finansų krizę.

Labai svarbu, kad Kanclerė A. Merkel, nepaisant pagrįsto jos šaliai ir kitoms šalims kylančio susirūpinimo, leido aiškiai suprasti, kad Vokietija pasisakė už tai, kad būtų įgyvendinami kovos su klimato kaita tikslai ir kad sprendimai būtų rasti iki gruodžio mėn. vyksiančio aukščiausiojo lygio susitikimo. Jei tai yra iššūkis, kurį mums metate, tai aš tikiu, kad Parlamentas atsakys veiksmingai ir tinkamu laiku.

Vis dėlto turiu pasakyti, kad dabar dėmesį reikia sutelkti į Tarybą. Kad mums pavyktų, turime gauti pažadą dėl tų šalių, kurios iš tikrųjų patiria sunkumų, pvz., dėl Lenkijos problemų su anglimi. Mums reikės išsiaiškinti dėl mažesnių reikalavimų kriterijų, kurie bus taikomi ribotam skaičiui pramonės šakų ir sektorių, susiduriančių su rimtais iššūkiais anglies dioksido nutekėjimo srityje. Taip pat turime labai aiškiai suvokti, kad mūsų parama biokuro naudojimui transporto sektoriuje priklauso nuo kuro rūšių, gaunamų iš atsinaujinančių energijos šaltinių, plėtos. Priešingu atveju galime padaryti nepataisomos žalos mūsų aplinkai ir žmonių, gyvūnijų ir augmenijos gyvenamosioms buveinėms.

Turime pasirengti milžiniškam iššūkiui, kurio visgi negalime sau leisti pralaimėti. Aplinkos katastrofa paverstų mūsų dabartinės ekonomikos problemas visiškai nesvarbiomis.

Prezidentas N. Sarkozy pasakė, kad kartu turi būti plėtojamos dvi politikos kryptys. Vis dėlto mes tiesiog turime užtikrinti, – ir prezidentas turi užtikrinti, – kad Parlamentas neliktų suvaržytas Tarybos nesugebėjimo sekti jo pavyzdžiu.

Bernard Poignant (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, esu pirmasis Prancūzijos socialistas, dalyvaujantis šioje diskusijoje. Apgailestauju, kad čia jau nedalyvauja N. Sarkozy, kuris eina Europos Vadovų Tarybos Pirmininko pareigas ir kuris pajuokavo apie pagrindinę savo didžios šalies partiją. Jis turi teisę taip elgtis, tačiau jis taip pat privalo pasilikti ir išklausti atsakymo: tai mano priekaištas jam. Taip pat nemanau, kad Europos Vadovų Tarybos Pirmininko pareigas einančiam asmeniui pridera bandyti suskaidyti vieną pagrindinių Parlamento frakcijų. M. Schulz jam atsakė. Kai jis šaiposi iš Prancūzijos socializmo, tiesiog pagalvokime apie jo pajuokos objektą. Jis pamiršta, kad Prancūzijos socializmas davė Europai François Mitterrandą, jis pamiršta, kad Prancūzijos socializmas davė mums Jacquesą Delorsą...

(Plojimai)

... jis taip pat pamiršta, kad siekdamas padidinti savo patikimumą Europos akyse jis netgi pasitelkė du socialistus: Bernardą Kouchnerį ir Jeaną-Pierre'ą Jouyetą.

Lena Ek (ALDE). - (SV) Gerb. pirmininke, mums svarbūs du dalykai. Pirmasis yra finansų krizė. Svarbu, kad Europoje kalbėtume vienu balsu. Paskutinį kartą, kai kartu su JAV bendrai kovojome su krize, mes diskutavome apie terorizmą. Mes perėmėme daug taisyklių, kurios dabar atrodo labai svetimos europietiškam mąstymo būdui kalbant apie asmens privatumą. Mums reikia turėti europinį požiūrį į šią krizę ir todėl privalome turėti bendras taisykles ir normas, kurios apibrėžtų tokius dalykus kaip skaidrumas, solidarumas ir tai, kokias finansų priemones reikia naudoti Europos rinkoje. Stabilumo paktas tam būtų puiki priemonė.

Antrasis dalykas yra klimato kaitos paketas. Dviejuose atsakinguose komitetuose balsavome dėl klimato kaitos paketo ir didžiąją balsų daugumą priėmėme sprendimą dėl pozicijos, kuri remia Komisijos pasiūlymą. Mes neketiname žengti atgal nei kalbant apie tikslus, nei apie grafiką. Jei Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė yra rimtai nusiteikusi teikti ypatingą reikšmę ir tikslams, ir grafikui, mes lauksime žinios, kada galėtume susėsti ir konkrečiai aptarti šį klausimą. Jei kalbėtume apie Parlamentą, mes pasinaudosime savo bendro sprendimo įgaliojimais ir bendro sprendimo procedūra, išlaikydami institucijų pusiausvyrą.

(Plojimai)

Alexander Radwan (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau kalbėti tiesiogiai su N. Sarkozy ir J. M. Barroso, ypač todėl, kad norėjau kreiptis į Komisijos Pirmininką, nes pastaraisiais metais su kai kuriais Komisijos nariais mums nelabai pavykdavo to padaryti.

Piliečiai tikisi, kad Europa rūpinsis svarbiais klausimais, o ne menkniekiais. M. Schulz, kuris ką tik išėjo iš salės, visus konservatorius vertino vienodai. Žmonės nesitiki, kad jiems bus patarinėjama dėl smulkmenų. Priešingai, jie nori mažesnio reguliavimo mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms ir piliečiams, taip pat daugiau veiksmų svarbiais klausimais. Norėčiau pabrėžti, kad 2003 m. Europos Parlamentas jau ragino Komisiją pateikti pasiūlymą dėl kreditų reitingo agentūrų. Nuostabu, kad Komisija pagaliau sužinojo rizikos draudimo fondų terminą, nors, be abejonės, to negalima pasakyti apie visus Komisijos narius. Komisijos Pirmininkas šiuo metu nagrinėja šį klausimą.

M. Schulz viską labai supaprastino sakydamas, kad reikia kaltinti tik konservatorius. Iš tikrųjų būtent Taryba daugelį metų stabdė bet kokią pažangą priežiūros srityje. Tai buvo Vokietijos finansų ministrai H. Eichel ir P. Steinbrück. Norėčiau priminti Parlamentui, kad asmuo, kuriam nuolat teko atsakomybė už reikalų trukdymą Europos lygmeniu, – ir norėčiau paprašyti, kad socialistai tai perduotų savo pirmininkui, – buvo C. Koch-Weser, kuris šiuo metu užima pakankamai aukštas pareigas bendrovėje *Deutsche Bank*.

Tikimės, kad ateityje Europa į finansų rinkų reguliavimą įtrauks savo moralines vertybes ir prioritetus. Tai reiškia tvarumą, o ne tik rizikos maksimizavimą siekiant didžiausio pelno. Tai reiškia būtinybę sutelkti dėmesį į esminius dalykus, kaip tai darytų vidutinio dydžio įmonė. Tai yra dalykas, kurį turėtume iškelti tarptautiniu lygmeniu. Nepakanka tiesiog rengti tarptautines konferencijas. Europa privalo būti vieninga, kad tarptautiniu lygmeniu užtikrintų, jog tai neatsitiktų dar kartą.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, žvelgdamas į Tarybos išvadą apie kai ką pagalvojau. Jose minimas atlyginimo klausimas ir tai daroma teisingai, nes tai pagrindinė problema, kurią kartu turime spręsti ir prisiimti už ją atsakomybę. Vis dėlto taip pat esama mokesčių oazių problemos ir šiuo klausimu man susidaro įspūdis, – bet galbūt neteisingai supratau, – kad netgi tarp eilučių apie tai nutylima.

Einantis Europos Vadovų Tarybos Pirmininko pareigas asmuo sakė, kad mums reikia būti ambicingiems, o ne tiesiog siekti susitarti dėl mažiausio bendro vardiklio; pakviesčiau jį laikytis to paties požiūrio mokesčių oazių klausimu. Taip pat norėčiau pakviesti Pirmininką J. M. Barroso galbūt padidinti kovos su krize darbo grupę įtraukiant Komisijos narį L. Kovácsą, jei jis iš tikrųjų nori užsiimti šiais klausimais.

Pagaliau, norėčiau pakviesti Komisiją paraginti valstybes nares persvarstyti savo nacionalinius veiksmų planus. Kokiu tikslu mes koordinuojame ekonomikos politiką remdamiesi nacionalinėmis programomis, kuriose netgi neatsižvelgiama į recesijos, su kuria turime skaitytis, prognozes? Jei Komisija rimtai vertina ekonomikos valdymą, ji turi reikalauti, kad valstybės narės persvarstytų savo planus, atsižvelgdamos į tikrąją ekonomikos būklę, su kuria joms teks susidurti.

Pagaliau, visi tarė savo žodį ir galų gale mes turime tam tikro lygio bendradarbiavimą, tačiau to nepakanka. Turime istorinę progą suteikti valstybėms priemones, kurios darytų įtaką ekonomikos politikos tikrovei ir valstybių narių ekonomikos ir pramonės strategijoms, todėl iki galo pasinaudokime šia proga. Komisijos vardu jums reikia imtis iniciatyvos kurti sistemą, kuri nustatytų būdą, kuriuo valstybės narės pasinaudotų nacionalizuodamos bankus, kad jie taptų investicijų, kurių mums taip reikia, ilgalaikio finansavimo priemonėmis...

(Pirmininkė nutraukė pranešėją)

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, J.-P. Jouyetai, Europos Vadovų Taryba dalį savo išvadų skyrė energetiniam saugumui, tačiau šis klausimas liko nepastebėtas ir nebuvo svarstomas diskusijose. Dabar jis svarbesnis nei kada nors anksčiau. Pritariu Tarybos išvadoms, tačiau esmė slypi smulkmenose, o būtent šių smulkmenų ir konkrečių dalykų trūksta. Norėčiau paminėti du iš jų.

Pirma, tai esminis klausimas, susijęs su ES, gamybos ir tranzito šalių santykiais. Idėja gerinti mūsų diplomatiją energetikos srityje yra visiškai pateisinama, tačiau tai, ko visada trūksta, yra valstybių narių noras pritarti žiniai, kurią mes siunčiame trečiosioms šalims, ir mūsų vykdomos politikos nuoseklumas nacionaliniu lygmeniu kalbant apie bendrus Sąjungos interesus. Trumpai tariant, mums trūksta bendros užsienio ir energetinio saugumo politikos. Bendras mažiausias vardiklis, būtent mūsų pozicijos gamybos ir tranzito šalių atžvilgiu koordinavimas, yra dar toli gražu nepasiektas ir nėra taikomas. Todėl vietoj kalbėjimo vienu balsu galioja politika „kiekvienas už save“, kaip rodo daug dvišalių susitarimų, kurie silpnina mūsų poziciją derybose ir išorėje menkina mūsų vienybės įvaizdį.

Antroji problema yra susijusi su nepamirėtais Europos projektais. Neminimi naftotiekių ir dujotiekių projektai, kurie yra gyvybiškai svarbūs, jei turime užtikrinti savo energetinį saugumą, o projekto „Nabucco“ likimas dabar atrodo neaiškus, nepaisant to, kad jis minimas kaip pirmenybinis projektas.

Energetinio saugumo požiūriu mums taip pat reikia pasimokyti iš Gruzijos krizės ir sukurti veiksmingą sistemą, kuri karo metu ar esant politiniam nestabilumui saugotų tranzito šalyse esančią infrastruktūrą.

Baigdamas priminsiu Tarybos šūkius: atsakomybė ir solidarumas. Dabar mums belieka imtis daugiau veiksmų, nes kitaip gresia pavojus, kad Europos užsienio politika energetinio saugumo srityje niekada nebus įgyvendinta tikrovėje.

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, kadangi pasisakau diskusijoje dėl Europos Vadovų Tarybos išvadų, norėčiau atkreipti dėmesį į du klausimus.

Pirmasis iš jų susijęs su finansų krize. Ji, be jokių abejonių, patvirtino, kad reikia radikalių permainų bankų priežiūros reguliavimo sistemoje. Pagrindinės šių permainų kryptys susijusios su aktyvų rizikos vertinimo gerinimu ir naujoms finansinėms priemonėms skirtų prevencinių priemonių derinimu. Vis dėlto taip pat būtinos permainos, leisiančios panaikinti ciklišką sprendimų dėl nekilnojamojo turto paskolų pobūdį. Didėjant nekilnojamojo turto kainai auga nekilnojamojo turto paskolų dydis, o jai mažėjant paskolų dydis mažėja. Būtent šis mechanizmas lemia spekuliacinių burbulų atsiradimą.

Antrasis klausimas, kurį noriu paminėti, yra susijęs su klimato kaitos paketu. Pritariu Tarybos sprendimui siekti kompromiso dėl CO₂ išmetams taikomos taršos leidimų prekybos sistemos. Kai kuriose valstybėse narėse 90 % energijos pagaminama iš anglių. Jei šioms valstybėms jau nuo 2013 m. reiktų pirkti 100 % taršos leidimų, tai turėtų pražūtingo poveikio jų ekonomikai. Logika ir vienodo požiūrio principas reikalauja taikyti pereinamąjį laikotarpį.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, 2007 m. kovo mėn., kai Tarybai pirmininkavo Vokietija, ir vėliau 2008 m. kovo mėn., kai Tarybai pirmininkavo Slovėnija, Europos vadovai įsipareigojo siekti, kad iki 2020 m. 20 % būtų sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekis, ir tai jau buvo ribotos ambicijos. Neturėkime iliuzijų: norėdami Kopenhagoje užtikrinti po 2012 m. galiosiantį tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, savo teisės aktuose turėsime aiškiai ir nedviprasmiškai tai patvirtinti.

Dabartinė tarptautinė finansų likvidumo krizė ir ekonomikos nuosmukis daugelį privertė vis labiau suabejoti, ar tikslinga nustatyti ilgalaikius CO₂ taršos tikslus arba įpareigoti pramonę siekti būtino šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekio mažinimo ir taip nukreipti Europos ekonomiką link mažo išmetamo anglies dvideginio kiekio ir tvarios ekonomikos, kurios mums taip labai reikia ir kuri, sutinku, sukels trečiąją pramoninę revoliuciją ir visoje naujųjų technologijų srityje Europai suteiks lyderių pranašumą.

Vis dėlto ES tikslai po 2012 m. neturėtų būti vertinami dabartinės ekonomikos krizės fone. Tikiu, kad artimiausiu metu mūsų vyriausybės sugebės ją nugalėti, ir mes privalome veikti dabar, kad ateities kartoms netektų patirti smūgio – įskaitant ekonominio smūgio – dėl vėluojančio klimato ir energetikos paketo. Ateityje mes negalime mokėti didesnės kainos dėl savo nesugebėjimo veikti dabar, nes kitaip istorija nebus mums maloninga arba, kaip sakė prezidentas N. Sarkozy, mes praleisime savo pasimatymą su istorija.

Europos Parlamentas man, vienai iš pranešėjų dėl klimato kaitos paketo, suteikė didelius įgaliojimus dialoge vesti derybas su Taryba ir aš rimtai prisiimu šią atsakomybę. Turime išsaugoti tikslus ir grafiką ir, kaip sakė N. Sarkozy, pagrindinė darbotvarkės dalis būtų didelės ambicijos, suderintos su trupučiu kompromiso. Tikiuosi labai glaudaus bendradarbiavimo su Komisija ir Taryba, kuriai pirmininkauja Prancūzija. Tikiu, kad kartu galime pasiekti ir iki šių metų gruodžio mėn. pasieksime veiksmingą ir tinkamą susitarimą dėl klimato ir energetikos paketo...

(Pirmininkė nutraukė pranešimą)

Ieke van den Burg (PSE). - Gerb. pirmininke, įdomu matyti, kad finansų rinkų priežiūra Taryboje tapo prioritetiniu klausimu. Vertinu aukšto rango ekspertų grupės, kuriai priklauso Jacques de Larosière ir kurios mes Europos Parlamente reikalavome jau keletą metų, sudarymą.

Noriu perduoti šią aiškią žinią: vien tik koordinavimo nepakanka. Mums iš tikrųjų reikia institucinio sprendimo. Nepakanka savanoriško nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo, kai taikomos „laikykis taisyklių arba pasiaiškink“ (angl. *comply or explain*) tipo sistemos, pvz., „Solvency II“ ir PTD pasiūlymai, taip pat nepakanka Finansų stabilumo forumo, kuris yra ganėtinai neatsakingas ir kuriame dalyvauja tik didesnių šalių atstovai, turintys savų nacionalinių interesų. Tai neparodo aiškaus Europos balso. Mums reikia vieningos struktūros, panašios į Europos centrinių bankų sistemą, kuri puikiai veikia būdama teisėju viduje ir turėdama stiprų balsą tarptautiniu lygmeniu.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau pasveikinti Tarybą dėl pasiekto susitarimo dėl trečiojo klimato kaitos ir energetikos paketo. Tai protingas sprendimas, kuris mums leis išvengti privalomo energetikos bendrovių pirkimo, tačiau užtikrins nuoseklią konkurenciją.

Antrasis dalykas, kurį noriu pasakyti, yra tai, kad CO₂ tema, žinoma, yra ypač svarbi atsižvelgiant į finansų krizę, nes rengiant aukcionus mums vėl gresia pavojus sukurti naują spekuliacinę finansų priemonę, kuri iš Europos išstums energijai imlią pramonę. Todėl dar kartą prašyčiau labai atidžiai apsvarstyti, ar nebūtų tikslingiau nemokamai skirti CO₂ taršos leidimų, iš anksto nustatant aiškią 20 % ribą, o ne atimti iš verslo pinigų, kurių jam reikia investicijoms į naujoves ir mokslinius tyrimus, kad galėtų 20 % sumažinti taršą.

Mums reikia skatinti investicijas, ypač mažosiose ir vidutinio dydžio įmonėse. Todėl taip pat raginu intensyviau plėtoti Europos tinklus, ypač energetikos srityje, ir kurti veiksmingesnio energijos naudojimo priemonių strategijas, nes tai ypač svarbu mūsų smulkiąjam verslui, užimtumui Europoje ir Europoje gaunamiems atlyginimams.

Pagaliau, norėčiau paraginti Komisijos narį L. Kovácsą apsvarstyti, kaip galėtume vėl išjudinti ekonomiką, pasinaudodami mokesčių politika ir ypač naujų ir trumpesnių nusidėvėjimo terminų ir atitinkamų neapmokestinamų dydžių teikiama galimybėmis. Galbūt įgyvendinant naują mokesčių politiką ir paskatas pavyktų skatinti Europos ekonomiką.

Giles Chichester (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, tikriausiai būtų teisinga finansų rinkų krizę palyginti su uraganu: vėjui nurimus atsiranda ramybės iliuzija, tačiau sutvarkyti paliktus niokojimo padarinius užtrunka metų metus, ir todėl taip pat bus su ekonominiais ir socialiniais mūsų matytų neramumų padariniais.

Atsižvelgdami į pasikeitusias aplinkybes, turime surasti pusiausvyrą tarp tęstinumo ir prisitaikymo. Kalbant apie energetikos politiką tai reiškia, kad reikia laikytis strateginių tikslų, susijusių su tiekimo saugumu, tvarumu ir konkurencingumu, ir kartu svarstyti, ar turime keisti taktiką ir priemones. Energija yra gyvybiškai svarbi mūsų gyvenimo būdui ir gyvenimo lygiui. Turime ilgalaikę pramonę, kurioje naujų pajėgumų kūrimas trunka penkerius, dešimt ar penkiolika metų, ir akivaizdu, kad negali būti trumpą laiką galiojančio atsakymo į tokius trumpalaikius iššūkius, su kuriais susiduriame. Kartu kova su klimato kaita yra ilgalaikis dalykas ir nėra visagalės priemonės ar paprasto sprendimo.

Kalbant apie taktiką, yra tokių asmenų, kurie turi abejonių dėl klimato ir energetikos paketo tikslų masto ir grafiko. Yra tokių asmenų, kurie gerokai prieš prasidedant finansų krizei buvo susirūpinę dėl anglies dioksido nutekėjimo ar Europos bendrovių darbo vietų perkėlimo. Galbūt turime dar kartą pažvelgti į susijusį principą, tai bent į smulkmenas.

Vis dėlto šiuo metu esu labiausiai susirūpinęs tuo, kokių veiksmų turėtume vengti, ir tai patenka į perteklinio reguliavimo pinkles, nes perteklinis reguliavimas galėtų sukelti kai ką daug blogesnio: 1930 m. smukimo pasikartojimą. Gerai suvokiame gero reguliavimo svarbą tinkamam rinkų veikimui ir skaidrumui, tačiau nesunaikinkime žąsies, kuri deda auksinius kiaušinius.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Mano šalies, Lenkijos, prezidento ir ministro pirmininko pastangomis Briuselio Europos Vadovų Tarybos susitikime nugalėjo protas ir buvo perduota tinkama žinia dėl klimato kaitos paketo. Dėl Europos Vadovų Tarybos susitikime patvirtintų susitarimų, už kuriuos reikia dėkoti Europos vadovams, nutolo tokio aplinkos būklės pablogėjimo grėsmė, kuris akivaizdžiai būtų per didelė našta ekonomikai, ypač naujosioms valstybėms narėms. Vis dėlto ši grėsmė visiškai neišnyko.

Europos Vadovų Tarybos susitikime taip pat buvo aptariama finansų krizė. Įdomu, kad prieš keletą dienų vyko mažesnis susitikimas, kuriame dalyvavo didžiausių Europos Sąjungos šalių vadovai. Šis mažesnis

vadovų susitikimas priminė Sovietų Sąjungos Komunistų partijos Politinį biurą. Neteisinga, kad galingiausios Sąjungos valstybės narės primestų savo sprendimus kitoms šalims. Be to, erzina dvigubų standartų taikymas. Turiu omenyje tai, kad priimtina finansuoti valstybių narių bankus, tačiau nepriimtina padėti Lenkijos laivų statykloms. Šiuo atžvilgiu Europos Sąjunga yra panaši į George'o Orwello „Gyvulių ūkį“, kuriame visi gyvuliai yra lygūs, bet kai kurie yra lygesni už kitus.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Manau, kad greta Europos reglamentų persvarstymo diskusija dėl aplinkosaugos, socialinių ir kitų standartų tobulinimo masto ir spartos yra esminis klausimas nugalint recesiją, su kuria dabar susiduria Europos ekonomika. M. Schulz pajuokdamas citavo Komisijos ir Tarybos darbus, tačiau Parlamentas taip pat gali mažinti perteklinį Sąjungos reguliavimą. Būtent neigiama pridėtinė vertė menkina ES konkurencingumą pasaulio mastu. Automobilių, elektronikos, stiklo, lengvųjų ir kitai pramonei nereikia skirti lėšų: jai reikia proto reguliavimo masto. Finansų krizė nėra nepakankamo reguliavimo rezultatas, ji kilo nesuėmus kontrolės mechanizmams. Būtent jie nesugebėjo apsaugoti investicijų ir dėl to kyla grėsmė užimtumui. Tai galioja ir pasaulinio lygmens taisyklėms. Krizė ir pasaulinė ekonomikos recesija suteikia progą kurti išsamesnę taisyklių sistemą taip pat pasaulio rinkoms, o ne tik Europos rinkoms siekiant ilgalaikio, tvaraus, aplinką tausojančio ir socialiai priimtino vystymosi. Tai yra sąlygos, kurias europiečiams privalome sukurti taip pat pasauliniu lygmeniu. Vis dėlto sveikinu Tarybos susitarimą dėl klimato paketo.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, šiandien mums reikia naujo ekonominio ir socialinio susitarimo, „naujo sandėrio“. Jei ES nepavyks jo pasiekti, rinkos godumas ir toliau skatins nenaudingas investicijas, kurios įkeis ES ateitį ir jos darbuotojų ir piliečių ateitį.

Ką turime omenyje sakydami „naujo sandėrio“? Mums reikia naujos ekonomikos valdymo sistemos, naujo Europos centrinio banko vaidmens, naujo suvokimo, kad socialinė valstybė yra ne laisvosios rinkos priedėlis, o vystymosi raktas. Mums reikia naujo Europos finansavimo, ekologinės plėtros fondo, rimto globalizacijos fondo ir, žinoma, didesnio biudžeto Europai, taip pat mums reikia naujos socialinės Maastrichto sutarties užimtumui ir augimui.

Marios Matsakis (ALDE). – Gerb. pirmininke, daug Europos piliečių – įskaitant kai kuriuos rinkėjus, kuriems aš atstovauju – norėjo paklausti J. M. Barroso ir N. Sarkozy, ar jie mano, jog yra teisinga, kad šios finansų krizės našta tektų eiliniams Europos piliečiams, o ne tiems Jungtinių Amerikos Valstijų ar Europos bankų vadovams, kurie elgdamiesi aplaidžiai – ar kai kuriais atvejais netgi nusikalstamai – uždirbo milijonus ir kurie dabar džiaugiasi turėdami šiuos milijonus mokesčių oazėse ar saugiose taupomosiose sąskaitose. Jie taip pat norėjo paklausti J. M. Barroso ir N. Sarkozy, ar yra teisinga, kad Amerikos ekonomikai peršalus ar susirgus vėžiu būtent europiečiai turi būti gydomi chemoterapija. Sakome „taip“ bendradarbiavimui su Amerika, tačiau sakome „ne“ priklausomybei nuo Amerikos.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, J.-P. Jouyetai, buvau Tbilisyje, kai prezidentas atvyko derėtis dėl taikos plano ir, žinoma, norėčiau jam išreikšti pagarbą už greitą veikimą siekiant nutraukti šį karą. Vis dėlto karas iš dalies buvo mūsų pačių nesėkmė: keturiolika metų mes buvome per daug atsargūs; mes tylėdami žiūrėjome į separatistiniuose regionuose dažnėjančias provokacijas. Tiesa, kad šis karas Europą pažadino iš miego ir surengė jai akistatą su jos išpareigojimais, tačiau Kaukaze vis dar rusena ugnis ir mes privalome daryti viską, ką galime, kad dėl visos Europos saugumo aiškiai nutrauktume įšaldytus konfliktus.

Pone J.-P. Jouyetai, taip pat žinau, kad Europos šalys laikosi skirtingos nuomonės dėl Gruzijos priėmimo į NATO; aš asmeniškai tam prieštarauju. Pateiksiu jums pasiūlymą: raginu Europos Sąjungą pasiūlyti šioms Kaukazo šalims neutralumą. Tik neutralumas nuramins įtampą su Rusija ir užtikrintai apsaugos šį regioną nuo naujų konfliktų. Neutralumas garantuos šių naujų demokratijų saugumą ir padės užtikrinti mūsų pačių saugumą.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Aukščiausiojo lygio susitikime vienas iš pagrindinių iškeltų klausimų buvo susijęs su pasauline finansų krize ir klimato kaitos paketu. Gerai, kad Taryba skyrė dėmesio šiai problemai. Vis dėlto kelia nerimą tai, kad pagrindiniai sprendimai buvo priimti anksčiau, vos keturių šalių atstovų susitikime. Vėliau pozicija buvo konsoliduota vadinamojoje Eurogrupėje ir tik tada perduota Europos Vadovų Tarybai. Ši procedūra kelia nerimą dėl to, ar Europos Vadovų Taryba iš tikrųjų vertinama rimtai, ar tiesiog kaip forumas, kuriame oficialiai patvirtinami mažos vadovų grupės priimti sprendimai. Ar tikrovėje tai turėtų reikšti trijų greičių Europos dimensiją?

Pasaulinės krizės fone taip pat verta iš naudo apsvastyti ankstesnius sprendimus dėl išmetamo anglies dioksido kiekio ribojimo. Skubus jų įgyvendinimas galėtų dar labiau sustiprinti recesiją, ypač Vidurio ir Rytų Europos šalyse, pvz., Lenkijoje, ir turėti neigiamų padarinių visos Europos ekonomikai. Todėl būtina patvirtinti paketą toms šalims, kuriose anglis yra pagrindinis energijos šaltinis.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, atsižvelgdamas į jau pateiktas pastabas kalbėsiu trumpai.

Poniai L. McAvan norėčiau pasakyti, kad mes visiškai su ja sutinkame, jog pakete turi būti keliami ambicingi tikslai, kad tikimės, jog padedant Parlamentui mes galbūt sugebėsime pasiekti susitarimo iki Kalėdų ir kad sutinkame, jog tai neturėtų būti bet koks susitarimas. Todėl mes visiškai pritariame jūsų požiūriui ir tikimės, kad pasieksime gerą pusiausvyrą ir tvarų vystymąsi.

Sugrįždamas prie M. Starkevičiūtės, norėjau pasakyti, kad yra akivaizdu, jog finansų krizė jau turėjo didelį poveikį. Privalome – ir tai norėčiau pasakyti taip pat kitiems pasisakiusiems – nenukrypti nuo kurso ir būtent todėl mes pasisakome už energetikos ir klimato kaitos paketą. Kalbant apie ES biudžetą, mes kartu apie tai diskutuosime rytoj per pirmąjį svarstymą. Manau, kad Komisijos pasiūlyme dėmesys skiriamas augimui ir tvariam vystymuisi ir kad mes neturime nuo jo nutolti, tačiau prie to sugrįšime rytdienos diskusijoje.

Kalbant apie J. Bowiso komentarus, aišku, kad dėl finansų krizės mes negalime atsisakyti savo ambicingų tikslų, susijusių su energetikos ir klimato kaitos paketu – tai jau buvo pabrėžta. Vis dėlto privalome atsižvelgti į nacionalinių energijos šaltinių skirtumus ir sektorių pusiausvyrą.

Ponams B. Poignantui ir G. Savary norėčiau pasakyti, kad, pirma, pripažįstu didelį įnašą, kurį Prancūzijos socialistai įnešė į diskusijas Europos Parlamente, ir jų didelį indėlį Europos Parlamento Socialistų frakcijoje ir kad, antra, save laikau vienu iš tų, kurie daugiausia žino, kiek daug Europa skolinga Jacquesui Delorsui ir François Mitterrandui. Taip pat manau, kad Prancūzijos socialistų partija kartais turi tai garsiau priminti, nes tai leistų išvengti kai kurių dviprasmybių: „Europa nėra nei dešiniųjų, nei kairiųjų reikalas; tai Europos reikalas“. Tai pamoka, kurios išmokau iš Jacqueso Delorso, ir aš žinau, kad ponai B. Poignant ir G. Savary pritaria šiam požiūriui.

Dėl to, ką sakė L. Ek, žinoma, esame tikri kalbėdami apie tikslus ir grafiką. Turime veikti, kad užtikrintume, jog paketas galėtų atremti tarptautinius iššūkius, su kuriais susidurs Europa.

Kalbant apie A. Radwano ir kitų EP narių komentarus dėl finansų krizės, aišku, kad mes imamės priemonių, kad apsaugotume piliečius, apsaugotume taupančius asmenis ir užtikrintume, jog įvairiose institucijose dirbantys ir už krizę atsakingi asmenys už tai sumokėtų. Jau sakėme, kad čia turi būti taikomas „pareigos rūpintis“ principas. Skirti pinigai turi būti naudojami piliečių ir taupančių asmenų apsaugai; neketinama jų tiesiog dovanoti toms dalyvaujančioms šalims, kurios yra pirmiausia atsakingos už finansų krizę, nesvarbu, ar jos yra Jungtinėse Amerikos Valstijose, ar Europoje, nes jos buvo per daug įsitraukusios į spekuliacijas.

Ponia P. Berès yra teisi pabrėždama, kaip jau minėta, kovą su mokesčių oazėmis ir ES viduje ir už jos ribų. Šis klausimas nebuvo tinkamai nagrinėjamas Europos Vadovų Tarybos išvadose, tačiau, kaip sakė einantis Tarybos Pirmininko pareigas N. Sarkozy, bus surengtas dar vienas Europos susitikimas – ir „Europos“ yra tinkamas žodis. Tai nėra vieno, dviejų ar trijų greičių Europa: tai – Europos susitikimai, kuriuose mes galime kartu rengti tarptautinių finansų reglamentus, – naujus tarptautinių finansų reglamentus, – kurie nugrįš kelią geresniems ilgalaikiams ekonomikos pagrindams. Pritariu tam, kas buvo pasakyta dėl Komisijos sudarytos svarstymų grupės įvairovės.

Ponas J. Saryusz-Wolskis yra teisus ir jis nurodė labai svarbų dalyką: mes nepakankamai pabrėžėme Tarybos išvadas, ypač kalbėdami apie energetinį saugumą. Tai, kas buvo nuveikta per paskutinį Europos Vadovų Tarybos susitikimą, yra labai svarbu. Kartu mums reikia suteikti praktinį pavidalą tam, kas buvo pasakyta dėl santykių su gamybos ir tranzito šalimis. Mums aišku, kokias žinias mes turime perduoti trečiosioms šalims, ir, be abejo, tai turime turėti omenyje, kalbėdami apie dialogą su Rusija. Taip pat šioms išvadoms turime suteikti konkretų pavidalą remdami projektus, kuriais įvairinami tiekimo šaltiniai, pvz., tuos projektus, kurie buvo paminėti, ypač „Nabucco“. Žinoma, šiuo atžvilgiu tai buvo tam tikra Europos energetika, kuri gimė šiame Europos Vadovų Tarybos susitikime.

Dėl D. Rosati pastabų, kaip jau sakėme, turime atsižvelgti į konkrečius Lenkijos energetikos padėties ypatumus, ypač kalbėdami apie anglį, tačiau aišku, kad Lenkija taip pat turės prisiimti atsakomybę rengiantis metų eigoje Poznanėje vyksiančiam aukščiausiojo lygio susitikimui.

Pagaliau, visiškai sutinku su tuo, ką sakė A. Doyle. Privalome turėti atsakomybės jausmą. Finansų krizė neturi priversti mus užmiršti atsako, kurį turime duoti aplinkos krizei, ir mes neturime slėptis už finansų krizės.

Kalbant apie tai, dėl ko ragino I. van den Burg, mums iš tikrųjų reikia geresnio institucijų koordinavimo priežiūros lygmeniu. Turime skirti priežiūrą ir reguliavimą, o kalbant apie priežiūros institucijas mums reikia geresnio koordinavimo institucijų lygmeniu.

Kaip ir ponui P. Rübigui, man malonu dėl pasiekto susitarimo dėl pasiūlymo dėl trečiosios kartos energetikos. Mano nuomone, tai visiškai patenkinamas kompromisas. Tai, manau, yra viskas, ką galiu pasakyti. Taip pat svarbu turėti energijos taupymo mokesčius lengvatas: pritariu šiam požiūriui.

Sugrįžtant prie to, ką sakė G. Chichester, tai tiesa, kad mums reikia struktūrinių sprendimų finansų krizei – tai bus iššūkis būsimiems tarptautiniams aukščiausiojo lygio susitikimams – ir klimato kaitai, todėl visų pirma privalome turėti gerą reguliavimą, o ne perteklinį reguliavimą.

Pagaliau, kalbant apie R. Czarneckio pastabas, yra aišku, kad atsižvelgiant į tam tikras pramonės problemas mums reikia apsvarstyti priderinimo galimybes kai kuriose šalyse. Tai liečia Lenkiją ir jos jūrų laivų statyklas; mes labai gerai žinome šią problemą.

Kalbant apie tai, ką sakė M. A. Isler Béguin, žinome, kad Kaukazo problemų sprendimas bus ilgas ir varginantis procesas ir kad Europa taip pat privalo imtis prevencinių veiksmų. Sutinku su ja, kad taip pat privalome būti toliaregiškesni, kalbėdami apie šių regionų ir Rusijos kaimynų statusą.

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (FR) Gerb. pirmininke, per penkias minutes turiu paminėti keturis dalykus. Pirma, Europa pateikė atsaką, pagaliau vieningai. Mes pradėjome nebūdami „vieningi“, tačiau Eurogrupės ir Europos Vadovų Tarybos susitikimuose mes atsakėme vienu balsu, ir privalome taip veikti ir toliau. Tai žinia, kuriai, tikiu, visi pritaria. Tai Sąjunga, kuri nuo pagalbos paketų koordinavimo pereina prie bankų sistemos koordinavimo. Tokias sistemas būtina koordinuoti Europos lygmeniu, kad tam tikrose šalyse nesukurtume problemų. Sąjunga Europoje yra sukurta siekiant pasaulinio pinigų ir finansų sistemos valdymo. Tai buvo pakartota keletą kartų, iš tiesų keletą kartų Tarybos lygmeniu. Be to, kalbant apie keletą valstybių narių, kitą savaitę būtina neužmiršti šios naujos žinios.

Antra, visiškai sutinku, – ir tai sakė Komisijos Pirmininkas ir Europos Vadovų Tarybos Pirmininko pareigas einantis asmuo, – kad siekiant Europos lygmeniu susidoroti su nauju geresnio finansų sistemos reguliavimo etapu, keletą ateinančių metų Europa privalo vaidinti lyderės vaidmenį pasaulio lygmeniu tokio reguliavimo srityje. Visiškai sutinku su tais iš jūsų, kurie ryžtingai parėmėte institucijų vykdomą, o ne vien koordinuojamą priežiūrą Europos lygmeniu.

Trečia, visiškai sutinku su tais iš jūsų, kurie kalbėjote apie būtinybę priderinti nacionalines reformų programas ir Lisabonos strategijas prie šiandienos ir rytdienos realios ekonomikos iššūkių. Be to, tai darbas, kuris yra vykdomas ir apie kurį gruodžio mėn. Komisija praneš ir jums, ir Tarybai. Be to, ten, kur ši nauja dimensija ir šis Lisabonos strategijos priderinimas yra svarbūs, būtina atsižvelgti į pramonės struktūrą ir ypač į mažąsias ir vidutines įmones, kurios labiausiai nukentėjo dėl bankų sistemos krizės sukulto kreditų trūkumo.

Galų gale, dėl biudžeto. Žinoma, būtina naudoti biudžetą ir valstybių narių biudžetus nesukuriant tvarumo problemų ateičiai. Vietoj to reikėtų pasinaudoti finansų ir biudžeto politikos suteikiama veiksmų laisve, kurią užtikrina 2005 m. reformuotas Stabilumo ir augimo paktas. Esama daug erdvės lankstumui, tačiau taip pat būtina – ir jūs kartu su Taryba esate už biudžetą atsakinga valdžios institucija – pradėti kurti Europos biudžetą. Be to, tai irgi yra tikros diskusijos tema.

(Plojimai)

Pirmininkė. - Diskusijos baigtos.

Pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį gavau šešis pasiūlymus dėl rezoliucijų⁽¹⁾.

Balsavimas vyks rytoj, 2008 m. spalio 22 d., trečiadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Roberta Alma Anastase (PPE-DE), raštu. – (RO) Sprendimai, kurie buvo priimti 2008 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime, yra strategiškai svarbūs Europos ateičiai. Visų pirma pritariu diskusijoms dėl Lisabonos sutarties ratifikavimo. Europos Sąjungai (ES) reikia įgyvendinti institucines reformas, kurias lemia Sutartis, siekiant užtikrinti, kad organizacija veiktų veiksmingai ir darniai, parodydama daugiau skaidrumo Europos piliečiams. Todėl pirmiausia reikia siekti, kad Lisabonos sutarties ratifikavimo procesas būtų tęsiamas ir būtų baigtas kaip įmanoma greičiau visose 27 valstybėse narėse.

⁽¹⁾ (Žr. protokolą).

Antra, būdama pranešėja dėl regioninio bendradarbiavimo Juodosios jūros regione, taip pat būdama Užsienio reikalų komiteto narė, norėčiau pabrėžti užsienio politikos aspektų svarbą. Norėčiau dar kartą pakartoti, kad reikia skubiai kurti bendrą Europos politiką energetikos srityje siekiant skatinti energetinį saugumą ir Europos vienybę, taip pat būtina įvairinti energijos tiekimą ryžtingai remiant strateginius projektus, pvz., „Nabucco“ dujotiekį.

Pagaliau, pritariu sprendimui stiprinti ES santykius su Rytų kaimynėmis, šiuo atveju su Moldova, pasirašant naują plataus masto bendradarbiavimo susitarimą. Be to, ES reikia ir toliau aktyviai dalyvauti Gruzijos procesuose, taip pat spręsti visus Juodosios jūros regiono konfliktus.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Pirmiausia norėčiau išreikšti padėką Europos Sąjungai pirmininkaujančios Prancūzijos prezidentui N. Sarkozy už energiją, polėkį ir viziją, kuriuos jis parodė vykdydamas jam suteiktus įgaliojimus. Nesvarbu, ar kalbame apie klausimą, susijusį su karu Kaukaze, kurio pavyko išvengti, ar apie veiksmus, kurių buvo imtasi kovojant su finansų ir ekonomikos krize, Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė parodė, kaip labai mums reikia stiprios ir vieningos Europos Sąjungos ir stabilaus pirmininkavimo, kad pasaulyje, kuris labai greitai keičiasi ir tapo daug sudėtingesnis, būtų ginamos mūsų vertybės. Finansų krizės ir tinkamo ekonomikos veikimo būtinybės klausimu pasisakau už tai, kad siekiant atkurti pasitikėjimą valstybės narės įsikišdamos pasinaudotų savo finansiniais pajėgumais. Valstybės narės pasinaudoja ištekliais, kurie nerodomi privataus sektoriaus išlaidų balansuose; kitaip tariant, garantijomis. Šiuo atžvilgiu norėčiau išreikšti mintį, kad reikėtų bandyti pasaulio mastu kurti viešąją valstybių vertinimo priemonę. Ji priklausytų Tarptautiniam valiutos fondui (TVF), o jo atliekamas valdymas būtų neginčytinas ir nepriklausomas. Tokia pasaulio masto viešoji valstybių vertinimo agentūra būtų labai naudinga užtikrinant, kad pasaulio finansai ir ekonomika veiktų tinkamai ir kad taip pat būtų pasiekta reikiamos socialinės pažangos.

Katerina Batzeli (PSE), raštu. – (EL) Susitarimas, kurio buvo pasiekta spalio 15–16 d. Europos Vadovų Taryboje, yra pradžia, tačiau jo nepakanka.

Mes turime iš naujo subalansuoti Europos pinigų sąjungą, atsižvelgdami į plėtros ir socialinę politiką. Mums reikia vienos Bendrijos politikos ir naujo institucinio ir ekonomikos valdymo, kad būtų atkurta esminė euro zonos ekonomikos pusiausvyra.

Iš esmės reikia persvarstyti bendro Europos fondo kūrimą atsižvelgiant į tiesiogines priemones, kurių buvo imtasi kovojant su kredito krize, ir būtina aiškiai pasakyti, kad ilgalaikėje perspektyvoje mokesčių mokėtojams negali būti užkraunama našta. Požiūris, kuriuo kredito krizei leidžiama susireguliuoti pačiai ir kuris iki šiol taikomas nacionaliniu lygmeniu, savyje slepia pavojų, kad bus vykdoma nacionalinė ekonomikos ir socialinė politika ir atsiras daugelio krypčių Europos ekonomika. Reikėtų vengti šio ES institucinio profilio skilimo.

Europa turi išskirtinę istorinę galimybę ir privalo iškelti savo naują ekonomikos ir socialinės raidos modelį, kaip tai pradėjo daryti vykdydama klimato kaitos, energetinio saugumo, socialinio stabilumo ir tvarios ekonomikos politiką. Prasidėjus ekonomikos krizei, ES turi tapti daug stipresnė politiniu ir instituciniu lygmeniu, labiau socialinė ir rodanti kelią klimato kaitos politikos srityje.

Titus Corlăţean (PSE), raštu. – (RO) Norėčiau pritarti 2008 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadoms, susijusioms su būtinybe iš naujo apsvarstyti Europos Sąjungos politiką Rytų kaimynių atžvilgiu, ypač kalbant apie Moldovos Respubliką. Europos Sąjungai į savo politinių prioritetų sąrašą šiuo metu reikia įtraukti Juodosios jūros regioną ir, be abejonės, Moldovos Respubliką.

Mums reikia apibrėžti aiškius įgaliojimus deryboms dėl naujo susitarimo dėl platesnio bendradarbiavimo su šia šalimi, tačiau reikia nustatyti labai aiškią sąlygą, kad reikės akivaizdžios pažangos, o komunistinei Kišiniovo Vyriausybei reikės sąžiningai laikytis demokratijos reikalavimų ir Europos teisės nustatytų normų, taip pat gerbti teismų sistemos nepriklausomumą ir spaudos teisę į idėjų raišką. Būtinybė užgniaužti komunistinių valdžios institucijų antidemokratinį piktnaudžiavimą ir įgaliojimų viršijimą, taip pat teisės aktų pakeitimai siekiant panaikinti nuostatas, draudžiančias dviejų ar keleto šalių pilietybę turintiems piliečiams užimti pareigas viešosiose institucijose, rinkimų įstatymų pakeitimai siekiant jų atitiktis Europos Sąjungos valstybių narių normoms ir Europos Vadovų Tarybos rekomendacijoms yra būtinos išankstinės šio susitarimo pasirašymo sąlygos.

Rumunija buvo ir bus pagrindinė Moldovos Respublikos tolesnės europinės integracijos šalininkė ir aš tikiuosi, kad Moldovos valdžios institucijos imsis konkrečių veiksmų šia linkme.

Daniel Dăianu (ALDE), raštu. – Naujoji Bretton Woods sistema turi būti gerai parengta.

Vis daugiau aukščiausiojo lygio politikų pasisako už pasaulinės konferencijos, skirtos kovai su struktūriniais dabartinės pasaulio finansų sistemos trūkumais ir šios srities tarptautinės struktūros tobulinimui, organizavimą. Nereikia net sakyti, kad šiai istorinei užduočiai vykdyti labai reikalingi bendri senųjų ir naujųjų ekonomikos požiūriu galingiausių valstybių veiksmai. Vis dėlto pasaulinė konferencija (naujoji Bretton Woods sistema) turi būti gerai parengta. Pirma, reikia apibrėžti analitinius pasaulio finansų sistemos pertvarkos pagrindus. Nepaisant vykusio karo, J. M. Keynes ir H. Dexter White ilgą laiką vadovavo ekspertams, kad būtų parengtas tinkamas planas. Turime užtikrinti, kad toks planas būtų parengtas iki priimant sprendimus. Šiuo atveju labai galėtų padėti Jacqueso de Larosiereo vadovaujama grupė. Antra, ekonomikos požiūriu galingiausios valstybės turi sutarti dėl pagrindinių klausimų. Šiuo atveju viskas yra daug sudėtingiau. Labai norėčiau tikėtis, kad ES užims vadovaujamą vaidmenį telkiant pastangas tobulinti tarptautinę finansų sistemą ir kruopščiai persvarstyti reguliavimo ir priežiūros sistemas, kad finansai iš tikrųjų galėtų tarnauti ekonomikai.

Proinsias De Rossa (PSE), raštu. – Europai, įskaitant Airiją, reikia Lisabonos sutarties, jei turime kurti darnią ir veiksmingą politiką kovai su pasaulinėmis finansų sistemos griūties krizėmis, klimato kaite ir didesnės pasaulio dalies neišsivystymu.

Ekonominis nacionalizmas negali atremti šių pasaulinių iššūkių. Jų taip pat neatremtume, jei leisime finansų institucijoms ar tarptautinėms bendrovėms laisvai elgtis savo nuožiūra ir tikėtis, kad kilus krizei jas išgelbės mokesčių mokėtojai.

Mums reikia pasaulinės valdymo sistemos, kuri apimtų tarptautinių finansų rinkų reguliavimą. Iš tikrųjų reikia numatyti galimybę taip apmokestinti šias institucijas, kad jos negalėtų pasinaudoti viena valstybe kitos valstybės sąskaita.

Siekiant stabilizuoti valiutų keitimo rinkas būtina turėti jų apmokestinimo sistemą, kuri taip pat galėtų tapti vertingu ištekliumi užpildant finansavimo spragą, atsiradusią įgyvendinant Tūkstantmečio vystymosi tikslus (TVT).

Tokia rinkliavos sistema paprastai žinoma kaip Tobino mokestis (angl. *Tobin Tax*). James Tobin jį pirmasis pasiūlė JAV panaikinus Bretton Woods sistemą. Šis mokestis turėtų trigubą efektą: pirma, padėtų stabilizuoti valiutų rinkas; antra, užtikrintų svarbius išteklius, kurie padėtų įgyvendinti TVT; trečia, leistų atgauti dalį demokratinės erdvės, kuri iki šiol buvo skirta finansų rinkoms.

Elisa Ferreira (PSE), raštu. – (PT) Bendra Europos valiuta sudarė kliūtį, kuri krizės metu Europos Sąjungą apsaugojo nuo didesnių problemų. Šiuo atžvilgiu euro neginčytinai buvo Europos sėkmė.

Dėl nepakankamo reguliavimo ir rinkų krizės pasipylė vienas kitam prieštaraujantys valstybių narių veiksmai. Buvo skubotai pasiektas susitarimas, kuriam mes pagaliau pritariame, tačiau negalime užmiršti praradimo Komisijos pasyvumo, kai reikėjo trupučio apdairios ir į ateitį nukreiptos vizijos.

Pastaraisiais metais – ne mėnesiais – šis Parlamentas diskutavo ir priėmė tinkamai pagrįstus pasiūlymus dėl reformų, ypač rinkos reguliavimo ir priežiūros srityje. Remdamiesi šia parodyta kompetencija mes reikalaujame, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė ir Komisija, ieškodamos reformos sprendimų, kurie turi atitikti tris tikslus, aktyviai įtrauktų Parlamentą.

Pirma, integruotoje Europoje sisteminė rizika negali būti ir toliau reguliuojama valstybių narių lygmeniu. Būtina imtis struktūrinių veiksmų, vadovaujantis aiškiomis ir nesikeičiančiomis taisyklėmis, kurios užtikrintų, kad sistema bus atspari trikdžiams.

Antra, globalizuotame pasaulyje Europa turi būti aktyvi partnerė kuriant naują tarptautinę sistemą, kuriai priklausytų svarbiausi partneriai.

Trečia, laikais, kai ekonomikos recesija tapo tikrove, mes privalome koordinuotai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo paketą, kuris užtikrintų augimą ir užimtumą, taip pat leistų atkurti šeimų ir verslo pasitikėjimą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Dar kartą buvo praleista svarbi šios diskusijos dalis: kitaip tariant, būtina atsakyti šiuo metu vykdomos politikos, kuri yra pagrindinė dabartinės krizės priežastis. Vis dėlto vakar buvo įdomu klausytis didžiųjų neoliberalizmo gynėjų, kurie dabar pripažįsta, kad reikia kažką keisti, tačiau tik „suteikiant kapitalizmui naują pavidalą“, kaip nurodė prezidentas N. Sarkozy. Būtent todėl vienas iš jų prioritetų yra imigracijos politikos kūrimas, ypač taikant Migrantų grąžinimo direktyvą, kurioje neigiamos pagrindinės žmogaus teisės ir kurioje laikomasi tokio požiūrio į nelegalius imigrantus, tarsi jie būtų nusikaltėliai, o ne žmonės, kurie iš savo šalių bėga nuo bado ir ieško geresnės ateities sau ir savo šeimoms.

Vis didesnis socialinių problemų ignoravimas ir toliau lieka vienu iš pagrindinių jų politikos aspektų. Siekdami kovoti su finansų krize, jie sutelkė nesuskaičiuojamus išteklius ir politinę valią. Vis dėlto atsižvelgiant į socialinę padėtį ir krizę, kuri kilo dėl sumažėjusios perkamosios galios, padidėjusio skurdo, nedarbo ir atsitiktinio bei blogai apmokamo darbo, vis dar trūksta būtinų išteklių ir politinės valios. Iš tikrųjų dėl to, ką jie siūlo, pablogės socialinė padėtis ir padidės nelygybė paskirstant turtą.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Europos Vadovų Taryba patvirtino anksčiau priimtas priemones, kuriomis siekiama gelbėti finansinį kapitalą, kuris yra kapitalizmo sistemos pagrindas, ir užtikrintai „tęsti struktūrines reformas“.

„Naujo pavidalo suteikimas kapitalizmui“ tiesiog reiškia daugiau kapitalizmo – su visais liguistais jo prieštaravimais – daugiau darbuotojų išnaudojimo, daugiau viešųjų paslaugų liberalizavimo ir privatizavimo, taip pat daugiau uždirbtų pajamų pavertimo kapitalu – tai politika, kurią ištikimai įgyvendina socialistų vadovaujama Portugalijos vyriausybė.

Vis dėlto nė žodžiu nebuvo užsiminta apie:

- didėjančius sunkumus, kuriuos patiria darbuotojai ir dauguma gyventojų, atlyginimų ir socialinių išmokų didinimą, pagrindinių prekių ir paslaugų kainų mažinimą arba veiksmingą didėjančių išlaidų, susijusių su nekilnojamojo turto paskolų grąžinimu, pažabojimą;

- veiksmingų investicijų, darbuotojų teisių, viešųjų paslaugų ir stipraus valstybinio sektoriaus verslo – pvz., bankų – skatinimą teisingai paskirstant sukurtą turtą;

- dabartinės ES pinigų politikos ir jos Stabilumo pakto pabaigą, „mokesčių oazių“ galą, struktūrinių fondų stiprinimą ir naudojimą siekiant užtikrinti veiksmingą ekonomikos plėtrą ir gerinti darbuotojų gyvenimo sąlygas.

Kitaip tariant, nebuvo nieko kalbama apie kapitalizmo politikos atsisakymą...

Gábor Harangozó (PSE), raštu. – Atsižvelgiant į šiuo metu vyraujančias išskirtines rinkos sąlygas reikia imtis konkrečių priemonių siekiant užtikrinti pakankamą Stabilumo pakto įgyvendinimo lankstumą. Iki šiol nematyti įvykiai atskleidė Europos finansų sistemos integravimo ribas, kurios išryškėjo susidūrus su tokio didelio masto krize. Reformavus Stabilumo paktą niekas negalėjo tikėtis tokių finansinių neramumų, o ekonomikos sulėtėjimo atveju Stabilumo paktui suteiktas lankstumas atrodo nepakankamas atsižvelgiant į pastaruosius įvykius. Privalome laikytis biudžeto drausmės, tačiau turi būti leidžiama daugiau lankstumo, kad naujosios valstybės narės kaip galima greičiau būtų leista prisijungti prie euro zonos. Pagal galiojančias taisykles finansų krizė iš tikrųjų galėtų neleisti naujosios valstybės narės, kaip numatyta, prisijungti prie euro zonos. Ekonominė logika, kuria grindžiama Europos valiutų keitimo kurso sistema, turėtų būti iš naujo priderinta prie dabartinių finansinių aplinkybių siekiant sukurti tinkamas sąlygas tvarioms finansų rinkoms tose šalyse, kurios siekia prisijungti prie euro zonos. Proceso spartinimas, leidus eiti skirtingais keliais įvedant eurą kiekvienoje iš narystės euro zonoje siekiančių valstybių priklausomai nuo ekonomikos sąlygų, yra galimas sprendimas, nes finansų krizė pabrėžė būtinybę narystės siekiančias valstybes priimti į euro zoną.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), raštu. – (PL) Dabartinė krizė panaši į finansų griūtį, tačiau energija ir maistas taip pat nelieka nuošalyje. Tai ledkalnio viršūnė, kurio pagrindas iš dalies yra pagrindinių moralinių principų žlugimas, o iš dalies – žmonių naivumas. Tai patvirtina spekuliacijos ir nepagrįstos investicijos.

Tokio dalyko kaip amžinasis variklis nėra nei fizikoje, nei ekonomikoje. Kuo vadovavosi asmenys, kurių išmonė atvedė prie pasaulinės finansų sistemos griūties? Mes leidžiamės apgaudinėjami žmonių, kurie turtus susikrovė iš apgaulės. Dabar tikimasi, kad mokesčių mokėtojai gelbės bankų sistemą. Tai tikriausiai kainuos daugiau nei visas Europos Sąjungos biudžetas. Finansinis sukrėtimas iš pradžių buvo juntamas Jungtinėse Amerikos Valstijose, tačiau jo padariniai turėjo poveikį visam pasauliui. Kai kurios šalys, pvz., Islandija, atsidūrė ant paties bedugnės krašto. Kiti padariniai tikriausiai atsiris kaip atsimušusi banga ir sukels dar daugiau nuostolių. Ar tai gali turėti kokią nors teigiamą poveikį? Galbūt gali. Galbūt mes suvoksime, kad neverta nieko statyti ant smėlio iliuzijų ir neteisingų prielaidų ir kad reikia tvirto, patikimumo ir solidarumo grįsto pagrindo. Kalbame ne tik apie tai, kad frazė „saugus kaip banke“ atgautų savo ankstesnę prasmę. Kalbame apie mūsų ateitį ir mūsų vaikų ateitį. Rinkos ekonomikos arba, kitaip tariant, kapitalizmo veikimas turi būti pagrįstas patikimais ir tvariais principais, iš kurių svarbiausias yra sąžiningumas.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Tarybos Pirmininko pareigas einančiam asmeniui už, mano nuomone, teisingą argumentavimą: aplinkosaugos

interesams pirmenybė turėtų būti teikiama ir gerais, ir blogais laikais. Jūsų atsakymai F. Wurtzui, D. Cohn-Benditui ir M. Schultzui taip pat buvo tinkami.

Noriu išreikšti susirūpinimą ypač dėl prekybos išmetamųjų teršalų leidimais baigties. Jei apsvarstytume tai, kas šiame Parlamente buvo nuveikta šį rudenį, tai Parlamento pozicijos negalėtume laikyti demokratinio proceso išdava. Ši veikla atsiduoda perdėtu skubėjimu, o komitetai nežinojo, dėl ko balsavo. Pakeitimai, kurie buvo pateikti, primena apgavystę, o mumis buvo manipuluojama, mes buvome klaidinami. Mūsų pranešėjas ir mūsų frakcijos koordinatorius visus apgaudinėjo nesilaikydamas sprendimo, už kurį balsavo frakcija. Iki šiol Parlamentui neteko nieko panašaus matyti.

Komisija yra viena iš kaltininkų. Ji per vėlai pateikė milžinišką teisės aktų paketą ir tada išpėjo jo neliesti siekiant tarptautinės darnos kalbant apie klimato kaitos klausimą. Dėl to turime blogą prekybos išmetamųjų teršalų leidimais modelį, kuris, jei bus įgyvendintas, padidins išlaidas ir sukels grėsmę užimtumui Europoje. Bet koks vienašališkai rengiamas aukcionas tiesiog užkraus papildomą mokesčių našta. Nematau jokios naudos aplinkai, jei siekiant kovos su klimato kaita ši našta tektų Europos produktams, kurie gaminami taikant švariausias pasaulio technologijas.

Aukcionai tiesiog pašalina taršą iš Europos, ją perkelia kur nors kitur, o mums atneša nedarbą. Tai nėra nei gera, nei atsakinga aplinkosaugos politika. Mums reikia veiksmingesnės klimato politikos.

Išmetami teršalai turi būti mažinami remiantis mūsų prisiimtais įsipareigojimais. Mūsų alternatyva taip pat nusipelnė būti tinkamai apsvarstyta Parlamente. Daug valstybių narių ją remia, ją taip pat remia Europos pramonininkų konfederacija ir visos Europos profesinių sąjungų judėjimas. Dar vienas svarstymas pašalintų demokratijos trūkumą, kuris šiuo metu atsirado Parlamente.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Krizė, kilusi tarp Rusijos ir Gruzijos, kartu su finansų krize pateikė ne tik teorinių, bet ir praktinių įrodymų, kad reikalinga Europos institucijų reforma. Europos vienybė, kuri būtų išreiškiama vienu balsu, yra vienintelis atsakas tokiose padėtyse. Lisabonos sutarties įgyvendinimas yra tikrai būtinas. Nuo gruodžio mėn., nepaisydama galimų padarinių, Taryba turės priimti sprendimą, kuriuo būtų judama šia linkme. Finansinis, energetinis ir politinis saugumas, taip pat Europos projekto pagrindinių vertybių konsolidavimas gali būti užtikrintas tik glaudžiai bendradarbiaujant su mūsų kaimynėmis.

Rytų partnerystės iniciatyva į santykius su mūsų kaimynėmis įneša naują politinę dimensiją, papildydama ir plėsdama projektus, kurie jau vykdomi Juodosios jūros regione, skatinant institucinę sistemą, kuri susitarimus padeda papildyti liberalesne vizų kontrole, kurti laisvos prekybos zoną ir sudaryti strategines partnerytes su mūsų Rytų kaimynėmis.

Kalbant apie Europos Sąjungos plėtrą yra aiškiai juntamas nuovargis, tačiau mes negalime sau leisti ilgą laiką nepriimti į Europos Sąjungą tokių šalių kaip Moldova ir Ukraina. Rytų partnerystei reikia perduoti aiškią žinią, toms šalims reikalingos gairės, kurios atveria galimybes prisijungti prie ES, žinoma, tik jei visose srityse jos pasieks reikalaujamą lygį.

Esko Seppänen (GUE/NGL), raštu. – (FI) ES vadovų susitikime buvo aptarta, kaip pačios JAV ekonomikos „Kinijos sindromas“, t. y. Wall Streeto finansų ekonomikos branduolio griūtis, radioaktyviai užteršė taip pat Europos rinkas. Dėl to pasaulis juda link JAV dominavimo eros pabaigos. Šios šalies įtaka sumenko, kai jos laivas, kurio pavadinimas „Kapitalizmas“, užplaukė ant radikaliųjų liberalų ideologijos seklumos.

Tikėkimės, kad naujasis šalies neturtas ir sunkumai gauti paskolas pagreitins Amerikos karinių veiksmų pabaigą jos okupuojamose šalyse. Turint omenyje tai, kokia okupacinė valstybė yra Jungtinės Amerikos Valstijos, Rusijos perdėtos karinės operacijos Pietų Osetijoje iš tikrųjų susilaukė daug dėmesio. Turėtume būti patenkinti aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatais, nes ekstremistinių ES šalių ir Amerikos fundamentalistų raginimai izoliuoti Rusiją nesulaukė paramos.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), raštu. – (HU) Neturime leisti, kad Europa sumokėtų finansų krizės ir spekuliacijų, kurios prasidėjo Jungtinėse Amerikos Valstijose, kainą. Eiliniai žmonės neturi kentėti dėl bankų trumparegiškumo ir spekuliantų gobšumo padarinių.

Europos Vadovų Tarybos patvirtintas paketas tikriausiai pasipriešins finansinio cunamio jėgai. Svarbiausia Europos Sąjungos ir valstybių narių vyriausybės užduotis turi būti visomis įmanomomis priemonėmis palengvinti socialinius ir ekonominius krizės padarinius, užkirsti kelią ilgai recesijai ir apsaugoti investicijas.

Turime kaupti rezervus, kad apsaugotume savo piliečius. Tam Europos šalys yra priverstos taikyti nepaprastąsias priemones, mažinti biudžeto išlaidas, laikinai atidėti numatytą mokesčių mažinimą ir netgi

didinti mokesčius. Tai vyksta nuo Prancūzijos iki Didžiosios Britanijos, nuo Italijos iki Latvijos. Vis dėlto vienintelis būdas pasiekti šio tikslo yra nacionalinis sutarimas; kiekvienas, kuris tam prieštarauja, stumia nacionalinių finansų stabilumą į pavojų.

Būtina iš naujo apvarstyti rinkos ekonomikos pagrindus. Socialinė rinkos procesų kontrolė yra privaloma ne siekiant trukdyti konkurencijai, o siekiant jai taikyti būtiną reguliuojančią priežiūrą. Europos Parlamentas remia idėją dėl Europos lygmens finansų ir kapitalo rinkos priežiūros institucijos, kurią anksčiau pasiūlė Vengrijos ministras pirmininkas Ferenc Gyurcsány.

Nepriimtina, kad kaltieji pabėgtų ir neturėtų už tai atsakyti. Jų daugiamilijoninių atlyginimų išaldymas nėra bausmė. Tie, kurie kalti dėl sukeltos tarptautinės finansų krizės, neturi išvengti baudžiamojo poveikio priemonių, įskaitant turto konfiskavimą ir lėšų išaldymą.

8. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkė. – Kitas klausimas – balsuoti skirtas laikas.

(Dėl balsavimo rezultatų ir kitos informacijos žr. protokolą.)

*
* *

Jan Andersson, pranešėjas. – (SV) Gerb. pirmininke, mes vėluojame. Mes turime diskutuoti dėl daugelio pranešimų, o pranešimas, už kurį esu atsakingas, yra paskutinis balsavimo sąrašas. Kadangi gali būti, kad daug EP narių paliks Parlamentą, norėčiau, kad balsavimą dėl J. Anderssono pranešimo atidėtume iki rytojaus. Noriu taip pat išgirsti, ar kitos politinės frakcijos remia šį pranešimą.

(Plojimai)

Pirmininkė. - Man tai atrodo priimtina.

Ar nebus prieštaraujančių?

Tada toks ir bus sprendimas.

(Balsavimas dėl J. Anderssono pranešimo (A6-0370/2008) atidedamas iki 2008 m. spalio 22 d.)

*
* *

8.1. Spręsti padidėjusių naftos kainų problemą (balsavimas)

8.2. Europos bendrijos ir Naujosios Zelandijos susitarimas dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje (A6-0367/2008, Angelika Niebler) (balsavimas)

8.3. Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos ir Europos bendrijos bendradarbiavimo memorandumas dėl saugumo auditų ir (arba) patikrinimų bei susijusių klausimų (A6-0374/2008, Paolo Costa) (balsavimas)

8.4. Motorinių transporto priemonių valdytojų civilinė atsakomybė (kodifikuota redakcija) (A6-0380/2008, Diana Wallis) (balsavimas)

8.5. Paprasti slėginiai indai (kodifikuota redakcija) (A6-0381/2008, Diana Wallis) (balsavimas)

8.6. Medicinos produktų papildomos apsaugos liudijimas (kodifikuota redakcija) (A6-0385/2008, Diana Wallis) (balsavimas)

- 8.7. EB steigimo sutarties priede pateikto protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymas (kodifikuota redakcija) (A6-0386/2008, Diana Wallis) (balsavimas)**
- 8.8. Tam tikrų grupių susitarimai ir suderinti veiksmai oro transporto sektoriuje (kodifikuota redakcija) (A6-0379/2008, Diana Wallis) (balsavimas)**
- 8.9. Bendrijų nuosavų išteklių sistema (A6-0342/2008, Alain Lamassoure) (balsavimas)**
- 8.10. Pamatinis sprendimas dėl įrodymų gavimo baudžiamuosiuose procesuose (Europos orderis) (A6-0408/2008, Gérard Deprez) (balsavimas)**
- 8.11. Menkių išteklių atkūrimas (A6-0340/2008, Niels Busk) (balsavimas)**
- 8.12. Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimas (A6-0399/2008, Reimer Böge) (balsavimas)**
- 8.13. Taisomojo biudžeto Nr. 7/2008 projektas (A6-0412/2008, Kyösti Virrankoski) (balsavimas)**
- 8.14. Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų panaudojimas (A6-0405/2008, Reimer Böge) (balsavimas)**
- 8.15. Europos Sąjungos ir skurdžių labiausiai klimato kaitos pažeidžiamų besivystančių šalių Pasaulinio klimato kaitos aljanso sukūrimas (A6-0366/2008, Anders Wijkman) (balsavimas)**
- 8.16. Valdymas ir partnerystė nacionaliniu, regioniniu ir projektų pagrindu regioninės politikos srityje (A6-0356/2008, Jean Marie Beaupuy) (balsavimas)**
- 8.17. „Geresnė teisėkūra 2006 m.“ pagal Protokolo dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 9 straipsnį (A6-0355/2008, Manuel Medina Ortega) (balsavimas)**
- 8.18. 24-oji Komisijos metinė Bendrijos teisės taikymo kontrolės ataskaita (A6-0363/2008, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg) (balsavimas)**
- 8.19. Reguliavimo agentūrų institucinių aspektų būsimo nustatymo strategija (A6-0354/2008, Georgios Papastamkos) (balsavimas)**
- 8.20. Kaltinimai Josephui Kony ir jo teismo procesas Tarptautiniame baudžiamajame teisme (B6-0536/2008) (balsavimas)**
- 8.21. Programa „Erasmus Mundus“ (2009–2013 m.) (A6-0294/2008, Marielle De Sarnez) (balsavimas)**
- 8.22. Keleivinių laivų saugos taisyklės ir standartai (nauja redakcija) (A6-0300/2008, József Szájer) (balsavimas)**

**8.23. Ribotas genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimas (nauja redakcija)
(A6-0297/2008, József Szájer) (balsavimas)**

**8.24. Krovinių ir keleivių vežimo jūra statistinės ataskaitos (nauja redakcija)
(A6-0288/2008, József Szájer) (balsavimas)**

**8.25. Bendrijos statistiniai duomenys, susiję su prekyba tarp valstybių narių
(A6-0348/2008, Eoin Ryan) (balsavimas)**

8.26. Bylose, susijusiose su santuoka, taikytina teisė (A6-0361/2008, Evelyne Gebhardt) (balsavimas)

- Prieš pradedant balsavimą

Panayiotis Demetriou, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, žodinis pakeitimas, kurį noriu pasiūlyti, yra toks: „Sutuoktiniai gali susitarti nustatyti teisę, taikytiną santuokos nutraukimui ir gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymui, jei tokia teisė atitinka Sutartyse ir Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijoje apibrėžtas pagrindines teises ir viešosios politikos principą.“

Šis žodinis pakeitimas riboja sutuoktinių teisę pasirinkti teisę, kaip nurodyta 20 straipsnyje. Manau, kad jis atitinka PPE-DE frakcijos politiką, kuri norėjo apriboti teisės pasirinkimą, kad ši atitiktų pagrindines teises ir viešosios politikos principą. Taigi teisėjas, susidūręs su tokiu sutuoktinių prašymu taikyti užsienio valstybės teisę, nuspręs ir pasakys, kad tai nepriimtina, jei ji neatitinka viešosios politikos ar pagrindinių teisių.

Evelyne Gebhardt, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, galiu priimti šį pakeitimą, nes jis yra savaime suprantamas. Žinoma, taikoma teisė turi atitikti mūsų sutarčių principus ir Pagrindinių teisių chartiją. Nematau jokių problemų dėl šio pakeitimo.

Pirmininkė. - Ar bus prieštaraujančių įtraukti šį žodinį pakeitimą?

Prieštaraujančių nematau.

(Žodinis pakeitimas priimtas)

Carlo Casini (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, be abejo, sutinku, kad pasirenkant teisę turi būti gerbiamos žmogaus teisės ir Sąjungos pagrindinės teisės. Problema ne ta. Jei sutuoktiniai gali pasirinkti teisę, tai kyla klausimas, – aš atkreipčiau dėmesį į tai, kad teisės pasirinkimas yra išimtis visose teisės sistemose, – ar ši teisė turi būti vienos iš 27 Europos Sąjungos valstybių narių teisė, ar bet kurios kitos pasaulio valstybės teisė.

Todėl aš neprieštarauju šiam pakeitimui, tačiau jaučiu, kad jis gali sukliudyti balsuoti dėl kitų Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos pateiktų pakeitimų, kuriais nustatoma, kad gali būti pasirenkama tik vienos iš 27 Europos Sąjungos valstybių narių teisė.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, šios diskusijos aiškiai rodo, kad ši tema dar nėra pakankamai subrendusi. Šiuos klausimus, be abejonės, būtina aptarti komitete. Būtent todėl, remdamasis Darbo tvarkos taisyklėmis, norėčiau paprašyti grąžinti šį pranešimą komitetui.

(Prašymas grąžinti komitetui atmestas)

- Pasibaigus balsavimui dėl 32 pakeitimo

Evelyne Gebhardt, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos, Europos Parlamento Socialistų frakcijos, Žaliųjų / Europos laisvojo aljanso frakcijos ir Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos susitarimas buvo toks: jei mes pritariame šiam žodiniam PPE-DE pakeitimui, visi kiti PPE-DE pakeitimai bus panaikinti. Tikiuosi, kad PPE-DE atsiims šiuos pakeitimus.

Panayiotis Demetriou, PPE-DE frakcijos vardu. – (EL) Gerb. pirmininke, tiesa, kad susitarime buvo ši sąlyga. Ponas C. Casini buvo kitokios nuomonės. Manau, kad PPE-DE pakeitimus apima mano pateiktas žodinis pakeitimas, kuris buvo priimtas, ir nėra reikalo balsuoti dėl šių pakeitimų, kurie buvo pateikti būtent siekiant paremti prašymą apriboti šią teisę.

Pirmininkė. - Vadinasi, 32–37 pakeitimai negalioja.

Todėl tęsime toliau. Frakcijos turi ką pranešti.

- *Prieš balsuojant dėl teisėkūros rezoliucijos*

Cristiana Muscardini (UEN). - (FR) Gerb. pirmininke, mes kartais turime užsidėti akinius, kad pamatytume, ar yra EP narių, pagal Darbo tvarkos taisyklės prašančių kalbėti su Pirmininku.

Kaip žinote, viena frakcija gali priimti pakeitimus, kuriuos atmetė kita frakcija. Mes nesame patenkinti tuo, ką sakė C. Casinis. Mes balsuosime dėl pakeitimo, kuriam pritarė Sąjungos už tautų Europą frakcija.

Pirmininkė. - Ponia Ch. Muscardini, aš ką tik pasakiau, kad pakeitimai negalioja. Kadangi jie negalioja, aš negaliu jų pateikti balsavimui.

8.27. Atokiausiuose Bendrijos regionuose registruoto žvejybos laivyno valdymas (A6-0388/2008, Pedro Guerreiro) (balsavimas)

9. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- **Pranešimas: Anders Wijkman (A6-0366/2008)**

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Pritariu pasiūlymui sukurti Europos Sąjungos, mažiausiai išsivysčiusių šalių ir mažose salose esančių besivystančių valstybių Pasaulinį klimato kaitos aljansą. Prisitaikymas prie klimato kaitos gali pareikalauti 80 mlrd. USD dydžio išlaidų, nes svarbiausia, žinoma, būtų sustabdyti atogrąžų miškų kirtimą. Šiam tikslui skyrėme 60 mln. EUR sumą, kuri prilygsta mažiau nei 1 %, tačiau tai yra reikšminga suma labiausiai pavojuje atsidūrusioms šalims, jei ji bus panaudota veiksmingai. Aljansas suteikia progą labiausiai nepasiturinčioms šalims prisitaikyti prie klimato kaitos, jei jis veiks kaip orientyras ir metodologinis stichinių nelaimių rizikos valdymo centras. Pagrindinė silpnoji vieta yra nepakankamas milžiniško veiklos rūšių skaičiaus koordinavimas. Aljansas turėtų ne pakeisti humanitarinę pagalbą, o padėti sumažinti tikėtinų katastrofų mastą teikiant pagalbą naujoviškais programomis, stiprinant administracines nacionalinio ir vietos lygmens struktūras, taip pat šviečiant pavojuje atsidūrusių salų gyventojus.

Bogdan Pęk (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, balsavau prieš, nes esu įsitikinęs, kad visa išmetamo anglies dioksido drastiško mažinimo koncepcija, kurią pasiūlė Komisija, Europos Parlamentas ir Europos Vadovų Taryba, iš esmės yra neteisinga ir neturi tinkamo teisinio pagrindo. Be to, jei ši politika turėtų būti įgyvendinama Lenkijoje, mano šalis prarastų daugiau nei iki šiol bendrai gavo tiesioginių išmokų, netiesioginių subsidijų ir paramos, ir vis dar liktų sumokėti nemažą sumą. Tai reiškia, kad ši politika būtų pražūtinga daugelio besivystančių šalių ekonomikai. Tai būtų negeras pavyzdys likusiai planetos daliai, iš kurios tikimasi, jog remdamasi Europoje pasiektais rezultatais ši principą ji įgyvendins pasauliniu mastu. Vis dėlto jei ši politika būtų įgyvendinta tik Europoje, tai būtų vien nereikalingas 500 mlrd. EUR švaistymas.

- **Pranešimas: Jean-Marie Beaupuy (A6-0356/2008)**

Victor Boştinaru, PSE frakcijos vardu. - Gerb. pirmininke, pranešimas susijęs su sanglaudos politikos ateitimi. Buvo sunku surasti pragmatiškų atsakymų, tinkamų visoms 27 valstybėms narėms ir jų skirtingoms valdymo ir partnerystės sistemoms. Pranešėjui pavyko pateikti labai konkrečius pasiūlymus. Kalbėdamas apie valdymą, norėčiau pabrėžti du dalykus. Regionų ir vietos valdžios institucijoms turime suteikti įgaliojimų, kurie leistų geriau ir veiksmingiau pasidalyti atsakomybe. Taip pat labai svarbu apsvaistinti nepakankamą kompetenciją ir administracinius pajėgumus regionų ir vietos lygmenimis tvarkant lėšas ir projektus. Kalbant apie partnerystę, pranešime teisingai raginama skatinti visuotinio dalyvavimo procesus ir išsipareigojimą. Mums reikia įtraukti kiek įmanoma daugiau suinteresuotųjų subjektų visais politikos ir įgyvendinimo lygmenimis, o siekiant šio tikslo mums reikia kuo mažiau privalomų normų.

Esu labai patenkintas tuo, kaip pranešėjas atsižvelgė į mūsų visų pasiūlymus ir susirūpinimą, ir dar kartą sveikinu pranešėją su puikiai atliktu darbu.

Zita Pleštinšká (PPE-DE). – (SK) Kadangi esu dirbusi vietos savivaldoje, manau, kad partnerystės principas yra pagrindinė ES sanglaudos politikos sudedamoji dalis, taip mano ir pranešėjas Jean Marie Beaupuy. Todėl balsavau už šį pranešimą.

Sėkmingai partnerytei reikia tam tikrų investicijų proceso pradžioje, tačiau vėliau bus sutaupoma laiko ir pinigų, padidės veiksmingumas. Programos „Erasmus“, skirtos išrinktiems vietos atstovams, kūrimas padėtų keistis pasiteisinusia patirtimi ES viešųjų reikalų administravimo srityje.

Raginu atsakingas institucijas, ypač dvylika Europos šalių, kurioms priklauso mano šalis, Slovakija, 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu rūpestingai taikyti partnerystės principą ir pasinaudoti istorine galimybe panaikinti skirtumus regionuose. Vietos politikai labai gerai išmano savo darbo sritį ir gali rasti veiksmingiausius savo miestelių ir kaimų problemų sprendimus ir todėl aš raginu valstybes nares decentralizuoti valdžią siekiant ES sanglaudos politikos įgyvendinimą iš centrinio lygmens perduoti regionų lygmeniui.

– **Pranešimas: Marielle De Sarnez (A6-0294/2008)**

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Kaip ir aukštasis mokslas, aš nuoširdžiai pritariu antrajai programos „Erasmus Mundus“ pakopai. Esu įsitikinęs, kad nieko nereikia įtikinėti, jog jaunų talentingų žmonių, kilusių iš įvairių pasaulio šalių, integracija yra labai svarbi kuriant ir palaikant taiką ne tik mūsų žemyne, bet ir visame pasaulyje. Taip plečiamas studentų akiratis ir jie išmoka naujai žvelgti į dalykus. Visa tai vyksta dėl tiesioginių ryšių, užsienio kalbos pamokų ir susipažįstant su skirtingomis kultūromis. Studentai tampa atviresni ir įgyja daugiau tolerancijos. Būtent dėl šių priežasčių aš ryžtingai remiu naująją koncepciją, pateiktą dokumente dėl programos „Erasmus Mundus“.

Philip Claeyns (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, balsavau prieš M. De Sarnez pranešimą, nes man nepriimtina, kad programa būtų pratęsiama neįtraukus jokių esminių pakeitimų, kuriais būtų atsižvelgiama į Europos studentų, siekiančių gauti stipendijas, diskriminavimą ne Europos studentų atžvilgiu. Ne Europos studentas per metus gauna 21 000 EUR stipendiją, o Europos studentas, kuris pagal programą „Erasmus Mundus“ nori studijuoti už Europos Sąjungos ribų, gali tikėtis vos 3 100 EUR. Kadangi neįmanoma objektyviai paaiškinti ar pagrįsti tokio didelio skirtumo, toks diskriminavimas negali ir iš tikrųjų neturi ilgiau išlikti.

– **Pranešimas: Jozsef Szajer (A6-0297/2008)**

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Būdamas pranešėju, o šiuo atveju – Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonės referentu dėl pranešimo dėl riboto genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimo, noriu dar kartą pabrėžti, kad Europos Parlamentui būtina suteikti svarbesnį vaidmenį dalyvaujant priežiūros procedūrose. Europos piliečiai bijo neskaidraus GMO naudojimo, o Parlamento vykdoma priežiūra reiškia atvirumą ir skaidrumą. Nepasitikėjimą galima sumažinti tik visiškai atsivėrus. Genetiškai modifikuotų mikroorganizmų atveju taip pat turėtų būti siekiama privalomo Europos Parlamento dalyvavimo svarstant sveikatos ir aplinkos saugumo klausimus. Man malonu, kad mano pasiūlymus dėl pakeitimų šiuo klausimu, kuriems vienbalsiai pritarė Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas, dabar taip pat patvirtino Europos Parlamentas.

– **Pranešimas: Evelyn Gebhardt (A6-0361/2008)**

Carlo Casini (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, jaučiu, kad turiu suprantamiau paaiškinti, kodėl nesutinku, ir laikau, kad yra neteisinga, jog Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos pateikti pakeitimai dėl E. Gebhardt pranešimo turėtų būti panaikinti dėl balsavimo, kuris vyko dėl visiškai kito klausimo.

Vienas dalykas yra sakyti, kad galima pasirinkti bet kurios pasaulio šalies teisę, jei tik ji nepažeidžia žmogaus teisių, ir visiškai kitas dalykas sakyti, kad galima pasirinkti vienos iš Europos Sąjungos valstybių narių teisę. Tai du skirtingi dalykai ir todėl tikiu, kad yra neteisinga, jog pakeitimai pastaruoju klausimu turėtų būti panaikinti.

Vis dėlto pritariu – ir tikiuosi, kad vykstant diskusijoms dėl šio reglamento mano argumentas bus priimtas – pastangoms derinant Europos teisę sukurti Europos teisės erdvę. Nėra prasmės taikyti, pvz., Kinijos teisę arba kurios nors tolimos Ramiojo vandenyno valstybės teisę tokioje keblioje srityje kaip santuokiniai ryšiai, jei iš tikrųjų reikia neatidėliotinai suvienyti 27 Sąjungos valstybes nares.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Skyrybos, deja, priklauso tamsiajai Europos civilizacijos pusei, o vadinamųjų tarptautinių skyrybų skaičius didėja. Visada labiausiai kenčia vaikai. Tarptautinės skyrybos taip pat sukelia ginčus dėl to, kurioje šalyje vyks procesas, kurio metu bus nuspręsta dėl vaikų ateities. Pritariau priemonei, kuri užtikrina aiškesnes taisykles vadinamosioms tarptautinėms sutuoktinių poroms, kurios ketina skirtis, nes ji leis abiem pusėms bendru sutarimu pasirinkti atitinkamą teisimą, taigi ir teisę tos valstybės narės, su kuria jie turi tam tikrą ryšį. Tai svarbu, ypač tada, kai poros gyvena šalyje, kai nė vienas iš jų galbūt nėra šios šalies piliečiai. Valstybių narių teisės normos ganėtinai skirtingos ir todėl tai yra dar vienas pasiekimas, kad Europos Parlamentas į priemonę įtraukė užduotį Komisijai sukurti viešąją informacinę sistemą internete, kuri apimtų pačius įvairiausius klausimus. Reikėtų paminėti, kad šiuo metu tarptautinės skyrybos kasmet liečia šimtą septyniasdešimt tūkstančių porų ir jų vaikų.

David Sumberg (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dėkoju, kad mane pakvietėte. Aš ir konservatorių atstovai Parlamente balsavome prieš šį E. Gebhardt pranešimą. Prieš patekdamas į Parlamentą, Didžiojoje Britanijoje dirbau advokatu ir laikas nuo laiko taip pat tekdavo dalyvauti santuokos nutraukimo bylose. Manau, kad tai būtų žingsnis atgal. Kiekviena nacionalinė valstybė nustato teisę, kuri galėtų būti taikoma tokiose bylose.

Nėra reikalo Europos Komisijai ar bet kuriai kitai Europos institucijai kištis. Visos mūsų šalys turi skirtingas tradicijas, skirtingą požiūrį į skyrybas, skirtingus įsitikinimus, skirtingas religijas, skirtingus santykius šeimose ir todėl yra teisinga ir tinkama, kad kiekviena konkreti šalis tai atspindėtų. Mes neturėtume prisiimti prievolės, kurią mums skirtų aukštesnio lygmens institucija, mums nurodanti, ką daryti.

Dėkoju, kad suteikėte man šią progą ir kad savo politinėje karjeroje sulaukiau įsimintino momento, kai tikrai galiu pasakyti, jog kalbėjau, neskaitant jūsų, gerb. pirmininke, visiškai tuščiai salei.

Raštiški paaiškinimai dėl balsavimo

– Pranešimas: Angelika Niebler (A6-0367/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Balsavau už A. Niebler pranešimą (A6-0367/2008) dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Naujosios Zelandijos – kuri yra vienintelė Europai nepriklausanti pramoninė valstybė, su kuria Europos bendrija dar nėra sudariusi susitarimo dėl mokslo ir technologijų – Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje sudarymo Europos bendrijos vardu.

Šiuo metu Bendrijos ir Naujosios Zelandijos bendradarbiavimas grindžiamas neoficialiu Komisijos ir Naujosios Zelandijos susitarimu dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje, kuris buvo pasirašytas 1991 m. gegužės 17 d. Vis dėlto šis susitarimas neužtikrina šio bendradarbiavimo institucinio koordinavimo ir jame nepateiktos konkrečios taisyklės, susijusios su intelektinės nuosavybės teisių nagrinėjimu ir apsauga. Savo pastarosios kelionės į Naująją Zelandiją metu turėjau progą pasikalbėti su kai kuriais šios šalies aukščiausiojo lygio pareigūnais, kurie patvirtino savo siekius stiprinti šį bendradarbiavimą vykdant maisto, žemės ūkio ir biotechnologijų, informacinių ir ryšių technologijų, sveikatos, aplinkosaugos ir mokslininkų judėjimo programas.

Šie sektoriai visiškai sutampa su tais sektoriais, kuriuos Komisija laiko svarbiausiais ir perspektyviausiais Europos Sąjungai siekiant tolesnio bendradarbiavimo, leidžiančio jai iki galo pasinaudoti galimybėmis, kurias teikia bendradarbiavimas su pramonine valstybe.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ir Anna Ibrisagic (PPE-DE), raštu. – (SV) Švedijos konservatoriai remia Komisijos pasiūlymą kurti specialią programą, skirtą padėti nepasiturinčioms besivystančioms šalims pasirengti klimato kaitos padariniams ir prie jų prisitaikyti. Mes taip pat pritariame pagrindiniam Parlamento pranešimo dėl Komisijos pasiūlymo turiniui ir todėl nusprendėme balsuoti už šį pranešimą.

Vis dėlto mes prieštaraujame reikalavimui didinti 2010 m. biudžetą nuo šiuo metu skirtų 60 mln. EUR iki 2 mlrd. EUR, iš kurio būtų finansuojamas Pasaulinis klimato kaitos aljansas. Mes taip pat prieštaraujame pasiūlymui šio biudžeto padidėjimo finansavimui skirti ne mažiau kaip 25 % pajamų, kurios ateityje bus gautos išmetamųjų teršalų prekybos sistemos aukcionuose.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Reglamente (EB) Nr. 639/2004 numatoma keletas nukrypti leidžiančių nuostatų, kurios taikomos įtraukimo į žvejybos laivyną ir pasitraukimo iš žvejybos laivyno tvarkai, numatyta Reglamente (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką 13 straipsnyje.

Vis dėlto dėl pavėluoto Komisijos teisinės priemonės, kuri leidžia valstybėms narėms skirti valstybės pagalbą, patvirtinimo, taip pat dėl laivų statyklų ribotų pajėgumų buvo neįmanoma suspėti iki galutinio termino, susijusio su laivų, kurių remontui galima pasinaudoti valstybės pagalba, įtraukimu į žvejybos laivyną iki 2008 m. gruodžio 31 d., kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 639/2004.

Šiame pranešime Europos Parlamentas, o konkrečiai jo Žuvininkystės komitetas, siekė pratęsti galutinius valstybės pagalbos, numatytos laivų atnaujinimui ir registracijai, terminus, turėdamas omenyje ir šiuo metu galiojantį Reglamentą, ir Europos Komisijos pateiktą pasiūlymą, pagal kurį galutinis terminas turi būti pratęstas tik vienais metais, kitaip tariant iki 2009 m. gruodžio 31 d.

Valstybės pagalbos, skirtos atokiausių Bendrijos regionų laivynams atnaujinti, termino pratęsimas iki 2009 m. gruodžio 31 d. ir galimybė registruoti laivus iki 2011 m. gruodžio 31 d. yra gyvybiškai svarbi pagalba atsižvelgiant į minėtas kliūtis.

Todėl balsavau už šį pranešimą.

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) Liepos 19–27 d. kaip Europos Parlamento vienuolikos asmenų delegacijos narė lankiausi Naujojoje Zelandijoje. Ši pažangi ir turtinga šalis, kurioje gyva Europos dvasia, nuo Slovakijos yra nutolusi daugiau nei 27 000 km. Mūsų susitikimai su Oklendo universiteto Europos instituto ir Kraisčerčo mieste esančio Kenteberio universiteto studentais buvo labai įkvepiantys. Kalbėjome apie Europos bendrijos Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo veiklos programą ir apie ES ir Naujosios Zelandijos bendradarbiavimo mokslo ir mokslinių tyrimų srityje galimybes. Būtent dėl šios priežasties konsultavimosi procedūroje pritariu Europos bendrijos ir Naujosios Zelandijos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje sudarymui ir todėl balsavau už pranešėjos A. Niebler pranešimą.

Naujoji Zelandija yra viena iš mažiausiai užterštų pasaulio šalių ir tuo ji teisėtai didžiuojasi. Naujosios Zelandijos gyventojai vadovaujasi šūkiu „Ekologiška, švaru ir saugu“. Hidroelektrinėms tenka 2/3 šalyje pagaminamos elektros energijos. Milžiniški karšto vandens ištekliai taip pat naudojami elektros energijai gaminti. Visiškai nėra atominės energetikos.

Tvirtai tikiu, kad bendradarbiavimas kovoje su klimato kaita ir bandymas rasti bendrą požiūrį mokslo, mokslinių tyrimų ir naujovių srityse pasirodys esąs abipusiai naudingas.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsavau už A. Niebler pranešimą dėl Europos bendrijos ir Naujosios Zelandijos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje sudarymo. Kaip matome iš pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo, naujoji Zelandija yra vienintelė Europai nepriklausanti pramoninė šalis, su kuria Bendrija dar nėra sudariusi oficialaus susitarimo mokslo ir technologijų srityje. Dėl šios priežasties ir atsižvelgdamas į technologijų naujovių sudėtingumą ir mokslo pažangos spartą, manau, kad šiuo metu Bendrijai kaip niekada anksčiau reikėtų oficialiai patvirtinti vykstančio bendradarbiavimo susitarimą, kad būtų galima stiprinti bendradarbiavimą, ypač tuose sektoriuose, kurie yra kaip niekad svarbūs, pvz., sveikatos, biotechnologijų ir informacinių bei ryšių technologijų srityse.

Manau, kad tai leis Bendrijai iki galo pasinaudoti galimybėmis, kurias teikia bendradarbiavimas su Naująja Zelandija, vykdomas remiantis veiksmingos intelektinės nuosavybės apsaugos ir teisingo intelektinės nuosavybės teisių pasidalijimo principais.

– **Pranešimas: Paolo Costa (A6-0374/2008)**

Bogusław Liberadzki (PSE), raštu. – (PL) Gerb. pirmininke, balsavau už pranešimą dėl nuomonės dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo sudaryti Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos ir Europos bendrijos bendradarbiavimo memorandumą dėl saugumo auditų ir (arba) patikrinimų bei susijusių klausimų (COM(2008)0335 – C6-0320/2008 – 2008/0111(CNS)).

Pranešėjas P. Costa teisingai pabrėžė, kad vadovaujantis Bendrijos civilinės aviacijos politikos tikslais, Bendradarbiavimo memorandumu bus stiprinamas Bendrijos ir ICAO ryšys. Ypač svarbu atsižvelgti į tai, kad memorandumo, dėl kurio susiderėjo Komisija, įgyvendinimas sudarys sąlygas geriau naudoti ribotus išteklius kontrolės ir atitikties taisyklėms srityje. Sprendimo įgyvendinimas turėtų atnešti didelės naudos valstybėms narėms.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Bendradarbiavimo memorandumo projekte, kuris yra šio pranešimo tema, siekiama labai sumažinti ICAO auditų skaičių valstybėse narėse. Šiuo tikslu ICAO įvertins Europos Komisijos aviacijos saugumo tikrinimo sistemą.

Todėl, vadovaujantis Bendrijos civilinės aviacijos politikos tikslais, Bendradarbiavimo memorandumu bus stiprinamas Bendrijos ir ICAO ryšys ir bus sudarytos sąlygos geriau naudoti ribotus valstybių narių išteklius atitikties kontrolės srityje.

Šiuo metu valstybėms narėms tenka dirbti su dviem atitikties kontrolės sistemomis, kurių tikslas vienodas, o taikymo sritis iš esmės ta pati. Dar kartą, pagrindinis šios priemonės tikslas bus racialesnis turimų išteklių naudojimas.

Pagaliau, siekiant užtikrinti tinkamą ES išlaptintos informacijos tvarkymą, ICAO įsipareigoja laikytis Komisijos sprendimų, o Komisijai leidžiama patikrinti *in situ*, kokių apsaugos priemonių ėmėsi ICAO.

Todėl balsavau už šį P. Costos pranešimą.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsavau už P. Costos pranešimą dėl Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos ir Europos bendrijos bendradarbiavimo memorandumu dėl saugumo auditų ir (arba) patikrinimų sudarymo. Mano nuomone, darbas su dviem atitikties kontrolės sistemomis, kurių tikslas vienodas, o taikymo sritis iš esmės ta pati, yra tolygus net tik kompetentingų institucijų vykdomam neveiksmingam išteklių skyrimui, bet ir, daug svarbiau, valstybėms narėms tenkančiai naštai išlaidų ir turimų ribotų išteklių požiūriu. Todėl pritariu pasiūlymui dėl ICAO ir Europos Komisijos bendradarbiavimo šioje srityje.

– **Pranešimas: Diana Wallis (A6-0380/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už Didžiąją Britaniją atstovaujančios EP narės D. Wallis pranešimu pagrįstą teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimo. Šį pasiūlymą lėmė siekis konsoliduoti Bendrijos teisę, kuris, mano nuomone, neteisingai nurodomas kaip kodifikavimas. Tai girtinas siekis, tačiau man gaila, kad kalbant apie tekstų rengimą ir jų sudėtingumą Komisija nepakeitė savo 1987 m. balandžio 1 d. pozicijos, susijusios su nurodymu savo tarnyboms tęsti visų teisės aktų kodifikavimą ne vėliau kaip po dešimtojo jų pakeitimo, kurioje taip pat pabrėžiama, kad tai minimali norma ir kad siekiant Bendrijos teisės aiškumo ir jos tinkamo suvokimo jos tarnybos turi dėti pastangas kodifikuoti tekstus, už kuriuos jos buvo atsakingos vis trumpesnę laiką. Šiuo konkrečiu atveju mes kodifikuojame keletą įvairių 1972, 1983, 1990, 2000 ir 2005 m. direktyvų kartu su jas keičiančiais dokumentais. Manau, kad Bendrijos teisės konsolidavimo politika turėtų būti vienas iš Europos Komisijos prioritetų.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Mes privalome didelį dėmesį skirti tam, kad Bendrijos teisė būtų paprastesnė ir aiškesnė siekiant, kad ji taptų suprantamesnė ir prieinamesnė visiems piliečiams, kurie įgytų naujų galimybių ir galėtų pasinaudoti konkrečiomis jiems suteiktomis teisėmis.

Šis tikslas nebus pasiektas, jei daug nuostatų, kurios buvo iš dalies ir dažnai iš esmės keičiamos keletą kartų, liktų išsibarsčiusios įvairiuose aktuose, ir todėl dalies jų reiktų ieškoti pradiname akte, o kitų – vėlesniuose keičiančiuose aktuose. Todėl siekiant surasti konkrečiu momentu galiojančias taisykles reikia atlikti tiriamąjį darbą lyginant įvairius teisės aktus.

Dėl šios priežasties siekiant, kad Bendrijos teisė būtų aiški ir skaidri, svarbu kodifikuoti taisykles, kurios buvo dažnai keičiamos.

– **Pranešimas: Diana Wallis (A6-0381/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už Didžiąją Britaniją atstovaujančios EP narės D. Wallis pranešimu pagrįstą teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl paprastų slėginių indų. Šį pasiūlymą lėmė siekis konsoliduoti Bendrijos teisę, kuris, mano nuomone, neteisingai nurodomas kaip kodifikavimas. Tai girtinas siekis, tačiau man gaila, kad kalbant apie tekstų rengimą ir jų sudėtingumą Komisija nepakeitė savo 1987 m. balandžio 1 d. pozicijos, susijusios su nurodymu savo tarnyboms tęsti visų teisės aktų kodifikavimą ne vėliau kaip po dešimtojo jų pakeitimo, kurioje taip pat pabrėžiama, kad tai minimali norma ir kad siekiant Bendrijos teisės aiškumo ir jos tinkamo suvokimo tarnybos turi dėti pastangas kodifikuoti tekstus, už kuriuos jos buvo atsakingos vis trumpesnę laiką. Šiuo konkrečiu atveju mes kodifikuojame keletą įvairių 1987, 1990 ir 1993 m. direktyvų kartu su jas keičiančiais dokumentais. Manau, kad Bendrijos teisės konsolidavimo politika turėtų būti vienas iš Europos Komisijos prioritetų ir kad dabartinė padėtis nėra tinkama, ypač atsižvelgiant į valstybės nares ir europiečius.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Valstybės narės turi imtis visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad slėginiai indai būtų pateikiami rinkai ir atiduodami naudoti tik tuo atveju, jei jie yra saugūs žmonėms, naminiams gyvūnams ar nuosavybei, yra tinkamai įrengti, prižiūrimi bei naudojami pagal paskirtį. Gamintojai turi užtikrinti kad indai atitiktų EB tipo tyrimo sertifikate nurodytą tipą ir gamybos proceso aprašymą, turi paženklinėti CE ženklą ir parengti atitikties deklaraciją. Ši direktyva taikoma serijiniu būdu gaminamiems paprastiems slėginiams indams ir netaikoma: branduoliniams tikslams skirtiems indams, indams, skirtiems laivų ir lėktuvų jėgos agregatams bei ugnies gesintuvams.

Šiuo pasiūlymu siekiama kodifikuoti Tarybos direktyvą 87/404/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su paprastais slėginiais indais, suderinimo. Nauja direktyva pakeis įvairius aktus, kurių nuostatos buvo į ją įtrauktos šis pasiūlymas nekeičia kodifikuojamų teisės aktų turinio, nes jame tik sujungiami šie aktai, atliekant kodifikavimui būtinus formos pakeitimus.

– **Pranešimas: Diana Wallis (A6-0385/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už Didžiąją Britaniją atstovaujančios EP narės D. Wallis pranešimu pagrįstą teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl medicinos produktų papildomos apsaugos liudijimo. Šį pasiūlymą lėmė siekis konsoliduoti Bendrijos teisę, kuris, mano nuomone, neteisingai nurodomas kaip kodifikavimas. Man gaila, kad kalbant apie tekstų rengimą ir jų sudėtingumą Komisija nepakeitė savo 1987 m. balandžio 1 d. pozicijos, susijusios su nurodymu savo tarnyboms tęsti visų teisės aktų kodifikavimą ne vėliau kaip po dešimtojo jų pakeitimo, kurioje taip pat pabrėžiama, kad tai minimali norma ir kad siekiant Bendrijos teisės aiškumo ir jos tinkamo suvokimo tarnybos turi dėti pastangas kodifikuoti tekstus, už kuriuos jos buvo atsakingos vis trumpesnę laiką. Šiuo konkrečiu atveju mes konsoliduojame 1992 m. Tarybos reglamentą ir keturis dokumentus, kurie jį iš dalies pakeitė atitinkamai 1994, 2003, 2005 ir 2006 m. Manau, kad Bendrijos teisės konsolidavimo politika turėtų būti vienas iš Europos Komisijos prioritetų ir kad dabartinė padėtis nėra tinkama, ypač atsižvelgiant į valstybes nares ir europiečius.

– **Pranešimas: Diana Wallis (A6-0386/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), - (FR) Balsavau už Didžiąją Britaniją atstovaujančios EP narės D. Wallis pranešimu pagrįstą teisėkūros rezoliuciją, po konsultavimosi procedūros patvirtinančią pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl Sutarties 81 straipsnio taikymo oro transporto sektoriuje. Šį pasiūlymą lėmė siekis konsoliduoti Bendrijos teisę, kuris, mano nuomone, neteisingai nurodomas kaip kodifikavimas. Man gaila, kad kalbant apie tekstų rengimą ir jų sudėtingumą Komisija nepakeitė savo 1987 m. balandžio 1 d. pozicijos, susijusios su nurodymu savo tarnyboms tęsti visų teisės aktų kodifikavimą ne vėliau kaip po dešimtojo jų pakeitimo, kurioje taip pat pabrėžiama, kad tai minimali norma ir kad tarnybos turi dėti pastangas kodifikuoti tekstus, už kuriuos jos buvo atsakingos vis trumpesnę laiką. Šiuo konkrečiu atveju mes konsoliduojame 1987 m. Tarybos reglamentą ir penkis dokumentus, kurie jį iš dalies pakeitė atitinkamai 1990, 1992, 1994, 2003 ir 2004 m. Manau, kad Bendrijos teisės konsolidavimo politika turėtų būti vienas iš Europos Komisijos prioritetų ir kad dabartinė padėtis nėra tinkama, ypač atsižvelgiant į valstybes nares ir europiečius.

– **Pranešimas: Diana Wallis (A6-0379/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už Didžiąją Britaniją atstovaujančios EP narės D. Wallis pranešimu pagrįstą teisėkūros rezoliuciją, po konsultavimosi procedūros patvirtinančią pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl Sutarties 81 straipsnio taikymo oro transporto sektoriuje. Šį pasiūlymą lėmė siekis konsoliduoti Bendrijos teisę, kuris, mano nuomone, neteisingai nurodomas kaip kodifikavimas. Man gaila, kad kalbant apie tekstų rengimą ir jų sudėtingumą Komisija nepakeitė savo 1987 m. balandžio 1 d. pozicijos, susijusios su nurodymu savo tarnyboms tęsti visų teisės aktų kodifikavimą ne vėliau kaip po dešimtojo jų pakeitimo, kurioje taip pat pabrėžiama, kad tai minimali norma ir kad tarnybos turi dėti pastangas kodifikuoti tekstus, už kuriuos jos buvo atsakingos vis trumpesnę laiką. Šiuo konkrečiu atveju mes konsoliduojame 1987 m. Tarybos reglamentą ir penkis dokumentus, kurie jį iš dalies pakeitė atitinkamai 1990, 1992, 1994, 2003 ir 2004 m. Manau, kad Bendrijos teisės konsolidavimo politika turėtų būti vienas iš Europos Komisijos prioritetų ir kad dabartinė padėtis nėra tinkama, ypač atsižvelgiant į valstybes nares ir europiečius.

– **Pranešimas: Alain Lamassoure (A6-0342/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už Prancūzijai atstovaujančio kolegos, buvusio ministro A. Lamassoure'o pranešimu pagrįstą teisėkūros rezoliuciją, kuria atsižvelgus į pakeitimus patvirtinamas pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio 2000 m. Reglamentą, įgyvendinantį Sprendimą dėl

Bendrijų nuosavų išteklų sistemos. Kaip ir didžioji dauguma EP narių, manau, kad reikia prisiminti, jog Taryba ragino Komisiją parengti plačią, visus Europos Sąjungos išlaidų ir išteklių aspektus apimančią ataskaitą ir ją paskelbti 2008 arba 2009 m. Remdamasis 2006 m. gegužės 17 d. Tarpinstituciniu susitarimu dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo, pritariu, kad Parlamentas tinkamai įtraukiamas į visus tyrimo etapus. Šiuo atžvilgiu visi turėtume prisiminti, kad dabartinės finansinės perspektyvos 2007–2013 m. buvo patvirtintos remiantis politiniu kompromisu, skirtu Didžiosios Britanijos įmokų koregavimui persvarstyti.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) A. Lamassoure'o pranešimas dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklų sistemos yra aiškiai sukurtas tam, kad būtų ideologinės prigimties. Parlamentas nusprendė nesivelti, cituoju, „į labai pasenusios, neteisingos ir neskaidrios sistemos kūrimą“, kurios pagrindinis trūkumas, pranešėjo požiūriu, yra tas, kad dėl šio klausimo sprendimą priima ne Europos Parlamentas.

Be to, tai yra taip pat gerai, kaip iš šiame susirinkime išsakytų dalykų spręsti, kad netrukus Europos mokesčių mokėtojai bus apmokestinami papildomu mokesčiu, kurį tiesiogiai išskaitys Briuselis. Laisvas (piliečių arba jų atstovų) sutikimas dėl apmokestinimo yra pagrindinis konstitucinės valstybės principas, o galimybė rinkti mokesčius yra išimtinė valstybės teisė.

Ir būtent ten glūdi problema. Europos Sąjunga nėra valstybė ir jokiais aplinkybėmis negali pati nuspręsti rinkti mokesčius. Be to, nekreipdama dėmesio į tai, kad prancūzai, olandai ir airiai atmetė Europos Konstituciją, ji nuosekliai rodo, kad jai mažai rūpi tautų sutikimas. Gaila, tačiau ji teikia pirmenybę melui, machinacijoms ar netgi jėgai.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsavau už A. Lamassoure'o pranešimą dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl Bendrijų nuosavų išteklų sistemos pakeitimų. Sutinku su pagrindais, kuriais yra pagrįstas šis pranešimas, ir pritariu pranešėjo išreikštam požiūriui, kai jis pripažino, kad dabartinis Komisijos sprendimas, kuris turėtų atnaujinti įgyvendinimo reglamentą dėl nuosavų išteklų pagal 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimą, savo formuluotėmis dar labiau apsunkintų procedūrą, nuolatos nustatydamas išimtis ir specialias sąlygas kai kurioms valstybėms narėms.

Todėl laikyčiausi nuomonės, kad bendrojoje nuosavų išteklių valdymo sistemos ataskaitoje, kurią būtina parengti, reikėtų atsižvelgti į aktyvų Europos Parlamento dalyvavimą siūlant tinkamas priemones, kuriomis siekiama didesnio skaidrumo.

– Pranešimas: Gérard Deprez (A6-0408/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Remdamasis Belgijai atstovaujančio EP nario G. Deprezo pranešimu, balsavau už teisėkūros rezoliuciją, numatančią pakeitimus pasiūlyme dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl Europos įrodymų orderio, skirto gauti daiktus, dokumentus ir duomenis siekiant juos naudoti baudžiamuosiuose procesuose. Kaip ir daugelis EP narių, pritariu pasiūlymui dėl Tarybos pamatinio sprendimo, kuris užtikrina Europos arešto orderio, skirto gauti daiktus, dokumentus ir duomenis siekiant juos naudoti baudžiamuosiuose procesuose, abipusį pripažinimą. Europos arešto orderis, toliau vadinamas Europos įrodymų orderiu, palengvins spartesnį ir veiksmingesnį teisinį bendradarbiavimą baudžiamuosiuose procesuose ir, atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos išvadą šioje srityje, pakeis dabartinę abipusės teisinės pagalbos sistemą.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šalia to, kad turime rimtų abejonių dėl tam tikrų aspektų nagrinėjimo EP pranešime, nesutinkame su teisės derinimu ir bendrųjų procedūrų patvirtinimu, ypač kalbant apie Europos įrodymų orderį – iniciatyvą, kuri skirta Europos baudžiamosios teisės erdvės kūrimui.

Europos Komisija pagarsėjo savo nesuskaičiuojamais pasiūlymais dėl teisingumo vykdymo Europos Sąjungoje perkėlimo aukščiau valstybių narių lygmens, taip keldama grėsmę pagrindiniams aspektams, susijusiems su valstybių narių suverenumu ir jų pareiga ginti savo piliečių teises.

Šioje konsultavimosi procedūroje EP gina įrodymų rinkimą įvairiose šalyse tokiu būdu, kaip tai daroma Europos arešto orderio atveju. Dauguma EP narių nori išbraukti teritoriškumo sąlygą, dėl kurios buvo sutarta po derybų Taryboje (ir kuri leistų valstybei narei tam tikromis aplinkybėmis atmesti Europos įrodymų orderį), taip kėsindamiesi į valstybių narių suverenumą.

Iš esmės EP, kuris yra „visada labiau katalikiškas nei popiežius“, nori įgyvendinti pasiūlytą Sutartį, kuri jau buvo atmesta tris kartus, ypač teisingumo ir vidaus reikalų srityje, taip sukurdamas šią „Europos baudžiamosios teisės erdvę“ ir, kaip sakė pranešėjas, „nepalikdamas vietos nacionalinei veto teisei“.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsavau už Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininko G. Deprezo pranešimą dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl Europos įrodymų orderio. Sutinku su pranešimo tikslu ir jame išdėstyta pozicija.

Įrodymų rinkimo įvairiose šalyse palengvinimas, be abejonės, yra svarbus žingsnis įgyvendinant abipusio teismo sprendimų pripažinimo principą. Šis principas sudaro teismų bendradarbiavimo pagrindą, kurio galutinis tikslas yra užtikrinti visoms valstybėms narėms greitesnę ir veiksmingesnę teisminę pagalbą. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad siekiant užtikrinti darnią Europos teisinę erdvę ir siekiant užtikrinti, kad teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose duotų siekiamų rezultatų, teisinę sistemą turi įgyvendinti visos valstybės narės, o priemonės turėtų supaprastinti įvairių nacionalinių teisminių institucijų tarpusavio pagalbą, žinoma, neužmirštant asmens duomenų apsaugos.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), raštu. – (PL) Valstybių narių piliečių saugumo užtikrinimas ir greitas ir veiksmingas teismų sistemos veikimas turėtų būti pagrindinis Bendrijos tikslas. Tai svarbu atsižvelgiant į dramatišką organizuoto nusikalstamumo, ypač tarptautinio nusikalstamumo, plitimą. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas visoms teisinėms priemonėms, kurios gali palengvinti baudžiamųjų bylų nagrinėjimą ir padėti įrodyti kaltinamųjų kaltę.

Europos įrodymų orderis leidžia automatiškai pripažinti teismų sprendimus, priimtus kitoje valstybėje narėje. Tai gali sukelti sunkumų, nes reikalauja esminių pakeitimų valstybių narių baudžiamuosiuose procesuose. Europos įrodymų orderio įgyvendinimas yra kupinas sunkumų, kuriuos lemia baudžiamųjų procedūrų įvairovė ir dideli su orderiais susijusios teisės skirtumai. Mano požiūriu, užuot kišęsi į tokią opią sritį kaip konkrečios šalies baudžiamasis procesas, Komisija ir Europos Parlamentas turėtų sutelkti dėmesį į tai, kaip pasiekti geriausio įmanomo valstybių narių policijos pajėgų bendradarbiavimo. To būtų galima pasiekti pasinaudojant tokiais institucijomis kaip Eurojustas ir Europos policijos kolegija.

– Pranešimas: Niels Busk (A6-0340/2008)

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) ES vykdoma žuvininkystės politika nėra ir niekada nebuvo grindžiama gerai apgalvotais bendrais sprendimais. Per pastaruosius metus Europos žuvų ištekliai dramatiškai sumažėjo ir buvo labai mažai nuveikta siekiant pakeisti šią padėtį. Žuvininkystės politiką, kurią turėtų vykdyti ES, privalo formuoti ilgalaikis ir įžvalgus mąstymas.

Vis dėlto N. Busko pranešimas daugeliu požiūrių atspindi teigiamus pokyčius. Aiškinamojoje dalyje, be kitų dalykų, tvirtinama, kad menkių ištekliais atkurti turi būti teikiamas didžiausias prioritetas ir kad geriausiai būtų visiškai uždrausti bet kokią menkių žvejybą, netgi jei ši priemonė vėliau bus atmeta. Deja, pranešimo pakeitimai neatspindi aiškinamojoje dalyje N. Busko išreikšto susirūpinimo.

Pasiūlyti pakeitimai yra per silpni, kad būtų iš tikrųjų svarbūs. Gaila, kad galimybė iš naujo apsvarstyti jau dabar netinkamą žvejybos pastangų reguliavimo sistemą numatoma tik „gerokai padidėjus menkių ištekliais“. Būtų protingiau pasiūlyti, kad verčiau dėmesys būtų skiriamas užtikrinti platesnio masto atkūrimą, nei tai vyksta šiuo metu. Tik tada galime pradėti kalbėti apie galimą persvarstymą. Todėl pranešime perduodama visiškai netinkama žinia teigiant, kad problema bus netrukus išspręsta ir kad tada turėtume persvarstyti sistemą. Iš tiesų turime priešingą padėtį. Todėl balsavau prieš šį pranešimą.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Balsavau prieš N. Busko pranešimą. Visi žinome, kad svarbu, jog būtų atkuriami menkių ištekliai. Aišku, kad menkės gali būti kartu sugaunamos žvejojant kitų rūšių žuvis. Vis dėlto pasiūlymas sumažinti visos žvejybos intensyvumą teritorijoje nuo Kornvalio iki Severno upės žiočių yra drastiškas ir dramatiškas. Būdamas minėtam regionui atstovaujančiu EP nariu, aš dar nesu įsitikinęs, – nors galėčiau, jei būtų pateikta daugiau įrodymų, – kad reikia taip sparčiai ir taip toli žengti.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Šiuo pranešimu siekiama „tobulinti“ Europos menkių išteklių išsaugojimo strategiją.

Nuo 2000 m. lapkričio mėn. Tarptautinė jūrų tyrinėjimo taryba (ICES) atkreipia dėmesį į didelę riziką, kad gali išsekti menkių ištekliai Šiaurės jūroje ir prie vakarinės Škotijos pakrantės. Tų pačių metų gruodžio mėn. surengtame Tarybos posėdyje žuvininkystės ministrai ir Komisija pareiškė susirūpinimą dėl kritinės su ištekliais susijusios padėties.

Atsižvelgiant į skirtingą įvairių žvejybos sričių padėtį, šiuo pranešimu siekiama užtikrinti didesnę veiksmų lankstumą, atsižvelgiant į skirtingą žvejybos ir išteklių padėtį įvairiose teritorijose, kuriose bus taikomi šios rūšies atkūrimo planai.

Vienas ir šio pranešimo prioritetų yra užtikrinti geresnį susijusių regionų patariamųjų tarybų ir valstybių narių dalyvavimą. Tikslu nuoroda teisės akte į regionų patariamąsias tarybas ir valstybes nares aiškiai parodys, kad ES institucijos rimtai žiūri į šių suinteresuotųjų šalių dalyvavimą toliau kuriant žvejybos valdymo sistemą.

Balsavau už šį pranešimą.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Menkių padėtis yra labai rimta ir reikalauja skubių ir ryžtingų veiksmų. Vis dėlto Komisijos pasiūlymai yra netinkami ir daugelyje sričių turi trūkumų.

Taip pat įdomu, kad Parlamentas ganėtinai netikėtai nusprendė, kad klausimą reikėtų spręsti valstybių narių lygmeniu. Aišku, kad jos bando susilpninti Komisijos pasiūlymą, iš to siekdamos naudos pramonei. Jos tiesiog siekia įkišti keturkampį medinį kaištį į apvalią kiaurymę.

Dėl minėtų priežasčių mes balsavome prieš pranešimą.

Bogusław Liberadzki (PSE), raštu. – (PL) Balsavau už pranešimą dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 423/2004 dėl menkių išteklių atkūrimo ir Reglamentą (EEB) Nr. 2847/93.

Remiantis Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetu, Šiaurės jūros menkių ištekliai yra kritinės būklės. Sugaunama per daug žuvų ir ypač per daug jaunų žuvų. Tai mažina galimybes atkurti šios rūšies išteklius.

Pranešėjas N. Busk pabrėžė, kad būtina stebėti ir kontroliuoti, kaip laikomasi taisyklių. Jis taip pat pritaria Komisijos požiūriui dėl poreikio persvarstyti leidžiamą sugauti kiekį, supaprastinti valdymo sistemą ir mažinti išmetamų žuvų kiekį. Negalime uždrausti žvejoti dėl socialinių ir ekonominių padarinių, tačiau reikia imtis skubių veiksmų įgyvendinant menkių išteklių atkūrimo planą.

James Nicholson (PPE-DE), raštu. – Pritariu šiam bandymui spręsti problemas, susijusias su 2004 m. Menkių išteklių atkūrimo planu, kuris aiškiai parodė, kad yra neveiksmingas. Nepaisant įvairių priemonių menkių ištekliai beveik nerodo atsigavimo ženklų.

Svarbiausias šiame pasiūlyme pateiktas dalykas yra susijęs su išmetamo kiekio mažinimu. Esant dabartiniam maisto trūkumui ir atėjus ypač daug žvejų pastangų reikalaujantiems laikams žuvų išmetimas gali būti apibūdinamas tik kaip visiškai nelogiška ir išlaidi veikla.

Didžiausio leidžiamo sugauti kiekio kvota yra tokia maža, kad žvejai priversti atgal į jūrą išmesti didelį kiekį žuvų nepaisant to, kad tokia veikla visiškai neprisideda prie pastangų papildyti išteklius.

Žinoma, privalome ir toliau imtis priemonių, kurios apsaugotų mūsų menkių išteklius. Vis dėlto mes taip pat turėtume atsižvelgti į padėtį didesniu mastu. Klimato kaita ir pasaulinio klimato atšilimo poveikis gali turėti daugiau įtakos išteklių mažėjimui nei žvejai, kurie tiesiog bando pragyventi iš šio verslo.

– Pranešimas: Kyösti Virrankoski (A6-0412/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Remdamasis Suomijai atstovaujančio EP nario K. Virrankoski pranešimu balsavau už rezoliuciją, kuria be pakeitimų patvirtinamas ES taisomojo biudžeto projektas Nr. 7/2008 ir kuri yra susijusi su 12,78 mln. EUR Europos Sąjungos solidarumo fondo panaudojimu įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimams. Ši suma skiriama padėti Prancūzijos užjūrio departamentų Gvadelupos ir Martinikos gyventojams, kurie 2007 m. rugpjūčio mėn. patyrė labai daug žalos dėl kilusio uragano Dyno. Šis taisomojo biudžeto projektas yra visiškai neutralus biudžeto požiūriu, nes jame numatomas atitinkamas pagal 13 04 02 biudžeto eilutę Sanglaudos fondui numatytų mokėjimų asignavimų mažinimas. Svarbu pažymėti, kad šis biudžeto projektas yra pirmasis, kuris yra skirtas vien tik ES solidarumo fondui, kaip to reikalavo Europos Parlamentas.

– Pranešimas: Reimer Böge (A6-0399/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Remdamasis Vokietijai atstovaujančio EP nario R. Böge pranešimu balsavau už rezoliuciją, kuria be pakeitimų patvirtinamas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl ES solidarumo fondo lėšų panaudojimo siekiant padėti Prancūzijai, kurios užjūrio departamentai Gvadelupa ir Martinika 2007 m. nukentėjo nuo uragano Dyno. Todėl siekiant padėti Prancūzijai 12,78 mln. EUR suma įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimams bus panaudota iš ES solidarumo fondo lėšų ir iš lygiagrečiai tvirtinamo 2008 m. taisomojo biudžeto. Ši suma prilygsta 2,5 % padarytos tiesioginės žalos, kuri vertinama 511,2 mln. EUR.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Solidarumo fondas ir kitos konkrečios priemonės nesudaro didelių pinigų sumų palyginti su Europos Sąjungos biudžetu, jos galiausiai pasitarnauja remdamos nelaimės ištiktus regionus ir jų žmones stichinių nelaimių atvejais. Pritariu sprendimui skirti paramą iš fondo Prancūzijai dėl Martinikos ir Gvadelupos, kurios 2007 m. rugpjūtį nukentėjo nuo uragano Dyno. Tokiais atvejais turime būti solidarūs.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Prancūzija pateikė paraišką pasinaudoti fondu, padėsiančiu likviduoti 2007 m. rugpjūčio mėn. Martinikoje ir Gvadelupoje kilusio uragano Dyno padarytą žalą. Todėl Komisija pasiūlė, kad Prancūzijai paremti iš fondo būtų panaudota iš viso 12,78 mln. EUR.

Birželio sąrašas pritaria ir nacionaliniam, ir tarptautiniam solidarumui ir pagalbos veiksams, kai šalį ištinka stichinės nelaimės.

Vis dėlto, mūsų nuomone, pirma, ankstesnė patirtis parodė, kad ES nesugeba veiksmingai valdyti neatidėliotinos pagalbos, teikiamos iš Bendrijos lėšų. Antra, mes kalbame apie įnašą, kuris prilygsta Prancūzijos BVP procento dalims. Neprotinga galvoti, kad ES turėtų kištis ir bendrai finansuoti projektus, su kuriais turtingos valstybės narės turėtų susidoroti pačios.

Todėl nusprendėme balsuoti prieš visą pranešimą.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Siekdama padėti Prancūzijai, Komisija siūlo panaudoti Europos solidarumo fondą.

Tarpinstitucinis susitarimas iš šio fondo leidžia panaudoti maksimalią metinę 1 mlrd. EUR sumą. 2008 m. iš viso buvo panaudota 260 411 197 EUR suma Jungtinės Karalystės (162 387 985 EUR), Graikijos (89 769 009 EUR) ir Slovenijos (8 254 203 EUR) naudai.

Prancūzija paprašė fondo pagalbos po 2007 m. rugpjūčio mėn. Martinikoje ir Gvadelupoje kilusio uragano Dyno. Komisija siūlo iš ES solidarumo fondo panaudoti iš viso 12 780 000 EUR sumą, kuri turi būti skiriama iš Sanglaudos fonde nepanaudotų asignavimų.

Vis dėlto, kaip ir ankstesniais atvejais, kyla bent vienas klausimas, kurį reikia užduoti: kaip galėjo atsitikti, kad ES finansavimas yra skiriamas tik dabar, praėjus daugiau nei metams po stichinės nelaimės, kuri palietė gyventojus? Negali būti abejonių, kad kažkas yra ne taip...

Reikėtų pažymėti, kad mes pateikėme pasiūlymus, kuriais siekiama paspartinti šio fondo panaudojimo procedūras ir užtikrinti, kad regionus ištikusią nelaimių padarinių likvidavimas vis dar galėtų būti tinkamas finansuoti. Šiais pasiūlymais fonde taip pat siekiama pripažinti ypatingą Viduržemio jūros regiono stichinių nelaimių, pvz., sausrų ir gaisrų, prigimtį.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – 134 pakeitimas

Mes ryžtingai prieštaraujame priverstiniam abortams, priverstinei sterilizacijai ir vaikų žudymui ir sutinkame, kad tai yra žmogaus teisių pažeidimai.

Balsuodami dėl pakeitimo susilaikėme, nes iki šiol ES lėšos šiuo tikslu nebuvo naudojamos ir pakeitime nėra paaiškinta pripažintų tarptautinių organizacijų vystomosios veiklos svarba teikiant paramą moterims gimstamumo valdymo srityje ir ypač reprodukcinio švietimo, reprodukcinės sveikatos paslaugų ir šeimos planavimo srityse, taip pat vykdant informavimo kampanijas dėl moterų teisės į sveikatos priežiūrą.

130, 131, 132, 133 pakeitimai

Atsižvelgdami į šio klausimo svarbą ir dėl to balsuodami už šiuos pakeitimus, mes manome, kad būtų teisingiau sukurti biudžeto eilutę dėl vaikų teisių, kuri apimtų šiuose pakeitimuose nagrinėjamus klausimus.

Andreas Mølzer (NI), raštu. – (DE) Gamtos nelaimių padariniai yra įvairūs ir dažniausiai niokojantys. Greta žmogiškosios kančios, kurią jie sukelia, visų pirma jie turi poveikį ekonomikai, dėl kurio šių šalių ekonomikos plėtra nubloškia daugeliu metų į praeitį, kaip tai atsitiko šiuo atveju. Sunaikinama svarbi infrastruktūra ir pasinaudojant vien pačios šalies turimomis lėšomis ją atkurti labai sunku.

Įsteigus Solidarumo fondą, už kurį buvo pasisakoma, ir atrankos būdu suteikus finansinę paramą tokie atkuriamieji darbai turėtų vykti sparčiau, tačiau tokiu atveju taip pat būtina vietoje atidžiai prižiūrėti lėšų panaudojimą. Tiesa, kad nukentėjusiems regionams reikia skubios pagalbos, tačiau taip pat svarbi patikima

investicijų į šiuos projektus priežiūra. Mano nuomone, šiai sričiai reikėtų skirti daugiau dėmesio ir būtent todėl balsuodamas dėl šio pranešimo susilaikiau.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsavau už R. Bøge pranešimą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl ES solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant padėti Prancūzijai atsižvelgiant į kritinę padėtį, kurią sukėlė 2007 m. rugpjūčio mėn. Martinikoje ir Gvadelupoje kilęs uraganas Dynas. Sutinku su pranešėju ir pritariu Regioninės plėtros komiteto nuomonei, kad šiuo atveju lėšų panaudojimas visiškai atitinka 2006 m. gegužės 17 d. Tarpinstitucinio susitarimo nuostatas.

Margie Sudre (PPE-DE), raštu. – (FR) Šis Parlamentas ką tik patvirtino 12,78 mln. EUR pagalbą, kurią Komisija pasiūlė suteikti Martinikai ir Gvadelupai ir kurią ketinama panaudoti padengiant dalį praėjusios vasaros nenumatytų išlaidų, patirtų dėl uragano Dyno.

Finansinė parama pravers, ypač atsižvelgiant į tai, kad Martinika ir Gvadelupa vis dar jaučia uragano Dyno padarytos žalos poveikį, ypač būsto srityje ir bananų bei cukranendrių auginimo versle.

Solidarumo fondas, kuris šiuo atveju naudojamas taikant bendrųjų reglamentų išimtis, yra ypač svarbus labiausiai nutolusiems regionams atsižvelgiant į daugybę jų gyventojams nuolatos kylančių grėsmių, pvz., praeitą savaitę Karibų jūros salos vėl nukentėjo nuo uragano Omaro.

Nuo tada, kai 2002 m. buvo įsteigtas šis fondas, buvau labai pasiryžęs užtikrinti, kad užjūrio departamentai galėtų gauti tokią paramą. Prancūzijos vyriausybės sukaupta patirtis teikiant paraiškas, taip pat Komisijos, Europos Parlamento ir Tarybos parodytas supratimas mus dar kartą įtikina dėl Europos pajėgumo paremti užjūrio gyventojus, susidūrusius su sudėtingomis krizėmis.

– Pranešimas: Reimer Bøge (A6-0405/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Remdamasis R. Bøge pranešimu balsavau už rezoliuciją, kuria patvirtinamas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl 10,8 mln. EUR išsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų sumos panaudojimo iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų pagal Europos Sąjungos 2008 m. bendrąjį biudžetą. Ispanijos atveju (kuriai siūloma skirti 10,5 mln. EUR) paraiška susijusi su 1 589 atleistais darbuotojais, iš kurių 1 521 buvo atleistas iš įmonės „Delphi Automotive Systems España, S.L.U.“, esančios Puerto Realyje, Kadiso provincijoje, Andalūzijoje. Ši įmonė, kurioje gaminamos detalės automobilių pramonei, priklauso JAV įsteigta įmonei „Delphi Automotive Systems Holding Inc.“, kurios pagrindinė būstinė yra Trojos mieste, Mičigano valstijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose. Lietuvos atveju (kuriai siūloma skirti 0,3 mln. EUR) paraiška susijusi su 1 089 darbuotojais, atleistais iš įmonės „Alytaus tekstilė“. Tai tekstilės pramonės įmonė, kuri bus uždaryta per nurodytą keturių mėnesių laikotarpį.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Ispanija pateikė paraišką, susijusią su 1 589 atleistais darbuotojais, iš kurių 1 521 buvo atleistas iš įmonės „Delphi Automotive Systems España, S.L.U.“, ir 68 darbuotojais, kurie buvo atleisti iš tiekėjų įmonių. Ji paprašė 10 471 778 EUR išmokos, kad iš dalies būtų padengtos pagalbos priemonių išlaidos, siekiančios 20,94 mln. EUR.

Lietuva pateikė paraišką, susijusią su 1 089 atleistais darbuotojais uždarančią tekstilės pramonės įmonę „Alytaus tekstilė“. Ji paprašė skirti 298 994 EUR, kad būtų padengta dalis išlaidų, sudarančių 0,06 mln. EUR.

Kaip jau sakėme, šis fondas negali būti naudojamas siekiant laikinai „amortizuoti“ socialines ir ekonomines išlaidas, atsiradusias dėl įmonių perkėlimo ir dėl to prarastų darbo vietų, arba nesugebant keisti politikos, kuri lemia darbuotojų išnaudojimą, jų nesaugumą ir nedarbą. Svarbu užkirsti kelią įmonių perkėlimui ir būtina už tai bausti, taip pat svarbu nutraukti ES kurstomą pasaulio prekybos liberalizavimo politiką.

Valstybės pagalba turi būti skiriama tik jei bus prisiimami ilgalaikiai išsipareigojimai dėl užimtumo ir regionų plėtros. Pagalba neturi būti skiriama ten, kur ji galėtų paskatinti įmonių perkėlimą.

Privalome stiprinti darbuotojų atstovų vaidmenį įmonių tarybose ir priimant su struktūra susijusius valdymo sprendimus.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsavau už R. Bøge pranešimą dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo panaudojimą patenkinant 2008 m. vasario mėn. Ispanijos ir Lietuvos pateiktas paraiškas. Esu įsitikinęs, kad galima pasinaudoti fondu, nes suteikdamos paramą darbuotojams šios šalys patyrė didelių išlaidų. Atsižvelgdamas į tai, kad fondas sukurtas būtent tam, kad būtų galima suteikti papildomą pagalbą darbuotojams, kuriems grėsmę kelia naujos konkurencijos

sąlygos ir šiuolaikinio pasaulio verslo veikla, manau, kad šiuo atveju paraiška pasinaudoti fondu gali būti patvirtinta be jokių abejonų.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Balsavau už rezoliucijos projektą, kuris užkerta kelią keleivių tikrinimui kaip priemonei, sugriežtinančiai civilinės aviacijos saugumą. Keleivių saugumas yra gyvybiškai svarbus, tačiau taikomos priemonės neturėtų pažeisti piliečių pagrindinių teisių. Kūno nuskaitymo taikymas tokiu būdu, kaip tai siūloma šiuo metu, neužtikrina teisės į privatumą užtikrinimo.

Manau, kad būtina atlikti tyrimus siekiant nustatyti šios priemonės taikymo poveikį žmogaus sveikatai, taip pat būtina atlikti poveikio vertinimą siekiant nustatyti šių priemonių taikymo patogumą. Taip pat manau, kad ypač svarbu patvirtinti procedūras, kurios bus taikomos tvarkant nuskaitytus vaizdus. Atsižvelgdamas į tai, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas turėtų suformuluoti ir paskelbti savo nuomonę, kad visos priemonės, susijusios su keleivių saugumu, būtų įgyvendinamos nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymo taisyklių.

Mes susidomėję laukiame iš Europos Komisijos papildomų duomenų, susijusių su civilinės aviacijos saugumą gerinančiomis priemonėmis, kurias turime omenyje. Šiandien pritariau šios rezoliucijos patvirtinimui, nes reikia saugoti Europos Sąjungos piliečių pagrindines teises.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), raštu. – (PL) Globalizacija turi teigiamo poveikio ekonomikos augimui ir užimtumui. Vis dėlto ji taip pat turi neigiamo poveikio labiausiai pažeidžiamiems ir mažiausiai kvalifikuotiems kai kurių sektorių darbuotojams. Šis neigiamas poveikis gali turėti įtakos visoms valstybėms narėms nepaisant to, koks yra jų dydis ir kaip seniai jos yra Europos Sąjungos narės.

Europos Sąjungos struktūriniai fondai remia numatytus pokyčius ir jų valdymą tokiose veiksmų srityse kaip ilgalaikėje perspektyvoje vykdomas visą gyvenimą trunkantis mokymasis. Priešingai, Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas teikia ribotos trukmės tikslinę individualią paramą. Jo tikslas – remti darbuotojus, kurie dėl rinkos pokyčių neteko darbo. Europos Sąjunga šiam fondui turėtų skirti ypatingą dėmesį.

– **Pranešimas: Anders Wijkman (A6-0366/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už Švedijai atstovaujančio EP nario A. Wijkmano pranešimu savo iniciatyva pagrįstą rezoliuciją, pasiūlytą po Komisijos komunikato dėl Europos Sąjungos ir skurdžių labiausiai klimato kaitos pažeidžiamų besivystančių šalių Pasaulinio klimato kaitos aljanso (PKKA) sukūrimo. Jau nustatyta, kad klimato kaitos poveikis bus greičiausiai ir labiausiai juntamas mažiausiai išsivysčiusiose šalyse (MIŠ) ir mažose besivystančiose salų valstybėse (MBSV). Šios šalys turi mažiausiai išteklių pasirengti šiems pokyčiams ir pakeisti savo gyvenimo būdą. Todėl klimato kaita kelia grėsmę dar labiau uždelsti Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT) pasiekimą daugelyje šių šalių ir aš pritariu, kad tarp Europos Sąjungos ir skurdžių labiausiai klimato kaitos pažeidžiamų besivystančių šalių, ypač MIŠ, MBSV ir AKR (Afrikos, Karibų baseino ir Ramiojo vandenyno) šalių, būtų sukurtas Pasaulinio klimato kaitos aljansas (PKKA), kurį siūlo Europos Komisija. Kaip ir didžioji EP narių dauguma manau, kad 60 mln. EUR biudžeto asignavimai šiai iniciatyvai yra nepakankami.

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Balsavau už A. Wijkmano pranešimą dėl Europos Sąjungos ir skurdžių labiausiai klimato kaitos pažeidžiamų besivystančių šalių Pasaulinio klimato kaitos aljanso (PKKA) sukūrimo; manau, kad negalime atidėti griežtų veiksmų už ES ribų, susijusių su klimato kaitos iššūkiais ir skurdo mažinimu. Tokie veiksmai taptų žingsniu pirmyn įgyvendinant 2004 m. ES veiksmų planą dėl klimato kaitos ir vystymosi, kurie būtų pagrįsti geresniu suvokimu, kad klimato kaita turi pakeisti mūsų požiūrį į vystomąją pagalbą.

Kaip Vystymosi komiteto nariui, man ypač rūpi šis sprendimas, kurį būtų galima susieti su 2008 m. Poznanėje ir 2009 m. Kopenhagoje vykstančiomis tarptautinėmis derybomis dėl klimato kaitos. Mes turime nugalėti pramoninių ir besivystančių šalių abipusį nepasitikėjimą, kuris buvo viena pagrindinių kliūčių pasirašyti susitarimą dėl klimato kaitos laikotarpiui po 2012 m.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Besivystančios šalys mažiausiai prisidėjo prie klimato kaitos, bet labiausiai kentės nuo jos padarinių ir turės mažiausiai pajėgumų jiems spręsti. Pramoninės šalys istoriškai atsakingos už klimato kaitą ir moraliai įpareigos prisidėti prie besivystančių šalių pastangų prisitaikyti prie klimato kaitos sukeltų padarinių.

2007 m. ES veiksmų plano dėl klimato kaitos ir vystymosi apžvalgoje matyti, kad klimato kaita į ES vystymosi politiką integruojama nepakankamai ir itin lėtai. Pritariu Komisijos iniciatyvai sukurti Pasaulinio klimato kaitos aljansą. Tačiau Pasaulinio klimato kaitos aljansui skirtų 60 mln. EUR visiškai nepakanka, todėl svarbu, kad Komisija nustatytų ilgalaikį finansavimą ir kasmet iki 2010 m. skirtų nors 2 mlrd. EUR, o iki 2020 m. – 5 mlrd. EUR. Šiuo metu besivystančiose šalyse labai trūksta lėšų prisitaikymui prie klimato kaitos. Padėdami besivystančioms šalims, padėsime ir patys sau.

Marie-Arlette Carlotti (PSE), raštu. – (FR) Taip, mes esame įsipareigoję padėti besivystančioms šalims ir visų pirma mažiausiai išsivysčiusioms šalims (MIŠ) ir mažoms besivystančioms salų valstybėms (MBSV) siekiant apriboti visuotinio atšilimo poveikį, nes šios šalys bus pirmosios visuotinio atšilimo aukos, jeigu nebus reaguojama į ją.

Šiuo metu Afrika klimato derybose yra užmirštas žemynas.

Tačiau šis siekis turi atsispindėti finansiniame įsipareigojime, kuris būtų proporcingas tam, kas yra pavojuje.

Čia slypi problema.

Europos Komisijos numatyto 60 mln. EUR biudžeto nepakanka.

Ilgalaikis finansavimo tikslas turėtų būti vienas iš šių: mažiausiai 2 mlrd. EUR nuo dabar iki 2010 m. arba 5–10 mlrd. EUR nuo dabar iki 2020 m.

Šiam padidėjimui finansuoti Komisija ir valstybės narės turi panaudoti mažiausiai 25 % pajamų, gautų iš Bendrijos išmetamųjų teršalų prekybos schemos.

Be to, mes pageidaujame priemonių, susijusių su finansine pagalba, technine pagalba ir technologijos perdavimu, kad būtų galima palengvinti mažo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio technologijų panaudojimą.

Pagaliau reikia, kad būtų pašalintos kliūtys naujiems finansavimo būdams.

Jeigu dar kartą bus mobilizuojami plėtros kreditai ir Europos plėtros fondas, su tuo susijęs aljansas bus ne daugiau nei apgaulė.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) ES perdeda dėl dabartinių pavojų dėl klimato kaitos, kurią sukelia neatsakinga stambiojo verslo vykdoma gamtinių išteklių eksploatacija, t. y. ne siekia pasistūmėti į priekį su esminėmis priemonėmis, kuriomis būtų galima jos imtis, o gąsdinti žmones, kad pagerintų savo pozicijas konkuruojant su kitais imperialistais ir rastų sprendimą perdėto kapitalo kaupimo užtikrinant dar didesnę pilną monopolijoms požiūriu.

EP pranešimas dėl ES ir besivystančių šalių klimato kaitos aljanso kūrimo yra atviras kišimasis į šių šalių vidaus reikalus jų ekonomikos, visuomenės ir administracinių mechanizmų organizavimo srityje, taip pat jame siūlomas nepakankamas finansinis atpildas šių šalių plutokratijai arba grasinama karine intervencija pagal jos prevencinę politiką siekiant susidoroti su grėsmėmis saugumui ir su konfliktais, susijusiais su klimatu, taip pritariant J. Solanos pranešimui šiais klausimais.

Jame įmonėms siūlomas aktyvesnis vaidmuo per privačiąsias partnerystes, ypač tokiuose sektoriuose, kaip, pvz., vandens, visuomenės sveikatos ir energijos tiekimo, ekologinių mokesčių įvedimas, taip pat pritariama išmetamųjų teršalų prekybos schemai, kuri duoda naudos įmonėms ir už kurią sumoka darbuotojai ir aplinka, ir besivystančių šalių prisitaikymas prie kapitalistinio prekybos, žemės ūkio ir saugumo reorganizavimo.

Žmonės atmes ES imperialistų planus ir pareikalaus geresnės ir sveikesnės aplinkos.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Pranešime užsiimama Komisijos pasiūlymu sukurti Pasaulinį klimato kaitos aljansą. Deja, pagrindinius pranešimo siekius apkartino teiginiai, kurių Birželio sąrašas negali palaikyti, įskaitant raginimą susieti Europos Sąjungos įsipareigojimus aplinkosaugos srityje su bendra užsienio ir saugumo politika ir išsamius pasiūlymus, kaip ES turėtų inicijuoti aplinkosaugos investicijas trečiojoje šalyje.

Remiantis kai kuriais pranešime išdėstytais teiginiais į Pasaulinį klimato kaitos aljansą taip pat būtų galima žiūrėti kaip į ES bandymą išplėsti savo įgaliojimus miškininkystės ir jūrų klausimais. Šis pasinaudojimo problemomis metodas siekiant sukurti ES valstybę yra kaip tik tai, kam mes griežtai priešinamės.

Birželio sąrašas labai palaiko ES bendradarbiavimą, apimančią tarpvalstybines aplinkos apsaugos problemas. Tačiau kova su skurdu ir aplinkos apsaugos problemų sprendimo iniciavimas pasaulio lygmeniu turėtų vykti JT sistemoje. Todėl po nuodugnaus apsvaistymo Birželio sąrašas apsisprendė balsuoti prieš pranešimą.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Klimato kaita planetoje vyksta ne tik dėl natūralios raidos, bet ir dėl gamtinių išteklių eksploatavimo intensyvinimo politikos, kurios laikosi pramonės šalys. Tai padidino klimato kaitą iki lygio, kuris žmonijai dabar kelia rimtų problemų.

Atsakinga veikla siekiant susidoroti su rimtomis gamtinių išteklių švaistymo pasekmėmis reikalauja, kad iš esmės būtų atsisakyta kapitalistinės politikos.

Tačiau pirmenybė teikiama, tam vadovaujant ES, bendros visų šalių atsakomybės požiūriui. Tai siejama su bandymu primesti apribojimus besivystančioms šalims jų suverenaus savo gamtinių išteklių naudojimo atžvilgiu aiškiai pagal tarptautinių bendrovių troškimą eksploatuoti šiuos išteklius.

Be kitų aspektų, EP priimtame tekste ne tik esama prieštaravimų, bet ir visiškai neatsižvelgiama į šiuos svarbiausius klausimus. Vietoj to jame propaguojama „prevencinė saugumo politika arba reagavimas į su klimato kaita susijusius pavojus saugumui ar konfliktus“ ir pasinaudojama klimato kaita, siekiant sustiprinti ir militarizuoti tarptautinius santykius.

Pranešime, kuris grindžiamas principu „vartojas moka“, taip pat propaguojami ekologiniai mokesčiai (priešingai nei pajamomis grindžiamoje mokesčių sistemoje), kurie atveria duris viešųjų paslaugų privatizacijai ir tokių svarbių išteklių kaip vanduo privačiam eksploatavimui.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Klimato kaita yra sritis, apie kurią įdomu diskutuoti tik kai randami atsakymai. Šiuo atveju turime atsisakyti dogmų ir neapgalvotų sprendimų.

Priešingai nei fatalistiniu požiūriu, pagal kurį pripažįstamas pasaulio gyventojų skaičiaus didėjimas, didesnis vartojimas ir neišvengiamai geresnės gyvenimo sąlygos milijonams žmonių kartu su galima aplinkos katastrofa, turėtume pasinaudoti savo moderniais moksliniais gebėjimais ir milžiniška visiems mums naudinga pažanga, kad surastume reikiamus atsakymus, kurie padėtų išvengti pavojų, sukeliančių nepageidaujamą šalutinį poveikį (kaip taip dažnai atsitinka su sprendimais, kuriuos paskubama priimti, norint veikti greitai, bet tinkamai nesuprantant padėties, į kurią jais reikia reaguoti).

Tačiau, kad ir kokią pasirinktume požiūrį, – arba požiūrius, įvertinus tai, kad turi būti nevienareikšmiai atsakymai, – turime pripažinti, kad kai kurios šalys yra mažiau pajėgios reaguoti. Šios šalys vis dar vystosi. Tai reiškia, kad jos neturi reikalingų išteklių, ir dėl to yra statomos į ypač pažeidžiamą padėtį. Galvojimas apie šias šalis ir jų gyventojus siekiant sušvelninti neigiamą klimato kaitos poveikį ir padėjimas jiems prisitaikyti turi būti svarbiausia mūsų politikos nuostata.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už Anderso Wijkmano pranešimą dėl Pasaulinio klimato kaitos aljanso (PKKA) sukūrimo. Klimato kaitos klausimas buvo darbotvarkėje daug metų – buvo padaryta daug, bet to dar nepakanka. Tikslas – suaktyvinti veiksmus klimato kaitos klausimu už ES ribų. Todėl mums reikia skatinti ES ir besivystančių šalių dialogą siekiant paraginti įtraukti su klimato kaita susijusius veiksnius į skurdo mažinimo planus vietos ir nacionaliniu lygmeniu.

Aš palaikau šią iniciatyvą. Prieš jai įgyjant pagrindą ji, žinoma, susidurs su įvairiais iššūkiais, pvz., koordinavimo stoka pasaulio lygmeniu, nepakankamu finansavimu ir t. t. Aš taip pat sutinku su pranešėjo pastabomis dėl viešųjų ir privačiųjų partnerystės (VPP) modelių, kuriais Europa nepaprastai tiki, kūrimo. Jie simbolizuoja ES ateitį nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Jau kurį laiką aišku, kad visuotinis atšilimas labiausiai paliečia mažiausiai išsivysčiusias šalis (MIŠ), nors kaip tik šios šalys mažiausiai prie to prisideda. Jų pažeidžiamumas toliau vilks jas į skurdo bedugnę. Todėl aš pritariu tam, kad Anders Wijkman kategoriškai tai pabrėžia.

Norima sukurti aljansą, kuris būtų pasirengęs susidurti su klimato kaita, bet Komisija tam neatideda pakankamai lėšų. Klimato kaitos išlaidos galėtų siekti iki 80 mlrd. EUR. Tačiau Komisijos tam numatomas biudžetas yra 60 mln. EUR, kurių tiesiog nepakanka MIŠ pasirengti klimato kaitai. Dabar aljanso eilė ieškoti arba atlaisvinti daugiau lėšų. Tai reiškia, kad Europos Sąjungos valstybės narės privalo susitaikyti su savo atsakomybe. Jos privalo atidėti didesnes sumas nei tos, kurias atideda šiuo metu.

Europos Parlamentas taip pat siūlo panaudoti aljansui bent jau 25 % ES pajamų, gautų iš prekybos taršos leidimais sistemos.

Panašu į tai, kad Sąjunga klimato kaitos sąlygomis pradeda kitaip galvoti apie bendradarbiavimą plėtros srityje, kuris turi būti sveikintinas. Todėl aš palaikysiu pranešimą.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Aš balsavau už pranešimą „Europos Sąjungos ir skurdžių labiausiai klimato kaitos pažeidžiamų besivystančių šalių Pasaulinio klimato kaitos aljanso (PKKA) sukūrimas“, nes šios šalys yra labiausiai pažeidžiamos klimato kaitos.

Minėtoje 2007 m. ES veiksmų plano dėl klimato kaitos ir vystymosi apžvalgoje matyti, kad klimato kaita į ES vystymosi politiką integruojama nepakankamai ir pernelyg lėtai.

Net ES išsikėlus tikslą tapti lydere kovoje su klimato kaita, ES biudžete neatsispindi prioritetas, teikiamas šioms politikos sritims. Švarios plėtros mechanizmas (ŠPM) iki šiol buvo silpnai pritaikytas skurdžiausių šalių investicijų į švarias technologijas poreikiui.

Pranešime Europos Sąjunga raginama užtikrinti, kad klimato kaitos klausimas taptų svarbiausiu jos vystomojo bendradarbiavimo politikos aspektu, o Komisija kviečiama teikti išsamią informaciją apie nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis taikomas klimato kaitos ir vystymosi finansines priemones. Komisija turėtų skubiai pasiūlyti, kokias priemones naudoti siekiant padidinti su klimato kaita ir vystymusi susijusių ES finansinę paramą, taip pat užtikrinti, kad ši parama būtų kuo labiau koordinuojama su esamomis iniciatyvomis ir jas papildytų.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), raštu. – (PL) Natūralios aplinkos apsauga neabejotinai turėtų būti kiekvienos valstybės narės ir visos Bendrijos prioritetas. Tačiau geriausia, ką galima pasakyti kalbėdami apie iniciatyvą sukurti Pasaulinį klimato kaitos aljansą, yra tai, kad ji yra betikslė. Mokesčių mokėtojų pinigų leidimas dar kitam brangiam politiniam organui tikrai nepadės pagerinti natūralios aplinkos padėties. Taip tik bus pasirūpinta papildomais pelningais postais, kuriuos užims Briuselio biurokratai. Besivystančios šalys palyginti su ekonominiais gigantais daug mažiau teršia ir jų išmetamas anglies dioksido kiekis yra nereikšmingas.

Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad dabar jau daug metų Jungtinės Amerikos Valstijos beveik buvo išleidžiančių toksines medžiagas šalių sąrašo viršuje. Jos iki šiol nėra ratifikavusios Kioto protokolo. Aš esu įsitikinęs, kad ES ir besivystančios šalys apimančio aljanso sukūrimas visiškai nepadės sumažinti taršos lygio. Kita vertus, tokie veiksmai kaip pokalbiai su minėtų šalių politiniais lyderiais galėtų būti lemiami. Todėl kad būtų jie daugiausia prisideda prie natūralios aplinkos naikinimo.

– Jean Marie Beaupuy pranešimas (A6-0356/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Aš balsavau už rezoliuciją dėl valdymo ir partnerystės nacionaliniu bei regioniniu lygmenimis ir regioninės politikos projektų pagrindo, pateiktą remiantis mano prancūzo kolegos Parlamento nario Jeano Marie Beaupuy pranešimu savo iniciatyva. Aš visiškai sutinku su mintimi, kad, be supaprastinimo ir veiksmingumo tikslo, turi būti ištirta galimybė būsimoje sanglaudos politikoje po 2013 m. sujungti įvairius Bendrijos fondus.

Petru Filip (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš noriu pritarti iniciatyvai parengti pranešimą gero vietos ir regioninio valdymo, taip pat keturių arba daugiau valdžios lygių – vietos, regioninio, nacionalinio ir Europos – partnerystės svarbos klausimu. Bet koks susitikimas su žmonių tiesiogiai išrinktomis vietos valdžios institucijomis dažniausiai išryškina šių valdžios lygių Europos politikos traktavimo būdų skirtumus.

Nesukūrus visų šių valdžios organų tikros partnerystės politikos, kuriai neturėtų įtakos politinis šališkumas, neturintis nieko bendra su subsidiarumu, tiek Europos Parlamento, tiek ir kitų Europos institucijų pastangomis nebus pasiekta trokštamų konkrečių rezultatų ir efektyvumo. Mes esame pakankamai susipažinę su konfliktais ir nelabai suprantame įvairių politinių partijų, esančių valdžioje įvairiuose administracijos lygiuose, atstovų konkurencijos, dėl kurios dažniausiai Europos piliečiams atimama teisė gauti naudos iš Europos projektų, dėl kurių nusprendžiama šiame EP forume. Todėl aš balsavau už pranešimą, tikėdamasis, kad regioninei politikai bus teikiama tokia reikšmė, kurios ji nusipelno.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) J. M. Beaupuy pranešimas yra ypač pamokomas. Jame kalbama apie struktūrinės politikos valdymą ir iš jo mes sužinome, kad, be Europos Sąjungos regionų visų lygių perbalansavimo, tikrasis Briuselio vedamos regioninės politikos tikslas – radikaliai pakeisti valstybių narių teritorijų administracinį suskirstymą ir, vadinas, jų administracines ir politines struktūras.

Iš esmės tai nėra netikėta. Dabar Europoje daroma viskas, kad būtų apeitos ir sunaikintos nacionalinės valstybės: iš viršaus – perduodant jų kompetencijos sritis Europos supervalstybei, o iš apačios – propaguojant,

nepaisant kai kurių valstybių narių tradicijų ir natūralių sienų arba provincijų tapatumo sienų ir už tai sumokant milijardus eurų, „regioną“ kaip privilegijuotą infranacionalinio organizavimo lygį arba tarpvalstybinių infranacionalinių erdvių suformavimą. Pranešėjo liaupsinamas integruotas požiūris į Europos teisėkūrą, kurį sudaro šio lygmens įvertinimas visose Europos politikos srityse, turintis teritorinį, ekonominį ir socialinį poveikį, prisideda prie šios tendencijos.

Nekalbant apie rinkimines manipuliacijas, šių analizės ribų tikrai neperžengia tai, kad turi būti išanalizuota N. Sarkozy pasiūlyta administracinė reforma.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Pranešime propaguojamas glaudesnis nacionalinių administracijų bendradarbiavimas. Tačiau svarbu nepamiršti, kad kaip tik dėl institucijų konkurencijos geriausios valdymo formos patikrintos ir atskirtos nuo mažiau tinkamų formų. Europos administravimo formų įvairovė ir šių administracijų keitimasis patirtimi tikriausiai yra geras pavyzdys.

Pranešime netrūksta geranoriškų teiginių, bet iš esmės trūksta konkrečių pasiūlymų, kaip turi būti patobulintas struktūrinės politikos administravimas siekiant pašalinti didžiulius trūkumus, kurie yra struktūrinės politikos ekonominių aspektų kontrolės srityje. Verta atsiminti, kad ES struktūrinė politika pateikiama didžiausia atskira 2007–2013 m. laikotarpio Europos Sąjungos išlaidų eilute ir kad Europos Audito Rūmai savo ataskaitoje už 2006 m. konstatuoja, kad bent jau 12 % struktūrinei politikai sumokėtų pinigų neturėjo būti sumokėti.

Pranešime taip pat yra nuorodos į Lisabonos sutartį. Tačiau ši sutartis buvo atmesta demokratiniuose procesuose. Todėl siekimas pasiremti Lisabonos sutartimi yra nepriimtinos arogancijos išraiška. Rengiant minėtą dokumentą sutarties ateitis yra dar tokia neaiški, kad reikėtų vengti remtis jos turiniu. Dėl minėtų priežasčių Birželio sąrašas apsisprendė balsuoti prieš visą pranešimą.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Aišku, nėra abejonių dėl mūsų paramos būtinam vietai ir regiono valdžios institucijų arba kitų viešųjų institucijų, socialinių ir ekonominių organizacijų ir plačiosios visuomenės dalyvavimui apibrėžiant tikslus ir programas ir įgyvendinant bei kontroliuojant Bendrijos struktūrinių fondų naudojimą kiekvienoje valstybėje narėje, žinant, kad mes visada pasisakėme už tai.

Tačiau negalime leisti siekti kitų tikslų po tokia šio teisėto siekio priedanga, kaip antai: pvz., įvairių Bendrijos fondų (Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai) sujungimas vykdant „būsimą sanglaudos politiką po 2013 m.“. Šis pasiūlymas galėtų statyti į pavojų tai, kas turėtų būti svarbiausiu Bendrijos biudžeto tikslu, kitaip tariant, jo funkciją perskirstyti turtą tarp sanglaudos šalių ir turtingųjų šalių, visų pirma dėl to, kad jis likviduotų fondus, kurie skirti tik pirmosioms (jau nekalbant apie rizikavimą dėl tokių bendrosios politikos sričių kaip žemės ūkio ir žuvininkystės finansavimas).

Mes taip pat negalime sutikti su skatinamu pasiūlymu steigti viešojo ir privataus sektoriaus partnerystes, kurios yra priemonė, naudojama viešosioms paslaugoms, kurios yra nepaprastai svarbios ir turi strateginę reikšmę žmonėms ir kiekvienos valstybės narės socialiniam ir ekonominiam vystymuisi, privatizuoti.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), raštu. – (RO) J. M. Beaupuy pranešime nustatomas geras šių dviejų viena kitą papildančių sistemų lygmeniu valdymas: institucijų sistemos, pagal kurią nustatomas kompetencijos sričių ir biudžeto lėšų pasiskirstymas tarp valstybės, regionų ir vietos valdžios, ir partnerystės sistemos, apimančios įvairius viešuosius ir privačius tuo pačiu klausimu suinteresuotus subjektus konkrečioje teritorijoje.

Įgyvendinant sanglaudos politiką partnerystė gali turėti pridėtinę vertę, nes didinamas teisėtumas, palaikomas koordinavimas, užtikrinamas skaidrumas ir geresnis lėšų panaudojimas. Partnerių įtraukimas gali padėti tobulinti institucinius gebėjimus sektoriaus ir teritoriniu lygmeniu. Mes neturime neatsižvelgti į tai, kad partneriai turi reikiamus gebėjimus ir išteklius, kurie sukūrus efektyvesnį projektų atrankos procesą gali padidinti programos veiksmingumą.

Siekiant įteisinti sprendimų priėmimo procesą ir atsverti bet kokią politinę įtaką veiklos programų parengiamuoju etapu vykstančiose viešosiose konsultacijose, nepaprastai svarbu, kad būtų įtrauktos vietos ir regioninės valdžios institucijos, taip pat pilietinė visuomenė. Tai leidžia lengviau panaudoti plačią kompetenciją ir padeda pagerinti programos kūrimą, kontrolę ir vertinimą.

Mes privalome suvokti, kad naujosios valstybės narės dar nepasirengusios partnerystės principui, ir todėl jo įgyvendinimą būtų galima laipsniškai stiprinti tam panaudojant supranacionalinį ir subnacionalinį spaudimą.

Remdamasis argumentais, jau išreikštais pakeitimais, kuriuos mes pateikėme ir kurie buvo priimti ir J. M. Beaupuy įtraukti į galutinį tekstą, aš išreiškiau savo paramą šiam pranešimui.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už J. M. Beaupuy pranešimą dėl valdymo ir partnerystės nacionaliniu bei regioniniu lygmenimis ir regioninės politikos projektų pagrindo. Aišku tai, kad bet kokios regioninės plėtros sėkmė priklauso ne tik nuo pasiektų rezultatų, bet ir nuo būdo, kuriuo gaunami šie rezultatai, kitaip tariant, nuo valdymo. Todėl mums reikia sukurti mechanizmus, kuriais būtų galima patobulinti valdymo sistemas be įvairių sričių politikos trukdymų.

Aš palaikau pranešėjo entuziazmą dėl partnerystės principo – nauji valdymo metodai turėtų ne pakeisti viešąsias institucijas, o greičiau būti glaudžiai susiję su jomis. Aš taip pat pritariu planui pertvarkyti būdą, kuriuo valdymas susiejamas su Bendrijos fondais, įvairiais teritoriniais aspektais ir, žinoma, Europos Sąjunga. Iš verslo pasaulio paimti projektų valdymo įgūdžiai gali būti puikios naujų valdymo formų realizavimo priemonės siekiant pastūmėti į priekį tam tikrą Europos sistemos plėtrą.

– Pranešimas: Manuel Medina Ortega (A6-0355/2008)

Ole Christensen, Dan Jørgensen, Poul Nyrup Rasmussen, Christel Schaldemose ir Britta Thomsen (PSE), raštu. – (DA) Europos Parlamento socialistų frakcijos nariai iš Danijos balsavo už pranešimą savo iniciatyva dėl geresnio reglamentavimo, bet nori pabrėžti, kad administracinės naštos šalinimas gali būti labai politinis procesas. Mes remiame nereikalingos administracinės naštos pašalinimo tikslą. Tačiau tam tikra administracinė našta gali būti labai socialiai reikalinga, net jeigu gali būti jaučiama, kad ji kliudo bendrovių augimui ir naujovių diegimui. Mes manome, kad reikalingas subalansuotas požiūris į administracinės naštos mažinimą.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Jeigu mes turime apsvarstyti „geresnės teisėkūros“ reikalingumą prieš apsvarstant Europos teisės aktų turinį, turėtume pagalvoti, kiek šių aktų iš tikrųjų reikia. Tiesa tai, kad bendrosios rinkos sukūrimas ir šalių su skirtingomis istorijomis ir tradicijomis suvienodinimas, kurį dažnai galima matyti jų teisės aktų detalėse, suformuoja poreikį harmonijai, kuriai galbūt reikia iniciatyvesnės teisėkūros.

Tačiau to sakymas nėra tas pats, kas pripažinimas, kad visų pirma mes privalome leisti teisės aktus ir kad tai turi būti daroma Europos lygmeniu. Nors esu įsitikinęs, kad ES dažnai yra tinkama vieta, kurioje turime veikti, taip pat reiktų pažymėti, kad subsidiarumo principas yra svarbiausias, tačiau dažnai atmetamas dėl netikro efektyvumo ir nereikalingo rezultato.

Jeigu mes norime, kad ES būtų pajėgi reaguoti į poreikius, dėl kurių Europos sprendimų priėmimo lygmuo yra pateisinamas, turėtume nuolatos ir išmintingai vengti Europos užtvindymo teisės aktų projektais ir įgaliojimais, kurie gali būti veiksmingai nustatyti nacionaliniu lygmeniu. Ši problema, kuri dažnai pasirodo sutartyse, neabejotinai mažiau matoma Briuselyje, kaip ir neišvengiamos pasekmės iš dalies biurokratinės pagundos prasme.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už Medinos Ortegos pranešimą dėl Protokolo dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo. Europos Sąjunga turėtų orientuotis į aiškumo ir veiksmingumo reguliavimo sistemos viduje standartus. Kadangi teisėkūros procedūrų tobulinimas mums gali padėti siekti šių tikslų ir žinant, kad subsidiarumo ir proporcingumo principai yra du kertiniai akmenys, ant kurių kuriama Bendrija, ypač tuo atveju, kai ji neturi išimtinės teisėkūros kompetencijos tam tikroje srityje, aš palankiai vertinu Teisės reikalų komitetą už jo nenuilstamą darbą siekiant užtikrinti, kad Bendrijos teisės aktai būtų grindžiami kokybe, supaprastinant *acquis communautaire*, o ne kiekybe.

Be to, aš turiu abejonių dėl saviregulavimo ir bendro reguliavimo procedūrų – dabartinė finansų krizė rinkose iš dalies gali būti priskiriama joms. Reguliavimas lieka paprasčiausiu būdu siekti Sąjungos tikslų ir užtikrinti teisinį tikrumą įmonėms ir piliečiams.

– Pranešimas: Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (A6-0363/2008)

Carl Lang ir Fernand Le Rachinel (NI), raštu. – (FR) Komisija ką tik paskelbė savo 24-ąją metinę ataskaitą dėl savo kontrolės, kaip valstybės narės taiko Bendrijos teisę. Galima užduoti visiškai pagrįstą klausimą: ar joje yra kokių nors skirtumų arba pažangos lyginant su ankstesne ataskaita? Atrodo, kad nėra. Kaip visada valstybės narės yra vargšai Europos studentai. Kokį sprendimą siūlo pranešėja? Daugiau griežtumo valstybių narių atžvilgiu, esant reikalui daugiau pareiškimų Teisingumo Teismui ir daugiau griežtumo vykdant

Teisingumo Teismo paskelbtus sprendimus. Žodžiu – daugiau prievartos ir represijų galių Europos institucijoms valstybių narių atžvilgiu.

Dabar norima, kad Bendrijos teisinė tvarka, jau nustatyta sutartimis, kurios yra viršesnės už nacionalines teises, būtų vis despotiškesnė ir destruktivesnė minėtų valstybių narių teisių atžvilgiu. Mes ryžtingai nesutinkame su tuo, nes nacionalinių teisių ir teisinių specifikų padovanojimas privės prie pačių valstybių narių pasidovanojimo europeistų ir federalistų projektui.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už L. J. Geringer de Oedenberg ataskaitą apie Bendrijos teisės taikymo kontrolę. Skaičiai yra tikslas, nes juos galima aiškinti, bet jų negalima užginčyti – ryškus pažeidimo bylų skaičiaus padidėjimas ir nesugebėjimas tvirtai laikytis Teisingumo Teismo sprendimų arba perkelti į nacionalinę teisę direktyvų per nustatytą laiką rodo, kad Komisijai reikia labiau kontroliuoti valstybes nares.

Be to, manau, kad turėtų būti glaudesnis Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimas siekiant paremti ir iš tikrųjų sustiprinti Bendrijos teisės taikymą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu. Aš taip pat pritariu, kad struktūrinių fondų valdymo klausimas būtų įtrauktas į tekstą. Valstybėms narėms reikia priminti, kad jeigu jos nori pasinaudoti 2007–2013 m. finansine programa, jos privalo pritaikyti savo teisės aktus, kad jie atitiktų Europos teisę – visų pirma aplinkos apsaugos atžvilgiu – taip, kad jie tikėtų skatinti ekonominį ir socialinį vystymąsi regioniniu lygmeniu.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PT) Šiandieninio Parlamento posėdžio metu aš balsavau už Teisės reikalų komiteto metinę ataskaitą apie Bendrijos teisės taikymo kontrolę (2006 m.).

Pranešėjos L. J. Geringer de Oedenberg parengtame dokumente užsimenama apie direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę tvarkaraščio nesilaikymą, nepatenkinamą valstybių narių teismų sistemų ir Europos Teisingumo Teismo bendradarbiavimą ir taip pat kritikuojami pretenzijų nagrinėjimo metodai.

Vienas labai nerimą keliantis reiškinys yra nacionalinių teismų nenoras įgyvendinti Bendrijos teisės viršenybės principą ir pasinaudoti prejudicinio sprendimo priėmimo procedūra.

Pranešime taip pat nurodoma, kad daugėja pažeidimų dėl to, kad valstybės narės nesilaiko Teisingumo Teismo sprendimų ir direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę tvarkaraščio.

Atsižvelgiant į tai, kas buvo minėta prieš tai, reikia skubiai pagerinti Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimą ir sustiprinti Bendrijos teisės taikymo kontrolę nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu. Tokie veiksmai Europos Sąjungą priartins prie piliečių ir sustiprins jos demokratinį teisėtumą.

– Pranešimas: Georgios Papastamkos (A6-0354/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Aš balsavau už rezoliuciją dėl reguliavimo agentūrų institucinių aspektų būsimo nustatymo strategijos ir tai padariau remdamasis pranešimu, kurį savo iniciatyva parengė mano puikus kolega ir draugas, buvęs Graikijos ministras G. Papastamkos. Gaila, kad Parlamento ir Komisijos dedamos pastangos siekiant nustatyti teisiškai privalomą Europos reguliavimo agentūrų priežiūrą nedavė pastebimų rezultatų. Aš esu tokios pat nuomonės kaip ir mano kolegos, kurie apgailestauja, kad nėra bendrosios agentūrų steigimo Europos Sąjungoje strategijos. Skubu ir būtina, kad Komisija ir Taryba dirbtų kartu su Parlamentu siekiant sukurti aiškią, bendrą ir nuoseklią sistemą, susijusią su būsima agentūrų vieta Europos valdymo srityje, taip pat būtina nustatyti reguliavimo agentūrų steigimo ir veiklos parlamentinę kontrolę.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Pastaruoju metu pastebimas reguliavimo agentūrų skaičiaus augimas tiek Europos, tiek ir nacionaliniu mastu. Tarp šių dviejų lygių yra ir panašumų, ir skirtumų. Struktūrinė ir funkcinė šių agentūrų įvairovė Europos ir nacionaliniu lygmeniu kelia klausimų, susijusių su reglamentavimu, geru valdymu bei institucijų suartėjimu centralizacijos ir decentralizacijos prasme.

Europos reguliavimo agentūros dažniausiai yra decentralizuotos arba nepriklausomos tarnybos, todėl būtina reikalausti ypatingo skaidrumo ir demokratinės kontrolės, kalbant apie jų steigimą ir veiklą, nes be reguliacinių ir vykdomųjų darinių, turinčių išimtinės teises, skaičiaus augimas svarbiausiose visuomenės veiklos srityse gali pakenkti Europos Sąjungai atstovaujančių institucijų vardui, jas atitolinti bei žymiai padidinti biurokratiją.

Parlamentinės kontrolės taikymas reguliavimo agentūrų struktūrai ir veiklai atitiktų klasikinį demokratijos principą, kuris reikalauja padidinti visų vykdomąją valdžią turinčių institucijų politinę atsakomybę.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Europos Sąjunga turi 29 agentūras, tikras Europos mikroinstitucijas, kurių išlaidos siekia daugiau nei 1 mlrd. EUR, o naudingumas verčia būti atsargiems. Taigi, pranešėjas turi teisę reikalauti daugiau skaidrumo ir daugiau atsakomybės valdant šias gausias agentūras, tikros politinės jų veiklos kontrolės, tų, kurios jau gyvuoja, įvertinimo, naujų agentūrų kūrimo moratoriumo, taip pat kainos ir pranašumo analizės prieš priimant bet kokį sprendimą.

Tačiau tikroji problema yra pats šių agentūrų buvimas, t. y. papildomų Europos biurokratijos sluoksnių, iš kurių vieni turi reguliavimo įgaliojimus, o kiti – vykdomąsias funkcijas, kurios trukdo nacionalinių valdžios institucijų darbui, kai jos jo nekomplikuoja. Tikroji problema yra jų daugėjimas ir tai, kad jos plinta visoje Europoje, o jų postai dalijami kaip dovanos už balsų pritraukimą. Tikroji problema ta, kad 40 % jų įkurtos remiantis Sutarties 308 straipsniu – gerai žinomu straipsniu, kuris suteikia galimybę didinti Briuselio kompetencijas, kai jos nėra aiškiai numatytos įstatymuose ir reglamentuose.

Kadangi šis pranešimas nieko neišsprendžia, mes negalėjome pritarti jam. Tačiau kadangi jis, net ir šiuo atveju, yra bandymas įvesti šiek tiek tvarkos į šią netvarką, mes negalime atmesti jo. Todėl susilaikome.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Įdomu tai, kad pranešime pateikto pasiūlymo 5 punkte dabar paminėtas bendrosios ES agentūrų kūrimo strategijos nebuvimas. Kiekvienam konkrečiam atvejui steigiamos vis naujos agentūros ir tai lemia neskaidrų reguliavimo, vykdomųjų agentūrų ir kitų Bendrijos įstaigų mišinį.

Dar įdomiau pastebėti, kad Europos Parlamento dauguma visada propagavo naujų agentūrų kūrimą ir tik dabar suvokia, kad prarastas bendras vaizdas.

Birželio sąrašas palaiko pagrindines pranešime pateikiamas idėjas, bet mes kritiškai žiūrime į tai, kaip Europos Parlamentas dabar bando patekti į naują sferą, kurioje reguliavimo agentūros turi pateikti metines ataskaitas Parlamentui, o agentūrų direktoriai prieš paskiriami gali būti kviečiami pasisakyti kompetentingame parlamentiniame komitete. Mes esame skeptiški šių pasiūlymų atžvilgiu. Pirma, Komisijai tinka būti atsakingai už šių agentūrų valdymą ir, antra, partijų politinis vaidinamasis gali daryti įtaką skiriant agentūrų direktorius, kurie turėtų būti tik pareigūnai.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už G. Papastamkoso pateiktą pranešimą dėl reguliavimo agentūrų institucinių aspektų būsimos nustatymo strategijos. Aš pritariu Komisijos planui sukurti tarpinstitucinę darbo grupę, atsakingą už reguliavimo agentūrų funkcijų bei atitinkamų kiekvienos Europos Sąjungos institucijos įgaliojimų minėtų agentūrų atžvilgiu apibrėžimą.

Tačiau šis pasiūlymas greičiau turėtų starto, o ne finišo liniją, nes tikslai toli gražu neapsiriboja tarpinstitucinės grupės sukūrimu. Iš tikrųjų, pasiūlymas dėl bendro požiūrio, kiek įmanoma, į šių agentūrų struktūrą ir funkcionavimą yra nukreiptas į biurokratijos mažinimą, kad šios įstaigos galėtų tinkamai ir veiksmingai atlikti savo įstatyminių vaidmenį. Tai sudarys galimybes kontroliuoti jas ir laikytis auditavimo reikalavimų, – bent jau iš dalies, – taip pat prižiūrėti atsakomybę, kurios reikalauja tokios svarbos vaidmuo.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos: Josepho Kony arešto orderis siekiant jo teismo proceso Tarptautiniame baudžiamajame teisme (B6-0536/2008)

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Joseph Kony ir „Viešpaties pasipriešinimo armija“ (angl. Lord's Resistance Army – LRA) kalta, kad per pastaruosius dvidešimt metų vykdė baisius nusikaltimus. Todėl dabar Tarptautinis baudžiamasis teismas nori patraukti jį atsakomybėn.

Konfliktas Didžiųjų ežerų regione, Ugandoje ir Sudane iki šiol tęsiasi ir nuolat reikalauja naujų civilinių gyventojų aukų. Tarptautinės bendruomenės pareiga aiški – padaryti galą šiai baisiai tragedijai.

Birželio sąrašas paprastai laikosi neigiamo požiūrio į rezoliucijas užsienio politikos klausimais. Tačiau ši rezoliucija susijusi su organizacija ir jos lyderiu, kurį Tarptautinis baudžiamasis teismas kaltina nusikaltimais žmonijai. Todėl mes apsisprendėme palaikyti šią rezoliuciją.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš noriu informuoti Parlamentą, kad balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl kaltinimų Josephui Kony ir jo teismo proceso Tarptautiniame baudžiamajame teisme. Visiškai nepriimtina tai, kad daugiau nei treji metai dedamos pastangos siekiant suimti tokį nusikaltėlį kaip Joseph Kony – nusikaltimų, įskaitant žudymą, genocidą, prievartavimą, plėšikavimą ir kurstymą prievartauti, kaltininką ir kurstytoją. Visi šie bandymai nepavyko dėl nuolatinio Ugandos vyriausybės nenoro bendradarbiauti gaudant šį nusikaltėlį, kuriam TBT išdavė tarptautinį arešto orderį.

Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad Uganda pasirašė Romos statutą, pagal kurį visos narės yra įsipareigojusios šalinti bet kokias nebaudžiamumo už sunkiausius tarptautinei bendruomenei didžiausią nerimą keliančius nusikaltimus apraiškas ir dėti pastangas, kad tokiems nusikaltimams būtų užkirstas kelias. Aš taip pat norėčiau išreikšti savo susirūpinimą, kad visiškai nėra aiškaus įsipareigojimo, kuriuo būtų siekiama neleisti nukreipti į LRA (Josepho Kony vadovaujamą armiją) tarptautinę pagalbą (visų pirma iš Sudano vyriausybės), kurią ji gali laisvai panaudoti sau finansuoti.

– Pranešimas: Marielle De Sarnez (A6-0294/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Aš balsavau už teisėkūros rezoliuciją, iš dalies keičiančią pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo sukuriamas aukštojo mokslo kokybės gerinimo ir kultūrų tarpusavio supratimo skatinimo bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis programa („Erasmus Mundus“) (2009–2013 m.), ir tą, kuri parengta M. de Sarnez pranešimo pagrindu. Aš palaikau kompromisinius pakeitimus, orientuotus į akademinę kompetenciją, su geografinę aprėptimi susijusį kapitalą, visuomenės informavimą apie šią programą ir būtinybę panaikinti visas teises ir administracines kliūtis Europos šalių ir trečiųjų šalių mainų programoms (vizų problema). Aš taip pat tvirtinu, kad būtina imtis veiksmų pagal programą siekiant užtikrinti, kad iš mažiausiai išsivysčiusių trečiųjų šalių (AKR – tikriaus sakant, Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno regionų šalių) atvykstantys studentai, doktorantai ir moksliniai tyrėjai daktarai ir universitetų moksliniai tyrėjai grįžtų į savo kilmės šalis pasibaigus jų buvimo terminui, kad būtų išvengta protų nutekėjimo reiškinio. Pagaliau puiku dėl reikalavimo išmokyti bent jau dvi Europos kalbas, kovoti su diskriminacija ir propaguoti pagarbą lyčių lygybei.

Ole Christensen, Dan Jørgensen, Poul Nyrup Rasmussen, Christel Schaldemose ir Britta Thomsen (PSE), raštu. – (DA) Europos Parlamento socialistų frakcijos nariai iš Danijos balsavo prieš pranešimą dėl programos „Erasmus Mundus II“. Tai yra ne dėl to, kad mes esame prieš programą, bet dėl to, kad finansavimo formuluoje kelią pavojų, kad dėl jos Danijos studentai turės mokėti už naudojimąsi programa. Iš esmės mes palaikome programos „Erasmus Mundus“ tikslą.

Europos Parlamento socialistų frakcijos nariai iš Danijos balsavo už pranešimą savo iniciatyva dėl geresnio reglamentavimo, bet nori pabrėžti, kad administracinės naštos šalinimas gali būti labai politinis procesas. Mes remiame tikslą pašalinti nereikalingą administracinę naštą. Tačiau tam tikra administracinė našta gali būti labai socialiai reikalinga, net jeigu gali būti jaučiama, kad ji kliudo bendrovių augimui ir naujovių diegimui. Mes manome, kad reikalingas subalansuotas požiūris į administracinės naštos mažinimą.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Programą „Erasmus Mundus“ (2009–2013 m.), kaip prieš paprastus žmones nukreiptos Lisabonos strategijos dalį, ES naudoja buržuaziniam valstybių narių universitetų modernizavimui pagal kapitalo poreikius, kad paskatintų protų nutekėjimą iš trečiųjų šalių ir padidintų darbininkų išnaudojimą, taip padidinant Europos monopolijų pelningumą.

Ji sustiprina privačius ekonominius kriterijus, kuriais vertinami universitetai ir mokslinių tyrimų centrai, ir pastato į vienodas sąlygas valstybinius ir privačius institutus. Pagal ją sukuriamas švietimo konsorciūmas kompetencijos siekio pagrindu ir nustatomi mokesčiai už mokslą studentams, taip iš esmės neprileidžiant vaikus iš darbininkų klasės prie aukštojo mokslo ir podiplominių studijų.

Demagogiški ES pareiškimai dėl protų nutekėjimo iš mažiausiai išsivysčiusių šalių prevencijos negali užmaskuoti tikrojo tikslo, kuris yra ne kas kita kaip apgailėtinas darbo jėgos iš šių šalių išnaudojimas ir drastiški jaunų žmonių teisių į aukšto lygio nemokamą valstybinį mokslą visiems vaikams iš darbininkų klasės šeimų apribojimai.

Dėl šių priežasčių Graikijos komunistų partijos parlamentinė frakcija balsavo prieš šią teisėkūros iniciatyvą.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Aš balsavau už M. De Sarnez pranešimą dėl programos „Erasmus Mundus“ (2009–2013 m.), nes manau, kad ši nauja programa nepaprastai svarbi pasaulio mastu propaguojant Europos Sąjungą, kaip akademinę kompetencijos centrą.

Bendradarbiaujant įvairioms ES švietimo įstaigoms programa „Erasmus Mundus II“ pagerins reakciją į didėjančią studentų mobilumo poreikį ir prisidės prie ES aukštojo mokslo kokybės ir įvairių kultūrų dialogo. Be to, aš norėčiau pabrėžti pranešime siūlomas svarbias naujoves, pvz., doktorantūros studijų programos pratęsimą, stipendijų įtraukimą ir aktyvaus įmonių ir mokslinių tyrimų centrų dalyvavimo skatinimą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Tai svarbi programa, kuria siekiama padėti trečiųjų šalių studentams, norintiems atvykti į Europos Sąjungą ir joje studijuoti, nors jos ribotas finansavimas gali sudaryti sunkumų

tiems, kuriems reikia mokėti universiteto mokesčius ir kurie to padaryti nepajėgia. Todėl nors balsavome už pranešimą, apgailestaujame, kad buvo atmesti mūsų frakcijos pateikti pasiūlymai, nes jais buvo siekiama išspręsti šią problemą.

Tačiau mums malonu pasakyti, kad priimtais pasiūlymais siekiama padidinti šių studentų mobilumą ir atkreipti dėmesį į tai, kad programa neturėtų būti naudojama specialią kvalifikaciją turintiems žmonėms iš trečiųjų šalių į Europos Sąjungą pritraukti, taip pakenkiant jų kilmės šalims. Mes atkakliai tvirtiname, kad Europos Komisijai vertinant programą reikia atsižvelgti į galimas protų nutekėjimo pasekmes šioms šalims ir jų socialinę bei ekonominę padėtį.

Mes privalome užtikrinti, kad magistrantūros studentai, doktorantai, mokslo darbuotojai ir akademikai iš mažiau išsivysčiusių trečiųjų šalių galėtų sugrįžti į savo kilmės vietas pasibaigus jų studijų laikotarpiui, taip išvengiant bet kokio protų nutekėjimo.

Neena Gill (PSE), raštu. – Gerb. pirmininke, aš balsavau už šį pranešimą ir tikiuosi, kad programos „Erasmus Mundus“ pratęsimas iki 2013 m. toliau užtikrins svarbią įvairių kultūrų jungiamąją grandį.

Šios programos nauda yra akivaizdi – ne tik ES turės naudos, pritraukusi protingus ir ambicingus studentus iš trečiųjų šalių, kurie pagerins ES mokslinius tyrimus ir naujovių diegimą, bet ir mūsų pačių studentai įgis geresnių kalbinių įgūdžių ir padidins savo galimybes įsidarbinti tiek šalyje, tiek ir užsienyje.

Visų pirma aš manau, kad ši programa ypač tinkama, įvertinus, kad šie metai yra Kultūrų dialogo metai. Sąsają su trečiosiomis šalimis kūrimas švietimu skatina įvairių kultūrų, kalbų ir tikėjimų supratimą ir ryšius. Kaip tik tokią programą Europos Parlamentas turėtų palaikyti, todėl aš visiškai pritariu jai.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Mes apsisprendėme balsuoti prieš šį iš Kultūros ir švietimo komiteto gautą pranešimą. Mes nebalsuojame prieš programos „Erasmus Mundus“ idėją, bet dėl kai kurių išsamių Komiteto pateiktų pasiūlymų ir kai kurių iš jų, pateiktų Komisijos.

Mes nepalaikome specialios „Erasmus Mundus“ vizos pagal pasiūlyme pateiktus trumpus aprašymus. Visos valstybės narės turi teisę išduoti vizas, todėl mes tikimės, kad jos laikysis kilniaširdiškumo, kai prieis prie vizų išdavimo studentams, dalyvaujantiems programoje „Erasmus Mundus“. Mes laikomės nuomonės, kad neįmanoma reguliuoti tokių vizų ES lygmeniu.

Be to, mes atmetame ES idėją teikti finansinę paramą įvairių „Erasmus Mundus“ studijų programų absolventų asociacijai. Studentų asociacijos turėtų vystyti pagal konkrečius studentų poreikius, jiems dedant asmenines pastangas. Jos negali būti kuriamos ES institucijų iš viršaus.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Programa „Erasmus Mundus“ yra aukštojo mokslo sektoriaus bendradarbiavimo ir judumo programa, kuria siekiama pasaulinio Europos Sąjungos, kaip akademinio kompetencijos centro, pripažinimo. Ji padidina šiuo metu turimas galimybes pagal programą „Erasmus“, atverdamą bendradarbiavimo švietimo srityje galimybes šalims, kurios nėra Sąjungos narės.

Švietimas vaidina esminį vaidmenį jaunimo gyvenime. Tarptautinę patirtį vis labiau vertina patys studentai ir būsimieji darbdaviai. Kalbų, kultūrų, kiekvienos šalies specifinių savybių žinojimas ir gebėjimas veikti tarptautinėje aplinkoje – tik kelios dalyvavimo programoje privilegijos. Mobilumo skatinimas – kitas žinomas programos tikslų bruožas. Jis ypač svarbus globalizacijos amžiuje, kai įgyja svarbą kontaktai su trečiosiomis šalimis. Mes turėtume palankiai vertinti tai, kad Europos studentai ir studentai iš trečiųjų šalių toliau turės galimybę įgyti tokią patirtį.

Aš patenkinta, kad programoje, už kurią balsuota, taip pat yra pasiūlymų, kaip spręsti vizų problemas. Šios problemos neišvengiamai komplikuoja kelionių planus. Siūlomas supaprastinimas taip pat turėtų paliesti turimos informacijos mastą. Studentai turėtų turėti galimybę gauti visą informaciją, kurios jiems reikia, kad būtų lengviau pasirengti apsigyventi gerokai iš anksto. Įvertinus tai, Europos Komisijos atstovų trečiosiose šalyse parama galėtų būti ypač naudinga.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – (LT) Šiandien balsavome dėl naujos kartos programos „Erasmus Mundus“ 2009–2013 m. Dabartinė programa „Erasmus Mundus“ vykdoma nuo 2004 m. ir šia programa sėkmingai pasinaudojo daugiau kaip 4 000 trečiųjų bei Europos Sąjungos piliečių. „Erasmus Mundus“ pasiteisino kaip patikima aukštojo mokslo srities priemonė, ypač magistrantūros studijų srityje. Naujosios programos tikslas – skatinti Europos aukštąjį mokslą, padėti atverti daugiau ir geresnių karjeros perspektyvų jaunimui, vykdyti labiau struktūrizuotą aukštojo mokslo institucijų tarptautinį bendradarbiavimą užtikrinant didesnę judumą Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių studentams. Per 5 ateinančius metus Europos ir trečiųjų šalių universitetams

bus skirta daugiau nei 950 mln. EUR prisijungti prie programų ir suteikti stipendijas. Naujoji programa bus papildoma doktorantūros studijų programa, o studentams bus skiriama didesnė finansinė parama. Balsuojant palaikiau atsakingo komiteto pataisas, kurios suteikia dokumentui aiškesnį reglamentavimą, užtikrina studentų pasirinkimą ir teises, įgalina tvirtesnę universitetų bendradarbiavimą.

Carl Lang ir Fernand Le Rachinel (NI), raštu. – (FR) Įvertinus šį pranešimą, ekonominės migracijos skatinimo didžiuliu mastu tikslas, kurį 2005 m. sausio 11 d. jau nustatė Europos Komisija savo Žaliojoje knygoje dėl ES pozicijos ekonominės migracijos valdymo klausimu, yra daug aktualesnis nei kada nors anksčiau.

Ne mažiau nei 350 mln. EUR buvo skirta 2009–2013 m. laikotarpio programai „Erasmus Mundus II“. Ši programa skirta pritraukti užsienio studentams ir dėstytojams į Europos Sąjungos geografinę zoną. Tai yra apytikriai 654 mln. EUR daugiau nei pirmam programos variantui skirta suma.

Iš esmės pagirtina dingstimi – skatinti trečiųjų šalių studentus atvykti studijuoti į Europą siūlant jiems aukšto lygio magistro arba daktaro laipsnius – atveriamą ne kas kitas kaip vartai naujam teisėtoms imigracijos kanalui. Teisė lengviau pateikti į Europą faktiškai bus suteikiama užsieniečiams iš trečiųjų šalių visų pirma taikant supaprastintas vizų ir stipendijų gavimo procedūras ir modifikuotus mokesčius už mokslą.

Visiškai nepalaikydama savo piliečių ir neskatinama sau reikalingų Europos mokslinių tyrimų ir kompetencijos Europos Sąjunga vėl palaiko tuos, kurie atvyko iš ES išorės, ir demonstruoja savo palankumą didelio masto imigracijai.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Programa „Erasmus Mundus II“ panaši į Europos studentų mainų programą „Erasmus“, bet ja pirmiausia siekiama mainų su trečiosiomis šalimis. Jos tikslas – pritraukti į Europą kvalifikuotus užsienio studentus.

Aš iš esmės esu už kultūrinius mainus, ypač mokslinių lygmeniu. Tačiau turiu abejonų dėl šios programos veiksmingumo ir visų pirma naudingumo valstybėms narėms. Tuo metu, kai kai kuriose valstybėse narėse vietos universitetuose nuolatiniams gyventojams ribojama daugelis disciplinų sričių, mes turėtume būti atsargūs dėl aukštesnių kvalifikacijų.

Perėjimas prie Bolonės modelio visoje Europos universitetų sistemoje gerokai apsunkino magistro laipsnį turintiems studentams vietos doktorantūros studijoms paiešką. Man atrodo, kad konkurencijos vietos studentams padidinimas duotų priešingus rezultatus. Be to, būtų sunku kontroliuoti imigracijos taisyklių pažeidimus programos atžvilgiu. Dėl šios priežasties balsavau prieš pranešimą.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), raštu. – (PL) Programa „Erasmus Mundus“ jau suvaidino svarbų dabartinio jaunimo ir suaugusiųjų švietimo vaidmenį. Įgyta patirtis rodo, kad vis dėlto problemos turėtų būti sprendžiamos su tam tikru atsargumu. Pernelyg radikalių permainų, pvz., naujos mokesčio už mokslą sąlygos, galėtų išbalansuoti šią švietimo sistemą, kuri pasiteisino rinkoje. Tokios permainos taip pat galėtų pažeisti tam tikrus principus, susijusius su akademinėmis institucijomis savarankiškumu. Todėl reikia apsvarstyti, ar nebūtų geriau palikti sprendimus „Erasmus Mundus“ konsorciui arba nustatyti valdymo iš viršaus sąlygas.

Manau, kad ten, kur gyvuoja nustatyta praktika ir vietos valdžios institucijos turi galimybę priimti sprendimus, jų turėtų būti laikomasi ir nieko naujo neturėtų būti primetama dekretu. Tai ypač svarbu žinant, kad mes gyvename labai skirtinguose regionuose. Vieni vadinami geriau, kiti blogiau išvystytais, taip pat jie visi turi skirtingas tradicijas ir ekonomines sąlygas.

Norėčiau pasinaudoti šia galimybe atkreipti dėmesį, kad Parlamentas naudoja nepateisinamą praktiką remtis dokumentais, kurie dar nėra privalomi, pvz., Europos konstitucija, kuri buvo atmeta referendume, Lisabonos sutartimi ir su ja susijusia pagrindinių teisių chartija. Teisėkūros negalima remti tuo, kas dar nėra teisės sąvade.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už M. De Sarnez pranešimą dėl programos „Erasmus Mundus“ (2009–2013 m.). Jaunimas yra mūsų ateitis ir aš sakau tai ne tik dėl to, kad tai yra deramas posakis – „Erasmus Mundus“ pagrįsta kompetencijos idealu ir kultūrų integracijos skatinimu bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, kad naujosios kartos galėtų dirbti siekiant geresnio pasaulio. Konkrečiai, naujojoje programoje „Erasmus Mundus“ pabrėžiama galimybė studijuoti magistrantūrą ir doktorantūrą, kurti partnerystes su trečiųjų šalių švietimo įstaigomis ir vykdyti konkrečią ryšių ir informavimo veiklą.

Aš pritariu šiai iniciatyvai ir taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į M. De Sarnez pasiūlymą, kad turėtų būti teikiama pirmenybė mažiausiai dviejų užsienio kalbų mokymuisi – kalbos faktiškai yra pagrindinė kultūrinės integracijos priemonė.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Programa „Erasmus Mundus II“ iš esmės atitinka savo pirmtakę, nors joje buvo padaryti labai svarbūs pakeitimai. Prie svarbių pakeitimų priskiriamas labiau subalansuotas ir garantuotas geografinis atstovavimas programose „Erasmus Mundus“, kurį, kartu su papildomu dėmesiu, mažiausiai trijų Europos šalių universitetų konsorciumas gali pasiūlyti pažeidžiamoms gyventojams.

Priėmimo į profesinio rengimo kursus kriterijai turi būti grindžiami kokybe. Taip pat turi būti atsižvelgiama į lyčių lygybę ir pagerintos priėmimo sąlygos nepalankioje padėtyje esančioms grupėms.

Skirdamos stipendijas Europos ir trečiųjų šalių studentams kursus teikiančios institucijos turi atsižvelgti į lygių galimybių ir nediskriminavimo principą.

Be to, programa „Erasmus Mundus II“ turėtų prisidėti prie tvaraus aukštojo mokslo vystymosi Europoje ir trečiojoje šalyje ir tuo remdamasi Komisija turėtų dėti visas pastangas, kad užkirstų kelią protų nutekėjimui.

Žalieji užtikrins, kad šie pakeitimai būtų tikrai įgyvendinti. „Erasmus Mundus“ įvertinimas taip pat turėtų parodyti, kad galimybė pasinaudoti „Erasmus Mundus“ studijomis padidinta pažeidžiamoms grupėms.

Europos Parlamento Žaliųjų frakcija (Europos laisvasis aljansas) pritarė šiam pranešimui, esant toms sąlygoms.

– Pranešimas: József Szájer (A6-0300/2008)

Bogusław Liberadzki (PSE), raštu. – (PL) Aš balsavau už pranešimą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl keleivinių laivų saugos taisyklių ir standartų (nauja redakcija) (COM(2007)0737 – C6 - 0442/2007 – 2007/0257(COD)).

Kartu su J. Szájeriu esu linkęs pripažinti Pirmininkų sueigos pateiktus principus ir gaires. Jos visiškai atitinka įstatymus. Aš taip pat pritariu teiginiui, kad Pirmininkų sueigos sprendimui reikia techninių pataisų.

– Pranešimas: József Szájer (A6-0297/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl riboto genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimo (nauja redakcija) ir tai dariau J. Szájerio pranešimo pagrindu. Apgailestauju, kad, žinant įstatymų ir reglamentų tendencijas ir sudėtingumą, Komisija nepakeitė savo pozicijos, kurios pradžia 1987 m. balandžio 1 d. ir kurią sudaro nurodymų davimas savo tarnyboms imtis teisinių dokumentų kodifikavimo ne vėliau kaip po dešimties jų keitimų, taip pat pabrėžiant, kad tai buvo minimali taisyklė ir tarnybos siekė kodifikuoti įstatymus ir reglamentus, už kuriuos jos buvo atsakingos, netgi trumpesniais laiko intervalais. Šiuo konkrečiu atveju mes tęsiame 1990 m. direktyvos ir įstatymų ir reglamentų, kurie buvo keičiami keturis kartus, t. y. 1994, 1998, 2001 ir 2003 m., persvarstymą. Iš pradžių numatyta kodifikuoti Direktyva 90/219/EB galiausiai buvo pertaisyta siekiant įtraukti reikiamus pakeitimus, kad būtų galima ją pritaikyti prie 2006 m. nustatytos reglamentų su kontrole tvarkos. Aš manau, kad Bendrijos politikos stiprinimo politika turėtų būti Europos Komisijos prioritetas ir kad dabartinė padėtis nėra gera, ypač valstybių narių ir piliečių atžvilgiu.

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) Nors ir padaryta pažanga ir pasiektas efektyvumas žemės ūkyje, augalininkystėje ir gyvulininkystėje būtų neįsivaizduojamas be labai svarbių atradimų genetikos srityje, mums reikia sugalvoti optimalias biologinės saugos priemones, kurias būtų galima naudoti genetiškai modifikuotus mikroorganizmus uždaromis sąlygomis, nes mums reikia atsižvelgti į atsargumo principą, kad galėtume apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką.

Tikrai būtų taip, kad šiais laikais žmonija būtų keblesnėje padėtyje ir labiau draskoma kivirčių, jei nebūtų G. Mendelio padarytų atradimų, po kurių sekė T. H. Morgano, F. Cricko ir J. D. Watsono atradimai. Tačiau aišku, kad genetiškai modifikuotų organizmų – kas bebūtų: augalai, gyvūnai, ar mikroorganizmai – įsigijimo, tikrinimo, naudojimo ir sukomercinimo procedūroms būtų taikoma speciali reguliavimo, leidimų išdavimo ir administravimo tvarka, kuri sudarys teisinę ir institucinę sistemą, skirtą pašalinti arba sumažinti bet kokio neigiamo poveikio atsiradimo riziką.

– Pranešimas: Eoin Ryan (A6-0348/2008)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už E. Ryano pranešimą dėl Bendrijos statistinių duomenų, susijusių su prekyba tarp valstybių narių. Bendrijos teisės akto tikslas – sumažinti nereikalingą ir perdėtą biurokratiją. Todėl negali likti nepaliestas statistinių duomenų, susijusių su prekyba tarp valstybių narių, klausimas.

Eurostatas suformavo darbo grupę, kad ji ištirtų, kaip būtų galima supaprastinti ir modernizuoti Bendrijos vidaus ataskaitų teikimą apie šią prekybą. Be to, vykdomas bendros komercinių prekių srautų bendrojoje rinkoje plėtojimo ir katalogavimo sistemos tyrimas. Aš sutinku su šia iniciatyva, bet kartu su E. Ryanu tikiuosi, kad Komisija patobulins šį pasiūlymą pakankamai išsamiai apibrėždama, kokių priemonių turėtų būti imamasi siekiant įdiegti tokį bendro srauto mechanizmą. Tam būtų galima panaudoti bandomuosius projektus, kad būtų galima iki galo ištirti šios schemos vertę ir įgyvendinamumą.

Eoin Ryan (UEN), raštu. – (GA) Devyniasdešimt procentų įmonių Airijoje, kaip ir visoje Europos Sąjungoje, yra mažosios ir vidutinės įmonės. Airijoje – nes aš esu gerai susipažinęs su padėtimi joje – apytikriai 250 000 įmonių yra mažosios ir vidutinės įmonės, kurios suteikia darbą daugiau nei 800 000 žmonių. Dauguma šių įmonių (apytikriai 90 %) samdo mažiau nei dešimt žmonių, o kas antru atveju – tik po vieną žmogų. Todėl laikas yra labai vertingi ištekliai, bet šioms įmonėms tenka eikvoti daug laiko tiesiog pildant formas.

Nėra staigmena tai, kad aš pritariu šiam pranešimui (savo pranešimui), dėl kurio kompromisas buvo pasiektas bendradarbiaujant Tarybai ir mano kolegoms, dirbantiems ECON komitete. Tačiau norėjau pateikti šį balsavimo paaiškinimą, kad pabrėžčiau jo svarbą. Pranešimo nuostatos 200 000 mažųjų ir vidutinių įmonių palengvins su prekyba prekėmis susijusių formų pildymo užduotį ir taip sutaupys laiko ir duos naudos verslui ir apskritai įmonėms.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), raštu. – (PL) Intrastatas yra bendra Europos šalių sistema. Ji siekia sumažinti nereikalingą biurokratizmą ir reguliavimą. Tai lanksti sistema ir dėl to leidžia atsižvelgti į konkrečius poreikius ir sprendimus, siejamus su Europos Sąjungos valstybėmis narėmis.

Kitas svarbus dalykas yra tas, kad tiek Intrastato sistema, tiek ir tarptautinės prekybos statistikos sistema grindžiama JT statistikos skyriaus sukurtos tarptautinės prekybos prekėmis statistikos sistemos rekomendacijomis. Tai sudaro galimybes gauti išsamią ir visiškai palyginamą informaciją apie tarptautinę prekybą prekėmis.

Vykdomas statistinių duomenų svarbiais ekonominiais klausimais yra labai reikalingas. Valstybės narės turėtų dėti visas pastangas, kad modernizuotų ir patobulintų šią sistemą.

– Pranešimas: Evelyn Gebhardt (A6-0361/2008)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Malta yra vienintelė ES valstybė, kurioje santuokos nutraukti negalima. Europoje yra tik trys valstybės, kuriose santuokos nutraukimas neleidžiamas, t. y. Vatikanas, Andora ir Malta.

Tačiau Malta leido kitur nutrauktų santuokų registraciją, jei asmuo tuo metu buvo šalies, kurioje buvo nutraukta santuoka, pilietis arba nuolatinis gyventojas.

Pagal reglamentą Briuselis II (Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003) asmuo dabar gali nutraukti santuoką, jeigu yra bet kurios valstybės narės pilietis ir nuolat gyvena ten šešis mėnesius. Bet koks kitas asmuo gali paduoti pareiškimą nutraukti santuoką, jeigu jis nuolatos be perstojo gyvena valstybėje narėje prieš paduodamas pareiškimą.

Pagirtina tai, kad buvo atsižvelgiama į naują straipsnį tais atvejais, kai valstybės neturi santuokos nutraukimo įstatymų, kaip Maltos atveju.

Maltoje mes jau pripažinome santuokos nutraukimą per registracijos sistemą tais atvejais, kai taikomi atitinkami reglamentai; nėra problemų priimti santuokos nutraukimo principą, nes jis jau galioja tam tikromis aplinkybėmis. Problema siejama su klausimu, ar santuokos nutraukimas turėtų sudaryti konkrečią mūsų teisinės sistemos dalį net jeigu šios konkrečios aplinkybės netaikomos.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Aš balsavau už teisėkūros rezoliuciją, kuria, įvertinus pakeitimus, patvirtinamas pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio 2003 m. reglamentą dėl jurisdikcijos, taip pat kad būtų nustatytos taisyklės, susijusios su santuokiniais santykiais taikytina teise, ir tai dariau remdamasis E. Gebhardt pranešimu. Europos Sąjungoje augant piliečių mobilumui dėl gausėjančių

„tarptautinių“ porų, t. y. porų, kuriose sutuoktiniai yra skirtingų tautybių arba gyvena skirtingose valstybėse narėse arba valstybėje narėje, kurios piliečiu nėra bent vienas iš sutuoktinių, taip pat dėl didelio ištuokų skaičiaus būtinas tinkamas teisės aktas dėl taikytinos teisės ir kompetencijos santuokiniais klausimais, nes kiekvienais metais tai jaudina vis daugiau piliečių. Būtina ir toliau nurodyti, kad sutartys sudaro galimybes palaipsniui kurti bendrą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę ir nustatyti priemones, kuriomis valstybėse narėse būtų siekiama palaikyti teisės aktų kolizijos ir kompetencijos kolizijos taisyklių suderinamumą.

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) E. Gebhard pranešime išaiškinama su santuokinėmis bylomis susijusi nacionalinių teismų kompetencija ES viduje, taip pat kuris įstatymas turi būti laikomas tinkamu. Tikslas – užkirsti kelią pavojui, kad vienas iš sutuoktinių neskubėtų duoti pareiškimo nutraukti santuoką, kad byla būtų nagrinėjama pagal konkrečios šalies, kuri gintų šio sutuoktinio interesus, teisę. Šis tikslas, savaime suprantama, yra pagirtinas. Tačiau, mano nuomone, reglamento trūkumai nusveria pranašumus.

Švedija turi vieną iš liberaliausių santuokos įstatymų pasaulyje ir tuo mes kaip tik turėtume didžiuotis. Su pirminiu pasiūlymu susijęs pavojus, kad tai reikštų, jog tam tikrais atvejais Švedijos teismai galėtų būti verčiami priimti sprendimą pagal Maltos, Airijos, Vokietijos arba Irano teisę, kai viena šalis paduoda pareiškimą nutraukti santuoką. Ateityje tai apribotų besąlyginę Švedijos teisę vienam asmeniui paduoti pareiškimą nutraukti santuoką, taip pat kad jis būtų patenkintas – tai sritis, kurioje aš niekada negalėčiau eiti į kompromisą. Todėl mano pirmoji mintis buvo balsuoti prieš pranešimą. Tačiau balsuojant buvo patvirtintas žodinis pakeitimas, kuris iš esmės buvo susijęs su teisiniu viešosios tvarkos principu. Aš vis dar laikaisi nuomonės, kad turėtų būti išsaugotas Švedijos modelis, bet, siekdamas paskatinti tobulinimą, vietoj to apsisprendžiau susilaikyti.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Aš balsavau už E. Gebhardt pranešimą dėl taikytinos teisės su santuoka susijusiose bylose. Įvertinęs padidėjusį piliečių mobilumą ES ir įvairiose valstybėse narėse santuokos nutraukimo atveju taikomos teisės įvairovę aš palaikau galimybę skirtingų pilietybių arba gyvenančių skirtingose valstybėse narėse sutuoktiniams pasirinkti savo santuokos nutraukimui taikytiną teisę.

Tačiau jaučiu, kad nepaprastai svarbu užtikrinti, jog kiekvienas sutuoktinis būtų informuotas tam, kad abu visiškai suprastų teises ir socialines pasekmes, išplaukiančias iš taikytinos teisės pasirinkimo.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Mūsų siūlomas naujas teisės aktas susijęs su tarptautinių porų santuokos nutraukimu, t. y. porų, kurių atveju sutuoktiniai turi skirtingą pilietybę arba gyvena skirtingose valstybėse narėse.

Čia nagrinėjamas su kompetentinga jurisdikcija ir taikytina teise susijusių taisyklių pataisymas siekiant sumažinti teisinį netikrumą šioje srityje. Šiuo metu taikytina teisė nustatoma pagal nacionalinius teisės aktus, susijusius su kolizinėmis normomis, o jie įvairiose valstybėse narėse yra labai skirtingi ir painūs. Dauguma valstybių narių taikytiną teisę nustato pagal glaudžiausio ryšio arba gyvenamosios vietos kriterijus (*lex loci*). Kitos valstybės narės sistemingai taiko savo nacionalinę teisę (*lex fori*), dėl to, aišku, gali nutikti taip, kad bus taikoma teisė, su kuria sutuoktiniai menkai susiję, tad rezultatas neatitiks teisinio tikrumo.

Šiame naujame reglamente siūloma, kad mes suderintume šias teisės aktų kolizijų taisykles. Esame už tai, nes tai turėtų sudaryti galimybes geriau nuspėti šią dabar ištis sudėtingą padėtį ir padaryti tai visų pirma saugumo, į kurią suteikta teisė vaikams, kurie per dažnai yra savo tėvų išsiskyrimo aukos, interesais.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Mes, Birželio sąrašo nariai, esame labai nusivylę turėdami stebėti pranešėjos troškimą toliau gvildinti klausimą, kurį labai neseniai atmetė Taryba. Reikalas tas, kad nepaisant savo trūkumų dabartinis Reglamentas „Briuselis IIa“ yra daug geresnis teisės aktas nei siūlomas pranešėjos. Atimti sutuoktiniams laisvę rinktis teismą ir jurisdikciją – Komisijos ir dar labiau pranešėjos arogantiško požiūrio į dabartinę visų valstybių narių praktiką požymis.

Mes ne tik atmetame blogai apgalvotą pranešimą, bet ir raginame visus Parlamento narius ginti skyrybas išgyvenančių sutuoktinių pasirinkimo laisvę. Tokiu sudėtingu laiku šiems žmonėms mažiausiai reikia sudėtingų ES taisyklių.

Marian Harkin (ALDE), raštu. – Airija atsisakė priimti ir taikyti šį reglamentą, nes mes nesame už Airijos teismų jurisdikcijos išplėtimą, kad būtų galima leisti skirtis ES piliečiams remiantis iš esmės kitokia valstybės, iš kurios jie atvyko, teise.

Jeigu Airija turėtų įgyvendinti šią priemonę, tai leistų Airijoje gyvenantiems ES piliečiams nutraukti santuoką mūsų teismuose iš esmės kitokiais ir ne tokiais varginančiais pagrindais nei tie, kurie numatyti mūsų Konstitucijoje ir kuriuos leido 1995 m. referendumas dėl santuokos nutraukimo, t. y. ketverių metų šalių

gyvenimo skyrium (separacijos) pagrindais. Tai taip pat reikštų, kad dabartinis konstitucinis reikalavimas Airijos teismams santuokos nutraukimo procesų srityje leistų skirtis tik jeigu tokiose bylose neturėtų būti taikomos atitinkamos nuostatos, parengtos susijusioms šalims ir priklausomiems vaikams. Nors šiame pranešime yra pozityvių aspektų, aš susilaikiau dėl Airijos nusišalinimo.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, aš balsavau prieš E. Gebhardt pranešimą, nes, mano manymu, yra svarbu, kad ateityje Suomijos teismuose nagrinėjant bylas, kuriose užsienio šalies teisės taikymas labai prieštarautų pagrindinėms Suomijos teisės prielaidoms, turėtų būti taikomi Suomijos įstatymai.

Taip pat esu labai susirūpinęs dėl siūlomų kaltės santuokos nutraukimo bylose vertinimų. Apytikriai prieš dvidešimt metų Suomija atsisakė neištikimybės arba kitų tokių dalykų tyrimo santuokos nutraukimo bylose. Jei tai būtų iš naujo įgyvendinta, tai būtų didžiulis šuolis atgal ir senų laikų dvelksmas.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – (LT) Išsiplėtusioje Europos Sąjungoje (ES) atsiranda vis daugiau tarptautinių šeimų, t. y. skirtingos tautybės sutuoktinių. Deja, besiskiriančių skirtingos tautybės porų skaičius ES yra didelis, dažnai skyrybų procesas yra sudėtingas, ilgai besitęsiantis. Taip yra todėl, kad iki šiol žmonių galimybės pasirinkti teismą, svarstysiantį jų santuokos nutraukimo bylą, buvo ribotos. Nutarę skirtis sutuoktiniai galėjo kreiptis į teismą, kuris buvo jų gyvenamojoje šalyje. Taigi jie negalėjo pasirinkti ir jų skyryboms taikytinos kitų Bendrijos narių teisės. Pavyzdžiui, Lietuvoje, ištekęs už vokiečio ir gyvenanti su šeima Vokietijoje, dėl skyrybų su vyru turėjo kreiptis į jų gyvenamosios vietos teismą. Jų skyrybų byla turėjo būti nagrinėjama taikant Vokietijos teisę. Priėmus reglamentą nuo 2009 m. kovo 1 d. šie apribojimai negalios. Besiskiriančios šeimos galės pasirinkti ir teismą pagal gyvenamąją vietą arba pasirinkti taikomą teisę tos šalies, kurioje turi pilietybę. Balsavimo metu palaikiau pataisas, kurios numato, kad skyrybų byloms taikytina teisė neturi prieštarauti pagrindiniams Žmogaus teisių chartijos principams. Tai ypač svarbu siekiant išvengti lyčių diskriminavimo, nagrinėjant ir priimant sprendimus skyrybų bylose.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Aš balsavau už E. Gebhardt pranešimą, nes manau, kad Komisijos pasiūlymas standartizuoti teisės aktų kolizijų taisykles tarptautinių porų santuokos nutraukimo srityje yra labai svarbus. Skyrybos yra tragedija jų šalims ir jų vaikams. Todėl šalims taikoma procedūra ir įstatymo turinys turi būti kuo aiškesni.

Dabartinėje padėtyje, kurioje pagal Reglamentą „Briuselis IIa“ sutuoktiniai gali rinktis iš kelių skirtingų kompetentingų teismų, o jurisdikcija nustatoma remiantis valstybės narės, kurioje yra teismas, teisės aktų kolizijų normomis, nesukuriamas reikalingas teisinis tikrumas. Palankesnio teismo paieška ir veržimasis į teismą, kad viena šalis galėtų pasiekti palankų rezultatą, yra šalutiniai padariniai.

Aš manau, kad santuokos partnerių teisė tarpusavio susitarimu rinktis kompetentingą teismą ir jurisdikciją taip pat abiem atvejais padėtų jiems išsiaiškinti turinį. Kaip tik dėl šios priežasties nepaprastai svarbu, kad būtų palengvintos sąlygos pasinaudoti informacija apie turinį ir procedūras, kaip teigiama 2 pakeitime. Be to, nepaprastai svarbus 1 pakeitimas, kuriuo ginami vaikų interesai renkantis teisę.

Aš palaikau savo frakcijos pateiktą 37 pakeitimą, pagal kurį valstybės narės, kurioje susituokė pora, teisė taip pat turi būti viena iš pasirenkamų. Tai yra logiška ir dėl to netgi būtų lengviau išsiaiškinti taikytinos teisės turinį.

Astrid Lulling (PPE-DE), raštu. – (FR) Europoje, apskritai kalbant, yra per daug skyrybų – ypač mano šalyje. Didėjantis skyrybų skaičius paliečia mišrias poras, t. y. poras, kuriose sutuoktiniai turi skirtingą pilietybę.

Kadangi laisvas asmenų judėjimas yra žinomas Europos integracijos faktas, svarbu, kad būtų nustatytas aiškus teisinis pagrindas.

Žinodama, kad nacionalinės normos santuokos nutraukimo srityje yra nepaprastai skirtingos, aš visiškai pripažįstu pavojų, kuris gali kilti dėl vadinamojo skyrybų turizmo, kai galima pasirinkti pačią palankiausią jurisdikciją vienam iš sutuoktinių ir daugiausia suvaržytą jurisdikciją – kitam sutuoktiniui.

Aš būčiau balsavusi už šį pranešimą, nes siūlomas reglamentas kompensuotų trūkumus, sudarydamas galimybę abiem sutuoktiniams, gyvenantiems skirtingose valstybėse narėse, tarpusavio susitarimu ir susipažinus su faktais savo santuokos nutraukimo procesams pasirinkti kompetentingą jurisdikciją, kuri turėtų būti vienos iš dviejų gyvenamosios vietos Europos Sąjungos valstybių narių.

Deja, balsuojant patvirtintas žodinis pakeitimas sukėlė tokią sumaištį, kad buvo būtina visą pranešimą grąžinti į komitetą. Kadangi pranešimas nebuvo grąžintas į komitetą, aš nebedalyvavau galutiniam balsavimui.

Klausimas per opus, kad dėl jo būtų galima balsuoti sumaišties sąlygomis.

Mairead McGuinness (PPE-DE), raštu. – Aš nebalsavau dėl šio pranešimo, nes Airija apsisprendė nepasinaudoti savo pasirinkimo teise dalyvauti priimant ir taikant siūlomą reglamentą ir nevaidino aktyvaus vaidmens derybose Taryboje.

Airija nebuvo už Airijos teismų jurisdikcijos išplėtimą, kad būtų galima nutraukti santuoką ES piliečiams remiantis iš esmės kitokia valstybės, iš kurios jie atvyko, teise.

Jeigu jis būtų įgyvendintas, tai leistų Airijoje gyvenantiems ES piliečiams nutraukti santuoką Airijos teismuose iš esmės kitokiais ir ne tokiais varginančiais pagrindais nei tie, kurie numatyti mūsų Konstitucijoje ir kuriuos leido 1995 m. referendumas dėl santuokos nutraukimo.

Įvertindama, kad Airija nėra šio reglamento priėmimo ir taikymo proceso šalis, apsisprendžiau nebalsuoti dėl šio pranešimo.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE), raštu. – (SK) Aš pritariu savo kolegės E. Gebhardt pranešimui dėl jurisdikcijos pasirinkimo, sprendimų ir teisės normų, taikomų teisei nuspręsti santuokos klausimais, pripažinimo. Tvirtai tikiu, kad svarbu sukurti aiškų, visapusišką ir lankstų pagrindą šioje opioje srityje.

Balsavime šiandien balsavau už teisės santuokos nutraukimo procesams pasirinkti tam tikrą teismą nustatymą. Pritariau pasiūlymui, pagal kurį vadinamoji tarptautinė pora galės pasirinkti jurisdikciją savo įprastinėje gyvenamojoje vietoje arba šalies, kurioje ji susituokė, teisinėje sistemoje.

Aš visiškai palaikau nuomonę, kad svarbu užtikrinti pakankamą informacijos prieinamumą abiem poros nariams, nepaisant jų finansinės padėties ar išsilavinimo. Abi pusės turėtų būti tiksliai ir išsamiai informuotos apie savo teismo pasirinkimo pasekmes ir apie teisę spręsti santuokos nutraukimo bylose. Tai ypač tinka tarptautinių porų atveju, nes labai skiriasi valstybių narių įstatymai, santuokos nutraukimo procesai ir sąlygos, pagal kurias gali būti tvarkomas santuokos nutraukimas.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Su tarpvalstybinėmis vedybomis susijusiuose reikaluose svarbu, kad Europoje būtų standartizuota padėtis. Teisinis tikrumas piliečiams tokiose srityse kaip vedybos ir skyrybos, kurios dažnai siejamos su emocinėmis problemomis, yra vis svarbesnės įvairiose politikos srityse.

Pasaulyje, kuris mažėja nuolat didėjančiu greičiu, tokie reglamentai kaip jau taikomi civilinėje teisėje – šiuo atveju šalims laisvai pasirenkant taikytiną teisę ir teismą – svarbūs jų mobilumui. Šiuo reglamentu taip pat nustatoma naudotojui patogi prieiga prie šeimos teisės srities. Kitas svarbus veiksnys yra tai, kad šalys tinkamai informuojamos apie teises savo sprendimo pasekmes. Kaip tik dėl to aš balsavau už pranešimą.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už šį pranešimą galvodama apie daugiau nei 1 500 000 Europos vyrų ir moterų, kurie kiekvienais metais dalyvauja tarpvalstybiniuose santuokos nutraukimo procesuose. Tai taip pat liečia gausybę Rumunijos vyrų ir moterų, susituokusių užsienyje. Aš balsavau už šį pranešimą, nes tvirtai tikiu, kad mūsų pareiga šalinti visas tas biurokratinės kliūtis ir sunkumus, kurie verčia kai kuriuos žmones sakyti, kad Sąjunga pretenduoja būti piliečių pragaru ir teisininkų dangumi.

Be to, aš manau, kad mūsų pareiga tiems, kuriems mes atstovaujame, pašalinti nemažai kitų problemų, kurios pridaro rūpesčių Europos piliečiams. Vos du jų pavyzdžiai yra problemos, susijusios su medicinine priežiūra, teikiama Europos piliečiams ne jų kilmės šalyje, ir išsilavinimo diplomų lygiavertiškumu.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už E. Gebhardt pristatytą darbą dėl taikytinos teisės su santuoka susijusiose bylose. Juo siekiama deramo tikslo – nustatyti aiškų ir visapusišką teisinį pagrindą siekiant apimti įstatymus dėl jurisdikcinės kompetencijos, sprendimų su santuoka susijusiose bylose pripažinimą ir įgyvendinimą, taip pat taikytinos teisės normas.

Iš tikrųjų pagal dabartinį scenarijų dėl nacionalinės ir Bendrijos teisės kolizijų bet koks tarptautinis santuokos nutraukimas gali iškelti labiausiai nesuderinamą teisinį klausimą. Mes taip pat turime įvertinti riziką dėl „veržimosi į teismą“, kuris apsimoka sutuoktiniui, kuris mėgina patekti pirmas ir pasinaudoti jurisdikcija, kurios teisė geriausiai pasitarnauja jo interesams.

Tai visiškai nepriimtina ir dėl to pritariu šiam pranešimui, kuriame siekiama suteikti sutuoktiniams nemažas pareigas, visų pirma informuoti pasirinkimo, jurisdikcijos pasirinkimo ir pagaliau taikytinos teisės pasirinkimo prasme.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) Kaip bet kuris, pasisakantis už Europos Sąjungą, aš paprastai matau Europos teisės aktų leidybos pridėtinę vertę. Dažnai randami geresni problemų sprendimai, kai apie jas galvoja ne vienas žmogus. Šis pranešimas yra apgailėtina šios taisyklės išimtis. Mes turime pagrindą didžiuoti teisės aktais, kurie suteikia žmonėms galimybę eiti savais keliais, jeigu jie to nori, ir dėl to pagrindą išsaugoti sistemą, kurią mes turime Švedijoje. Todėl, kaip ir vyriausybė, laikausi nuomonės, kad Komisijos pasiūlymas dėl suderinimo veda klaidinga kryptimi, kai turi būti atsižvelgiama, pvz., į Maltos praktiką. Vatikanui negali būti leista daryti kliūtis aktyviai lygybės politikai namuose. Europos Parlamentas turi kitokią nuomonę. Todėl mano tikslas buvo balsuoti prieš pranešimą. Pakeitimas taip pat buvo įtrauktas į posėdžio protokolą.

Anna Záborská (PPE-DE), raštu. – (SK) Aš balsavau prieš priemonę, nes manau, kad būtų neatsakinga iš ES pusės kištis į reikalus, kurie nepriklauso jos kompetencijai. Tai apima šeimos teisę. Ministrų Taryba turėtų gerai pagalvoti, ar priimti Parlamento arba Tarybos pasiūlymus. Neturėtų būti naudojamos nedideliu probleminių bylų skaičiumi siekiant ES priskirti papildomus įgaliojimus. Ne tokia Europos integracijos esmė.

Be to, Europos Parlamentas savo nuomonėje rėmėsi ES pagrindinių teisių chartija. Tai yra nepriimtinas manipuliavimas iš Parlamento pusės, nes ES pagrindinių teisių chartija yra ne teisiškai privalomas dokumentas, o politinis kompromisas. ES pagrindinių teisių chartijos 9 straipsnyje skelbiama: „Teisė tuoktis ir kurti šeimą garantuojama pagal šios teisės įgyvendinimą reguliuojančius nacionalinius įstatymus.“ Jei jau šeimos teisė išspręsta nacionaliniu lygmeniu, kodėl mums reikia analogiško Europos reglamentų dėl santuokos nutraukimo paketo? Tai atveria galimybę manipuliacijoms. Todėl ne visiškai aišku, kokia kryptimi šis reglamentas krypta, o Komisija nepajėgi pašalinti neaiškumų. Aš siūlau, kad Ministrų Tarybos atmestų šią priemonę.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Buvo paminėta, kad ES daugėja susituokusių porų, kuriose sutuoktiniai yra skirtingų ES arba ne ES šalių piliečiai.

Todėl konkrečiai problemai spręsti taikytinos teisės arba kompetentingo teismo pasirinkimo klausimas kyla vis dažniau.

Europos Sąjungai reikia efektyvių kolizijų sprendimo nuostatų, kad būtų galima nustatyti teisinę kompetenciją.

Kadangi auga skyrybų skaičius, taip pat didėja diskriminacijos atvejų skaičius, kai paduodami pareiškimai nutraukti santuoką arba gyventi skyrium (separacijos). Geriausiai informuotas sutuoktinis imasi iniciatyvos ir pasinaudoja jurisdikcija ten, kur teisė palankiausia tenkinti jo interesus. Tai darydamas sutuoktinis iš anksto nusprendžia dėl rūpimos teisinės sistemos kompetencijos.

Vedybų, kuriose vienas iš sutuoktinių gyvena ne ES šalyje, atveju gali būti sunku pasiekti, kad teismo būtų pripažintas ne ES šalyje patenkintas santuokos nutraukimo susitarimas.

Pranešime, dėl kurio balsuota šiandien, siekiama užtikrinti galimybę pasinaudoti patikima informacija apie santuokos nutraukimo ir gyvenimo skyrium (separacijos) procedūras, taip pat apie pagrindinius nacionalinės ir Bendrijos teisės klausimus. Jis buvo teisėtai pripažintas esminiu, kad renkantis taikytiną teisę kiekvienu atveju būtų atsižvelgiama į bet kurio su tuo susijusio vaiko interesus.

– Pranešimas: Pedro Guerreiro (A6-0388/2008)

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) ES vykdoma žvejybos politika nėra ir niekada nebuvo grindžiama gerai apgalvotais bendrais sprendimais. Pastaraisiais metais Europoje žuvų ištekliai dramatiškai sumažėjo ir labai mažai daroma, kad ši padėtis pasikeistų. Vietoj to ES siūlo pagalbą mainais į žvejybos teises trečiosiose pasaulio šalyse, o šitaip kaip reikiant išėikvos jų žuvingas jūras. Palei kranto liniją gyvenantys vietos gyventojai neteks savo pragyvenimo šaltinio ir bus priversti gyventi iš pagalbos, be to, iš pagalbos, kuri retai numato tinkamą kompensavimą arba kompensavimą už negautas pajamas.

Perspektyvinis ir įžvalgus mąstymas turi prasiskverbti į žvejybos politiką, kurią vietoj to turėtų propaguoti ES. Tokiame procese nėra vietos žvejybos laivyno būklės pagerinimo ir modernizavimo pagalbai, kurios galutinis tikslas – padidinti žvejybos pajėgumus. Tačiau aš mielai palaikysčiau priemones, kuriomis siekiama palaikyti pažeidžiamus vietos gyventojus neturtinguose pakrantės regionuose, kurių vienintelis pajamų šaltinis yra žvejyba ir kurie labai kenčia dėl sumažėjusių žuvų išteklių, didžia dalimi dėl tiesioginių klaidingos ES žvejybos politikos padarinių. Tačiau P. Guerreiro pranešime nėra tokių priemonių. Todėl balsavau prieš pranešimą.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Reglamente (EB) Nr. 639/2004 dėl atokiausiuose Bendrijos regionuose registruoto žvejybos laivyno valdymo numatoma nemažai nukrypimų nuo įtraukimo (pasitraukimo) režimo

pagal Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką 13 straipsnį.

Tačiau dėl vėlai priimtos Komisijos teisinės priemonės, kuria leidžiama atitinkamoms valstybėms narėms teikti valstybės pagalbą, ir ribotų laivų statyklų pajėgumų neįmanoma laikytis galutinio termino ir iki 2008 m. gruodžio 31 d., kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 639/2004, įtraukti į laivyną žvejybos laivus, kuriems atnaujinti skiriama valstybės pagalba.

Žuvininkystės komitetas savo pranešime gynė laivų atnaujinimui ir registravimui teikiamos valstybės pagalbos galutinių terminų pratęsimą atsižvelgiant tiek į šiuo metu galiojantį reglamentą, tiek ir į Europos Komisijos pateiktą pasiūlymą, pagal kurį galutinis terminas turėtų būti pratęstas tik vieniems metams, kitaip tariant, iki 2009 m. gruodžio 31 d.

Valstybės pagalbos termino pratęsimas atokiausių regionų laivyno atnaujinimui iki 2009 m. gruodžio 31 d. ir galimybės registruoti laivus – iki 2011 m. gruodžio 31 d. reiškia nepaprastai svarbią pagalbą atsižvelgiant į minėtus apribojimus.

Todėl balsavau už P. Guerreiro pranešimą.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Parama atokiausių regionų žvejybos laivynams atnaujinti ir modernizuoti yra nepaprastai svarbi, įvertinant strateginį šių regionų žuvininkystės sektoriaus pobūdį. Pranešime, dėl kurio balsuota šiandien, siekiama dar vienais metais pratęsti atokiausių regionų žvejybos laivynų atnaujinimo ir modernizavimo finansavimą.

Pateisinama atsižvelgti į ypatingą šių regionų struktūrinę, socialinę ir ekonominę padėtį jų žvejybos laivynų valdymo atžvilgiu. Tuo tikslu nuostatos dėl įtraukimo / pasitraukimo iš laivyno režimų valdymo ir privalomo pajėgumų atšaukimo bei dėl galimybės gauti viešąją pagalbą žvejybos laivams atnaujinti ir laivynui modernizuoti turėtų būti suderintos su minėtų regionų reikmėmis.

Apibendrinant, reikia toliau teikti paramą atokiausių regionų laivynui atnaujinti ir modernizuoti, visų pirma smulkiosios žvejybos laivams, nes šiuose regionuose dauguma laivų seni, kai kurie daugiau nei trisdešimt metų. Šie veiksmai yra būtini, siekiant pagerinti sugautų žuvų laikymo sąlygas ir žvejų darbo ir saugumo sąlygas šiuose regionuose.

Luca Romagnoli (NI), raštu. (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau už P. Guerreiro pateiktą pranešimą dėl atokiausiuose Bendrijos regionuose registruoto žvejybos laivyno valdymo. Komisija visada lygiavosi į Europos integraciją, kad ir kokia sritis būtų svarstoma, ir aš esu tos pačios nuomonės. Tačiau šiuo atveju mes turime pašalinti bet kokias laiko ribas, kad šie regionai turėtų pakankamai laiko tinkamam atnaujinimui ir modernizavimui siekiant juos geriau aprūpinti, kad jie galėtų susidurti su konkurencija vidaus rinkoje.

Aišku, kad tęsiama parama šiam atnaujinimui yra būtina sąlyga, be kurios bus neįmanoma tinkamai užtikrinti darbo ir saugumo sąlygų ir žuvų telkinių išsaugojimo. Dėl šios priežasties aš palaikau šią iniciatyvą, kurioje keliamas tikslas pertvarkyti atokiausių regionų (AR) laivynus, kad būtų galima susidurti su naujais iššūkiais Europai žvejybos sektoriuje.

10. Balsavimo ketinimai ir pataisymai (žr. protokolą)

(Sesija buvo nutraukta 14.15 val. ir pratęsta 15.10 val.)

PIRMININKAVO: ALEJO VIDAL-QUADRAS ROCA

Pirmininko pavaduotojas

11. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

12. ES–Rusijos santykiai (diskusijos)

Pirmininkas. – Pirmas darbotvarkės klausimas yra Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl ES ir Rusijos santykių.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, Europos Sąjungos santykiai su Rusija yra vieni iš sudėtingiausių mūsų laikais. Viena vertus, mes matome sudėtingą bendrų veiksmų tinklą ir persipynusius interesus. Kita vertus, matome įvykius Gruzijoje.

Europos Vadovų Taryba paprašė iš naujo įvertinti ES ir Rusijos santykius ir šis apmąstymas atliekamas vykstant įvykiams, kurie meta rimtą šešėlį ES ir Rusijos santykiams. Gruzijos teritorinio vientisumo pažeidimas naudojant jėgą ir Rusijos vienašališkas Abchazijos ir Pietų Osetijos pripažinimas lieka nepriimtinas ir mes negalime pritarti neseniai Maskvoje aiškiai išreikštiems užsienio politikos principams, įskaitant įtakos sferų atgaivinimą.

Todėl turi būti atliktas šiek tiek blaivesnis pačios ES suinteresuotumo šiais santykiais įvertinimas. Bet tuo pat metu Europos Sąjungos ir Rusijos ekonominiai ir prekybiniai ryšiai yra stiprūs ir stiprėja. Rusija jau yra mūsų trečia pagal svarbą prekybos partnerė ir mes matome iki 20 % per metus siekiantį augimo tempą. Energija yra pagrindinis veiksnys, išspūdingo augimo esama ir paslaugų srityje.

Su savo dabartiniais augimo rodikliais ir nauju viduriniu sluoksniu Rusija yra svarbi, čia pat esanti, nauja rinka, kuris siūlo galimybes ES įmonėms, nepaisant dabartinės finansų krizės padarinių. Europos Sąjunga yra pagrindinis Rusijos investuotojas, kurio investicijos sudaro 80 % kaupiamųjų užsienio investicijų. Nemaža Rusijos užsienio valiutos atsargų dalis yra eurai. Todėl Rusija yra viena iš didžiausių pasaulyje eurai išreikštų aktyvų turėtoja.

Dėl visų šių priežasčių mes esame suinteresuoti nuolatiniu Rusijos ekonomikos augimu ir Rusijos modernizavimo paklausos, įskaitant tikrai nepriklausomų, sugebančių užtikrinti sutarčių vykdymą teisėjų rengimą, rėmimu. Tai atitinka prezidento D. Medvedevo pabrėžiamą teisinės valstybės principų svarbą Rusijoje.

Energijos tiekimo ir paklausos patikimumas yra pagrindinė mūsų santykių sudėtinė dalis. ES valstybės narės yra pagrindinės Rusijos energetikos produktų pirkėjos ir nepanašu, kad tai galėtų pasikeisti artimiausiu metu ar vidutinės trukmės laikotarpiu.

Tarpusavio santykiai yra vienas iš abipusės priklausomybės, o ne priklausomybės, atvejų. Eksportas į Europos Sąjungą reikšmingai prisidėjo prie išspūdingų augimo tempų, kuriuos Rusija patiria pastaruosius penkerius ar šešerius metus. Nepaisant to, dar reikia padaryti daug darbo siekiant sukurti nuosirdžią energetikos partnerystę, kuri būtų grindžiama Energetikos chartijos sutartyje puoselėjamais principais, būtent skaidrumo, savitarpiskumo ir nediskriminavimo.

Dar svarbiau, kad Rusija yra pagrindinė geopolitinė veikėja, kurios konstruktyvus dalyvavimas tarptautiniuose reikaluose yra būtina efektyvios tarptautinės bendruomenės prielaida. Todėl mes dalyvaujame Irane, Artimuosiuose Rytuose, Afganistane, Balkanuose ir kitur, taip pat daugiašaliuose forumuose. Mes taip pat turime bendrų interesų siekiant masinio naikinimo ginklų neplatinimo. Visose šiose srityse bendradarbiauti ne visada lengva, bet tai reikia tęsti. Glaudesnis bendradarbiavimas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje padeda susidoroti su grėsmėmis, kurias kelia tokie iššūkiai kaip terorizmas ir organizuotas nusikalstamumas.

Būtent dialogu, kurį atnaujinome, galime aptarti tokias sritis kaip žmogaus teisių sritis. Šiandien Paryžiuje vyksta konsultacijos. Mes dar kartą priminsime Rusijai apie jos, kaip Europos Tarybos ir ESBO narės, įsipareigojimus, ypač dėl spaudos laisvės ir, pvz., įvykių, kurie rutuliojasi Ingušijoje, taip pat kitų žmogaus teisių klausimų.

Mums aišku viena: Europa puoselėja vertybes ir nusistovėjusias tarptautinio elgesio normas ir mes palaikysime jas bet kuriomis aplinkybėmis. Jos apima teritorinio vientisumo gerbimą ir taikų ginčų sprendimą. Europos Vadovų Taryba su pasitenkinimu pažymėjo, kad Rusijos karinės pajėgos pasitraukė iš gretimų Pietų Osetijai ir Abchazijai zonų, žengdamos svarbų žingsnį įgyvendinant šešių punktų planą. Praėjusią savaitę prasidėjo derybos Ženevoje ir tai buvo kitas svarbus žingsnis į priekį. Žinoma, reikia padaryti daug daugiau.

Rytoj aš priimsiu donorų konferenciją dėl Gruzijos, kurioje bus siekiama mobilizuoti finansavimą sugadintai infrastruktūrai atkurti ir šalies viduje perkeltų žmonių reintegracijai, taip pat Gruzijos ekonomikos atsigavimui po konflikto paspartinti. Veikdamas kartu su Parlamentu, aš ketinu skirti šiam tikslui iki 500 mln. EUR ir noriu išreikšti dėkingumą Biudžeto komiteto ir Užsienio reikalų komiteto pirmininkams, kurie parašė man išreikšdami šį požiūrį.

Iš naujo įvertinus ES ir Rusijos santykius kartu su Europos Vadovų Taryba, kaip buvo pageidaujama, bus pateikta išsami daugelio santykių kryptų apžvalga nuo mūsų pastangų siekiant paremti Rusijos stojimą į PPO iki vizų išdavimo supaprastinimo, muitinių bendradarbiavimo, mainų švietimo srityje ir

bendradarbiavimo mokslinių tyrimų srityse. Šiuo įvertinimu mes turėtume vadovautis vertindami visus mūsų dabartinius veiksmus su Rusija ir tuos, kurie šiuo metu yra sulaukyti. Tai turėtų būti apsvaistyta kitoje 2008 m. lapkričio 10 d. Bendrųjų reikalų taryboje, kurioje, aš tikiuosi, mes sugebėsime rasti tinkamą supratimą tęsiant derybas dėl naujo ES ir Rusijos susitarimo.

Aš tai sakau, nes nežinau geresnio būdo siekti savo interesų ir priversti išgirsti mūsų rūpesčius. Kita vertus, mes neturime elgtis, lyg nieko nebūtų atsitikę. Darydami tai, ką darome, turime išaiškinti, kad turime labai aiškų savo tikslų įvertinimą, ir užtikrinti, kad ES remia šiuos tikslus kaip vieningą jėgą.

Galbūt dera tai, kad mes rengiame šias diskusijas šiandien, t. y. rytojaus tarptautinių donorų konferencijos išvakarėse. Joje, kaip sakiau, aš pirmininkausiu kartu su Pasaulio banku ir dabartine pirmininkaujančia valstybe Prancūzija ir būsima pirmininkaujančia valstybe Čekija.

Europos Sąjunga toliau vaidins savo vaidmenį, kaip mes darėme per šią krizę, kaip konstruktyvi ir patikima partnerė, kuri vadovaujasi savo vertybėmis ir įneša lemiamą įnašą į stabilumą ir taiką.

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, visų pirma aš noriu paprašyti jus atleisti man ir dėkoju B. Ferrero-Waldner, kad pasisakė prieš mane, nes aš ką tik atėjau iš komitetų pirmininkų sueigos. Pasikalbėjimas tęsėsi tiek ilgiau, nei tikėtasi, dėl šio ryto diskusijų, kurių metu buvo numatytas einančio Tarybos Pirmininko pareigas pasisakymas ir balsuoti skirtas laikas. Taigi, prašau priimti mano atsiprašymą.

Kaip pažymėjo B. Ferrero-Waldner, mes faktiškai esame ES ir Rusijos santykių kryžkelėje, ypač po Gruzijos konflikto. Po rugsėjo 1 d. neeilinės Europos Vadovų Tarybos Taryba apsvaistė tai spalio 13 d., kaip sakė B. Ferrero-Waldner. Tuo metu ji konstatavo, kad po to, kai Europos Sąjunga Gruzijoje dislokavo nepriklausomą civilinių stebėtojų misiją, kariuomenė pasitraukė iš gretimų Pietų Osetijai ir Abchazijai rajonų. Tai reiškia svarbų papildomą žingsnį įgyvendinant rugpjūčio 12 d. ir rugsėjo 8 d. Europos Sąjungai tarpininkaujant sudarytus susitarimus dėl Gruzijos nepriklausomybės, suvereniteto ir teritorinio vientisumo – apie ką aš jau turėjau galimybę keletą kartų papasakoti jūsų Užsienio reikalų komitetui.

Europos Sąjunga toliau ragins šalis tęsti savo išpareigojimų įgyvendinimą šių metų rugpjūčio 12 d. ir rugsėjo 8 d. susitarimuose numatytą diskusijų pagrindu.

Jūs būsite informuoti, kad šios derybos prasidėjo spalio 15 d. jas globojant Europos Sąjungai, Jungtinėms Tautoms ir ESBO. Šioms deryboms parengti ir vesti mes turime specialųjį įgaliotinį krizės Gruzijoje klausimais Pierre'ą Morelį, kuris atliko puikų darbą. Pirmame spalio 15 d. surengtame susitikime suinteresuotoms šalims buvo sudarytos sąlygos susitikti tiesiogiai.

Akivaizdu, kad visa tai pareikalaus daug laiko. Tai yra labai ilgas procesas, bet, galų gale, kai prisimename, iš ko susidaro įprasti taikos procesai, nes prisimename padėtį Balkanuose, faktas, kad įvyko susitikimas, kuris sudarė sąlygas visoms šalims susitikti tiesiogiai, savaime reiškia svarbų etapą, net jeigu mes žinome, kad kelias tikrai bus ilgas, kaip sakiau.

Kitas procesui priklausantis susitikimas bus surengtas lapkričio 18 d. Ženevoje. Mes tikimės, kad šalys išpareigos surasti praktišką tebevykstančių diskusijų sprendimą, kuris leistų išspręsti visus neišspręstus klausimus, visų pirma saugumo ir stabilumo planus, įskaitant viršutiniame Kodorio slėnyje ir Akhalgori regione, taip pat, žinoma, neatidėliotiną perkeltųjų asmenų klausimą.

Sąjunga yra pasiryžusi laikytis savo išpareigojimo konfliktų Gruzijoje sprendimo proceso atžvilgiu ir pasiekti visapusišką susitarimą, grindžiamą tarptautinės teisės principais.

Kol kas platesne prasme Europos Vadovų Taryba paprašė Komisijos ir Tarybos atlikti visapusišką išsamų ES ir Rusijos santykių įvertinimą atsižvelgiant į kitą aukščiausiojo lygio susitikimą, suplanuotą lapkričio 14 d. Būdamas Tarybos Pirmininku prezidentas Nicolas Sarkozy šį rytą pasakė, kad būtina kalbėti su Rusija, ir tai atitinka mūsų interesus, nes santykiai su Rusija yra tokie svarbūs.

B. Ferrero-Waldner priminė mums, kad tai yra būtina partnerystė – Europos Sąjunga ir Rusija yra abipusiškai priklausomos, o be to, kaip tik iš dialogo yra aišku, kad galime užtikrinti, jog žmogaus teisių padėtis pagerėtų Rusijoje ir regione. Mes esame suinteresuoti paraginti Rusiją tęsti bendradarbiavimą, kurio reikia abiem šalims.

Aš norėčiau priminti jums, kad mums Rusijos reikia siekiant įveikti globalinius, pvz., kovos su terorizmu, klimato kaitos arba masinio naikinimo ginklų neplatinimo, iššūkius. Europos Sąjunga padarė šį pasirinkimą. Mes manome, kad Rusija suinteresuota padaryti šį pasirinkimą. Todėl mes nuoširdžiai norime tęsti šį dialogą.

Artėjantis lapkričio 14 d. aukščiausiojo lygio susitikimas suteiks galimybę išnagrinėti įvairius santykių, kuriuos turime turėti su Rusija, aspektus, ir turime siekti konstruktyvaus bendradarbiavimo, kad galėtume nustatyti, ar Rusija tikisi pasinaudoti šio dialogo pranašumais. Tačiau turėtume tęsti šį dialogą, kaip šį rytą pažymėjo Tarybos Pirmininkas, neidami į kompromisą dėl pagrindinių principų, kurie sudaro Europos integracijos pagrindą.

Dialogas su Rusija gali būti grindžiamas tik valstybių suvereniteto gerbimu, teisinės valstybės principais ir bendromis normomis. Šia prasme Rusijos įstojimas į tokią organizaciją, kaip Pasaulio prekybos organizacija, atitinka mūsų bendrą interesą. Iš tikrųjų tai leistų išspęsti daugybę ginčytinų problemų, kurios liečia kai kurias valstybes nares.

Aš galvoju apie įstatymą dėl medienos eksporto ir skrydžių Sibiro mokesčius. Mes taip pat manome pagal diskusijas, vykusias šį rytą, kad mūsų įsipareigojimas palaikyti glaudesnius ekonominius ir prekybinius ryšius su Rusija yra svarbus. Čia taip pat privalome turėti erdvę su Rusija, kuri būtų aiškiai apibrėžta ekonominiu ir prekybiniu lygmeniu, ir turime padėti, jeigu įmanoma, kurti bendrą Europos Sąjungos ir Rusijos ekonominę erdvę.

Šia prasme mes tikrai toliau įtikinėsime Rusiją dėl skaidrumo, savitarpiškumo ir nediskriminavimo energetikos srityje svarbos. Tai taip pat platesne prasme taikoma investicijų problemoms, kadangi Rusijoje veikiančios Europos Sąjungos bendrovės dažnai susidurdavo su tikromis problemomis, kurioms šiuo metu nėra patenkinamo sprendimo.

Taip pat aišku, kad aukščiausiojo lygio susitikime mes su Rusija turėtume apsvarstyti finansų krizės poveikį. Tai nauja ir Europos Sąjungai svarbi problema. Ji taip pat svarbi Rusijai, investavimo politikai ir ES ir Rusijos prekybos politikai.

Kaip aš jau minėjau, mums taip pat reikia pakartoti mūsų nerimą dėl įsipareigojimų žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės srityje vykdymo. Tarptautiniu lygmeniu mes sprendžiame visas bendradarbiavimo problemas, susijusias su bendra kaimynyste, ir, žinoma, tas problemas, kurios aktualios šiuo metu po Gruzijos konflikto. Tačiau mes taip pat sprendžiame tarptautines bendrų interesų problemas, pvz., Artimųjų Rytų, Irano ir Afganistano.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kas esame suinteresuoti tęsti dialogą su Rusija ir iš tikrųjų stiprinti jį. Mes tikime, kad tai yra vienintelė nuomonė, kuris leis Rusijai daryti pažangą ir užtikrinti, kad turėsime ateitį, grindžiamą vis bendresnėmis vertybėmis. Mes turime pasimokyti iš to, kas atsitiko Gruzijoje, siekti kurti konstruktyvius ir subalansuotus santykius su Rusija ir pabandyti sukurti ilgalaikę partnerystę su šia šalimi. Gruzijos konfliktas, jokių būdu mūsų nenutolindamas nuo šio tikslo, turi dar kartą paremti jį atsižvelgiant į tai, ką Europos Sąjungos identitetas reiškia kitiems partneriams, kurie gali ne visada turėti tokius pačius interesus kaip mes savo santykiuose su Rusija.

José Ignacio Salafrañca Sánchez-Neyra, PPE-DE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, aš noriu pradėti savo pasisakymą remdamasis keletu žodžių, kuriuos Tarybos Pirmininkas Nicolas Sarkozy pasakė šio ryto diskusijose. Jis pasakė, kad Europos Sąjunga negalėtų išpaužti naują šaltąjį karą ir negalėtų duoti pagrindo didinti įtampą, kuri atvestų į mūsų ir Rusijos krizę. Faktiškai Rusijai primygtinai siūloma būti pozityvia ir konstruktyvia partnere dėl savo strateginės reikšmės, gamtinių išteklių, karinės ir branduolinės galios, prekybos, kurią mes turime su Rusija, lygio – kaip priminė Komisijos narys – ir taip pat tiesiog dėl to, kad ji yra pagrindinė ES energijos tiekėja.

Tačiau mes kuriamės ne tik kaip ekonominė ir komercinė Sąjunga, bet ir kaip vertybių Sąjunga. Todėl negalime imti ir pasirinkti šias vertybes pagal tai, kas yra galingiausias arba svarbiausias.

Tikiu, kad tokios vertybės kaip laisvė, pagarba demokratinėms vertybėms, žmogaus teisėms, valstybių suverenitetui ir teritoriniam vientisumui yra vertybės, į kurias būtina atsižvelgti. Mes negalime užmerkti akis ir apsimesti, kad šią vasarą nieko neatsitiko, kai faktiškai buvome įsiveržimo ir po jo sekusios jėga įvykdytos suverenios valstybės okupacijos liudininkai.

Mes turime stiprinti savo kaimynystės politiką ir būti nuoseklūs vertybių, kurias propaguojame, atžvilgiu.

Visgi yra daug dalykų, kurie turi įvykti: įvertinimas, kurį atlieka Europos Komisijos narė ir jos departamentai Komisijoje, Ženevos derybos ir donorų konferencija, kuri bus rengiama šią savaitę Briuselyje. Visa tai, mano nuomone, yra svarbu.

Noriu užbaigti dar kartą pasiremdamas Tarybos Pirmininku, kuris pasakė, kad Europos Sąjunga turi kalbėti vienu tvirtu balsu. Mes nesugebėsime kalbėti vienu tvirtu balsu – faktiškai vietoj to pademonstruosime silpnumą – jeigu, kitame lapkričio 14 d. Nicoje rengiamame aukščiausiojo lygio susitikime su Europos Sąjunga pradėsime derybas su Rusija, šiai šaliai iki galo nesilaikant ir nepaisant susitarimų, kuriuos ji pasirašė su Europos Sąjunga rugpjūčio 12 d. ir rugsėjo 8 d.

Jan Marinus Wiersma, *PSE frakcijos vardu.* – (ES) Gerb. pirmininke aš kaip ir J. I. Salafraanca atkreipti dėmesį į tai, ką prezidentas Nicolas Sarkozy pareiškė šį rytą – mes su Rusija turime pabandyti spręsti problemas dialogu, o ne konfrontacija. Europoje turime pabandyti plėtoti santykius, kurie būtų pagrįsti partnerystėje, taip pat partnerių lygybės principu, žinoma, nepamiršdami pareikšti kritinę pastabą, kai reikia.

Turime ieškoti su Gruzija susijusių problemų sprendimų ir dirbti su Rusija sprendžiant nemažai nepaprastai svarbių problemų, kuriuos jau buvo paminėtos, tarptautinių problemų, pvz., neplatavimo režimo ateities, su Iranu susijusių problemų ir tolesnių Kioto priemonių. Mūsų pačių aplinkos apsaugos siekiai negali pasirodyti sėkmingi, kol mes negalime pasiekti susitarimo dėl jų su kitomis pagrindinėmis pasaulinėmis partnerėmis.

Taip pat turi būti siekiama bendradarbiauti su Rusija finansų krizės ir Rusijos vaidmens G8 klausimais. Finansų krizė ne tik dar kartą parodė, kiek mes pasikliaujame Rusija, bet ir kiek Rusija pasikliauja tarptautine ekonomika. Faktas, kad pasaulis pasikeitė visiškai palyginti su buvusiu prieš trisdešimt ar keturiasdešimt metų, yra kita priežastis, kodėl grįžimas prie šaltojo karo taktikos nėra tinkamas pasirinkimas.

Antra, mes norėtume pasidžiaugti pirmininkaujančios Prancūzijos elgesiu ir Sąjungos vieningumu jai sprendžiant su Gruzija susijusį konfliktą. Nepaprastai svarbu, kad mes taip pat tvirtai laikytumės šio vieningumo ateinančiomis savaitėmis ir mėnesiais. Tai yra ypač svarbu derybose, kurios vyksta Ženevoje ir bus tęsiamos lapkričio mėn. Suprantama, kad nebuvo skubaus susitarimo dėl Gruzijos problemos sprendimo recepto.

Šį klausimą faktiškai gali būti sunku išspręsti, nes yra esminių mūsų ir Rusijos nuomonių skirtumų. Mūsų požiūriu, turi būti išsaugotas Gruzijos teritorinis vientisumas ir mums nepriimtina, kad Pietų Osetija ir Abchazija buvo pripažintos kaip nepriklausomos šalys. Diskusijos šiais klausimais turi būti ryžtingos.

Šia prasme gali būti svarbu prisiminti, kad Europoje taip pat reikalingos platesnės diskusijos apie veikiančias saugumo struktūras ir reglamentus Helsinkio proceso vardu. Rusai pateikė pasiūlymus, kaip tai pakeisti ir patobulinti, bet Taryba ir Komisija taip pat gali turėti keletą minčių šiuo klausimu.

Vykstant šiai diskusijai svarbu, kad Rusijai nedviprasmiškai buvo pasakyta, jog mes nenorime skleisti įtakos sferų ir nepriimame jų netgi tuose regionuose, kurie turi bendrą sieną tiek su Rusija, tiek ir Europos Sąjunga. Aš nesu už NATO plėtrą šia kryptimi.

Tačiau esu už aktyvią ES politiką siekiant garantuoti tokių šalių kaip Ukraina, Gruzija ir Moldova nepriklausomybę ir tikiuosi, kad su rytų partnerystėje susiję pasiūlymai, kuriuos Komisija pateiks šį rudenį, padės stiprinti ryšius su vadinamosiomis kaimyninėmis šalimis, kad mes galėtume joms garantuoti jų plėtrą ir nepriklausomybę.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *ALDE frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, Jean-Pierre Jouyetai, B. Ferrero-Waldner, pirmiausia, jei galiu, norėčiau rekomenduoti jums puikią knygą Kalėdų atostogoms – nuostabią grafienės Sofijos de Segur biografiją. Jūs sužinosite, kad tikrasis grafienės Sofijos de Segur vardas ir pavardė buvo Sofija Rostopčina – taip, Rostopčina – ir kad jos tėvas buvo vyras, sustabdęs imperatoriaus įsiveržimą į Rusiją. Knygoje pateikiamas nuostabus aprašymas, kaip visa tai įvyko. Kai kurie joje pateikiami pamokymai vis dar galioja. Bet kuriuo atveju tai buvo įžanga.

Visų pirma norėčiau paaiškinti, kad šį rytą pradėdamas pasisakymą jokia būdu nenorėjau įteigti, kad ES ir Maskvos aukščiausiojo lygio susitikimas neturėtų įvykti. Žinoma, ne. Jis turi įvykti. Kadangi aš turėjau tik pusantros minutės, galbūt nepavyko manęs suprasti. Aš tik norėjau pasakyti, kad iš Tarybos išvadų nustačiau, jog jau buvo nuspręsta siekti atnaujinti derybas dėl partnerystės, t. y. derybas dėl asociacijos susitarimo, taip pat kad nepaisant to, kas atsitiktų, ne taip svarbu, kaip pavyks lapkričio 14 d. aukščiausiojo lygio susitikimas, kuris tikriausiai bus sunkus, nes bet kuriuo atveju derybos būtų atnaujintos ir, suprantama, visiškai teisėtai būtų atsižvelgta į Komisijos ir Tarybos įvertinimą. Iš esmės aš norėjau, kad šis klausimas būtų išaiškintas šiek tiek geriau.

Taigi, aš nežinau, ar Nicolas Sarkozy neteisingai suprato mane sąmoningai, ar ne. Bet kuriuo atveju jis neatsakė man, bet aš būčiau dėkinga, jei galčiau atsakymą, gerb. Jeanai-Pierre Jouyetai, nes asmeniškai apgailestaučiau,

jeigu jis jau nusprendė atnaujinti derybas bet kuriuo atveju. Aš visiškai palaikau dialogą su Rusija. Akivaizdu, kad tai yra didelė šalis. Tai yra didi šalis, labai išdidi šalis, šalis, kuri nerodo didelio gailėsčio kitiems ir, mano nuomone, nevertina kitų, kurie užima silpnas pozicijas.

Taigi, tai, kad jau nuspręsta, jog derybos bus atnaujintos, kad ir kas atsitiktų, netgi prieš prasidedant aukščiausio lygio susitikimui, nerodo didelių diplomatinų sugebėjimų. Bet kuriuo atveju mano laikas baigiasi, taigi, visų pirma aš tikiuosi, gerb. Jean-Pierre Jouyetai, kad jūs man vienaip ar kitaip pateiksite aiškų atsakymą, ir aš dėl to būsiu labai dėkinga.

Bart Staes, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, Jean-Pierre Jouyetai, B. Ferrero-Waldner, ponios ir ponai, daug galima pasakyti apie Rusijos ir Gruzijos konfliktą ir jis iš tikrųjų šiuo metu yra lemiamas veiksnys mūsų santykiuose su Rusija.

Bet kuriuo atveju galima pasakyti, kad tiek Rusija, tiek ir Gruzija apvylė. Nepriimtina, kad šalys savo konfliktams spręsti naudotų karines priemones. Politologijoje yra teorija, pagal kurią sakoma, kad iš principo demokratinės valstybės sprendžia savo konfliktus demokratiniais metodais ir dialogu, o ne karinėmis priemonėmis. Kadangi šiuo atveju to nebuvo, neabejotinai yra kažkas negerai su demokratija tiek Gruzijoje, tiek ir Rusijoje. Kitaip aplinkybės nebūtų susiklosčiusios taip, kaip susiklostė.

Šiandieninėje diskusijoje dėmesys sutelkiamas į mūsų santykius su Rusija. Rusijos padėtis mažų mažiausiai lieka labai kritiška tokiose srityse kaip demokratija, pagarba žmogaus teisėms, spaudos ir susivienijimų laisvė, padėtis Čėčėnijoje – kuri galbūt nėra antraščių naujiena, bet visi, kurie atidžiai seka šią šalį, žino, kad padėtis Čėčėnijoje iki šiol yra labai kritiška – ir taip pat problemų, susijusių su pasirengimu Sočio žiemos olimpinėms žaidynėms, prasme. Visi šie klausimai gali sukelti daug problemų.

Mano nuomone, yra, kaip jau buvo teigiama, Europos Sąjungos ir Rusijos tarpusavio priklausomybė. Tai yra tiesa. Tačiau kiekvieną kartą, kai mes kalbame apie tarpusavio priklausomybę ir svarstome minėtas problemas, pagal mane, turėtume puoselėti tas kitas, demokratijos ir tipiškas europietiškas vertybes, kitus konfliktų sprendimo būdus, didesnės demokratijos siekimą ir švelnios jėgos priemonių naudojimą.

Žaliųjų frakcija (Europos laisvasis aljansas) yra visai pasirengusi dialogui, kuris, mano nuomone, yra vienas iš Europos Sąjungos požymių. Europos Sąjunga reiškia ekstremalias konfliktų sprendimo priemones ir konfliktų prevenciją taikiu būdu. Todėl tik jei būtų vykdomos visos sąlygos ir Taryba, Komisija ir Europos Parlamentas užimtų tvirtą poziciją minėtų vertybių atžvilgiu, galime pradėti dialogą su Rusija, įskaitant dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų, su dvasios ramybe, pasiryžimu ir troškimu pasiekti tikslą.

Adam Bielan, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, Rusijos ginkluotųjų pajėgų veiksmai Gruzijoje yra ypač tinkamas dabartinių Rusijos ketinimų patikrinimas. Jie taip pat patikrina Europos Sąjungos politinę įtaką ir pagrindinius veikimo principus. Deja, kai kurių valstybių narių lyderiai elgiasi, tartum Rusijos įsibrovimo į suverenią demokratinę Gruziją niekada nebuvo.

Ponios ir ponai, Rusija dar kartą pažemina Europos Sąjungą tvirtindama, kad atitraukė savo pajėgas į prieš įsiveržimą buvusias pozicijas. Tada kaip mes galime paaiškinti tai, kad Gruzijos kaimai, įsikūrę Pietų Osetijos regione ir netoli jo, nuolatos patiria brutalų etninį valymą? Kaip mes galime paaiškinti tai, kad dviem šimtams Sąjungos pasiųstų stebėtojų neleidžiama patekti į konflikto vietas? Tokia padėtis yra šviesmečių nutolusi nuo rugpjūčio 7 d. *status quo*, kuri yra dalyvavimo derybose su Rusija sąlyga. Vienas iš Rusijos įsiveržimo į Gruziją tikslų – terorizuoti kaimynines šalis siekiant torpeduoti projektą *Nabucco*, kuris yra nepaprastai svarbus Sąjungos energetiniam saugumui. Atrodo, kad šiuo metu nepagalvojama apie dujų ir naftos transportavimo koridorių, kuris veda per Gruziją. Šis koridorius gyvybiškai svarbus mums ir vienintelis, kurio nekontroliuoja Kremlius.

Aš taip pat norėčiau priminti, kad prie Sąjungos esančiose kaimyninėse šalyse yra daug Rusijos pasų turėtojų. Kaip pavyzdį galėčiau paminėti Ukrainą, Baltarusiją ir Baltijos valstybes. Mes turime nepamiršti, kad bet kuriuo momentu Kremlius galėtų pareikšti, kad tiems žmonėms reikalinga vadinamoji apsauga. Kaip tik tai įvyko Pietų Osetijoje. Dar kartą privalau pabrėžti, kad Sąjungos valstybėms narėms ir jų artimiausioms kaimynėms tiesiogiai gresia Rusijos agresija.

Šiuo metu mes susiduriame su padėtimi, kurioje Rusija, be energetinio šantažo, nuėjo taip toli, kad savo arsenalą papildė grasinimu Sąjungos valstybėms narėms ir jų artimiausioms kaimynėms. Dabartinė padėtis Gruzijoje yra aiškus pavyzdys. Tokiomis sąlygomis negali būti jokio klausimo apie Sąjungos ir Rusijos partnerystę. Dalyvavimas derybose artėjančiame lapkričio 14 d. Nicos aukščiausio lygio susitikime dar kartą įrodytų, kad Europos Sąjungos lyderiai visiškai nepajėgus susitvarkyti su Rusija.

Esko Seppänen, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (FI) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, Jungtinių Amerikos Valstijų, Europos Sąjungos ir Rusijos vertybinių popierių rinkos patyrė krachą. Mes visi išgyvename tą pačią krizę, kurią sukėlė turbokapitalizmas. Nepaisant to, kai kurios ES šalys, imdamos pavyzdį iš Baltijos šalių, kurių prezidentai buvo išugdyti Jungtinėse Valstijose, ir ypač Lenkija, nori izoliuoti Rusiją nuo Europos bendrijos. Pirmiausia buvo stabdoma derybų dėl partnerystės susitarimo pradžia, o šiandien to priežastis yra Gruzijos ir Abchazijos konfliktas su Rusija.

Daugelyje Vakarų šalių žiniasklaida pateikia Rusijos kaip užpuolėjos įvaizdį. Tai klaidingas įvaizdis. M. Shakashvilio armija puolė ir taip sukėlė pasaulinį konfliktą. Jis neturėtų būti apdovanotas už tai. Šiuose reikaluose Europos Parlamento Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija, deja, yra savų ekstremistinių elementų belaisvė.

Žinoma, Rusija pasiekė karinę pergalę prieš M. Shakashvilio armiją, t. y. armiją, kurią mokė amerikiečiai ir izraeliečiai ir apginklavo ukrainiečiai. Sprendimas pripažinti Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę buvo perdėta reakcija. Dabar Rusija prisiima politines pasekmes. Tačiau mūsų frakcija nemano, kad Rusijos izoliavimas turėtų būti viena iš jų. Europai reikia Rusijos gamtinių išteklių, o Rusijai reikia Europos politinės patirties demokratijos, pilietinių laisvių ir teisinės valstybės srityje.

Šie tikslai bus įgyvendinti ne politine prievarta, o bendradarbiavimu ir dialogu. Būtent apie tai tikriausiai Helsinkyje vyksta štabo viršininko generolo Mike'o Mulleno ir Nikolajaus Makarovo pokalbiai. Be to, ES neturėtų boikotuoti dialogo.

Mes linkime visokeriopos sėkmės pozityvias pastangas pasiūliusiai turėsiančiai pirmininkauti šaliai.

Paul Marie Coûteaux, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, Jean-Pierre Jouyetai, laikas atgailauti – toks, atrodo, šiandien turėtų būti nusiteikimas – arba bent jau pergalvoti dogmas ir instinktyvias reakcijas. Be to, esu dėkingas Nicolas Sarkozy už tai, kad širyt pateikė, atrodo, nuoširdų pavyzdį apie tai. Todėl taip pat pergalvokime mūsų seną, labai seną nepasitikėjimą, kai reikalas liečia Rusiją, arba tikriaus nepasitikėjimą šia šalimi, kuri yra, norime mes to, ar nenorime, viena iš mūsų partnerių.

Šiuo požiūriu aš taip pat rekomenduoju – kaip padarė A. Neyts-Uyttebroeck – perskaityti grafienės Sofijos Segur biografiją, ypač parašytą Marie-José Strich, kurią išleido puiki leidykla „Bartillat“, ir jūs suvoksitė tikrą svarbą, kuri turi būti suteikiama žodžiui, kurį jūs pasakėte dukart, jeigu aš teisingai išgirdau jus: „nepriklausomybė“.

Taip, mes esame abipusiškai priklausomi, bet ne tik kovos su terorizmu arba masinio naikinimo ginklais prasme. Mes esame abipusiškai priklausomi visais požiūriais: energijos, kad pasakytume akivaizdžią tiesą, taip pat mokslinių tyrimų, pramonės ir politikos – žinoma, daugiaspekčiu būdu.

Pasvarstykite, koks bus Europos veidas XXI a., atsižvelgiant į tai, ar mūsų tautos vis dar užsiiminės begalinių Sibiro turtų propagavimu. Taigi liaukimės palaikyti ginčus, kurie yra ne mūsų, o tų, kurie priklauso trečiajam jėgai, turinčiai interesų padalyti Europą siekiant dominuoti jos atžvilgiu. Patikėkite manimi, kad šia prasme aš atsižvelgiu į Europos interesus, jeigu jūs sutiksite, kad Prancūzijos suvereniteto gerbėjams taip pat rūpi šis reikalas.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Ponios ir ponai, aš manau, kad Tarybos sprendimas neatnaujinti derybų su Rusija dėl strateginės partnerystės būtų neprotingas, trumparegiškas ir žalingas Sąjungos piliečiams. Mes turėtume suprasti, kad ji yra partnerė, nuo kurios Europa priklauso dėl žaliavų išteklių. Tai yra ne tik dujų ir naftos klausimas. Pvz., be titano iš Rusijos būtų neįmanoma pagaminti nė vieno „Airbus“ lėktuvo. Dar blogiau tai, kad dabartinė europietiška rusofobija grindžiama ne faktais, o tuo, kaip jie pateikiami politikoje ir žiniasklaidoje. Mes turėtume žinoti, kad konfliktą Kaukaze pradėjo Gruzija, nekreipiant dėmesio į baigtį, o ne Rusija. Be to, aš nežinau jokios konkrečios priežasties, kodėl turėtų būti nepaisoma Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybės, nes nemažai Sąjungos narių nedelsdamos ir su dideliu džiūgavimu pritarė Kosovo nepriklausomybei. Man džiugu, kad Čekijos, šalies kuriai aš atstovauju čia, prezidentas Václav Klaus apibūdino padėtį realistiniu požiūriu, kai pasakė, kad tai nebuvo Gruzijos klausimas iš geros pusės ir Rusijos – iš blogos pusės. Deja, jo niekas nepalaikė. Jeigu Europos Sąjunga rimtai galvoja apie buvimą strategine partnere ir pasauline veikėja, ji turi pripažinti Rusiją vienodomis sąlygomis. Konfrontacijos politika nebus naudinga niekam.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, Tarybos Pirmininke, vienas iš pirmesnių pasisakiusių tvirtino, kad už viso to slypintis principas turi būti „jokios jėgos“ principas. Jokios jėgos iš bet kurios pusės, kaip tvirtinama tarptautinėje teisėje. Mes turime primygtinai reikalauti, kad būtų laikomasi

tarptautinės teisės, įskaitant teritorinį vientisumą, nesikišimą į kitos valstybės vidaus reikalus, įtakos nenaudojimą ir rugpjūčio bei rugsėjo mėn. susitarimų laikymąsi. Aš tikiuosi, kad tai toliau bus taikoma Ženevoje.

Mes turime toliau užtikrinti, kad būtų laikomasi rugsėjo 1 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimų ir Komisijos sutartų rezoliucijų dėl asociacijos susitarimų, laisvosios prekybos susitarimų ir „Europos ekonominės erdvės plius“, kad ir kaip ji būtų vadinama, kad šalys galėtų stiprėti, stabilizuotis ir dalyvauti neprovokuodamos kitų šalių ir donorų konferencijoje būtų atliktas būtinas darbas.

Tuo pat metu mes turime suteikti Rytų Europos valstybėms narėms saugumo ir solidarumo Europos Sąjungos ir NATO viduje jausmą. Aš manau, kad tai taip pat labai svarbu dėl psichologinių priežasčių.

Komisijos nare, aš dėkingas už tai, kad jūs rėmėtės mūsų bendra ekonomine tarpusavio priklausomybe, kuri yra geriausia saugumo politika, kurią mes galėtume turėti. Tačiau kuo labiau ši tarpusavio priklausomybė stiprinama, kuo labiau ji darosi abiejų šalių interesų sferų dalimi ir kuo labiau šalys tampa susijusios, tuo sunkiau bus mums pasitraukti iš šios priklausomybės naudojantis netaikiomis priemonėmis. Šiuo atveju mes turime rodyti kelią. Mes taip pat turėtume remti bet kokius žingsnius, susijusius su įsipareigojimais, į kuriuos yra įtraukta Rusija, taip pat su PPO ir partnerystės susitarimais ir jų atitinkamais įpareigojimais. Kai mūsų ekonominė tarpusavio priklausomybė taip bus paremta teisinėmis ir sutartinėmis priemonėmis, galėsime padaryti pažangą.

Tačiau tai turi būti grindžiama mūsų interesais. Energetinis saugumas yra vienas iš punktų ir šioje srityje yra iššūkių, su kuriais turėtų būti susiduriama visame pasaulyje. Ne be priežasties 5+1 susitiko dar kartą dėl Irano klausimo ir po to perėjo prie savo įprasto darbo. Tai taip pat vyksta kitais lygmenimis. Aš girdėjau, kad Europos Parlamento komitetas dar kartą apsilankė Maskvoje. Iranas, Artimieji Rytai, klimato kaita, terorizmas ir daugelis kitų problemų – Rusija yra svarbi viso to dalis.

Mes turime būti atviri diskusijoms. Saugumo partnerystė su Rusija veiks tik tokiu atveju, jeigu jos nebus siekiama esamų aljansų ir JAV laikymo nuošalyje nuo Europos sąskaita. Tai yra tokios partnerystės sąlyga.

Reino Paasilinna (PSE). – (FI) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, abi pusės pasielgė blogai ir sulaužė tarptautinius susitarimus. Dabar yra klausimas, kaip greitai mes galime judėti į priekį nuo šio momento ir atkurti padėties stabilumą.

Tam mums taip pat reikia bendradarbiauti su Rusija. Tai yra pagrindinis reikalavimas. Iš esmės daug Rusijos tikslų yra tokie pat kaip mūsų tikslai, nurodyti Lisabonos sutartyje. Prezidentas D. Medvedev pasakė, kad reikalingos institucinės reformos. Tai yra tiesa. Kitas jo pateikiamas punktas – infrastruktūros reformos. Trečiasis punktas – investicijos. Apie šiuos dalykus mes žinome. Po to yra naujovės. Kaip tik apie jas mes žinome daug daugiau, jeigu galime taip pasakyti. Tai yra dalykai, kuriuos turime bendrai. Jie nori dalyvauti sprendžiant tarptautinę finansų krizę, bet turi per mažai kapitalo, kad galėtų tą padaryti. Todėl jie nenori būti atkirsti, – tai yra akivaizdu, – o mes turime atsakyti bendradarbiavimu, kuris suteiks galimybę mums nukreipti Rusiją mūsų norima kryptimi.

Rusija nenori kalbėti apie ideologiją, bet šiuo metu Europos Sąjunga kalba. Mes norime, kad ji turėtų demokratiją – tai yra mūsų ideologiją. Rusija nori praktinių sprendimų. Abu šie tikslai tikriausiai yra verti suderinimo. Šiuo būdu mes padarysime pažangą. Todėl mums dar reikia vienos „i“, kitaip tariant integracijos, kuri sektų po keturių D. Medvedevo „i“, todėl mes taip pat galėtume sėkmingai daryti poveikį Rusijos ateičiai iš savų pozicijų ir padidinti stabilumą.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Diskusijoje apie Rusijos ir Gruzijos konfliktą mes greičiau esame linkę nepastebėti to, kas atsitiko Abchazijoje, o ne Osetijoje. Faktiškai Abchazijoje atsitiko kažkas labai reikšmingo. Rusija neturi kokio nors pagrindo įrodinėti, kad jų veiksmai, nors ir neproporcingi, buvo atsakas į bandymą karinėmis priemonėmis išspręsti Osetijos problemą. Tačiau kalbant apie Abchaziją nieko panašaus neįvyko. Masinis Rusijos karinių pajėgų įsiveržimas, laivyno pasirodymas palei Gruzijos pakrantę ir karinis Gruzijos valdžios institucijų kontroliuojamos teritorijos užkariavimas – visa tai įrodo, kad Rusija yra pasiruošusi panaudoti savo karines pajėgas prevencinių veiksmų griebimosi dingstimi. Todėl tokie veiksmai turi būti priskiriami tiems iš jų, kurie pateisinami tikta vienašališku užsienio politikos išteklių įvertinimu.

Savo pareiškime prezidentas D. Medvedev sugrįžo prie bendros saugumo erdvės, kuri tęstųsi nuo Vankuverio iki Vladivostoko, minties. Aš klausiu jūsų, ponios ir ponai, kaip kas nors gali pasikliauti bendrais veiksmais saugumo erdvėje, jeigu Rusija demonstruoja, kad ji pati yra grėsmės šaltinis? O kalbant apie kitus klausimus, prezidentas D. Medvedev norėtų, kad jie būtų įtraukti į galimą susitarimą, tačiau mes turėtume prisiminti,

kad jie jau įtraukti į šiuo metu galiojantį susitarimą. Šis susitarimas buvo priimtas 1990 m. ir pavadintas Paryžiaus chartija naujai Europai. Žinoma, galbūt iš tikrųjų ne dialogas yra ginčytinas klausimas, o veto teisė įvairiems veiksmai, kurių gali imtis NATO.

(Plojimai)

Rebecca Harms (Verts/ALE). - (DE) Gerb. pirmininke, aš norėčiau paminėti tai, ką Bart Staes savo pasisakyme pasakė apie konfliktus, kurie iki šiol vyksta Kaukaze.

Jeigu mes atnaujiname derybas su Rusija, – kažkam panašaus mes pritariame – mano nuomone, yra labai svarbu, kad mes nepamirštume, kad taip pat yra Karabachas, Čečėnija, Moldova ir Padnestrė ir kad kitame dešimtmetyje mes taip pat turėsime susitvarkyti su labai sunkiu ginču Ukrainoje dėl Krymo. Europos Sąjunga neturi padaryti tos pačios klaidos, kurią padarė prieš karą Gruzijoje nežiūrėdama pakankamai rimtai į šį konfliktą.

Todėl, mano nuomone, turi būti sprendžiami visi šie konfliktai. Kaukazas ir kiti kaimyniniai regionai yra labai svarbūs. Jie yra Europoje ir dėl to jais turi užsiimti Europa, Europos Sąjunga, jiems teikdama didesnę prioritetą – ir mes turėtume daryti tai bendradarbiaudami su Rusija.

Šiuo metu aš nesu tikras, ar mes galime, ar negalime patenkinamai spręsti konfliktus, bet tikrai esu nusiteikęs gana optimistiškai, kad šis šaltos ramybės jausmas, kuris praslinko per Europą – o iš tikrųjų per visą Europos Sąjungą – ir kuris taip pat sukėlė nerimą Rusijoje, buvo pakankamas įspėjimas, ir kad dabar įvairios šalys sugrįš prie derybų daug rimčiau.

Vakarų požiūriu, taip pat labai įdomu tai, kad finansų krizės metu Rusija apsaugo išsitas valstybes, siekdama suvaldyti šią krizę pati. Globalizacijos amžiuje mūsų ekonomikų persipynimas daug platesnis nei anksčiau mūsų svarstytytas energetikos atžvilgiu.

Jeigu mes būtume pasirinkę geresnę toną ir jei Vakarai būtų galbūt ne visada primygtinai tvirtinę, kad jų sistema yra pergalinga sistema nuo praėjusio šimtmečio devintojo dešimtmečio pabaigos, mes galėjome pasiekti geresnę poziciją, iš kurios būtume galėję išspręsti ginčą.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, galimas dalykas, kad Rusija turėjo daugiausia naudos iš finansų krizės. Pastaruoju metu mūsų dėmesys pastebimai nukrypo nuo Rusijos agresijos prieš Gruziją į problemas, su kuriomis susiduria mūsų bankai. Šis nukrypimas buvo akivaizdus šio ryto diskusijų metu.

Tačiau mes neturime pamiršti, kad šiuo metu Rusija dar turi daugiau nei 7 000 Osetijoje ir Abchazijoje dislokuotų karių. Tai daugiau nei tris kartus viršija rugsėjo 7 d. čia dislokuotų karių skaičių ir dėl to Rusija nesilaiko taikos susitarimo taip, kaip mes norėtume, kad ji laikytųsi. Tai reiškia, kad Europos Sąjungos ir Rusijos santykiai iki šiol yra aklavietėje. Be to, tai reiškia, kad šiuo metu mes neturime priežasties atnaujinti politinį dialogą bendrose Europos ir Rusijos institucijose; nėra pagrindo atnaujinti derybas dėl partnerystės susitarimo. Pagaliau, tenka su nusivylimu pažymėti, kad mes nurodome kai kurių valstybių narių poziciją, kurioje užsimenama, kad galima nepaisyti Rusijos agresijos prieš Gruziją ir kad reikalas paprasčiausiai yra laiko klausimas. Ši pasyvi politika gali atsieiti nepaprastai brangiai visai Europos Sąjungos užsienio politikai.

Vittorio Agnoletto (GUE/NGL). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mes turime pripažinti, kad Taryba susitvarkė su santykiais su Rusija labiau subalansuotai nei Europos Parlamentas savo rezoliucija dėl įvykių Gruzijoje. Toje rezoliucijoje visi kaltinimai buvo iškelti vien tik Rusijoje ir netgi buvo pateisinamas rugpjūčio 7–8 d. Gruzijos įvykdytas puolimas.

Jeigu vis dėlto mums iš tikrųjų rūpi taikos stabilizavimas, mes turime aiškiai pasakyti „ne“ bet kokiam Gruzijos arba Ukrainos stojimui į NATO. Mes žinome, kad tai pasitarnautų tik viso regiono destabilizacijai ir labai padidintų būsimų karų tikimybę. Derybos su Rusija turėtų būti atnaujintos ne tik iš ekonominio suinteresuotumo, bet ir dėl to, kad tol, kol dalykai svarstomi, jie niekur neprapuola, ir tai visada yra geriausias kelias.

Tuo pat metu mes turime būti visiškai tvirti dėl žmogaus teisių, informavimo laisvės ir politinių laisvių, kurios tikrai nėra norma Rusijoje. Būti energijos įkaitais nėra geriausias būdas būti pajėgiems ginti teises; tačiau norint nutolti nuo savo priklausomybės nuo Rusijos mums reikia ne tik didinti savo energijos išteklių šaltinių įvairovę, bet ir investuoti į alternatyvius energijos šaltinius.

Turiu pateikti vieną galutinę pastabą. Girdėjau tiek Komisiją, tiek ir Tarybą sakant, kad jos jaučia didžiulį pasitikėjimą į Pasaulio prekybos organizaciją stojančia Rusija. Aš norėčiau priminti jums, kad jūs pateikėte

tokias pat pastabas, kai Kinija stojo į PPO, ir mes pamatėme baisias pasekmes, kurias Kinijos priėmimas turėjo Europos ekonomikai ir darbuotojams. Galbūt tokiu atveju mums reikėtų ieškoti sprendimų kitur – galbūt mes faktiškai turėtume suabejoti visu Pasaulio prekybos organizacijos mechanizmu.

Gerard Batten (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, Kremlius gavo viską, ko norėjo iš savo sandėrio su prezidentu Nicolas Sarkozy. Prezidento Nicolas Sarkozy „taikos mūsų laikais“ sandėris davė jiems viską, ko jie norėjo, ir diplomatinę išeitį iš padėties. Nuo Antrojo pasaulinio karo pagrindinis tarptautinių santykių principas buvo toks: už agresiją neturi būti mokama arba agresoriaus neturi būti daroma politinių nuolaidų. Tačiau Maskva laimėjo, o NATO buvo pažeminta ES žaidžiant abiejose pusėse.

Kaip institucija, Europos Sąjunga naujame šaltajame kare paprasčiausiai yra ne demokratinių Vakarų pusėje. ES nepriklauso laisvajam pasauliui. Ji yra antidemokratinė, nedemokratiška ir imperialistinė. Instituciškai ji linksta į pusę, kurioje yra kitos antidemokratinės imperijos, o ne laisvos tautos. ES vadovaujasi ne teise, o ideologija.

Deja, Europos vyriausybės – kaip geri europiečiai – greičiau pasirinks pragaištingą ES poziciją Rusijos atžvilgiu, negu savo pačių nacionalinius interesus.

Sylwester Chruszcz (NI). - (PL) Kartu su Jungtinėmis Valstijomis Rusijos Federacija yra viena iš svarbiausių Europos Sąjungos partnerių. Rusija yra strateginė partnerė ir žaliavų energijos gamybai tiekėja Europos Sąjungos valstybėms narėms, įskaitant mano šalį Lenkiją. Bendradarbiavimas su Rusija tiesiog yra faktas ir abi šalys yra suinteresuotos, kad šis bendradarbiavimas būtų sėkmingas. Gruzija užpuolė Pietų Osetiją ir paskesnis konflikto išplėtimas iškėlė rimtą grėsmę Briuselio ir Maskvos santykiams.

Tačiau tai nereiškia, kad mes turėtume, kaip norėtų kai kurie Europos politikai, nususukti nuo Rusijos arba netgi suspenduoti visus ryšius su ja. Per pastaruosius dvidešimt metų Rusija įdėjo nemažai pastangų siekdama prisijungti prie demokratinių Europos valstybių rato ir, nors neabejotinai dar daug reikia pasiekti, taip pat nėra nė mažiausios abejonės, kad Rusijos gyventojai ryžtingai remia dabartinį ir buvusį Rusijos Federacijos prezidentą. Aš tikiuosi, nepaisant tam tikrų kliūčių, kad Europos Sąjunga ir Rusija tęs savo sėkmingą bendradarbiavimą, nes juo suinteresuotos abi šalys.

PIRMININKAVO: MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Pirmininko pavaduotojas

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). - (NL) Gerb. pirmininke, Jean-Pierre Jouyetai, B. Ferrero-Waldner, ponios ir ponai, nepaneigtina, kad pastaruoju metu santykiai su Rusija pasikeitė. Leiskite man pridurti, kad, mano nuomone, Rusijos izoliavimas nėra tinkamas pasirinkimas. Tuo pat metu sunku kalbėti apie partnerystę, jeigu valstybės taip labai nepasitiki Rusija.

Aš, kaip delegacijos ryšiams su Rusija pirmininkas, vis dėlto galvoju, kad turėtume tęsti dialogą tokia pat dvasia. Kaip tik tai daro Taryba ir Komisija ir tai taip pat turėtų daryti Parlamentas. Faktiškai tai buvo mūsų Rusijos delegacijoje vykusių labai karštų diskusijų tema, susijusi su Maskvos vizitu, kurį mes suplanavome šios savaitės pabaigai. Šiose diskusijose prieita prie išvados, kad turėtume tęsti dialogą, bet turėtume pasakyti savo partneriams, kad tai nėra reikalas kaip paprastai. Mes turime būti nuoširdūs pritardami tam ir pabandyti įsitraukti į konstruktyvias konsultacijas.

Iš Rusijos mes tikimės daug daugiau. Kariuomenės atitraukimas iš buferinės zonos buvo tik pirmas žingsnis. Įtampa galėtų sumažėti tik jeigu būtų sumažintas Abchazijoje ir Pietų Osetijoje dislokuotų karių skaičius arba šie kariai būtų atitraukti visiškai. Nors tai nėra išdėstyta pažodžiui susitarimuose, tai atitinka susitarimų dvasią. Todėl aš norėčiau išgirsti Jeano-Pierre'o Jouyeto nuomonę apie tai.

ES ir ypač pirmininkaujanti valstybė pastaraisiais mėnesiais buvo neįtikėtinai atvira ir ryžtinga. Mano nuomone, kaip tik tai turi būti išlaikyta.

Man liko trys klausimai. Visų pirma, dėl pasirengimo aukščiausiojo lygio susitikimui: kokių konkrečių signalų ir žingsnių, jūsų manymu, reikia siekiant atnaujinti derybas? Antra, ar jūs įtrauksite Parlamentą į tai? Trečia, aš jums norėčiau pasakyti štai ką: Rusija nedalyvauja sutartyje dėl kasetinių bombų, kuri pasirašoma Osle. Dabar aiškėja, kad Danijos žurnalistas buvo užmuštas Rusijos kasetine bomba. Kaip, gerb. B. Ferrero-Waldner, mes galime įtraukti Rusiją į naują sutartį, kuri pagaliau pasirašoma Osle?

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Gerb. pirmininke, pirmininkaujanti Prancūzija suvaidino pavyzdinę vaidmenį tvarkantis su krize Gruzijoje. Mes žinome, kaip tvarkytis su krizėmis, bet dar nesugebame užkirsti

joms kelio. Leiskite man priminti Parlamentui, kad būtent ES užsienio reikalų ministras F.-W. Steinmeier, Vokietijos užsienio reikalų ministras, pateikė labai rimtą sureguliuojimo planą, kurį priėmė visos šalys, išskyrus Tbilisį. Tai yra istorinis faktas. Tai apgailėtina, nes dėl to būtų galima netgi užbėgti už akių karui. Aš esu įsitikinęs, kad F.-W. Steinmeierio planas vis dar galėtų pasitarnauti kaip svarbiausias pagrindas sprendimui derybomis, nors dabar padėtis daug sunkesnė žinant, kad abchazai ir pietų osetinai imasi visiškai kitokios pozicijos. Leiskite man iš karto pridurti, kad derybos negali būti vedamos be dviejų tautų, t. y. abchazų ir pietų osetinų, dalyvavimo. Jų nuomonė taip pat neabejotinai yra lemiama, kalbant apie jų santykius su Rusija.

Be abejo, mes negalime tiesiog tęsti nuo ten, kur buvome. Rusija lieka strateginė partnerė, bet nors mes ir negalime laikyti jos izoliuotos, mūsų pasitikėjimas buvo pakirstas. Rusija turi pasimokyti iš šių įvykių, kaip pasimokėme mes, o konkrečiai – mes turime suprasti, kodėl Rusija daug tolerantiškesnė Ukrainos ir Gruzijos suartėjimui su ES negu jų suartėjimui su NATO. Tai yra pamoka, iš kurioms turi pasimokyti tiek Amerikos politika, tiek ir mes, jeigu norime normalizuoti Rusijos ir ES strateginę partnerystę. Ačiū jums už dėmesį.

Henrik Lax (ALDE). - (SV) Gerb. pirmininke, Rusijos ataka prieš Gruziją nėra pavienis incidentas. Tai, ką mes matome, yra esminė permaina Rusijos santykiuose su savo kaimyninėmis šalimis – esminė permaina, kuri gali turėti rimtų pasekmių, jeigu ES nesiels protingai. Iš tiesų mes esame kryžkelėje, kaip pasakė valstybės sekretorius Jean-Pierre Jouyet. Aš esu susirūpinęs, nes daug ES lyderių jau pasisako už grįžimą prie reikalų, kaip įprasta ES santykiuose su Rusija. Jie elgiasi, tartum karo Gruzijoje nebūtų buvę, bet Rusijos kariai, ne mažiau nei 8 000 vyrų, iki šiol yra okupuotose teritorijose. Etninis valymas vis dar vyksta.

ES turi pasiųsti aiškų signalą ir griežtai pasmerkti Rusijos imperialistinę politiką, pagal kurią ji mano turinti teisę ginti „savo“ piliečius okupuodama suverenias valstybes. Šiandien Gruziją, rytą Ukrainą ir Baltarusiją. Aš tai pakartosiu penktadienį susitikime su Rusijos delegacija Maskvoje. Jeigu ES inicijuoja nesąlygiškas derybas su Rusija dėl susitarimo pagal šiandien esančias prielaidas, mes sankcionuojame Rusijos veiksmus Gruzijoje ir suteikiame Rusijai nepriekaištingą leidimą tęsti savo imperialistinę politiką. ES pareiga padėti aukoms, o ne užpuolikams. Aš noriu pasveikinti Komisijos narę B. Ferrero-Waldner dėl jos 500 mln. EUR pasiūlymo ir tikiuosi, kad pažadėta konferencija rytoj bus sėkminga.

Tatjana Ždanoka (Verts/ALE). - Gerb. pirmininke, aš šiandien kalbu ne tik kaip savo politinės frakcijos atstovė ir ES ir Rusijos delegacijos narė, bet ir kaip vienintelė rusakalbė šio Parlamento narė.

Kai kurie politikai pamiršta, kad Rusija iš tikrųjų yra didžiausia Europos šalis pagal gyventojų skaičių, o rusakalbiai yra didžiausia Europos Sąjungos mažumos grupė – iki 10 mln. žmonių. Deja, daugelis tų, kurie kalba apie Rusijos išteklius, paprastai galvoja apie žaliavas ir pamiršta žmogiškąjį aspektą. Mes turime neužmiršti, kad ES ir Rusijos santykių pagrindas – žmonės. Europos Sąjungos rusakalbiai žmonės palankiai vertina ES ir Rusijos santykius, grindžiamus strategine partneryste. Mes palaikome ne tik ES ir Rusijos bendrą rinką, kaip šiandien sakė prezidentas Nicolas Sarkozy, bet ir laisvesnį žmonių judėjimą. Mes palaikome žmogaus teises, – taip pat minėtas Nicolas Sarkozy, – bet esame prieš dvigubus standartus, pagal kuriuos Europos Sąjungos institucijos nepastebi rusakalbių žmonių teisių pažeidimo Baltijos valstybėse.

Ģirts Valdis Kristovskis (UEN). – (LV) Ar jie varžovai, ar partneriai, klastingi veikėjai, ar priklausomi neišmanėliai? Aš kalbu apie Vakarų demokratijos ir Rusijos autokratijos santykius. Jie primena katės ir pelės žaidimą. Komiška – praėjus dviem mėnesiams po karinių veiksmų Gruzijoje D. Medvedev siūlo naują susitarimą dėl Europos saugumo. Nicolas Sarkozy labai paslaugus ir nemato, kad Rusija padidino Pietų Osetijoje ir Abchazijoje dislokuotą kariuomenę. Ar yra pagrindas pasitikėti Rusija? Kosovo procesas ir Gruzijos konfliktas galėjo būti labiau pamokomas. Kas lemia šį Europos lyderių optimizmą? Rusija sėkmingai pasinaudos Vakarų patiklumu. Ji trokšta keršto Vakarams visur, kur tik įmanoma. Rusijos skelbiama politika dėl užsieniečių Osetijoje, Abchazijoje ir Ukrainoje yra didelis pavojus; kova vyksta kibernetinėje erdvėje. Ne veltui Rusijos žmonės ir jų masinė žiniasklaida, įskaitant Baltijos šalių, rėmė Rusijos įsiveržimą į Gruziją. Šiuo metu mes neturime skubėti atnaujinti visapusiškų derybų su Rusija. Pirmiausia Rusija privalo įgyvendinti Kaukazo taikos planą.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau atsikratyti minties, kad Rusija užpuolė Gruziją. Aš manau, kad mes turime priimti pasiūlymą, kurį pateikė rusai, kurie tuo metu paprašė surengti tribunolą, kad būtų nuspręsta, kas iš tiesų yra atsakingas už karo pradžią.

Iš kitos pusės tuo metu, kai kūrybinis įvertinimas žlugo, mano manymu, būtina pagalvoti apie tikrąją ekonomiką, kuri laukia mūsų ateityje ir kurią sudaro žaliavos, žemė ir darbo jėga ir kuri dabar Europai veiksmingai apima Rusiją. Aš taip pat noriu pasakyti, kad tai yra ne tik ekonominis aktas – yra katalikybė pagrįsta Vakarų Europa, kuri galėtų susijungti su ortodoksija pagrįsta Rytų Europa ir tai iš tikrųjų būtų dviejų Europos „plaučių“ – jos dviejų dvasinių „plaučių“ – sąjunga.

Taigi Europa suinteresuota būti su Rusija ir Rusija suinteresuota būti su Europa.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (FR) Ministre, po to, ką Nicolas Sarkozy pasakė šįryt apie Europą, turinčią kalbėti tvirtu balsu, turiu pateikti keletą pastabų lenkų kalba.

(PL) Neseniai santykiai su Rusija buvo kitokie. Europa pasidalijo – ji nekalbėjo vienu balsu. Komisijos narys P. Mandelson pasakė, kad embargo Lenkijos mėšai problema buvo dvišalis reikalas. Ne tokios Europos aš noriu ir čia tokiai Europai nėra vietos.

Krizė Gruzijoje laikinai atvėrė Vakarų Europos akis, ypač tų mūsų kolegų socialistų, kuriems Rusija gali būti tokia pati. Būtent, ji gali būti patraukli ir žavinga, bet taip pat nenusipėjama, nebūtinai gerbianti savo pasirašytus susitarimus, o jo požiūrį į PPO narystę vargu ar būtų galima pavadinti entuziastingu. Rusija nori išlaikyti savo pačios taisykles, kurios jai suteikia laisvas rankas priimti sprendimus, iš kurių ji turi naudos. Jeigu šis faktas nebus suprastas, bus neįmanoma pasiekti taikių susitarimų, kurių mums reikia. Rusija yra mūsų artimiausia kaimynė, turinti didžiules galimybes ir didelį kultūrinį palikimą šalis, išdidi tauta, kuri didžiuojasi savo šalimi nuo Baltijos jūros iki Beringo sąsiaurio. Mums reikia dialogo su Rusija, kuris apimtų ne tik pagarbą Rusijos žmonėms, bet ir ryžtingos bendros pozicijos turėjimą jos lyderių, būtent D. Medvedevo ir V. Putino atžvilgiu, o ne gyventi baimėje, kad rusai bet kada gali užsukti dujų čiaupus.

Rusijos žmonių gyvenimo standartai priklauso nuo iš Europos Sąjungos importuojamų prekių siekiant patenkinti savo poreikius. Tas faktas turėtų suteikti mūsų lyderiams tvirtybės ir vertės jausmą mūsų derybose su stipria partnere. Taigi, geriau ne šliaužiotume keliais, o susėstume kaip partneriai aplink derybų stalą Kremliuje. Pagaliau, Komisijos nare, Tarybos Pirmininkas pabrėžia, kad Rusijos pasitraukimas iš buferinės zonos buvo sėkmė ir kad šis veiksmas buvo pozityvus ženklas. Vietoj to galbūt į tai reikėtų žiūrėti kaip į žingsnį atgal, t. y. žingsnį, kuris tik atrodo siekimas padaryti nuolaidų, nes Rusija nepasitraukė iš Osetijos arba Abchazijos ir neketina to daryti. Būkime realistai ir pabandykime nuspėti kitą jų žingsnį.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininke, Komisijos nare, yra daug Jungtinių Valstijų ir Rusijos skirtumų. Visų pirma aš norėčiau matyti tokius pat laisvus prezidento rinkimus Rusijoje, kokių šiandien galėčiau bent jau tikėtis JAV.

Tačiau didžiosios valstybės taip pat turi tam tikrų panašumų, todėl aš tikiu, kad daugelis iš jūsų greitai turėsite žiūrėti kanalu ARTE transliuojamą programą ant Henrio Kisindžerio portreto. O dėl intervencijos į Čilę ir dažnai pasikartojančias intervencijas į Lotynų Ameriką Henry Kisindžer ir generolas Alexander Haig pasakė: jeigu Jungtinėms Valstijoms kas nors drumsčia ramybę, ji įsikiš ir pakeis režimą. Jie patys skelbiasi, kad turėtų būti visiškai pateisinti, kad imasi šių veiksmų. Mes galbūt galime kažką panašaus pasakyti apie Rusiją, nors mažiau kartų nei Jungtinių Valstijų atveju.

Abi didžiosios valstybės taip pat šiek tiek prasilenkia su tarptautine teise. Intervencijos į Lotynų Ameriką ypač labai akivaizdžiai prieštaravo tarptautinei teisei. Karas Irake aiškiai prieštaravo tarptautinei teisei, Rusijos veiksmai Abchazijoje ir Pietų Osetijoje taip pat prieštaravo tarptautinei teisei. Kosovo problemos atveju mes turėsime palaukti ir pasižiūrėti, ar Tarptautinis Teisingumo Teismas nuspręs, kad veiksmai prieštaravo tarptautinei teisei.

Abiem atvejais, Z. Zaleski, – ir aš sakau tai, nes jus labai gerbiu, – jūs buvote visiškai teisus, sakydamas, kad tai patraukli ir stipri, bet nenusipėjama šalis. Tai JAV tinka tiek pat, kiek ir Rusijai, ir mes turime reaguoti į tai.

Tačiau abiem atvejais, mano manymu, būtų neteisinga nutraukti derybas. Po aiškių tarptautinės teisės pažeidimų kare su Iraku – ir tai buvo iš tikrųjų didžiuliai pažeidimai, dėl kurių buvo nužudyti tūkstančiai žmonių – mes nepasakėme, kad dabar nutrauksime derybas su JAV. Mes, žinoma, tęsėme diskusijas su šia šalimi.

Aš lyginu ne JAV ir Rusijos vidaus struktūras, o tik jų elgesį tarptautiniu lygmeniu. Prezidentas Nicolas Sarkozy visiškai teisus sakydamas, – norėčiau padėkoti jam už jo pragmatinę ir aiškią politiką, – kad mes turime kategoriškai įsitraukti į šį dialogą.

Kita mintis, kurią aš norėčiau pateikti, yra ta, kad mes turime stiprinti kaimynines šalis, ypač tada, kai jos taip pat yra mūsų kaimynės. Mes turime suteikti Ukrainai ir Gruzijai tvirtumo, kad jos taip pat galėtų tvarkytis su savo sunkia kaimyne Rusija. Tačiau turime įtikinti, kad mūsų veiksmai yra protingi, o M. Saakaschwilio priimti veiksmai buvo neprotingi. Pvz., W. Juschtschenko elgesys Y. Timoschenko atžvilgiu taip pat neprotingas. Mes turime užtikrinti, kad mūsų kaimynės imtųsi protingų veiksmų. Jeigu jos tai darys ir jaus mūsų jėgą už savęs, jos taip pat atsispirs Rusijai, kuri vėl bando dėtis didžiąja valstybe.

Andrzej Wielowieyski (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ministre, aš esu labai dėkingas H. Swobodai, kad ji nenori nutraukti dialogo su Jungtinėmis Valstijomis, bet leiskite sugrįžti prie svarstomo klausimo. Akivaizdu, kad abiem šalims, t. y. Europos Sąjungai ir Rusijai, reikalingas lojalumas ir veiksmingas bendradarbiavimas, ypač energetikos srityje.

Be mūsų technologinės pagalbos Rusija tikrai nesugebėtų pasinaudoti savo ištekliais. Tačiau taip pat aišku, kad mums reikia bendros ir veiksmingos energetikos politikos, kurios mums šiandien trūksta, kaip jau buvo pabrėžta šioje diskusijoje.

Aišku, kai kalbama apie taikos sukūrimą Kaukaze, bendra politika taip pat reikalinga. Prezidento Nicolas Sarkozy ir prezidento D. Medvedevo sudarytų susitarimų, įskaitant dėl Abchazijoje ir Osetijoje dislokuotų Rusijos karių – kurių skaičius dabar patrigubėjo palyginti su buvusiu prieš tris mėnesius – išvedimo, įgyvendinimas yra būtinas siekiant pateikti esminius geros valios ir lojalaus ir patikimo bendradarbiavimo įrodymus.

Rusų atsakomybė dėl padėties Kaukazo respublikoje yra akivaizdi. Todėl Rusijos kariuomenės buvimas pastaruosius šešiolika metų nepadėjo sumažinti konfliktų; jis greičiau buvo didžiosios valstybės, kuri siekė gauti naudos iš šių konfliktų, imperialistinės politikos priemonė. Iš to seka, kad, kaip jau sakė kai kurie mano kolegos Parlamento nariai, Abchazijoje ir Osetijoje dislokuotų Rusijos karių skaičiaus sumažinimas iki tokio lygio, koks buvo iki rugpjūčio mėn. konflikto, atvertų kelią į rezultatyvias derybas.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, kai šiandien šiame Parlamente kalbėjo prezidentas Nicolas Sarkozy, jis pasakė, kad Rusija įvykdė savo įsipareigojimus dėl savo karių atitraukimo į savo rugpjūčio 7 d. pozicijas, ir paragino atnaujinti normalius santykius su Rusija. Tokie veiksmai būtų rimta klaida ir *de facto* užtikrintų Rusijos Federacijai visiško nebaudžiamumo jausmą.

Aš noriu priminti jums, kad šiuo metu 8 000 Rusijos karių dislokuoti Abchazijoje ir Pietų Osetijoje, įskaitant vietas, kuriose jie buvo iki konflikto pradžios. Pasienio kaimuose vyksta brutalus etninis valymas; Abchazijos kariai okupavo Gruzijos kontroliuotą Kodori slėnį. Daugiau nei 200 Europos Sąjungos stebėtojų dar turi gauti teisę patekti į bet kurią iš dviejų respublikų, kurias Rusija pripažino nepriklausomomis valstybėmis. Man atrodo, kad tokia reikalų padėtis labai skiriasi nuo 2008 m. rugpjūčio 7 d. padėties.

Negali būti nė klausimo apie grįžimą prie įprastinių santykių, kol Rusija toliau nekreipia dėmesio į savo įsipareigojimus. Jeigu Europos Sąjunga nuspręs žengti tokį žingsnį, ji rizikuos tapti pajuokos objektu ir parodyti, kad anksčiau ar vėliau ji įteisins bet kokius Rusijos veiksmus – netgi pačius pavojingiausius.

Bastiaan Belder (IND/DEM). – (NL) Gerb. pirmininke, ES valstybės narės turi, reaguodamos į vienašališką Gruzijos teritorijos padalijimą su Rusijos priežiūra, nesuglaustas gretas. Dar kartą mes nematome jokios bendros, jau nekalbant, kad griežtos, Europos reakcijos į Kremliaus valdžios intrigas. Todėl lieka neatsakytas esminis klausimas: ką Sąjungai reiškia strateginė partnerystė su Rusijos Federacija? Kitaip tariant, ar Maskva iš tikrųjų yra nepakeičiama Briuselio partnerė, ar tai sakydamas paliečiu politinį Europos nervą?

Pagaliau reikalo esmė ta, kad Rusija iki šiol sabotavo tarptautinį atsaką į Irano ir Šiaurės Korėjos branduolines programas. Tuo pat metu Maskva kaip tik nepasirodė siekianti būti nepakeičiama partnere, pvz., kruvinoje kovoje su islamo terorizmu, taip pat Afganistano fronte.

Tik energetikos srityje šalti skaičiai leidžia manyti, kad tikriausiai yra strateginė, netgi nepakeičiama, Europos Sąjungos ir Rusijos partnerystė – dabar 27 ES valstybės narės pasikliauja Rusijos naftos ir dujų eksportu, kurio lygis siekia apytikriai 70 %. Tačiau dėl savo gerovės ES turėtų kuo greičiau sumažinti šią didelę priklausomybę. Šiaip ar taip, Maskva pripažįsta, kad jos energijos atsargos bus išnaudotos 10–15 m. laikotarpiu.

Taryba ir Komisija, kur yra jūsų energijos šaltinių įvairinimo strategija? Naujas turkmėnų dujų suradimas tikrai turėtų paskatinti jus veikti.

Josef Zieleniec (PPE-DE). – (CS) Neeiliniame rugsėjo 1 d. aukščiausiojo lygio susitikimo posėdyje Europos Sąjunga įsipareigojo atnaujinti derybas su Rusija dėl naujo partnerystės susitarimo, jei tik Rusijos kariniai daliniai bus atitraukti iš Gruzijos teritorijos į savo rugpjūčio 7 d. pozicijas. Dėl to, kad Sąjunga ištesėtų savo žodį ir parodytų, kad ji yra nuosekli partnerė, vienintelis derybų pradžios kriterijus turėtų būti įvertinimas, ar Rusijos kariniai daliniai yra už savo rugpjūčio 7 d. pozicijų, ar ne. Rusija dar neįvykdė šios sąlygos. Derybose dėl būsimų regiono planų derybų atnaujinimas jokiais aplinkybėmis neturi būti suprantamas kaip mūsų sutikimas su Rusijos politika Kaukaze ir tęsiama *de facto* blokada. Mes turime nubrėžti aiškią liniją tarp derybų atnaujinimo ir tolesnio tęsimo.

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas yra pagrindinis mūsų santykius su Rusija sutvirtinantis dokumentas. Naujas partnerystės susitarimas reikalingas ne tik Europos Sąjungai, bet ir, mano manymu, dar labiau pačiai Rusijai. Naujas susitarimas, kuriame kokybiškai ir kiekybiškai patobulinamas esamas tekstas, yra išankstinė sąlyga ir tuo pat metu mūsų santykių su Rusijos Federacija kokybės atspindys. Todėl derybose būtina išaiškinti mūsų poziciją ir mūsų vertybes. Aš manau, kad po objektyvaus ir vieningo įvertinimo, kuris įrodytų, kad Rusija atsisitraukė iš savo rugpjūčio 7 d. pozicijas, Europos Sąjunga turėtų atnaujinti derybas, kaip pažadėjo. Tačiau derybų tęsimas mažų mažiausiai turi priklausyti nuo aiškaus Rusijos pažado, kad ji nenaudos jėgos prieš Gruziją arba bet kurią kitą jos kaimynę ir kad ginčai, kurie liečia bendrą kaimynystę, bus sprendžiami su Europos Sąjungos sutikimu. Lakmuso popierėlis mūsų deryboms su Rusija tęsti turi būti Rusijos pasirengimas ieškoti bendro požiūrio į Kaukazo, Ukrainos ir Moldovos problemų sprendimą, o ne vienašališkai toliau naudoti jėgą.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Kartu su likusia pasaulio dalimi Europa susiduria su daugybe rimtų globalinių problemų. Jos apima branduolinių ginklų platinimą, tarptautinį terorizmą, visuotinį atšilimą, neišspręstus konfliktus Artimuosiuose Rytuose ir Afganistane, pasaulinę finansų krizę ir daug kitų. Europos Sąjunga viena negali išspręsti šių problemų. Reikalingas kitų tarptautinės arenos veikėjų, tarp kurių yra Rusija, bendradarbiavimas. Rusijai taip pat reikalingas bendradarbiavimas ir dialogas. Rusijai reikia parduoti savo mineralines žaliavas ir pirkti vakarietiškas technologijas, kompetenciją, plataus vartojimo prekes ir daugelį kitų dalykų. Tik tada Rusija turės galimybę modernizuoti ir palaipsniui reformuoti savo ekonomiką ir visuomenę. Bendradarbiavimas su Rusija sukurs bendrą Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos ateitį. Tačiau tam kaip prielaida numatomas dialogas, kuris reiškia dialogą visais lygmenimis nuo energetikos politikos iki savitarpinės investicinės veiklos, žinoma, nepamirštant dialogo dėl žmogaus ir pilietinių teisių ir demokratijos.

Europos Sąjungos sprendimas tęsti ES ir Rusijos santykių vertinimą prieš artėjantį aukščiausiojo lygio susitikimą Nioje, mano nuomone, yra teisingas. Sąjunga pasiuntė aiškų signalą, kad ji nori atnaujinti derybas su Rusija dėl naujo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo. Tačiau prielaida turi būti tokia: Rusija įvykdo rugpjūčio 12 d. ir rugsėjo 8 d. susitarimus.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Gerb. pirmininke, ES siekia partnerystės ir bendradarbiavimo su Rusija, bet mes negalime kalbėti apie partnerystę, jeigu ji negrindžiama savitarpiskumu, tarptautine teise ir susitarimų laikymusi. Rusijos veiksmai Gruzijoje sugriovė patį gyvybingiausią psichologinį partnerystės pagrindą – pasitikėjimą. Šį pasitikėjimą galima sugrąžinti tik tuo atveju, jeigu šešių punktų susitarimas bus įgyvendintas su visomis smulkmenomis ir visa apimtimi. Mums reikia ne žingsnių į priekį arba judėjimo teisinga linkme, o tikro ir visiško laikymosi. Rusija pagaliau turi nuspręsti, ar Europą laikyti partnere, konkurente ar prieše. Maskvai būtina žinoti, kad ir ką ji nuspręstų, – laikyti mus partneriais ar priešais, – kad Ukrainos, Gruzijos ir kitų kaimyninių šalių ateitis ir nepriklausomybė nepriklauso nuo didžiųjų valstybių sandėrių. Europa niekada nesutiks su nauju žemyno dalijimusi pagal naują Jaltos susitarimą. Mes iš tiesų norime partnerystės, bet tokios, kuri kuriama remiantis savitarpiskumu ir abipuse pagarba. Ačiū.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, Rusijos ir Gruzijos karas ir jo pasekmės rodo politinę būtinybę Europos Sąjungai rimtai iš naujo įvertinti savo santykius su Rusija, kaip šiandien teisingai nurodė Komisijos narė. Be to, turėtų būti laikinai sustabdyta įprastinė veikla, kol Europa iš Rusijos gaus aiškius atsakymus į kai kuriuos labai svarbius klausimus.

Reikėtų pasakyti, kad Europa turi rasti būdą kalbėti su Rusija nauju, kitokiu, griežtesniu balsu. Tam priežastis yra ta, kad Rusija sugrįžo prie XIX a. įtakos sferų požiūrio arba tiesiog, kalbant paprastai, realistinės politikos doktrinos. Rusijos kalbos apie privilegijuotus interesus savo kaimynystėje yra to įrodymas. Šią realistinę politiką kursto agresyvusis nacionalizmas šalyje ir Rusijoje klijuojamos priešų etiketės ją supančioms šalims. Tokiomis sąlygomis Europai nepaprastai svarbu suprasti, kad jai reikia įgyvendinti savo griežtesnės galios priemones.

Europos reakcija į Rusijos ir Gruzijos konfliktą ir jo pasekmes buvo nevienareikšmė. Kai kurie jaučia, kad ES ir Rusijos santykiai grįžta prie įprastinės veiklos. Tai vyksta nekreipiant dėmesio į tai, kad Maskva dar iki galo neįvykdė savo įsipareigojimų dėl kariuomenės atitraukimo ir, daug svarbiau, pripažino Pietų Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę. Sugrįžimas prie įprastinės veiklos, kol Maskva iki galo neįvykdė savo įsipareigojimų, yra beveik nuraminimas. Europai reikia patraukti Rusiją, bet ji tai turi daryti principingai ir nuosekliai.

ES svertai Rusijos atžvilgiu yra riboti. Nepaisant to, Rusijai aiškiai rūpėtų vieningų Vakarų pozicija. Rusija labai jautri dėl savo tarptautinės padėties ir prestižo klausimų: pvz., dėl G7 palyginti su G8 sumetimų. Su

technologijomis susijusios mokslinių tyrimų programos, prekybos susitarimai ir branduolinis kuras taip pat yra dalykai, kurie domina Maskvą.

Pagaliau ES turi išlikti tvirta ir nuosekli, kad galėtų propaguoti savo viziją, kaip turėtų rutuliotis partnerystė su Rusija.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Gerb. pirmininke, ambasadoriau Jeanai-Pierre'ai Jouyetai, pone Komisijos nare, ES santykius su Rusija reikėjo įvertinti iš naujo netgi be įvykių Gruzijoje. Energetikos, saugumo ir bendros kaimynystės klausimams reikalinga bendro valdymo koncepcija, kurios dar nėra. ES iki šiol pirmenybė verčiau teikiama dvišaliams negu daugiašaliams veiksams, kurie sumažina mūsų požiūrio veiksmingumą. Be to, remiantis įvairiomis Europos Sąjungos patirtimis tarp vakarų ir rytų vis dar nėra bendro supratimo apie Rusiją kaip bendros pozicijos prielaidos. Leiskite man paaiškinti. Mes, gyvenantys rytuose, esame mažiausiai linkę konfrontuoti, nes būtume pirmieji, kurie patirtų nuostolių. Taip pat mes esame mažiau linkę sutikti nepaisyti nepriimtino Rusijos elgesio, nes mes vėl būtume pirmieji, kurie patirtų nuostolių, jeigu tai pasikartotų.

Apibendrinimas bet kuria kryptimi yra klaidingas. Viena vertus, santykiai su Rusija neturėtų visiškai priklausyti nuo to, kas atsitiko Gruzijoje. Kita vertus, neturėtų būti nekreipiama dėmesio į tai, kas atsitiko Gruzijoje, tiesiog norint išsaugoti nepalietus mūsų dvišalius santykius. Mums nereikia nutraukti santykių su Rusija. Pagaliau praeityje mums pavyko gyventi netgi su didesne blogybe. Mums reikia nuoširdaus dialogo, grindžiamo mūsų stipriosiomis pusėmis, – akivaizdžiai vieninteliu dalyku, kurį Rusija gerbia, – kurio metu mes parodytume Rusijai, kas priimtina ir kas nepriimtina, o Rusija pagaliau pasakytų mums, ko ji iš tikrųjų nori iš mūsų. Aš tikiuosi, kad mes ir jį galime gyventi su tuo.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Gerb. pirmininke, Europos užsienio politikoje yra tradicija, kurią nemaža dalimi suformavo Hans-Dietrich Genscher, kuris dalyvavo derybose su Tarybų Sąjunga netgi pačiais sunkiausiais šaltojo karo laikais, bet visada rėmėsi blaivia Rusijos interesų analize. Tuo metu pagrindinis Tarybų Sąjungos tikslas buvo išsaugoti *status quo*, o dabar Rusijos pagrindinis tikslas yra pakeisti *status quo* sau palankia padėtimi. Tai yra visiškai kitokia pozicija Rusijos interesų prasme. Ji objektyviai suinteresuota įšaldytais konfliktais ir Paryžiaus chartijos kritika per Abchazijos ir Pietų Osetijos pripažinimą. Štai kur slėpi jos interesai. Ji suinteresuota nestabilia Ukraina.

Nė vienas iš jų nėra geras. Tai yra iššūkis mums. Tačiau tai yra daug geriau, negu egzistencinė grėsmė iš Tarybų Sąjungos pusės, bet netgi tuo metu mes dalyvavome derybose su Rusija. Todėl aiškus vienas dalykas, tiek, kiek jos liečia mus – mes nenorime šaltojo karo retorikos, bet mes taip pat nenorime naivumo. Mes norime kritiško dialogo su Maskva. Mes esame už ilgalaikį strateginės partnerystės tikslą, bet ne naivaus manymo, kad jau pasiekėme šį tikslą.

Norėčiau pridurti, kad būčiau patenkintas, jeigu galėtume turėti šią diskusiją Briuselyje, o ne Strasbūre.

Francisco José Millán Mon (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, Rusija yra svarbi pasaulinė veikėja ir nuolatinė Saugumo Tarybos narė. Ji turi milžinišką branduolinį arsenalą, didelę teritoriją ir gausius gamtinius išteklius, įskaitant dujų ir naftos. Jos parama būtina siekiant susidoroti su tokiais iššūkiais kaip Artimųjų Rytų taikos procesas arba Irano branduolinė problema ir kovoti su organizuotu nusikalstamumu, klimato kaite ir branduolinių ginklų platinimu.

Todėl manau, kad turime ne izoliuoti Rusiją, o pradėti dialogą ir bendradarbiavimą su ja. Mes taip pat galėtume nustatyti santykius kitu daug ambicingesniu lygmeniu. Rusijos Federacija yra Europos kaimynė, kuri palikusi praeityje ilgą politinio totalitarizmo ir ekonominio centralizmo laikotarpį paskutinį dešimtmetį pradėjo eiti demokratijos, žmogaus teisių ir privačios iniciatyvos ekonomikos keliu.

Jeigu Rusija toliau tvirtai laikysis šių idealų, jos santykiai su Europos Sąjunga turėtų būti išmintingi kaip vienos iš ištikimų kaimynių ir partnerių ir paremti bendromis pagrindinėmis vertybėmis. Su Gruzija siejama krizė iš tikrųjų buvo labai rimta. Mums, Europos Sąjungos narėms, pagrindiniai principai turi būti jėgos nenaudojimas, pagarba valstybių suverenitetui ir teritoriniam vientisumui ir sąžiningas tarptautinių susitarimų laikymasis.

Vasarą Rusijos elgesys neatitiko šių principų. Man taip pat atrodo, kad Rusija ne visiškai patenkinamai įgyvendino rugpjūčio 12 d. ir rugsėjo 8 d. susitarimus ir galbūt pasinaudojo šių susitarimų dviprasmybėmis.

Ženevos konferencija taip pat neprasidėjo labai gerai. Jeigu Rusijos valdžios institucijos nori kartu su mumis, ES, kurti nuoširdaus bendradarbiavimo ir pasitikėjimo santykius, jų elgesys neturėtų likti toks pats, koks

buvo paskutiniaisiais mėnesiais. Be to, jos savo šalyje turi užtikrinti ištikimybę pagarbos žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principams, kuriuos pats prezidentas D. Medvedev skelbė savo kadencijos pradžioje.

Ponios ir ponai, mano nuomone, tai yra lemiamas momentas. Mes turime būti budrūs ir pabandyti įtikinti Rusiją, kad intensyvūs tarpusavio pasitikėjimu grindžiami ryšiai tarp tikrų partnerių ir Europos kaimynių reikalauja, kad mes kartu laikytumėmės pagrindinių principų ir normų.

Kristian Vigenin (PSE). - (BG) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, santykių su Rusija klausimas yra vienas iš tų, kuris dažnai iškyla šiame Parlamente, kuris pats rodo, koks svarbus šis klausimas ne tik institucijoms, bet ir Europos Sąjungos piliečiams. Komisijos nare, aš pritariu jūsų požiūriui, nes mes turime gyventi realiaame pasaulyje ir puikiai žinoti atviros konfrontacijos su Rusija pavojus ir neigiamas pasekmes. Mums reikia bandyti ir mokytis iš kiekvienos konfliktinės padėties, paverčiant ją būsima stipriąja puse. Mes ne per mažai įvertiname karinės kampanijos Gruzijoje rimtumą. Prevencija yra vienintelė politika, kuri galėtų padėti išvengti panašių įvykių, pasitaikančių kaimyninėse šalyse.

Prieš du mėnesius aš paklausiau J. Solanos, ar jis tikisi, kad po karo Gruzijoje Rusija turi būti nuolaidesnė ir labiau pasirengusi kompromisams, ar ji turėtų toliau veikti labiau konfrontaciniu ir arogantišku būdu. Žinoma, jis neatsakė, bet šiandien galiu daryti išvadą, kad neigiamo scenarijaus nebus. Tačiau tai taip pat didele dalimi priklauso nuo mūsų. Aš manau, kad iššūkis, su kuriuo mes susiduriame, yra šis: kaip sukurti naujus pragmatinius santykius su Rusija nekompromituojant vertybių, kuriomis paremta Europos Sąjunga. Todėl svarbu, kad mes turėtume aiškią strategiją, kaip užtikrinti, kad kiekvieną žingsnį į bendradarbiavimą ekonominiams, energetikos ir užsienio politikos klausimais ir bet kokių problemų sprendimą sektų žingsnis į žmogaus teisių ir demokratinių reformų Rusijoje propagavimą.

Baigdamas norėčiau atkreipti dėmesį, kad svarbu į pirmą vietą iškelti klausimus, kurie gali patraukti Rusiją įgyvendinant tų sričių politiką, kurias mes turime bendrai – čia aš nevardysiu visų šių klausimų. Manau, kad iki šiol demonstruojamas Komisijos ir Tarybos požiūris bus išlaikytas ir bus sėkmingas.

Ačiū.

Toomas Savi (ALDE). - Gerb. pirmininke, Europos Parlamentas yra vienintelė ES institucija, kurią tiesiogiai išrinko ES piliečiai. Jis taip pat vadinamas Europos sąžine. Bėgant metams šią sąžinę apsunkino Rusijos išprovokuoti konfliktai. Prisiminkime karą Čėčėnijoje, Ukrainą, savaitėmis eilėje laukiančius sunkvežimius prie Suomijos, Estijos ir Latvijos sienų, iššaldytą konfliktą Padnestrėje, kibernetines atakas prieš Estiją ir Lenkijos mėsos uždraudimą. Prie viso to dabar vykdoma Rusijos agresija prieš Gruziją.

Aš nerimauju dėl to, kad ES demonstruoja tik bailingą reakciją vaikščiodama pirštų galais aplink, o ne svarstydama sankcijas. Mes tik padrąsiname Rusiją susidomėti neatsakingesniu elgesiu. Aš esu įsitikinęs, kad švari sąžinė Rusijos atžvilgiu nėra prabanga, kurios Europos Sąjunga negali sau leisti.

Ari Vatanen (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kitą savaitę jie pradės statyti Formulės 1 lenktynių trasą Maskvoje. Statant lenktynių trasą reikia laikytis inžinerinio projekto. Šiuo atveju nėra dviejų kelių. Mes, tarkime, turėtume būti demokratijos inžinieriai šiame Parlamente ir galbūt turėtume iš tikrųjų kalbėti ne apie ES ir Rusijos santykius, bet apie ES ir Kremliaus santykius, nes vieną dieną lyderiai Kremliuje pasikeis ir mes tikimės, kad jie pasikeis į gera.

Žinoma, mes trokštame įtraukti Rusiją ir trokštame įtraukti Kremlį. Niekas negali ginčyti to, bet yra klausimas – kieno sąlygomis? To negali būti pagal jų sąlygas. Tai gali būti daroma visuotinių vertybių visuotinėmis sąlygomis. Manoma, kad turėtume ginti patį ES pagrindą. Jeigu esate skautas, turite būti įstatymams paklūstantis skautas. Jeigu mes atleidžiame už šiuos dabartinius – kaip aš pasakyčiau – Kremliaus režimo įpročius, tai tam tikra prasme patys paneigiame ES egzistavimo priežastį. Be to, išduodame Rusijos žmones, nes turime remti demokratines jėgas visame pasaulyje. Nėra dvigubų priemonių. Turime suteikti viltį tiems žmonėms, kurie kovoja už pagrindines gyvenimo vertybes. Tai yra mūsų pareiga.

Jeigu Rusija tampa demokratine valstybe, turime pritarti jiems bet kokioje tarptautinėje struktūroje. Mes, kaip ir mūsų protėviai, turime žvelgti toli į priekį. Kodėl vieną dieną Rusija neturėtų priklausyti reformuotai ES arba NATO? Mes niekada nesužinosime. J. Monnet ir R. Schuman buvo labai įžvalgūs žmonės. Tokie yra tolesni veiksmai. Ši diskusija darosi labai rimta, taigi, gal galėčiau tiesiog priminti jums – kai aš galvoju apie mūsų santykius – vieną rusišką anekdotą. Višta sako kiaulei: „Turėkime bendrą įmonę. Turėkime pusryčių bendrovę. Aš pristatysiu kiaušinius, o tu pristatysi bekonieną.“

Katrin Saks (PSE). - (ET) Aišku tai, kad mes negalime kalbėti apie santykių su Rusija atnaujinimą arba gerinimą, jeigu nėra abipusio pasitikėjimo, o tas pasitikėjimas negali būti sukurtas iki galo neįgyvendinus

taikos plano. Aš žiūriu į santykius su Rusija iš dviejų perspektyvų. Visų pirma, iš valstybių narių perspektyvos, kur aš pritariu pozicijai, kad išmintingiau kalbėti tokiais klausimais, negu nutraukti ryšius. Tačiau iš Europos lygmens mūsų žinia yra ta, kad Sąjunga turėtų atsižvelgti į mūsų mažųjų šalių, kurios turėjo kitokią istoriją, troškimus ir baimes. Lygiai taip pat ši agresyvi Rusijos užsienio politika arba žmogaus teisių pažeidimai negali būti tik informacija, o Europos Sąjungos interesai, kurie naudojami žengiant per silpnųjų, t. y. Rytų Europos šalių, galvas, taip pat negali būti tik jos funkcionavimo forma.

Man patiko tai, ką šiandien pasakė dešinysis Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy. Jis pabrėžė, kad reikia dialogo, o ne kontratakos. Jis priminė mums, kad buvo manoma, jog nėra prasmės vykti į Maskvą. Tačiau tai darant vis dėlto buvo sustabdytos Rusijos pajėgos. Žinoma, mums nereikia naujo šaltojo karo, bet mums reikia ginti mūsų Europos suvereniteto, teritorinio vientisumo ir vertybėmis grindžiamos politikos ir demokratijos principus.

Aš raginu Europos Sąjungą toliau siekti tvarios užsienio politikos su Rusija, o ne nutraukti santykius. Būtent Parlamento narių pareiga pašalinti įtampą. Mums reikia diplomatijos ir, be to, populiarios diplomatijos, kurios geras pavyzdys yra labai sėkmingas Rusijos teatro festivalis, kuris ką tik baigėsi mano šalyje Estijoje. Be to, aš norėčiau paprašyti Europos lyderius, ES pirmininkaujančią valstybę ir Europos Parlamento frakcijų vadovus nepamiršti savo kaimynių baimių ir pasibaisėjimo, kurį Rusija toliau formuoja vykdydama savo agresyvią politiką. Aišku, kad šiuo metu yra labai mažai pasitikėjimo ir pagarbos Europos Sąjungos ir Rusijos santykiuose dėl ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėjusiąją)

Jerzy Buzek (PPE-DE). - (PL) Ačiū jums už galimybę padiskutuoti šiuo klausimu. Aš tikiu, kad visi mes, esantys šioje posėdžių salėje, norime to paties dalyko. Mes norime bendradarbiauti su Rusija. Be to, mes norime stabilios ir nuspėjamos padėties Europoje. Rusijai neabejotinai taip pat reikia mūsų – Europos Sąjungos – dėl to, kad ji nori parduoti dujas ir žalią naftą ir ypač dėl savo vidaus ir išorės problemų. Rusijai reikia mūsų stabilumo, atsakingumo ir tvirtumo. Kiek vis dėlto mes, esantieji šioje posėdžių salėje, skiriamės vienas nuo kito? Mes skiriamės tuo, kaip mes norime toliau elgtis savo santykių su Rusija srityje, kad pasiektume Europos Sąjungos tikslus ne tik ekonomine prasme, bet ir pagarbos vertybių, kuriomis mes tikime, principams ir sistemai prasme.

Norėčiau pateikti jums pavyzdį iš savo patirties. 2001 m. Rusijos ir Lenkijos santykiai iš tikrųjų buvo labai geri, o Lenkijos užsienio reikalų ministras buvo priimamas Maskvoje su pagarba. Rusijos ministras pirmininkas atvyko į Varšuvą ir susitarė dėl svarbių klausimų, susijusių su mūsų tarpusavio santykiais, ypač energetikos srityje. Jis netgi pratęsė savo vizitą viena diena. Toks žingsnis yra retas įprastinėmis aplinkybėmis. Taip buvo nepaisant to, kad tik mažiau nei prieš dvejus metus, t. y. 1999 m., Lenkija išvarė tuziną ar maždaug tiek Rusijos diplomatų, kurie dalyvavo įvairioje veikloje, iš kurių nė viena neturėjo nieko bendra su diplomatija. Po to sekė trumpa krizė, kol rusai galiausiai pripažino, kad verta kalbėti su mumis ir imtis bendrų veiksmų kartu su mumis. Ir taip buvo dėl to, kad būdami teisūs tvirtai stovėjome ant savo žemės.

Rusai didžiuojasi savo puikiomis tradicijomis. Jie vertina kitų ryžtingumą ir tvirtumą daugiau nei sudėtingus aiškinimus, kai sakoma, kad „juoda yra nevisiškai juoda“. Kai mes aiškiai esame teisingumo pusėje, tvirta ir ryžtinga pozicija yra vienintelis sprendimas.

Maria-Eleni Koppa (PSE). - (EL) Gerb. pirmininke, šiandien Europos Sąjungos laukia jos santykių su Rusija atnaujinimo iššūkis. Šie santykiai turi būti pagrįsti pagarba žmogaus teisėms ir ištikimybe tarptautinei teisei. Tarptautinės tendencijos yra tokios, kad tarp Europos Sąjungos ir Rusijos reikia kurti naują strateginę partnerystę. Galutinis tikslas – suvienyta Europa be praeities skiriamųjų sienų.

Mes turime glaudžiai bendradarbiauti Europos kaimynystės politikos pagrindu, kad sukurtume stabilumą regione, žinant, kad nė vienas iš išaldytų konfliktų Kaukaze neturi jokių rimtų sprendimo be Rusijos perspektyvų. Mes esame suinteresuoti ieškoti bendrų sprendimų bendroms problemoms, kuomet greičiau pratęsti derybas dėl partnerystės ir pradėti dialogą abipusio supratimo ir apipusės pagarbos dvasia. Tik šitaip bus kokia nors viltis rasti sprendimus netgi pačioms sunkiausioms problemoms tokiu būdu, kuris atitiktų bendrus interesus. Be to, mums to reikia dėl visos Europos stabilumo vidaus politikos.

Kaukazo šalis ir Jungtinės Valstijos reikia priversti suprasti, kad platesni euroatlantiniai ryšiai turi būti neatsiejami nuo santykių su Maskva normalizavimo. Jeigu tikslas iš tikrųjų yra kolektyvinis saugumas, reikalingas visų bendradarbiavimas ir dalyvavimas. Kitaip grįžimui prie šaltojo karo mentaliteto bus skirta vienos krypties gatvė.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). - (SV) Gerb. pirmininke, Europos žemėlapis pasikeitė dėl ginkluoto užpuolimo ir karo. Šiais veiksmais Rusija pademonstravo, kad ji pasirengusi naudoti karinę jėgą, kad pasiektų politinius tikslus. Neleiskime tai atmesti diskusijoje, kurioje mes šiandien dalyvaujame. Žinoma, tai gali paveikti mūsų požiūrį į Rusiją, bet tai taip pat paveiks įvairius reikalavimus, kuriuos reikia nustatyti bet kokiam būsimam bendradarbiavimui. Aš norėčiau įspėti tuos, kurie lygina šią padėtį su kitomis padėtimis. H. Swoboda, prašau nelyginti šios padėties su Irako padėtimi. Irakas buvo brutaliausia, konfliktuojanti su tarptautine bendruomene diktatūra. Mes galime turėti skirtingas nuomones apie tai, kas atsitiko, bet nelyginkime Irako su Europos demokratija ir suverenia valstybe.

Nėra pateisinimo tam, kas buvo padaryta Gruzijai. Nebandykite pateisinti to, ko negalima pateisinti. Nei Rusija, nei bet kuri kita šalis neturi jokių teisėtų saugumo interesų jokioje kitoje Europos šalyje. Tai turi būti išeities taškas visam Europos bendradarbiavimui. Kitaip bus pakirstas bendradarbiavimo pagrindas ir atvertas kelias būsimam smurtui.

Yra nemažai sričių, kuriose mes įsitraukiame į svarbų bendradarbiavimą, į kurį reikia įtraukti Rusiją. Joms priskiriamas energetikos sektorius, Iranas ir klimato kaita. Aš laikausi nuomonės, kad Europa ir Europos Sąjunga turi būti atviros bendradarbiavimui, bet neabejotinai su reikalavimais, kurių reikia šio bendradarbiavimo pagrindui sukurti. Mes turėtume pritarti bendradarbiavimui, bet taip pat turime būti atviri, kai kalbama apie reikalavimus, kuriuos reikia nustatyti. Taigi mes taip pat galime dalyvauti padedant Rusijai vystyti demokratijos priimtinumą ir pagarbą žmogaus teisėms. Tai turi sudaryti Europos politikos Rusijos atžvilgiu pagrindą.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, ministre, Komisijos nare, aš suprantu, kodėl daug Parlamento narių renkasi poziciją prieš Rusiją. Jie nukentėjo praeityje. Graikijoje mes turėjome pilietinį karą, kuris truko visus ketverius metus, per jį žuvo daug žmonių.

Taigi, mes negalime toliau žvelgti atgal. Mes taip pat turime pripažinti, kur Rusija yra teisi. Ar mes pamiršome, kad V. Putin įspėjo, kad Kosovo pripažinimas sukeltų priešišką reakciją? Ar mes pamiršome, kad G. W. Bush sulaužė Jungtinių Valstijų Rusijai duotą pažadą, kad NATO nesiplės į rytus?

Yra vienintelė politika, kurios mes turėtume laikytis, ir tai yra šiandien prezidento Nicolas Sarkozy suformuluota politika, kai jis pasakė, kad būtų neatsakinga Europos Sąjungos ir Rusijos santykiuose leisti vystytis krizei.

Adrian Severin (PSE). - Gerb. pirmininke, Rusija jau nėra tarybinė laisvos ir demokratinės Europos priešė. Rusija vis dar nėra Europos Sąjungos strateginė partnerė. Kažkas turi išeiti iš šios dviprasmybės. Rusija per daug didelė, kad būtų izoliuota; Rusija per daug svarbi, kad būtų ignoruojama. Europos Sąjunga turi remtis šia tikrove.

Geopolitinės krizės Pietų Kaukaze ir Vakarų Balkanuose įrodo, kad Rusija ir euroatlantinės demokratinės šalys galėtų stiprinti, su pakankamu atstumu, vienašališkas priemones savo malonumui neatsižvelgdamos į viena kitos interesus.

Pastarojo meto pasaulinė finansų ir ekonomikos krizė įrodė, kad Rusija ir Europos Sąjunga yra abipusiškai priklausomos ir joms reikia vienai kitos. Todėl mums reikia sušaukti naują konferenciją dėl saugumo ir bendradarbiavimo platesnėje Europoje – šį kartą nuo Vankuverio iki Šanchajaus – siekiant sugrąžinti tarptautinių santykių normas ir tarptautinę tarptautinių organizacijų teisę...

(Pirmininkas nutraukė kalbėjusiąją)

Bogusław Rogalski (UEN). - (PL) Žingsnis po žingsnio Rusija susigrąžina kontrolę savo kaimynių atžvilgiu ir sėkmingai siekia savo tikslų užsienio politikos srityje. Ji atstovauja pasauliui, susijusiam su *faits accomplis*, o Europos politikai paprasčiausiai trykšta veidmainiavimu ir silpnumu. Pirmininkaujanti Prancūzija beveik verčiasi per galvą stengdamasi pagirti Rusiją, tačiau Rusija neatitraukė savo kariuomenės iš maištaujančių Gruzijos regionų ir pripažino jų nepriklausomybę. Vokietijos kanclerė iš savo pusės Tbilisyje užtikrino, kad Gruzija įstos į NATO. Po kelių savaičių ji patikino prezidentą D. Medvedevą, kad nėra priežasties skubinti reikalus.

Taip, Rusija tikrai žino, kaip atsilyginti už tokį lojalumą. Vokietijos bendrovei E.ON buvo suteikta galimybė naudotis Sibiro ištekliais ir energetikos rinka. Abi šalys bendrai statys dujotiekį, t. y. gyvybės palaikymo liniją, po Baltijos jūra. Pirmininkaujanti Prancūzija iš savo pusės Maskvoje pasirašė daugiamilijardines sutartis dėl Rusijos geležinkelių sistemos modernizavimo. Pats gėdingiausias Europos elgesio Rusijos atžvilgiu pavyzdys buvo tai, kad prezidentas Nicolas Sarkozy pareiškė, kad Rusija turi teisę ginti savo piliečius.

Ar mes turime patikėti, kad Tarybos Pirmininkas nežinojo, kad Rusija keletą kartų panaudojo šį triuką praeityje? Tai yra nauja Jalta....

(Pirmininkas nutraukė kalbėjusį)

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, turiu pasakyti, kad jums kalbant tokiu kaip paskutinis kalbėjusysis greičiu nėra vertimo žodžiu, nes savaime aišku, kad vertėjai žodžiu negali suspėti su kalbomis. „Prašu žodžio“ procedūra neskirta gudriam būdai pasisakyti, kai jums neskirta nė kiek laiko. Mes ketiname pateikti procedūrą Biurui, nes vis daugiau Parlamento narių ją naudojami. Be abejo, kai keturiolika ar penkiolika Parlamento narių taip prašo žodžio, mes tiesiog negalime visko įtraukti. Bet kuriuo atveju žinokite, kad jeigu jūs kalbėsite labai greitai, tik jūs ir jūsų tėvynainiai sugebės suprasti, nes joks vertėjas žodžiu negalės suspėti su tokiu greičiu.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, aš turiu tris klausimus Komisijos narei. Ji pasisakė už derybų atnaujinimą, sekama kolegą G. Hökmarką. Kokie yra ES interesai, kurių ji sieks šiose derybose? Ar ji reikalaus išvesti Rusijos karių – iš kurių 8 000 iki šiol yra Gruzijos teritorijoje – visų pirma iš Kodori slėnio, kurį neteisėtai okupavo Abchazijos reguliarioji kariuomenė, vėl atimdama jį iš Gruzijos kariuomenės?

Antra, ar Rusija galvoja skirti lėšų, kurių reikia siekiant atlyginti žalą Gruzijos piliečiams ir Gruzijos infrastruktūrai, kurią sukėlė jos kariuomenė?

Pagaliau, ar tiesa, kad ji turi informaciją, jog atsižvelgiant į tai, kad M. Saakashvili kaltinamas nesantūriumi elgesiu, faktiškai buvo 400 Rusijos tankų...

(Pirmininkas nutraukė kalbėjusį)

Miloš Koterec (PSE). – (SK) Pradedame nuo klaidingos prielaidos, tartum norėtume Rusiją laikyti prieše. Kaip jau buvo sakyta daug kartų, mes su Rusija turime daug bendrų strateginių interesų. Globalizacija yra gyvenimo tikrovė, todėl turėtume žinoti, kokie realūs pavojai gresia ateičiai, taikai, plėtrai ir mūsų pačių egzistencijai.

Sutinku. Pasmerkime neproporcingą atsaką Gruzijoje ir dar ką nors panašaus. Bet ko būtų reikėję tikėtis? Mes kritikuojame ir reaguojame, bet taip pat dirbkime su Rusija kaip su lygia ir galima strategine partnere ir prisidėkime prie siūlomų sprendimų lapkričio mėn. aukščiausiojo lygio susitikime. Taip mes bent jau pasirūpinsime savo interesais.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininke, Komisijos nare, ankstesnė diskusija gana aiškiai parodė, kad turime labai daug nuomonių apie sąlyčio su Rusija taškus ir daugelis iš šių sąlyčio taškų taip pat, atrodo, galėtų būti konflikto taškai, nes padėtis Kaukaze ir Gruzijoje ir energetikos klausimas buvo svarstomas daug kartų, kaip pagaliau ir mūsų bendrų interesų finansų krizės srityje klausimas, kuris buvo iškeltas dar kartą ir tikrai teisingai.

Mano prašymas Komisijai ir Tarybai būtų, – ir tai trumpai palietė prezidentas Nicolas Sarkozy, – kad Europa liautųsi vien tik reaguoti į padėtis ir bandytų aktyviai ir iniciatyviai imtis iniciatyvos ir pradėti diskusijas dėl mums svarbių klausimų grupės. Raginama pradėti konstruktyvų dialogą su Rusija, bet tai ne visada turėtų nulemti vienos šalies veiksmai.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, mano manymu, pagrindinė problema yra ne Rusija, o ES asmenybių susiskaidymas – atotrūkis tarp vertybių, vilionių ir reikalingumo tvarkyti reikalus kaip paprastai. Sprendimas būtų įtikinamai pademonstruoti, kad ES rimtai galvoja apie savo visuotinių vertybių – kalbama ne apie ES vertybes ar Rusijos vertybes – įgyvendinimą praktikoje ir garantuoti, kad tokių įsiveržimų, koks įvyko Gruzijoje, Europoje daugiau niekada nebus. Gruzija yra Europos dalis.

Kaip mes tai turėtume padaryti? Ne vaikščiodami ant pirštų galų, kaip pasakė T. Savi, bet užimdami aiškia poziciją, kaip neleisti tokiems dalykams įvykti ateityje.

Mano klausimas taip pat liečia donorų konferenciją. Ar mes turėtume prašyti Rusiją padengti nuostolių dalį...

(Pirmininkas nutraukė kalbėjusį)

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerų santykių formavimas su Rusijos Federacija yra didelis iššūkis Europos Sąjungai. Rusijos Federacija yra viena galingiausių mūsų partnerių politiniu, ekonominiu ir kariniu požiūriu.

Pastarojo meto įvykiai Gruzijoje labai pakenkė mūsų pasitikėjimui Rytų kaimynu. Rusijos užsienio politika atskleidė Kremliaus norus, kuriais siekiama atkurti didžiulę, visuotinę imperiją, ir nesilaikoma tarptautinių susitarimų. Maskva aiškiai pademonstravo savo įtakos sferą. Dėl to Europos Sąjunga atsidūrė sunkioje padėtyje, ir nors krizės metu mes kalbėjome vienu balsu, mūsų balsas silpnai girdėjosi.

Po pastarojo meto įvykių Gruzijoje turime galvoti apie tai, kaip išlaikyti nuoseklią politiką Rusijos atžvilgiu. Saugumo klausimai yra ta sritis, kurioje mes iš savo pusės privalome imtis skubių veiksmų.

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Charles Tannock (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau ypač padėkoti Nicolas Sarkozy ir pirmininkavusiai valstybei Prancūzijai, 90 % įvykdžius šesių punktų planą, atitraukiant kariuomenę iš Gruzijos. Aš manau, kad Rusijos vadovai – Vladimir Putin ir Valdimir Medvedev per vėlai suprato, kad jų neadekvati agresija Gruzijoje buvo klaida, ir jiems vis dar reikalingi geri santykiai su Vakarais, kitaip jų laukia ekonominis žlugimas. Be to, tik Venesuela, Nikaragva ir teroristinė organizacija „Hamas“ pripažino Šiaurės Osetiją ir Abchaziją, o tai privertė neįaukiai pasijusti Rusijos vyriausybę, ir net jos artimiausi sąjungininkai, pavyzdžiui, Baltarusija ir Uzbekistanas, pasipriešino spaudimui pritarti naujai atgaivintai Rusijos tautinio apsisprendimo sąvokai, kuri, pavyzdžiui, niekada nebuvo taikoma čečėnams.

Rusija privalo suvokti, kad 19-ojo amžiaus įtakos sferos netaikomos šiuolaikiniam pasauliui, ir neliesti Ukrainos, ypač Krymo, Moldovos arba Šiaurės Kaukazo respublikų. Maskva privalo gerbti jų teritorinį vientisumą...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas.* – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, aš turiu pasakyti, kad, atsižvelgiant į Sąjungos pobūdį, tikėtina, kad šiame Parlamente bus išsakytos pačios įvairiausios nuomonės. Ši diskusija – ir aš džiaugiuosi, galėdamas tai pasakyti – buvo labai kokybiška, išskyrus Gerardo Batteno pastabas, kurias aš asmeniškai laikau šokiruojančiomis. Tačiau visos kitos kalbos buvo visiškai pagrįstos. Aš taip pat norėčiau padėkoti Annemie Neyts ir Paul Marie Couteaux už jų rekomendacijas paskaityti, kurios leis Benitai ir man pagilinti žinias apie Napoleono ir Rusijos, taip pat Austrijos ir Rusijos santykius.

Iš esmės vertinant konflikto kilmę ir vystymąsi aš turiu tris pastabas dėl ES pirmininkavimo: pirmoji tai, kad akivaizdu, kad jėgos panaudojimas buvo klaida; antroji – tai, kad Rusijos reakcija buvo neadekvati, tačiau, kaip aš pabrėžiau ši rytą, reaguojant buvo būtina imtis veiksmų, net jei reakcija yra neadekvati; ir trečia – tai, kad Europos Sąjunga norėtų atlikti nepriklausomą tarptautinį konflikto kilmės ir vystymosi tyrimą.

Aš taip pat norėčiau pasakyti, kad kalbant apie Rusijos atsitraukimą ir stabilumą Kaukaze mes neturime elgtis taip, tarsi nieko neįvyko. Mums buvo pasakyta: „Pirmininkavimo veiksmai yra tokie, tarsi santykiai būtų normalūs“. Ne, po rugpjūčio mėn. padėtis pasikeitė. Prieš du mėnesius įvyko ginkluotas konfliktas; o spalio 10 d. mes galėjome stebėti Rusijos atsitraukimą iš gretimų zonų. Kaip minėjau, tai gyvybiškai svarbu.

Tai nereiškia, kad Rusija įvykdė visus savo įsipareigojimus, – ir čia aš atsakau tiems, kurie pabrėžė sudėtingą padėtį Akhgalori regione, – tačiau šiame etape svarbiausia pradėti politinį procesą. Tai yra šiuo metu Ženevoje vykstančių derybų tikslas. Europos Sąjungos nuomone, mūsų žemyne neturėtų būti įtakos zonų. Europos Sąjunga ir Rusija yra kaimynės, ir siekiant kaimynystės būtina bendradarbiauti, o ne priešintis viena kitai.

Dėl partnerystės derybų atnaujinimo norėčiau pasakyti, kad derybos dėl būsimo susitarimo atidėtos, o ne sustabdytos dėl teisinių priežasčių, kurios buvo minėtos šios dienos diskusijoje, ir, kaip spalio 15 d. pareiškė Europos Vadovų Taryba, šių derybų tąsa apims vertinimą, kurį Komisija ir Taryba prašomos atlikti. Tai yra visiškai logiška, kaip pabrėžė ir Annemie Neyts. Norėčiau nurodyti, kad turėtume aiškiai skirti derybų atnaujinimą ir lapkričio 14 d. vyksiantį Europos Sąjungos ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikimą. Šis aukščiausiojo lygio susitikimas įvyks, ir, kaip parodė ši diskusija, jis yra kaip niekada anksčiau svarbus. Šis aukščiausiojo lygio susitikimas neturi nieko bendra su būsimo partnerystės susitarimo sudarymu.

Norėčiau taip pat pateikti savo pastabą dėl tarpusavio priklausomybės, kurią minėjo keletas kalbėtojų. Tiesa, kad ši tarpusavio priklausomybė turėtų būti vertinama plačiąja prasme. Jos esama visose srityse: ji taip pat akivaizdžiai matoma energetikos srityje ir aš net pasakysiu, kad tam tikros ES valstybės narės turi spręsti šios priklausomybės klausimą, diversifikuojant apsirūpinimą energijos ištekliais. Be to, mes taip pat esame priklausomi tarptautinio saugumo srityje, ir dėl šios priežasties Europos Sąjunga negali neatsiliepti į Rusijos prezidento Vladimiro Medvedevo pasiūlymus, pritariant naujai Europos saugumo sistemai, net jei Europos Sąjungos požiūris nebūtinai sutampa su Rusijos.

Šiuo požiūriu aš norėčiau nurodyti, kaip ir daugelis jūsų, kad vadovaujamės Helsinkio baigiamojo akto ir Paryžiaus chartijos – dokumentų, kuriuos Rusija taip pat yra pasirašiusi, reikalavimais, kaip teisingai nurodė Janusz Onyszkiewicz. Šiomis sąlygomis mes privalome, kaip pabrėžė keletas iš jūsų, rimtai pagalvoti apie mūsų santykius su Rusija. Negali būti kalbos apie grįžimą prie šaltojo karo arba mūsų vertybių ir principų atsisakymo. Vis dėlto, siekiant tai išlaikyti, kaip niekada svarbu plėtoti mūsų dialogą su Rusija.

Aš norėčiau padėkoti visiems, kurie dėkojo Prancūzijos pirmininkavimui už atliktą darbą, pirmininkaujant ES Tarybai, ypač Andrzejui Wielowieyskiui ir Charlesui Tannockui. Prancūzijos pirmininkavimas buvo labai veiksmingas, – ir aš norėčiau tuo užbaigti, – nes jis galėjo pasikliauti visų valstybių narių, Europos Komisijos ir Parlamento parama. Suskaidydama Europos Sąjungą, Rusija galėtų pasinaudoti susilpnėjusia ES.

Atsižvelgiant į labai aiškų pozicijų skirtumą diskusijoje tarp valstybių, kurios įstojo į ES pastaruoju metu, ir senųjų valstybių narių, būtina pabrėžti, kad dabar, labiau negu bet kada anksčiau, mums reikalinga vienybė – ir ši diskusija tai parodė – sprendžiant Gruzijos krizės klausimą ir vienybė tęsiant dialogą su Rusija: vienybė iš Europos Sąjungos pusės, pasmerkiant šalių jėgos naudojimą ir teritorinio vientisumo pažeidimus; Europos Sąjungos vienybė jos veiksmuose, dislokuojant civilius stebėtojus; ir, pagaliau, Europos Sąjungos vienybė apibrėžiant jos interesus, ypač energetikos ir visuotinio tarptautinio saugumo srityje. Būtent dėl šios vienybės atėjus laikui būtų galima atnaujinti derybas dėl būsimo susitarimo su Rusija.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, tai buvo labai įdomi diskusija, kuri parodė, kad samprotavimai yra labai skirtingi – kad esama įvairių požiūrių ir įvairių aspektų ir atitinkamai mes matome, jog skirtingi aspektai dominuoja diskusijoje Taryboje. Aš visiškai pritariu mūsų Tarybos Pirmininkui ir mūsų bičiuliui, kad svarbiausia – kalbėti vienu balsu, ir šis balsas turi būti stiprus. Taip turėtume elgtis kitame Europos aukščiausiojo lygio susitikime su Rusija.

Kokie yra mūsų interesai? Manau, kad juos aiškiai išdėščiau, kalbėdama pirmą kartą. Atsižvelgiant į tai, kad mes esame tarpusavyje priklausomi, esama svarbių interesų ekonomikos ir energetikos srityje, taip pat pasaulio politikos interesų. Jie buvo minėti – klimato kaita, energetikos saugumas, klausimas, kaip pasiekti būsimą susitarimą Kopenhagoje. Kaip mes turime elgtis Irane arba Artimuosiuose Rytuose? Esama interesų pačiais įvairiausiais klausimais ir būtent tai aš norėjau pabrėžti ir pakartoti.

Mūsų laukia labai svarbi diskusija kitoje Bendrųjų reikalų ir išorės santykių Taryboje lapkričio 10 d., ir aš tikiuosi, kad pavyks susitarti dėl derybų, kurios buvo atidėtos dėl naujojo ES ir Rusijos susitarimo. Aš manau, kad mūsų pirmininkas kalbėjo labai aiškiai. Taip sakau, nes manau, kad tai vienintelis įmanomas kelias, ir mes turime būti ryžtingi. Mes turime matyti Rusiją tokią, kokia ji yra, o ne tokią, kokia mes norėtume, kad ji būtų. Tai yra taip pat aišku. Tai reiškia tolesnį dialogą žmogaus teisių klausimais, kaip jau buvo minėta šiandien, ir skirtumų aptarimą. Būtent taip mes veikėme praėjusiuose aukščiausiojo lygio susitikimuose, kuriuose aš asmeniškai dalyvavau.

Dėl klausimų dėl 8 000 kareivių Europos Vadovų Taryba su pasitenkinimu pažymi, kad Rusijos kareiviai pasitraukė iš zonų, kurios ribojasi su Pietų Osetija ir Abchazija, ir tai buvo esminis papildomas žingsnis įgyvendinant rugpjūčio 12 d. ir rugsėjo 8 d. susitarimus ir taip pat Ženevos tarptautinių diskusijų, numatytų pagal šiuos susitarimus, pradžia. Aš manau, kad Ženeva – vieta, kur būtų tęsiamos derybos dėl politinio sprendimo. Jos pradėtos sudėtingu metu, tačiau procesas vyksta ir būtina žengti į priekį. Tai būtų pirmasis klausimas.

Antra, Rusijos nebus donorų konferencijoje, – tačiau aš manau, kad ateis laikas, kai žalos atlyginimo klausimas gali būti iškeltas, ir bus atliktas tarptautinis tyrimas. Tai buvo aptarta Taryboje, ir Taryba pritarė šiai tarptautinei diskusijai.

Leiskite man pasakyti pora žodžių dėl žmogaus teisių. Kaip jau minėjau, daugelis įvykių Rusijoje kelia mums susirūpinimą – pavyzdžiui, smurtinė keleto žurnalistų mirtis, NVO veiklos ribojimai, padėtis Šiaurės Kaukaze ir Ingušijoje. Mes taip pat paraginome ištirti tokius atvejus, kaip Anos Politkovskajos nužudymas ir Magomedo Jevlojevo mirtis. Naujausias žmogaus teisių konsultacijų raundas, kaip jau minėjau, vyksta šiandien ir jame taip pat bus galimybė aiškiai nurodyti šiuos susirūpinimą keliančius klausimus.

Mes leidome Rusijai aiškiai suprasti, kad ji turi iki galo bendradarbiauti su Europos Taryba ir ratifikuoti 14 protokolą dėl Žmogaus teisių teismo ir 6 protokolą dėl mirties bausmės.

Europos Sąjunga yra Rusijos dalyvavimo PPO šalininkė, nes mes manome, kad tai padėtų sukurti vienodas sąlygas, kurios būtinos mūsų ekonominei Bendrijai, ir mes manome, kad mums būtų naudinga, jei Rusija, kaip viena didžiausių mūsų prekybos partnerių, būtų taisyklių reguliuojamos sistemos dalis. Tai taip pat svarbu toliau plėtojant mūsų abipusius santykius. Todėl svarbiausia, kad mes ir toliau remtume šio klausimo

svarstymą. Mes turime ir toliau atvirai kalbėtis su Rusija apie šį svarbų procesą, ir laiku priimti sprendimus šioje srityje.

Taip pat buvo minėtas energetikos saugumas ir švari energetika. Leiskite man pasakyti, kad vykdome energetikos dialogą ir aplinkos dialogą, todėl energijos efektyvumo, švarios energijos ir kiti klausimai bus sprendžiami įvairiuose G8 susitikimuose ir ES aukščiausiojo lygio susitikimuose, ir tai tikrai bus viena svarbiausių temų rengiantis Kopenhagos susitikimui, kur mums taip pat bus reikalingas bendradarbiavimas su Rusija. Komisija pritarė bendriems įgyvendinimo projektams pagal Kioto protokolą ir yra pasirengusi veikti toliau, nes mes manome, kad šis klausimas yra pats svarbiausias.

Kalbant apie Europos saugumo sąrangą, aš norėjau patikslinti, kad prezidentas Vladimir Medvedev apie tai kalbėjo birželio mėn. ES ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikime Chanty-Mansijske – ne po Gruzijos krizės, bet prieš ją. Aš jame dalyvavau, todėl norėjau patikslinti. Tai yra sena Rusijos mintis, kuri buvo prisiminta forume, ir aš manau, kad įdomu, kad prezidentas Nicolas Sarkozy pasiūlė tai aptarti ESBO aukščiausiojo lygio susitikime 2009 m. Leiskite man pasakyti, kad saugumo partnerystės klausimai turi būti svarstomi, tačiau visuomet atsižvelgiant į visus esamus saugumo santykius. Šios linijos taip pat turi būti aiškiai laikomasi.

Galutinė pastaba: leiskite man pasakyti, kad turime spręsti klausimą dėl išaldytų konfliktų – tai yra aišku – ir netrukus lapkričio mėn. pabaigoje – gruodžio mėn. pradžioje aš teiksiu komunikato dėl Rytų partnerystės pasiūlymą. Mes tai jau aptarėme Taryboje, ir tai turės labai svarbų saugumo aspektą, tačiau mes turime ir kitų institucinių mechanizmų, pavyzdžiui, Minsko grupę, kurios taip pat nereikėtų pamiršti.

Pagaliau aš norėčiau paminėti kasetines bombas, nes apie jas taip pat buvo kalbėta. Leiskite man pasakyti, kad mes taip pat labai apgailestaujame dėl to, kad abi pusės naudojo kasetines bombas, šitaip labai apsunkinant tarptautinių perkeltų asmenų grįžimą namo. Todėl, mes kartu su tarptautinėmis organizacijomis norime dalyvauti darbe šioje srityje tam, kad regionas būtų išvalytas ir uždrausti šių bombų naudojimą ateityje.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Alexandra Dobolyi (PSE), raštu. – Pastarojo meto įvykiai kelia klausimų apie mūsų santykių pobūdį trumpalaikėje ir ilgalaikėje perspektyvoje. Mes privalome judėti ir žvelgti į priekį. Būtina tęsti derybas tarp ES ir Rusijos dėl naujo strateginės partnerystės susitarimo. Abi šalys yra suinteresuotos priimti šį susitarimą. ES yra labai suinteresuota „strategine partneryste“ su Maskva. Mes turime būti pragmatiški realistai ir vykdyti politiką, užtikrinančią konkrečius rezultatus. ES turi nustatyti bendrą požiūrį, bendraujant su Rusija tokiais klausimais, kaip visuotinės ekonomikos iššūkiai, energetika, ekonomikos tarpusavio sąveika, ginklų neplatinimas, terorizmas ir klimato kaita, nes šie klausimai atitinka pagrindinius abiejų pusių interesus. Mes negalime leisti, kad Rusija būtų izoliuota, ir privalome konstruktyviai su ja bendradarbiauti. Ilgalais bendradarbiavimas šiuo metu yra reikalingas labiau negu bet kada anksčiau. Tarptautinė Rusijos izoliacija būtų nenaudinga. Būtina stiprinti santykius daugelyje sričių, kur esama abipusių interesų, ypač dabartinės finansų krizės sąlygomis ir kuriant naują visuotinę finansinę sąrangą, kur bendradarbiavimas su Rusija bei Kinija ir Indija yra absoliučiai būtinas, ir užtikrinti ES ir Rusijos kaimynystės stabilumą ir saugumą.

Lasse Lehtinen (PSE), raštu. – (FI) Vakarų pasaulis dar kartą save apgavo, siedamas viltis su Rusija. Sužlugus Tarybų Sąjungai manyta, kad Rusija, laisva nuo savo ideologinių pančių ir atmetusi komunizmą, atsikratys ir totalitarinio, autoritarinio požiūrio ir disidentų persekiojimo. Kaip ir daug kartų anksčiau, buvo manyta, kad Rusija pagaliau suartės su Europa ir perims jos vertybes. Vis dėlto Rusija tapo ne demokratine rinkos ekonomikos šalimi, bet tam tikra kapitalistinio išnaudojimo diktatūra, kur pilietinės teisės turi tarnauti galingesnėms jėgoms.

Diskusijose kartais sunku atskirti naivų ir nekritišką mąstymą nuo apgalvoto pragmatizmo. ES valstybės narės įvairiai reagavo į karą Gruzijoje. Dabar mums, pavyzdžiui, kyla klausimų, ar selektyvus požiūris į Rusiją, pabrėžiant ekonominius interesus nekenkia mūsų bendrų vertybių pagrindui. ES remiasi bendromis vertybėmis ir idėja, kad visi praktiniai sunkumai gali būti sprendžiami derybomis, o ne karinėmis priemonėmis. Institucija turi gyvuoti tam, kad gyvuotų mažiausios ES narės ir visi, norintys į ją įstoti. Šių bendrų principų negali būti atsisakyta dvišalių valstybių narių santykių su Rusija sąskaita.

Andres Tarand (PSE), raštu. – (ET) Gerb. pirmininke, keletas Parlamento narių nurodė, kad dabartinę finansų krizę sukėlė godumas. Savo straipsnyje, kuris pasirodė šį pavasarį, György Schöpflin apibūdina šį seniai žinomą požiūrį, kaip svarbų veiksnį formuojant santykius tarp ES ir Rusijos. Aš turiu pažymėti, kad pasirodant šiam straipsniui aš taip pat laikiausi panašaus požiūrio į santykius su keletu ES valstybių narių, kurie

pastaraisiais metais susiformavo energetikos srityje. Pastarosiomis savaitėmis – po pirmojo sukrėtimo rugpjūčio mėn. – tas pats reiškiny matyti ir Gruzijoje. Tam tikra politikų grupė, siekdama palengvinti kolektyvinės atsakomybės našta, teigia, kad pagrindinis konflikto kaltininkas buvo Michail Saakašvili. Ar tik ne M. Saakašvili organizavo gruzinų deportaciją iš Maskvos prieš pora metų ir pasiuntė Pskovo desantininkų divizioną į regioną mūsų išvakarėse? Aš manau, kad būtų labiau pagrįsta tai laikyti Rusijos įtakos sferos atkūrimo politika, ir atitinkamai į tai reaguoti.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), raštu – (PL) Tai akivaizdžiai matyti ekonomikos sektoriuje iš investicijų ir technologijų iš Europos Sąjungos poreikio Rusijoje. Europos Sąjungai reikalingos Rusijos žaliavos. 2001 m., ES valstybių narių investicijos Rusijoje siekė 79 %, ir sudarė atitinkamai maždaug 30 mlrd. JAV dolerių. 2004 m. gegužės mėn. dvidešimt penkių Europos Sąjungos valstybių narių užsienio prekybos su Rusija dalis buvo 55 %.

Europos Sąjungos valstybės narės yra suinteresuotos stiprinti gerus santykius su Rusija. Sąjunga privalo diversifikuoti naftos žaliavų ir gamtinių dujų tiekimą. Dėl savo politinio ir ekonominio potencialo Rusija yra rimtas Europos Sąjungos partneris. Jei Europos Sąjunga norėtų skatinti tarptautinėje arenoje idėjas, kurios skiriasi nuo Jungtinių Valstijų idėjų, Rusijos politinė parama jas įgyvendinant būtų labai svarbi. Pavyzdžiui, Kioto protokolas įsigaliojo Rusijai ratifikavus dokumentą, Europos Sąjunga mainais pritarus Rusijos narystei PPO.

13. Demokratija, žmogaus teisės ir naujasis ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusija dėl:

– Marco Capatto žodinio klausimo Tarybai ALDE frakcijos vardu dėl Demokratijos, žmogaus teisių ir naujojo ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (O-0095/2008 – B6-0473/2008), ir

– žodinio klausimo Komisijai ALDE frakcijos vardu dėl demokratijos, žmogaus teisių ir naujojo Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (O-0096/2008 – B6-0474/2008).

Marco Cappato, autorius. – (IT) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, Tarybos atstovai, ponios ir ponai, vyksta derybos dėl naujo bendradarbiavimo susitarimo su Vietnamu ir aš manau, kad svarbu informuoti Parlamentą apie šių derybų esmę, ypač žmogaus teisių ir demokratijos klausimais.

Mes neteigiame, kad bendradarbiavimo susitarimais galime iš karto įgyvendinti demokratiją ir žmogaus teises Vietname ar kur kitur. Vis dėlto Europos teisė iš mūsų reikalauja atsisakyti pritarti rimtiems, sistemingiems žmogaus teisių ir demokratijos pažeidimams. Mes žinome, kad neturime didelių išteklių priversti jų laikytis; vis dėlto bendradarbiavimo susitarimų persvarstymas gali būti gera galimybė pasiekti nors tam tikros pažangos šalinant rimčiausius ir sistemingiausius pažeidimus.

Aš manau, kad rezoliucijoje, kuri bus priimta rytoj, Parlamentas nurodys Komisijai ir Tarybai kai kuriuos itin rimtus klausimus, kurie buvo taip pat keliami klausimuose Parlamento žmogaus teisių pakomitetyje, dalyvaujant šalia kitų Kok Ksor, Vo Van Ai ir nesmurtinės radikalios partijos nariams.

Pirmiausia, degar krikščionių mažumos vidurio Vietname padėtis: šimtai jų yra suimtinėjami, o tarptautiniai stebėtojai, ypač Jungtinių Tautų atstovai, negali laisvai lankytis šiame Vietnamo aukštumų regione. Dabar, kai Vietnamas dalyvauja Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, to nebeturėtų būti: šimtai suimtų politinių kalinių turėtų būti paleisti.

Padėtis dėl religijos laisvės yra labai sudėtinga, ir Vietnamas turėtų suteikti aiškų atsakymą šiuo klausimu prieš pasirašant naująjį susitarimą, ypač dėl vieningos budistų bažnyčios pripažinimo. Dvasinis bažnyčios vadovas Thich Quang Do vis dar tebėra suimtas, o žemė, priklausanti katalikams, tebėra konfiskuota. Atėjo laikas, kai Vietnamas turėtų atsisakyti įstatymų, kuriais numatoma baudžiamoji atsakomybė už disidentinę ir religinę veiklą.

Komisijos nare, Tarybos Pirmininke, mūsų prašymas yra labai konkretus: ar galime užtikrinti, kad prieš įsigaliojant naujam bendradarbiavimo susitarimui šie sunkumai arba bent šie rimti žmogaus teisių pažeidimai būtų pašalinti?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, Marco Cappato, man labai malonu šiandien ir vėl būti drauge su jumis.

Mes labai atidžiai stebime žmogaus teisių padėtį Vietname, ir pirmininkaujanti valstybė visai neseniai turėjo galimybę dar kartą pareikšti susirūpinimą dėl dviejų žurnalistų, nuteistų paskelbus tyrimus korupcijos byloje. Taryba ir Komisija palaiko nuolatinį dialogą su Vietnamu žmogaus teisių klausimais dukart per metus vykstančiose derybose. Paskutiniajame susitikime, įvykusiame 2008 m. birželio mėn. Hanojuje, mes svarstėme žmogaus teisių padėties Vietname ir ypač sąžinės laisvės, mažumų padėties ir mirties bausmės klausimus ir kai kuriuos konkrečius atvejus.

Be šio dialogo, taikoma daug pasirinktinių priemonių dėl konkrečių bylų, kur suėmimai arba bausmės, mūsų manymu, pažeidžia piliečių laisves ir tarptautinius įsipareigojimus ir ypač Tarptautinę pilietinių ir politinių teisių konvenciją, kurią Vietnamas ratifikavo.

Be to, Europos dienos prieš mirties bausmę – spalio 10 d. proga mes dar kartą labai aiškiai išsakėme Vietnamo valdžios institucijoms savo poziciją šiuo klausimu. Jos mūsų atidžiai išklause ir nurodė šiuo metu vykdomą baudžiamojo kodekso reformą, kuria siekiama sumažinti nusikaltimų, už kuriuos baudžiama mirties bausme, skaičių. Tai mažiausia, ką galima padaryti.

Ponios ir ponai, kaip matote, žmogaus teisių klausimas yra svarbi tarpusavio santykių su Vietnamu dalis. Tai yra opus klausimas. Marco Cappato, jūs minėjote krikščionių padėtį Vidurio Vietname, tai klausimas, kuriam skiriame ypatingą dėmesį, ir aš dėkoju jums už tai, kad jį iškėlėte. Norėčiau pasakyti, kad Europos Sąjunga yra vienintelė, šiuo klausimu įgyvendinanti visuotinę ir tikslingą politiką, ir dėl to mes esame kartais mūsų partnerių kritikuojami. Vis dėlto norėčiau aiškiai pasakyti: mes ryžtingai tęsime šią politiką.

Aš norėčiau sugrįžti prie būsimojo Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, dėl kurio šiuo metu vyksta diskusija. Šiuo metu Hanojuje vyksta naujas derybų raundas, kuris truks iki spalio 22 d. Kaip bet kuriame kitame Europos Sąjungos ir trečiosios šalies susitarime, šiame susitarime taip pat turėtų būti labai svarbus straipsnis dėl žmogaus teisių. Šis straipsnis yra esminė būsimo susitarimo dalis, kuris gali būti sustabdytas arba net atšauktas, jei viena iš šalių jo nesilaiko – aš primygtinai reikalauju laikytis šios sąlygos. Šiame derybų etape Vietnamas kol kas nekėlė klausimo dėl šio straipsnio principų. Tai yra teigiamas ženklas iš Vietnamo pusės ir tai reiškia praktinį įsipareigojimą laikytis žmogaus teisių. Todėl Europos Sąjunga turės labai vertingą teisinę priemonę, užtikrinančią žmogaus teisių laikymąsi, kai susitarimas bus ratifikuotas.

Ponios ir ponai, Marco Cappato, mes sutinkame su jumis, kad žmogaus teisių padėtis Vietname turėtų būti geresnė. Mes manome, kad keletą metų vykdomi veiksmai leido ją šiek tiek pagerinti, tačiau, be viso šito, mūsų nuomone, pasirašius būsimojo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, šiuo ir kitais atvejais žmogaus teisių straipsnis gali būti naudojamas kaip geriausia priemonė šiam klausimui Vietname spręsti. Šis Parlamentas bus informuotas apie derybų eigą, kurios, turėčiau jums priminti, jau vyksta.

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – (ES) Gerb. pirmininke, atsiprašau, kad minutei sutrikdžiau eigą, klausydama jūsų narių.

Pirmininkas. – Komisijos narė, negalima jūsų kaltinti, jei nariai prieina prie jūsų ir nukreipia jūsų dėmesį nesvarbiais klausimais, ir tai rodo solidarumo su tuo metu kalbančiu Parlamento nariu trūkumą. Todėl jums atleidžiama, o nariams norėčiau pasakyti, kad jei kažkas iš mūsų kalba, jie neturėtų nukreipti einančio Tarybos Pirmininko pareigas arba bet kurio kito asmens, atstovaujančio Komisijai, dėmesio. Prašom tęsti.

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai Tarybos nariai ir, žinoma, ponios ir ponai Parlamento nariai, Marco Cappato, Komisija labai džiaugiasi dėmesiu, kurį Parlamentas skyrė partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimui su Vietnamu ir žmogaus teisių padėčiai šioje šalyje.

Mūsų diskusija vyksta pačiu laiku, nes būtent šiandien, kaip minėjo mūsų Pirmininkas, Hanojuje vyksta derybos dėl šio susitarimo. Galiu jums pasakyti, kad žmogaus teisių padėtis Europos Sąjungai jos santykiuose su Vietnamu yra svarbiausia. Tiesa, kad šalis pasiekė tam tikrą pažangą šioje srityje. Aš turiu omenyje nesenas pastangas sumažinti mirties bausmės taikymo sritį, nustatyti, pavyzdžiui, teisinę sistemą, nustatant sąlygas, užtikrinančias religijos laisvę, ir geriau spręsti etninių mažumų, pasitraukusių į Kambodžą ir dabar grįžtančių į Vietnamą, klausimus.

Vis dėlto – ir jūs šiuo požiūriu esate teisūs – aišku, kad pastarųjų mėnesių tendencijos religijos laisvės ir žodžio laisvės srityje kelia nerimą. Šias tendencijas rodo katalikų bendruomenės bauginimai Hanojuje ir praėjusią savaitę už žurnalistinę korupcijos tyrimą nuteisti žurnalistai.

Kaip aš minėjau Vietnamo ministro pirmininko pavaduotojui Pham Gia Khiêm, kai jis visai neseniai – rugsėjo 17 d. – lankėsi Briuselyje, ilgalaikiam Vietnamo stabilumui ir jo tarptautiniam patikimumui būtų pražūtinga,

jei dabartiniai ekonominiai ir socialiniai sunkumai šalyje instinktyviai nukreiptų ją autoritarizmo ir represijų link.

Kaip niekada anksčiau būtina, kad atvirkščiai – Vietnamas nustatytų mechanizmus, kuriais būtų siekiama taikiai mažinti įtampą ir socialinį nepasitenkinimą, kurie jaučiami šalyje. Apie tai rengiasi informuoti J. M. Barroso šią savaitę, susitikdamas su ministru pirmininku Nguyen Tan Dung ASEM aukščiausiojo lygio susitikime Pekine. Tai bus Europos Sąjungos žinia ES ir Vietnamo žmogaus teisių dialogo sesijai, kuri vyks Hanojuje gruodžio mėn. Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo projektas, kurį ES pasiūlė Vietnamui, dar kartą patvirtina ir sustiprina žmogaus teisių reikšmę mūsų santykiuose su šia šalimi.

Iš tikrųjų, dabartiniame susitarimo projekte, kaip minėjo Pirmininkas, yra gyvybiškai svarbus, stabdomąjį poveikį turintis straipsnis dėl žmogaus teisių; juo konsoliduojamas įprastas ES ir Vietnamo dialogas dėl žmogaus teisių, suteikiant jam teisinį statusą, ir numatoma galimybė padėti Vietnamui parengti nacionalinį veiksmų planą žmogaus teisių klausimais. Jame pateikiamos išsamios nuostatos dėl darbo teisės, tinkamo valdymo ir teisinės valstybės. Jame taip pat yra straipsnis dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo. Todėl šis susitarimas yra teisinė priemonė ir svertas, leidžiantis vykdyti politinius veiksmus, kurie, mano nuomone, mums reikalingi siekiant stiprinti mūsų dalyvavimą sprendžiant žmogaus teisių ir demokratizavimo klausimus.

Charles Tannock, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, turiu pasakyti, – deja, apgailestaudamas, – kad aš skeptiškai vertinu žmogaus teisių straipsnį ES ir Vietnamo bendradarbiavimo susitarime, ir manau, kad, kaip sakoma, jis nevertas to popieriaus, ant kurio yra parašytas.

Kilnūs norai, žinoma, atspindi mūsų bendras Europos vertybes, tačiau aš manau, kad tai yra tik parodomoji ir suprantama nuolaida galingiems žmogaus teisių lobistams Sąjungoje. Juk ir Kinija dabar yra antroji pagal dydį ES prekybos partnerė, tačiau diktatorinis komunistų režimas nekreipia dėmesio į mūsų susirūpinimą dėl žmogaus teisių. Iš tikrųjų, aš kartais svarstau, ar iš viso šis klausimas vertas to, kad būtų toliau keliamas.

Politinės represijos ir žmogaus teisių pažeidimai Kinijoje nukreipia mūsų dėmesį nuo to, kas vyksta kaimyniniame Vietname, kur valdžios elgesys nė kiek ne mažiau žiaurus. Suiminėjami demokratiniai disidentai ir religinės mažumos, žurnalistai bauginami ir tildomi, o laisvės, kurias mes Europoje laikome savaime suprantamomis, pavyzdžiui, necenzūruojamas internetas, paprasčiausiai neegzistuoja.

Būtent todėl praėjusiais metais kartu su Marco Cappato ir kitais aš pasiūliau Thich Quang Do kandidatūrą Nobelio taikos premijai. Šis drąsus budistų vienuolis ilgus metus buvo persekiojamas ir kalinamas dėl kovos už religijos laisvę ir žmogaus teises.

Vietnamas įkūnija dilemą, su kuria susiduria Europos Sąjunga. Kiek reiškia žmogaus teisės mūsų prekybos susitarimuose su trečiosiomis šalimis, jei jos oficialiai įrašytos į prekybos susitarimus ir partnerystės susitarimus? Ir ar gali stipresni ekonomikos ryšiai būti teigiamas postūmis politinėms ir žmogaus teisėms ir demokratinėms reformoms?

Tai yra sunkūs klausimai, kuriuos turėtų spręsti naujoji Komisijos narė iš Britanijos, atsakinga už prekybą baronienė Catherine Ashton. Aš manau, kad mūsų pagrindinių vertybių bus tvirtai laikomasi. Todėl raginu Komisiją ir Tarybą būti sąžiningoms ir mesti šalin pretenzijas dėl žmogaus teisių ir demokratijos straipsnių arba tikrai nuoširdžiai reikalauti iš trečiųjų šalių atsakomybės už neatsakingą pažeidinėjimą teisių, kurias mes laikome šventomis ir neliečiamomis. Aš reiškiu ypatingą padėką Marco Cappato ir vertinu darbą, kurį jis atliko.

Barbara Weiler, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mes Europoje pergyvename dėl Vietnamo žmonių, gyvai domimės jais, jaučiame su jais solidarumą. Mano frakcija pernelyg gerai prisimena Vietnamo karo ir okupacijų kančias ir sugriovimus, kurias vykdė ne tik Jungtinės Valstijos, bet ir Europos valstybės.

Vietnamas yra šiuo metu ypač sparčiai besivystančiame ir daug žadančiame Pietryčių Azijos regione. Iš dešimties organizacijos ASEAN narių ne visos yra demokratiškos ta prasme, kaip mes tai suprantame Europoje, tačiau padėtis pamažu keičiasi. Naujojoje ASEAN chartijoje konstatuojama, kad žmogaus teisių pažeidimai negali būti ignoruojami, Charles Tannock, ir derybos dėl jos įrodo, kad žmogaus teisių pažeidimai yra svarbus darbotvarkės klausimas.

Dabar itin tinkamas metas, nes derybos buvo pratęstos; 1995 m. bendradarbiavimo susitarimas persvarstytas. Tiesa, kad po Kinijos, Europos Sąjunga yra antroji didžiausia Vietnamo prekybos partnerė, ir būtent dėl šios priežasties galima siekti pažangos. Partnerystės susitarimai tikrai nėra beprasmiški.

Socialistų frakcija Europos Parlamente ragina Komisiją dirbti tam, kad būtų užtikrinta spaudos laisvė, mažumų ir demokratijos aktyvistų laisvės, religijos laisvė ir, žinoma, laisvė veikti JT stebėtojams. Tuomet mūsų draugystė su šia puikia šalimi taps dar glaudesnė.

Athanasios Pafilis, GUE/NGL frakcijos vardu. – (EL) Gerb. pirmininke, mes puikiai suprantame, kad imperializmas ir jo statybiniai, Europos Sąjunga ir Jungtinės Amerikos Valstijos bei jų rėmėjai niekada nepamirš Vietnamo, nes jis buvo visuotinis simbolis: Vietnamo liaudis nugalėjo prancūzų ir Amerikos imperializmą ir apgynė savo nepriklausomybę.

Vienodos rezoliucijos, kurios pasiūlytos šiandien, yra nepriimtinos. Jomis Vietnamas raginamas laikytis Europos Sąjungos reikalavimų. To, ko nepasiekta ginklu, jūs dabar bandote pasiekti ekonominiu šantažu. Būtent to siekiama straipsniais, kuriuose kalbama apie vadinamąją pagarbą žmogaus teisėms ir demokratijai.

Kadangi jūs iškelėte žmogaus teisių klausimą, aš visų jūsų, tarp jų ir Marco Cappato, prašau atsakyti: dešimtys tūkstančių žmonių Vietname nukentėjo nuo defolianto „Agent Orange“, Jungtinių Amerikos Valstijų naudojamo cheminio ir biologinio ginklo. Tūkstančiai mutavusių kūdikių, tūkstančiai mirusių nuo vėžio ir didžiausi plotai, virtę dykvietėmis, – tai ginklo, kurį gamina gerai žinoma Monsanto bendrovė, rezultatas.

Ar šie žmonės, kurie iki šiol kenčia ir miršta, neturi žmogaus teisių – tarp jų pagrindinės žmogaus teisės – teisės gyventi? Kodėl jūs nepritariate Vietnamo vyriausybės ir aukų reikalavimui dėl kompensacijų ir šio uždrausto biocheminio karo pasekmių, o pritariate tariamoms žmogaus teisėms mainais į grąžintą bažnyčios turtą, kuris priklauso liaudžiai?

Štai kodėl būtų veidmainiška kalbėti apie žmogaus teises. Tik Vietnamo liaudis gali spręsti šiuos klausimus, o ne žmonės, kurie, geriau pagalvojus, turėtų patys atsiprašyti už milijoną žuvusiųjų kare, kurį jie pradėjo. Būtina plėtoti suderintą, abipusį, naudingą ekonominį bendradarbiavimą be politinio ir ekonominio šantažo.

PIRMININKAVO: EDWARD McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, nepaisant Vietnamo vyriausybės institucijų patikinimų, kad ji užtikrina religinę laisvę, ir nepaisant praėjusio kalbėtojo pastangų „pataisyti“ Vietnamo režimo reputaciją, tikroji, ypač izoliuotų krikščionių grupių, padėtis yra visiškai kitokia. Konfiskuojant bažnyčios turtą, visi tie, kurie buvo susiję su neregistruotomis evangelinio tikėjimo bažnyčiomis, buvo persekiojami valstybės. Vos prieš keletą mėnesių, vienos genties jaunuolis, kuris neatsisakė krikščionių tikėjimo, mirė nuo sužalojimų oficialaus tardymo metu; šimtai lieka kalėjime dėl savo įsitikinimų, kur blogas elgesys su kaliniais yra labai paplitęs. Aš žaviuosi jų drąsa, aš smerkiu jų kankintojus, tačiau labiausiai prašau ES neiškelti ekonominių ir prekybos santykių su Vietnamu aukščiau šių didelio tikėjimo žmonių pagrindinių žmogaus teisių apsaugos ir gynybos. Mes neturėtume dėl prekybos arba kitos trumpalaikės naudos ignoruoti prastos Hanojaus reputacijos žmogaus teisių srityje.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Vietnamas yra šalis, kuri yra vis labiau atvira Europos Sąjungai, tačiau visiškam atsivėrimui yra viena labai svarbi kliūtis, ir tai yra žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės. Šiuo požiūriu aš norėčiau atkreipti dėmesį į religijos laisvę, kaip tai, laimei, daroma ir šioje rezoliucijoje. Krikščionys Vietname yra persekiojami, ir Augsburgo vyskupas, kuris ypač susirūpinęs dėl krikščionių persekiojimo, šiandien yra su mumis ir kalbės šiuo klausimu. Be to, budistams ir kitoms religinėms grupėms taip pat yra trukdoma, ir jie yra persekiojami išpažindami savo religiją.

Mes turime aiškiai pasakyti, kad mūsų pareiga dirbti užtikrinant, kad Vietnamas taptų lygiateisiu partneriu, atsivertų ir taptų mums artimesnis. Vis dėlto tai turėtų būti daroma ne pagrindinių žmogaus teisių sąskaita, o remiantis sąžininga partneryste, remiantis pagrindinėmis žmogaus teisėmis.

Richard Howitt (PSE). – Gerb. pirmininke, mūsų rezoliucija šiandien nėra paprasčiausiai siekiama nurodyti susirūpinimą keliančius klausimus dėl sąžinės laisvės, represijų prieš disidentus ir religinės diskriminacijos Vietname. Ja Europos Sąjunga raginama atsižvelgti į tai, ko pasiekta žmogaus teisių dialogu, ir nustatyti aiškias gaires gerinant padėtį ir patvirtinti Partnerystės ir bendradarbiavimo su Vietnamu susitarimą.

Mes niekada nepritarsime tam, kad pateikus įrodymus dėl 750 000 JAV dolerių iššvaistymo Transporto ministerijoje, kurie iš dalies panaudoti finansuoti lažyboms *English Premiership* varžybose, žurnalistas dėl to būtų pasodintas į kalėjimą.

Mes negalime pritarti mirties bausmės taikymui nei dėl 29 skirtingų nusižengimų, nei dėl vienintelio nusižengimo. Bausmės, kaip mes buvome informuoti, vykdomos 4 val. ryto be įspėjimo, o tai reiškia, kad kaliniai neužmiega iki šešių valandų ryto, laukdami savo eilės.

Ir mes niekada nepritarsime katalikų bažnyčios bauginimams, kurie sekė po taikingų protestų demonstracijų Hanojuje praėjusį mėnesį. *Amnesty International* nufilmavo moterį, išeinančią iš bažnyčios, kur už durų jos laukė būrys žmonių, šaukiančių: „mirtis arkivyskupui“ ir „mirtis kunigams“.

Nuo 1982 m. Vietnamas dalyvauja Tarptautinės pilietinių ir politinių teisių konvencijos sistemoje, tačiau esama įrodymų, kad pažeidžiami 2 ir 18 straipsniai. Dar daugiau, liepos mėn. Vietnamas perėmė pirmininkavimą JT Saugumo Taryboje. Mes raginame Europos derybininkus aiškiai informuoti Vietnamo vyriausybę, kad bet koks bandymas laikytis tarptautinės teisės tarptautinėse institucijose turėtų būti pirmiausia paremtas jos laikymusi namie.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Aš manau, kad žmogaus teisių pažeidimų sąrašė būtina pabrėžti valstybės vykdomą katalikų persekiojimą Vietname. Hanojaus vyriausybė vienašališkai kontroliuoja katalikų bažnyčios turtą, pažeisdama ankstesnius susitarimus. Kareiviai dalyvauja išpuoliuose prieš katalikus, kurie priešinasi pastatų, priklausančių Apaštaliniam nuncijui, nusavinimui. Daugėja sąžinės kalinių. Visai neseniai buvo suimti žmonės Atpirkimo vienuolyno, esančio Thai Ha prieigose. Hanojaus arkivyskupui Quang Kiêt taikomas namų areštas ir stebėjimas, o jo gyvybei gresia pavojus. Nors Vietnamas tapo sąlyginai atviresnis ekonominiu ir socialiniu požiūriu, tai šalis, kurioje vis labiau persekiojami krikščionys. Naujuoju susitarimu tarp Europos Sąjungos ir Vietnamo turėtų būti siekiama spręsti klausimą dėl religijos laisvės šalyje. Kitaip jis neturėtų būti pasirašytas.

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš norėčiau pasakyti Athanasiosui Pafilisui, kad karas Vietname šiandien yra karas, kurį Vietnamo valdžia vykdo prieš savo liaudį, Vietnamo liaudį, khmerų ir degard nacionalines mažumas.

Į naująjį susitarimą bus įtrauktas straipsnis dėl žmogaus teisių. Tai yra gerai, tačiau ir dabartiniame susitarime yra straipsnis, nors mes negalime užtikrinti jo laikymosi. Todėl mes prašome – ir aš manau, kad tai yra labai svarbu – prieš pasirašant naują susitarimą siekti susitarimo dėl pagrindinių aspektų, kai sistemingai pažeidžiamos žmogaus teisės: Vietnamo vidurio aukštikalnių regiono prieigos, politinių kalinių išlaisvinimo ir budistų bažnyčios ir katalikų nuosavybės pripažinimo, nes jei mes nepasieksime rezultatų prieš pasirašant susitarimą, bus neįmanoma reikalauti laikytis Europos ir tarptautinės teisės po to, kai susitarimas bus pasirašytas.

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas.* – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Marco Cappato, aš manau, kad, viena vertus, neturėtume painioti imperializmo pasekmių su pagarba žmogaus teisėms. Aš pats niekada nepalyginčiau nukentėjusių nuo biocheminio ginklo su tais, kurie nukentėjo nuo religinio persekiojimo. Visa tai yra visiškai nedaloma viena visuma.

Atsakant Charlesui Tannockui ir iš dalies Marco Cappato: mes neturėtume nepakankamai vertinti stabdomąjį poveikį turintį straipsnį dėl žmogaus teisių. Turime atsižvelgti į sunkumus sudarant kitus panašaus pobūdžio susitarimus, kurie buvo svarstomi iki dvidešimt metų su kitomis šalių grupėmis – čia aš turiu galvoje Persijos įlankos šalis. Mes turime atsižvelgti į vaidmenį, kuris šiam straipsniui tenka kitų šalių pagal Kotonu susitarimą atžvilgiu. Tai rodo, kad Europos Sąjungos susirūpinimas dėl žmogaus teisių sudarant šiuos susitarimus yra rimtai vertinamas.

Kalbant apie papildomas nuolaidas, kaip reikalavo Marco Cappato, būtent derybų, kurias vykdo Komisija metu bus galima matyti, – ir Komisijos narė tai pabrėžė, – ar šioje srityje Vietnamo valdžios institucijos pasiekė pažangą. Bus vertinama bendra pažanga. Pakartosiu, kad vykstant dialogui bus galima matyti pažangą, plėtojant šalių santykius su Europos Sąjunga, ir būtent per šiuos susitarimus ir straipsnius Sąjunga gali geriausiai skatinti vertybes, kurias jūs ir mes, Marco Cappato, ir visi, esantys šiame Parlamente laikome mums tokiomis brangiomis.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė.* – Gerb. pirmininke, manau, kad visiškai aišku, jog mes turime ginti žmogaus teises, kai tik galime ir kur tik galime. Kaip jau minėjau, taip buvo prieš keletą savačių ir prieš porą metų, kai aš ten buvau. Aš taip pat prisimenu, kad man pavyko išlaisvinti keletą kalinių, todėl galimybių visuomet esama. Taip pat mes nuolat nurodome, kad konkrečiai reikia padaryti tai ir tai.

Aš manau, kad diskusija buvo reikšminga, nes ji leido sutelkti mūsų mintis į religinių bendruomenių, ir šiuo atveju – krikščionių ir katalikų klausimą. Mums reikalinga aiški pozicija šiais klausimais, tačiau tuo pat metu

aš norėčiau pasakyti, kad mes žinome, kad Vietnamo ekonominė ir socialinė būklė yra labai sudėtinga, todėl jei Vietnamas nebus atsargus, investicijos iš užsienio šalių, konkrečiai – Europos šalių, jį aplenks. Tai šalia paprasto dialogo taip pat yra labai veiksminga priemonė.

Pavyzdžiui, mes neabejotinai prašysime Vietnamo valdžios institucijų parodyti kilniadvasiškumą ir pasigailėti dviejų žurnalistų, kurie buvo neseniai suimti ir nuteisti Hanojuje dėl to, kad pasinaudojo žodžio laisve. To mes tikrai nepamiršime paminėti.

Pagaliau, aš norėčiau pasakyti, kad padėtis Vietname žmogaus teisių požiūriu bus nuolat svarstoma Ženevoje, ir tai bus dar viena puiki proga aiškiai svarstyti įvairius klausimus ir įvertinti tai, ko pasiekta iki šiol.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Aš gavau keturis pasiūlymus dėl rezoliucijos⁽²⁾, laikantis Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalies.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks trečiadienį.

14. Klausimų valanda (klausimai Tarybai)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – klausimų valanda (B6-0475/2008).

Toliau pateikti klausimai yra skirti Tarybai.

Deja, mūsų laikas ribotas, tačiau aš vis tiek norėčiau sustabdyti posėdį 19.00 val., kaip buvo planuota. Jean-Pierre Jouyet kaip ir Benita Ferrero-Waldner praleido čia visą popietę.

Klausimas Nr. 1, kurį pateikė **Claude Moraes** (H-0703/08)

Tema: Pažanga, pasiekta mėlynosios kortelės klausimu

Apie kokią pažangą įpusėjus Prancūzijos pirmininkavimui gali kalbėti Taryba dėl „Mėlynosios kortelės“ ir su tuo susijusių prioritetų dėl kvalifikuotų darbuotojų migracijos ir apykaitinės migracijos?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau priminti Claude'ui Moraesui, kad pasiūlymas dėl direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų – mėlynosios kortelės direktyva, kaip jam yra žinoma – buvo pristatytas Komisijos 2007 m. spalio mėn.

Šiuo pasiūlymu siekiama skatinti atvykti aukštos kvalifikacijos trečiųjų šalių piliečius į Europos Sąjungą. Šiuo pasiūlymu siekiama didinti ES patrauklumą, nustatomi trečiųjų šalių piliečių priėmimo bendrieji kriterijai, kelete sričių nustatomos vienodos sąlygos su ES piliečiais ir leidžiama asmenims, turintiems mėlynąją kortelę, laisvai judėti Europos Sąjungoje.

Kaip jūs žinote, šis pasiūlymas yra vienas Prancūzijos pirmininkavimo prioritetų Imigracijos ir prieglobsčio pakto sistemoje. Rugsėjo 25 d. Taryba pritarė šiai iniciatyvai pirmininkavimo pasiūlyto kompromiso pagrindu. Šiuo kompromisu, viena vertus, atsižvelgiama į aukštesnių profesinių kvalifikacijų ir švietimo kvalifikacijų apibrėžimus ir, kita vertus, jų santykį su nacionaliniais įstatymais; pagaliau nustatyta minimali darbo užmokesčio riba ir leidžianti nukrypti nuostata esant itin dideliame specialybės poreikiui.

Taryba laikinajam atstovų komitetui pateikė užduotį baigti svarstyti tekstą, kad galėtų skubiai pateikti pasiūlymą, todėl jis bus priimtas patvirtinus jūsų nuomonę dėl šio pasiūlymo. Aš manau, kad tai bus galima padaryti lapkričio mėn. plenarinio posėdžio metu.

Claude Moraes (PSE). – Dėkoju jums už išsamų atsakymą. Mėlynoji kortelė duotų gerų rezultatų, jei ji būtų išduodama išsamiau, sąžiningu ir suderintu pagrindu. Ar negalėčiau paklausti Tarybos, kaip šiuo požiūriu būtų galima išvengti protų nutekėjimo arba geriausių darbuotojų išvykimo ne tik iš besivystančių šalių, bet taip pat ir kylančios ekonomikos šalių? Ar bus nustatyti ryšiai tarp ES vyriausybių, Komisijos ir šalių vyriausybių, – ypač šių šalių darbo ministerijų, – kuriais būtų siekiama užtikrinti, kad mes priimtume geriausius darbuotojus ir dėl jų konkuruotume, tačiau neatimtume geriausių žmonių iš šių besivystančių šalių; šio

(2) Žr. protokolą.

klausimo įgyvendinimo stebėjimą ir pasirinkimo laisvę, tinkamai naudojant „mėlynąją kortelę“, nes ji gali būti mums labai naudinga?

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Norėčiau grįžti prie vieno konkretaus klausimo. Mes praeityje ne kartą nurodėme, kad nors Europai reikalingi kvalifikuoti darbuotojai, kita vertus, mūsų reikalavimai visuomet buvo labai ribojantys.

Ar galima pagal patrauklumą ją lyginti su JAV žaliosios kortelės ir kitomis sistemomis?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, manau, kad mes būtent tai ir darome: pripažįstame, kad Europai visuomet bus reikalingi imigrantai. Mūsų demografinė padėtis ir patrauklumas, palyginti su kitais pasaulio regionais, ir toliau išliks nepalankūs, ir todėl mes turime laikytis atviros politikos Europos Sąjungoje ir besivystančių šalių atžvilgiu, ir šiomis sąlygomis, viena vertus, pasirūpinti, kad būtų sukurta teisinė sistema ekonominiais migrantams, o kita vertus, siekti susitarimų su kilmės šalimis, derinant mūsų priėmimo galimybes ir ribojant iš jų protų nutekėjimą.

Manau, kad naujos ekonominės migracijos reiškinio įvertinimas ir atitinkamos sistemos nustatymas yra vienas inovatyvių 27 valstybių narių pasirašyto Imigracijos ir prieglobsčio pakto aspektų. Atsakant į garbingojo nario klausimą: taip, mes privalome apgalvoti ir veiksmingai vadovautis šioje srityje tuo, ko pasiekė Jungtinės Valstijos.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 2, kurį pateikė **Liam Aylward (H-0705/08)**

Tema: Rizika grindžiamos koncepcijos poveikis maisto produktų kainoms ir atsparumui kenksmingiems organizmams

Koks ateityje būtų atsparumo kenksmingiems organizmams ir žemės ūkio gamybos mastui rezultatas, poveikis maisto kainoms (tiekimui) ir pasekmės besivystančiam pasauliui, atsižvelgiant į tai, kad rizika grindžiamas požiūris sumažintų pesticidų kiekį ES rinkoje? (Kai kurie ekspertai mano, kad ES gautų daugiau maisto produktų iš besivystančių pasaulio šalių, ten didėjant kainoms ir todėl pagerėtų padėtis visų tų, kurie šiuo metu yra ties skurdo riba.)

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Kalbant apie augalų apsaugos produkciją, Tarybai yra pateiktas „pesticidų“ paketas, kurio tikslas – persvarstyti reglamentą dėl tokių produktų tiekimo rinkai ir priimti direktyvą, kuria būtų siekiama užtikrinti tvarų jų naudojimą.

Juo siekiama užtikrinti, kad pesticidų naudojimas būtų suderinamas su aplinkos išsaugojimu ir sveikatos apsauga, ir mes, žinoma, turime atsižvelgti į paketo poveikį atsparumo kenksmingiems organizmams požiūriu. Būtent šiuo pagrindu Taryba priėmė bendrąją poziciją rugsėjo 15 d.

Šioje pozicijoje numatoma nuostata, pagal kurią aktyvios sudėtinės pesticidų dalys yra patvirtinamos atlikus pavojaus ir rizikos veiksnių žmogaus ir gyvūnų sveikatai ir aplinkai vertinimą.

Tai labai didelis iššūkis. Čia mes taip pat privalome apsaugoti mūsų piliečius, nes kai kurios medžiagos yra pavojingos, pavyzdžiui, sukeliančios vėžį, mutageninės medžiagos ir medžiagos, toksiškos reprodukcijai arba pažeidžiančios endokrininę sistemą, kurios neturėtų būti naudojamos. Taryba taip pat atsižvelgė į poveikį žemės ūkio gamybai, nes yra pasirengusi užtikrinti, kad naujasis teisės aktas neturėtų neigiamų pasekmių maisto produktų savikainai arba tiekimui Europoje arba kituose pasaulio regionuose.

Atvirkščiai, teisės aktų dėl pesticidų ir augalų sveikatos apsaugos persvarstymas leistų sustiprinti laisvą prekybą produktais, abipusiai pripažįstant produktų patvirtinimą vienoje zonoje ir racionalesnes procedūras patvirtinti Europos lygmeniu aktyvias sudėtinės dalis, modernizuojant Europos žemės ūkį ir gerinant mūsų vartotojų ir piliečių apsaugą.

Liam Aylward (UEN). - Ar galiu užtikrinti ministrą, kad visi rūpinamės piliečių sveikata ir aplinka, tačiau ar Taryba nepritartų raginimui atlikti Europos Komisijos poveikio vertinimą dėl šio teisės akto pasekmių maisto produktų gamybai ir apsirūpinimui maistu kiekvienoje valstybėje narėje? Tai, kad Europos Komisija iki šiol jo neatliko, yra visiškai nepriimtina.

Ar Taryba sutinka, kad be tinkamai atnaujinamų duomenų mes negalime tinkamai pasirinkti ir priimti pagrįstų sprendimų?

Jim Allister (NI). - Pratęsiant paskutinįjį klausimą, kodėl Taryba vengia atlikti poveikio vertinimą tam, kad mes žinotume apie realų jūsų pasiūlymų poveikį maisto gamybai Europoje? Tai turi įtakos ir gamintojams,

ir vartotojams. Gamintojai ir vartotojai daug prarastų, jeigu neturėdami kitų pakaitų, atsisakytų pesticidų, kurie šiuo metu yra itin svarbūs žemės ūkio gamybai. Ką, pavyzdžiui, turi daryti bulvių augintojai šiaurės Europoje drėgno klimato zonoje, neturėdami priemonių kovoti su bulvių maru? Ar mes tiesiog turime konstatuoti, kad tai yra „labai blogai“? Ar mes turime pasakyti savo vartotojams: „importuokime iš šalių, kuriose pesticidų kontrolės priemonės nenaudojamos“? Iš tikrųjų, ar neatėjo laikas persvarstyti šiuos pasiūlymus ir atlikti tinkamą jų poveikio vertinimą?

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Ar aš galėčiau pritarti dviem pastarosioms pastaboms dėl poveikio vertinimo? Aš manau, kad galima pasinaudoti Komisijos ir Tarybos pozicija, turint įrodymų, kurie padėtų atlikti poveikio vertinimą. Airių bulvių maro istorija yra sena, tačiau tai labai svarbus klausimas ir, mano nuomone, jį būtina spręsti ne tik žvelgiant iš gamintojo perspektyvos, bet ir atsižvelgiant į įtaką maisto kainoms, prieinamumui ir taip pat importuojant produktus, pagamintus naudojant chemines medžiagas, kurios yra uždraustos Europoje.

Paiškindite man, nes aš nesuprantu, ką tai reiškia.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Dėkoju Liamui Aylwardui, Jimui Allisteriui ir Mairead McGuinness už jų klausimus. Mūsų tikslas yra pasiekti susitarimą šiuo opiu klausimu per antrąjį svarstymą prieš baigiantis metams, oficialiai patvirtinant Europos Parlamente gruodžio mėn. sesijos metu. Planuojamas dialogas tarp Komisijos, Tarybos ir Parlamento siekiant suderinti skirtingą požiūrį ir šioje sistemoje atrodo visiškai logiška atlikti poveikio vertinimus nustatant šių reglamentų poveikį gamybai ir vartotojų apsaugai. Aš neabejoju, kad jie sudarys mums teisingesnę išpūdį apie tai, kokių pasekmių turėtų šios direktyvos.

Pirmininkas. - Klausimas Nr. 3, kurį pateikė **Seán Ó Neachtain** (H-0707/08)

Tema: Galimybė gauti finansavimą pagal Europos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programas

Kokių iniciatyvų ėmėsi Taryba siekdama užtikrinti, kad Europos įmonės būtų informuotos apie finansavimą pagal ES mokslinių tyrimų ir technologijų vystymosi programas, pagal kurias nuo 2007 m. iki 2013 m. ES verslui numatyta skirti daugiau nei 55 mlrd. EUR?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Gerb. pirmininke, atsakant į Seáno Ó Neachtaino klausimą: ar galėčiau pasakyti, kad nuo to laiko, kai buvo pradėta įgyvendinti pirmoji mokslinių tyrimų pagrindų programa, Taryba patvirtino priemonių rinkinį, kuriuo siekiama tobulinti įmonių galimybes gauti informaciją. Šios priemonės leistų informuoti įmones apie tai, kaip gauti finansavimą pagal Europos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programas.

Štai, pavyzdžiui, „Cordis“ tinklalapis, kuris yra savotiškas elektroninis įrankis, skirtas Europos technologinius mokslo tyrimus ir plėtros projektams. Įmonės gali gauti visą būtiną informaciją apie pagrindinius nacionalinius ir regioninius dalyvius įvairiose valstybėse narėse. Tinklalapyje pateikiamos praktinės gairės mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo šaltiniams.

Taip pat veikia nacionalinių kontaktų centrų tinklas, kuris buvo sukurtas tobulinant informacijos prieigą įmonėms ir kuris finansuojamas pagal septintąją mokslo tyrimų ir technologijų plėtros programą ir konkurencijos ir inovacijų pagrindų programą. Šis tinklas sukurtas tam, kad būtų galima supaprastinti informaciją, kuri yra kiek galima labiau prieinama ir decentralizuota, nustatant ryšius tarp įvairių institucijų, ar tai būtų nacionalinės ministerijos, universitetai, mokslo tyrimų centrai, ar privačių konsultantų įmonės.

Pagaliau, mes paskelbėme gaires dėl lėšų naudojimo pagal septintąją mokslinių tyrimų pagrindų programą ir iš struktūrinių fondų, kurie gali būti naudojami mokslo tyrimų sektoriuje. Šios gairės suteikia esminę informaciją įmonėms ir mes žinome, kad būtent ši informacija ir įvairūs informacijos šaltiniai leidžia mūsų įmonėms sėkmingai konkuruoti dėl Europos Sąjungos įgyvendinamų priemonių.

Seán Ó Neachtain (UEN). - (GA) Dėkoju, Tarybos Pirmininke, už jūsų išsamų atsakymą. Vis dėlto norėčiau paklausti, ar Taryba galėtų nurodyti, kaip galima tobulinti paraiškų pagal plėtros programą procesą ir ar ji turi planų užtikrinti, kad mes greičiau gautume atsakymus. Kaip, jūsų nuomone, tai turi būti daroma?

Teresa Riera Madurell (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, vienas mūsų Septintosios pagrindų programos ir Konkurencingumo ir inovacijų plėtros programos tikslų buvo užtikrinti mažųjų ir vidutinių įmonių dalyvavimą.

Praėjus porai metų po to, kai buvo priimtos šios programos, ar Taryba galėtų patvirtinti, kad mažųjų ir vidutinių įmonių dalyvavimas valstybėse narėse išaugo, lyginant, pavyzdžiui, su ankstesnėmis pagrindų programomis?

Avril Doyle (PPE-DE). - Ar Taryba galėtų užtikrinti, kad pagal 7PP visa paraiškų procedūra yra iš tikrųjų gerokai labiau orientuota į vartotoją ir kad ji yra pakankamai skaidri, kad verslas yra informuotas, kaip gauti finansavimą ir dalyvauti konkursuose pagal 7PP?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Aš būsiu visiškai sąžiningas, Seánai Ó Neachtainai: atsižvelgdamas į klausimus, kurie bus Europos Vadovų Tarybos darbotvarkėje gruodžio mėn., nematau, kad šis klausimas bus keliamas Europos Vadovų Taryboje, nepaisant to, kiek jis yra svarbus. Jis turėtų būti svarstomas Mokslo tyrimų ir konkurencingumo Tarybose. Mano nuomone, daug padaryta, tobulinant informacinę sistemą.

Atsakant Teresai Rierai: manau, kad dar daug būtina padaryti. Rytoj Komisija, Taryba ir Parlamentas turėtų priimti politinį susitarimą dėl komunikacijos siekiant plačiau informuoti visuomenę apie Europos Sąjungos veiksmus.

Aš manau, kad tai svarbus žingsnis, tačiau taip pat manau, kad svarbu ir tai, – ir Avril Doyle teisėtai kelia šį klausimą drauge su Teresa Riera, – kad mes sukurtume platesnį praktinės informacijos centrų tinklą. Aš manau, kad Parlamentui tenka labai svarbus priežiūros vaidmuo, užtikrinant, kad šie praktiniai informaciniai centrai būtų toliau plėtojami, atsižvelgiant į tai, kam jie skirti ir kokią procedūrą reikėtų naudoti.

Pirmininkas. - Klausimas Nr. 4, kurį pateikė **Brian Crowley** (H-0709/08)

Tema: Skubi pagalba įvykus gaivalinėms nelaimėms

Kokius pasiūlymus pateikė Tarybai pirmininkaujanti valstybė, siekdama išplėsti ir patobulinti skubios paramos priemones įvykus gaivalinėms nelaimėms, potvyniams, gaisrams ir kt.?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Atsakant Brian Crowley: pastaraisiais metais Europoje vis dažniau pasitaiko įvairių nelaimių ir krizių. Miškų gaisrai ir potvyniai kelete Europos valstybių parodė, kad itin svarbu didinti Europos Sąjungos veiksmingumą ir gebėjimus skubaus reagavimo nelaimių atvejais. Tai turėtų būti daroma solidarumo su mūsų piliečiais ir jų apsaugos stiprinimo dvasia. Būtina stiprinti solidarumą, vieningumą ir piliečių apsaugą Europos Sąjungoje ir už jos ribų. Būtent todėl pirmininkavimo prioritetuose nurodyta, kad būtina didinti Europos Sąjungos reagavimo pajėgumus nelaimių ir krizių atvejais.

Pradedant esamais Bendrijos ištekliais, ypač Bendrijos civilinės saugos mechanizmu, privaloma atsižvelgti į įvairius atsako į gamtines nelaimes etapus. Pirmiausia, reikalinga prevencija, mokslo tyrimai ir informacija. Turime stiprinti darbą įgyvendinant ankstyvo išpėjimo sistemas. Antra, būtina pasirengti krizėms, o tai reiškia valdymo ir koordinavimo tarp Bendrijos ir tarptautinio lygmens agentūrų gebėjimų stiprinimą. Per šią priemonę mes tikimės didinti pajėgumus teikiant Europai humanitarinę pagalbą ir užtikrinti civilių gyventojų apsaugą, šitaip tobulinant Bendrijos civilinės apsaugos mechanizmą iš geriau veikiančio centro.

Todėl įvairios kompetentingos šalys, svarstančios šiuos klausimus Taryboje, ir pati Taryba turėtų iki metų pabaigos atlikti šį darbą. Norėčiau informuoti garbinguosius narius, kad lapkričio 4 ir 6 d. pirmininkaujanti valstybė organizuoja civilinės apsaugos klausimo svarstymą dalyvaujant valstybių narių civilinės saugos vadovams. Tai leis mums vietose susipažinti, kokią pažangą reikalinga šiame svarbiame sektoriuje.

Brian Crowley (UEN). - Veiksmų koordinavimas yra pats svarbiausias aspektas, kaip tai parodė miškų gaisrai, išplitę iš Graikijos į Italiją ir į kai kurias Slovėnijos vietas, arba Dunojaus potvynis, kuris padarė žalos ne tik Austrijai, bet ir kitoms šios upės baseino valstybėms.

Ar siūloma įsteigti nuolat veikiantį centrinių koordinavimo padalinį, leidžiantį koordinuoti veiksmus valstybėse narėse, įvykus gamtinėms nelaimėms, kurių poveikis jaučiamas daugelyje Sąjungos valstybių?

Reinhard Rack (PPE-DE). - (DE) Gerb. Tarybos Pirmininke, pagalbos priemonių koordinavimas yra tik vienas aspektų; kitas yra tai, ar Europos piliečiai vietose jaučia ne tik valstybių narių dalyvavimą, bet ir Europos Sąjungos pagalbą.

Jim Allister (NI). - Ministre, norėčiau nurodyti jums apatinę ribą sutelkiant lėšas pagal ES solidarumo fondą. Ji, kiek žinau, yra maždaug 3 mlrd. EUR. Ji yra vienoda ir didelei šaliai, ir mažam, ir dideliam regionui. Todėl nors potvynio padaryta žala gali būti didžiulė, kaip, pavyzdžiui, potvynio, įvykusio šią vasarą Šiaurės Airijoje, kadangi ji yra mažesnė negu žemutinė nustatyta riba ir yra lokalaus pobūdžio, ES solidarumo fondo lėšos

šiuo atveju neprieinamos. Ar tai teisinga? Ar nederėtų persvarstyti šias nuostatas ir nepagrįstus reikalavimus, kuriuos turi atitikti, pavyzdžiui, žemės ūkio gamintojai, kad galėtų pasinaudoti šio fondo lėšomis?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Pirmiausia, atsakydamas Brianui Crowley'ui, aš manau, kad pirmininkaujanti valstybė norėtų pasiekti, kad koordinavimo centras pradėtų tinkamai veikti. Būtent to mes ir tikimės. Klausimas būtų, kaip pasiekti didesnę pusiausvyrą tarp tų, kurie pageidautų didesnio koordinavimo – pavyzdžiui, pirmininkaujančios valstybės ir valstybių narių, kurios labiau remia subsidiarumo principą, taip pat ir šiame sektoriuje. Pagaliau, kalbant visiškai aiškiai, pirmininkaujanti valstybė sieks sustiprinto ir – atsakant Reinhardui Rackui – akivaizdesnio koordinavimo Taryboje, kadangi – kaip teisingai teigia Reinhard Rack – Europos Sąjungos matomumas mums labai svarbus.

Atsakant Jim Allister: Europos solidarumo fondo klausimu esu visiškai įsitikinęs tuo, kad gaivalinių nelaimių atvejais Šiaurės Airijai turėtų būti skirtas deramas dėmesys. Neturiu informacijos apie diskriminavimą šiuo atveju, tačiau aš, kartu su Tarybos tarnybomis sieksiu, kad Solidarumo fondas būtų naudojamas operatyviai ir teisingai, priklausomai nuo regionų Europos Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 5, kurį pateikė **Eoin Ryan** (H-0711/08)

Tema: Maisto produktų tiekimo sauga vykdant nesąžiningą partnerystę

ES įsipareigojus tęsti iniciatyvas, siekiant užtikrinti besivystančio pasaulio apsirūpinimo maisto produktais saugumą, ką ketina daryti Taryba dėl besivystančių šalių kaltinimų, kad ES naudojasi nelygiavertėmis partnerystės sąlygomis, pirmiausia, gaudama prekybos nuolaidas dėl JT ekonomikos komisijos Afrikai žodžiais „nepakankamos įtraukties“ ir „nepakankamo skaidrumo“, kurie leidžia ES pasinaudoti nepakankamais Afrikos šalių gebėjimais spręsti teisinius klausimus ir, antra, užtikrinant Europos apsirūpinimą maisto produktais, be kitų, Vakarų Afrikos žuvininkystės sąskaita?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Atsakant Eoinui Ryanui: kaip jūs žinote, 2000 m. birželio 23 d. Kotonu susitarimu nustatyta nauja partnerystė tarp Europos Sąjungos ir 78 AKR šalių. Šiais naujaisiais susitarimais siekiama puoselėti visuotinį požiūrį į ryšį tarp Europos Sąjungos ir šių šalių, remiantis komerciniu požiūriu į prekių ir paslaugų prekybą, atsvaros priemones, priemones, skatinančias regioninę integraciją, taip pat kad šios prekybos priemonės turi atitikti Pasaulio prekybos organizacijos taisykles. Daug šių laikinų susitarimų inicijuoti 2007 m. pabaigoje, atsižvelgiant, kaip pabrėžė Taryba 2008 m. gegužės mėn. išvados, į pavojų dėl nepertraukiamos prekybos, kuris kėlė didelį susirūpinimą.

Visiškai aišku, kad regioninių ekonominių partnerystės sutarčių sudarymas yra vienas pagrindinių Tarybos prioritetų. Be to, Taryba patvirtino naujas išvadas dėl ekonominės partnerystės susitarimų, – ketvirtą kartą nuo 2006 m., – kuriose pakartojo, kad šių susitarimų, suderintų su PPO reikalavimais, tikslas yra vystymosi pama. Todėl Taryboje esama nuomonių sutarimo šiuo svarbiu klausimu ir noro pasiekti regioninių ekonomikos partnerystės susitarimų, užtikrinančių tvarų ekonomikos vystymąsi AKR šalyse.

Maisto tiekimo saugumas, pasak komiteto, kuris atsakingas už šių derybų eigą, yra bendrųjų diskusijų centre. Matoma pažanga regioninių lygmeniu, ir mūsų tikslas tebėra kiek įmanoma greičiau sudaryti regioninius susitarimus.

Partnerystės susitarimų žuvininkystės sektoriuje klausimu aš priminsiu Parlamentui, kad patvirtinus 2004 m. liepos mėn. Tarybos išvadas, Bendrija pradėjo taikyti naujus dvišalius susitarimus. Man susirūpinimą kelia tai, kad, pirmiausia, žvejybos pajėgumai turėtų būti – ir, aš manau, bus – paskirstomi Bendrijos laivams, vadovaujantis skaidria moksline nuomone ir, antra, dalis Bendrijos finansinių įmokų, skirtų vadinamiesiems sektorių paramos susitarimams, bus naudojamos jūrinės šalies partnerės žuvininkystės sektoriui vystyti siekiant sukurti atsakingą ir tvarią žuvininkystės pramonę.

Pagaliau, būtina prisiminti, kad mums reikalingi laikini susitarimai, tačiau privalome siekti kiek galima greičiau sudaryti nuolatinius ekonominės partnerystės susitarimus. Tarybos nariai dirba, kad to būtų pasiekta.

Eoin Ryan (UEN). – Kokias skaidrumo priemones turėtų pasiūlyti Taryba, kad būtų užtikrintas didžiausias galimas ne tik prekybos susitarimų, bet ir pagalbos besivystančio pasaulio šalims skaidrumas?

Atsižvelgiant į tai, kad jūs iš Komisijos gaunate vienpusę informaciją apie EPS, o iš NVO girdite tik EPS kritiką, labai sunku suprasti, kas yra teisybė ir kam tai galėtų būti naudinga. Tačiau EPS iš tikrųjų yra nuolat kritikuojami ir nėra skaidrūs. Norėčiau, kad jūs pateiktumėte savo pastabas šiuo klausimu.

Avril Doyle (PPE-DE). - Dėl Vakarų Afrikos žuvininkystės norėčiau atkreipti pirmininkaujančios valstybės dėmesį į tai, kad nors šie susitarimai ir dvišaliai, jie reikalauja didesnės ES ir Komisijos stebėsenos ir persvarstymo, užtikrinant, kad didelis trečiųjų šalių skurdas ir įsiskolinimai nebūtų ta priežastis, kuri verstų pasirašyti šiuos pelningus susitarimus, dėl kurių ištekliai netvariai ir neatsakingai naudojami. Aš manau, kad čia kyla klausimas dėl Europos vaidmens. Ar pirmininkaujanti valstybė negalėtų pateikti pastabų šiuo klausimu?

Manuel Medina Ortega (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, aš pakartosiu Avril Doyle klausimą, tačiau jį šiek tiek kitaip suformuluosiu.

Maždaug prieš dvidešimt metų Vakarų Sacharos žuvininkystės administracija buvo perkelta į Maroką. Tai buvo padaryta savanoriškai. Europos Sąjungos žvejyba šiame regione yra minimali, tačiau esama sunkumų dėl prasto žuvininkystės administravimo.

Mano klausimas yra toks: kokių priemonių galime imtis, kad padėtume šalims, vystančioms žuvininkystę tam, kad būtų užtikrinta veiksminga stebėseną? Paprasčiausiai atsisakyti pasirašyti žuvininkystės susitarimus nepakanka. Jei nebus veiksmingos žuvininkystės stebėsenos, sunkumų nepavyks išvengti.

Kaip Europos Sąjunga galėtų padėti šioms šalims veiksmingai stebėti žuvininkystę ir apsaugoti išteklius, kurie šiuo metu mažėja?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Manau, kad šie susitarimai turėtų būti labai skaidrūs. Aš asmeniškai neturiu jokių pastabų dėl skaidrumo trūkumo. Būtina atsižvelgti į tai, kad esame pereinamajame etape, priimdami šiuos laikinus susitarimus. Jie nėra visiškai patenkinami, tačiau negalime elgtis kitaip, atsižvelgdami į PPO taisykles.

Antra, garbingasis narys yra teisus: šalys, kurios sudarė susitarimus, juos vertina kritiškai. Vystomosios pagalbos veiksmingumas nuolat sulaukia kritikos. Mes dirbame su Komisija, norėdami užtikrinti, kad šie pagalbos mechanizmai ir paramos mechanizmai būtų skaidresni, tai yra aišku.

Trečia, tai, ko mes norime – tai sudaryti visuotinius susitarimus, kurie apimtų visus suinteresuotus dalyvius ir pilietinės visuomenės atstovus šalyse partnerėse.

Ketvirta, manau, kad Avril Doyle yra teisi dėl žuvininkystės Vakarų Afrikos krante. Mes privalome užtikrinti, kad vystymasis būtų tvarus ir, kad ir kas atsitiktų, susitarimais, kurie tebėra dvišaliai, nebūtų daromas pernelyg didelis spaudimas. Kaip nurodė garbingasis narys, turime nustatyti veiksmingas priemones, kuriomis būtų kontroliuojami žuvininkystės ištekliai. Tai nėra paprasta. Žinoma, mes turime atsižvelgti į šalies ekonomikos išsivystymo lygį ir padėti šioms šalims geriau integruotis į tarptautines prekybos zonas.

Pirmininkas. - 6 klausimas nebuvo pristatytas, nes į klausimą Tarybai šia tema jau buvo atsakyta antrojoje rugsėjo mėnesinėje sesijoje.

Klausimas Nr. 7, kurį pateikė **Manuel Medina Ortega (H-0719/08)**

Tema: Oro sauga

Atsižvelgiant į tai, kad nelaimingų atvejų ore skaičius įvairiose pasaulio vietose per pastaruosius mėnesius išaugo, ar Taryba gali teigti, kad esamų tarptautinių oro saugumo taisyklių ir procedūrų pakanka ir ar ji nenorėtų teikti naujų iniciatyvų, kuriomis būtų siekiama užtikrinti oro transporto keleivių saugumą ES ir už jos oro erdvės ribų?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Gerb. pirmininke, atsakydamas Manueliui Medinai Ortega pasakysiu, kad oro transportas vis dar yra viena saugiausių transporto rūšių, tačiau tiesa, – ir aš suprantu jūsų jausmus, – kad kai kurios nelaimės, ypač praėjusią vasarą Ispanijoje, dar ir dar kartą mums primena apie itin tragiškas panašių įvykių pasekmes.

Oro linijų keleivių saugumo didinimas yra vienas pagrindinių Tarybos darbo prioritetų. Aš norėčiau priminti Parlamentui, kad yra reglamentas, kuriam pritarė Parlamentas ir Taryba, kuriuo nustatomas juodasis rizikingų oro linijų sąrašas. Remiantis šiuo reglamentu galima uždrausti naudoti Bendrijos oro erdvę lėktuvui, kuris laikomas nesaugiu, ir užtikrinamos veiksmingos priemonės tobulinant tarptautinių saugumo standartų laikymąsi šalyse, kuriose, Komisijos nuomone, neužtikrinamos minimalios saugumo taisyklės. Šis sąrašas nuolat atnaujinamas.

Kita svarbi sudėtinė svarbaus oro eismo sektoriaus saugumo dalis yra Europos aviacijos saugumo agentūra, kuri įsteigta siekiant užtikrinti aukščiausią įmanomą civilinės aviacijos saugos ir aplinkos apsaugos lygį.

Bendrijos institucijos taip pat išnagrinėjo lėktuvų, kurie priklauso trečiųjų šalių vežėjams Bendrijoje atvejus, ir buvo nustatytos Bendrijos taisyklės teikiant licencijas įguloms ir vertinant saugumo standartus.

Akivaizdu, kad, kaip teigia garbingasis narys, šios taisyklės turėtų būti papildytos ir patikslintos, ir Komisija, aš tikiuosi, kiek galima greičiau pateiks atitinkamus pasiūlymus. Šiuos pasiūlymus svarstys Taryba ir Parlamentas pagal reguliavimo procedūrą, kuri jums yra žinoma.

Mes taip pat privalome dirbti su Tarptautine civilinės aviacijos organizacija, kuri, kaip žinoma, šiame sektoriuje yra pagrindinis partneris, ir pirmininkaujanti Prancūzija ketina gerokai sustiprinti oro kelionių saugumą. Jis jau pradėjo svarstyti naujus Komisijos pasiūlymus, kurie priimti praėjusių metų birželio mėn. nustatant oro uostų, oro eismo kontrolės ir aviacijos tarnybų Bendrijos saugumo taisykles.

Manuel Medina Ortega (PSE). - (ES) Dėkoju einančiam Tarybos Pirmininko pareigas už ilgą atsakymą. Jis buvo labai išsamus.

Mano papildomas klausimas: buvo minėta, kad padidėjęs nelaimingų atsitikimų skaičius yra susijęs su oro bendrovių pastangomis konkuruojant tarpusavyje siūlant pigius skrydžius. Vartotojai labai džiaugiasi, galėdami skristi pigiau, tačiau norėčiau sužinoti, ar Komisija atliko kokius nors tyrimus, nustatant ryšį tarp pigių oro bendrovių skrydžių ir didesnio įvykių ore skaičiaus.

Robert Evans (PSE). - Mano klausimas yra apskritai susijęs su saugumu skrydžio metu. Pasitaikydavo incidentų, kai keleiviai, neretai britai – nors kartais ir kitų tautybių – skrydžio metu išgeria per daug alkoholio ir kelia pavojų kitiems keleiviams, o kartais ir visam lėktuvui.

Ar jūs nemanote, kad vertėtų neleisti lėktuvuose skristi keleiviams, kurie turi pasiėmę alkoholio?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Aš manau, kad Komisija turėtų apsvarstyti visus galimus pavojaus šaltinius, ir pateikti savo pasiūlymus. Jei pasirodo, – atsakant į paskutinįjį Robert Evans klausimą, – kad tai kelia pavojų, kaip gali būti, tuomet aš su juo sutinku. Šiomis sąlygomis mes turime atsižvelgti į keleivių elgesį, todėl atsakydamas Manueliui Medinai Ortegai pastebėsiu, kad šio pobūdžio incidentai nėra būdingi pigių skrydžių bendrovėms, nes jų pardavimai neabejotinai nėra labai dideli.

Vis dėlto atsakydamas Manueliui Medinai Ortegai, aš nesu informuotas apie jokią tiesioginį ryšį tarp pigių skrydžių bendrovių – jei tai yra jūsų klausimas – ir nelaimingų atsitikimų skaičiaus; tiesa yra tai, kad esama tiesioginio ryšio tarp bendrovių, siekiančių mažinti sąnaudas, ypač lėktuvo priežiūros, saugumo ir lėktuvo naudojimo trukmės požiūriu ir nelaimingų atsitikimų ore skaičiaus. Būtina dirbti su esamais komitetais ir užtikrinti, ypač per projektą CESAR, kad šių įmonių veikla būtų geriau kontroliuojama, ypač vykstant lėktuvų priežiūrą, nes tai, kaip rodo apklausa, konkrečiais atvejais gali būti panašių įvykių priežastis. Aš manau, kad būtina atkreipti į tai ypatingą dėmesį.

Avril Doyle (PPE-DE). - Dėkoju, net jei aš pertrauksiu. Čia aš šiek tiek nukrypsiu nuo temos, pasinaudodama pirmininko leidimu – ar nebūtų galima kažkaip pagerinti galimybes tiesiogiai pasiekti Strasbūro oro uostą? Strasbūras yra puikus miestas, tačiau į jį atvykti labai sunku, ir todėl sulaukiama tiek daug nusiskundimų, kai čia vyksta posėdžiai.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Aš džiaugiuosi, galėdamas atsakyti Avril Doyle, kurią labai gerbiu ir kuria žaviuosi. Aš norėčiau nurodyti, kad mes dedame pastangas tam, kad palengvintume keliones į Strasbūrą ir, kaip jūs žinote, subsidijuojame penkias oro bendroves. Prancūzijos vyriausybė, nors jai tai nebūdinga, skyrė daugiau kaip 22 mln. oro linijoms tam, kad užtikrintų skrydžius į Strasbūrą. Mes taip pat mėginome tobulinti susisiekimą tarp Briuselio ir Strasbūro, nukreipdami geležinkelį per Roissy ir sujungdami Thalys su TGV. Tačiau aišku, kad to nepakanka. Būtina padaryti daugiau. Šiuo metu mes svarstome, kaip gerinti galimybes atvykti – ir čia aš su jumis visiškai sutinku – į šį puikų miestą.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 8, kurį pateikė **Robert Evans (H-0721/08)**

Tema: Elektroniniai pasai

Ar Taryba gali užtikrinti, kad naudojant elektroninius pasus, tačiau nevykdant pareigūnams asmens atpažinimo procedūros, tai nesumažins saugumo oro uostuose arba nepadidins galimybės keliaujant pasisavinti kito asmens tapatybę?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Gerb. pirmininke, atsakant Robertui Evansui: Taryba iš tikrųjų skiria didelį dėmesį kontrolės priemonių prie Europos Sąjungos išorės sienų stiprinimui – tai buvo minėta ir šį rytą.

Mes nenorime paversti Europos tvirtovė, tačiau būtina turėti omenyje, kad Šengeno erdvė išsiplėtė, ir Šengenas turi veiksmingai veikti. Mes visi esame atsakingi už tai, kad būtų kovojama su nusikalstamumu valstybės narėse, ir užtikrinti, kad neteisėtumas būtų įveiktas.

Todėl atitinkamai, Tarybos nuomone, išorės sienų apsaugai būtina geriau panaudoti naujas technologijas. Komisija priėmė ilgai lauktą komunikatą, pavadintą „Pasirengimas kitiems Europos Sąjungos sienų valdymo etapams“, kuris mums pasirodė esąs puikus pasiūlymas.

Taip pat svarbu, kad, siekiant supaprastinti kontrolės patikrinimą sienos kontrolės punktuose – ir aš galiu jus dar kartą patikinti, Robertai Evansai – nekiltų pavojus Šengeno erdvės vientisumui ir saugumui. Automatinis keliautojų tapatybės patikrinimas neturėtų sumažinti sienos saugumo patikimumo.

Kaip jūs žinote, garantijos yra nustatytos Reglamente 2252/04; šiame dokumente numatomi tikslūs biometrinių atpažinimo duomenų, integruojamų į pasus ir kelionės dokumentus, išduodamus valstybių narių, standartai. Šiomis nuostatomis didinamas pasų saugumas ir siekiama veiksmingai kovoti su dokumentų klastojimu, nustatant patikimesnį ryšį tarp dokumento ir jo turėtojo. Būtina stiprinti garantijas, esančias šiame reglamente, ir tęsti šią iniciatyvą – tai yra pagrindinė imigracijos ir prieglobsčio pakto idėja, kurią prezidentas Nicolas Sarkozy išsamiai apibūdino šio ryto posėdyje.

Iš tikrųjų, svarbu nustatyti teisinę veiksmų sistemą; taip pat svarbu, Robertai Evansai, kad, priėmę paketą, mes turėtume politinės valios užtikrinti saugumą, kuris išplėstos laisvės erdvės sąlygomis yra itin svarbus.

Robert Evans (PSE). - Kaip ir ministras, aš nenoriu, kad Europa virstų tvirtovė, tačiau norėčiau, kad būtų vykdomi patikimi saugumo patikrinimai naudojant naujas technologijas. Tačiau man teko būti šių pasų naudojimo liudininku, ir – jūs mane pataisykite, jei aš klystu – tai vyksta maždaug šitaip: asmuo, turintis elektroninį pasą, prieina prie automato, įdeda į nuskaitymo įrenginį pasą ir gali keliauti, jei jo pasas yra tvarkingas. Aš išvelgiu čia tik tai, kad asmuo tikrinamas, ar jis turi šiuo metu galiojantį pasą.

Tačiau netikrinama, ar išduotas pasas priklauso asmeniui, kurio vardu jis išduotas. Todėl, mano nuomone, niekas negali uždrausti man pasinaudoti jūsų pasu, ministre, – jei jūs man jį paskolinsite, – ir patikrinimo metu niekas nesužinos, ar pase esanti nuotrauka ir paso savininkas yra tas pats asmuo, net jei šis pasas priklauso tokiam iškiliam žmogui, kaip Edward McMillan-Scott.

Man norėtųsi, kad būtų užtikrinta, kad asmens dokumento turėtojo tapatybė pasienyje būtų tikrinama.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Tai gana lengvas klausimas, už kurį aš jums, Robertai Evansai, dėkoju. Aš visiškai rimtai manau, kad esama spragos nustatant asmens tapatybę ir tam būtinas pareigūno vykdomas patikrinimas. Tai man visiškai aišku. Mes negalime leisti keistis pasais.

Todėl aš atsižvelgsiu į jūsų pastabas. Mes patikrinsime tai, ką jūs sakėte, ir galiu jus patikinti, kad priemonių, kurias įgyvendina Taryba, ir darbo, įgyvendinant imigracijos ir prieglobsčio paketą, sąlygomis mes dar kartą įvertinsime, ar patartina įtvirtinti šį punktą Šengeno erdvės sistemoje. Tai mes būtinai padarysime.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 9, kurį pateikė **Marian Harkin** (H-0723/08)

Tema: Savanoriška veikla

Ar Taryba gali teigti, kad pirmininkaujanti Prancūzija pritaria tam, kad būtų prašoma Eurostato rekomenduoti įgyvendinti JT gaires dėl ne pelno institucijų nacionalinių sąskaitų, atsižvelgiant į tai, kad tai yra viena statistinės sistemos sričių, kuri tiesiogiai liečia Europos piliečius ir įtvirtina piliečių dalyvavimą savanoriškoje veikloje, pirmą kartą suteikiant jai išskirtinį matomumą statistinėje sistemoje?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, atsakant Marian Harkin: Komisija, kaip jai žinoma, surengė diskusijas Pinigų, finansų ir mokėjimų balanso statistikos komitete; aš manau, kad tai ir yra Eurostatas. Po šių diskusijų komitetas nusprendė, kad reikalingi papildomi akademiniai moksliniai tyrimai, nustatant suderintus kriterijus ne pelno institucijoms tam, kad būtų galima šias institucijas tinkamai palyginti. Taip pat atitinkamai svarbus klausimas dėl statistinių duomenų, nes tiesa, kad savanoriško sektoriaus struktūros labai skiriasi, ir mums būtina apie jas daugiau žinoti. Vis dėlto svarbu, – ir aš šiuo požiūriu norėčiau patikinti garbingąją narę, – kad Taryboje mes labai palankiai vertiname savanoriško sektoriaus plėtrą. Europos Sąjungos piliečiai, ypač jaunimas turėtų žvelgti į šiuos planus kaip į savo. Paskutiniai tyrimai rodo, kad jauni žmonės nėra didžiausi Europos šalininkai, nepaisant jiems Europoje atsivėrusių galimybių.

Todėl lapkričio mėn. Taryba turėtų priimti „Švietimo, jaunimo ir kultūros“ programos rekomendaciją dėl jaunųjų savanorių Europoje judumo, skatinant savanorišką darbą Europos lygmeniu ir šitaip formuojant aiškesnį Europos vaizdą, ypač mūsų jauniešams piliečiams.

Marian Harkin (ALDE). – Pirmiausia, aš dėkoju pirmininkui už atsakymą ir, iš tikrųjų, norėčiau pagirti pirmininkaujančią Prancūziją už jo iniciatyvą dėl judumo. Vis dėlto jūs savo atsakyme cituojate Europos Komisijos laišką, kuris yra klaidinantis, nes jame pabrėžiama teisinio statuso įvairovė ir suderintų kriterijų trūkumas, apibrėžiant ne pelno veiklą įvairiose šalyse. Ministre, jūs gerai žinote, kad 32 šalys deklaruoja NPI, džiaugiuosi, kad tarp jų yra Prancūzija ir Čekija, kuri nuo sausio mėn. pirmininkaus Tarybai. Todėl manau, kad Komisija, kaip minėjau, šiuo klausimu klaidina ir, atsižvelgiant į tai, kad Prancūzija pati nurodo šias sąskaitas, man būtų labai malonu išgirsti, kad jūs bent rekomenduojate Eurostatui rekomenduoti visoms ES valstybėms narėms deklaruoti šias sąskaitas.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Daugiau negu 100 mln. įvairaus amžiaus ir įvairių religinių įsitikinimų europiečių vienaip ar kitaip dalyvauja savanoriškame darbe, ir socialinis kapitalas, kuriam atstovauja aktyvus savanoriškas darbas, itin svarbus stiprinant vietos demokratiją per įvairių lygmenų partnerystę. Todėl aš pritariu planui paskelbti 2011 m. Europos savanorių metais. Ar Taryba nemano, kad iki 2011 m. šioje srityje mes turėtume ir galėtume pasiekti daugiau negu iki šiol?

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Mano klausimas yra susijęs su šių statistinių duomenų palyginamumu. Nurodant statistinius duomenis Europoje, nurodomos įvairios šalys, pavyzdžiui, Vokietija, Ispanija, Lenkija ir pan., tačiau retai rodoma padėtis Europoje apskritai, kurią sudaro 27 nariai; vėliau šie statistiniai duomenys lyginami su JAV, Indija arba Kinija. Atsižvelgiant į savanoriško darbo reikšmę, mes turėtume stengtis užtikrinti, kad šioje statistikoje būtų atpažįstama 27 valstybių narių Europa.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Aš manau, kad tai iš tikrųjų svarbu, ir pirmiausia atsakysiu Zitai Pleštinskai, vėliau grįždamas prie Marian Harkin ir Paul Rübiger. Norėčiau užtikrinti, kad savanoriškas sektorius turės simbolį, ir 2011 m. bus paskelbti savanorių metais. Būtent todėl pirmininkaujanti Prancūzija norėtų tam pasirengti ir pasiekti pažangos vystant savanorišką veiklą Europoje.

Atsakydamas į klausimą dėl statistinių duomenų, norėčiau grįžti prie keitimosi nuomonėmis su Avril Doyle. Kaip teigė Paul Rübiger, aš iš tikrųjų pritariu tam, kad būtų geriau informuojama apie Europos veiklą bendruomenėse ir apie labdaros sąlygas, taip pat ir dėl didesnio skaidrumo. Vis dėlto mes taip pat galime nesunkiai atsekti Europos humanistinę tradiciją, lyginant ją su kitais pasaulio regionais, būtent Jungtinėmis Valstijomis, ir kitur, ir čia aš turiu omenyje Aziją.

Vis dėlto nors aš šiuo klausimu nesu specialistas, mes taip pat privalome užtikrinti, kad būtų pasiekta atitinkama pusiausvyra tarp suderintų statistinių reikalavimų ir paprastesnio jų pateikimo ir palengvinti našta struktūroms, kurios dažnai turi mažai išteklių. Aš asmeniškai pritariu tam, kad būtų stiprinamas statistinis požiūris, t. y. dirbama kryptimi, kurią jūs rekomenduojate. Aš nepritariu suvienodinimui šioje srityje: manau, kad nėra nieko bloga išlaikyti tam tikrą įvairovę, ir nemanau, kad tai pakenktų statistiniam požiūriui. Kita vertus, man atrodo svarbu, kad reikalavimai, kurių naudingumas yra suprantamas ir kurie turėtų būti taikomi, būtų proporcingi mūsų tikslams, ir leistų supaprastinti našta, ypač toms struktūroms, kurioms administravimo požiūriu to labiausia reikia.

Pirmininkas. – 10 ir 11 klausimai buvo sujungti, nes jie yra labai panašūs, tačiau abiem jų autoriams bus suteikta galimybė pateikti papildomus klausimus ministrui.

Klausimas Nr. 10, kurį pateikė **Avril Doyle (H-0725/08)**

Tema: Europos Sąjungos politika genetškai modifikuotų produktų klausimu

Ar pirmininkaujanti valstybė ir Taryba sutinka su tuo, kad dabartinė „nulinės tolerancijos“ politika, kuria neleidžiama importuoti produktų, leidžiamų naudoti ne ES, – turinčių savo sudėtyje nežymų arba nedidelį kiekį GMO, – kelia didelių sunkumų ES ūkiams, priklausomiems nuo grūdų ir pašarų importo?

Šiuose produktuose dažnai yra GM rūšių, kurios anksčiau buvo leidžiamos naudoti ES, tačiau suradus nors mažiausius neleidžiamų naudoti GM pėdsakus, produkcija uždraudžiama ir sunaikinama. Šiam procesui trūksta mokslinio griežtumo ir nuoseklumo.

Naujausiame Komisijos Jungtinio mokslinių tyrimo centro (JMTC) pranešime nurodoma, kad „iki šiol nepranešta apie jokių reguliuojamų GMO maisto produktų šalutinį poveikį sveikatai“.

Kokių veiksmų ketina imtis pirmininkaujanti valstybė, atsižvelgiant į JMTC pranešimo išvadas ir pernelyg didelį GM rūšių vertinimo proceso vėlavimą tam, kad būtų užtikrintas skubesis GM produktų Europos Sąjungoje saugumo vertinimas?

11 klausimas, pateiktas **Mairead McGuinness** (H-0730/08)

Tema: Diskusijos apie genetiškai modifikuotų organizmų strateginius aspektus

Europos Komisijos pirmininkas neseniai pakvietė valstybes nares skirti aukšto lygio pareigūnus dalyvauti diskusijoje dėl GMO strateginių aspektų. Grupėje svarstomi klausimai apima patvirtinimo procedūras, asinchroninių GM leidimų poveikį ir visuomenės diskusijas dėl GMO. Pirmasis aukšto lygio grupės posėdis įvyko liepos 17 d., kitas turėtų įvykti ši mėnesį.

Ar Taryba gali nurodyti, kokios pažangos pasiekta diskusijose ir kada aukšto lygio grupė galės pateikti savo ataskaitą?

Ar Taryba gali pateikti pastabas dėl to, ar aukšto lygio grupės tikslai ir rekomendacija (-os) skiriasi nuo tų, kurias patvirtino Aplinkos Taryba?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, man malonu, kad man suteikta galimybė bendrai atsakyti Avril Doyle ir Mairead McGuinness. Pirmininkaujanti Prancūzija nusprendė tęsti sudėtingą ir politiniu požiūriu jautrią diskusiją dėl GMO – diskusiją, kuri buvo vykdoma praėjusio pirmininkavimo metu, siekiant iki metų pabaigos priimti išvadą šiuo klausimu.

Vakar, Avril Doyle, Mairead McGuinness, Aplinkos Taryboje buvo keičiamasi nuomonėmis dėl GMO po neoficialaus aplinkos ministrų susitikimo, kuris, kaip jums žinoma, įvyko praėjusių metų liepos mėn. Celle Saint-Cloud. Ši diskusija bus tęsiama siekiant priimti reikalingas išvadas gruodžio mėn. Taryboje, Prancūzijos pirmininkavimo pabaigoje.

Kokiomis kryptimis vyksta diskusijos šiame etape? Pirmoji – tai aplinkos patikrinimo ir vertinimo priemonių stiprinimas siekiant suderinti jas Europos lygmeniu ir šiuo požiūriu aš, aišku, nepraleisiu progos paskelbti šių apmąstymų rezultatus gruodžio mėn.

Šiais apmąstymais mes turėtume vienodai atsižvelgti į su GMO susijusios rizikos socialinius ir ekonominius aspektus ir mokslinės kompetencijos tobulinimą, nustatant minimalius suderintus ženklinimo reikalavimus, pagaliau į tai, kaip reikėtų spręsti tam tikrus opius arba apsaugotus klausimus.

Todėl, kaip jūs žinote, pirmininkas J. M. Barroso įsteigė aukšto lygmens grupę šiems klausimams spręsti, ir aš manau, kad jūs kartu su Komisija matote, kokiame etape yra šios grupės darbas. Kol kas nėra paskelbta jokia ataskaita. Grupė svarsto teisinės sistemos ir su tuo susijusius prekybos ir aplinkos, žemės ūkio produktų kainų kilimo ir jo poveikio GMO klausimus.

Svarbu, kaip aš minėjau, tai, kas bus pateikta Tarybai, ir poreikis užtikrinti, kad būtų skubiai priimtose naujos aplinkos vertinimų gairės atsižvelgiant į ilgalaikį GMO poveikį aplinkai. Būtent tai aš norėjau pasakyti.

Avril Doyle (PPE-DE). - Aš dėkoju pirmininkui už atsakymą, tačiau, be seniai laukto aukšto lygio grupės pranešimo, – jei Pasaulio prekybos organizacijos vaidmuo ką nors reiškia, – ar nevertėtų nustatyti mažų mažiausiai vienodą pasaulinį GM produktų prekybos vertinimo ir leidimų procesą? Juk mes netvirtiname, kad Jungtinių Valstijų, Australijos ir Japonijos vartotojams kyla didesnė rizika dėl jų GM vertinimo ir leidimų procedūrų, kurios iš tikrųjų yra labai veiksmingos. Taip pat ar pirmininkaujanti valstybė nesutiktų su tuo, kad visa tai, kas nėra ekspertų patvirtinti, mokslškai pagrįsti GMO saugumo vertinimai ir leidimų procedūros, yra laikoma nepagrįsta ir pakenktų šiame Parlamente priimtų teisės aktų reputacijai?

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Aš manau, kad sujungus du klausimus į vieną liko neatsakytas mano klausimas, nes jis buvo labai konkretus. Pirmiausia aš nesu tikra tuo, kad bendradarbiavimas su šia aukšto lygio grupe yra visiškai, tačiau norėčiau žinoti, kokios pažangos pasiekta, ir kada bus pateikta veiklos ataskaita, nes man atrodo, kad Europoje labiau rūpinamasi pačia veikla, o ne tikslais, kurių šia veikla siekiama. Padėtis yra tokia, kad didžiosios šalys – pavyzdžiui, JAV ir kitos, yra patenkintos savuoju GMO vertinimu, o Europa norėtų taikyti kitokius kriterijus. Iš jūsų atsakymo aš suprantu, kad jūs norite „griežtesnių“ priemonių, – kad ir kas tai būtų, – ir todėl klausimas lieka neatsakytas.

Pirmininkas. – Būtent Taryba paprašė šiuos klausimus sujungti į vieną.

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (FR) Aš pripažįstu savo atsakomybę. Gerb. pirmininke, galiu jus patikinti, kad jūs taip pat, būdamas čia, turite tam tikrų pareigų. Aš pripažįstu šiuo požiūriu savo atsakomybę ir atsiprašau Mairead McGuinness.

Atsakant į Avril Doyle į klausimą dėl galimo vertinimo, ypač ekspertų vertinimo: Taryba sėkmingai keičiasi nuomonėmis su ekspertais iš EFSA, ypač aplinkos rizikos vertinimo klausimais. Šios diskusijos buvo teigiamas įnašas, ypač klausimais, susijusiais su vertinimais aplinkos srityje, technologinės kompetencijos tobulinimu, ir tam tikrais opiais klausimais.

Ekspertų vertinimas man atrodo labai tinkamas dalykas. Aš manau, kad tai būtų labai tinkamas būdas. Dėl klausimų, kurie kelia susirūpinimą Mairead McGuinness, manau, kad mes negalime neatsižvelgti į griežtą ilgalaikių GMO naudojimo pasekmių vertinimą. Aš esu informuotas apie tendencijas Amerikoje šioje srityje. Kalbant apie klausimus, keliančius susirūpinimą Europoje, mes taip pat turime turėti omenyje ilgalaikę perspektyvą, ir todėl tikrai griežtai įvertinti tai, ką turime daryti.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 12, kurį pateikė **Jim Higgins** (H-0728/08)

Tema: Padėtis Zimbabvėje

Ar Taryba galėtų nurodyti, ar ji persvarstė savo poziciją dėl padėties Zimbabvėje atsižvelgiant į tai, kad Thabo Mbeki tarpininkavimo pastangos siekiant susitarimo buvo nesėkmingos ir padėties Zimbabvėje nepavyko pakeisti, o Europos Sąjunga ir toliau lieka nuošalyje, stebėdama žlugusias derybas?

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (FR) Gerb. pirmininke, atsakant Jim Higgins: mes ir toliau ypač didelį dėmesį skiriame padėčiai Zimbabvėje, kuri mums kelia didelį susirūpinimą. Būtent todėl mes iš pradžių – jau praėjusio balandžio mėn. pradžioje – pasmerkėme smurtą. Pasmerkėme tai, kaip vyko rinkimai, tačiau aš negrįšiu prie šios temos. Kaip Europos Sąjunga, mes mėginome Saugumo Taryboje priimti labai rimtą rezoliuciją dėl Zimbabvės.

Po susitarimo dėl koalicinės vyriausybės sudarymo, kuris buvo pasirašytas rugsėjo 15 d. remiant SADC, Europos Sąjunga kreipėsi į savo partnerius siekiant kiek galima greičiau sudaryti patikimą koalicinę vyriausybę, kitaip tariant įvykdyti Zimbabvės liaudies valią, išreikštą kovo 29 d.

Derybos tęsiamos, tačiau po prezidento Roberto Mugabės plano svarbius postus vyriausybėje rezervuoti savo partijai (aš priminsiu, kad ji pralaimėjo rinkimus, kurių rezultatai antrajame etape buvo suklastoti) šios tarpininkavimo pastangos buvo nesėkmingos. Taryba nurodė, kad ji toliau labai atidžiai stebės padėtį.

Be to, ji paskatino SADC tarpininkavimo pastangas, vadovaujant prezidentui Thabo Mbeki tam, kad būtų pasiekta geresnio rezultato atsižvelgiant į Zimbabvės piliečių valią, išreikštą kovo 29 d. Jei šios pastangos ir toliau bus blokuojamos, mes esame pasirengę imtis papildomų priemonių, taikydami sankcijas Zimbabvės valdžios institucijoms.

Atsižvelgiant į itin sudėtingą humanitarinę padėtį nenorime, kad gyventojai taptų šios padėties aukomis, ir todėl Komisija ką tik skyrė papildomą 10 mln. EUR sumą tam, kad padėtų išeiti Zimbabvei iš susidariusios padėties.

Baigiant aš turėčiau priminti Parlamentui, kad ekonominiu ir socialiniu požiūriu Sąjunga yra pasirengusi, suformavusi patikimą koalicinę vyriausybę, imtis priemonių, kuriomis būtų remiamos demokratijos konsolidavimo ir ekonominio atkūrimo pastangos šioje šalyje.

Todėl aš primenu jums, kad mes turime būti budrūs ir veikti Europos Sąjungai politiniu, diplomatinio, ekonominiu ir humanitariniu frontais, kad užtikrintume Zimbabvės liaudžiai teisingumą.

Pirmininkas. – Aš turiu du papildymus šiam klausimui, tačiau tai yra paskutinis klausimas. Įspėju, kad klausimų laikas baigiasi. Aš norėčiau padėkoti ministrui už labai išsamius atsakymus. Visi, dalyvavę posėdyje ir pateikę klausimus, gaus rašytinį atsakymą.

(*Gay Mitchell įsiterpimas iš salės*)

Aš suprantu jus, Gay'au Mitchellai. Aš laikausi nustatyto laiko. Jei kiti nesilaiko, tai kitas klausimas, tačiau aš atsakau už save. Klausimų valandos pradžioje aš minėjau, kad mes baigsime darbą 19.00 val.

(*Gay Mitchell įsiterpimas iš salės*)

Mes bandomė išsaugoti ir palaikyti čia tam tikrą tvarką, ir aš suprantu jūsų susirūpinimą.

(Gay Mitchell įsiterpimas iš salės)

Aš supratau jūsų pastabas, tačiau nemanau, kad mane reikėtų kaltinti už tai.

Jim Higgins (PPE-DE). - (GA) Pone ministre, Taryba yra informuota, kad NDC (Nacionalinė demokratinė konferencija) siekia surengti naujus rinkimus ir planai surengti derybas dėl galių pasidalijimo Svazilende buvo savaitei atidėti.

Jie buvo atidėti, atsisakius išduoti pasą opozicijos vadovui Morganui Tsvangirai. Ar jūs manote, ministre, kad tai yra teisinga arba būtina? Ar jūs esate įsitikinęs, kad taip galima pasiekti tvarų ilgalaikį sprendimą?

Colm Burke (PPE-DE). - Aš spėliuju, ar Europos Sąjunga vienokiu ar kitokiu būdu tiesiogiai bendradarbiavo su suinteresuotais politinio proceso Zimbabvėje dalyviais. Jei juo ir buvo sprendžiami kai kurie politiniai klausimai, jis reikalauja didelės paramos ekonomikoje ir taip pat siekiant sukurti naujus prekybos santykius. Aš svarstau, ar Europos Sąjunga palaikė kokius nors ryšius su suinteresuotais dalyviais.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Pirmiausia, kaip pažymėjo Jim Higgins, padėtis kelia didelį susirūpinimą ir mes suprantame, kas šį kartą daro nepriimtinus siūlomus sprendimus opozicijos vadovams, tačiau aš manau, kad turėtų įvykti trišalis – Svazilendo, Angolos ir Mozambiko – politinių SADC organų susitikimas Harareje spalio 27 d.

Atsakant Colmui Burke: akivaizdu, kad sunku palaikyti ryšius, atsižvelgiant į tai, kokioje padėtyje yra Morgan Tsvangirai. Jo pasas buvo atimtas ir negrąžintas; Jis neatvyko į Svazilendą. Komisija ir taip pat einantis ministrų Tarybos pirmininko pareigas Bernard Kouchner buvo informuoti ir palaiko labai glaudžius santykius su SADC atstovais ir Thabo Mbeki. Iš mūsų pusės mes galime tik užtikrinti, kad santykiai su Zimbabve bus atkurti, tačiau tuomet, kai valstybė bus teisinė, ir bus pasiekta patenkinamo sprendimo. Vis dėlto dabartinėmis sąlygomis mes palaikome maksimalius ryšius ir su Louisu Micheliu ir su Bernardu Kouchneriu.

Pirmininkas. - Klausimų valanda baigta.

Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr.priedą).

(Posėdis buvo sustabdytas 19.00 val. ir pratęstas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: LUISA MORGANTINI

Pirmininko pavaduotoja

15. Parlamento nario imuniteto gynimas

16. Lenkijos laivų statyklų reformos programa (diskusijos)

Pirmininkė. - Kitas klausimas – Komisijos pareiškimas dėl Lenkijos laivų statyklos reformos programos.

Marek Siwiec (PSE). - (PL) Ponia pirmininke, aš norėčiau informuoti, kad galerijoje yra Lenkijos profesinių Sąjungų delegacija. Jie ketina klausytis mūsų diskusijos. Delegacijos sudėtyje yra Gdansko, Gdynės ir Ščecino laivų statyklų atstovai. Aš norėčiau paprašyti jus pasveikinti mūsų draugus iš Lenkijos.

Pirmininkė. - Dėkoju, Marek Siwiec; sveikiname delegaciją.

Neelie Kroes, Komisijos narė. - Ponia pirmininke, Komisija pripažįsta Lenkijos laivų statyklos istorinį vaidmenį, ir todėl mes labai daug dirbome tam, kad būtų rastas sprendimas, kuris leistų restruktūrizuoti sektorių, siekiant užtikrinti atitinkamų regionų gyvybingumą. Vis dėlto, norėdami pasiekti gyvybingą sprendimą, esame labai priklausomi nuo bendradarbiavimo su Lenkijos institucijomis. Kalbant aiškiau, šiuo atveju valstybės pagalbos vertinimo laukiama jau maždaug ketverius metus.

Jis yra susijęs su didele pagalba, suteikta Ščecino, Gdynės ir Gdansko laivų statykloms. Net be valstybės garantijų nuo 2002 m. iki dabar Gdynės laivų statyklai Lenkijos – o tai reiškia, Lenkijos mokesčių mokėtojų – suteikta pagalba siekia maždaug 1 67 000 EUR vienam darbuotojui. Tai yra maždaug 24 000 EUR vienam darbuotojui kasmet, o tai reiškia, kad subsidijos kiekvienam statyklos darbuotojui mažiausiai vidutiniškai dukart viršija metines Lenkijos darbuotojų pajamas.

Net neskaičiuojant valstybės garantijų, bendra nominali pagalbos, suteiktos nuo 2002 m. Gdynės ir Ščecino laivų statykloms, suma yra maždaug atitinkamai 700 mln. EUR ir 1 mln. EUR.

Nepaisant šių lėšų, statyklų ir jų darbuotojų ateitis lieka neaiški. Tai, aš turėčiau pabrėžti, iš tikrųjų mane baugina. Aš manau, kad būtina atsižvelgti į darbuotojų ateitį. Jie išvengė skausmingo, tačiau būtino restruktūrizavimo, kurį, pavyzdžiui, įvykdė Vokietijos ir Ispanijos laivų statyklos ir kurioms šiuo metu rengiasi Malta.

Per visus šiuo pastaruosius ketverius metus Komisija buvo pasirengusi bendradarbiauti su visomis Lenkijos vyriausybėmis. Aš dalyvavau susitikimuose su daugeliu Lenkijos vyriausybės ministrų ir ministrų pirmininkų. Mes dar ir dar kartą mėginome pasiekti susitarimą ir, deja, – turiu su liūdesiu širdyje pripažinti – Lenkijos valdžios institucijos šiomis galimybėmis nepasinaudojo.

Šių metų liepos mėn. Komisija pagaliau padarė išvadą, kad naujausi restruktūrizavimo planai neužtikrina laivų statyklų ekonominio gyvybingumo, tačiau, įsitikinusi šio klausimo reikšme Lenkijos ekonomikai ir Lenkijos visuomenei, Komisija parodė lankstumą ir pasiūlė dar du mėnesius naujiems galutiniais planams parengti ir pristatyti juos iki rugsėjo 12 d.

Per vasarą buvo galima nuolat bendrauti su Komisijos pareigūnais, kurie palaikė ryšį su Lenkijos valdžios institucijomis, vertindami jiems pateiktą projektą. Aš atidžiai įvertinau restruktūrizavimo planus, kuriuos Lenkijos valdžios institucijos pateikė rugsėjo 12 d. Deja, nematau, kaip šie persvarstyti galutiniai planai galėtų užtikrinti statyklų ateitį. Iš tikrųjų, šie planai ateityje pareikalautų dar daugiau valstybės lėšų, tarp jų lėšų pagalbai vystant kasdienę veiklą.

Taip pat reiktų pabrėžti, kad restruktūrizavimo planuose, pateiktuose rugsėjo 12 d., – ir čia aš kalbu apie Lenkijos vyriausybės planus, – numatoma sumažinti darbo vietas maždaug 40 %. Vis dėlto tai būtų padaryta neužtikrinant jokių tvaraus užimtumo perspektyvų likusiems darbuotojams, nes nepanašu, kad statyklos galėtų vykdyti tvarią veiklą, ir toliau reikalautų valstybės pagalbos Lenkijos mokesčių mokėtojų sąskaita.

Tai yra nepriimtina. Rezultatas yra nepriimtinas ir žvelgiant iš ES konkurencinės teisės perspektyvos ir statyklų ateities požiūriu. Tai nepriimtina jų darbuotojams ir apskritai Lenkijos ekonomikai. Todėl, esant dabatinei padėčiai, aš nematau, kaip galima išvengti neigiamo atsakymo dėl Gdynės ir Ščecino laivų statyklų.

Tačiau Komisija nesirengia tik sakyti „ne“. Mes aktyviai dirbame, norėdami padėti Lenkijos valdžios institucijoms rasti sprendimą, kuris užtikrintų gyvybingą komercinę ateitį Gdanskui, Gdynės ir Ščecino ekonomikos centrams ir išsaugoti tvarias darbo vietas.

Pagal šį scenarijų Gdynės ir Ščecino laivų statyklų turtas turėtų būti parduotas rinkos sąlygomis, suskirsčius jį į keletą dalių. Turtas turėtų būti suskirstytas dalimis ir parduotas atviruose, besąlygiškuose nediskriminuojančiuose konkursuose; likęs įmonės branduolys, panaudojęs pajamas, gautas pardavus turtą, grąžintų gautą pagalbą ir būtų likviduotas, o turto pirkėjai skubiai atnaujintų ekonominę veiklą laivų statyklose, neturėdami grąžinti didelės skolos valstybei, kurią statyklos yra gavusios per daugelį metų. Jose galėtų dirbti daugiau žmonių negu tuo atveju, jei būtų įgyvendinti gruodžio 12 d. restruktūrizavimo planai.

Drįsčiau manyti, kad bet kuris investuotojas, norintis perimti statyklas, – arba bent kai kuriuos šiandieninius jų išpareigojimus, – net labai džiaugtųsi, išsigydams pagrindinį gamybinį turtą, neapsunkintą skolomis ir jas konkurencingai ir tvariai plėtoti. Galutinis rezultatas, tikriausiai, būtų naudingas dviem aspektais: viena vertus, darbuotojų, likusių be darbo, skaičius būtų mažesnis negu numatytas restruktūrizavimo plane, pateiktame Lenkijos vyriausybės, o kita vertus, darbuotojai, įdarbinti statyklų turtą įsigijusių pirkėjų, turėtų stabilesnės darbo perspektyvas gyvybingose bendrovėse, nes būtų atsisakyta praeities skolų naštos.

Šis sprendimas, kuris panašus į neseną precedentą su *Olympic Airways*, leistų atnaujinti ekonominę veiklą laivų statyklose ir būtų labai naudingas darbuotojams.

Komisija nurodė Lenkijos valdžios institucijoms šio sprendimo galimybę. Mes tai padarėme keletą kartų, ir aš nuoširdžiai tikiu, kad jie pasinaudos mūsų lankščia pozicija ir pateiks konkretų pasiūlymą. Tarp Lenkijos institucijų ir Komisijos pareigūnų vyko techninės diskusijos dėl galimo *Olympic Airways* sprendimo įgyvendinimo Gdynės ir Ščecino laivų statyklose.

Aš manau, kad esama daug galimybių pasiekti teigiamų rezultatų dėl Gdanskui, panaudojant iš abiejų pusių lankstumą ir gerą valią. Jūs tikriausiai manęs paklausite: kodėl šis požiūris taikomas Gdanskui? Dvi priežastys: pirmiausia, Gdanskui statykla jau parduota privatiems investuotojams, kurie investavo į ją savo lėšas, ir, antra, šios statyklos praeities skolų prievolės yra gerokai mažesnės, lyginant su Gdynės ir Ščecino laivų statyklomis.

Komisija taip pat nurodė Lenkijos valdžios institucijoms savo poziciją dėl kompensacinių priemonių, įgyvendinant EB valstybės pagalbos taisykles. Kadangi statykla praeityje gavo mažesnę pagalbą, mes galime mažiau pareikalauti šiuo požiūriu. Dėl Komisijos atvirumo *quid pro quo* Lenkijos valdžios institucijos dabar privalo pateikti restruktūrizavimo plano projektą Gdanskui tam, kad būtų galima aptarti visus iškilusius klausimus, tačiau kol kas – deja – mes tokio plano neturime, todėl itin svarbu, kad Lenkijos valdžios institucijos jį skubiai parengtų.

Be to, Lenkijos vyriausybė gali prašyti paramos iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo – prašymas, kuris tikrai gali būti patenkintas – ir priemonės finansavimo mastas priklausys nuo to, kiek bendrai gali prisidėti investuojant Lenkijos vyriausybė, nes iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo yra bendrai finansuojama iki 50 % visos sumos.

Komisijos tyrimai rodo, kad suma, kuria iš Europos globalizacijos fondo galima paremti vieną asmenį yra nuo 500 iki 10 000 EUR, tokią pačią sumą skiriant valstybėms narėms.

Baigdama, aš galiu pridurti, kad Komisija buvo nusiteikusi geranoriškai, svarstydamą šiuos atvejus, ir parodė labai didelį lankstumą. Mes padarėme visa, ką galėjome, ir toliau dirbame su Lenkijos valdžios institucijomis, ieškodami ekonomiškai pagrįsto ir socialiai tvaraus sprendimo pagal EB konkurencijos įstatymus ir atsižvelgiant į Komisijos nustatytus atvejus.

Dabar atėjo eilė veikti Lenkijos valdžios institucijoms. Laivų statyklų ir jų darbuotojų ateitis priklauso nuo Lenkijos institucijų pasirengimo bendradarbiauti su Komisija siekiant skubiai rasti sprendimą sąlygomis, apie kurias aš minėjau.

Pirmininkė. – Norėčiau apeliuoti į narius ir jų drausmės jausmą, nes mūsų laikas yra labai ribotas. Šį vakarą darbotvarkėje yra labai daug klausimų, ir aš norėčiau, kad jūs skrupulingai laikytumėtės laiko apribojimų.

Jerzy Buzek, PPE-DE frakcijos vardu. – (PL) Ponia pirmininke, Komisijos nare Neelie Kroes, dėkoju, kad atvykote šiandien ir dalyvaujate posėdyje sprendžiant laivų statyklų klausimą, taip pat už jūsų kalbos pabaigoje išsakytą teigiamą požiūrį.

Žinoma, mes pripažįstame konkurencijos principą, ir norime, kad Europos įmonės veiktų pelningai ir užtikrintų padarias algas jų darbuotojams. Lenkijos laivų statyklos jau seniai turi didelių sunkumų, taikant šiuos principus. Tačiau neigiamas Komisijos sprendimas dėl laivų statyklų dabar sukeltų jų bankrotą, ir šią padėtį sunku pripažinti.

Mes suprantame, kad šis bankrotas turėtų ekonominių ir socialinių pasekmių, taip pat tai, kad Europos Sąjunga šiuo metu išgyvena visuotinę krizę. Vis dėlto dėl ekonomikos sulėtėjimo nebūtinai turi nukentėti Lenkijos laivų statyklų darbuotojai. Europos ir Lenkijos laivų statybos pramonė turi būti išsaugota. Dėl to aš negaliu pritarti neigiamam sprendimui ir prašau šį sprendimą atidėti, suteikiant laiko Lenkijos vyriausybei ir investuotojams veikti. Todėl mes tikimės palankaus Europos Komisijos sprendimo. Pirmiausia, tai suteiktų galimybę per restruktūrizavimą užtikrinti, kad minėtos įmonės liktų veikiančios laivų statyklos. Jei laivų statyklos struktūra dėl privatizacijos būtų suardyta, laivų statyklų pramonės nebūtų įmanoma atgaivinti. Antra, teigiamas sprendimas leistų išsaugoti laivų statyklų darbuotojų darbo vietas arba rasti kitą tinkamą darbą, gamybos ir užimtumo tęstinumo požiūriu.

Trečia, šiuo laikotarpiu prireiktų nedidelių apsaugos veiksmų siekiant apsaugoti gamybą ir užtikrinti tvarius pokyčius. Vertėtų nurodyti optimalius sprendimus šioje padėtyje, ir aš tvirtai tikiu, kad Komisijos narė Neelie Kroes ir Komisija jiems pritaris.

Martin Schulz, PSE frakcijos vardu. – (DE) Ponia pirmininke, mano frakcija paprašė manęs kalbėti, nes mes su jumis, Komisijos nare, nesutinkame beveik praktiškai kiekvienu klausimu. Dabartinėmis ekonomikos sąlygomis jūs negalite tiesiog pasakyti, kad laivų statyklos turi būti uždarytos dėl to, kad nesilaikoma tam tikrų reguliavimo sąlygų. Jei jūs uždarysite šias statyklas dabar, kaip jūs ką tik minėjote, visas regionas patirtų ekonominę katastrofą. Būtina suteikti Lenkijos vyriausybei – ir jums Komisijoje, kaip ir mums Parlamente – daugiau laiko. Tokiomis sudėtingomis ekonominėmis sąlygomis negalima tiesiog pasakyti, kad „kai kurie punktai neįvykdyti“.

Kitas aspektas yra toks. Argumentas, kad kiekvienai darbo vietai išleista 24 000 EUR, yra puikus ir geras, tačiau turiu jus dar kartą informuoti: esu praeityje buvęs vieno Vokietijos miesto, kuriame veikė anglies kasyklos, meras, ir mums buvo sakoma, kad kiekvienai darbo vietai finansuoti išleista pernelyg daug pinigų, todėl kasyklos buvo uždarytos. Prireikė dvidešimt metų tol, kol mes atkūrėme pusę visų buvusių darbo vietų.

Taip bus ir Lenkijos miestuose, kuriuose veikia laivų statyklos. Jei šiandien pasakysime, kad viskas baigta, šio regiono ekonomikai restruktūrizuoti ateityje prireiks mažiausiai dviejų dešimtmečių.

Todėl būtina sutelkti pastangas tam, kad šios įmonės veiktų, o ne būtų uždarytos. Aš raginu Komisiją ir Lenkijos vyriausybę – kaip ir mano kolegos mano frakcijoje – dėti visas pastangas, kad būtų galima išsaugoti Lenkijos laivų statyklas visuose trijuose miestuose. Tai būtų vienas pagrindinių mūsų reikalavimų jums.

Jei Lenkijos valdžios institucijos nepakankamai gerai dirbo, jei veiksmų planai, verslo planai, kuriuos jūs, Neelie Kroes, minėjote dar neparengti, tuomet norėčiau jūsų paklausti: ar Lenkijos laivų statyklų darbuotojai turi nukentėti dėl to, kad tam tikros valdžios institucijos arba vyriausybės neatliko savo pareigų? Būtent tai jūs mums dabar ir sakote: darbuotojai moka už vyriausybės ir administracijos darbo trūkumus, ir tai yra visiškai nepriimtina.

Todėl Prisitaikymo prie globalizacijos pasekmių fondo mobilizavimas yra geras dalykas, tačiau jį būtina mobilizuoti taip, kad būtų galima teikti pagalbą vietose, kad būtų išsaugotos statyklos ir apsaugota konkurencinga Lenkijos laivų statybos pramonė.

Tai yra taip pat labai svarbus klausimas socialdemokratams ne iš Lenkijos, ir būtent dėl to aš kalbu šioje diskusijoje. Tokios Lenkijos laivų statyklos, kaip Gdanskas ir Ščecinas, yra visiems mums reikšmingi Lenkijos liaudies demokratinės kovos su diktatūra simboliai. Tai yra dar viena priežastis, kodėl šios statyklos neturėtų būti uždarytos.

Janusz Onyszkiewicz *ALDE frakcijos vardu.* – (PL) Ponia pirmininke, Lenkijos laivų statyklų klausimas nėra naujas. Jis formavosi daugelį metų. Nė viena vyriausybė negalėjo tinkamai išspręsti šio klausimo. Kodėl taip atsitiko? Čia ne vieta ir ne laikas atsakyti į šį klausimą. Asmenys, kurie yra už tai atsakingi, atsakys pagal Lenkijos demokratines procedūras.

Vis dėlto šiandieninė padėtis yra gana sudėtinga. Suprantama, kad Komisija negali ignoruoti tokio neveiklumo. Kita vertus, mes turime pabrėžti, kad įvairių scenarijų įgyvendinimas kainuoja skirtingai. Nurodymas, kad padėtis pagerės, kai, *de facto*, laivų statyklos bus uždarytos, gali turėti tam tikrų rimtų padarinių. Pirmiausia, mes neteksime daug darbo vietų. Atleisti darbuotojai ateityje galėtų būti ir vėl būti priimti į darbą, tačiau iki to laiko jų padėtis būtų labai neapibrėžta ir neapsaugota.

Be to, būtina atsižvelgti į dar vieną aspektą. Aš nenoriu grįžti prie to, apie ką buvo kalbėta, tačiau Lenkijos laivų statyklų uždarymo klausimas ir sudėtinga padėtis, kuri galbūt mūsų laukia, sutapo su Europos Parlamento rinkimais. Būtų labai blogai, jei šiais sprendimais pasinaudotų žmonės Lenkijoje, kurie nepatenkinti mūsų naryste Europos Sąjungoje.

Todėl aš norėčiau prašyti Komisijos būti kiek galima lankstesniems kalbant apie Gdanską. Žinoma, iš mūsų pusės, mes Lenkijoje taip pat imsime veiksmų užtikrinti, kad Lenkijos vyriausybė taip pat veiktų ryžtingai ir lanksčiai.

(Plojimai)

Elisabeth Schroedter, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, Komisijos nare, Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso vardu aš kreipiuosi į Komisiją, prašydama prisidėti apsaugant šių laivų statyklų ateitį.

Mes čia nekalbame apie trumpalaikį restruktūrizavimą, kaip paprastai vakarų valstybėse. Reikėtų nepamiršti, kad šios statyklos perėmė sunkų praeities palikimą ne tik dėl socialistinės ekonomikos, bet ir stojimo proceso metu padarytų klaidų, ir Komisija niekada neatsižvelgė į tai, kad ši valstybė pergyveno sudėtingą pereinamąjį laikotarpį, taikant jai tuo metu nerealius bei socialiniu ir ekonominiu požiūriu netinkamus reikalavimus. Tai yra klaidos, kurios buvo padarytos, už kurias jūs taip pat esate atsakingi.

Todėl nėra prasmės visiškai atsisakyti valstybės pagalbos, o paskui remti nereikalingus darbuotojus iš Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo. Kokia prasmė būtų šiuo požiūriu subsidijuoti darbo netekusius žmones? Tai sukeltų didelį vietos gyventojų nusivylimą, ir atsakomybė už tai tenka ES. Būtų prasmingiau atitinkamai plėtoti šių statyklų veiklą, užtikrinant trims miestams – Ščecinui, Gdanskui ir Gdyniui – tvarią ateitį. Tai yra galimybė, kurią mes turėtume remti, o ne laukti, kol bus per vėlu. Tai vienintelė galimybė, kurią šiuo atveju matau.

Mes turime galimybę pareikšti Komisijai, kad bus suteikta valstybės pagalba, tačiau norime, kad teikiant šią valstybės pagalbą šios darbo vietos būtų modernizuotos aplinkos apsaugos požiūriu, užtikrinant darbuotojams ilgalaikių darbo vietų išsaugojimą.

Adam Bielan, *UEN frakcijos vardu.* – (PL) Ponia pirmininke, Europos Parlamento, kur mes šiandien esame, buveinė yra laikoma Prancūzijos ir Vokietijos sutaukinimo simboliu. Tai yra vienintelė priežastis, kodėl Europos Parlamento posėdžiai vyksta dviejose vietose – Briuselyje ir Strasbūre. Šiam tikslui iš Europos mokesčių mokėtojų kišenės kasmet skiriama keletas milijonų eurų.

Lenkijos laivų statyklos, ypač Gdansko laivų statykla, yra laikoma kovos su komunistine vyriausybe simboliu. Jos simbolizuoja geležinės uždangos, padalijusios Europą į dvi dalis, žlugimą. Būtent todėl vėliavų stiebai šalia Europos Parlamento pastatų, ant kurių keliamos valstybių narių vėliavos, yra pagaminti Gdansko laivų statyklose. Europos suvienijimas yra susijęs ir su Lenkijos laivų statyklų darbininkų kova. Šie žmonės nusipelno mūsų pagarbos, jie nusipelno oraus gyvenimo ir padorių sąlygų.

Uždarius laivų statyklas, kaip siūlo Europos Komisija, būtų atleista keletas tūkstančių darbuotojų ir dar daugiau kaip aštuoniasdešimt tūkstančių žmonių prarastų pragyvenimo šaltinį. Toks veiksmas galėtų sukelti masinę ekonominę migraciją. Lenkijos laivų statyklų darbuotojai nenori, kad taip atsitiktų, jie nori likti tėvynėje ir dirbti šiuolaikinėse, pelningai dirbančiose laivų statyklose.

Todėl aš kreipiuosi į Komisijos narę Neeli Kroes – neleiskime sugriauti šio potencialo. Suteikime Lenkijos laivų statykloms galimybę atsitiesti. Ponia pirmininke, aš esu įsitikinęs, kad dabartinė Lenkijos vyriausybė ir ypač finansų ministras praėjusiais metais padarė daug klaidų. Vis dėlto dešimtys tūkstančių gyventojų neturėtų mokėti už Aleksandro Grado nekompetentingumą. Ypač dabar, kai Vakarų Europos šalys savo bankų sistemoms skiria dešimtis milijonų eurų, pamiršę apie laisvos konkurencijos principus, neigiamas Komisijos sprendimas Lenkijoje būtų laikomas blogu likimo ženklu.

(Plojimai)

Ilda Figueiredo, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (PT) Ponia pirmininke, atėjo laikas Komisijai persvarstyti strategiją dėl Europos Sąjungos laivų statyklų. Laivų statybos pramonė mūsų valstybėse buvo paaukota neoliberalizmo idėjoms, ir esama rimto pavojaus, kad bus sugriauta tai, kas dar liko – Lenkijoje arba Portugalijoje.

Akivaizdu, kad visuotinė Bendrijos laivų statybos sektoriaus konkurencingumo strategija, kurią įgyvendina Europos Komisija, yra netinkama. Nors esama valstybių, kuriose laivų statybos pramonė atsigavo, kitose to neatsitiko. Portugalijoje buvo sunaikintos didžiausios laivų statyklos, pavyzdžiui, Lisnave Almadoje, kuriose dirbo tūkstančiai darbuotojų. Iki šiol šiame regione nėra įgyvendinta jokių reabilitavimo priemonių. Vis dar veikia Viana do Castelo statyklos, strategiškai svarbios visam regionui, kurios turi būti modernizuotos, siekiant išvengti naujų rimtų sunkumų.

Štai kodėl mes privalome pareikšti savo solidarumą su laivų statybos pramonės darbuotojais – nepaisant to, ar jie yra Lenkijoje, ar Portugalijoje, ar bet kurioje kitoje valstybėje narėje, ir primygtinai reikalauti sprendimų, kurie leistų padidinti pramonės gyvybingumą. Jei finansų krizės sąlygomis galima taikyti specialias priemones, kodėl panašios priemonės negali būti taikomos laivų statybos pramonei? Tai būtų mano klausimas Komisijos narei.

Witold Tomczak, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (PL) Ponia pirmininke, Komisijos nare, solidarumas apima veiksmus kartu ir niekada – vienam prieš kitą. Lenkijos laivų statyklų klausimas yra esminis – ar mes tarnaujame ekonomikai, ar ji tarnauja mums? Dėl bankų godumo ir nekompetentingumo, sukėlusio finansų krizę, buvo kaltinami žmonės, t. y. bankininkai. Todėl nors pasaulyje mokesčių mokėtojų pinigais gelbstima finansų sistema, grynai ekonominis požiūris reikalauja, kad atsakytų patys kaltininkai, ir bankai žlugtų. Deja, Lenkijos laivų statyklų atveju laikomasi kitokio požiūrio. Kuo bankininkas geresnis už laivų statyklų darbininką?

Lenkijos laivų statyklos tapo permainų, po kurių griuvo Berlyno siena, ir naujosios Europos simboliu. Bankai tikrai neturėjo tokios įtakos mūsų istorijai. Vis dėlto mes gelbstime bankus, ir atidedame sprendimus dėl laivų statyklų. Sudėtinga padėtis Lenkijos laivų statyklose susidarė ne dėl darbuotojų kaltės arba laivų statybos įgūdžių stokos. Reikėtų kaltinti blogą valdymą, politinius žaidimus ir neskaidrius finansinius interesus, susijusius su laivų statyklomis.

Nors daugelis laivų statyklų senosiose Europos Sąjungos valstybėse narėse gavo valstybės pagalbą, Gdansko laivų statykla, kovos už laisvę ir žmogaus teises simbolis, buvo sužlugdyta dėl politinių priežasčių. Lenkijos laivų statyklų finansinis bankrotas domina tuos, kurie gali gauti didelius pelnus, perėmę jų turtą ir žemę, ant

kurios jos yra pastatytos. Laivų statyklų žlugimas būtų naudingas konkurentams, tarp jų ir ne Europoje. Verta pabrėžti, kad visa Europos Sąjungos pasaulinės laivų statybos pramonės dalis yra tris kartus mažesnė, negu Pietų Korėjos, kuri, beje, subsidijuoja savo laivų statybos pramonę.

Ponios ir ponai, pasirodo, kad didelė dalis valstybės pagalbos laivų statykloms, nebuvo panaudota šiam tikslui. Šis klausimas turėtų būti atidžiai išnagrinėtas. Komisijos nare Neelie Kroes, tolesnės Lenkijos laivų statyklų plėtros galimybės ne tik užtikrintų tūkstančių Lenkijos laivų statyklų darbuotojų ir jų šeimų, bet ir su šia pramonės sritimi susijusių kitų pramonės sričių darbuotojų išgyvenimą. Tai būtų galimybė modernizuoti Lenkijos ekonomiką, todėl parama laivų statybos pramonei yra susijusi su ilgalaikiais Europos Sąjungos interesais. Todėl Lenkijos laivų statyklų uždarymas prieštarautų Lisabonos strategijai.

(Plojimai)

Sylwester Chruszcz (NI). - (PL) Ponia pirmininke, Komisijos nare, padėtis, kurioje šiandien atsidūrė Lenkijos laivų statyklos, be abejonės, reikalauja skubių veiksmų iš vyriausybės, laivų statybos sektoriaus ir Europos Komisijos. Laivų statyklos turėtų būti ne privatizuotos, o nacionalizuotos, įgyvendinant išsamią restruktūrizavimo programą. Kokia prasmė teikti paramą, kad ir kokia ji būtų, jei vienintelis sprendimas yra privatizacija, o laivų statyklos vis tiek atiteks savininkams ne iš Europos Sąjungos? Tai ne tik prieštarauja ES konkurencijos taisyklėms. Dėl to būtų prarastas Lenkijos ekonomikos strateginis sektorius, nes šiuo metu laivų statybos ir su juo susijusiuose sektoriuose dirba daugiau kaip 100 000 žmonių.

Pasaulinės ekonomikos krizės sąlygomis šiandien teikiama parama bankams *de facto* reiškia jų nacionalizaciją, perduodant juos valstybės nuosavybėn. Valstybės pagalba yra teikiama siekiant pelno per restruktūrizavimą. Tokie veiksmai galėtų išgelbėti Lenkijos laivų statybos pramonę. Europos Komisija klausia, kokia valstybės parama buvo skirta Lenkijos laivų statykloms nuo 2005 m. Būtų gerai, jei Komisija vadovautųsi tokiais pačiais kriterijais, kokiais ji vadovaujasi laivų statyklų atveju kitur Europos Sąjungoje.

Užuot uždariusi laivų statyklas, neapsvarsčius visų pasekmių, Lenkija turėtų pareikalauti atsakomybės iš visų, kurie atsakingi už netinkamą šių įmonių valdymą, pradedant valdytojais ir baigiant centrine administracija. Turėtų būti nustatyti asmenys, atsakingi už netinkamus laivų statyklų valdymo sprendimus, o ne baudžiami Lenkijos mokesčių mokėtojai, kurių įnašais subsidijuojama valstybės teikiama pagalba. Aš kreipiuosi į jus, Komisijos nare, prašydamas imtis apgalvotų veiksmų. Tam, kad būtų galima veikti tinkamai ir veiksmingai, mums reikia laiko. Aš esu tikras, kad šis laikas nebus tuščiai prarastas.

(Plojimai)

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Ponia pirmininke, mano šalyje visi tikisi teigiamo Komisijos sprendimo. Mes privalome dirbti, siekdami užtikrinti teigiamą rezultatą. Mes turime padėti restruktūrizuoti ir modernizuoti Lenkijos laivų statyklas, o ne gąsdinti jų uždarymu. Gdynės, Gdanskio ir Ščecino laivų statyklų uždarymas sužlugdytų šį ekonomikos sektorių. Šimtai tūkstančių žmonių prarastų darbą ir žmonės išeitų į gatves. Ar mes to norime?

Galima pateikti daug argumentų, kodėl reikėtų gelbėti Lenkijos laivų statybos sektorių. Pirmiausia, ekspertai sutaria, kad laivų paklausa pasaulyje sparčiai auga. Antra, laivų statyklų užsakymų žurnalai užpildyti penkeriems metams į priekį, ir tai šiuo laikotarpiu užtikrina jų pelningumą. Trečia, Lenkijos laivų statyklose dirba kvalifikuoti darbuotojai ir naudojamos pažangios technologijos, ir tai leidžia tikėtis sėkmės konkuruojant su Azijos laivų statyklomis. Ketvirta, bankrutavus laivų statykloms ir masiškai atleidžiant darbuotojus būtų didinamas spaudimas Lenkijos socialinės apsaugos sistemai.

Komisijos narių nelankstumas, tikriausia, turėtų mus priversti sustoti ir pagalvoti, ypač šiandien, žvelgiant į didžiules sumas, skiriamas kai kuriose Europos valstybėse bankams gelbėti, išgyvenančius finansų krizę. Ar tikrai šie du atvejai yra tokie skirtingi? Galbūt šiuo atveju trūksta tik geros Komisijos valios?

Aš dar kartą norėčiau prašyti teigiamai spręsti Lenkijos laivų statyklų klausimą.

(Plojimai)

Bogusław Liberadzki (PSE). - (PL) Ponia pirmininke, aš esu narys, atstovaujantis Vakarų Pomeranijai. Kaip Gdanskas ir Gdynė, Ščecinas, kaip regiono sostinė savo laivų statyklą laiko vienu miesto simboliu. Komisijos nare, ponios ir ponai, šiuo metu mes pergyvename finansų krizę, bankų krizę ir reformų sutarties ratifikavimo krizę. Liberalizmo amžius baigėsi, todėl Komisija turi lanksčiau pažvelgti į valstybės pagalbą ir ne tik bankams. Susidaro įspūdis, kad vienas banko darbuotojas vertas didesnės valstybės pagalbos negu vienas Lenkijos laivų statyklos darbuotojas.

Aš siūlau iniciatyvą pripažįstant valstybės pagalbą, teikiamą Lenkijos laivų statykloms, naudingumą. Kaip valstybės pagalba, ji turi būti negrąžintina. Reformuojant laivų statybos pramonę buvo vėluojama. Komisija neturėtų nubausti 100 000 žmonių Lenkijoje, kaip minėjo pirmininkas Martin Schulz, dėl trijų vyriausybių aplaidumo ir kietaširdiškumo.

Kokia yra padėtis šiuo metu? Laivų statyklų investuotojai laukia teigiamo sprendimo. Laivų statyklos turi restruktūrizavimo programas. Jei jos turi būti tobulinamos, tai yra Komisijos ir Lenkijos vyriausybės darbas. Mes žinome, kokie laivai gali būti statomi ir kas gali būti gaminama šalia laivų. Darbuotojai ir profesinės sąjungos yra pasirengusios bendradarbiauti. Todėl mėginkime reformuoti laivų statyklas be sukrėtimų, be bankrotų, be atleidimų ir nenutraukiant sutarčių su tiekėjais ir klientais.

Mes privalome pasiekti, kad laivų statyklų veikla būtų veiksminga ir konkurencinga. Tai negali būti padaryta per keletą savaičių. Tam prireiktų ne mažiau kaip vienu metų ir būtent tai aš jums siūlau. Jūs, Komisijos nare, gerai žinote, kad tam reikia laiko, ir jūsų palyginimas su *Olympic Airways* netinka laivų statykloms. Vieni metai nėra per daug, kai kalbama apie beveik 100 000 šeimų likimą.

(Plojimai)

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). - (PL) Ponia pirmininke, Lenkijoje jaučiamas vis didesnis visuomenės nusivylimas ir pasipiktinimas. Visuomenė negali suprasti, kodėl Europos Komisija nori įstumti Lenkijos laivų statybos pramonę į bankrotą. Žmonės vis dažniau klausia: kam tai naudinga? Ar šios pramonės sužlugdymas yra svarbus Europos pažangai? Ar protinga ir išmintinga pasaulinės krizės akivaizdoje teikti šimtus milijardų siekiančias subsidijas finansų sektoriui, reikalaujant grąžinti prieš keletą metų laivų statykloms suteiktus dešimtis milijonų? Ar dabar tinkamas laikas žlugdyti darbdavius ir atimti iš subrangovų jų pagrindinius klientus? Ar tikrai mes esame pasirengę pradėti veiksmus, kurie turėtų domino efektą ir dabartinės krizės sąlygomis būtų pragaištingi?

Manau, kad kalbos apie lobistų įtaką Komisijos vykdomai griežtai politikai iš tikrųjų neturi pagrindo. Solidarumo idėja, kuri Lenkijos žmonių akyse gimė laivų statyklose, reiškia, kad mes visi paprasčiausiai turime vieni kitai rūpintis, nebent Komisija mano, kad kaip ir Orwello *Gyvulių ūkyje* vieni europiečiai lygesni už kitus.

Filip Kaczmarek (PPE-DE). - (PL) Ponia pirmininke, aš prašau Europos Komisiją patvirtinti bendrą restruktūrizavimo planą Gdynės ir Gdansko laivų statykloms ir planą Ščecino laivų statyklai. Komisija turėtų patvirtinti šiuos planus ne tik todėl, kad Gdansko laivų statykla yra simbolis. Toks simbolis, koku tapo Gdansko laivų statykla, yra svarbu, tačiau net tai neatleidžia nuo pareigos laikytis įstatymų ir bendrųjų taisyklių. Restruktūrizavimo planai turi būti įgyvendinti dėl kitų priežasčių – kadangi jie yra racionalūs ir, turbūt, yra vienintelis galimas sprendimas. Taip yra todėl, kad jais siekiama modernizuoti laivų statybos pramonę, ir jų įgyvendinimas reikštų laisvosios konkurencijos principų laikymąsi. Privatizavus laivų statyklas, jos galėtų nepriklausomai veikti rinkos sąlygomis.

Mes turime džiaugtis tuo, kad dabartinė Lenkijos vyriausybė per daugelį metų buvo pirmoji, kuri iš tikrųjų mėgino padėti sudėtingoje padėtyje esančioms laivų statykloms. Adam Bielan čia labai klysta, nes būtent ministro Aleksandro Gradów dėka mes pagaliau turime galimybę galutinai išspręsti šiuos klausimus.

Šį rytą prezidentas Nicolas Sarkozy šiame Parlamente pasakė: „Mes norime matyti suvienytą Europą“. Vienybė apima ir tai, kad verta suteikti galimybę išgelbėti Lenkijos laivų statyklas. Ši galimybė gali būti realizuota, patvirtinus restruktūrizavimo planą. Prezidentas Nicolas Sarkozy taip pat teigė, kad: „Europai reikalinga stipri pramonė. Europa turi gaminti automobilius ir laivus“. Jei Europos Komisija atmetų restruktūrizavimo planus, tai reikštų, kad dar viena Europos valstybė daugiau nebegamins laivų.

Logiška šios dienos Prancūzijos pirmininkavimo kreipimosi išdava turėtų būti – patvirtinti Lenkijos laivų statyklų restruktūrizavimo planą. Tuomet mes turėtume galimybę siekti bendro sutarimo šiuo klausimu, suteikiant Parlamentui, Komisijai ir Tarybai galimybę bendrai prisidėti prie Lenkijos laivų statyklų gelbėjimo.

Andrzej Jan Szejna (PSE). (PL) – Komisijos nare, aš negaliu sutikti nė su vienu jūsų išsakytu žodžiu, kuriuo išsakomas liberalus požiūris. Jūs pasiūlėte padalyti Lenkijos laivų statyklų turtą ir parduoti jį konkurse be sąlygų, perduodant jį privatiems investuotojams. Norėtusi paklausti, kieno interesams atstovaujama šiuo pasiūlymu? Akivaizdu, kad tuo yra suinteresuoti ne laivų statyklų darbuotojai arba laivų statyklos, bet investuotojai.

Aš taip pat norėčiau pasakyti, kad jūsų pateiktas pasiūlymas pagal Lenkijos įstatymus, deja, yra neįmanomas, nes tai paprasčiausiai reikštų nemokumą. Kodėl nei jūs, nei Komisija nesiūlote padalyti Europos bankų turto

ir parduoti jo besąlyginiame konkurse? Šiandien vyriausybės siūlo 10 mlrd. vertės garantijas Olandijai, 10,5 mlrd. – Prancūzijai, 400 mlrd. – Vokietijai, nes Europoje svarbu socialinės vertybės ir solidarumas.

Aš žinau, kad kai kurios Lenkijos vyriausybės padarė daug klaidų. Deja, dabar jos turi būti ištaisytos, ir tam Lenkijos vyriausybei reikia laiko – ne mažiau, kaip vienu metų, užtikrinant, kad šios klaidos nepakenks Lenkijos darbuotojams. Aš prašau jūsų skirti daugiau laiko. Aš prašau jūsų parodyti socialinį solidarumą ir ekonominį racionalumą. Lenkijos laivų statyklos yra ir Europos laivų statyklos.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) — Ponia pirmininke, aš prisimenu, kaip prieš maždaug penkiolika metų Ščecino laivų statyklos atstovai mane informavo apie didelę ES ir Vokietijos pagalbą Vokietijos laivų statybos pramonei dėl Ščecino laivų statyklų konkurencijos. Aš tai šiandien sakau todėl, kad Briuselis, pasirodo, taiko dvigubus standartus, kad ES yra geresnės ir blogesnės laivų statyklos, lygios ir lygesnės laivų statyklos, laivų statyklos, kurios yra vertos Komisijos palankumo, ir tos, prie kurių kimbama dėl kiekvienos smulkmenos.

Pirmiausia keturių didžiausių valstybių narių, paskui eurozonos narių ir pagaliau visų 25 valstybių narių vadovai nusprendė lengva ranka skirti milijonus eurų bankams, kuriuose dirba šimtai žmonių, gelbėti ignoruojant paramą laivų statykloms, kuriose dirba tūkstančiai, o kalbant apie subrangovus – ir dešimtys tūkstančių darbuotojų. Lenkijos laivų statyklų darbuotojai neturėtų mokėti aukščiausios kainos atleidžiant darbuotojus, vykstant keistoms varžytinėms tarp Europos Komisijos ir dabartinės Lenkijos vyriausybės. Komisija pernelyg lengvai priima sprendimą dėl to, ar Ščecino ir Gdynės laivų statyklos turi skęsti, ar išplaukti. Jei Komisija nori priimti ginčytinus šio pobūdžio sprendimus, duokime šalims nors šiek tiek laiko deryboms. Leiskite sudaryti ekspertų komisiją ir neatsukite nugaros Lenkijos laivų statytojams ir jų šeimoms.

Urszula Gacek (PPE-DE). - (PL) Ponia pirmininke, aš su pasitenkinimu klausiausi diskusijų dėl Lenkijos laivų statyklų ir tikiu, kad Lenkijos delegacijos dauguma gali išspręsti užduotį ir pateikti neginčijamus argumentus, susilaikant nuo bet kokių kaltinimų.

Mes negalime pritarti likvidavimui, kuris neišvengiamai reikštų laivų statyklų turto pardavimą. Jūs nurodėte Graikijos oro linijų pavyzdį, kur likvidavimas leido atsikvėpti skolų ir toliau tęsti veiklą. Deja, pagal Lenkijos įstatymus nemokumas neleisų vykdyti panašios terapijos, kuri padėtų imonei tapti sveikesnei ir stipresnei. Ši terapija Lenkijos laivų statykloms būtų pražūtinga. Skolų našta niekuomet neleisų laivų statykloms veikti pelningai. Interviu su Lenkijos dienraščiu jūs teigėte, kad skolų prislėgtų bankų restruktūrizavimas skiriasi nuo skolų prislėgtų laivų statyklų restruktūrizavimo. Laivų statyklos gali būti blogai valdomos ir sudėtingas restruktūrizavimas nuolat atidedamas, tačiau viena yra aišku, kad jos niekuomet nevykdė tokios neatsakingos ir abejotinos veiklos, kokia buvo vykdoma bankų sektoriuje. Lenkijos mokesčių mokėtojai moka už Lenkijos laivų statyklų klaidas, o mes visi mokame ir toliau mokėsime už Europos bankų klaidas.

Ši diskusija parodė, kad esama sutarimo dėl laivų statyklų reformos, suteikiant viltį, kad ateityje jų veikla bus tikrai pelninga. Esame įsitikinę, kad jei Komisija pritars mūsų argumentams, bet Lenkija nepasinaudos šia galimybe, panašios galimybės jau nebebus.

Marek Siwiec (PSE). - (PL) Ponia pirmininke, Komisijos nare, ar dabar nereikėtų pripažinti, kad Europoje ir pasaulyje vyksta kažkas naujo? Ar dabar nebūtų metas šiek tiek pakeisti požiūrį ir mąstymą? Ar nevertėtų pripažinti, kad šiame konflikte yra ne dvi, o tik viena pusė? Viena pusė, kurioje mes esame kartu, ir norime padaryti ką nors gero? Ar dabar ne laikas parodyti Lenkijos darbuotojams ir Lenkijos liaudžiai, kad Europos Sąjunga gali stoti į gerąją pusę?

Norėčiau paskatinti jus tai ir padaryti. Norėčiau paskatinti jus stiprinti savo jausmus ir vaizduotę ir rinktis šią pusę, nes šiuo metu istorijos kursas keičiasi ir jums suteikta ši istorinė galimybė.

(Plojimai)

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). - (PL) Ponia pirmininke, bankams ir finansų institucijoms nedvejojant skirti šimtai milijardų eurų siekiant apsaugoti laisvąją rinką ir Europos Sąjungą. Lenkijos laivų statykloms nesuteikta net nominali suma, o finansų institucijų spekuliacijų sukelta pasaulio krizė ir daugiau kaip 30 % sustiprėjusi Lenkijos valiuta lėmė laivų statybos pramonės žlugimą.

Šiandien Sąjunga iš mokesčių mokėtojų kišenės teikia pagalbą tiems, kurie atsakingi už krizę, o jos aukos yra likviduojamos. Nutartis, taikoma Lenkijos laivų statykloms, yra taip pat dovana Vokietijos laivų statykloms, kurios po 1989 m. gavo šimtus milijardų Vokietijos markių negrąžinamų subsidijų. Daugiau kaip 100 000 prarastų darbo vietų, daugiausia Lenkijoje, yra kaina, kurią mokės Lenkijos, o ne Europos Sąjungos žmonės.

Ar šie žmonės ir šie miestai, kuriuose prasidėjo Solidarumo judėjimo, Berlyno sienos žlugimo ir Europos išlaisvinimo istorija taps vienašalių Briuselio sprendimų auka, atsižvelgiant į spekuliantų, kurie norėtų praturtėti laivų iš statyklos griuvėsių, interesus? Mes reikalaujame Komisijos sprendimų, kurie padėtų išgelbėti ir vystyti laivų statybos pramonę.

Janusz Lewandowski (PPE-DE). – (PL) Ponia pirmininke, Komisijos nare, po daugybės ir visų pirma lenkų kolegų kalbų, aš turiu tik dvi pastabas. Pirmiausia, aš norėčiau nurodyti laišką, kurį Lenkijos PPE-DE frakcijos delegacija pasiuntė pirmininkui Jose Manueliui Barroso, primenant jam, kad už geležinės uždangos laivų statyba buvo laikoma Lenkijos specializacija. Iš čia santykinai aukštas technologijų lygis ir kokybiškas žmogiškasis kapitalas. Tai buvo tam tikros rūšies kraitis, kurį mes atsinešėme į suvienytą Europą, ir tai galima matyti iš mažųjų ir vidutinių įmonių, kurios šiandien puikiai dirba, tačiau taip pat esama paslėpto potencialo – tarp jų žmogiškojo potencialo – trijose laivų statyklose, apie kurias mes šiandien kalbame. Šiandien laivų statyklų planų patikimumas nustatomas pagal dabartinių ir potencialių privačių investuotojų, kurie pasirenge rizikuoti savo pinigais, investuodami į šias statyklas, interesus.

Mano antroji pastaba yra dėl to, kad šiuo neramiu laikotarpiu konkurencijos politika turi būti vykdoma išmintingai. Ji negali paprasčiausiai apsiriboti sąžiningų ryšių tarp konkurentų Europoje užtikrinimu. Ja turėtų būti atsižvelgiama į padėtį pasaulyje. Ja turėtų būti atsižvelgiama į tai, ką veikia konkurentai, kurie kartais žaidžia kitokį žaidimą – pavyzdžiui, jei mes Europoje žaidžiame futbolą, jie žaidžia regbį. Tai, kad rezultatai ne visuomet geri, galima matyti ne tik iš Lenkijos pavyzdžių. Jūs tikriausiai girdėjote apie „Aker“ grupę – galingiausią laivų statybos grupę šiuolaikinėje Europoje, kuri sujungė Skandinavijos, Prancūzijos, Vokietijos ir net Brazilijos laivų statyklas, mano manymu, įveikti konkurencijai iš tolimųjų Rytų. Tačiau „Aker“ grupės seniai nebėra. Ji tapo Korėjos STX. Todėl mūsų neramiais laikais svarbu priimti sprendimus, kurie užtikrintų stabilumą, o ne padidintų riziką, ir tai taip pat tinka Lenkijos laivų statyklų atveju.

(Plojimai)

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Ponia pirmininke, Komisijos nare, jūs pateikėte planą, kuris realiai galėtų tapti pagrindu sėkmingam Lenkijos laivų statyklų restruktūrizavimui. Lenkijos vyriausybė jau pradėjo intensyvią darbą pagal šį planą, tačiau svarbiausias veiksnys yra laikas. Mes kreipiamės į Komisiją, prašydami ją atidėti sprendimą dėl laivų statyklų. Mes prašome skirti daugiau laiko Lenkijos valdžios institucijoms parengti programą, kuri užtikrintų sėkmę ir apsaugotų maždaug 100 000 darbo vietų Lenkijoje. Tai taip pat padėtų Europai išsaugoti svarbią pramonę, kuri būtų konkurencinga tarptautinėje arenoje. Aš galiu nurodyti mažiausiai dvi priežastis tam, kad jūs suteiktumėte daugiau laiko. Pirmiausia, planas, kurį jūs siūlote, reikalauja didelių Lenkijos įstatymų pakeitimų, ir tai truktų keletą mėnesių ir negali būti padaryta per savaitę. Antra, dabartinė padėtis turi įtakos mums visiems. Finansų krizė gresia bendra Europos krize. Tai, ko mažiausiai šiuo metu reikia Europai, Komisijos nare, yra visos pramonės šakos žlugimas.

(Plojimai)

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Ponia pirmininke, šioje diskusijoje aš norėčiau iškelti tris klausimus. Visų pirma, finansų pagalba, teikiama Lenkijos laivų statykloms, yra tikslinė pagalba. Dėl šios priežasties Europos Komisija neturėtų reikalauti ją grąžinti. Antra, parama Lenkijos laivų statykloms yra parama Europos laivų statybos pramonei, kaip ir ta parama, kuri buvo suteikta Rytų Vokietijos laivų statybos pramonei. Europos Sąjungai reikalinga šiuolaikinė, naši laivų statybos pramonė, kuriai Europos laivybos operatoriai galėtų užsakyti laivus. Trečia, valstybės pagalbos, kuri iki šiol buvo suteikta Lenkijos laivų statykloms, mastas ir ateityje numatytos pagalbos suma yra simbolinė, lyginant su beveik 2 mlrd. EUR paramos, kuri skirta privačiam Europos bankų sektoriui. Be to, kai kurių valstybių narių vyriausybės priima tokius skubotus sprendimus, kad net neturi laiko apie juos informuoti Europos Komisiją.

Europos Komisijos pasiūlymai restruktūrizuoti Lenkijos laivų statyklas, įsteigiant gamybos įmones, yra nepriimtini, nes tai pirmiausia reikštų laivų statyklų turto atskyrimą, šitaip atimant iš statyklų galimybę statyti laivus.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Komisijos nare, viena vertus, aš pritariu jūsų laivų statyklų vertinimui atsižvelgiant į istorinius ir moralinius aspektus. Kita vertus, aš manau, kad jūs esate per daug inteligentiška, kad nesuprastumėte, jog ekonominiai argumentai neišlaiko kritikos. Mano nuomone, tai, ką mes darome bankų atveju, ir tai, ko negalime padaryti laivų statyklų atveju, neišlaiko kritikos. Aš taip pat manau, kad sudėtingomis sąlygomis mes turime priimti drąsius sprendimus. Tikriausia, tai ir yra ši galimybė.

Trečia, jei būtų galima pavaizduoti niūrų bankroto scenarijų, parduodant turtą investuotojams, tikriausiai ne iš Lenkijos, nes mūsų šalyje jų nėra, tai tikriausiai reikštų tą pat, kaip atiduoti Siemens arba Airbus valdymą

korėjiečiams. Kyla klausimas, kokios naudos, atidavus šią didžiulę nacionalinę laivų statybos pramonę į svetimas rankas, turėtų Lenkija ir Europa?

Bogdan Golik (PSE). – (PL) Ponia pirmininke, Komisijos nare, kadangi liepos mėn. ir rugsėjo mėn. aš jau du kartus klausiau to paties, tačiau negavau atsakymo raštu, dabar dar kartą norėčiau paklausti žodžiu. Klausimas toks: ar tiesa, kad birželio 20 d. Europos Komisijos ir „Ulstein Group“ (vienas investuotojų) delegacijos posėdyje, K. Soukup, atstovaujantis Komisijai, paklaustas apie pasiūlytą Ščecino laivų statyklos „Nowa“ pardavimo kainą, nurodė, kad, turint omenyje dideles skolas ir nuostolius, ji nebūtų aukšta. Šiomis aplinkybėmis jis pasiteiravo, kodėl „Ulstein Group“ nesvarstė klausimo pirkti turto po to, kai bus pradėta nemokumo procedūra, priėmus sprendimą grąžinti išmokėtą pagalbą. Jis pabrėžė, kad jei būtų perimtas nemokiu laikomas turtas, nebūtų galimybės remti restruktūrizavimą, tačiau būtų galima gauti regioninę paramą naujoms investicijoms ir naujoms darbo vietoms. Mano, kaip patyrusio verslininko, nuomone, tai yra pasiūlymas investuotojui susilaikyti ir veikti prieš įmonės interesus. Ar taip yra iš tiesų, Komisijos nare?

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gdanskio laivų statykla, solidarumo lopšys, pagrindinė veikėja kovoje su komunizmu, laivų statykla, kuri buvo diskriminuojama ir kuri politiniais komunistų sprendimais buvo nugyventa finansiškai, šiandien laukia pozityvaus Europos Komisijos sprendimo. Tą patį galima pasakyti apie visą laivų statybos pramonę. Lenkijos laivų statybos pramonė ne vienintelė, kuri yra priklausoma nuo šio sprendimo, nes nuo jos priklauso ir visos Europos Sąjungos laivų statybos pramonės padėtis. Ji konkuruoja su Korėja ir šalimis, kurios ne tik teikia valstybės subsidijas, bet ir taiko žemesnius užimtumo standartus ir nepaiso darbuotojų teisių. Čia konkurencija nebus sąžininga, jei laivų statykloms bus taikomos blogesnės sąlygos negu bankams, naudojantiems nesąžiningas priemones, pavyzdžiui, skatinant būsto paskolų skolinimąsi.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Ponia pirmininke, Komisijos nare, Lenkijos laivų statybos pramonės žlugimas nėra reikalingas nei Lenkijai, nei Europos Sąjungai. Todėl mes turime kartu ieškoti išeities.

Pirmiausia, Europos Komisija turi atsisakyti reikalavimų grąžinti valstybės finansavimą, ypač jei didžioji jo dalis paremta vyriausybės garantijomis skolintojams. Antra, reikalavimas laivų statykloms grąžinti skolą tuo metu, kai Europos Sąjunga atsisako rinkos ekonomikos ir nacionalizuoja bankus yra nesąžiningas ir neatitinka Europos Sąjungos tikslų.

Trečia, Europos Sąjungos ir Lenkijos ekonomika turi plėstis. Plėtra negali būti pagrįsta tik kai kurių pramonės šakų gamybos atsisakymu arba ribojimu. Ketvirta, noras likviduoti laivų statyklas, kurios yra Solidarumo judėjimo ir Europos pokyčių lopšys kaip apsauginę reakciją gali sukelti didelės visuomenės dalies nepasitenkinimą, o tai šiuo metu niekam nereikalinga. Ir penkta, Europos Sąjungoje beveik vienas šimtas milijonų žmonių jau gyvena ties biologinio išlikimo riba. Kam dar labiau didinti skurdą?

Marcin Libicki (UEN). – (PL) Ponia pirmininke, mes, be abejonės, stebime pasitikėjimo Europos institucijomis krizę Airijoje, Olandijoje ir Prancūzijoje. Tačiau ne Lenkijoje. Bent kol kas. Lenkijos gyventojai pasitiki Europos Sąjungos institucijomis. Deja, jei laivų statykloms nebus leista keistis ir jas laipsniškai reformuoti, Lenkija taip pat gali patirti pasitikėjimo Europos sąjungos institucijomis krizę, nes akivaizdu, kad esama dvejopų matų, dvejopų standartų: jie yra vienokie buvusiai Rytų Vokietijai, ir, pavyzdžiui, bankams. Mes galime kalbėti tik apie masto skirtumus. Vis dėlto tai nebus suprasta tų, kurie praras darbo vietas. Kai aš turėjau garbės lankytis su Komisijos nare pas Lenkijos laivų statytojus, man susidarė įspūdis – ir tikriausiai teisingas įspūdis – kad jūs norite rasti teisingą sprendimą. Todėl aš prašau jūsų rasti iš tikrųjų geriausią sprendimą ir suteikti šioms laivų statykloms dar vieną galimybę. Labai dėkoju.

Pirmininkė. – Aš atsiprašau Mieczysławo Edmundo Janowskio, Janusza Wojciechowskio ir Bogdano Pękp, tačiau apgailestauju, kad negalime toliau tęsti. Aš trisdešimt metų aktyviai dalyvavau profesinių sąjungų judėjime ir suprantu vykstančią tragediją ir dramą, tačiau dabar mes privalome suteikti žodį Komisijos narei Neelie Kroes.

Neelie Kroes, Komisijos narė. – Ponia pirmininke, man įspūdį daro garbingųjų narių aktyvumas svarstant šį klausimą ir aš atidžiai išklausu visas šį vakarą išsakytas pastabas.

Aš norėčiau padaryti visa, kas įmanoma, kad suteikčiau jums atsakymą, ir jei jūs man leisite, norėčiau, kad skirtumėte man šiek tiek laiko tam, kad galėčiau paaiškinti susidariusią padėtį.

Jerzy Buzek pradėjo, apibūdindamas padėtį Lenkijoje, ir teisingai nurodė, kad mes turime būti pasirengę pasiūlyti teigiamą sprendimą siekiant išsaugoti veikiančią pramonę. Mes ir siūlome teigiamą sprendimą tam, kad būtų išsaugota veikianti pramonė. Jei investuotojai domisi laivų statybos pramone, kaip kai kurie iš jų

teigia, – ir mes apie tai žinome ne tik iš vieno vyriausybės nario, bet taip pat ir iš kitų šaltinių, – tuomet jie gali varžytis, įsigydamai turtą, ir būtent tai aš norėjau pabrėžti. Prašom atsižvelgti į tai, kad, Komisijos nuomone, šis sprendimas leistų išsaugoti gyvybingą ekonominę veiklą Lenkijoje. Mes turime kalbėti apie gyvybingą ekonominę veiklą, nes aš nenorėčiau, kad darbuotojams būtų siūloma išeitis, kuri nėra gyvybinga.

Tai užtruko pernelyg ilgai. Visi šie žmonės turi teisę žinoti, kas vyksta ir kokia ateitis jų laukia, ir niekas nemano, kad mes paprasčiausiai pasakysime: darykime ką nors, darykime tai, ką darėme iki šiol, nesvarbu ką. Mes esame įsitikinę, kad tokia padėtis nebūtų tvari. Tai sakydami, mes, Komisija, padarėme visa, ką galėjome, kad rastume tvarų sprendimą.

Todėl, kaip aš minėjau, Gdansko atveju Lenkijos vyriausybė turėtų pasiūlyti verslo planą, kuriame būtų siūlomas gyvybingas ekonominis sprendimas. Visi ten esantys darbuotojai gali puikiai dirbti ir jau dirba darbą, kurį, esama pagrindo manyti, galima plėsti – pagaliau įmonė yra privatizuota, savininkai investavo ir yra perspektyvų, kad veikla bus tęsiama toliau. Vis dėlto mums labai reikalingas verslo planas, ir būtent šito aš jūsų prašau. Jūs, kurie esate gerai susipažinę su Lenkijos padėtimi, turėtumėte kreiptis į Lenkijos vyriausybę ir pasakyti: „Laikas veikti. Mes, Europos Parlamento nariai, nepritariame tam, kad vyriausybė nevykdo jai patikėtų užduočių“. Kitaip tariant, nesprendžia klausimo, apie kurį mes čia kalbame.

Atsižvelgdama į tai, kad Gdansko klausimas gali būti sprendžiamas taip, kaip minėjau, grįžtu prie kitų dviejų laivų statyklų. Ką tik jums sakiau, kad užimtumas Gdynėje ir Ščecine turėtų būti gyvybingas. Būtent apie tai mes ir kalbame ir būtent todėl aš pateikiau *Olympic Airways* pavyzdį. Žinoma, šie pavyzdžiai yra visiškai skirtingi: pirmuoju atveju tai yra laivų statykla, antruoju – oro skrydžių bendrovė. Tačiau originali *Olympic Airways* sprendimo idėja buvo likvidavimas ir turtas be didelių sumų grąžinimo, ir, atsiradus naujiems investuotojams, suteikiant šioms įmonėms galimybę rasti ateityje tinkamą sprendimą.

Martinai Schulzai, mes neteigiame, kad šios statyklos turėtų būti uždarytos, kad būtų galima pasipriešinti artėjančiai recesijai ir plėtoti veiklą, kuri šioms statykloms yra pelninga, ir čia esama galimybių abiem laivų statykloms, padalijus turtą, nes yra pora potencialių investuotojų, suinteresuotų užtikrinti statykloms tvarią ateitį.

Elisabeth Schroedter, pereinamasis Lenkijos statyklų laikotarpis buvo ilgesnis negu Rytų Vokietijos ir sutapo su ekonomikos klestėjimo laikotarpiu. Kreipiuosi ne tik į Sylwesterį Chruszczą, bet ir į Ryszardą Czarneckį, jei jūs lyginate padėtį su padėtimi Vokietijos laivų statyklose, – teisinga sakyti, kad esama panašumo su Vokietijos laivų statyklomis, – tuomet aš pateiksiu jums dvi bendro pobūdžio pastabas.

Pirmiausia, mes turime suvokti, kad laivų statybos pramonė kitose valstybėse, pavyzdžiui, Danijoje arba JK, kur valstybės išdas nebuvo toks dosnus, buvo reikšmingai sumažinta arba net likviduota. Aš esu apie tai šiek tiek informuota: mano šalyje turėjo būti uždaryta daugelis laivų statyklų. Todėl jei norime kalbėti apie vienodas sąlygas, turime atsižvelgti į tai, kad kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse laivų statyklos, kurios nebuvo gyvybingos, taip pat buvo uždarytos.

Pora narių padėtį palygino su padėtimi Vokietijoje. Bendras trijų laivų statyklų Lenkijoje – Gdynėje, Gdanske ir Ščecine – dydis gali būti palyginamas su Vokietijos laivų statyklomis prieš restruktūrizavimą, ir pagalba, suteikta Lenkijos laivų statykloms 2002–2008 m., taip pat gali būti palyginama su pagalba, kurią skyrė Vokietija laivų statykloms – maždaug 3 mlrd. EUR. Todėl pagrindas palyginimui yra.

Vis dėlto konkurencijos iškreipimų ir stabilaus užimtumo apsaugos požiūriu padėtį Lenkijoje apsunkina tai, kiek laiko vyksta restruktūrizavimas. Kadangi laivų statyklos Vokietijoje buvo privatizuotos 1993 m. ir restruktūrizuotos 1995–1996 m., Lenkijos laivų statyklos toliau labai ilgai tęsė subsidijuojamą veiklą dar prieš Lenkijai įstojant į ES ir nuo to laiko yra gelbėjamos jau ne pirmą kartą.

Aš jau minėjau, kad dabar, 2008 m., praėjo daugiau kaip ketveri metai po Lenkijos stojimo į ES, ir aštuoneri metai, kai Lenkijoje nuo 2000 m. buvo pradėtos taikyti pirmosios valstybės pagalbos taisyklės, laikantis 1994 m. asociacijos susitarimo. Be to, laivų statybos pramonė per pastaruosius penkerius metus išgyvena precedento neturintį pakilimą. Į tai taip pat derėtų atsižvelgti: net sektoriaus klestėjimo laikotarpiu nepavyko užtikrinti Lenkijos laivų statyklų sektoriaus gyvybingumo. Lyginant su kitomis laivų statyklomis net šiuo laikotarpiu reikalai nebuvo geri.

Todėl jei mes įvertinsime pakilimą su užtikrintu užsakymų skaičiumi ir didėjančiomis kainomis, sukūrusį palankias sąlygas plačiam restruktūrizavimui Lenkijoje, tuomet ši galimybė Lenkijos vyriausybės nebuvo išnaudota. Pramonės ekspertai artimiausius dvejus arba trejus metus jau pranašauja nuosmukį ir perteklinius gamybos pajėgumus pasaulio rinkoje.

Baigiant galima pateikti prasmingą palyginimą su Vokietija. Taip, ji netoli; taip, padėtis yra palyginama. Tai rodo, kad Lenkijos laivų statykloms taikomi lygiai tokie patys kriterijai, kaip ir Vokietijos laivų statykloms. Tie patys kriterijai taikomi vertinant valstybės pagalbą, vienu svarbiausių kriterijų laikant veiklos tvarumą.

Pagaliau, derėtų prisiminti ir tuos atvejus, kai Komisija neleido teikti valstybės pagalbos ir net pareikalavo grąžinti neteisėtai suteiktą paramą. Aš prisimenu, kaip laivų statybos sektoriuje buvo pareikalauta grąžinti pagalbą iš Ispanijos visuomeninės laivų statyklos IZAR, Graikijos laivų statyklų ir porą kitų atvejų.

Kaip teigia Adam Bielan, – ir aš taip pat minėjau, – tai truko ilgus metus, ir taip atsitiko dėl ekonominės, socialinės ir simbolinės šių statyklų reikšmės. Aš drįsčiau ginti šią poziciją, tačiau geriausia, ką mes galime padaryti – tai užtikrinti herojiškiems šių statyklų darbuotojams tvarią ateitį, ir būtent šito aš prašau: realiai įvertinti padėtį, nes šie žmonės to nusipelno.

Buvo klausama apie Europos laivų statybos pramonę. Komisija, bendradarbiaudama su Europos laivų statybos pramone, aktyviai įgyvendina integruotą strategiją – „Leadership 2015“ – kuria siekiama didinti laivų statybos pramonės Europos Sąjungos valstybėse narėse konkurencingumą. Vyksta darbas, kuriuo siekiama padėti pramonei Lenkijoje ir kitur spręsti šiam sektoriui iškilusius iššūkius, pavyzdžiui, supaprastinant naujovių įgyvendinimą ir apsaugant intelektinės nuosavybės teises. Nuolatinis subsidijavimas nėra tinkamas atsakymas konkurencingumo iššūkiams.

Komisija kaip ir jūs yra suinteresuota gyvybinga pramone, kuri veiktų be valstybės įsikišimo ir be valstybės pagalbos ir konkuruotų savo pranašumais. Taip dirba daugelis Europos laivų statyklų, ypač technologiniu požiūriu sudėtingų laivų gamybos sektoriuje.

Witold Tomczak ir kiti nariai palygino finansų ir bankų sektoriaus padėtį, ir klausė, kam tarnauja ekonomika? ES dalis pasaulio laivų statybos sektoriuje mažėja, ir ši tendencija išliks, jei laivų statyklos nevykdys tvarios veiklos, o Sylwester Chruszcz ir Witold Tomczak minėjo finansų krizę. Aš tai bandžiau paaiškinti, kalbėdama pirmą kartą. Norėčiau šiek tiek plačiau atsakyti į kai kuriuos jūsų klausimus.

Buvo klausama apie galimybę ne taip griežtai taikyti valstybės pagalbą atsižvelgiant į valstybės pagalbos taisykles, kurias Komisija pastaruoju metu patvirtino finansų institucijoms. Tai įdomus klausimas, ir jis yra kur kas platesnis negu šios dienos posėdyje svarstoma tema. Tačiau taip pat aišku, kad Komisija yra griežtesnė Lenkijos laivų statykloms, teikdama tuo pačiu metu Europos bankams milžinišką pagalbą.

Lenkijos laivų statyklų padėtis, jei leisite man taip pasakyti, yra visiškai kitokia negu bankų sektoriaus. Taip yra dėl dviejų priežasčių. Pirmoji: didžiųjų Europos bankų žlugimas būtų daugelio kitų finansų institucijų žlugimo priežastis ir turėtų sisteminių neigiamą poveikį vienos ar daugiau valstybių narių ekonomikai. Todėl šiuo atveju mes kalbame apie trumpalaikės pagalbos priemones bankams, o Lenkijos laivų statykloms pagalba restruktūrizavimui buvo teikiama daugelį metų. Beje, jei bankams prireiktų ilgalaikės valstybės paramos, jiems taip pat būtų keliami reikalavimai, panašūs į tuos, kurie keliami Lenkijos laivų statykloms. Jie turėtų pateikti patikimą restruktūrizavimo planą. Jie turėtų užtikrinti naudos gavėjams ilgalaikę gyvybingą veiklą. Bankų sektoriuje mes taip pat siūlome bankams parengti restruktūrizavimo ir gyvybingus verslo planus.

Aš nesuprantu, kodėl kai kurie iš jūsų yra taip sunerimę dėl to, iš kur yra statyklų turto pirkėjai. Jei jie yra tikri verslininkai ir tikrai domisi šiuo turtu, leiskite jiems veikti. Mes privalome padėti statyklų darbuotojams priimti sprendimą be apribojimų dėl pirkėjų tautybės arba dėl protekcionistinių priežasčių. Tai nėra atsakymas, kurį aš pasiūlyčiau darbuotojams, branginantiesiems savo darbą ir perspektyvas.

Aš labai džiaugiuosi, kad pora narių pripažino, kad statyklų klausimas turėtų būti sprendžiamas lanksčiai ir neturėtų tapti kultu. Jei laivų gamyba yra vienintelė galimybė, aš manau, kad klausimas nėra sprendžiamas profesionaliai. Svarbu, kad būtų vystoma tvari bet kokios produkcijos, kurią gali gaminti šie darbuotojai, gamyba. Jei paklausa auga, o darbuotojai ir statyklos yra kompetentingi, kuomet aš tikiu – suteikime jiems galimybę ir palengvinkime valstybės skolos našta.

Aš norėčiau užbaigti, nes matau jūsų kūno kalbą. Vienas pagrindinių reikalavimų yra toks: duokite daugiau laiko. Ar būtent taip mes turėtume spręsti šį sudėtingą klausimą? Manau, kad visi šie darbuotojai turi teisę reikalauti sprendimo, kuris užtikrintų gyvybingą verslo ateitį. Būtent tai siūlo Komisija, ir būtent to mes prašome Lenkijos vyriausybės, ir būtent čia mums reikalingas jūsų palaikymas. Parenkite verslo planą Gdanskui. Taip pat norėčiau pasakyti, kad ir Gdynė, ir Ščecinas taip pat turi perspektyvų.

Ateitis galima, jei mes veiksime taip, kad pastarųjų metų grąžintina valstybės skola būtų atskirta nuo turto, turtas padalytas, tuomet jį pardavus būtų galima plėtoti naujas veiklos galimybes abiejose statyklose ir abiejose srityse ir regionuose.

Itin svarbu, kad šis turtas būtų atskirtas nuo skolų, nes jei šios skolos bus susietos su turtu, jis kur kas mažiau domins investuotojus. Tai turi būti geležinė taisyklė. Jei būtinas likvidavimas, jis gali būti vykdomas tuo pačiu metu, tuomet visas procesas užimtų mažiau laiko.

Jei man reikėtų susitikti su statyklių darbuotojais, aš jiems pasakyčiau: pasirinkite sprendimą, kurį siūlo Komisija. Jei jūs jam pritarсите, tai gali būti padaryta greitai, ir nesakykite, kad įstatymai Lenkijoje yra tokie, kokie yra, ir jūs negalite jų pakeisti. Aš nesu visiškai tikra, kad įstatymai yra tokie nesuderinami su šiuo sprendimu, tačiau jei tikrai taip, tuomet jūs turite kreiptis į vyriausybę. Mano patirtis praėjusiam amžiuje ir kitose pareigose rodo, kad visuomet galima rasti sprendimą, tereikia to norėti. Aš iš visos širdies visų šių darbuotojų vardu jūsų prašau: kreipkitės į Lenkijos vyriausybę.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN), raštu. – (PL) Ponia pirmininke, dabartinė Komisijos veikla dėl Lenkijos laivų statyklių dar kartą patvirtino mano įsitikinimą, kad prieš keletą metų Lenkija neturėjo stoti į ES nustatytomis sąlygomis. Milijonai mano tautiečių laikėsi panašios nuomonės, tačiau dauguma apgaule įtikinti, kad ES padėtų Lenkijai pasiekti „senosios“ ES išsivystymo lygį. Tai tinka ne tik laivų statykloms, bet ir daugeliui kitų sričių, pavyzdžiui, žemės ūkiui. Aš pritariu savo šalies dalyvavimui Europos bendrijoje, tačiau prieštarauju ir protestuoju prieš tai, kad su Lenkija būtų elgiama kaip su ekonomine kolonija. Aš matau, kaip buvusiai komunistinei Rytų Vokietijai arba net bankų sektoriui taikomi skirtingi kriterijai. Jiems leidžiama gauti valstybės pagalbą.

Šiandien, kai Lisabonos sutarties likimas yra neaiškus, aš esu įsitikinęs, kad ekonominiu požiūriu tai padarys Lenkiją visiškai priklausomą nuo Briuselio biurokratijos. Būtent todėl būsimojoje rinkimuose į Europos Parlamentą, Europos tautos turėtų paremti politikus, kurie šiai sutarčiai pasakytų „ne“.

17. Skatinimas naudoti įteisintą teršalų kiekį išmetančias kelių transporto priemones (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – diskusijos dėl Dano Jørgenseno pranešimo (A6-0291/2008) Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu dėl persvarstyto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl skatinimo naudoti įteisintą teršalų kiekį išmetančias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemones (COM(2007)0817).

Dan Jørgensen, pranešėjas. – (DA) Gerb. pirmininke, kasdien europiečiai suserga dėl užteršto oro. Kasdien europiečiai miršta dėl transporto sukeltos oro taršos Europoje. Mes taip pat žinome, kad susiduriame su dideliais klimato pokyčiais, prie kurių prisidėjo ir tai, kad transporto sektoriuje sunaudojama per daug degalų. Dėl šių dviejų priežasčių šiandien šiuose Rūmuose svarstomi teisės aktai yra ypač svarbūs. Dėl šių dviejų priežasčių taip pat labai svarbus kompromisas, kuris buvo sėkmingai pasiektas per Parlamento ir Ministrų Tarybos derybas ir kuris, tikiuosi, bus priimtas rytoj.

Europos valdžios institucijų turi išpareigoti imtis didesnio vaidmens kovoje su oro tarša. Tai, ką mes priimsime, yra valdžios institucijų išpareigojimas priimant sprendimą dėl transporto priemonės – šiuikšliavežio, autobuso ar kitos transporto priemonės, naudojamos vykdant viešojo sektoriaus uždavinius – įsigijimo įvertinti ne tik jos kainą svarais ir pensais arba eurai ir centais. Būtina taip pat įvertinti, kokią poveikį sveikatai, aplinkai ir klimatui turi tai, kad transporto priemonės išmeta įvairias daleles ir kad degindamos iškastinį kurą jos prisideda prie didesnės taršos ir globalinio atšilimo.

Mes neverčiame vietos valdžios institucijų rinktis aplinkai palankiausių sprendimų, mes raginame jas, atliekant skaičiavimus, atsižvelgti į pasekmes sveikatai ir aplinkai. Mes taip pat siekiame, kad priimami sprendimai būtų atviri ir skaidrūs. Todėl aš esu įsitikinęs, kad daug daugiau valstybinių institucijų Europoje pasirinks teisingą, t. y. „žaliąjį“, kelią, o ne trumpalaikius, nors ir pigesnius sprendimus ir skaičiavimus, paremtus tik svarais ir pensais. Be to, toks yra bendras pasiūlymo tikslas.

Aš taip pat tikiuosi, kad pasiūlymas turės tiesioginį poveikį aplinkai, nes viešajam sektoriui tenka didelė įsigyjamų įvairių transporto priemonių dalis: pvz., valstybinės institucijos Europoje įsigyja beveik trečdalį parduodamų autobusų. Vis dėlto šis pranešimas turės ne tik tiesioginį, bet ir netiesioginį poveikį aplinkai, nes mes norime sukurti specialią aplinką tausojančių transporto priemonių paklausą, kuri išjudintų rinką

ir leistų pramonei pelningai vystyti naujas, geresnes ir aplinką tausojančias transporto priemones anksčiau, nei to iš jų bus pareikalauta teisės aktuose.

Manau, svarbu pabrėžti, kad tai nėra labai biurokratiškos nuostatos. Kalbama ne apie naujų apsunkinančių taisyklių įvedimą vietos valdžios institucijoms ir ne apie didelį biurokratizmą. Priešingai, parengtą pasiūlymą labai paprasta įgyvendinti ir plėtoti. Šiame pasiūlyme numatytas išimčių taikymas, jei jų reikės, be to, pagal vieną iš išimčių numatoma, kad šalis, kuriose jau įtvirtinta veiksminga sistema ir yra atsižvelgiama į transporto priemonių pirkimo poveikį sveikatai ir aplinkai, gali toliau šią sistemą naudoti.

Jau buvo paminėta, kad mums pavyko pasiekti kompromisinį susitarimą. Manau, kad per derybas mes aiškiai parodėme, kad svarstydami šį svarbų teisės aktą Parlamente mes stovėsime petys į petį. Aš norėčiau padėkoti visiems pagalbiniais pranešėjams ir Komisijai už konstruktyvų bendradarbiavimą. Taip pat norėčiau padėkoti pirmininkaujančiajai valstybei narei Prancūzijai už jos pastangas pasiekti kompromisą. Aš didžiuojuosi, kad rytoj vyks balsavimas dėl teisės akto, kuris sumažins taršą Europoje ir pagal kurį vietos valdžios institucijoms teks pagrindinis vaidmuo kovojant su globaliniu atšilimu ir oro tarša, dėl kurios kasmet susergera daug europiečių.

PIRMININKAVO: L. COCILOVO

Pirmininko pavaduotojas

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kaip jūs žinote, šiuo pasiūlymu siekiama, kad Europos rinkoje atsirastų daugiau efektyviai energiją vartojančių ir mažai teršiančių kelių transporto priemonių ir sumažėtų energijos suvartojimas bei CO₂ dujų ir kitų teršalų išmetimas. Šios priemonės bus naudingos dideliuose miestuose gyvenantiems žmonėms, kurie sudaro daugumą Europos gyventojų.

Visų pirma, norėčiau padėkoti pranešėjui D. Jørgensenui ir pagalbiniais pranešėjams už jų atsidavimą ir konstruktyvų indėlį, taip pat už glaudų bendradarbiavimą per tarpinstitucines diskusijas vasarą. Šis bendradarbiavimas leido mums parengti kompromisinį tekstą, sulaukusį plačios paramos per pirmąjį svarstymą.

Pasiūlyme dėl direktyvos nurodoma, kad valstybės įstaigos ir įmonės, taip pat įmonės, teikiančios viešojo transporto paslaugas, privalo taikyti energijos suvartojimo ir CO₂ dujų bei kitų teršalų išmetimo kriterijus, rinkdamosi transporto priemones, kurios įsigijamos per viešuosius pirkimus. Todėl sprendimai dėl pirkimo ateityje turės remtis ne tik transporto priemonės kaina, bet ir aplinkos reikalavimų taikymo sąnaudomis per visą jos eksploatacijos laiką. Kartu pasiūlyme paliekama galimybė vietos valdžios institucijoms pačioms nuspręsti, kaip bus įgyvendinamos jo nuostatos, todėl jis visiškai atitinka subsidiarumo principą. Teisės akte, kurį priimame, nenumatytos naujos administracinės procedūros. Todėl pasiūlymas visiškai atitinka esamus viešųjų pirkimų ir viešųjų paslaugų reglamentus, lieka galioti visos jų nuostatos, pvz., dėl išimčių taikymo.

Be to, pasiūlymas yra didelis žingsnis pirmyn įgyvendinant Bendrijos energetikos, klimato ir aplinkos politiką. Direktyvoje bus nurodyti bendrieji energijos suvartojimo, CO₂ dujų ir kitų teršalų išmetimo parametrai, taikytini per viešuosius pirkimus. Taigi, viešasis sektorius Europoje taps pavyzdžiu, skatinančiu pažangesnes naujoviškas technologijas siekiant įgyvendinti tvarias transporto sistemas ateityje. Mano nuomone, tai yra aiški žinia labai svarbiam taršos sumažinimo sektoriui, kurią gali išplatinti vietos valstybinės įmonės arba įmonės, teikiančios vietos paslaugas.

Be to, į viešuosius transporto priemonių pirkimo konkursus įtraukti tvarios ekonomikos principai sąnaudų nepadidina. Priešingai, viso transporto priemonių eksploatavimo laikotarpio sąnaudos bus numatytos ir žinomos prieš joms atsirandant. Todėl bus priimami racionalūs sprendimai dėl viešojo transporto priemonių įsigijimo, kad operatoriai ir pačios viešojo transporto įmonės išvengtų didesnių sąnaudų.

Direktyvos poveikis – aš jau baigiu, gerb. pirmininke – neapsiribos tiesiogine jos taikymo sritimi. Viešojo pirkimo procedūros yra esminė ir gerai matoma rinka, todėl jos gali turėti įtakos įmonių ir privačių asmenų priimamiems sprendimams. Galima tikėtis, kad dėl šios direktyvos per ilgąjį laikotarpį rinkoje įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių daugės, o masto ekonomija sumažins jų kainą. Todėl padidės energijos vartojimo efektyvumas ir sumažės visų Europoje naudojamų transporto priemonių CO₂ dujų ir kitų teršalų išmetimas.

Dabar norėčiau išklausti diskusijoje dalyvaujančių EP narių nuomonę, kad diskusijos pabaigoje galėčiau pateikti reikalingus paaiškinimus. Tikiuosi, kad per šią diskusiją mums pavyks pasiekti teigiamų rezultatų ir kad bus priimtas persvarstytas pasiūlymas dėl direktyvos.

Andreas Schwab, *Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonės referentas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pradėdamas norėčiau pasakyti, kad šis pranešimo projektas parodė, kad aplinkos apsaugos ir klimato kaitos problema rūpi visam Europos Parlamentui ir jo komitetams, taip pat Komisijai ir Tarybai.

Todėl, manau, galime sutikti D. Jørgensenu, kad Europoje visi turėtų skirti dėmesį teršalų išmetimui sumažinti ir kad aplinkos bei klimato apsaugos veiksniams tenka svarbus vaidmuo perkant transporto priemones. Vis dėlto aplinkosauga ir klimato kaita taip pat turėtų rūpėti žmonėms, Europos Sąjungos piliečiams – ji turėtų būti autonomiškas rūpestis, t. y. visų, perkančiųjų automobilius arba autobusus Europos Sąjungoje, rūpestis. Todėl aš vis dar klausu savęs, ar mūsų pasiūlytos nuostatos tikrai sustiprins piliečių sąmoningumą šiuo klausimu, ar jį susilpnins, ir ar ši direktyva tikrai atitinka mūsų keliamus tikslus, ar ji tiesiog sukels dar daugiau nepasitenkinimo tariama Briuselio biurokratija.

Mano nuomone, daugelyje Europos šalių galima rasti daugybę pavyzdžių, rodančių, kad vandeniliu varomos ir mažai CO₂ dujų išmetančios transporto priemonės yra perkamos jau dabar, dar nepriėmus šios direktyvos. Kitaip tariant, su aplinkos apsauga susijęs sąmoningumas egzistuoja. Aš abejoju, ar direktyva jį paskatins, nes, mano nuomone, jos indėlis labai mažas, ir netiesa, kaip jūs, D. Jørgensenai, teigiate, kad poveikis aplinkai bus ypač didelis.

Mes turėtume siekti didinti pirkėjų sąmoningumą, ne tik stengtis šia direktyva daryti poveikį 1 % lengvųjų automobilių rinkos ir 6 % sunkvežimių rinkos. Manau, kad poveikis bus palyginti mažas: pirkimo sąlygos bus palyginti plačios ir sprendimai galiausiai bus priimami atsižvelgiant į įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, t. y. labai tikėtina, bent jau remiantis Tarybos teisės tarnybomis, kad poveikio aplinkai lyginamasis svoris bus tik 1 %, todėl poveikis aplinkai bus palyginti mažas.

Vis dėlto direktyva taip pat nepadarys jokios žalos, nes galiausiai visi suinteresuoti subjektai galės veikti taip, kaip anksčiau. Tai yra Tarybos bei Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pagalbinio pranešėjo K. Hoppenstedto pasiekimas. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonėje, kurios referentas buvau aš, taip pat laikomasi panašios pozicijos, todėl per dialogą direktyvą buvo galima labai patobulinti.

Taigi, aš manau, kad direktyvoje esama kelių teigiamų dalykų, kuriuos verta pažymėti, nes kai kurie biurokratiniai jos aspektai buvo išbraukti. Direktyva dabar suteikia galimybę valstybėms narėms nustatyti techninius pirkimo reikalavimus, todėl yra daug lankstesnė. Joje taip pat nurodoma, kad į jos taikymo sritį nepatenka specialios paskirties transportas.

Vis dėlto grėsmė, kad direktyva neturės jokio poveikio, išlieka, todėl baigdamas norėčiau pasakyti, kad šia direktyva siekiama teisingo tikslo, bet neteisingu keliu. Per dialogą priimti kompromisiniai pakeitimai – jeigu kompromisas nacionaliniu lygmeniu bus įgyvendintas taip, kad būtų naudingas perkantiems subjektams – reiškia, kad kompromisas daugelyje valstybių narių tikėtina neturės beveik jokio poveikio.

Atsakingieji ES institucijose turėtų savęs paklausti, ar ši direktyva, tokia, kokia yra dabar, – po sudėtingo dialogo kompromiso, – vis dar atitinka pradinį jai keltą tikslą. Jos nuostatų kokybė beveik visiškai priklauso nuo jų perkėlimo į valstybių narių teisę, taigi, reguliavimas Bendrijos lygmeniu faktiškai nėra reikalingas.

Norėčiau dar kartą pažymėti, kad, deja, ši direktyva taikytina tik 1 % parduodamų lengvųjų automobilių ir 6 % parduodamų komercinės paskirties transporto priemonių, todėl ji neturės didelio poveikio aplinkai.

Silvia-Adriana Țicău, *Transporto ir turizmo komiteto nuomonės referentė*. – (RO) Į įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių pirkimo kriterijus įtraukti „žalieji“ kriterijai. Valstybės narės informuos perkančiąsias organizacijas ir keleivių vežimo viešuoju transportu paslaugas teikiančias įmones apie nuostatas, susijusias su aplinką tausojančių transporto priemonių pirkimu.

Transporto ir turizmo komitetas siūlo, kad valstybės narės ir Komisija apsvaistytų mobilumo mieste projektų tinkamumą gauti finansinę paramą ir aplinką tausojančių kelių transporto priemonių naudojimo skatinimą vykdant nacionalinių bendrųjų strategijų ir nacionalinių bei regionų veiksmų programų vidurio laikotarpio persvarstymą. Taip pat turėtų būti tęsiamos miesto transporto iniciatyvos ir Europos programa CIVITAS bei Sumaniai naudojamos energijos programa.

Transporto ir turizmo komitetas pasiūlė, kad valdžios institucijos, kurių įsigytos aplinką tausojančios transporto priemonės sudaro didžiausią dalį visų metinių pirkimų, galėtų naudoti ženklą „įteisintą teršalų kiekį išmetančios ir energiją efektyviai vartojančios miesto transporto priemonės“. Norėčiau pasveikinti pranešėją ir esu įsitikinusi, kad šis dokumentas pakeis vietos valdžios institucijų požiūrį į aplinką.

Karsten Friedrich Hoppenstedt, PPE-DE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, mums pateiktas Komisijos pasiūlymas dėl efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių skatinimo yra persvarstyta pradinio pasiūlymo, kurį atmetėme prieš dvejus metus, versija. Naujasis Komisijos pasiūlymas yra daug geresnis. Vis dėlto ir šiame tekste yra daug kritikuotinų aspektų, pvz., nėra poveikio vertinimo, svarstomos transporto priemonės užima palyginti mažą rinkos dalį, – tai jau buvo paminėta, – be to, į paraiškų pateikimo procedūrą, pažeidžiant Europos Teisingumo Teismo sprendimus, įtraukti privalomi aplinkos apsaugos kriterijai.

Pagrindinio komiteto pritarimas šiuos trūkumus dar labiau pagilino ir parengtos taisyklės būtų buvusios nelanksčios ir biurokatiškos. Toks rezultatas man būtų buvęs nepriimtinas. Siekiant kompromiso – šį teigiamą aspektą svarbu pažymėti – turinys kartu su Taryba ir Komisija buvo visiškai pakeistas ir dabar plenarinėje sesijoje svarstomam tekstui galima pritarti.

Svarbiausias šiuo atveju – savivaldybių lankstumo užtikrinimas. Valstybės narės gali laisvai parengti savo gaires, kurios pakeistų suvienodintą Komisijos pasiūlymo metodologiją. Vien tik Vokietijoje taikoma daugybė aplinką tausojančių transporto priemonių pirkimo standartų. Šiais standartais sėkmingai naudojamosi šiandien ir, kaip teigia mūsų savivaldybių asociacijos, bus naudojamosi ateityje. Taigi, tokiais atvejais nebus įvesti nauji įsipareigojimai.

Valstybėms narėms, neturinčioms atitinkamų teisės aktų, tekste nurodytos aplinką tausojančios pirkimo politikos gairės. Jei valstybės narės vis dėlto pasirinktų Komisijos pasiūlytą modelį, būtų taikomos supaprastintos procedūros. Pirkimams iki 249 000 EUR nebūtų taikoma oficiali paraiškų pateikimo procedūra. Taikomos *de minimis* ribos. Specialios paskirties transporto priemonėms, kaip jau girdėjome, ši direktyva taip pat nebus taikoma.

Kompromisiniam tekstui pritarė Taryba ir Komisija, jis priimtinas savivaldybių asociacijoms, taip pat automobilių pramonei. Net jei galbūt buvo galima apsieiti be teisės akto teksto, neliko beveik jokių prieštaravimų. Aš siūlau pritarti kompromisiniam požiūriui.

Inés Ayala Sender, PSE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti pranešėjui, kad jis atkakliai laikėsi savo pozicijos klausimu, kurį Parlamentas iš pradžių atmetė. Taip pat norėčiau padėkoti Europos Komisijai, kuri taip pat atkakliai laikėsi savo pozicijos ir pateikė persvarstytą tekstą, kuris yra labai svarbus, nes jame pasitelktos turimos priemonės, t. y. vietos valdžios institucijų gebėjimas skatinti pavyzdinius viešuosius pirkimus, ypač tokioje srityje kaip įteisintą teršalų kiekį išmetančios kelių transporto priemonės, kurios dabar yra gyvybiškai svarbios.

Taip pat džiaugiuosi, kad buvo surizikuota paspartinti procesą, kuris, tikiuosi, dabar galės būti tęsiamas, kaip buvo pakto arba sutaikinimo atvejais.

Taip pat džiaugiuosi, kad buvo paremtos iniciatyvos, pvz., CIVITAS (Miestas – Gyvybingumas – Tvarumas) ir Sumaniai naudojama energija, kurios yra tokio pobūdžio programų pagrindas. Tikimės, kad tokios paramos sulauksime ir toliau, įskaitant paramą vandeniliui, ir kad bus pripažintas visų suinteresuotų subjektų dalyvavimas.

Vis dėlto, kalbėdama apie tiekimo infrastruktūrą, norėčiau išreikšti apgailestavimą, kad nepasinaudojome viena transporto sektoriaus priemone, kuriai nepritarė šis Parlamentas – transeuropiniais energetikos tinklais, kurie anksčiau buvo pasiūlyti, bet galiausiai jiems nebuvo pritarta.

Buvo kalbėta apie visus fondus ir visą valstybės pagalbą, bet nebuvo nurodytas nė vienas transeuropinių energetikos tinklų fondas ar programa. Pastaraisiais metais šie fondai ir programos buvo vilkinamos, nors yra gyvybiškai svarbios naujo alternatyvaus kuro, pvz., dujų arba vandenilio, tiekimui.

Todėl norėčiau paklausti Komisijos nario A. Tajanio, ar ateityje, persvarstant šį tekstą arba anksčiau, jis galėtų pateikti mums pasiūlymą pasinaudoti šia transeuropinių energetikos tinklų priemone, kad būtų užtikrintas šio naujo alternatyvaus kuro tiekimas vienoje iš sričių, kurioje jo reikia labiausiai, t. y. naujam kurui būtinoms infrastruktūros srityje.

Vittorio Prodi, ALDE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti D. Jørgensenui už pranešimą. Manau, kad pasiūlymas visiškai atitinka bendrą energijos ir aplinkos paketą, kurį dabar

svarstome. Jis turės poveikį viešųjų pirkimų procedūroms, nes priimdamos sprendimus juo remsis institucijos. Vis dėlto svarbiausia, kad priimdami sprendimus šiuo pasiūlymu remsis gamintojai.

Tai visiškai atitinka nuoseklius reikalavimus, susijusius su šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos sumažinimu, ir kitus tiesiogiai su tarša ir sveikata susijusius reikalavimus, kuriuos transporto priemonės turės atitikti.

Turėtų būti atsižvelgta ir į piniginių įvertinimą: anglies dioksidas yra įtrauktas į Kioto protokolą kalbant apie prekybą emisijų leidimais. Kitose srityse tai taip pat būtų piniginis sveikatos įvertinimas. Akivaizdu, kad norima rasti sąlyčio taškų siekiant ne paskatinti, bet sumažinti dujų išmetimą, įskaitant dujas, turinčias poveikį sveikatai. Todėl nurodyti techniniai energijos vartojimo efektyvumo ir ekologiskumo reikalavimai.

Tai yra didžiausia direktyvos vertybė. Aplinkybės aiškos, bet institucijų pasirinkimai nėra apriboti. Mane stebina nepritarimas, kuriame ryškus išankstinis nusistatymas. Šioje direktyvoje pateikti pasiūlymai institucijoms, bet, mano nuomone, ji visų pirma skirta transporto priemonių gamintojams.

Margrete Auken, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DA) Dėkoju, gerb. pirmininke, dėkoju, D. Jørgensenai, už jūsų nuosirdų ir konstruktyvų bendradarbiavimą. Teisės aktas, kurį, tikiuosi, rytoj priimsime, yra labai svarbus. Pvz., Danijos, kuriai aš ir D. Jørgensen atstovaujame, patirtis parodė, kad nesukūrus tinkamos aplinką tausojančių pirkimų sistemos, viskas taip ir lieka tik kalbomis. Valstybinės institucijos renkasi pigiausią, o ne palankiausią aplinkai pasiūlymą. Todėl teisinga, kad Europos valdžios institucijoms būtų privaloma atsižvelgti į, pvz., CO₂ dujų ir dalelių išmetimą, kai jos norės investuoti į naujas transporto priemones. Būtų idealu, jeigu visos valdžios institucijos taikytų bendrą poveikio aplinkai įtraukimo į konkursus metodą, kad būtų aišku, jog mokėjo teršėjas. Visi norėtume, kad būtų įgyvendintas išorės sąnaudų internalizavimo principas. Jis taip pat užtikrintų tam tikrą gamintojų saugumą paskirstymo kriterijų atžvilgiu. Vis dėlto mes džiaugiamės šiuose Rūmuose priimtu sprendimu, pagal kurį vietos valdžios institucijos ir valstybės gali pačios pasirinkti, ar jos konkursų dokumentuose taikys specialius reikalavimus, susijusius su degalų vartojimu ir dalelių išmetimu, ar naudosis modeliu, pagal kurį svarbiausias dėmesys skiriamas transporto priemonės poveikiui aplinkai ir kuris taptų sutarties sudarymo pagrindu. Todėl mes džiaugiamės, kad pasiūlyme nustatyta CO₂ dujų kilogramo kaina labiau atitinka tikėtiną rinkos kainą. Tik šitaip atsirastų tvirta paskata kurti įteisintą teršalų kiekį išmetančius autobusus, sunkvežimius ir lengvuosius automobilius. Apmaudu, kad komitete nepavyko gauti daugumos pritarimo, kad tie patys reikalavimai būtų taikomi prekyboje naudotomis transporto priemonėmis. Techninių kliūčių taikyti juos šioje srityje nėra. Taikant minėtus reikalavimus tik naujiems automobiliams, praeis daug laiko, kol išryškės jų teigiamas poveikis, o mes faktiškai neturime laiko laukti šios labai reikalingos pažangos. Vis dėlto šis teisės aktas yra svarbus žingsnis pirmyn siekiant pasinaudoti didele viešojo sektoriaus perkamąja galia, kuri visus priverstų priimti aplinkai palankius sprendimus.

Bairbre de Brún, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (GA) Gerb. pirmininke, aš džiaugiuosi rekomendacijomis dėl įteisintą teršalų kiekį išmetančių kelių transporto priemonių, dėl kurių per taikinimo procedūrą susitarė Parlamento, Tarybos ir Komisijos atstovai.

Vietos valdžios institucijos ir kitos valstybės įstaigos turi būti raginamos investuoti į tvarų įteisintą teršalų kiekį išmetantį transportą.

Įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių naudojimas, ypač mūsų miestuose, būtų naudingas piliečių sveikatai ir aplinkai. Ji padėtų mums laikytis su klimato kaita susijusių įsipareigojimų ir, svarbiausia, galėtų būti įteisintą teršalų kiekį išmetančių transporto priemonių rinkos katalizatorius. Tie, kad dalyvauja viešuosiuose pirkimuose, turėtų įvertinti ilgalaikę naudą.

Į skaičiavimus turėtų būti įtrauktos visos su pasirinktomis priemonėmis susijusios sąnaudos.

Transporto sektorius Europai kelia daugiausia problemų.

Tikiuosi, kad ši direktyva bus priimta kiek įmanoma greičiau, kad ją būtų galima įgyvendinti iki 2010 m. ir taip paremti aplinką tausojančias vietos valdžios institucijas ir valstybės įstaigas.

Johannes Blokland, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (NL) Gerb. pirmininke, per šiuose Rūmuose vykstančias diskusijas klimato ir energetikos klausimais visada pabrėžiama tvarios visuomenės, kurios dalimi yra tvarus transporto sektorius, svarba. Pastaruosius mėnesius mes siekėme įvesti griežtesnius standartus krovininiam transportui (Euro 6) ir automobiliams ir problemos sprendimo ieškojome jos ištakose. Transporto tvarumą galėtume užtikrinti ir vėlesniuose etapuose, pvz., paskelbdami „žaliuosius“ pakvietimus teikti paraiškas konkursui, kaip siūloma dabar svarstomame pasiūlyme.

Aš visiškai pritariu tam, kad į transporto priemonių pirkimo konkursus būtų įtrauktas poveikis energetikai ir aplinkai. Jis prisidėtų prie tvarių transporto priemonių vystymosi, nes padidėtų tvarių transporto priemonių paklausa, kuri paskatintų gamintojus diegti naujoves. Svarbu atsižvelgti ne tik į degalų suvartojimą ir su juo susijusį CO₂ dujų išmetimą, bet ir į toksiškų ir kitų žalingų dalelių bei medžiagų, pvz., anglies dioksido ir smulkių kietųjų dalelių, išmetimą.

Kad politika būtų veiksminga, svarbu užtikrinti, kad valstybės narės keistųsi reikalingomis žiniomis ir informacija. Taip būtų pasikeista pažangiąja patirtimi, kuri leistų pagerinti žaliųjų pirkimų procedūrą.

Norėčiau padėkoti pranešėjui D. Jørgensenui už pasiektą kompromisą su Taryba šiuo klausimu. Anksčiau šio klausimo nagrinėjimas buvo sudėtingas, bet per antrąjį svarstymą, mano nuomone, buvo pasiektas priimtinas susitarimas, kuriam galėjau pritarti.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, šį ryt prezidentas N. Sarkozy kalbėjo apie skirtumą tarp protekcionizmo ir protingo kišimosi į rinką. Jeigu šią kalbą papildysime nesusikaičiuojamais pavyzdžiais, kaip Europos pramonei užkraunamos taisyklės ir apribojimai, kurie yra reikalingi, bet mažina jos konkurencingumą, suprasime, kodėl giriamas dabartinis pasiūlymas ir kodėl už jį balsuojama.

Visiems gerai žinoma, kad Europos Sąjunga turi įvairių priemonių, kurios padeda siekti pasiūlytų „triskart po dvidešimt“ tikslų: dažniausiai reikalaujama, kad Europos pramonės šakos laikytųsi aplinkos apsaugos ir išmetimo kontrolės kriterijų; alternatyvus variantas, kurį svarstome šiandien, yra valstybės valdžios institucijų kaip rinkos katalizatorių vaidmuo. Tai išmintinga. Didžiųjų viešųjų pirkėjų skatinimas išjudinti rinką ir sukurti įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių, kurių gamyba galbūt brangesnė, bet tausojanti aplinką, paklausą, yra teisėtas, tinkamas ir pateisinamas kišimosi į rinką būdas.

Žinoma, toks kišimasis neturi prieštarauti mokesčių mokėtojų interesams. Vis dėlto šiuos interesus reikia įvertinti remiantis ir tiesioginėmis sąnaudomis, ir potencialia aplinkos apsaugos nauda piliečių kasdieniam gyvenimui. Remdamosi šiandien apsvaistytomis išpareigojimais, valstybės valdžios institucijos, pirkdamos kelių transporto priemones, turės apskaičiuoti ne tik pirkimo kainą, bet ir transporto priemonės eksploatacinės trukmės sąnaudas suvartojamai energijai, mokesčiams už išmetamus CO₂ dujų ir kitų teršalų kiekius. Šios sąnaudos turi būti naudojamos kaip pirkimo kriterijus.

Taigi, valstybės valdžios institucijos ateityje turės galimybę tapti pavyzdžiu ir katalizatoriumi, kad automobilių sektorius plėtotų ir investuotų į aplinką tausojančių transporto priemonių, išmetančių vis mažiau CO₂ dujų ir kitų teršalų, gamybą. Galiausiai aš sveikinu D. Jørgenseną ir nuomonių referentus, dėl kurių darbo šiandien svarstomas šis dokumentas, ir tikiuosi, kad jis padės pakeisti įpročius ir turės teigiamą poveikį tvariai mūsų visuomenių atečiai.

Holger Krahmer (ALDE). – (DE) Gerb. pirmininke, nors mums pavyko pasiekti kompromisą – o galbūt būtent dėl to, kad mums pavyko pasiekti kompromisą, kuris, kaip sakė A. Schwab, sumažino šio teisės akto veiksmingumą, kyla klausimas, kokia šios direktyvos prasmė.

Viešai perkamos transporto priemonės sudaro labai nedidelę rinkos dalį, – mes kalbame apie 1 % visų lengvųjų automobilių ir 6 % sunkvežimių, – todėl negalima kalbėti apie reikšmingą indėlį į aplinkos apsaugą. Tai tėra lašas jūroje ir gaunama nauda neatitinka patiriamų išlaidų.

Svarbiausia, man abejonių kelia tai, kad viešųjų pirkimų teisės aktai yra naudojami kaip priemonė. Viešųjų pirkimų įstatymai yra valstybės institucijų naudojama ekonominių pirkimų priemonė, kuri aiškiai susieta su produktu, jo tinkamumu ir eksploatacinėmis savybėmis. Papildomi aplinkos apsaugos kriterijai yra neįtraukti.

Taip pat norėčiau pažymėti, kad Briuselyje bus svarstomi produktų standartai. Mes svarstysime sunkvežimių ir lengvųjų automobilių išmetamų teršalų standartus, taip pat lengvųjų automobilių ir sunkvežimių CO₂ išmetimo ribas. Mums nereikalingi papildomi ES teisės aktai, reglamentuojantys produktų įsigijimą, nes taip sukuriamą papildoma ir nereikalinga demokratija, taip pat pažeidžiamas subsidarumo principas.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, dabar, kai mūsų diskusijos neišvengiamai sukasi apie krizę, negaliu atsisipirti pagundai apibūdinti kolegų D. Jørgenseno poziciją kaip palankią aplinką, kuri palanki savo skaidrumu.

Viešieji pirkimai, skatinsiantys pakeisti senas transporto priemones naujomis, reiškia, kad ekonomika tarnaus aplinkai; CO₂ dujų išmetimo sumažinimas, siekiant sukurti paklausą, reiškia, kad aplinka tarnaus ekonomikai.

Dėl tokios puikios pusiausvyros susidarys palanki aplinka biudžeto, ekologijos ir skaidrumo požiūriu. Tokia yra tikros pažangos kaina.

Siekdami tai įgyvendinti, turime vadovautis dviem principais: realiu eksploatacinės trukmės sąnaudų įvertinimu ir skaidriais vietos valdžios institucijų sprendimais, kad būtų galima atlikti pilietinį naudos aplinkai auditą. Jeigu nebus skaidrumo, susidarys nepalanki aplinka. Norėčiau padėkoti už kolegos EP nario atliktą darbą, kad būtų užtikrintas skaidrumas. Pasinaudodami visais duomenimis, susijusiais su jo (jos) pirkimais, ir pasiekimais, išryškinančiais vietos valdžios institucijų valią įsigyti įteisintą teršalų kiekį išmetančias transporto priemones, visi piliečiai atliks tą patį vertinimą, viešai ir realiai įvertins šių įsipareigojimų tikrumą.

Taigi, mes turime skatinti ekologinio ženklo kūrimą, kuris būtų aiškus ir suprantamas ekologinės kokybės ženklas. Per šią krizę Europos automobilių pramonė supras, kad ši nauja įteisintą teršalų kiekį išmetančių, ekologiniu ženklu pažymėtų transporto priemonių paklausa ne stabdys, bet paskatins plėtrą. Ekonomikos krizė neturi tapti priežastimi atsisakyti veiklos, skirtos sumažinti neigiamam poveikiui aplinkai.

Priešingai, turime puikią galimybę. Pasinaudokime ja ir sukurkime naują palankią aplinką, galvodami čia ir dabar apie savo planetą ir ateities kartas.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dėkoju jums už kantrybę. Po ilgų diskusijų dėl pirmojo pranešimo praėjusį sausio mėn. Komisija pateikė persvarstytą pasiūlymą, kurio tikslas – prisidėti Europos Sąjungoje kuriant efektyviai energiją vartojančią ir mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetančią ekonomiką, skatinant leistiną teršalų kiekį išmetančias ir efektyviai energiją vartojančias transporto priemones. Ši politika atitinka kelis kitus pasiūlymus, įskaitant klimato ir energetikos paketo pasiūlymus. Mano nuomone, direktyva, sukurdama palankias rinkos sąlygas, paskatins greičiau pereiti prie įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviau energiją vartojančių transporto priemonių.

Taryba iš dalies pakeitė pasiūlymo projektą ir iš naujo apibrėžė jo taikymo sritį, siekdama užtikrinti, kad jis atitiktų viešųjų pirkimų direktyvas. Be to, užtikrino didesnę lankstumą renkantis alternatyvas. Direktyvos projektas taikytinas transporto priemonių pirkimui, kai jas įsigyja perkančiosios organizacijos ir įvairios šalys bei operatoriai pagal viešųjų pirkimų direktyvas, taip pat viešojo keleivinio transporto paslaugas teikiantys operatoriai pagal su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų reglamentą. Pagal šią direktyvą suinteresuoti subjektai turi konkursų dokumentuose apibrėžti reikalavimus, susijusius su energijos suvartojimu, CO₂ dujų ir kitų teršalų išmetimu, arba įtraukti tokį poveikį į sutarties sudarymo kriterijus.

Aš pritariu bendram požiūriui, kuris leidžia rinktis įvairius variantus, atsižvelgiant į eksploatacinės trukmės sąnaudas, ir lanksčiai nuspręsti, koks bus eksploatacinės trukmės sąnaudų lyginamasis svoris sutarties sudarymo kriterijuose. Be to, direktyva atitiks tvarumo darbotvarkę, pagal kurią visada bus reikalaujama naudoti švariausias įmanomas transporto priemones. Gal galėčiau teigti, kad ši direktyva galėtų papildyti neprekybinę valstybių narių darbotvarkę, skirtą CO₂ dujų išmetimui sumažinti, klimato ir energetikos pakete?

Direktyva bus taikoma visoms transporto priemonėms, kurias pirs valstybinės ir vietos valdžios institucijos bei valstybinės įstaigos, išskyrus skubios pagalbos, gelbėjimo ir karinės transporto priemones. Mane patikino, kad daugelis šių įstaigų jau įtraukia eksploatacinės trukmės sąnaudas – įskaitant kuro sąnaudas – viešųjų pirkimų kriterijus. Apskaičiuota, kad faktinės sąnaudos, įskaitant teršalų išmetimą, sudarys mažą bendrų sąnaudų dalį. Man nepriimtinas biurokratizmas, o šiame pasiūlyme, kaip pasakė Komisijos narys A. Tajani, nėra jokių naujų administracinių kliūčių. Bet siekdami, kad mūsų ekonomika taptų mažai anglies dioksido išmetančia ekonomika, turime imtis veiksmų visais lygmenimis. Dėl šių priežasčių aš pritariau pasiūlymui.

Paweł Bartłomiej Piskorski (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, šiandien svarstomas klausimas Europos Parlamentą vienija, o ne skaldo. Mes svarstome klausimą, kaip padaryti mūsų piliečiams paslaugą ir pasiekti, kad mūsų naudojamos transporto priemonės kiek įmanoma labiau tausotų aplinką.

Svarstomas dokumentas, be abejonės, nepriekaištingas. Jame daug kompromisų, kurie šiame diskusijų etape yra būtini, bet šiuo dokumentu žengiamas žingsnis teisinga kryptimi. Jis ypač skatina valstybines transporto priemones naudojančias vietas ir centrinės valdžios institucijas pirkti aplinką tausojančias transporto priemones. Tai didelė šios direktyvos vertybė, bet labiau tikėtina, – kaip daugeliu atvejų, kai šiame Parlamente buvo svarstomi kelių ir transporto saugumo klausimai, – kad tai tik diskusijų pradžia, o ne pabaiga.

Horst Schnellhardt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, šis pasiūlymas dėl direktyvos dėl skatinimo naudoti įteisintą teršalų kiekį išmetančias transporto priemones valstybinėse institucijose yra labai biurokatiškas ir nepraktiškas. Tikrai negalima tikėtis, kad jis turės juntamą poveikį

aplinkai. Direktyvos tikslas nėra blogas, ir mes jam pritariame. Mes taip norime, kad būtų išbandytos visos įmanomos priemonės tinkamam Europos klimatui užtikrinti.

Vis dėlto negaliu pritarti tokiam biurokratiniam požiūriui, kuris daugiau problemų sukuria, nei išsprendžia, ir nerodo jokios pažangos. Jeigu, kaip šiandien kelis kartus buvo paminėta, kalbame tik apie 1 % lengvųjų automobilių ir 6 % sunkvežimių, sunku tikėtis, kad pajusime kokį nors poveikį. Jeigu vietos valdžios institucijoms reikės nuolat skaičiuoti, kokios bus transporto priemonės bendros eksploatacinės sąnaudos, o pirkimo sprendimus priimti remiantis šiais veiksniais, – ir atsižvelgiant į tai, kad ši direktyva užkraus dar didesnę biurokratinę naštą, – mes visiškai išsižadėsime viešųjų pirkimų įstatymų. Dabar sprendimai priimami kitaip. Faktas, kad vietos valdžios institucijos turi priimti sprendimus, remdamosi kaina.

Dabar dubliuojami teisės aktai ir atsiranda teisinis netikrumas. Tai yra smerktinas dalykas ir aš negaliu jam pritarti. Didelių pokyčių nėra ir kompromise, kuris skirtas sušvelninti dokumento tonui. Negalime tikėtis, kad klimatas pagerės. Taip pat negalime tikėtis, kad artimiausiu metu sumažės biurokratijos.

Be to, tai vyksta likus vos šešiems mėnesiams iki rinkimų. Ne jūs turėtumėte vesti šią diskusiją, Komisijos nary. Priešingai, mes turėtume ją praveisti per rinkimų kampaniją.

Jeigu būsiu čia po dvejų metų, kai Komisija pristatys savo ataskaitą, galiu nuspėti ją sakant, kad priemonė buvo neveiksminga ir mes turime sugriežtinti nuostatas. Ji nepastebės padariusi klaidą, – kaip prieš porą metų nenumatė, kad dokumentas bus atmetas, – bet kalbės apie tai, kad išnagrinėjus klausimą, reikia įtraukti privačių asmenų naudojamą keleivinį transportą. Toks yra tikslas, kuriam aš negaliu pritarti. Mūsų diskusijos turi vykti iš pagrindų, taigi, Komisija šiuo atveju turėtų žinoti, kad jai reikia geriau įsiklausyti į Europos Parlamento narius.

Gábor Harangozó (PSE). - (HU) Labai jums ačiū, gerb. pirmininke. Komisijos nary, ponios ir ponai, per diskusijas šlyt mes sutarėme dėl vieno dalyko – kad pasaulis artėja prie aplinkos katastrofos. Mes vis dar galime pakeisti įvykių eigą ir Europa siekia imtis pokyčių. Nei finansų krizė, nei jokios kitos priežastys negali priversti mūsų atsisakyti pagrindinio vaidmens siekiant tvaresnio vystymosi. Jeigu šio vaidmens imsime rimtai, reikės radikalių pokyčių, kad būtų sukurta aplinką tausojanti automobilių pramonė.

Sunku įtikinti vartotojus rinktis aplinką tausojančias, bet brangesnes transporto priemones. Vis dėlto priimdami tinkamus teisės aktus, galime padėti suformuoti švaresnių transporto priemonių parką. Viena vertus, daugiau dėmesio galime skirti aplinkos apsaugai per viešuosius transporto priemonių pirkimus, parodydami gerą viešosios sferos pavyzdį; kita vertus, galime taip padidinti paklausą, kad švaresnių technologijų plėtra taptų ekonomiškė. Ši direktyva svarbi ne tik aplinkos apsaugai, ji taip pat suteikia galimybę išsaugoti stiprią Europos automobilių pramonę, todėl turime ją įgyvendinti kiek įmanoma greičiau ir kuo didesniu mastu. Labai jums ačiū.

Fiona Hall (ALDE). – Gerb. pirmininke, ši direktyva labai reikalinga, nes suteikė teisinį pavidalą ankstesniems 2006 m. direktyvoje ir Komisijos efektyvaus energijos vartojimo veiksmų plane pateiktiems pasiūlymams.

Viešųjų pirkimų vaidmuo labai svarbus ne tik todėl, kad jie rodo pavyzdį, bet ir todėl, kad stambios sutartys skatina masinę gamybą ir sumažina efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių kainą. Technškai laikas taip pat tinkamas direktyvai. Elektra varomų transporto priemonių įveikiamus atstumus ir greitį pakeitė akumuliatorių technologijų naujovės. Daugelis transporto priemonių, kurias įsigyja perkančiosios organizacijos, priklauso transporto priemonių parkui – nakčiai jos paliekamos bazėje, kurioje jas galima lengvai įkrauti, todėl joms nebereikalingos ankstesnės įkrovimo priemonės servisuose.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad tikiuosi, jog ši direktyva taps pagrindu išsamiam pasiūlymui dėl komercinės paskirties transporto priemonių išmetamų CO₂ dujų apribojimo parengti.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). - (FI) Gerb. pirmininkai, faktai akivaizdūs: 26 % visos suvartojamos energijos ir 24 % išmetamų CO₂ dujų. Kiekvienais metais energijos suvartojimas ir dujų išmetimas išauga beveik 2 %.

Dėl dujų išmetimo oro kokybė daugelyje Europos miestų mažėja ir daugelyje vietų kils problemų įgyvendinant Bendrijos oro kokybės tikslus. Dėl didelių sąnaudų sumažėjo mažai CO₂ dujų išmetančių transporto priemonių paklausa, todėl sulėtėjo ir įsigijimo išlaidų kritimas, nors poveikio vertinime nurodyta, kad sumažėjusios kuro sąnaudos kompensuotų bet kokias didesnes mažai CO₂ dujų išmetančių transporto priemonių įsigijimo išlaidas.

Su kelių transportu susijusios problemos visiems žinomos ir seniai laikas imtis veiksmų. Remiantis šia direktyva turėtų būti sutaupyta apie 21,5 mlrd. EUR, be to, ji būtų naudinga aplinkai. Vis dėlto svarbu ir tai, kaip bus siekiama tikslų.

Daug kartų esame susidūrę su iš dalies sutampančiais teisės aktais ir su atvejais, kai ideologinės ambicijos virsta biurokratine rutina. Pvz., pranešėjo pasiūlymai dėl aplinką tausojančio pirkimo ženklavimo arba esamų transporto priemonių tobulinimo, naudojantis naujomis transporto priemonėms skirtais kriterijais, sumažins teisės aktu pasiektą išlaidų ir gautos naudos santykį, nes bus patiriamos papildomos išlaidos. Dėl šios priežasties neturėtume skubėti ieškodami aplinkos problemų sprendimo.

Vis dėlto D. Jørgenseno ketinimai geri ir jam pavyko juos įgyvendinti daugelyje sričių. Mes turėtume pritarti didesniai viešųjų pirkimų skaidrumui, jeigu pavyks užtikrinti, kad informacija nebus naudojama populistiniais tikslais. Viešųjų pirkimų, kaip aplinką tausojančių transporto priemonių rinkos katalizatoriaus, vaidmuo tikėtinais neišvengiamas.

Vis dėlto suprantu tuos, kurie rytoj ketina balsuoti prieš teisės akto pasiūlymą. Per pirmąjį svarstymą pasiektas kompromisas retai atitinka demokratijos reikalavimus: tai paaiškėjo svarstant Parlamento klimato ir energetikos paketą, jei ne anksčiau.

Thomas Ulmer (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, klimato apsauga yra visų mūsų tikslas. Vis dėlto yra įvairių būdų jai užtikrinti, kuriuos kartais sunku iš anksto pamatyti. Aš neprieštarauju žaliesiems pirkimams tais atvejais, kai jie yra naudingi. Vis dėlto nepritariu direktyvai, nors žinau, kad mano pozicija neturės didelio poveikio galutiniam Parlamento sprendimui. Norėčiau paaiškinti savo sprendimo priežastis.

Susitarimas per pirmąjį svarstymą tokiu svarbiu klausimu, kuriam taikoma bendro sprendimo priėmimo procedūra ir kalbama ne apie techninius pakeitimus, pažeidžia demokratijos principus. Akivaizdu, kad pranešėjas, kurio darbą aš labai vertinu, atstovauja ne Parlamentui, bet komitetui, ir atstovaudamas komitetui veda derybas su Taryba ir Komisija. Parlamentas jose nedalyvauja.

Antra, direktyvą iš dalies pakeitė kompromisai, todėl dingio jos turinys ir liko tik didelės biurokratinės išlaidos, kurias teks patirti vietos valdžios institucijoms. Biurokratija kainuoja, bet dažnai būna nereikalinga. Šiuo atveju mes prisidedame prie dar didesnio europiečių ir vietos valdžios institucijų nepasitenkinimo Europa.

Daugelis svarbiausių direktyvos aspektų buvo susilpninta, todėl būčiau pageidavęs, kad Taryba ir Komisija būtų jos visiškai atsisakę. Klausimai, kurie tebėra svarbūs, yra arba reglamentuoti Europos lygmeniu, arba jų reglamentavimas nėra būtinas, arba juos būtų galima geriau išspręsti, remiantis subsidiarumo principu. Jeigu direktyvos būtų atsisakyta, tai būtų buvęs ženklas, kad esame rimtai nusiteikę sumažinti biurokrtiją.

Mano krašte, pvz., daugelis vietos valdžios institucijų jau priima reikalingus sprendimus, pasinaudodamos sistema EMAS. Būtume daug labiau prisidėję prie aplinkos apsaugos, jeigu pinigai būtų panaudoti viešųjų pastatų izoliavimui.

Man kyla klausimas, ar direktyva rengiama dėl jos pačios, ar siekiant imtis veiksmų. Daugeliui europiečių bus nesuprantami abu variantai.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Pritariu D. Jørgenseno pranešimui, kuriame įtvirtintas siekis skatinti švarių, pigių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių naudojimą Europos keliuose. Aš tvirtai tikiu, kad įvedus bendras taisykles Europos lygmeniu poveikis aplinkai bus didesnis. Vietos valdžios institucijoms tenka pagrindinis vaidmuo nustatant kelių transporto priemonių viešųjų pirkimų kriterijus. Todėl aš pritariu pasiūlymui, pagal kurį per viešuosius pirkimus turėtų būti atsižvelgta ne tik į pirkimo sąnaudas, bet ir į naudojimo sąnaudas, CO₂ dujų išmetimą ir transporto priemonės bendros eksploatacinės trukmės atmosferos taršą. Aš tvirtai tikiu, kad aiškūs aplinkos apsaugos kriterijai galėtų labai prisidėti skatinant švarių transporto priemonių rinką.

Aš taip pat pritariu nuomonei, kad informacija apie viešojo miesto transporto priemonių įsigijimą turi būti skaidri ir visiems prieinama. Intensyvus ir atviras vietos valdžios institucijų, aplinkos apsaugos organizacijų ir piliečių dialogas prisidės didinant aplinkos veiksmų įtaką perkant naujas transporto priemones.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Svarbu ir visiškai pagrįsta siekti, kad būtų naudojamos įteisintą teršalų kiekį išmetančios transporto priemonės, bet vietos valdžios institucijos jau turi galimybę įtraukti aplinkos apsaugos reikalavimus į viešojo transporto paslaugų sutartis ir jos tai daro. Direktyva nesukuria jokios pridėtinės vertės aplinkai, tik užkrauna nereikalingą administracinę naštą vietos ir regionų valdžios

institucijoms. Valstybės narės įsipareigojo sumažinti dujų išmetimą 20 %, todėl būtų geriau, jeigu jos pačios nuspręstų, ar investuoti į namų šildymą, ar į kitus dalykus. Palikime tai nuspręsti regionams. Nė vienas nepasakė tiesos. Iš tiesų kalbama apie tai, kaip palikti išeitį Europos automobilių pramonei, kurią prisilėgė mūsų reikalavimai dėl dujų išmetimo sumažinimo. T. y. kalbama apie tai, kas pirsks brangias transporto priemones mažėjant vartojimui ir neišvengiamai artėjant prie recesijos. Deja, priimdami šią direktyvą mes užkrauname papildomą našą vietos ir regionų valdžios institucijoms. Aš negaliu tam pritarti. Todėl prašau jūsų paremti tuos, kurie mano, kad šį pasiūlymą reikia visiškai ir aiškiai atmesti.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, kaip buvęs savivaldybės tarybos narys norėčiau išsakyti savo nepritarimą svarstomam pasiūlymui. Ši direktyva nereikalinga dėl kelių priežasčių. Visų pirma, ji prieštarauja laisvosios rinkos taisyklėms; antra, ji pažeidžia vietos valdžios institucijų, kurios pačios turėtų apsispręsti dėl savo prioritetų, subsidiarumą; trečia, viešiesiems pirkimams jau taikomi aplinkos apsaugos reikalavimai, o transporto priemonių dujų išmetimas yra atidžiai kontroliuojamas; ketvirta, minimalus poveikis bus pasiektas labai didele kaina, be to, mes padidinsime administracinę našą vietos valdžios institucijoms ir paskatinsime biurokratijos augimą. Būtų geriau, jei turimi vietos valdžios institucijų finansiniai ištekliai būtų naudojami pastatams šildyti, langų izoliacijai gerinti ir senoms elektros lemputėms pakeisti. Šiuo atveju pasiektas poveikis bus didesnis ir bus daugiau sutaupyta, be to, bus saugoma aplinka ir klimatas.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Ši direktyva padeda didinti vietos valdžios institucijų suvokimą apie miesto transporto poveikį aplinkai. Valstybės narės gali taikyti griežtesnius įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių pirkimo reikalavimus, nei pasiūlyta šioje direktyvoje. Jos taip pat gali pirkti atnaujintas transporto priemones arba modernizuoti esamas, montuodamos kietųjų dalelių filtrus arba pritaikydamos variklius naudoti mažiau teršiančius degalus.

Manau, kad turėtų būti sudarytos galimybės pirkti įteisintą teršalų kiekį išmetančias ir efektyviai energiją vartojančias transporto priemones, modifikuoti šių transporto priemonių variklius ir papildyti jas atsarginėmis dalimis joms nepasiekus 75 % eksploatacinės ridos. Dabartinėje direktyvoje nenumatyta modifikuoti kelių transporto priemonių variklių ir papildyti jų atsarginėmis dalimis joms pasiekus 75 % eksploatacinės ridos. Manau, kad kalbant apie tvarias investicijas tai yra svarbūs dalykai.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, labai trūksta iniciatyvų sistemos, ir Komisijos nariui L. Kovácsui turėtų būti iškeltas šis klausimas. Ar nebūtų tikslinga šiuo atveju taip pat apsvastyti galimybę sutrumpinti amortizacijos laikotarpį, mokėti išmokas arba premijas?

Mes, kaip Europos Sąjunga, galėtume prisidėti prie teikiamos paramos šioje srityje, pvz., pasinaudodami Konkurencingumo ir inovacijų programa. Taip pat turime Sumaniai naudojamos energijos programą ir Septintąją mokslinių tyrimų pagrindų programą.

Siūlyčiau imtis aktyvių veiksmų šioje srityje, viena vertus, mažinant mokesčius, ir, kita vertus, teikiant paramą. Galėtume daug pasiekti, todėl turėtume imtis naujų iniciatyvų.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, visų pirma, norėčiau pasakyti P. Rübigeri ir I. Ayala Sender, kad pasikalbėsiu su atsakingais Komisijos nariais ir paprašysiu jų pateikti atsakymus į iškeltus klausimus. Norėčiau padėkoti visiems kitiems diskusijoje dalyvavusiems nariams. Diskusija buvo gyvybinga, buvo pateikta pagrįstų pastabų, taip pat išsakyti keli ginčytini dalykai, kuriuos visada naudinga išgirsti.

Gerb. pirmininke, atsakydamas norėčiau pabrėžti tris dalykus. Pirma, vertinant pasiūlymo poveikį buvo atlikta išlaidų ir gautos naudos santykio analizė, kuri parodė, kad potenciali nauda yra didelė, nes pradines investicijas į transporto priemones, kurios tikėtina bus didesnės, kompensuos sutaupytos išlaidos dėl mažesnio energijos suvartojimo, mažesnio CO₂ dujų ir kitų teršalų išmetimo.

Antra, į vertinimo kriterijus įtraukus transporto priemonės eksploatacinės trukmės poveikį, operatorių ir visuomenės išlaidos gali ne padidėti, bet labai sumažėti.

Trečia, sutaupytos kuro išlaidos, kurios yra tiesiogiai naudingos operatoriams, pačios savaime kompensuoja didesnes pirkimo sąnaudas.

Dan Jørgensen, pranešėjas. – (DA) Gerb. pirmininke, aš tikiuosi, kad per dešimt ar dvidešimt metų europiečių aplinkos apsaugos suvokimas skisis nuo dabartinio. Aš tvirtai tikiu, kad tuo metu bus sunku suvokti, kad mokesčių mokėtojų pinigai galėtų būti panaudoti ne aplinką tausojančioms priemonėms įsigyti. Tada visi, kurie rytoj per balsavimą parems kompromisą, tikriausiai galės didžiuodamiesi pažvelgti į praeitį ir tuos

laikus, kai buvo žengti pirmieji žingsniai teisinga kryptimi. Todėl norėčiau dar kartą padėkoti pagalbiniam pranešėjams, padėjusiems parengti kompromisą. Taip pat norėčiau padėkoti už visas šiuose Rūmuose išsakytas teigiamas pastabas apie įvykusias derybas.

Vis dėlto, taip pat norėčiau pakomentuoti kelis kritiškus pasisakymus. Man atrodo, kad griežčiausiai kalbėjo T. Ulmer. Pvz., jis pasakė, kad viskas per daug biurokratizuota. Ne, taip nėra, viskas buvo padaryta labai lengvai ir lanksčiai. Viskas parengta taip, kad net mažiausios vietos valdžios institucijos ir mažiausi miestai arba regionai galėtų lengvai išspręsti šiuos klausimus. Taip pat numatytos išimtys tose srityse, kuriose jos yra reikalingos. T. Ulmer taip pat pasakė, kad tai, ką mes darome, neturės jokio poveikio. Ponios ir ponai, valstybės institucijos Europoje kasmet įsigyja šimtą tūkstančių lengvųjų automobilių, t. y. beveik milijoną automobilių per dešimt metų. Todėl negalima sakyti, kad aplinką tausojantys pirkimai neturės jokio poveikio. Poveikis bus. Per metus nuperkama 35 000 sunkvežimių ir 17 000 autobusų. 17 000 autobusų sudaro trečdalį visų per metus Europoje nuperkamų autobusų. Akivaizdu, kad mūsų veiksmai turės didelį poveikį. Vis dėlto su vienu T. Ulmerio pasakytu dalyku galėčiau sutikti. Jis pasakė, kad jo nuomonė tikėtina neturės jokio poveikio rytojaus balsavimo rezultatams. Manau, kad jis šiuo atveju visiškai teisus.

Pirmininkas - Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks ketvirtadienį, spalio 22 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Ivo Belet (PPE-DE), raštu. – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, siekdamas tvirtos klimato politikos – šiuo atžvilgiu šios savaitės yra lemiamos – vyriausybės turėtų parodyti sektiną pavyzdį.

Todėl ši direktyva yra sveikintina ir būtų gerai ją kuo greičiau įgyvendinti. Niekas nedraudžia nacionalinėms vyriausybėms įgyvendinti ją per metus. Tai visiškai įmanoma.

Nors ženklėjimas Europos lygmeniu dabar nenumatytas, niekas nedraudžia mums imtis iniciatyvos nacionaliniu lygmeniu ir didinti sąmoningumą bei daryti poveikį visuomenės nuomonei.

Svarbiausia yra įtikinti vartotoją, kad aplinką tausojančius automobilius galima įsigyti ir jie neturi kainuoti daugiau nei aplinką teršiančios transporto priemonės.

Todėl informacija apie šių naujų transporto priemonių pirkimą turi būti skelbiama kiek įmanoma atviriau, kad visi suinteresuoti subjektai, ypač vietos lygmeniu, galėtų patys įsitikinti ir palyginti.

Mes taip pat galėtume tapti sektinu pavyzdžiu ir, pvz., kelionėse iš Strasbūro į Briuselį naudotis ne visureigiais, bet aplinką tausojančiais automobiliais, išmetančiais mažiau dulkių, suodžių ir CO₂ dujų, nors važiavimo kokybė dėl to nenukenčia.

Krzysztof Hołowczyc (PPE-DE), raštu. – (PL) Gerb. pirmininke, visos iniciatyvos, kurių imamasi laikantis Europos Vadovų Tarybos 2007 m. kovo mėn. nustatytų kriterijų, kurie buvo pakartoti dabartinės pirmininkaujančiosios valstybės narės išvadose, sustiprins ES, kaip kovos su klimato kaita lyderės, vaidmenį pasaulyje.

Dabartinis pranešimas taip pat yra vykstančių diskusijų, kuriomis siekiama rasti veiksmingas priemones žalingam CO₂ dujų išmetimui sumažinti, dalis.

Atrodytų, kad nauja žinia, kurią valstybės valdžios institucijos perduos automobilių gamintojams, yra žingsnis teisinga kryptimi. Vis dėlto turėtume nepamiršti išlaikyti pusiausvyrą tarp naujovių diegimo ES ekonomikoje ir laisvos Europos verslo įmonių konkurencijos. Tikėkimės, kad automobilių pramonė įvertins šį žingsnį kaip paskatinimą imtis mokslinių tyrimų, padėsiančių greičiau įdiegti naujas aplinką tausojančias ir efektyviai energiją vartojančias technologijas.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – Klimato kaita ir mažėjantys gamtiniai ištekliai šiandien yra svarbūs klausimai. Ši iniciatyva yra puiki pradžia siekiant išvalyti mūsų aplinką ir padėti kurti tvaresnę Europą ateityje. Šis teisės aktas yra būtinas norint, kad ES iki 2020 m. 20 % sumažintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą, 20 % padidintų energijos vartojimo efektyvumą, o atsinaujinantys energijos šaltiniai sudarytų bent 20 % visos suvartojamos energijos.

Be to, įteisintą teršalų kiekį išmetančios ir efektyviai energiją vartojančios transporto priemonės paprastai yra brangesnės. Didėjant tokių transporto priemonių paklausai, kainos gali sumažėti ir jos būtų

konkurencingesnės ir labiau prieinamos vartotojams. Svarbu skatinti Europos žmones prisidėti prie aplinkos apsaugos.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – Pritariu kompromise pateiktoms rekomendacijoms.

Svarbu paskatinti vietos valdžios institucijas ir valstybės įstaigas naudotis tvarių ir švarių transportu. Viešieji pirkimai turi remtis tvarumo principu.

Efektyviai energiją vartojančios ir įteisintą teršalų kiekį išmetančios transporto priemonės mūsų miestuose padės išsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką bei įgyvendinti klimato išipareigojimus, jos taip pat galėtų tapti švarių transporto priemonių rinkos katalizatoriumi. Šią ilgalaikę naudą turėtų įvertinti už viešuosius pirkimus atsakingi subjektai.

Mes žinome, kad transportas yra viena iš sričių, kurioje būtina sumažinti CO₂ dujų išmetimą, todėl aš tikiuosi, kad ši persvarstyta direktyva bus priimta kiek įmanoma greičiau, kad ją būtų galima įgyvendinti iki 2010 m. ir taip paremti vietos valdžios institucijas ir valstybės įstaigas, kurios rūpinasi aplinkos apsauga.

(GA) Manau, kad komitetas pasielgė teisingai, atkreipdamas dėmesį į vietos valdžios institucijas. Visi žinome, kad transportas yra viena iš sričių, kurioje būtina sumažinti CO₂ dujų išmetimą. Ši direktyva bus parama aplinką tausojančioms vietos valdžios institucijoms ir įstaigoms. Viešieji pirkimai turi remtis tvarumo principu, be to, turi būti įvertinta ne tik kaina, bet ir kitos su sveikata, aplinkos apsauga ir CO₂ dujų išmetimu susijusios išlaidos.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių rinka labai prisidės prie aplinkos apsaugos, geresnės oro kokybės bei didesnio energijos vartojimo efektyvumo, sumažindama teršalų išmetimą. Skatinant aplinką tausojantį viešąjį transportą, bus galima veiksmingiau įgyvendinti direktyvos dėl oro kokybės ir žaliosios knygos dėl judumo mieste tikslus. Be to, Japonijos automobilių pramonė, didelį dėmesį skirianti aplinką tausojančių automobilių gamybai, kelia grėsmę Europos Sąjungos rinkai, kuri turi daugiau investuoti į technologinę mažiau CO₂ dujų išmetančių automobilių plėtrą ir alternatyvių degalų naudojimo skatinimą.

Siekdami paskatinti automobilių gamintojus gaminti daugiau aplinką tausojančių automobilių, per viešuosius pirkimus turime įvertinti transporto priemonių bendros eksploatacinės trukmės sąnaudas, jų poveikį sveikatai ir aplinkai. Šie reikalavimai neiškreips viešojo ir privataus sektoriaus konkurencijos, nes teikiant viešojo transporto paslaugas bus taikomos tos pačios aplinkos apsaugos taisyklės ir kriterijai.

Richard Seeber (PPE-DE), raštu. – (DE) Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pateiktas pasiūlymas, kuriame efektyvaus energijos vartojimo ir išmetimo standartai yra įtraukti į privalomus kriterijus vietos ir regionų valdžios institucijoms perkant kelių transporto priemones, kai kuriais atžvilgiais pažeidžia subsidiarumo principą ir sukuria papildomas biurokratinės išlaidas. Pvz., įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių kelių transporto priemonių garantijos yra per daug sudėtingas dalykas, kad galėtų būti naudingas. Pateiktame kompromise ši per daug biurokratiška sistema šiek tiek supaprastinta.

Labiausiai džiugina faktas, kad valstybėms narėms suteikta daugiau laisvės perkeltiant pasiūlymą į nacionalinę teisę. Principas *De minimis*, pagal kurį tam tikros ribos neperžengiančioms transporto priemonėms ši pirkimo procedūra netaikoma, labai sumažins mažoms vietos valdžios institucijoms tenkančią naštą. Vis dėlto lieka abejonių, ar laukiamas šio modelio poveikis privačių automobilių rinkai bus toks didelis, kokio tikimasi, atsižvelgiant į tai, kad komercinės paskirties transporto priemonių viešieji pirkimai sudaro tik mažą rinkos dalį – 6 %.

18. Susisieikimo oru saugumo užtikrinimo priemonių ir kūno skaitytuvų poveikis žmogaus teisėms, privatumui, duomenų apsaugai ir asmens orumui (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos dėl Philipo Bradbourno ir Marco Cappato Piličių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu Komisijai pateikto klausimo žodžiu dėl susisieikimo oru saugumo užtikrinimo priemonių ir kūno skaitytuvų poveikio žmogaus teisėms, privatumui, duomenų apsaugai ir asmens orumui (O-0107/2008 – B6-0478/2008).

Philip Bradbourn, autorius. – Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti EP narių dėmesį į Komisijos pareiškimą, kad iki 2010 m. ji ketina pradėti taikyti viso kūno atvaizdų kūrimo technologijas Europos oro uostuose.

Norėčiau, kad Komisija paaiškintų ir pagrįstų klausimus, kuriuos iškėlė Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas. Svarbiausias klausimas – kodėl ji šį žingsnį laiko tik techninio pobūdžio dabartinio aviacijos saugumo reglamento pakeitimu ir kodėl norima išvengti tokių svarbių klausimų kaip asmens privatumas ir orumas parlamentinės analitinės priežiūros.

Dėl šios technologijos lėktuvų keleiviai gali, pabrėžiu – gali susidurti su orumą žeminančiu elgesiu, todėl tai nėra nedidelis techninis žingsnis.

Jeigu norime pagrįsti šios priemonės naudojimo reikalingumą piliečiams, pirmiausia turime žinoti, kodėl jos reikia. Ar mes daugiau technologijų naudojame tik todėl, kad turime tokią galimybę, ir kiek plačiai technologijos bus naudojamos? Manau, kad kai kuriais atvejais tai galėtų būti atsarginė priemonė, jeigu asmuo atsisako būti apieškotas saugumo pareigūno. Bet naudojant šią technologiją kaip pirminę patikrinimo priemonę būtų pažeistos pagrindinės mūsų teisės į privatumą, todėl ji nepageidautina.

Įvedus skysčių taisyklės buvo sukurtas precedentas papildomas saugumo priemonės oro uostose taikyti kaip standartines. Nors skysčių taisyklės keleiviams gali būti labai nepatogios, jos nepažeidžia jų privatumo.

Kitas svarbus klausimas yra duomenų saugojimas. Kaip suprantu, nuotraukų saugoti neketinama, bet tai nereiškia, kad jų nebus galima saugoti. Taigi, ar Komisija galėtų nurodyti, kokiais atvejais būtų laikomi šie duomenys, kaip jie būtų apsaugoti ir ar (bei kaip) šiandien būtų galima nutarti, kad tokia galimybė nebūtų naudojama, kad jos būtų galima visiškai atsisakyti ir taip sumažinti įstatymą gerbiančių keleivių susirūpinimą?

Taip pat norėčiau, kad būtų prarastos tinkamos konsultacijos su naudotojų grupėmis. Kai kuriuose oro uostuose – įskaitant mano gimtojo miesto Londono „Heathrow“ oro uostą – buvo atlikti šių skaitytuvų bandymai, bet, kaip suprantu, jų rezultatai nebuvo išanalizuoti ekspertų arba atsakingų Parlamento komitetų.

Galiausiai norėčiau paraginti Komisiją netaikyti tikėtina žeminančios procedūros visų pirma neįsigilinus į teisėtus paprastų keleivių lūkesčius.

Sutinku, kad turime užtikrinti saugumą, bet toks prisirišimas prie technologijos gali paversti teisėtus saugumo interesus nepriimtiniu saugumo pramonės striptizo stebėjimu.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Norėčiau padėkoti Parlamentui, kad pateikė šį klausimą žodžiu, nes jis suteikia man galimybę paaiškinti šį, mano nuomone, svarbų dalyką. Keleiviai turi teisę į saugumą ir teisę nestovėti kartais labai ilgose eilėse, taigi, mes kritikavome – dariau tai ir būdamas EP nariu – kontrolės sistemą, nes ji atrodo atgyvenusi ir ne visada labai veiksminga. Mes turime siekti, kad kontrolės sistema leistų piliečiams keliauti kiek įmanoma paprasčiau ir maloniau. Todėl prieš kelias savaites mes taip pat paskelbėme, kokie daiktai gali būti rankiniame bagaže, o kokie ne.

Imdamasi veiksmų, Komisija ir Energetikos ir transporto generalinis direktoratas siekia padėti piliečiams: šiame Parlamente aš įsipareigojau visada ginti piliečių teises, ir ketinu toliau šio įsipareigojimo laikytis.

Džiaugiuosi, kad šiandien galime svarstyti šį klausimą, ir norėčiau aiškiai pasakyti, kad pasiūlymo tikslas nėra Komisijos sprendimas pradėti naudoti kūno skaitytuvus nuo 2010 m. Akivaizdu, kad įvyko nesusipratimas. Komisija pateikė klausimą Parlamentui, ar jis mano, kad būtų naudinga apsvarstyti galimybę taikyti ir naudoti kūno skaitytuvus oro uostuose kaip neprivalomą patikrinimo sistemą. Toks yra pasiūlymo tikslas ir jis yra išdėstytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje 4 straipsnio 2 dalyje. Šiuo metu pagal komitologijos procedūrą su tikrinimu Europos Parlamente svarstoma priemonė skirta tik suteikti galimybę taikyti kūno skaitytuvus kaip priemonę aviacijos saugumui užtikrinti.

Kalbėdamas apie grafiką, noriu pasakyti, kad tik pritarus Parlamentui ir tik jeigu mes įsitikinsime, kad šios priemonės yra naudingos ir nekelia grėsmės, visų pirma piliečių sveikatai, bus galima įvertinti, ar priimti sprendimą, nustatantį, kokiomis sąlygomis šios technologijos galės būti naudojamos.

Dėl procedūros norėčiau pasakyti, kad pagal komitologijos procedūrą su tikrinimu rugsėjo 4 d. aš informavau atsakingo Parlamento komiteto, t. y. Transporto ir turizmo komiteto pirmininką. Rugsėjo 26 d. gavau P. Costos laišką su prašymu pateikti išsamesnę informaciją apie kūno skaitytuvų naudojimą, t. y. informaciją apie tai, kaip Komisija ketina naudoti kūno skaitytuvus, jeigu jų naudojimui būtų pritarta.

Atsakydamas P. Costai spalio 7 d. išsiunčiau laišką, kuriam pabrėžiau kelis dalykus. Visų pirma, pabrėžiau, kad svarstoma galimybė naudoti kūno skaitytuvus kaip papildomą, bet ne privalomą, keleivių patikrinimo priemonę. Kitaip tariant, keleiviai galėtų pasirinkti, ar pasinaudoti kūno skaitytuvu, jeigu jie bus pripažinti tinkamai naudoti, ar pereiti fizinį patikrinimą, kaip daroma dabar.

Aš pabrėžiau, kad prieš priimdami bet kokį reglamentą, susijusį su kūno skaitytuvais, kai kuriuos dalykus, ypač skaitytuvų poveikį keleivių sveikatai ir privatumui, turėsime išanalizuoti išsamiau. Be to, į šį procesą bus įtrauktas Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas – tai irgi buvo parašyta mano spalio 7 d. laiške P. Costai. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas, nacionaliniai ekspertai, sektoriaus specialistai, EP piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų, taip pat EP transporto ir turizmo komitetų atstovai buvo pakviesti dalyvauti lapkričio 6 d. seminare, kad būtų užtikrintas skaidrumas. Jokie sprendimai iki to laiko nebus priimami. Šis posėdis, kuris gali būti surengtas pakartotinai, skirtas nustatyti, ar kūno skaitytuvai kelia kokią nors grėsmę sveikatai, nes šis klausimas man yra svarbiausias. Mes turime žinoti, ar kūno skaitytuvai galėtų kelti grėsmę savanoriškai juos pasirinkusių žmonių sveikatai. Mes taip pat įvertinsime jų veiksmingumą, atsižvelgdami į viską, kas susiję su piliečių teise į šį privatumą. Taigi, noriu dar kartą pakartoti, kad bus išklaustas Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas, taip pat ketinu išklausti Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros nuomonę.

Kaip kūno skaitytuvai galėtų būti panaudoti, jeigu Parlamentas nuspręs leisti apvarstyti jų naudojimo galimybe? Mano nuomone, jie turėtų būti naudojama tik kaip papildoma priemonė ir visais atvejais oro uostai turėtų sudaryti galimybę pasirinkti kitą variantą. Taigi, skaitytuvai būtų ne vienintelis, bet vienas iš kelių variantų.

Antra, nuotraukos nebūtų saugomos, jos būtų ištrintos iš karto; kitaip tariant, turėtų būti įdiegtos techninės priemonės, neleidžiančios, kad asmens, nusprendusio pasinaudoti kūno skaitytuvu, atvaizdas būtų išsaugotas. Taigi, jis būtų ištrintas iš karto – išsaugoti atvaizdą neturėtų būti jokių galimybių.

Kitas su sveikata susijęs klausimas, kurį laikau prioritetu: lapkričio 6 d. seminare mes paprašysime, kad už oro saugą atsakingi specialistai mums praneštų, ar įvairiose ES šalyse nėra informacijos apie žalą, kurią galėtų sukelti kūno skaitytuvai žmonių sveikatai, t. y. universitetų studijų, sveikatos ministerijų ir kitų panašių įstaigų tyrimų, duomenų iš šalių, kurios jau naudoja kūno skaitytuvus, pvz., Jungtinės Karalystės, kad būtų galima išsiaiškinti, ar tokia grėsmė egzistuoja.

Taigi, nėra priimtas joks sprendimas ir aš neketinu skubinti įvykių. Noriu, kad šį klausimą apvarstyti Parlamentas. Ar mes norime apvarstyti šį variantą, papildomą priemonę patikrinimams oro uostuose atlikti, ar ne? Štai koks klausimas. Jei norėsime išanalizuoti šį pasiūlymą, turėsime patikrinti, ar jį galima įgyvendinti, visų pirma sveikatos požiūriu, tada turėsime įvertinti kitus kriterijus, pradėdami nuo pagarbos asmens teisėms.

Be to, jeigu bus priimtos teisinės nuostatos šiuo klausimu, jose turėtų būti nurodyta, kad operatoriai turi išlaikyti atstumą ir stebėti viską ne tiesiogiai, bet specialiai tam skirtoje uždaroje patalpoje. Kitaip tariant, būtina užtikrinti, kad ši priemonė netaptų invazine, nes ji skirta padėti piliečiams ir suteikti jiems daugiau garantijų. Mūsų turimi duomenys rodo, kad oro uostuose, kuriuose jau naudojami kūno skaitytuvai, dauguma keleivių renkasi juos, o ne alternatyvias patikrinimo priemones.

Turime apvarstyti kelis dalykus. Žinoma, mes galime pasirinkti reguliavimą, jeigu Parlamentas nuspręstų pritarti, kad būtų apvarstyta kūno skaitytuvų idėja. Kitas variantas yra išsamesnis Parlamento tyrimas. Iš dalies dėl ilgos darbo šiuose Rūmuose patirties aš noriu, kad Parlamentas dalyvautų sprendžiant šį klausimą. Todėl labai norėjau ir džiaugiuosi galėjęs atvykti į Parlamentą apvarstyti kūno skaitytuvų klausimo. Mano tikslas – įtraukti Parlamentą į darbą ir priimti bendrą sprendimą.

Ar mes norėtume Bendrijos reglamento, jeigu būtų nuspręsta naudoti kūno skaitytuvus, ar esame linkę palikti šį klausimą spręsti valstybėms narėms? Aš manau, kad nusprendus išnagrinėti kūno skaitytuvų naudojimo galimybę ir jai pritarus, Europos piliečių atžvilgiu būtų teisingiau ir geriau priimti Bendrijos teisės aktą. Manau, kad jis suteiktų daugiau garantijų visiems piliečiams, savanoriškai nusprendusiems pasinaudoti kūno skaitytuvu kaip alternatyvia patikrinimo priemone, paliekant oro uostuose ir kitas priemones, t. y. fizinį patikrinimą.

Aš suprantu, kad bet koks patikrinimas yra kišimasis į privatumą. Man fizinis patikrinimas atrodo didesnis kišimasis į privatumą nei patikrinimas kūno skaitytuvu. Visi turi teisę rinktis. Mes gyvename netobulame pasaulyje. Deja, mums tenka susidurti su nemaloniomis aplinkybėmis, deja, turime spręsti terorizmo, nusikalstamumo, narkotikų prekybos problemas, turime spręsti mafijos ir kamoros problemą – visas šias problemas turime spręsti šalyje, kurią pažįstu geriausiai, todėl patikrinimai yra reikalingi. Dėl to nukentčia žmonės, todėl turime siekti, kad jie nukentėtų kiek įmanoma mažiau, ir užtikrinti, kad nebūtų jokių įrašų, jokių užrašų ir kad nebūtų pažeidžiamas privatumas arba pagrindinės žmogaus teisės.

Todėl manau, kad reikia apsvarstyti šį klausimą. Stengiausi paaiškinti priežastis, kodėl atkreipiau Parlamento dėmesį į šią galimybę, ir noriu jį paraginti. Tikiuosi, kad sprendami šį klausimą atsižvelgsime į piliečių interesus.

Luis de Grandes Pascual, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (ES) Gerb. pirmininke, už transportą atsakingas Komisijos Pirmininko pavaduotojau, mes gerai žinome, kad siųsdami laiškus pirmininkui P. Costai norėjote informuoti Transporto ir turizmo komitetą, mums žinomas ir šio susirašinėjimo turinys. Noriu nuoširdžiai jums padėkoti už visam Parlamentui pateiktą informaciją.

Vis dėlto apgailestauju, kad ši rezolucija pristatoma tik dabar, kai terminas baigiasi 10 val. Taip neturėtų būti. Kitaip tariant, yra nei šiaip, nei taip. Taip pat noriu pasakyti, kad nepaisant sutarimo, komitologijos procedūra su tikrinimu yra visiškai netinkama sprendžiant tokius opius klausimus kaip klausimas dėl kūno skaitytuvų.

Mano nuomone, turime įvertinti poveikį pagrindinėms teisėms. Mes taip pat iš anksto turime įvertinti poveikį sveikatai. Vertindami tai, kas siūloma, ir tai, kokios naudos laukiama, turime vadovautis proporcingumo principu.

Šie Rūmai nusivylę skysčių klausimu ir tai sako žmogus, kuris patarė EP nariams iš Ispanijos nebalsuoti už atmetimą, nes nuolaidžiavimas kovoje su terorizmu dėl priemonės naudingumo atrodė per daug sureikšmintas. Tiesa, kad vyko balsavimas dėl pasitikėjimo, tiesa ir tai, ką rašote savo laiške – kad net nauji skysčių patikrinimai nepadės visiškai sustabdyti visų sprogusių skysčių.

Vis dėlto ketinimai dėl kūno skaitytuvų naudojimo, nors jis ir būtų savanoriškas, man atrodo visiškai netinkami.

Tiesa, kad ši priemonė galėtų būti savanoriška ir kad ji galėtų būti naudojama kaip papildoma priemonė, kai kyla įtarimų dėl narkotikų prekybos ir kažkas yra paslėpta kūne, bet ji jokia būdu negali pakeisti visiškai pagrįsto patikrinimo, kuris gali būti labai naudingas ir yra visiems priimtinas.

Bet kuriuo atveju, gerb. Pirmininko pavaduotojau, tai turi būti pateikta Parlamentui ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui. Pagrindinės teisės ir asmens orumas turi būti ginami. Pritarsime visoms priemonėms, skirtoms kovai su terorizmu, bet jų negalima pateikti pasenusiu būdu. Manau, kad turėtumėte būti atsargūs ir taktiški, darydami pareiškimus šiuo klausimu.

Claudio Fava, *PSE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš taip pat norėčiau padėkoti Komisijos Pirmininko pavaduotojui A. Tajaniui už pateiktus paaiškinimus ir iš karto atsakyti į jo klausimą. Jis klausia šio Parlamento, ar mes norime kartu išnagrinėti šį pasiūlymą. Atsakymas yra taip. Klausimas žodžiu atspindi šį mūsų pageidavimą. Norėtume išnagrinėti šį klausimą turėdami visą informaciją, kurios reikia išsiaiškinti, – kaip jūs teisingai nurodėte, – ar ši priemonė yra reikalinga ir, visų pirma, ar ji yra saugi ir užtikrina pagarbą piliečių privatumui, kuris yra mūsų prioritetas.

Mes džiaugiamės, kad Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininkui G. Deprezui nusiuntėte laišką, kuriame išreiškėte savo įsipareigojimą, kurį norėtume laikyti oficialiu įsipareigojimu. Tai yra įsipareigojimas konsultuotis su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu. Mūsų frakcija nėra parengusi oficialios nuomonės dėl kūno skaitytuvų, nes norėtume gauti daugiau informacijos ir nuodugniau išnagrinėti šį klausimą. Vis dėlto norėtume išsiaiškinti, kokia yra per didelė dozė, ypač kalbant apie dažnai skraidančius žmones, ir šiuo atveju norime būti tikri dėl informacijos patikimumo, nes daug metų mes buvome priversti neimti jokių skysčių, o dabar paaiškėjo, kad tai buvo per didelė atsargumo priemonė ir kad informacija bei vertinimai tikėtina buvo nepagrįsti. Reikalingas proporcingumo principo vertinimas ir visapusiškas Europos Parlamento dalyvavimas.

Mes nemanome, kad šios priemonės gali būti vadinamos techninėmis, nes jos turi tiesioginį poveikį žmonių sveikatai ir privatumui. Sunku suderinti saugumą, privatumą ir keleivių sveikatos apsaugą, bet tai yra Parlamento atsakomybė, kurią jis patiki jums. Mes tikimės, kad tokią informaciją galėsime gauti ir kad jūs bei Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas pateiksite ją mums. Mums reikia duomenų, kad galėtume priimti sprendimą dėl šių kūno skaitytuvų naudingumo.

Marco Cappato, *ALDE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, A. Tajani, ponios ir ponai, man atrodo, kad tai visų pirma yra procedūrinė problema – ne klausimo turinio problema, nes susitarti dėl jo nėra sunku. Kitaip tariant, kalbant apie turinį akivaizdu, kad bet kokios saugumo priemonės turi būti įvertintos, atsižvelgiant į žmonių saugumą ir privatumą bei pačios priemonės veiksmingumą, taip pat į išlaidų ir gautos naudos santykį – į šių priemonių kainą, kuri irgi yra problema – ir aš manau, kad tai bus opiausias klausimas.

Tiesą sakant, tokių priemonių gerai organizuotoms teroristų grupuotėms lengva išvengti, nors jos turi poveikį piliečiams. Tai pasakytina apie pirštų atspaudus, apie telefono ryšio srauto saugojimą ir slaptą pokalbių klausymąsi – gerai organizuotoms grupuotėms tokie patikrinimai nebaisūs, nors jie tampa masiniais dešimčių milijonų žmonių patikrinimais. Taigi, manau, mes sutariame dėl to, kad tokia priemonė gali sulaukti Europos Sąjungos pritarimo tik išnagrinėjus visus šiuos aspektus ir tik tada, jei jie visi įvertinti teigiamai.

Kalbėdamas apie procedūrą norėčiau pasakyti, kad prie mums pateikto dokumento 1258 pridėto priedo A dalies pavadinime kalbama apie leidžiamą patikrinimą; tikriausiai šis pavadinimas ir žodžio „leidžiamas“ reikšmė paskatino mus sunerimti dėl procedūros. Mes prašome, kad jie būtų leidžiami tik atlikus techninį vertinimą ir priėmus politinį sprendimą. Tokia yra pagrindinė rytdienos rezoliucijos mintis.

Vis dėlto jūs prisiėmėte politinį įsipareigojimą ir turėsite rasti techninį būdą šiam tikslui pasiekti, bet Parlamente turėsite ištikimą partnerį.

Eva Lichtenberger, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, Transporto komitete mes svarstėme šios priemonės naudojimo galimybę ir po diskusijų gavome pirmąsias nuotraukas, parodžiusias tikrąjį vaizdą. Tada tapo aišku, kad techninių argumentų šia pasiūlymui neužteks. Dabar nenoriu gilintis į šį klausimą, bet nebuvo atliktas joks poveikio vertinimas, nors, pvz., buvo atliktas sunkvežimiams skirtų užpakalinio vaizdo veidrodėlių vertinimas ir beveik visų Europos verslininkų buvo paklausta, ar jie sutiktų naudoti kitokius užpakalinio vaizdo veidrodėlius. Šiuo atveju nebuvo pasakyta nieko manant, kad to nereikia.

Mūsų matytos nuotraukos primena truputį susiliejusias juodai baltas nuogų kūnų nuotraukas. Tai visiškai akivaizdu. Nesidrovėsiu šiandien jums pasakyti, kad man kelia abejonių šis aspektas, nes nuogo kūno atvaizdas yra labai asmenišką dalyką ir aš noriu, kad žmonės turėtų galimybę nuspręsti, ar leisti kitiems matyti juos nuogus. Mums sakoma, kad sprendimai bus priimami savanoriškai. Taip, girdime tai jau ne pirmą kartą. Bet kuris, nesutikiantis taikytis prie sistemos, bus įtariamasis nuo pat pradžių. Kitas žingsnis bus privalomas priemonės naudojimas. Kas bus vėliau, bijau ir pagalvoti.

Manau, kad tokiam požiūriui reikia užkirsti kelią. Po kelerių metų ši priemonė taps privaloma, nes už saugumą atsakingi asmenys visada pateiks argumentų už tokių priemonių naudojimą. Be to, kitas žingsnis neabejotinai bus duomenų saugojimas, nors dabar tokia galimybė atmetama. Vis dėlto mes žinome, kad už saugumą atsakingi asmenys visada padarys tai, ką įmanoma techniškai padaryti.

Komisijos nary, Europos Sąjunga šitaip taps dar nepopuliare, nes valstybės narės kaltins ES ir neprisiims atsakomybės už tokios sistemos įvedimą.

Giusto Catania, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau padėkoti A. Tajaniui ir pasakyti kelis dalykus. Visų pirma, pastaraisiais metais oro uostai tapo vieta, kur labiausiai jaučiama „saugumo“ manija. Bendra tema sieja šį pasiūlymą, pasiūlymą dėl PNR, susijusį su oro keleivių duomenų tvarkymu, ir pasiūlymą dėl skysčių, kuris buvo pateiktas po tariamų išpuolių prieš porą metų, bet išgaliojus reglamentui paaiškėjo, kad visi įtariamieji terorizmu buvo išteisinti.

Kūno skaitytuvai yra paskutinioji šiuolaikinio kankinimo, kaip jį apibūdino Stefano Rodotà, riba. Noras išgauti kuo daugiau informacijos, kuri būtų naudinga kovoje su terorizmu, skatina autoritarinį požiūrį į įstatymo viršenybę. Akivaizdu, kad pažeidžiamas privatumas, žmogaus teisės ir asmens orumas. Naujas visiškos priežiūros poreikis atkuria socialinės kontrolės aparatą. Visuomenėje vystoma „masinės priežiūros kalėjimo“ kontrolės priemonė, o visi piliečiai palaipsniui tampa įtariamaisiais, kuriuos reikia prižiūrėti.

Šių priemonių kūrimas patvirtina M. Foucault teoriją, o kūno skaitytuvai atrodo kaip puslapis, išplėstas iš knygos „Disciplinuoti ir bausti: kalėjimo gimimas“. Neatsitiktinai šios strategijos lopšys yra kūnas: M. Foucault teigia, kad pasinaudodami politine kūno technologija galime sužinoti bendrą galios santykių istoriją. Taigi, dėl šių priežasčių ir šiame kontekste išryškėja autoritarinis kūno skaitytuvų pobūdis, ir dėl šių politinių ir filosofinių priežasčių, mano nuomone, mūsų kūnai neturėtų būti priklausomi nuo šios priemonės, kuri yra dar vienas despotiškas technologijų galios atspindys.

Saïd El Khadraoui (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, mes pritariame bendrai Europos pozicijai. Dėl to neturėtų kilti jokių abejonių. Vis dėlto turėtų būti akivaizdu, kad valstybėms narėms perdavus sprendimo priėmimo galias Europai, Europos Parlamentui taip pat turėtų būti suteikta daugiau galių priimti sprendimus ir atlikti tyrimus svarstomų klausimų. Tiesą sakant, dėl to buvo susitarta prieš kelis mėnesius, kai iš dalies buvo pakeistas reglamentas.

Šiandien mes turime pirmąjį priemonių paketą, kurį turime išnagrinėti. Kalbame apie du svarbius dalykus. Pirma, iki 2010 m. balandžio mėn. bus panaikintas skysčių draudimas – tai yra sveikintinas žingsnis, nors mes norėtume, kad jis būtų įgyvendintas anksčiau.

Antra, į galimų patikrinimo būdų sąrašą įtraukti kūno skaitytuvai. Kalbėdami apie juos, jūs paminėjote, kad kai kuriuose oro uostuose, įskaitant „Heathrow“ ir Šipholo oro uostus, atliekami jų bandymai ir kad reikalingi europiniai susitarimai šiuo klausimu.

Kaip aš suprantu, bandymus atliekančios valstybės narės negalės tęsti savo projektų, jeigu šis klausimas nebus reglamentuotas Europos lygmeniu. Taigi, viskas apversta aukštyn kojomis. Manau, kad Europos Parlamentas turėtų įsigilinti į šį klausimą ir kad prieš pritardamas kūno skaitytuvų naudojimui turėtų gauti išsamius atsakymus į kelis klausimus, kurie buvo iškelti čia ir kitur.

Jūs iš dalies jau atsakėte į klausimus ir aš labai tuo džiaugiuosi, bet manau, kad turime laikytis sistemingo požiūrio į privatumą ir į poveikį. Kokie yra naujosios sistemos pranašumai, palyginti su esamomis patikrinimo priemonėmis? Mes tikimės, kad jūs pateiksite struktūriškai apibūdžtus atsakymus į šį ir kitus klausimus, ir jeigu atsakymai mus tenkins, vėliau mes galėsime pritarti šios priemonės naudojimui.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, šiandien mes kalbame ne apie su transportu susijusias priemones ir ne apie tai, ar vienas saugumo patikrinimo mechanizmas yra veiksmingesnis arba pigesnis už kitą.

Pradėjome diskusijas, nes kalbame apie pagrindines teises – teisę į privatumą ir tikimybę, kad neatsakingas, biurokratiškas ir nekontroliuojamas mechanizmo naudojimas gali pažeisti keleivių teises.

Todėl mes reikalaujame, kad nebūtų priimtas joks sprendimas neišanalizavus jo poveikio, nepasikonsultavus su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, neparengus teisinės bazės, kuri apibrėžtų, kam ir kokiomis aplinkybėmis būtų suteikta teisė matyti mus nuogus, ir neįrodžius, kaip praktiškai bus užtikrinta, kad visuose oro uostuose jo naudojimas būtų savanoriškas, o ne primestas tuo metu dirbančių pareigūnų. Pasakykite mums, kas saugos tokias asmeniškias mūsų kūnų nuotraukas.

Aš pats dalyvavau Ispanijoje rengiant įstatymą dėl vidinės televizijos kamerų viešosiose vietose. Ispanijoje buvo priimtas įstatymas. Aš teigiau, kad sistema yra naudinga, jeigu suteikiamos visos garantijos. Šiuo atveju tokios garantijos nebuvo suteiktos ir jų nesuteikus šio pasiūlymo priėmimas per komitologijos procedūrą, Komisijos nary, tėra piktnaudžiavimo valdžia pavyzdys.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL). – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, Ispanijoje sakoma: „llueve sobre mojado“. Tai reiškia „viena bėda – ne bėda“. Dar visai neseniai dalis saugumo reglamento buvo paslaptis. Toks slaptumas, skaidrumo nebuvimas, suformavo išankstinę piliečių nuomonę, nes jie nežinojo, ko tikėtis. Dabar mes einame dar toliau pasinaudodami visiškai netinkama procedūra, nes ją taikant nepaisoma šių Rūmų nuomonės. Vis dėlto svarbus ne tik šių Rūmų dalyvavimas, bet ir viešos diskusijos su mūsų piliečiais, kad jie galėtų išsakyti savo nuomonę. Priėjome ribą, kurią peržengus gali kilti abejonių dėl teisės į privatumą, duomenų apsaugą ir asmens orumą.

Taigi, Parlamento nariai kaip piliečių atstovai nori imtis vadovaujamo vaidmens ir surengti diskusijas, nes minėtos ribos peržengti negalima. Kitaip tariant, turi būti išsklaidytos abejonės dėl teisės į privatumą, duomenų apsaugą ir asmens orumą.

Mums abejonių kelia šios priemonės veiksmingumas, reikalingumas ir proporcingumas. Todėl mes manome, kad turėtų būti surengtos oficialios diskusijos šiuo klausimu per plenarinę EP sesiją taikant ne komitologijos procedūrą. Taip pat turi būti pradėtos viešos diskusijos su Europos žmonėmis, kuriems teks pereiti patikrinimus – taip yra ir dabar – visuose Europos Sąjungos oro uostuose.

Javier Moreno Sánchez (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, kūno skaitytuvų naudojimas oro uostuose yra opus klausimas, kuris daro tiesioginį poveikį piliečių saugumui ir privatumui.

Mūsų piliečiai reikalauja skaidrumo, todėl mes reikalaujame skaidrumo iš Komisijos.

Tai nėra techninis klausimas, kurį galima išspręsti per komitologijos procedūrą. Laikantis tokio požiūrio trūks teisėtumo ir demokratinės priežiūros. Žmonės turi būti visapusiškai informuoti apie priemones, darančias jiems tiesioginį poveikį. Negalime leisti, kad pasikartotų padėtis, kai naujausių oro uostų saugumo priemonių įgyvendinimą persekioja skaidrumo trūkumo šešėlis.

Akivaizdu, kad EP pritaria priemonėms, užtikrinančioms geresnį saugumą keliaujant ir paspartinančioms patikrinimus oro uostuose. Vis dėlto visų pirma mes siekiame užtikrinti mūsų sveikatos ir privatumo apsaugą.

Mums reikalingos technologijos, kurios nekeltų grėsmės sveikatai ir privatumui ir nesudarytų daugiau problemų, nei jų būtų išspręsta.

Dėl šios priežasties, kaip jau buvo pasakyta, turi būti atliktos išankstinės medicinos ir mokslinės studijos, kurios įvertintų tiesioginių milimetrinių bangų poveikį keleivių sveikatai, ypač jų poveikį labiausiai pažeidžiamiems keleiviams – nėščiosioms, vaikams, ligoniams, pagyvenusiems žmonėms ir neįgaliesiems.

Ką galėtų pasiūlyti Komisija, kad būtų užtikrintas konfidencialumas ir privatumas gaunant ir apdorojant gautas nuotraukas? Jūs sakėte, kad nuotraukas būtina iš karto sunaikinti ir kad nėra jokios tikimybės, kad jos bus atspausdintos, išsaugotos arba persiųstos.

A. Tajani, ar keleiviai galės pasirinkti, ar jie turės atsisakyti pereiti per skaitytuvą? Tai nėra tas pats. Ar ketinama specialiai išmokyti saugumo darbuotojus, kurie naudos šią naują technologiją? Ar buvo atlikta išlaidų ir gautos naudos analizė ir technologijos, kuri būtų naudojama kaip alternatyvus variantas, proporcingumas?

Komisijos nary, ponios ir ponai, mūsų tikslas aiškus. Mes turime užtikrinti, kad piliečiai būtų informuoti ir kad įgyvendinant bet kokias aviacijos saugumo priemones būtų gerbiamos pagrindinės teisės ir šios priemonės būtų įgyvendinamos vienodai visuose oro uostuose.

Šios naujos technologijos taikymas – aš jau baigiu – neturėtų būti dar vienas žingsnis siekiant užtikrinti didesnį saugumą pagrindinių teisių sąskaita. Tai yra pusiausvyros klausimas.

Adina-Ioana Vălean (ALDE). – Gerb. pirmininke, būsiu atvira. Aš esu atsidavusi kovai su terorizmu ir visų piliečių saugumo užtikrinimui, bet neketinu aiškinti savo rinkėjams, kaip vienuolika EP narių per neaiškią biurokratinę procedūrą nusprendė leisti naudoti kūno skaitytuvus, kurie leis matyti juos nuogus Europos oro uostuose.

Komitologijos procedūra yra dar vienas pavyzdys, rodantis, kaip Europos piliečius padaryti euroskeptikus. Komisija – ir šios technologijos kūrėjai – teigia, kad kūno skaitytuvai yra fizinės patikros alternatyva. Bet leisdami naudoti šią technologiją, mes nebūsime garantuoti, kad ji nebus naudojama kaip pirminė patikrinimo priemonė. Iš patirties oro uostuose žinome, kad kai kuriuose iš jų atliekamas privalomas fizinis patikrinimas. Taigi, klausimas yra, ar leisti naudoti kūno skaitytuvus, ar ne. Gal mes turėtume juos uždrausti.

Todėl aš raginu Komisiją sustabdyti šią procedūrą, dėl kurios atsidūrėme keblioje padėtyje. Turime surengti plačias demokratines diskusijas, kuriose dalyvautų Europos Parlamentas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas. Tai yra invazinė technologija, todėl būtina atidžiai išnagrinėti privatumą, proporcingumą ir veiksmingumą.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, keli atvejai parodė, kad Transporto ir turizmo komitetas pritaria didžiausiam galimam saugumui, kuris sukelia mažiausiai nepatogumų keleiviams ir keliautojams. Todėl iš principo mes sutinkame sumažinti nepatogumą keleiviams ir kartu išsaugoti aukštą patikrinimų ir saugumo lygį.

Parlamentas jau pasiūlė naudoti skaitytuvus kaip alternatyvą, kad būtų išvengta su skysčiais susijusių problemų. Tiesa, kad technologijų pažanga turėtų supaprastinti šį procesą.

Kalbėdami apie kūno skaitytuvus, galėtume manyti, kad reikalinga didesnė veiksmų laisvė atliekant kūno patikrinimą, kad technologijos palengvintų šį procesą ir padėtų išvengti išskirtinų atvejų, kai išorinis kūno patikrinimas nėra pakankamas.

Vis dėlto aš visiškai sutinku su Transporto komitetu, kad būtina imtis visų atsargumo priemonių ir užtikrinti visišką keliautojų ir Europos piliečių saugumą naudojant šią technologiją, jeigu bus nuspręsta leisti ją naudoti. Be to, studijų ir bandymų išvados turi būti palankios. Kūno skaitytuvai turi būti visiškai nekenksmingi sveikatai, jie neturi pažeisti privatumo, negali žeminti žmogaus, o surinktiems duomenims ir nuotraukoms turi būti taikomos duomenų apsaugos taisyklės.

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kalbėsiu trumpai. Noriu pasakyti tik du dalykus. Nemanau, kad turėtume būti kategoriški šiuo klausimu. Pvz., atliekant bandymus Londono „Heathrow“ oro uoste per ketverių metų laikotarpį 98 % keleivių pasirinko kūno skaitytuvus, o ne įprastą fizinį patikrinimą. Akivaizdu, kad pasitikėjimo egzaminą ši technologiją išlaikė. Ji taip pat padidino saugumą. Žinau, kad kiti šį vakar su

tuo nesutiko, be jį padidina saugumą, nes gali aptikti keraminius ir plastmasinius ginklus, kurių negali aptikti standartiniai metalo detektoriai.

Antra, norėčiau atkreipti dėmesį į žmones, kurie po sužalojimų arba dėl negalios savo kūne turi metalinių implantų. Jie susiduria su nuolatinio pažeminimu ir oro uostuose visada apieškomi papildomai. Siūlau patvirtinti naudotojų pasus, kad jie nesusidurtų su nuolatinio pažeminimu. Prašau Komisijos atkreipti dėmesį į šią problemą, nes ji sukelia daug rūpesčių žmonėms, kurie patyrė fizinių sužalojimų ir turi implantų. Prašau atkreipti į tai dėmesį.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Aš remiuosi nuostata, kad keleivių saugumas aviacijos pramonėje yra ypač svarbus. Vis dėlto naudojant kūno skaitytuvus būtų gaunamos detalios žmogaus kūno nuotraukos. Šios nuotraukos pažeidžia žmogaus privatumą. Norėčiau pasidomėti, kokiomis sąlygomis būtų naudojamos šios nuotraukos.

Komisijos nary, mes suprantame, kad nuotraukos nebus saugomos. Vis dėlto ar jos bus naudojamos laikantis visų sąlygų, nustatytų duomenų apsaugos teisės aktuose? Kokių priemonių ketinate imtis, kad įsitikintumėte, jog skaitytuvus naudojantys darbuotojai yra susipažinę su duomenų apsaugos teisės aktais ir jų laikosi? Komisijos nary, norėčiau, kad ir tais atvejais, kai keleiviai sutinka, kad būtų panaudotas kūno skaitytuvas, galėtume būti garantuoti, jog gautos nuotraukos bus ištrintos. Deja, tik po kelių metų galėsime sužinoti, kokį poveikį žmonių sveikatai daro kūno skaitytuvai.

Erik Meijer (GUE/NGL). - (NL) Gerb. pirmininke, priemonė, kurią galima pateisinti dėl transporto saugumo ir terorizmo priežasčių, kitais atvejais kelia daug neaiškumų. Spaudos pranešimai apie kūno skaitytuvus Danijos žiniasklaidoje sukėlė pasipiktinimo audrą. Jeigu kūno skaitytuvai yra patikima priemonė, tada ji pristatoma netinkamai. Žinoma, mes galėsime ja naudotis tik kai bus aiškus jos poveikis sveikatai ir privatumui. Žmonėms nerimą kelia bet kokie nauji išradimai, todėl šioje srityje turime būti ypač atsargūs.

Pirmininkas. - Komisijos nary, belaukiant reikalingų paaiškinimų ir tyrimų, jums tenka užduotis apžvelgti šias diskusijas.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. - (IT) Gerb. pirmininke, manau, kad šiandien buvo pasiektas svarbus tikslas – pradėtos diskusijos dėl kūno skaitytuvų siekiant išsiaiškinti, ar šį klausimą būtina spręsti, ar ne. Man atrodo, diskusijos parodė aiškų norą išnagrinėti šį klausimą.

Kalbėdamas apie metodą, norėčiau pasakyti, kad iš dalies dėl to, kas buvo nuspręsta dėl Lisabonos sutarties priėmimo, – tikiuosi, kad vėliau ji bus priimta visose ES šalyse, – suprantu, jog Parlamentas nori tarti savo žodį ir pasijusti tikru teisės aktų leidėju. Laikausi esamų taisyklių. Neturiu teisės keisti komitologijos procedūros. Galiu tik pateikti pranešimą ir užtikrinti, kad Parlamentas dalyvautų svarstant visus svarbius klausimus, taip pat pasakyti, ar diskusijos vienu ar kitu klausimu turėtų būti rengiamos.

Lapkričio 6 d. vyksiantis seminaras, kuriame dalyvaus valstybių narių atstovai ir EP nariai, yra puiki galimybė – bet ne todėl, kad tai vienintelis seminaras, nes jis gali būti tik pirmasis iš specialiai šiam klausimui skirtų susitikimų – įvertinti visus kūno skaitytuvų naudojimo aspektus, pradedant nuo, mano nuomone, paties svarbiausio – žmonių sveikatos. Vėliau bus galima išnagrinėti visas kitas problemas, susijusias su galimu neprivalomu šios priemonės panaudojimu Parlamentui pritarus. Nenoriu nieko priversti ką nors daryti – noriu tik įvertinti galimybes.

Pakartosiu, kad manau, jog šį klausimą reikia spręsti kartu su Europos Parlamentu, laikantis įsipareigojimo – pakartosiu jį dabar, baigiantis diskusijoms – oficialiai konsultuotis su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir išklausti Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros nuomonę. Jeigu po visų vertinimų, apie kuriuos aš informuosiu Parlamentą, bus nuspręsta leisti naudoti kūno skaitytuvus, Europos Komisija sieks, kad kūno skaitytuvai – galiu tai užtikrinti ir dar kartą pakartoti – nebūtų privalomi ir kad oro uostuose visada būtų galimybė rinktis kitus patikrinimo būdus.

Europos teisės aktai turi būti priimami laikantis šių sąlygų, o už jų nesilaikymą bus numatytos pasekmės. Priėmus teisės aktą, Europos reglamentą, Komisija galės jam pritarti arba ne, bet jis bus. Aš įsipareigojau imtis veiksmų, o jeigu kas nors netiki manimi, mano, kad to negalima padaryti. Priešingu atveju mes nepadarysime nieko.

Nuotraukos nebus įrašomos ir niekada nebus saugomos. Taigi, tai bus tik tam tikras perėjimas po to, kas turės būti padaryta pirmiausia. Jeigu bus priimtas sprendimas naudoti kūno skaitytuvus kaip papildomą priemonę, nuotraukos niekada nebus įrašomos ar saugomos. Tai bus įrašyta Europos Komisijos reglamente.

Jeigu kas nors sulaužys taisykles, Europos Komisija imsis atitinkamų priemonių. Tas pats pasakytina apie visas nuostatas ir visus baudžiamuosius kodeksus. Sulaužę įstatymą yra baudžiami pagal baudžiamąjį kodeksą.

Dabar atliekamas fizinis kūno patikrinimas: bet kuris pareigūnas, netinkamai paliesdamas pilietį, pažeistų jo privatumą ir sulaužytų taisykles, taigi, nesilaikytų įstatymo. Pareigūnas būtų apkaltintas ir pripažintas kaltu po atitinkamų teisinių procedūrų. Daugiausia dėmesio ketinu skirti sveikatos klausimui. Manau, kad Parlamentas vėliau turės ir galės įvertinti visas garantijas, nes aš ketinu su juo konsultuotis vėlesniuose etapuose, pradėdamas nuo lapkričio 6 d. seminaro. Šiame seminare EP nariai turės galimybę pateikti klausimus, išsakyti savo nuomonę ir kelti bet kokius klausimus, įskaitant techninius. Aš galiu suteikti politines, bet ne technines garantijas. Reikia, kad atsilieptų technikos ekspertai. Po techninių vertinimų mes galėsime pateikti atsakymą tuo klausimu. Į seminarą pakviesti EP nariai taip pat galės dalyvauti vertinime.

Taigi, aš manau, kad mano žodžiai nesiskiria nuo to, ką šiuo klausimu pasakė C. Fava ir M. Cappato. Galima pasiekti bendrą sutarimą, kuris kartu bus ir bendras įvertinimas, ar ateityje patartina naudoti šią technologinę priemonę. Jeigu paaiškės, kad šios priemonės negalima naudoti, nes ji neatitinka reikalingų kriterijų, ji nebus įtraukta į galimų naudoti priemonių sąrašą. Jeigu po visų darbų, kuriuos pažadėjau atlikti, priemonės sulauks teigiamo įvertinimo, reglamento tekste bus surašytos visos garantijos, kurias aš pažadėjau įtraukti ir kurias, atsakydamas į klausimą, paminėjau savo išanginėse pastabose ir baigdamas diskusijas. Tai yra mano įsipareigojimas ir aš jų laikausi, ypač jei tai yra įsipareigojimai Parlamentui, kuriam priklausiu beveik penkiolika metų.

Pirmininkas. – E. Lichtenbergeri, privalau nutraukti patikrinimo procedūrą, kuri yra labai pavojinga, ypač vertėjų žodžiu sveikatai. Dėkoju jiems už bendradarbiavimą.

⁽³⁾ Šešios politinės frakcijos man pateikė pasiūlymą dėl rezoliucijos¹.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks ketvirtadienį, spalio 23 d.

19. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

20. Posėdžio pabaiga

(Posėdis buvo baigtas 12.14 val.)

⁽³⁾ 1 Žr. protokolą.